Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

Ca.i. A

In pricipio fecit deus celum et terrā.
ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ἡ
at terra erat inuisibilis ⁊ icōposita. et tenebre su
δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος. καὶ σκότος ἐ
per abyssum: et spiritus dei ferebatur su
πάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐ
per aquam. et dixit deus fiat lux. ⁊ fa
πάνω τοῦ ὕδατος. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γενηθήτω φῶς. καὶ ἐ
cta ē lux. et vidit deus lucē: ꝙ bona. et di
γένετο φῶς. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διε
uisit deus inter lucē: ⁊ inter
χώρισεν ὁ θεὸς ἀναμέσον τοῦ φωτός, καὶ ἀναμέσον τοῦ
tenebras. ⁊ vocauit deus lucē diem: et tene
σκότους. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκό
bras vocauit noctē. et factū ē vespe: et factū ē
τος ἐκάλεσε νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο
mane: dies vnus. et dixit deus fiat firmamentū in
πρωΐ, ἡμέρα μία. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γενηθήτω στερέωμα ἐν
medio aque. ⁊ sit diuidens inter aquā
μέσῳ τοῦ ὕδατος. καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀναμέσον ὕδα
⁊ aquā. ⁊ fecit deus firmamentū: ⁊ di
τος καὶ ὕδατος. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα. καὶ δι
uisit deus inter aquam: q̄ erat sub
εχώρισεν ὁ θεὸς ἀναμέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ
firmamēto: et inter aquā: que super
στερεώματος, καὶ ἀναμέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω
firmamētū. et vocauit deus firmamētū ce-
τοῦ στερεώματος. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρα
lum. et vidit deus. ꝙ bonū. et factū ē vespere: ⁊
νόν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ
factū ē mane: dies secūdus. ⁊ dixit deus cōgre-
ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα δευτέρα. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς συναχ-
getur aqua que sub celo in congrega-
θήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγω-
tiōez vnā: et appareat arida. ⁊ factū ē ita. ⁊ cō-
γὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ συ
gregata ē aqua que sub celo in cōgre
νήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συνα
gatiões suas: ⁊ apparuit arida. ⁊ vocauit deus ari
γωγὰς αὐτοῦ, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξη
dā: terrā. ⁊ cōgregationes aquarū vocauit ma
ράν, γῆν. καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θα
ria. et vidit deus: ꝙ bonū. et dixit deus ger
λάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς βλα
minet terra herbā feni seminātē semē fm
στησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ
genus ⁊ scd̄z similitudinē: et lignū pomiferū faciēs
γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν
B fructū. cuius semē ipsius in ipso scd̄z genus sup
καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ
terrā. ⁊ factū ē ita. et protulit terra her-
τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτά-
bā feni seminātē semē fm genus ⁊ scd̄z simi
νην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιό
litudinē: ⁊ lignū pomiferū faciens fructū. cuius se
τητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπόν, οὗ τὸ σπέρ
mē eius in ipso: scd̄z genus sup terrā. et vidit
μα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδεν

Hebre. 11.a. Ps.88. Hiere. 10.b.

Transla.B.Hiero.

IN[a] pricipio[b] crea- .i.
uit[c] deus
[e]celum[f] &[g] terrā. [h]Terra
autem
[i]erat[k] inanis[l] & vacua:[m] &
tenebre erant[n] sup[o] faciē
[p]abyssi: [q]& spiritus[r] dei
[s]ferebatur[t] super
[x]aquas. [y]Dixitq̧[z] deus.
[a]Fiat
[b]lux. [c]Et facta ē[d] lux. [e]Et
vidit[f] deus[g] lucem
[h]ꝙ esset[k] bona: [l]& diuisit
[o]lucem[p] a [q]tenebris: [r]ap
pellauitq̧
[t]lucem[u] diē: [x]& tenebras
[y]noctem.
[a]Factumq̧ est[b] vespe[c] &
[d]mane[e] dies[f] vnus.
[g]Dixit quoq̧[h] deus. [i]Fiat
[k]firmamentū [l]in medio
[m]aquarum:[n] &[o] diuidat
[q]aquas
[r]ab aquis.[s] Et fecit[t] deus
[x]firmamentum.
[y]diuisitq̧[a] aquas[b] q̄ erant
[c]sub
[d]firmamēto ab his[e] que
erant[f] super
[i]firmamentū. [k]Et factū
est[l] ita.[m] Vocauitq̧[n] deus
[o]firmamentum[p] celum:
[q]& factum est[r] vespe[s] &
[t]mane[u] dies [x]secundus.
[y]Dixit vero[z] deus.
[a]Congregentur[b] aque q̄
[c]sub[d] celo sunt [e]in
[f]locum[g] vnum:[h] & appa-
reat[i] arida. [k]Et factum ē
[l]ita.[m] Et vocauit[n] deus [o]a
ridā[p] terram:
[q]cōgregationesq̧ [r]aqua
rū[s] appellauit[t] maria. [u]&
vidit [x]deus [y]ꝙ esset[z] bo-
num:[a] & ait. [c]Germinet
[d]terra [e]herbā[f] virētem &
[g]faciētē semē: & [i]lignum
[k]pomiferū[l] faciens [m]fru-
ctū[n] iuxta genus suū [o]cu
ius[p] semē[q] i semetipso sit
[r]sup[s] terrā. [t]Et factū est
[u]ita. [x]Et ptulit[y] terra[z] her
bā[a] virētē &[b] faciētē semē
[c]iuxta genus suū: [e]lignū
q̧ [f]facies[g] fructū: [h]& hñs
vnū quodq̧[i] sementem
[k]fm spēm suā. [m]Et vidit

Tex.Heb. Gen. Ca.i.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת
הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ
הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי
תְהוֹם, וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל
פְּנֵי הַמָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
אוֹר וַיְהִי אוֹר: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת
הָאוֹר כִּי טוֹב, וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין
הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לָאוֹר יוֹם, וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה,
וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד:
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ
הַמָּיִם, וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם
לָמָיִם: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרָקִיעַ
וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת
לָרָקִיעַ, וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל
לָרָקִיעַ, וַיְהִי כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לָרָקִיעַ שָׁמָיִם, וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי
בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל
מָקוֹם אֶחָד, וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה, וַיְהִי
כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ
וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים, וַיַּרְא
אֱלֹהִים כִּי טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ
זֶרַע, עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ
אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ עַל הָאָרֶץ, וַיְהִי
כֵן: וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב
מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ, וְעֵץ עֹשֶׂה
פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ בוֹ לְמִינֵהוּ, וַיַּרְא

Pritiua.heb.

Ca.j.
ראש
הָיָה תָהָה בָּהָה
פָּנָה
תָהַם רָחַף
אָמַר הָיָה
רָאָה
בָּדַל
קָרָא
רָקַע
בָּדַל
עָשָׂה
שָׁנָה
קָוָה
רָאָה
קָרָא
קָוָה
דָּשָׁא זָרַע
פָּרָה הָיָה
יָצָא

Transla.Chal.

בְּקַדְמִין בְּרָא יְיָ יָת שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא: וְאַרְעָא הֲוָת צָדְיָא וְרֵקַנְיָא, וַחֲשׁוֹכָא עַל אַפֵּי
תְהוֹמָא, וְרוּחָא דַּיְיָ מְנַשְּׁבָא עַל אַפֵּי מַיָּא: וַאֲמַר יְיָ יְהֵא נְהוֹרָא וַהֲוָה נְהוֹרָא: וַחֲזָא יְיָ
יָת נְהוֹרָא אֲרֵי טָב, וְאַפְרֵשׁ יְיָ בֵּין נְהוֹרָא וּבֵין חֲשׁוֹכָא: וּקְרָא יְיָ לִנְהוֹרָא יוֹמָא,
וְלַחֲשׁוֹכָא קְרָא לֵילְיָא, וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹמָא חַד: וַאֲמַר יְיָ יְהֵא רְקִיעָא בִּמְצִיעוּת
מַיָּא, וִיהֵא מַפְרֵישׁ בֵּין מַיָּא לְמַיָּא: וַעֲבַד יְיָ יָת רְקִיעָא וְאַפְרֵישׁ בֵּין מַיָּא דְּמִלְּרַע
לִרְקִיעָא, וּבֵין מַיָּא דְּמִלְּעֵיל לִרְקִיעָא, וַהֲוָה כֵן: וּקְרָא יְיָ לִרְקִיעָא שְׁמַיָּא, וַהֲוָה רְמַשׁ
וַהֲוָה צְפַר יוֹם תִּנְיָן: וַאֲמַר יְיָ יִתְכַּנְּשׁוּן מַיָּא מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא לַאֲתַר חַד, וְתִתַּחְזֵי יַבֶּשְׁתָּא,
וַהֲוָה כֵן: וּקְרָא יְיָ לְיַבֶּשְׁתָּא אַרְעָא, וּלְבֵית כְּנִישׁוּת מַיָּא קְרָא יַמֵּי, וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב:
וַאֲמַר יְיָ תַּדְאֵי אַרְעָא דִּתְאָה עִשְׂבָּא דְּבַר זַרְעֵיהּ מִזְדְּרַע, אִילָן פֵּירִין עָבֵיד פֵּירִין
לִזְנוֹהִי דְּבַר זַרְעֵיהּ בֵּיהּ עַל אַרְעָא, וַהֲוָה כֵן: וְאַפֵּיקַת אַרְעָא דִּתְאָה עִשְׂבָּא דְּבַר זַרְעֵיהּ
מִזְדְּרַע לִזְנוֹהִי, וְאִילָן עָבֵיד פֵּירִין דְּבַר זַרְעֵיהּ בֵּיהּ לִזְנוֹהִי, וַחֲזָא

Interp.chal.

In principio creauit deus celū ⁊ terrā. Ca.i. Terra aūt erat deserta ⁊ vacua: ⁊ tenebre sup faciem abyssi: ⁊ spūs dei insufflabat sup faciē aquaꝝ. Et dixit deus. Sit lux: ⁊ fuit lux. ⁊ vidit deus lucē ꝙ esset bona. Et diuisit deus inter lucē ⁊ inter tenebras. appellauitq̧ deus lucē diē: ⁊ tenebras vocauit noctē. Et fuit vespe ⁊ fuit mane dies vnus. Et dixit deus. Sit firmamentū in medio aquaꝝ: ⁊ diuidat inter aquas ⁊ aq̄s. Et fecit deus firmamentū: et diuisit inter aquas q̄ erant subter firmamētū: ⁊ inter aq̄s q̄ erant sup firmamentū: ⁊ fuit ita. Et vocauit de⁹ firmamentū celū. Et fuit vespe ⁊ fuit mane dies scd̄s. Et dixit de⁹. Cōgregētur aque q̄ sub celo sunt in locū vnum: ⁊ appareat arida. Et fuit ita. Et vocauit deus aridā terrā: ⁊ locū cōgregationis aquarū appellauit maria. Et vidit de⁹ q̄ esset bonū. Et dixit deus. Germinet terra germinationē herbe cui⁹ filius semētis seminat: arborēq̧ fructiferā facientē fructus fm genus suū: cuius filius semētis in ipso sit sup terrā. Et fuit ita. Et pduxit terra germē herbe cuius filius semētis seminat fm genus suū: et arborē facientē fructus: cui⁹ filius semētis i ipso fm genus suū. Et vidit

Pritiua chal.

הֲוָה צְדָה רִיק
נְשַׁב הֲוָה
טוֹב פְּרַשׁ
מְצָע
פְּרַשׁ אֲרַע
עֲלַת
כְּנַשׁ חֲזָה
טוֹב
דְּאָה זְרַע פְּרָה
זְנָא נְפַק דְּאָה
זְרַע

BIBLIOTECA NACIONAL

Priuitiua heb. | Tex.Heb. | Gen. | Ca.j. | Trãsla.B.Hiero. | Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

Tex.Heb.	Priuitiua heb.
אֱלֹהִים כִּי טוֹב׃ וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי	
בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים	שָׁלֹשׁ אָמַר
יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם	אוֹר רָקַע
לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלָּיְלָה	בָּדַל
וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים	הָיָה אוֹת יָעַד / יוֹם שָׁנָה אוֹר
וְשָׁנִים׃ וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת בִּרְקִיעַ	רָקַע
הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ וַיְהִי	אוֹר הָיָה
כֵן׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת	עָשָׂה שָׁנָה
הַגְּדֹלִים אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדֹל	
לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאוֹר	מָשַׁל
הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת	
הַכּוֹכָבִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים	כָּבַב נָתַן אֵת
בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל	אוֹר
הָאָרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה	
וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ	בָּדַל
וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב׃ וַיְהִי עֶרֶב	רָאָה הָיָה
וַיְהִי בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי׃ וַיֹּאמֶר	רָבַע אָמַר
אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ	שָׁרַץ
חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ עַל פְּנֵי	עוּף פָּנָה
רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים	רָקַע בָּרָא
אֶת הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל	תָּנַן
נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ	
הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף	
לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב׃	רָאָה
וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ	בָּרַךְ פָּרָה
וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הַמַּיִם בַּיַּמִּים	רָבָה יָם
וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי	רָבָה
בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים	חָמַשׁ אָמַר
תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ	יָצָא

Trãsla.B.Hiero.

deus q esset bonũ. & factum est vespere & mane dies tertius. Dixit autem deus. Fiant luminaria in firmamento celi: & diuidãt diem ac noctem: & sint in signa & tempora & dies & annos: vt luceant in firmamento celi: & illuminent terram. Et factum est ita. Fecitq; deus duo luminaria magna: luminare maius vt preesset diei: & luminare minus vt preesset nocti: & stellas. Et posuit eas deus in firmamento celi: vt lucerent super terrã: & preessent diei ac nocti: & diuiderent lucem ac tenebras. Et vidit deus q esset bonũ. & factũ ẽ vespe & mane dies quartus. Dixit etiam deus. Producãt aque reptile anime viuentis: & volatile super terram: sub firmamẽto celi. Creauitq; deus cete grandia: & omnẽ animam viuentẽ atq; motabilẽ quã pduxerant aque in spẽs suas: & omne volatile sm genus suum. Et vidit deus q esset bonũ. benedixitq; eis: dicẽs. Crescite & multiplicamini: & replete aquas maris: auesq; multiplicẽt sup terrã. Et factũ ẽ vespe & mane dies quintus. Dixit quoq; deus. Producat terra aĩam viuentẽ in genere suo:

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

deus q bonum. et factũ est vespe et factũ
ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένε-
ẽ mane dies tertius. & dixit deus: fi
το πρωῒ ἡμέρα τρίτη. καὶ εἶπεν ὁ θεός, γενη-
ant luminaria in firmamento ce
θήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρα- ps.135
li. vt luceãt sup terrã: ad diuidendũ
νοῦ. ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν
inter diem & inter noctem. &
ἀναμέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀναμέσον τῆς νυκτός. καὶ
sint in signa: & in tempora: et in dies:
ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιρούς, καὶ εἰς ἡμέρας,
et in annos. et sint in illuminatiões ĩ fir
καὶ εἰς ἐνιαυτούς. καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στε-
mamẽto celi: vt luceant sup terrã. &
ρεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ
factũ ẽ ita. et fecit deus duo lumina
ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆ-
ria magna: luminare magnũ ĩ pricipatus
ρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς
diei. & luminare minus in pricipatus
τῆς ἡμέρας. καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς
noctis: et stellas. & posuit eas deus in
νυκτός. καὶ τοὺς ἀστέρας. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν
firmamẽto celi: vt lucerent super
τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ. ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς
terrã: & preessent diei & nocti. & diui-
γῆς, καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός. καὶ δια-
derent inter lucem et inter tene
χωρίζειν ἀναμέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀναμέσον τοῦ σκό-
bras. & vidit deus q bonũ. & factũ ẽ vespe
τους. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέ-
re et factũ ẽ mane dies quartus. et dixit deus:
ρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τετάρτη. καὶ εἶπεν ὁ θεός,
producant aque reptilia aĩarũ viuẽtiũ: et
ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ
volatilia volantia sup terrã: sm firmamẽtũ
πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸ στερέωμα
celi. & factũ ẽ ita. et fecit deus C
τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς
cete grãdia: & oẽs animã aĩaliũ repti
τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπε-
liũ: q̃ pduxerũt aq̃ sm gña eorũ. et oẽ
τῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν. καὶ πᾶν
volatile pẽnatũ sm genus. & vidit deus q
πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι
bona. et benedixit eis deus. dicens: crescite
καλά. καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεός, λέγων, αὐξάνεσθε,
et multiplicamini: & replete aquas in
καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν
maribus. & volatilia multiplicentur
ταῖς θαλάσσαις. καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν Infra. cové.d
sup terrã. & factũ ẽ vespere et factũ ẽ mane di
ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡ-
es quintus. & dixit deus: producat terra
μέρα πέμπτη. καὶ εἶπεν ὁ θεός, ἐξαγαγέτω ἡ γῆ
aĩam viuẽtẽ sm genus:
ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος.

Trãsla.Chal.

יְיָ אֲרֵי טָב׃ וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹם תְּלִיתַאי׃ וַאֲמַר יְיָ יְהוֹן נְהוֹרִין בִּרְקִיעָא
דִשְׁמַיָּא לְאַפְרָשָׁא בֵּין יְמָמָא וּבֵין לֵילְיָא וִיהוֹן לְאָתִין וּלְזִמְנִין וּלְמִמְנֵי בְהוֹן יוֹמִין
וּשְׁנִין׃ וִיהוֹן לִנְהוֹרִין בִּרְקִיעָא דִשְׁמַיָּא לְאַנְהָרָא עַל אַרְעָא וַהֲוָה כֵן׃ וַעֲבַד יְיָ יָת תְּרֵין
נְהוֹרִין רַבְרְבִין יָת נְהוֹרָא רַבָּא לְמִשְׁלַט בִּימָמָא וְיָת נְהוֹרָא זְעֵירָא לְמִשְׁלַט בְּלֵילְיָא
וְיָת כּוֹכְבַיָּא׃ וִיהַב יָתְהוֹן יְיָ בִּרְקִיעָא דִשְׁמַיָּא לְאַנְהָרָא עַל אַרְעָא׃ וּלְמִשְׁלַט בִּימָמָא
וּבְלֵילְיָא וּלְאַפְרָשָׁא בֵּין נְהוֹרָא וּבֵין חֲשׁוֹכָא וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב׃ וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹם
רְבִיעַאי׃ וַאֲמַר יְיָ יִרְחֲשׁוּן מַיָּא רִחְשָׁא נַפְשָׁא חַיְתָא וְעוֹפָא דְפָרַח עַל אַרְעָא עַל אַפֵּי
אֲוִיר רְקִיעַ שְׁמַיָּא׃ וּבְרָא יְיָ יָת תַּנִּינַיָּא רַבְרְבַיָּא וְיָת כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא דְרָחֲשָׁא
דִּרְחִישׁוּ מַיָּא לִזְנֵיהוֹן וְיָת כָּל עוֹפָא דְפָרַח לִזְנוֹהִי וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב׃ וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן יְיָ
לְמֵימַר פּוּשׁוּ וּסְגוּ וּמְלוֹ יָת מַיָּא בְּיַמַּיָּא וְעוֹפָא יִסְגֵּי בְּאַרְעָא׃ וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר
יוֹם חֲמִישָׁאי׃ וַאֲמַר יְיָ תַּפֵּיק אַרְעָא נַפְשָׁא חַיְתָא לִזְנַהּ

Priuitiua chal.

טוּב הֲוָה
פְּרַשׁ אוּת מְנָה
שְׁנָה הֲוָה נְהַר
רְבַב שְׁלַט יוֹם
נְהַר
פְּרַשׁ
רְחַשׁ חֲיָה
רְבַב
זְנָא טוּב
אֲמַר סְגָא
מְלָא נְפַק

Interp.chal.

deus q esset bonũ. Et fuit vespere & fuit mane dies tertius. Et dixit deus. Sint luminaria in firmamẽto celi: vt diuidant inter diem & noctem: & sint in signa & in tẽpora: et vt numerẽtur per ea dies & anni. et sint in luminaria in firmamẽto celi ad illuminandum super terrã: & fuit ita. Et fecit deus duo luminaria magna: luminare maius vt dominaretur in die: et luminare minus vt dominaret̃ in nocte: & stellas: et posuit eas deus in firmamento celi ad illuminandum super terrã. et vt dñarẽtur in die & in nocte: & vt diuiderent inter lucem & tenebras: et vidit deus qđ esset bonum. Et fuit vespere & fuit mane dies quartus. Et dixit deus serpant aque reptile aĩe viuentis: et auẽ que volat sup terrã sup faciẽ aeris firmamẽti celorum. Et creauit deus colubros magnos: & omnẽ animã viuentem reptilium: que produxerãt aque sm species suas & omnẽ volucrem que volat sm genus suum: et vidit deus q esset bonum. Et benedixit eis deus dicens. Crescite & multiplicamini et replete aquas maris: et volucris multiplicetur in terra. Et fuit vespere & fuit mane dies quintus. Et dixit deus Producat terra animam viuentem sm genus suum:

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.	Transla.B.Hiero.	Tex.Heb.	Gen.	Ca.ij.	Pritiua.heb.
quadrupedia et reptilia et bestias terre: et iumẽ	iumẽta et reptilia & be	בְּהֵמָה וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ			חַיָּה
τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς, καὶ τὰ κτή	stias terre fm spẽs suas.	וַיְהִי כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת חַיַּת			עָשָׂה חָיָה
τη: et ola reptilia terre fz genus eoꝝ.	Factũq; est ita. Et fecit	הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ			
ση, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν·	deus bestias	וְאֵת כָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ			
et factũ ẽ ita. τ fecit deus bestias terre	terre iuxta spẽs suas:	וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוב: וַיֹּאמֶר			רָאָה
καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ ἐποίησεν ὁ θς τὰ θηρία τῆς γῆς	iumenta &	נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ			עָשָׂה
fz genus: τ iumenta τ ola reptilia	omne reptile terre	כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוף			דָּמָה רָדָה
κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς	in genere suo.	הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ			
terre fm genus eoꝝ. τ vidit deus ꝙ bona. τ di	Et vidit deus ꝙ esset	וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ:			
γῆς κατὰ γένος αὐτῶν· καὶ εἶδεν ὁ θς ὅτι καλά· καὶ εἶ	bonum: & ait.	וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ			בָּרָא
Infra. 5.d. Gal. 2. d. 10. 8. Eccle. 17.a. Marci 10.a.b. co. c. Ira. 8. 5 9.d.c	xit deus: faciamus hoiez ad imagine nostrã et	בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר			
πεν ὁ θς, ποιήσωμεν ἄνθρ κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ	ad similitudinẽ. et presint piscibus ma	וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: וַיְבָרֶךְ אֹתָם			בָּרָא
καθ' ὁμοίωσιν· καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλά	ris: et volatilibus celi: et iumentis: et	אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ			אָמַר פָּרָה
σης: et volatilibus ceti: et iumentis: et	vniuersęq; terre: & omniq; reptili qđ	וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ			רָבָה
ανης, καὶ τῶν πετεινῶν τ οὐσῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ	mouetur in terra.	וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוף הַשָּׁמַיִם			רָדָה
olibus terre: τ olibus reptilibus reptã	Et creauit deus homi	וּבְכָל חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל הָאָרֶץ:			
πάντων τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρ	nẽ ad imaginem suam:	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם			אָמַר נָתַן
tibus sup terrã. τ fecit deus hoiez ad	ad imaginem dei creauit illum: masculum &	אֶת כָּל עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר עַל			
πάντων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐποίησεν ὁ θς τὸν ἄνθ· κα	femina creauit eos.	פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וְאֵת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר			פָּנָה
imaginẽ dei fecit illum. masculũ τ femina fecit	Benedixitq; illis	בּוֹ פְרִי עֵץ זֹרֵעַ זָרַע לָכֶם יִהְיֶה			פָּרָה הָיָה
τὴν εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτὸν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίη	deus: & ait. Crescite	לְאָכְלָה: וּלְכָל חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל			חָיָה
D σεν αὐτούς. et benedixit eis deus: dicens: cresci	multiplicamini & repletc terrã & subiicite	עוף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׂ עַל			רָמַשׂ
σιν αὐτοὺς ὁ θεὸς, λέγων, αὐξάνε	eã: & dñamini piscibus	הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת כָּל			
τε τ multiplicamini τ replete terrã: et do	maris & volatilibus celi & vniuersis aiantibus	יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי כֵן: וַיַּרְא			הָיָה רָאָה
σατε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κα	q mouẽtur sup terrã.	אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה			
minamini ei. et imperate piscibus ma	Dixitq; deus. Ecce de	טוב מְאֹד וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר			
τακυρίευσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θα	di vobis	יוֹם הַשִּׁשִּׁי:	Ca.ij.		
ria: τ volatilibus celi: et olibus	oẽm herbam afferen	וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם:			כָּלָה
λάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν	tem semen super				
ranẽtis: τ omni terre: et olibus reptilibus	terram: & vniuersa li				
κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν	gna que				
reptãtibus sup terrã. et vixit deus: ecce vedi	habent in semetipsis se				
τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ εἶπεν ὁ θς, ἰδοὺ δέδω	mẽtẽ gẽis sui. vt sit vo				
vobis oẽm herbã seminiferã seminãtẽ semẽ: qđ	bis in escã & cũctis ani				
καὶ ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ	mãtibus terre: oiq; vo				
est super terrã. τ omne ligniũ: qđ hz i semetipo	lucri celi & vniuersis qđ				
ἐστιν ἐπάνω τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ	mouentur in terra : & in quibus est				
fructũ seminis seminiferi: vobis erit in escam:	aia viuens : vt habeant				
καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν,	ad vescendum . Et fa				
et olibus bestiis terre: τ olibus volatili	ctũ est ita. Viditq;				
καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετει	deus cuncta que fece				
bus celi: τ omni reptili reptãti sup	rat: & erant				
νοῖς τ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἑρπύοντι ἐπὶ τῆς	valde bona . Et factũ				
terrã. qđ hz in semetipo aiaꝝ vite: et oẽm herbã	est vespere & mane				
γῆς· ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πᾶντα χόρτον	dies sextus.				
viridẽ in escam. τ factũ ẽ ita. et vidit	Gitur perfecti sunt				
χλωρὸν εἰς βρῶσιν· καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ εἶδεν	celi & terra: & om				
deus omnia q̃cũq; fecit. τ ecce bona valde.	nis ornatus eorum.				
Eccle. 39.c. Marci 7.d. ὁ θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν· καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν.					
et factũ ẽ vespere: et factũ ẽ mane dies sexta.					
καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα ἕκτη. C. 2					
A Θτ perfecti sunt celum et terra: et					
καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ					
ois ornatus eorum.					
πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν·					

Transla.Chal.

בְּעִירָא וְרִחְשָׁא וְחֵיוַת אַרְעָא לְזַנְהָא וַהֲוָה כֵן: וַעֲבַד יְיָ יָת חֵיוַת אַרְעָא לְזַנָהָא וְיָת

בְּעִירָא לְזַנָהָא וְיָת כָּל רִחְשָׁא דְאַרְעָא לְזַנְטְהִי וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב: וַאֲמַר יְיָ נַעֲבֵיד אָדָם

בְּצַלְמָנָא כִּדְמוּתָנָא וְיִשְׁלְטוּן בְּנוּנֵי יַמָּא וּבְעוֹפָא דִשְׁמַיָּא וּבִבְעִירָא וּבְכָל אַרְעָא וּבְכָל

רִחְשָׁא דְרַחֵישׁ עַל אַרְעָא: וּבְרָא יְיָ יָת אָדָם בְּצַלְמֵיהּ בְּצֶלֶם דְּיְיָ בְּרָא יָתֵיהּ דְּכַר

וְטִקְבָא בְּרָא יָתְהוֹן: וּבָרִיךְ יָתְהוֹן יְיָ וַאֲמַר לְהוֹן יְיָ פּוּשׁוּ וְכִנְשׁוּ וּמְלוֹ יָת אַרְעָא וּתְקוֹפוּ

עֲלַהָא וְשַׁלְּטוּ בְּנוּנֵי יַמָּא וּבְעוֹפָא דִשְׁמַיָּא וּבְכָל חַיְתָא דְרַחֵישׁ עַל אַרְעָא: וַאֲמַר יְיָ

הָא יְהַבִית לְכוֹן יָת כָּל עִשְׂבָא דְּבַר זַרְעָ מְזַדְּרַע דְּעַל אַפֵּי כָל אַרְעָא וְיָת כָּל אִילָנָא

דְּבֵיהּ אִיבָּא דְּאִילָנָא דְּבַר זַרְעָ מְזַדְּרַע לְכוֹן יְהֵא לְמֵיכָל: וּלְכָל חַיְתָא דְאַרְעָא וּלְכָל

עוֹפָא דִשְׁמַיָּא וּלְכָל דְּרַחֵישׁ עַל אַרְעָא דְּבֵיהּ נַפְשָׁא חַיְתָא יָת כָּל יַרְקָא דְעִשְׂבָא

לְמֵיכַל וַהֲוָה כֵן: וַחֲזָא יְיָ יָת כָּל דְּעַבַד וְהָא טָב לַחְדָא וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צַפְרָ יוֹם

שִׁתָּאי: Ca.ij. וְאִשְׁתַּכְלִילוּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְכָל חֵילֵיהוֹן:

Interp̃.chal.

Pritiua chal.

iumentũ τ reptile τ bestiam terre fm species suas: τ	חַיָּה
fuit ita. Et fecit deus bestiã terre fm genus suũ τ iu	עֲבַד
mentũ iuxta genus suũ: τ oẽ reptile terre iuẽ genus	דָּמָה שָׁלַט
suũ: et vidit deꝰ qđ esset bonũ. Et dixit deus faciam⁹	
hominẽ ad imaginẽ nostrã: sicut similitudo nostra: et	
dñetur in pisces maris τ in volatilia celoꝝ τ in iumẽ	
ta τ in omnẽ terrã: et in oẽ reptile qđ reptat super	
terrã. Et creauit deus hoiem ad imaginẽ suã: ad ima	
ginẽ dei creauit illuꝫ: masculũ τ feminã creauit eos.	סָגָא מַלָּא
et bẽdixit eis deus: τ dixit eis deus. Crescite τ mul	חָיָה
tiplicamini: τ replete terrã τ roboramini sup eam: τ	זַרַע
dñamini piscibus maris τ volatili celi et omni ani	אָבַד הָוָה אָכַל
manti qđ reptat sup terrã. Et dixit deus. Ecce dedi	חַיָּה
vobis oimẽ herbã: cuius granũ semẽtis seminatur:	טוֹב
quae est sup faciẽ vniuerse terre: τ oẽm arborẽ in qua	עִדָּן
est fructus arboris: cuius granũ semẽtis seminatur:	
vobis erit ad vescendum: et omni bestie terre τ omni	
volatili celi τ oĩi reptili qđ reptat sup terrã. in quo	
est anima viuens: oimẽ virentẽ herbã ad vescendũ.	
et fuit ita. Et vidit deus cuncta q̃ fecerat: τ ecce bona	
valde. Et fuit vespe τ fuit mãe dies sexta⁹. Ca.i.	
Θτ perfecti sunt celi τ terra τ oĩs exercitus eoꝝ.	

Prima heb.	Ter. Heb.	Gen.	Ca. iij.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
שָׁבַע	וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי			Compleuitq; deus die	et perfecit deus in die sexta ope-
	מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת			septimo opus suum quod fece	rã sua: q̃ fecit. et requieuit deus in
	בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ			rat: & requieuit die septimo ab vniuer	die septima ab oĩbus opibus su-
בָּרַךְ	אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת			so opere quod creauit deus vt faceret. Iste	is: que fecit. et benedixit deus diei
קָדַשׁ	יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ			sunt generationes celi & terre qñ create	septimo: et sanctificauit illũ. q̃ in il-
	שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא			sunt: in die quo fecit dominus deus ce	lo cessauit ab oĩbus opibus suis:
עָשָׂה	אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת: אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת			lum & terram: & oẽs virgultũ agri an	q̃ incepit deus facere. hic liber gene-
בָּרָא	הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם בְּיוֹם			teq̃ oriretur in terra. &	rationũ celi et terre: qñ facta sũt. q̃ die fecit
עָשׂוֹת	יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:			oẽmq; herbã regionis	deus celũ et terrã: et omne virgultũ a
הָיָה	וְכֹל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה בָּאָרֶץ			priusq; germinaret: nõ	gri añq̃ oriretur in terra. et omnẽ
צָמַח	וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִצְמָח כִּי			enim pluerat domin?	herbã agri añq̃ germinaret. nõ enĩ pluerat do
מָטָר	לֹא הִמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל			deus super terram: & homo non	minus deus sup terrã: et homo nõ erat ad
	הָאָרֶץ וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת			erat qui operaretur	operãdũ eam. fons aũt ascẽdebat ex terra:
אֵד	הָאֲדָמָה: וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ			terram. Sed fons ascẽ	et irrigabat oẽs faciem terre. et forma
שָׁקָה	וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה:			debat e terra	uit deus hominẽ: pulueré accipiẽs de terra.
יָצַר	וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם			irrigans vniuersam su	et inspirauit in faciem eius spiraculũ vi
נְפַח	עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו			perficiem terre.	te: et factus ẽ homo in animã viuentẽ. et plã
חָיָה	נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ			Formauit igitur dñs	tauit dñs deus paradisum in eden ad
נָטַע	חַיָּה: וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֶן			deus hominem	orientem. & posuit illic hominẽ: quẽ forma-
שׂוּם	מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת הָאָדָם			de limo terre: & inspi	uit. et pduxit deus adhuc de terra oẽ li-
צָמַח	אֲשֶׁר יָצָר: וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים			rauit in faciem eius	gnũ pulchrũ ad visum et bonũ ad cibũ. et
חָמַד	מִן הָאֲדָמָה כָּל עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה			spiraculum vite: & fa	lignũ vite in medio paradisi: &
אָכַל	וְטוֹב לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן			ctus est homo in animã	xylon tẽ zoẽs en mesõ tou paradeisou, kai to
יָדַע	וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע: וְנָהָר יֹצֵא			viuẽtẽ. Plãtauerat aũt	xylon tou eidenai gnoston kalou kai ponerou. po
שָׁקָה	מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן וּמִשָּׁם			dñs deus paradisũ volu	uimo aũt egreditur ex eden ad irrigãdũ para-
פָּרַד	יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים:			ptatis a pricipio: in quo	tamos. inde diuiditur in quattuor principia.
שֵׁם	שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת			posuit hominem	nomen vni phison. hic qui circuit oẽs
	כָּל אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר שָׁם הַזָּהָב			quem formauerat. p	terrã eulat. illic vbi est aurum.
				duxitq; dominus deus	
				de humo omne lignũ	
				pulcrum visu: &	
				ad vescẽdũ suaue: li	
				gnũ ẽt vite in medio pa	
				radisi: lignũq; scie bõi &	
				mali. Et fluuius egre-	
				diebatur de loco volu-	
				ptatis ad irrigãdũ pad	
				isum: qui inde diuiditur	
				in quattuor capita.	
				nomẽ vni Phison. Ip	
				se est qui circuit	
				omnẽ terrã	
				eulath	
				vbi nascitur aurum	

Prima chal.	Intrerp. chal.	Transla. Chal.
שַׁבַּת	Et delectatus est deus in die septimo opere suo quod	שַׁבִּיעָאָה עֲבִידְתֵּיהּ דְּעָבַד וְשַׁבַּת בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מִכָּל עֲבִידְתֵּיהּ דְּעָבַד :
עָבַד	fecerat: & requieuit in die septimo ab vniuerso ope-	וּבָרִיךְ יְיָ יָת יוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְקַדִּישׁ יָתֵיהּ אֲרֵי בֵּיהּ נַח מִכָּל עֲבִידְתֵּיהּ דְּבָרָא יְיָ
יָלַד	re suo quod fecerat. Et benedixit deus diei septimo	לְמֶעְבַּד : אִלֵּין תּוֹלְדָת שְׁמַיָּא וְאַרְעָא כַּד אִתְבְּרִיאוּ בְּיוֹמָא דְּבָרָא יְיָ אֱלָהָא אַרְעָא
הָיָה	et sanctificauit eum: quia in ipso requieuit ab vniuer	וְשְׁמַיָּא : וְכָל אִילָן חַקְלָא עַד לָא יְהֵא בְּאַרְעָא וְכָל עִשְׂבָּא דְּחַקְלָא עַד לָא יִצְמַח אֲרֵי
מָטָר	so opere suo quod creauit deus vt faceret. Iste sunt	לָא אַמְטַר יְיָ אֱלָהָא עַל אַרְעָא וַאֲנָשׁ לֵית לְמִפְלַח יָת אַרְעָא : וַעֲנָנָא הֲוָה סָלִיק מִן
שָׁקָה	generationes celi & terre quando create sunt : in die	אַרְעָא וְמַשְׁקֵי יָת כָּל אַפֵּי אַרְעָא : וּבְרָא יְיָ אֱלָהָא יָת אָדָם עַפְרָא מִן אַרְעָא וּנְפַח
חָיָה	quo creauit dñs deus terrã & celum: & oẽm arborem	בְּאַפּוֹהִי נִשְׁמְתָא דְּחַיֵּי וַהֲוָה אָדָם לְרוּחַ מְמַלְלָא : וּנְצִיב יְיָ אֱלָהָא גִּנְתָא בְּעֵדֶן
נָטַע	agri anteqũ esset in terra & omnes herbã agri anteqũ	מִקַּדְמִין וְאוֹשִׁיב תַּמָּן יָת אָדָם דְּבָרָא : וְאַצְמַח יְיָ אֱלָהָא מִן אַרְעָא כָּל אִילָן דְּמִתְרַנַּג
שׂוּם	germinaret: q; non pluerat dñs deus super terram:	לְמֵחֱזֵי וְטָב לְמֵיכַל וְאִילָן חַיֵּיא בְּמִצְיעוּת גִּנְתָא וְאִילָן דְּאַכְלִי פֵּירוֹהִי מַכְּמִין בֵּין טָב
צָמַח	et homo non erat ad operandũ terrã. Et nubes ascen	לְבִישׁ : וְנַהֲרָא נָפֵק מֵעֵדֶן לְאַשְׁקָאָה יָת גִּנְתָא וּמִתַּמָּן יִתְפְּרֵשׁ וְיֵהֵא לְאַרְבְּעָה רֵישֵׁי
רָנַן	debat de terra : & irrigabat vniuersam faciem terre.	נְהָרִין : שׁוּם חַד פִּישׁוֹן הוּא דְּאַקִּיף יָת כָּל אַרְעָא דַּחֲוִילָה יָתִיב תַּמָּן דְּהַבָּא :
אָכַל	Et creauit dñs deus hominem pulueré de terra: & in	
פָּרָה	spirauit in faciẽ eius animã vite: et fuit homo in spi-	
פָּרַשׁ	ritũ loquentẽ. Et plãtauit dñs deus hortũ in loco vo	
רָאשׁ	luptatis a pricipio: & posuit ibi hominẽ quẽ creauit.	
	Et germinare fecit dñs deus de terra oẽm arborẽ q̃	
	erat desiderabilis ad videndũ & bona ad vescẽdũ. Et	
	arborem vite in medio hortꝰ: & arborẽ cuius fructus	
	mãducãtes scient iter bonũ & malũ. Et fluuius egredie	
	bat de loco voluptatis ad irrigãdũ hortũ. Et ide dini	
	debat: & erat in ẽmtto: capita fluminũ. Nomẽ vnius	
	phison: ipse est q̃ circuit oẽm terrã euila: vbi est aup.	

Trāſla.Grē.lxx.cū interp.latina. | Tranſla.B.Hiero. | Tex.Heb. Geñ. Ca.ij. | Priitiua.heb.

et aurum terre illius bonū. illic est car
καὶ τὸ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν· ἐκεῖ ἐστιν ὁ ἄν-
būculus ⁊ lapis prasinus. et nomen fluuio
θραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος· καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ
secundo: geon. hic qui circuit omnez terrā
τῷ δευτέρῳ, γηών· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν
ethiopie. et fluuius tertius: tigris. hic
αἰθιοπίας· καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, τίγρις· οὗτος ὁ
C qui vadit contra assyrios. at fluuius
πορευόμενος κατέναντι ἀσσυρίων· ὁ δὲ ποταμὸς ὁ
quartus: hic euphrates. et accepit dñs de
τέταρτος, οὗτος εὐφράτης· καὶ ἔλαβεν κύριος ὁ θε-
us hominē quē formauit: et posuit eum in
ὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ
padiso voluptatis: ad operandū eū ⁊ cu-
παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυ-
stodiendū. ⁊ precepit dñs deus ade di-
λάσσειν· καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ λέ-
cēs ex omni ligno qd in paradiso e-
γων, ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώ-
scā comedes: ex aūt ligno cognoscēdi bonū et
σει φαγῇ, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ
malū: nō comedatis ex eo. qua aūt die comedetis
πονηρόν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε
ex eo: morte moriemini. et dixit dñs
ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. καὶ εἶπεν κύριος ὁ
Eccle. .17.a. deus: nō bonū esse hominē solū: faciamus
θεός, οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν
ei adiutorē s3 eū. ⁊ formauit deus adhuc ex
αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν· καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ
terra oēs bestias agri: et omnia
τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ πάντα τὰ
volatilia celi. et adduxit ea ad adam:
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν ἀδάμ,
vt videret qd vocabit ea. ⁊ oē qdcūqz vocauit ip-
ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά· καὶ πᾶν ὃ ἂν ἐκάλεσεν αὐ-
sum adā aiaz viuētē: hoc nomen illi. et voca
τὸ ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτῷ· καὶ ἐκά-
uit adam nomina oibus iumētis: et oibus
λεσεν ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι
volatilibus celi: et oibus bestiis
τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις
D terre. at adam non inuētus ē adiutor silis sibi.
τῆς γῆς· τῷ δὲ ἀδὰμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ·
et immisit deus soporē in adam et dor
καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν ἀδάμ, καὶ ὕπ-
miuit. et tulit vnā costarū eius: et
νωσεν, καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ
repleuit carnē pro ea. et edificauit
ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς· καὶ ᾠκοδόμησεν
dñs deus costam quā accepit ab
κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευράν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ
adam in mulierē. ⁊ adduxit eā ad a-
ἀδὰμ εἰς γυναῖκα· καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀ-
1. Co. .2.b. dā. et dixit adam hoc nunc
δάμ· καὶ εἶπεν ἀδὰμ τοῦτο νῦν ooooooooooo

& aurum terre illius
optimū est. Ibiqz in-
uenitur bdeliū. & la-
pis onychinus. & no-
mē fluuii secūdi Geō.
Ipse est qui circuit
oēm terrā ethiopie.
Nomē vero fluminis
tertii Tigris: ipse va
dit contra assyrios. oo
Fluuius āt qrtus ipse
ē Euphrates. Tulit er
go dominus deus ho
minem: & posuit eum
i paradisum volupta-
tis: vt operetur & cu
stodiret illum: prece-
pitqz ei: dicens. ooooooo
Ex oī ligno paradisi
comede: de ligno aūt
scie boni & mali ne
comedas. In quacūqz
enim die comederis
ex eo: morte morie
ris. Dixit quoqz domi
nus deus. Nō ē bonū
hominem esse solū:
faciamus ei adiutori
um silē sibi. Formatis
igitur dñs deus de ooo
humo cunctis aianti-
bus terre & vniuersis
volatilibus celi: addu
xit ea ad adam ooooooo
vt videret quid voca
ret ea. Omne eī qd
vocauit adam anime
viuentis: ipsum est oo
nomē ei9. Appellauit
qz adā noibus suis cū-
cta aiantia & vniuersa
volatilia celi: & oēs be
stias terre. Ade vero
nō inueniebatur ad-
iutor silis eius. Immi
sitqz dominus deus so
porē in adā. Cūqz ob
dormisset: tulit vnam
de costis eius. & reple
uit carnem pro ea. ooo
Et edificauit domin9
deus costam quam oo
tulerat de adam in
mulierē: & adduxit eā
ad adam. Dixitqz a-
dam. Hoc nunc ooooo

וזהב הארץ ההוא טוב שם ׳׳׳
הבדלח ואבן השהם: ושם הנהר
השני גיחון הוא הסובב את כל ׳ | שנה גוח
ארץ כוש: ושם הנהר השלישי ׳
חדקל הוא ההלך קדמת אשור | שלש
והנהר הרביעי הוא פרת: ויקח ׳
יהוה אלהים את האדם וינחהו ׳ | רבע לקח
בגן עדן לעבדה ולשמרה: ויצו ׳
יהוה אלהים על האדם לאמר ׳ | צוה
מכל עץ הגן אכל תאכל: ומעץ ׳
הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו ׳
כי ביום אכלך ממנו מות תמות: ׳ | ידע
ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות | אמר
האדם לבדו אעשה לו עזר ׳׳׳ | היה בדד עשה
כנגדו: ויצר יהוה אלהים מן ׳׳׳
האדמה כל חית השדה ואת כל ׳׳ | חיה
עוף השמים ויבא אל האדם ׳׳׳ | בוא
לראות מה יקרא לו וכל אשר ׳ | ראה קרא
יקרא לו האדם נפש חיה הוא ׳
שמו: ויקרא האדם שמות לכל ׳
הבהמה ולעוף השמים ולכל חית
השדה ולאדם לא מצא עזר ׳׳
כנגדו: ויפל יהוה אלהים תרדמה | נפל רדם
על האדם ויישן ויקח אחת ׳׳׳׳ | ישן לקח
מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה: ׳ | סגר בנה
ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר
לקח מן האדם לאשה ויבאה אל | איש בוא
האדם: ויאמר האדם זאת הפעם

Tranſla.Chal.

ודהב ארעא ההיא טב תמן בדולחא ואבני בורלא: ושום נהרא תנינא גיחון הוא דמקיף
ית כל ארעא דכוש: ושום נהרא תליתאי חדקל הוא דמהלך קדומא דאתוראה ונהרא
רביעאה הוא פרת: ודבר יי אלהא ית אדם ואשריה בגנתא דעדן למפלחה ולמטרה:
ופקיד יי אלהא על אדם למימר מכל אילן גנתא מיכל תיכול: ומאילן דאכלי ׳׳׳
פירוהי חכמין בין טב וביש לא תיכול מניה ארי ביומא דתיכול מניה מימת תימות:
ואמר יי אלהא לא טב למהוי אדם בלחודוהי אעביד ליה סמיך כקבליה: וברא יי
אלהא מן ארעא כל חיתא דחקלא וית כל עופא דשמיא ואיתי לות אדם למחזי מה
יקרי ליה וכל דהוה קרי ליה אדם נפשא חיתא הוא שמיה: וקרא אדם שמהן לכל
בעירא ולעופא דשמיא ולכל חיתא דחקלא ולאדם לא אשכח סמיך כקבליה: ואפיל
יי אלהא שנתא על אדם ודמוך ונסיב חדא מעלעוהי ושוי בישרא תחותהא: ובנא ׳
יי ית עלעא דנסיב מן אדם לאתתא ואיתיה לות אדם: ואמר אדם הדא זמנא ׳׳

Interp.chal. | Priitiua chal.

et aurum terre illius bonuz. Ibi est bdelium ⁊ lapis
onychinus. Et nomē fluuij secundi gion: ipse est qui
circuit omnē terram ethiopie. Et nomen fluuij tertij | דבר
hidecel: ipse est qui vadit ad orientem assyrie. Et flu
uius quartus est euphrates. Et tulit dominus deus | שרא
hominē: et collocauit eum in horto voluptatis vt ope
raretur eum: et custodiret illum. Et precepit domi- | פלח נטר אמר
nus deus ade dicens. Ex omni arbore horti come-
dens comedes: et de arbore cuius fructum come- | גן אכל פרה
dentes scient inter bonum et malum: non comedes
ex ea: quoniā in die qua comederis ex ea: morte mo- | מות טוב הוה
rieris. Et dixit dominus deus: nō est bonum esse ho
minē solum: faciam ei adiutoriū quasi eū. Et creauit | חד עבד חיה
dñs deus de terra oēs bestias agri ⁊ omnia volatilia
celi: ⁊ adduxit ad adam vt videret quid vocaret ea: ⁊ | אתא חזא קרא
omne qd vocabat adam aie viuētis: ipsuz est nomen
eius. Et vocauit adam nominibus oē iumentū ⁊ vo | שם
latile celi: et omnē bestiā agri: ⁊ ade nō inuenit adiu
toriū quasi eū. Et immisit dñs deus soporē in adam: | שכח נפל ישן
et dormiuit: ⁊ tulit vnā de costis eius: ⁊ posuit carnē
p ea. Et edificauit dñs deus costā quā tulerat de adā | שוה בנה אתא
in mulierē: ⁊ adduxit eā ad adā. Et dixit adā: hec nūc

Tex. Heb.

עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת
יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקֳחָה
זֹאת׃ עַל כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו
וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ
לְבָשָׂר אֶחָד׃ וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם
עֲרוּמִּים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא
יִתְבֹּשָׁשׁוּ׃

Ca.iij.

וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת
הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים
וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר
אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגָּן׃
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל הַנָּחָשׁ מִפְּרִי
עֵץ הַגָּן נֹאכֵל׃ וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר
בְּתוֹךְ הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא
תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְּעוּ בּוֹ פֶּן
תְּמֻתוּן׃ וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל הָאִשָּׁה
לֹא מוֹת תְּמֻתוּן׃ כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי
בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ
עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי
טוֹב וָרָע׃ וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב
הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה הוּא
לָעֵינַיִם וְנֶחְמָד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל
וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם
לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃ וַתִּפָּקַחְנָה
עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירֻמִּם הֵם
וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם
חֲגֹרֹת׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל יְהוָה

Prítiua heb.

קָרָא
עָזַב
אִישׁ
הָיָה
שָׁנָה עָרַם
בּוֹשׁ
חָיָה
אָמַר
אָכַל
פָּרָה
אָכַל
נָגַע
מוּת
פָּקַח
הָיָה
רָאָה
אָכַל אָוָה
חָמַד שָׂכַל
לָקַח אָכַל נָתַן
פָּקַח
שָׁנָה עָרַם
תָּפַר עָשָׂה
שָׁמַע

Trásla. B. Hiero.

os ex ossibus meis & caro de carne mea. Hec vocabitur virago quõ de viro sũpta est. Quam obrem relinquet hõ patrẽ suũ & matrem: & adherebit vxori sue: & erunt duo in carne vna. Erat autem vterq; nudus: adam scilicet & vxor eius & non erubescebant. Ca.3.

Sed & serpẽs erat callidior cunctis animantibus terre q̃ fecerat dominus de⁹. Qui dixit ad mulierem. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex oĩ ligno paradisi. Cui respondit mulier. De fructu lignorũ q̃ sunt in paradiso vescimur. de fructu vero ligni qd ẽ in medio paradisi p̃cepit nobis deus ne comederemus: & ne tãgeremus illud: ne forte moriamur. Dixit autẽ serpẽs ad mulierẽ. Neq̃q̃ morte moriemini. Scit enim deus q in quocũq; die comederitis ex eo aperientur oculi vestri & eritis sicut dii scientes bonũ & malũ. Vidit igitur mulier q bonũ esset lignum ad vescendum & pulchrum oculis aspectuq; delectabile & tulit de fructu illius & comedit: deditq; viro suo. Qui comedit: & aperti sunt oculi amborũ. Cũq; cognouissent se eẽ nudos: consuerunt folia ficus: & fecerunt sibi perizomata. Et cũ audissent vocẽ domini

Trásla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

os et ossibus meis: et caro de carne
ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός
mea. hec vocabitur mulier qm de viro suo — Mat. 19.a.
μου. αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐ-
assumpta ẽ hec. ppter hoc relinquet ho — Marci 10.a.
τῆς ἐλήφθη αὕτη. ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρω- — Ephe. 5.g.
mo patrem suum et matrẽ: et adhere-
πος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολ- — 1.Co.6 d.
bit ad vxorem suam. et erunt
ληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἔσονται οἱ
duo in carne vna. et erant duo nudi et
δύο εἰς σάρκα μίαν. καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὅ,τε
adam et vxor eius: et non erubescebant
ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο. Ca. 3.
Et serpẽs erat prudẽtissimus omniũ bestiarũ
Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων — A
q̃ super terrã: q̃s fecit dominus deus. et dixit
τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. καὶ εἶπεν
serpẽs mulieri quare dixit deus nõ comedatis
ὁ ὄφις τῇ γυναικί. τί ὅτι εἶπεν ὁ θεὸς οὐ μὴ φάγητε
ab omni ligno quod in paradiso. et
ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ. καὶ
dixit mulier serpẽti ab omni ligno para-
εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παρα-
disi vescimur. ab aũt fructu ligni
δείσου φαγούμεθα. ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου — C
qd est in medio paradisi dixit deus:
ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός,
nõ comedatis ex eo: neq; tangatis illud:
οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ,
vt non moriamini. et dixit serpẽs mulieri.
ἵνα μὴ ἀποθάνητε. καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί. — Eccle. 15.d.
non morte moriemini scit enim deus q̃ quãdo
οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. ᾔδει γὰρ ὁ θεός. ὅτι ἐν ᾗ ἂν — 2.Co.11 a.
die comederitis ex eo: aperientur vestri
ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ
oculi. et eritis sicut dii scientes bonũ
ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν
et malum. et vidit mulier q bonum lignum in
καὶ πονηρόν. καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς
escam: et q placidũ oculis ad videndũ: et
βρῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ
pulchrũ est ad intelligendũ. et accipiens mulier
ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι. καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ
de fructu eius comedit. et dedit et viro — B
τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε. καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ
suo cum ea: et comederũt. et aperti sunt ocu
αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον. καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφ
li amborũ: et cognouerũt q nudi erant. et
θαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν. καὶ
consuerunt folia ficus: et fecerunt sibi pe-
ἔρραψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς πε-
rizomata. et audierunt vocem domini
ριζώματα. καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου

Transla. Chal.

גַּרְמָא מִגַּרְמַי וּבִשְׂרָא מִבִּשְׂרִי לְדָא יִתְקְרֵי אִתְּתָא אֲרֵי מִבַּעְלַהּ אִתְנְסִיבַת דָא׃ עַל
כֵּן יִשְׁבּוֹק גְּבַר בֵּית מִשְׁכְּבֵי אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ וְיִדְבַּק בְּאִתְּתֵיהּ וִיהוֹן לְבִשְׂרָא חַד׃ וַהֲווֹ
תַּרְוֵיהוֹן עַרְטִלָּאִין אָדָם וְאִתְּתֵיהּ וְלָא הֲווֹ מִתְכַּלְמִין׃ Ca.iij. וְחִוְיָא הֲוָה
חַכִּים מִכָּל חֵיוַת חַקְלָא דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהָא וַאֲמַר לְאִתְּתָא בְּקוּשְׁטָא אֲרֵי אֲמַר יְיָ לָא
תֵיכְלוּן מִכֹּל אִילַן גִּנְּתָא׃ וַאֲמַרַת אִתְּתָא לְחִוְיָא מִפֵּרֵי אִילַן גִּנְּתָא נֵיכוֹל׃ וּמִפֵּרֵי
אִילָנָא דִּי בִּמְצִיעוּת גִּנְּתָא אֲמַר יְיָ לָא תֵיכְלוּן מִנֵּיהּ וְלָא תִקְרְבוּן בֵּיהּ דִּילְמָא תְּמוּתוּן
וַאֲמַר חִוְיָא לְאִתְּתָא לָא מֵיתַת תְּמוּתוּן׃ אֲרֵי גְּלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי בְּיוֹמָא דְּתֵיכְלוּן מִנֵּיהּ
וְיִתְפַּתְּחָן עֵינֵיכוֹן וּתְהוֹן כְּרַבְרְבַיָּא חַכִּימִין בֵּין טַב וּבִישׁ׃ וַחֲזָת אִתְּתָא אֲרֵי טַב אִילָנָא
לְמֵיכַל וַאֲרֵי אַסּוּ הוּא לְעַיְנִין וּמְרַגַּג אִילָנָא לְאִסְתַּכָּלָא בֵיהּ וּנְסֵיבַת מֵאִבֵּיהּ
וַאֲכָלַת וִיהַבַת אַף לְבַעְלַהּ עִמַּהּ וַאֲכַל׃ וְאִתְפַּתַּחָא עֵינֵי תַרְוֵיהוֹן וִידַעוּ אֲרֵי עַרְטִלָּאִין
אִינוּן וְחַטִּיטוּ לְהוֹן טַרְפֵּי תְאֵנִין וַעֲבַדוּ לְהוֹן זְרָזִין׃ וּשְׁמַעוּ יָת קָל מֵימְרָא דַּיְיָ

Prítiua chal.

קְרָא נְסַב
שְׁבַק שְׁכַב דְּבַק
הֲוָה תְּרֵי כְּלַם
חֲוָה אֲכַל גַּן
פְּרָה אֲכַל מְצַע
קְרַב מוּת גְּלָה
פְּתַח הֲוָה רְבַב
טוּב חֲזָא
אָסָא רְגַג סְכַל
אֲבַב פְּתַח תְּרֵי
קָל אֲמַר

Interp. chal.

os de ossibus meis ⁊ caro de carne mea: hec vocabitur mulier qz de viro suo assumpta ẽ ista. Propterea relinquet homo lectulũ patris sui ⁊ matris sue: et adherebit vxori sue: ⁊ erunt in carnẽ vnã. Et erant ambo nudi: adã ⁊ vxor eius: ⁊ nõ erubescebant. Ca. 3.

Et serpens erat sapientior cunctis bestijs agri quas fecit dominus deus: ⁊ dixit mulieri Veritas ne est quod dixit deus: nõ comedatis ex omni arbore horti. Et dixit mulier serpenti. De fructu arboris horti comedemus: sed de fructu arboris q̃ est in medio paradisi dixit deus non comedetis ex eo: neq; accedatis ad eum: ne forte moriamini. Et dixit serpẽs mulieri. Non morte moriemini: quoniã manifestum est coram deo q in die qua comederitis ex eo aperientur oculi vestri: ⁊ eritis sicut principes scientes inter bonum ⁊ malum. Et vidit mulier q bona esset arbor ad vescendum: ⁊ q salutifera esset oculis: et delectabilis arbor ad intuendũ in eam: ⁊ tulit de fructu eius ⁊ comedit: ⁊ dedit etiã marito suo ⁊ comedit cũ ea. Et aperti sunt oculi amborum: ⁊ cognouerunt q nudi essent: ⁊ consuerunt sibi folia ficus: ⁊ fecerunt sibi cinctoria. Et audierunt vocem verbi domini

dei deambulantis in paradiso in mes
τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δει
ridie. et absconditi sunt et adam et vxor eius
λινόν. καὶ ἐκρύβησαν ὅ,τε ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
a facie dñi dei in medio para
ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ παρα
disi. ⁊ vocauit dñs deus adam: et di
δείσου. καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἀδὰμ, καὶ εἶ
xit ei vbi es. et dixit adam vocem tuã
πεν αὐτῷ ποῦ εἶ. καὶ εἶπεν ἀδὰμ τῆς φωνῆς σου
audiui deambulantis in paradiso: et ti
ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐ
mui: qr nudus sum: ⁊ absconditus sũ ⁊ dixit ei
φοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην. καὶ εἶπεν αὐ
A quis indicauit tibi q nudus es. nisi a
τῷ τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰμὴ ἀπὸ τοῦ
ligno qd precepi tibi hoc solo nõ comedere.
ξύλου οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν,
ab eo comedisti. ⁊ dixit adam mulier quã dedi
ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες. καὶ εἶπεν ἀδὰμ. ἡ γυνὴ ἣν ἔδω
sti mecũ: hec mihi dedit a ligno: et
κας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ
comedi: ⁊ dixit deus mulieri. quid hoc feci
ἔφαγον. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῇ γυναικί. τί τοῦτο ἐποίη
sti. et dixit mulier: serpens decepit me: ⁊ come
C σας. καὶ εἶπεν ἡ γυνή, ὁ ὄφις ἠπάτησέν με, καὶ ἔφα
di ⁊ ait dñs deus serpẽti. qr fecisti hoc:
γον. καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει. ὅτι ἐποίησας τοῦτο,
maledictus tu pre omnibus bestiis. et pre
ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ
oĩbus iumentis que sup terrã. sup pectus
πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐπὶ τῷ στήθει
et ventrẽ gradieris: ⁊ terrã comedes cunctis die
καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ, καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡ
bus vite tue. et inimicitiã ponã inter te
μέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ ἔχθραν θήσω ἀναμέσον σου
et inter mulierem: et inter se
καὶ ἀναμέσον τῆς γυναικός, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρ
men tuum et inter semen illius.
ματός σου, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς.
ipse tuum conteret caput: et tu contereς il
αὐτός σου τηρήσει κεφαλήν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐ
lius calcaneũ. et mulieri dixit: multiplicans mul
τοῦ πτέρναν. καὶ τῇ γυναικὶ εἶπεν. πληθύνων πλη
.i. Co. tiplicabo tristitias tuas ⁊ gemitus tuos. in do
14.b. θυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τοὺς στεναγμούς σου. ἐν λύ
loribus paries filios: ⁊ ad virum tuũ cõuer
παις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστρο
sio tua. ⁊ ipse tui dominabit. ⁊ ade dixit.
φή σου. καὶ αὐτός σου κυριεύσει. τῷ δὲ ἀδὰμ εἶπεν
qr audisti vocem vxoris tue: et come
ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφα
disti de ligno: quo precepi tibi hoc solo non
γες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τοῦτο μόνου μὴ

dei deãbulantis in paradiso ad aurã post meridie: abscondit se Adã & vxor eius a facie dñi dei ĩ medio ligni paradisi. Vocauitq dominus deus adam & dixit ei. Vbi es. Qui ait Vocem tuam audiui in paradiso: & timui eo q nudus eẽm: & abscondi me. Cui dixit dñs. quis ei indicauit tibi q nudus esses: nisi q ex ligno de quo pceperã tibi ne comederes comedisti? Dixitq adã. Mulier quam dedisti mihi sociã dedit mihi de ligno: & comedi. & dixit dominus deus ad mulierem. Quare hoc fecisti? Que respondit. Serpens decepit me & comedi. Et ait dominus deus ad serpentem. Quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia & bestias terre. Sup pectus tuũ gradieris & terrã comedes cũctis diebus vite tue. Inimicitias ponã inter te & mulierem & semen tuũ & semẽ illius. Ipsa conteret caput tuũ: & tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoq dixit. Multiplicabo erũnas tuas & conceptus tuos. In dolore paries filios: & sub viri potestate eris: & ipse dñabitur tui. Ade vero dixit. quia audisti vocem vxoris tue: & comedisti de ligno ex quo preceperam tibi ne

אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרוּחַ הַיּוֹם
וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי
יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן: וַיִּקְרָא
יְהוָה אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר
לוֹ אַיֶּכָּה: וַיֹּאמֶר אֶת קֹלְךָ
שָׁמַעְתִּי בַּגָּן וָאִירָא כִּי עֵירֹם
אָנֹכִי וָאֵחָבֵא: וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד לְךָ
כִּי עֵירֹם אָתָּה הֲמִן הָעֵץ אֲשֶׁר
צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ:
וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתְנָה לִּי מִן הָעֵץ
וָאֹכֵל: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה
מַה זֹּאת עָשִׂית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
הַנָּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל: וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֱלֹהִים אֶל הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ
זֹּאת אָרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה
וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ
וְעָפָר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְאֵיבָה
אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין
זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ הוּא יְשׁוּפְךָ
רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב: אֶל
הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבָּה אַרְבֶּה
עִצְּבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵךְ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי
בָנִים וְאֶל אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ
וְהוּא יִמְשָׁל בָּךְ: וּלְאָדָם אָמַר כִּי
שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל מִן
הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא

הָלַךְ
חָבָא פָּנָה
קָרָא
קוֹל
יָרֵא עָרַם
חָבָא נָגַד
צָוָה
נָתַן
אָמַר
עָשָׂה
נָשָׁא
אָרַר
הָלַךְ
אָכַל יוֹם
חָיָה
שׁוּף
רָבָה
הָרָה יָלַד
שׁוּק
מָשַׁל
אִישׁ אָכַל
צָוָה

Transla. Chal.

אֱלָהָא מְתַהֲלֵךְ בְּגִנְּתָא לִמְנַח יוֹמָא וְאִטַּמַּר אָדָם וְאִתְּתֵיהּ מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָא בְּגוֹ אִילָן
גִּנְּתָא: וּקְרָא יְיָ אֱלָהָא לְאָדָם וַאֲמַר לֵיהּ אָן אַתְּ: וַאֲמַר יָת קָל מֵימְרָךְ שְׁמַעִית בְּגִנְּתָא
וּדְחֵלִית אֲרֵי עַרְטִילַאי אֲנָא וְאִטַּמָּרִית: וַאֲמַר מַאן חַוִּי לָךְ אֲרֵי עַרְטִילַאי אַתְּ הֲמִן
אִילָנָא דְּפַקֵּדְתָּךְ בְּדִיל דְּלָא לְמֵיכַל מִנֵּיהּ אֲכַלְתְּ: וַאֲמַר אָדָם אִתְּתָא דִּיהַבְתְּ עִמִּי
הִיא יְהַבַת לִי מִן אִילָנָא וַאֲכָלִית: וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָא לְאִתְּתָא מַה דָּא עֲבַדְתְּ וַאֲמַרַת
אִתְּתָא חִוְיָא אַטְעְיַנִי וַאֲכָלִית: וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָא לְחִוְיָא אֲרֵי עֲבַדְתְּ דָּא לִיט אַתְּ מִכָּל
בְּעִירָא וּמִכֹּל חֵיוַת חַקְלָא עַל מְעָךְ תֵּזֵיל וְעַפְרָא תֵּיכוּל כָּל יוֹמֵי חַיָּךְ: וּדְבָבוּ אֲשַׁוֵּי
בֵּינָךְ וּבֵין אִתְּתָא וּבֵין בְּנָךְ וּבֵין בְּנַהָא הוּא יְהֵא נָטַר לָךְ מַה דַּעֲבַדְתְּ לֵיהּ מִלְּקַדְמִין וְאַתְּ
תְּהֵא נָטַר לֵיהּ לְסוֹפָא: לְאִתְּתָא אֲמַר אַסְגָּאָה אַסְגֵּי צַעֲרִיךְ וְעִדּוּיַיִךְ בְּצַעַר תֵּלְדִי
בְּנִין וְלָוַת בַּעְלִיךְ תְּהֵא תְּיוּבְתִיךְ וְהוּא יִשְׁלוֹט בִּיךְ: וּלְאָדָם אֲמַר אֲרֵי קַבֵּילְתָּ לְמֵימַר
אִתְּתָךְ וַאֲכַלְתְּ מִן אִילָנָא דְּפַקֵּדְתָּךְ לְמֵימַר לָא

Interp. chal.

dei deambulantis in horto ad aurã diei: et absconderunt se adam ⁊ vxor eius a facie dñi dei in medio arboris horti. Et vocauit dominus deus adam: ⁊ dixit ei vbi es tu. Et ait. Vocez verbi tui audiui in horto ⁊ timui quoniam nudus sum ego: ⁊ abscondi me. Et ait. Quis indicauit tibi q nudus esses tu: nisiquid de arbore de qua precepi tibi vt nõ comederes ex ea comedisti? Et dixit adam. Mulier quaz dedisti mecũ ipsa dedit mihi de arbore ⁊ comedi. ⁊ dixit dñs deus mulieri. Quid hoc fecisti: ⁊ dixit mulier: serpẽs seduxit me ⁊ comedi. Et dixit dñs deus serpenti. quia fecisti hoc: maledictus tu pre omnibus iumentis ⁊ pre omnibus bestiis agri: super ventrem tuũ gradieris: et puluerem comedes oĩbus diebus vite tue. ⁊ inimiciciam ponam inter te ⁊ inter mulierẽ ⁊ inter filium tuum ⁊ inter filiũ eius: ipse obseruabit tibi quod fecisti ei a principio: et tu obseruabis ei in finem. Mulieri dixit. multiplicans multiplicabo tribulationes tuas ⁊ cõceptiones tuas: in tribulatiõe paries filios et ad virum tuũ erit conuersio tua: et ipse dñabitur tui. Ade quoq dixit. quia obedisti verbo vxoris tue: et comedisti de arbore de qua precepi tibi dicens ne

Pritiua chal.

הָלַךְ נוּחַ טְמַר
אִתְּתָא נְוָה אֲמַר
טְמַר חֲוָה
אֲכַל
טְעָה לוּט
חֲוָה מְעָה אֲזַל
אֲכַל חֲוָה שְׁוָה
הֲוָה הֲוָה סְנָא
עֲדָה יְלַד בְּנָה
הֲוָה תוּב שְׁלַט
אֲמַר

Tex.Heb.

תאכל ממנו ארורה האדמה
בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי
חייך: וקוץ ודרדר תצמיח לך
ואכלת את עשב השדה: בזעת
אפיך תאכל לחם עד שובך אל
האדמה כי ממנה לקחת כי עפר
אתה ואל עפר תשוב: ויקרא
האדם שם אשתו חוה כי הוא
היתה אם כל חי: ויעש יהוה
אלהים לאדם ולאשתו כתנות
עור וילבשם: ויאמר יהוה
אלהים הן האדם היה כאחד
ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן
ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים
ואכל וחי לעלם: וישלחהו יהוה
אלהים מגן עדן לעבד את
האדמה אשר לקח משם: ויגרש
את האדם וישכן מקדם לגן עדן
את הכרבים ואת להט החרב
המתהפכת לשמר את דרך עץ
החיים: והאדם ידע את

Ca.iiij.

חוה אשתו ותהר ותלד את
קין ותאמר קניתי איש את
יהוה: ותסף ללדת את אחיו
את הבל ויהי הבל רעה צאן
וקין היה עבד אדמה: ויהי מקץ
ימים ויבא קין מפרי האדמה

Pritiua heb.

אכל ארר
עבר אכל יום
חיה צמח
זוע
שוב קרא
היה חיה עשה
איש
לבש
ידע
שלח חיה
שלח
גרש
שכן
הפך חיה
Ca.iiij.
איש הרה ילד
אמר קנה
יסף ילד
היה
היה קצץ
יום בוא פרה

Trāsla.B.Hiero.

comederes: maledicta terra in ope tuo. In laboribus comedes ex ea cūctis diebus vite tue. Spīas & tribulos germinabit tibi: & comedes herbas terre. In sudore vultus tui vesceris pane. donec reuertaris in terrā: de q̄ sumptus es: quia puluis es & in puluerē reuerteris. Et vocauit adam nomen vxoris sue Eua. Eo ꝙ mater eēt cūctorū viuētiū. Fecit quoq3 dominus deus Ade & vxori eius tunicas pelliceas: & iduit eos. Et ait. Ecce adam quasi vnꝰ ex nobis factus est sciens bonum & malum. Nūc ergo ne forte mittat manū suā & sumat ēt de ligno vite & comedat: & viuat ī eternū. Emisit eū dominus deus de padiso voluptatis vt operaretur terrā de qua sumptus est. Eiecitq3 adā: & collocauit ante paradisum voluptatis cherubin & flāmeum gladium atq3 versatilē ad custodiendam viam ligni vite.

Ca.4.

Adam vero cognouit vxorē suam Euā q̄ concepit & peperit cain. dicens. Possedi hominem per dominū. Rursumq3 peperit fratrem eius Abel. Fuit autē abel pastor ouium: & cain agricola. Factū est aūt post multos dies vt offerret cain de fructibus terre

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

comedere: ab eo comedisti: maledicta terra in
φαγεῖν, ἀπ᾽ αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν
operibus tuis. in tristitiis comedes eā cūctis
τοῖς ἔργοις σου. ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς
diebus vite tue. spinas et tribulos ger-
ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνα-
minabit tibi: ꝛ comedes herbā agri. in sudo-
τελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ. ἐν ἱδρῶ-
re vultus tui vesceris pane tuo: donec
τι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως
reuertaris tu in terrā ex qua sumptus. q2
τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης. ὅτι
terra es ꝛ in terrā redibis. et vocauit adam
γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. καὶ ἐκάλεσεν ἀδὰμ
nomen vxoris sue vita: qm̄ ipsa fuit
τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ζωή, ὅτι αὕτη ἦν
mater cunctorū viuentiū. ꝛ fecit dn̄s
μήτηρ πάντων τῶν ζώντων. καὶ ἐποίησεν κύριος
deus ade et vxori eius tunicas pelli
ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερ-
ceas: et induit eos. et dixit eis.
ματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς, καὶ εἶπεν αὐ-
ecce adam factus ē vt vnus ex nobis ad sciē
τοῖς. ἰδοὺ ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώ-
dum bonū et malū. ꝛ nūc neq̄ extēdat
σκειν καλὸν καὶ πονηρόν. καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ
manū suam: et sumat de ligno vi
τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζω-
te: et comedat: ꝛ viuet in eternū. et emisit
ῆς, καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξαπέστει-
eum dn̄s deus de paradiso
λεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς
voluptatis vt operaret terrā de q̄ sūptus ē. ꝛ eiecit
τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη. καὶ ἐξέβα-
adam: et collocauit eum ante
λε τὸν ἀδὰμ, καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ
paradisum voluptatis. ꝛ posuit cherubim
παραδείσου τῆς τρυφῆς. καὶ ἔταξε τὰ χερουβὶμ
et flāmeum gladium versatilem ad custo
καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσ-
diēdā viā ligni vite.
σειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς. Ca. 4.
Adā aūt cognouit euā vxorē suā. et
Ἀδὰμ δὲ ἔγνω εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ
concipiens peperit cain. et dixit possedi
συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν κάϊν. καὶ εἶπεν ἐκτησάμην
hominē per deū. ꝛ addidit parere fra
ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. καὶ προσέθετο τεκεῖν τὸν ἀ-
trem eius abel. et fuit abel pastor oui
δελφὸν αὐτοῦ τὸν ἄβελ. καὶ ἐγένετο ἄβελ ποιμὴν προ-
um. cain aūt fuit operās terrā. et factū ē post
βάτων. κάϊν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. καὶ ἐγένετο μεθ᾽
dies obtulit cain de fructibus terre
ἡμέρας ἤνεγκε κάϊν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς

Pritiua chal.

אכל חיה
צמח תוע תוב
ברא תוב שם
אתתא הוה
לבש ידע טוב
נסב חיה אכל
פלח ברא
שרא דנח שנה
הפך נטר
אתתא עדה כנה
יסף ילד רעה
אתא אבב

Interp.chal.

comedas ex ea. Maledicta terra propter te: in tribulatione comedes eam omnibus diebus vite tue. Et spinas ꝛ tribulos germinabit tibi: ꝛ comedes herbā agri. In sudore vultus tui comedes panem: donec reuertaris in terram de qua creatus es: quia puluis tu: ꝛ in puluerem reuerteris. Et vocauit adam nomē vxoris sue euam: eo quod ipsa esset mater omnium filiorum hominis. Et fecit dominus deus ade ꝛ vxori eius vestimenta honoris super cutem carnis sue: et induit eos. Et dixit dominus deus ecce adam est vnicus in seculo: ex se sciens bonum ꝛ malum: ꝛ nunc forte extendet manum suam ꝛ sumet etiam de arbore vite ꝛ comedet ꝛ viuet in eternum. Et emisit eum dominus deus de horto voluptatis vt operaret terram de qua creatus fuerat. Et eiecit adam: ꝛ collocauit ad orientem horti voluptatis cherubim ꝛ acutum gladiū versatilē: ad custodiēdā viā arboris vite. Ca.4.

Et adam cognouit euam vxorē suam: ꝛ cōcepit ꝛ peperit cain: et dixit: possedi virum coram domino. ꝛ addidit vt pareret fratrem eius abel. Fuitq3 abel pastor ouium: ꝛ cain fuit vir agricola. Et factum est post aliquot dies: et adduxit cain de fructu terre

Transla.Chal.

תיכול מניה, ליטא ארעא בדילך, בעמל תיכלינה כל יומי חייך: וכובין ואטדין
תצמח לך, ותיכול ית עסבא דחקלא: בזעתא דאפך תיכול לחמא, עד דתיתוב
לארעא דמנה אתבריתא, ארי עפרא את ולעפרא תיתוב: וקרא אדם שום אתתיה חוה
ארי היא הות אמא דכל בני אנשא: ועבד יי אלהא לאדם ולאתתיה לבושין דיקר
על משך בסריהון ואלבישינון: ואמר יי אלהא הא אדם הוה יחידי בעלמא מיניה
למידע טב וביש, וכען דילמא יושיט ידיה ויסב אף מאילן חייא, וייכול ויחי לעלם:
ושלחיה יי אלהא מגנתא דעדן, למפלח ית ארעא דאתברי מתמן: ותריך ית אדם,
ואשרי יקריה מלקדמין לגנתא דעדן ית כרוביא וית שנן חרבא דמתהפכא, למטר ית
אורח אילן חייא: Ca.iiij. ואדם ידע ית חוה אתתיה, ועדיאת וילידת ית קין,
ואמרת קניתי גברא קדם יי: ואוסיפת למילד ית אחוהי ית הבל, והוה הבל רעי ענא,
וקין הוה גבר פלח בארעא: והוה מסוף יומין, ואיתי קין מאיבא דארעא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

Heb.11 .a. sacrificiū dño. et abel obtulit et ipse de
θυσίαν τῷ κυρίῳ. καὶ ἄβελ ἤνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ
primogenitis ouium suarū: et de
τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ
adipibus eorū. ⁊ respexit deus ad abel et
τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς ἐπὶ ἄβελ καὶ
ad munera eius: ad aūt cain et ad sa
ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ κάϊν καὶ ἐπὶ ταῖς θυ
Sap. 10.a. 1. Joh. 3.a. crificia eius nō attēdit. et tristificauit cain valde:
σίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν. καὶ ἐλύπησε τὸν κάϊν λίαν,
et concidit vultus eius. ⁊ dixit dñs deus
καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς
cain: quare tristis factus es. ⁊ quare conci
τῷ κάϊν, ἵνα τί περίλυπος ἐγένου, καὶ ἵνα τί συνέπε
dit facies tua? nō si recte obtuleris: re
σε τὸ πρόσωπόν σου, οὐκ ἂν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρ
cte aūt nō diuiseris: peccasti? quiesce. ad te cō
θῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον. πρὸς σὲ ἡ ἀπο
B uersio eius: et tu ipsius dñaberis ⁊ dixit cain ad a
στροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ αὐτοῦ ἄρξεις. καὶ εἶπεν κάϊν πρὸς ἄ
bel fratrē suum. egrediamur in agrum. et fa
βελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. καὶ ἐ
ctū ē cū essent ipsi in agro: surrexit cain in
γένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη κάϊν ἐπὶ
abel fratrē suum: et interfecit eum. ⁊ ait
ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ εἶ
deus ad cain: vbi est abel frater tuus?
πεν ὁ θεὸς πρὸς κάϊν, ποῦ ἐστὶν ἄβελ ὁ ἀδελφός σου;
⁊ dixit nō scio. nūqd custos fratris mei sum
καὶ εἶπεν οὐ γινώσκω. μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ
ego? ⁊ dixit deus: qd fecisti hoc? vox sanguinis
ἐγώ; καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τί ἐποίησας τοῦτο; φωνὴ αἵματος
fratris tui clamat ad me de terra. et nūc male
τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐπικα
dictus tu a terra: q̄ aperuit os suum ad
τάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέ
suscipiēdū sanguinē fratris tui a manu tua. qm
ξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου. ὅτι
operaberis terrā: ⁊ nō addet virtutē suā da
ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦ
re tibi. suspirās et tremens eris sup terrā. ⁊ dixit
ναί σοι. στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπε
cain ad dñm: maius delictū meū q̄ vt remittar mihi: ⁊
κάϊν πρὸς κύριον, μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με, καὶ
eiicies me hodie a facie terre: ⁊
ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ
C a facie tua abscondar. et ero ge
ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι. καὶ ἔσομαι στέ
mēs ⁊ tremens sup terrā: et erit ois inueniens
νων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔσται πᾶς ὁ εὑρίσκων
me: occidet me. ⁊ dixit ei dñs deus: nō sic
με ἀποκτενεῖ με. καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός, οὐχ οὕτως
ois q̄ occiderit cain: septem vindictas exoluet
πᾶς ὁ ἀποκτείνας κάϊν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύ
et posuit dñs deus signū cain: vt nō
σει. καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ κάϊν, τοῦ μὴ

Transla.B.Hiero.

mūera dño. abel quo
q̄ obtulit
de primogenitis gre
gis sui & de adipibus
eorum. Et respexit do
minus ad abel & ad
mūera ei⁹. ad cain ūt
et ad munera illi⁹ non
respexit. Iratusq̄ est
cain vehemēter: & cō
cidit vultus ei⁹. Dixit
q̄ dñs ad eū. Qua
re iratus es & cur con
cidit facies tua. Nonne
si bene egeris recipies
sin aūt male: statim
in foribus peccatū a
derit. Sed sub te erit
appetitus eius. & tu
dñaberis illius. Dixit
q̄ cain ad abel frēm su
um. Egrediamur foras.
Cūq̄ eēnt in agro: cō
surrexit cain aduersus
frēm suū abel: & iterfe
cit eū. Et ait dñs ad ca
in. Vbi ē abel fr̄ tuus?
qui respondit. Nescio.
Nūquid custos frīs mei
sū ego? Dixitq̄ ad eū.
Quid fecisti? Vox sā
guīs fratris tui clamat
ad me de terra. Nunc
igitur maledictus
eris super terram: q̄
aperuit
os suū & suscepit san
guinē fris tui de manu
tua. Cum operatus fue
ris eam non
dabit tibi fructus suos
Vagus & pfugus eris
super terrā. Dixitq̄ cain
ad dñm. Maior est ini
qtas mea: q̄ vt veniam
merear. ecce eiicis me
hodie a facie terre: &
a facie tua abscondar.
& ero vagus & pfugus
in terra. Ois igitur
q inuenerit me occidet
me. Dixitq̄ ei dñs. Ne
quaq̄ ita fiet: sed ois q
occiderit cain: septuplū
pūietur. Posuitq̄ dñs
in cain signum vt non

Tex.Heb. Gen. Ca.iiij.

מנחה ליהוה: והבל הביא גם
הוא מבכרות צאנו ומחלבהן
וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו:
ואל קין ואל מנחתו לא
שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו:
ויאמר יהוה אל קין למה חרה לך
ולמה נפלו פניך: הלוא אם
תיטיב שאת ואם לא תיטיב
לפתח חטאת רבץ ואליך
תשוקתו ואתה תמשל בו: ויאמר
קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם
בשדה ויקם קין אל הבל אחיו
ויהרגהו: ויאמר יהוה אל קין אי
הבל אחיך ויאמר לא ידעתי
השמר אחי אנכי: ויאמר מה
עשית קול דמי אחיך צעקים
אלי מן האדמה: ועתה ארור
אתה מן האדמה אשר פצתה את
פיה לקחת את דמי אחיך מידך:
כי תעבד את האדמה לא תסף
תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ:
ויאמר קין אל יהוה גדול עוני
מנשוא: הן גרשת אתי היום מעל
פני האדמה ומפניך אסתר
והייתי נע ונד בארץ והיה כל
מצאי יהרגני: ויאמר לו יהוה
לכן כל הרג קין שבעתים יקם
וישם יהוה לקין אות לבלתי

Primitiua.heb.

בוא
שעה
חרה נפל פנה
אמר
טוב נשא
שוק משל
היה
קום
הרג
עשה
ארר
פצה
עבד יסף נתן
כח נוע נוד
היה גדל
נשא
פנה סתר
היה
הרג
נקם
שום

Transla.Chal.

תקרובתא קדם יי: והבל אייתי אף הוא מבוכרי עאניה ומתרביהון, וקביל יי ברעוא
להבל ולתקרובתיה: ולקין ולתקרובתיה לא קביל ברעוא, ותקיף לקין לחדא ונפלו
אפוהי: ואמר יי לקין למה תקוף לך, ולמה דנן נפלו אפך: הלא אם תטיב עובדך
ישתבק לך, ואם לא תטיב ליום דינא חטאך נטיר, דהוא עתיד ליתפרעא מינך אם
לא תתוב, ואם תתוב ישתבק לך: ואמר קין להבל אחוהי והוה במהויהון בחקלא, וקם
קין על הבל אחוהי וקטליה: ואמר יי לקין אן הבל אחוך, ואמר לא ידעית, הנטר אחי
אנא: ואמר מה עבדת, קל דם זרעין דעתידין למיפק מן אחוך קבלן קדמי מן ארעא:
וכען ליט את מן ארעא דפתחת ית פומהא, לקבלא ית דמי אחוך מן ידך: ארי תפלח ית
ארעא לא תוסיף למיתן חילה לך, מטלטל וגלי תהא בארעא: ואמר קין קדם יי, רב
חובי מלמשבק: הא תריכתא יתי יומא דין מעל אפי ארעא, ומן קדמך אהא מטמר,
ואהא מטלטל וגלי בארעא, ויהא כל דישכחנני יקטלינני: ואמר ליה יי בכן
כל דקטיל לקין לשבעה דרין יתפרע מניה, ושוי יי לקין אתא, בדיל דלא

Interp.chal.

munus corā dño. Et abel adduxit etiā ipse de primo
genitis ouiū suarū ⁊ de adipibus earum: et suscepit
dño cū bñplacito abel ⁊ munus eius. Cain aūt ⁊ mu
nus eius nō suscepit cū bñplacito: ⁊ iratus ē cain ve
hemēter: ⁊ ceciderūt vultus eius. Dixitq̄ dño ad cai
cur irasceris tu: ⁊ q̄re ceciderūt vultus tui? nōne si be
ne egeris opa tua dimittet tibi: ⁊ si non bñ egeris: in
diē iudicij pctm tuū seruatū est: in q̄ futurū est vt vlci
scatur de te: si nō cōuerteris: ⁊ si cōuerteris dimittet
tibi Et loquēs cain ad abel fratrē suū: fuitq̄ cū essent
in agro: ⁊ surrexit cain cōtra abel fratrē suū ⁊ occidit
eū. Et dixit dño ad cain. Ubi est abel fr̄ tuus. Et dixit
nescio. Nunqd custos frīs mei ego sum? Et ait qd fe
cisti: vox sanguinis gnationū q̄ future erāt succedere
de fre tuo clamāt corā me de fra. Et nūc maledictus
tu de terra q̄ apuit os suū vt suscipet sanguinē frīs
tui de manu tua. Qñ opatus fueris frā: nō dabit am
plius tibi virtutē suā: instabilis ⁊ trāsmigrās eris in
fra. Et dixit cain corā dño. Magna ē iniq̄tas mea vt
dimittar. Ecce eiecisti me hodie de supficie fre: et a
facie tua ero abscōditus: ⁊ ero instabilis ⁊ trāsmigrās
in fra: ⁊ erit ois q̄ inuenerit me occidet me. Et dixit ei
dñs ppterea oēs q̄ occiderit cain: in septē gnationes
vindicta assumet ex eo: ⁊ posuit dñs in cai signū: vt nō

Primitiua chal.

קרב
יטב
שבק דון פרע
תוב היה קום
קטל נפק לוט
נסב פלח יסף
נתן טיל גלה
הוה שבק טמר
הוה שכח קטל
הוי פרע שוה
אות

נכה הכות אתו כל מצאו: ויצא קין
פנה מלפני יהוה, וישב בארץ נוד
איש קדמת עדן: וידע קין את אשתו
הרה ילד בנה ותהר ותלד את חנוך, ויהי בנה
קרא עיר, ויקרא שם העיר כשם בנו
ילד חנוך: ויולד לחנוך את עירד,
ועירד ילד את מחויאל, ומחייאל
ילד את מתושאל, ומתושאל
לקח שנה ילד את למך: ויקח לו למך שתי
נשה נשים, שם האחת עדה, ושם
ילד השנית צלה: ותלד עדה את יבל,
קנה הוא היה אבי ישב אהל ומקנה:
ושם אחיו יובל, הוא היה אבי כל
ענב תפש כנור ועוגב: וצלה גם הוא
ילדה את תובל קין, לטש כל
חרש נחשת וברזל, ואחות תובל
נשה קין נעמה: ויאמר למך לנשיו,
עדה וצלה שמען קולי נשי למך
אזן האזנה אמרתי, כי איש הרגתי
לפצעי וילד לחברתי: כי שבעתים
נקם יקם קין, ולמך שבעים ושבעה:
איש וידע אדם עוד את אשתו,
ילד קרא ותלד בן, ותקרא את שמו שת,
שות כי שת לי אלהים זרע אחר,
תחת הבל כי הרגו קין: ולשת גם
קרא חלל הוא ילד בן, ויקרא את שמו
Ca.v. אנוש: אז הוחל לקרא בשם יהוה:

interficeret eū ois qui
īuēisset eū. Egressusq;
caī a facie dñi habita
uit profugus in terra:
ad orientalē plagā edē.
Cognouit āt cain vxo
rē suā: q̄ cōcepit & pe
pit Enoch. Et edifica
uit ciuitatem: & vocauit
nomē ei9 ex noīe filii
sui enoch. Porro e
noch genuit irad:
et irad genuit mauia
el. & mauiael
genuit Mathusael: &
Mathusael
genuit Lamech. Qui
accepit duas
vxores: nomen vni
ada: & nomen
alteri sella. Genuitq;
ada iabel:
qui fuit pr̄ habitātiū ī
tentoriis: atq; pastorū.
& nomē fratris ei9 Iu
bal. Ipse fuit pater
canētiū cithara & or
gano. Sella quoq;
genuit Tubal cain: qui
fuit malleator &
faber ī cūcta opa eris
& ferri. Soror vero tu
bal cain noema. Di
xitq; lamech vxoribus
suis ade & selle Audite
vocē meā vxores la
mech: auscultate sermo
nē meū. Qm̄ occidi
virū ī vuln9 meū: & a
dolescētulū in liuorem
meū. Septuplū vltio da
bitur de cain: đ lamech
vero septuagies septies.
Cognouit quoq; ad
huc adā vxorē suā: et
pepit filiū. vocauitq;
nomē eius seth: dicens.
Posuit mihi de9 semē
aliud pro abel: quem
occidit cain. Sed &
seth natus est filius:
quem vocauit
enos. Iste cepit inuo
care nomen dñi. Ca.5.

interficeret eū ois qui inuenisset eū. τ egres
ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν. καὶ ἐξῆλ
sus ē cain a facie dei. τ habitauit ī terra
θε κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ. καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ
naid: cōtra eden. et cognouit cain vxorē
ναΐδ, κατέναντι ἐδέν. καὶ ἔγνω κάϊν τὴν γυναῖκα
suā. τ concipiēs: peperit enoch. et fuit edi
αὐτοῦ. καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκε τὸν ἐνώχ. καὶ ἦν οἰ
ficans ciuitatē. et nominauit ciuitatē in
κοδομῶν πόλιν. καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ
nomē filii sui enoch. natus ē aūt enoch
ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐνώχ. ἐγεννήθη δὲ τῷ ἐνὼχ
gaidad. et gaidad genuit mauiael. et mauiael
γαϊδάδ. καὶ γαϊδὰδ ἐγέννησε τὸν μαιήλ. καὶ μαιὴλ
genuit mathusala. et mathusala genuit
ἐγέννησε τὸν μαθουσαλά. καὶ μαθουσαλὰ ἐγέννησε τὸν
lamech. et accepit sibi lamech duas vxores. no
λάμεχ. καὶ ἔλαβεν αὐτῷ λάμεχ δύο γυναῖκας. ὄνο
mē vni: adda. et nomen secūde: sella. et
μα τῇ μιᾷ, ἀδδά. καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, σελλά. καὶ
peperit adda iobel. hic fuit pater habitātiū
ἔτεκεν ἀδδὰ τὸν ἰωβήλ. οὗτος ἦν πατὴρ οἰκούντων
in tētoriis pastoꝝ. et nomen fratri suo:
ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων. καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐ
tubal. hic fuit: q̄ ostendit psalteriū et
τοῦ, ἰουβάλ. οὗτος ἦν, ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ
citharam. sella aūt pepit τ ipsa thobel. τ fuit
κιθάραν. σελλὰ δὲ ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν θοβέλ. καὶ ἦν
malleator faber eris τ ferri. soror
σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου. ἀδελ
aūt thobel: noema. dixit āt lamech vxoribus su
φὴ δὲ θοβέλ, νοεμά. εἶπε δὲ λάμεχ ταῖς γυναιξὶν αὐ
is adda τ sella: audite meā vocem vxo
τοῦ ἀδδᾷ καὶ σελλᾷ, ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς γυ
res lamech: auscultate meos sermones. q̄m vi
ναῖκες λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους. ὅτι ἄν
rū occidi in vulnus mihi: et adolescētulū ī
δρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοί, καὶ νεανίσκον εἰς
liuorē mihi. q: septies vendicatū ē cain: et
μώλωπα ἐμοί. ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται κάϊν, ἐκ
āt lamech: septuagies septē. cognouit āt adā e
δὲ λάμεχ, ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. ἔγνω δὲ ἀδὰμ εὔ
uā vxorē suā. et concipiens: pepit
αν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκεν
filiū. et nominauit nomē eius seth. dicens:
υἱόν. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ σήθ. λέγουσα,
suscitauit eni mihi deus semen aliud pro abel.
ἐξανέστησε γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ ἄβελ.
quē occidit cain. et seth fuit filius. nomina
ὃν ἀπέκτεινε κάϊν. καὶ τῷ σὴθ ἐγένετο υἱός. ἐπωνό
uit āt nomē eius: enos. hic sperauit
μασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐνώς. οὗτος ἤλπισεν
inuocare nomē dñi dei.
ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ. Ca.5.

Prītiua chal. Interp.chal.

קטל שכח
הוה בנה קרת
ילד
תרי נשה
תנה רבב שכן
מרא נתא מנה
גיב רבב
נשה אמר
עלם
שצא דור פרע
אנתא קרא
שוה ילד

occideret eum omnis qui inuenisset eum. Et egres-
sus est cain a facie domini: τ habitauit in terra nod
ad orientem eden. Et cognouit cain vxorem suam: τ
cōcepit τ peperit enoch: τ fuit edificator ciuitatis.
Et vocauit nomē ciuitatis sicut nomē filii sui enoch.
Et natus ē ipsi enoch irad. Et irad genuit mauiael:
et mauiael genuit mathusael: τ mathusael genuit la-
mech. Et accepit sibi lamech duas vxores: nomē vni
us ada: τ nomen alterius sella. Et peperit ada iabal:
ipse fuit magister habitantium in tabernaculis τ pos
sidentiū peccora. Et nomē fratris sui iubal: ipse fuit
magister canentium in cithara τ organo. Et sella eti
am ipsa peperit tubal cain: qui fuit magister eorum
omnium scientium opus eris et ferri: τ soror ipsius
tubal cain fuit naama. Et dixit lamech vxoribus suis
ade τ selle. Audite vocē meā vxores lamech: ausculta
te sermonem meum. Quoniam non occidi virum: vt
propter eum ego portem peccatum: neq; adolescen
tulum disperdidi vt propter eum consumatur semen
meum. Quoniam si in septem generationes vindi
cta dabitur de cain: nōne de lamech in septuaginta τ
septem. Et cognouit adam rursus vxorem suam τ pe
perit filiū: τ vocauit nomē eius seth: q̄ posuit deus
mihi filiū alium pro abel: q: interfecit eū cain. Et seth
quoq; natus est filius: τ vocauit nomē eius enos: tūc
inceperunt filii hoīm orare in noīe domini. Ca.5.

Transla.Chal.

למקטל יתיה כל דישכחיניה: ונפק קין מן קדם יי, ויתיב בארעא דנוד לקדומא
דעדן: וידע קין ית אתתיה ועדיאת וילידת ית חנוך, והוי באני קרתא, וקרא שמה
דקרתא כשמא דבריה חנוך: ואתיליד לחנוך ית עירד, ועירד אוליד ית מחויאל,
ומחייאל אוליד ית מתושאל, ומתושאל אוליד ית למך: ונסיב ליה למך תרתין נשין,
שום חדא עדה, ושום תניתא צלה: וילידת עדה ית יבל, הוא הוה רבהון דיתבי משכנין
ומרי נתין: ושום אחוהי יובל, הוא הוה רבהון דכל די מנגן על פום כנרא ואבובא:
וצלה אף היא ילידת ית תובל קין, הוא הוה רבהון דכל ידעי עבידת נחשא ופרזלא,
ואחתיה דתובל קין נעמה: ואמר למך לנשוהי, עדה וצלה שמען קלי, נשי למך אציתא
למימרי, ארי לא גבר קטלית, דבדיליה אנא סביל חובין, ואף לא עולימא חבלית,
דבדיליה ישתיצי זרעי: ארי לשבעה דרין יתפרעון לקין, הלא ללמך שבעין ושבעה:
וידע אדם עוד ית אתתיה, וילידת בר וקרת ית שמיה שת, ארי שוי לי יי בר אחרן,
חלף הבל ארי קטליה קין: ולשת אף הוא אתיליד בר, וקרא ית שמיה אנוש, בכין
שריאו בני אנשא לצלאה בשמא דיי: Ca.v.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

Hec liber generationis hominũ. qua die
αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων. ἡ ἡμέ-
A fecit deus adã. ad imaginẽ dei
ρα ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἀδάμ. κατ' εἰκόνα θεοῦ
Eccle. 17.a.b. fecit illũ. masculũ et feminã fecit eos
1.d. ἐποίησεν αὐτόν. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐ-
et benedixit eis. et nominauit no-
τούς. καὶ ηὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνο-
men eius adam: qua die fecit eos. vi-
1. Pa. 1.a. μα αὐτοῦ ἀδάμ, ἡ ἡμέρα ἐποίησεν αὐτούς. ἔζη-
xit aũt adam annos ducẽtos triginta. et genuit
σε δὲ ἀδὰμ ἔτη διακόσια τριάκοντα. καὶ ἐγέννη-
ad figurã suã: et ad imaginẽ su-
σε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐ-
am: et nominauit nomen eius: seth. facti
τοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, σήθ. ἐγένον-
sũt aũt dies adam: quos vixit postq̃ genuit
το δὲ αἱ ἡμέραι ἀδάμ, ἃς ἔζησε μετὰ τὸ γεννῆ-
ipse seth: anni septingẽti. et genuit
σαι αὐτὸν τὸν σήθ, ἔτη ἑπτακόσια. καὶ ἐγέννησεν
filios et filias. et facti sunt oẽs dies
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέ-
adam: quos vixit: anni nongenti triginta:
ραι ἀδάμ, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἐννακόσια τριάκοντα,
D et mortuus ẽ. vixit aũt seth annos ducẽtos quin-
καὶ ἀπέθανεν. ἔζησε δὲ σὴθ ἔτη διακόσια πέν-
q;. et genuit enos. et vixit seth postq̃
τε. καὶ ἐγέννησε τὸν ἐνώς. καὶ ἔζησε σὴθ μετὰ τὸ
genuit ipse enos: annos septingẽtos septẽ.
γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ἐνώς, ἔτη ἑπτακόσια ἑπτά.
et genuit filios et filias. et facti sunt
καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο
oẽs dies seth: anni nongenti duodecim:
πᾶσαι αἱ ἡμέραι σήθ, ἔτη ἐννακόσια δώδεκα,
et mortuus ẽ. et vixit enos annos centũ nona-
καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησεν ἐνὼς ἔτη ἑκατὸν ἐνενή-
ginta. et genuit cainã. et vixit enos
B κοντα. καὶ ἐγέννησε τὸν καϊνάν. καὶ ἔζησεν ἐνὼς
postq̃ genuit ipse cainã: annos septingẽ-
μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν καϊνάν, ἔτη ἑπτακό-
tos quindecim. et genuit filios et fili-
σια δεκαπέντε. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέ-
as et facti sunt oẽs dies enos anni nõ-
ρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἐνὼς ἔτη ἐν-
genti quinq;: et mortuus ẽ. et vixit cainã
νακόσια πέντε, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε καϊνὰν
annos centũ septuaginta. et genuit mala-
ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. καὶ ἐγέννησε τὸν μαλε-
lehel. et vixit cainã postq̃ genuit ipse
λεήλ. καὶ ἔζησε καϊνὰν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν
malalehel: annos septingentos quadraginta.
τὸν μαλελεήλ, ἔτη ἑπτακόσια τεσσαράκοντα.
et genuit.
καὶ ἐγέννησεν

Transla. B. Hiero.

Hic est liber generationis adã in die q̃ creauit deus hominẽ. ad imaginẽ dei fecit illũ: masculũ & feminã creauit eos. & bñdixit illis: & vocauit nomen eorum adam in die qua creati sunt. Vixit aũt adã cẽtũ triginta annis: & genuit filiũ ad imaginem & similitudinẽ suã: vocauitq; nomen eius seth. & facti sunt dies adã postq̃ genuit seth octingenti anni: genuitq; filios & filias. Et factũ est omne tempus quod vixit adam anni nongenti triginta & mortuus ẽ. Vixit quoq; seth centum quinq; annis. & genuit enos. Vixitq; seth postq̃ genuit enos octingentis septẽ annis: genuitq; filios & filias. Et facti sunt omnes dies seth nongẽtorũ duodeci annorum: & mortuus est. Vixit vero enos nonaginta ãnis. & genuit chaynan. Post cuius ortum vixit octingẽtis quindecim annis: & genuit filios & filias. factiq; sũt oẽs dies enos nõgẽti quinq; anni: & mortuus est. vixit quoq; chaynã septuagita annis: & genuit malalehel. & vixit chaynã postq̃ genuit malalehel octingentis quadraginta annis: genuitq;

Tex. Heb.

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרֹא
אֱלֹהִים אָדָם בִּדְמוּת אֱלֹהִים עָשָׂה
אֹתוֹ׃ זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ
אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמָם אָדָם
בְּיוֹם הִבָּרְאָם׃ וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים
וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ
כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת׃
וַיִּהְיוּ יְמֵי אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
שֵׁת שְׁמֹנֶה מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי אָדָם
אֲשֶׁר חַי תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃ וַיְחִי שֵׁת
חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת
אֱנוֹשׁ׃ וַיְחִי שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
אֱנוֹשׁ שֶׁבַע שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ
כָּל יְמֵי שֵׁת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה
וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ וַיְחִי
אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת
קֵינָן׃ וַיְחִי אֱנוֹשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת קֵינָן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי אֱנוֹשׁ חָמֵשׁ
שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃
וַיְחִי קֵינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת מַהֲלַלְאֵל׃ וַיְחִי קֵינָן אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת מַהֲלַלְאֵל אַרְבָּעִים
שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד

Primitiua. heb.

יָלַד
רָמָה
בָּרַךְ
קָרָא
בָּרָא חָיָה
יָלַד
הָיָה
יוֹם יָלַד
מֵאָה
חָיָה מֵאָה
מוּת הָיָה
שָׁנָה מֵאָה
חָיָה יָלַד
הָיָה יוֹם
שָׁנָה מֵאָה מוּת
חָיָה יָלַד
רָבַע

Transla. Chal.

דֵּין סְפַר תּוּלְדַת אָדָם בְּיוֹמָא דִּבְרָא יְיָ אָדָם בִּדְמוּתָא דַּיְיָ עֲבַד יָתֵיהּ׃ דְּכַר וְנוּקְבָא
בְּרָא יָתְהוֹן וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן וּקְרָא יָת שְׁמְהָתְהוֹן אָדָם בְּיוֹמָא דְּאִתְבְּרִיאוּ׃ וַחֲיָא אָדָם מְאָה
וּתְלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד בִּדְמוּתֵיהּ כִּצְלָמֵיהּ וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ שֵׁת׃ וַהֲווֹ יוֹמֵי אָדָם בָּתַר
דְּאוֹלִיד יָת שֵׁת תְּמָנֵי מְאָה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי אָדָם דַּחֲיָא תְּשַׁע מְאָה
וּתְלָתִין שְׁנִין וּמִית׃ וַחֲיָא שֵׁת מְאָה וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת אֱנוֹשׁ׃ וַחֲיָא שֵׁת בָּתַר
דְּאוֹלִיד יָת אֱנוֹשׁ תְּמָנֵי מְאָה וּשְׁבַע שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי שֵׁת תְּשַׁע
מְאָה וְתַרְתָּא עֶשְׂרֵה שְׁנִין וּמִית׃ וַחֲיָא אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת קֵינָן׃ וַחֲיָא אֱנוֹשׁ
בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת קֵינָן תְּמָנֵי מְאָה וַחֲמֵשׁ עַשְׂרֵה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי
אֱנוֹשׁ תְּשַׁע מְאָה וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וּמִית׃ וַחֲיָא קֵינָן שַׁבְעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת מַהֲלַלְאֵל׃ וַחֲיָא
קֵינָן בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת מַהֲלַלְאֵל תְּמָנֵי מְאָה וְאַרְבְּעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד

Interp. chal.

Hec est liber generationis adã in die qua creauit deus hoiẽs: ad similitudinẽ dei fecit illũ: masculum et feminã creauit eos: et benedixit illis: et vocauit nomen eorũ adam: in die qua creati sunt. Et vixit adam centũ et triginta annis: et genuit ad similitudinem suã sm imaginẽ suã: et vocauit nomen eius seth. Et fuerũt dies adam postquã genuit seth octingenti anni: et genuit filios et filias. Et fuerũt oẽs dies adã quibus vixit nõgenti et triginta anni: et mortuus est. Et vixit seth centũ et quinq; annis: et genuit enos. Et vixit seth postquã genuit enos octingentis et septem annis: et genuit filios et filias. Et fuerũt oẽs dies seth nongẽti et duodecim anni: et mortuus ẽ. Et vixit enos nonagita annis: et genuit chainan. Et vixit enos post quã genuit chainã octingẽtis et quindecim annis: et genuit filios et filias. Et fuerunt oẽs dies enos nongenti et quinq; anni: et mortuus est. Et vixit chainan septuaginta annis: et genuit malalehel. Et vixit chainan postquam genuit malalehel octingentis et quadraginta annis: et genuit

Primitiua chal.

יְלַד דְּמָה
בְּרָא חֲיָה
שְׁנָה יְלַד דְּמָה
הֲוָה יְלַד תְּמַנְיָא
חֲיָה מוּת חֲיָה
הֲוָה
תְּרֵי שְׁנָה מוּת
חֲיָה יְלַד תְּמַנְיָא
הֲוָה
רְבַע

Tex.Heb.	Primitiua heb.
בנים ובנות: ויהיו כל ימי קינן	
עשר שנים ותשע מאות שנה	
וימת: ויחי מהללאל חמש שנים	
וששים שנה ויולד את ירד:	ששה
ויחי מהללאל אחרי הולידו את	ילד
ירד שלשים שנה ושמנה מאות	מאה
שנה ויולד בנים ובנות: ויהיו	ילד
כל ימי מהללאל חמש ותשעים	
שנה ושמנה מאות שנה וימת:	מאה מות
ויחי ירד שתים וששים שנה	חיה
ומאת שנה ויולד את חנוך: ויחי	ילד חיה
ירד אחרי הולידו את חנוך שמנה	
מאות שנה ויולד בנים ובנות:	ילד
ויהיו כל ימי ירד שתים וששים	היה יום ששה
שנה ותשע מאות שנה וימת:	מאה
ויחי חנוך חמש וששים שנה	
ויולד את מתושלח: ויתהלך חנוך	הלך
את האלהים אחרי הולידו את	ילד
מתושלח שלש מאות שנה	מאה
ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי	היה יום
חנוך חמש וששים שנה ושלש	
מאות שנה: ויתהלך חנוך את	מאה הלך
האלהים ואיננו כי לקח אתו	
אלהים: ויחי מתושלח שבע	חיה
ושמנים שנה ומאת שנה ויולד	ילד
את למך: ויחי מתושלח אחרי	
הולידו את למך שתים ושמונים	ילד שמן
שנה ושבע מאות שנה ויולד	

Trāsla.B.Hiero.

filios & filias. & fcti sūt omnes dies caynan nōgenti decē anni: & mortuus ē. Vixit āt malalehel sexagita qnqʒ annis: & genuit iared. Et vixit malalehel post q̄ genuit iared octingentis triginta annis: & genuit filios & filias. Et facti sunt oēs dies malalehel octingēti nonagita qnqʒ anni: & mortuus est. Vixitqʒ iared cētū sexagita duobus annis: & genuit enoch. & vixit iared postq̄ genuit enoch octingentis annis: & genuit filios & filias. Et fcti sūt oēs dies iared nōgenti sexaginta duo āni & mortuus ē. Porro enoch vixit sexaginta quinqʒ annis: & genuit mathusalem. Et ambulauit enoch cū deo. Et vixit enoch postq̄ genuit mathusalem trecentis annis: & gēuit filios & filias. Et facti sunt oēs dies enoch trecenti sexaginta quinqʒ anni. ambulauitqʒ cum deo & nō apparuit: qa tulit eum deus. Vixit quoqʒ mathusalem centū octoginta septem annis: & genuit lamech. Et vixit mathusalem postq̄ genuit lamech septingentis octoginta duobus annis: & genuit

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

filios et filias. et facti sūt oēs
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι
dies cainā: anni nōgenti decem.
αἱ ἡμέραι καϊνάν, ἔτη ἐννακόσια δέκα.
et mortuus ē. et vixit malalehel ānos
καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε μαλελεὴλ ἔτη
centū sexaginta quinqʒ. et genuit ia-
ἑκατὸν ἑξηκονταπέντε. καὶ ἐγέννησε τὸν ἰά-
red. et vixit malalehel postq̄ genuit
ρεδ. καὶ ἔζησε μαλελεὴλ μετὰ τὸ γεννῆσαι
ipse iared: annos septingētos trigin
αὐτὸν τὸν ἰάρεδ, ἔτη ἑπτακόσια τριάκον-
ta. et genuit filios et filias. et
τα. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ
facti sunt oēs dies malalehel āni
ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαλελεὴλ ἔτη
octingēti nonaginta quinqʒ. et mortuus ē.
ὀκτακόσια ἐνενηκονταπέντε. καὶ ἀπέθανεν.
et vixit iared ānos centū sexagita duos.
καὶ ἔζησεν ἰάρεδ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταδύο.
et genuit enoch. et vixit iared
καὶ ἐγέννησε τὸν ἐνώχ. καὶ ἔζησεν ἰάρεδ
postq̄ genuit ipse enoch: ānos octi
μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ἐνώχ, ἔτη ὀκτα-
gētos: et genuit filios et filias.
κόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.
et facti sūt oēs dies iared āni nō
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἰάρεδ ἔτη ἐν-
genti sexaginta duo. et mortuus ē. et vi
νακόσια ἑξηκονταδύο. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζη-
xit enoch ānos centū sexaginta quinqʒ. et
σεν ἐνώχ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταπέντε. καὶ
genuit mathusala. placuit aūt enoch
ἐγέννησε τὸν μαθουσαλά. εὐηρέστησε δὲ ἐνὼχ
deo. et vixit enoch postq̄ genuit
τῷ θεῷ. καὶ ἔζησεν ἐνὼχ μετὰ τὸ γεννῆσαι
ipse mathusalē: ānos ducētos. et
αὐτὸν τὸν μαθουσαλά, ἔτη διακόσια. καὶ
genuit filios et filias. et facti
ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένον-
sūt oēs dies enoch āni trecēti sexa
το πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἐνὼχ ἔτη τριακόσια ἑξ-
ginta quinqʒ. et placuit enoch deo.
ηκονταπέντε. καὶ εὐηρέστησεν ἐνὼχ τῷ θεῷ.
et nō inueniebat: qr transtulit eum
καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετατέθηκεν αὐ-
deus. et vixit mathusalē ānos cētum
τὸν ὁ θεός. καὶ ἔζησε μαθουσαλὰ ἔτη ἑκατὸν
sexaginta quinqʒ. et genuit lamech. et vi-
ἑξηκονταπέντε. καὶ ἐγέννησε τὸν λάμεχ. καὶ ἔζη-
xit mathusalē: postq̄ genuit ipse
σε μαθουσαλὰς, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν
lamech: ānos octingentos duos. et genuit
λάμεχ, ἔτη ἑπτακόσια δύο. καὶ ἐγέννησεν

Primitiua chal.	Interp. chal.
בנה הוה	filios et filias. Et fuerūt oēs dies chainan nōgenti et decē anni: et mortuus est. Et vixit malalehel sexaginta et quinqʒ annis: et genuit iared. Et vixit malalehel postquā genuit iared octingentis et triginta annis: et genuit filios et filias. Et fuerūt oēs dies malalehel octingēti et nonaginta et quinqʒ anni: et mortuus est.
שית תרי ילד	Et vixit iared centum et sexaginta et duobus annis: et genuit enoch. Et vixit iared postquā genuit enoch
חיה	octingentis annis: et genuit filios et filias. Et fuerūt omnes dies iared nongēti et sexaginta et duo anni: et mortuus est. Et vixit enoch sexaginta et quinqʒ annis: et genuit mathusalach: et ambulauit enoch in timore
ילד שנה הוה	dei postquā genuit mathusalach trecentis annis: et genuit filios et filias. Et fuerūt omnes dies enoch
שית מות	trecenti et sexaginta et qnqʒ anni. et ambulauit enoch in timore dei: et non comparuit: nec etiā occidit eum
תמנא	deus. Et vixit mathusalach centum et octoginta et septem annis: et genuit lamech. Et vixit mathusa-
תרי	lach postquam genuit lamech septingentis et octoginta et duobus annis: et genuit

Transla.Chal.

בנין ובנן: והוו כל יומי קינן תשע מאה ועשר שנין, ומית: וחיא מהללאל שתין וחמש שנין, ואוליד ית ירד: וחיא מהללאל בתר דאוליד ית ירד תמני מאה ותלתין שנין, ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי מהללאל תמני מאה ותשעין וחמש שנין, ומית: וחיא ירד מאה ושתין ותרתין שנין, ואוליד ית חנוך: וחיא ירד בתר דאוליד ית חנוך תמני מאה שנין, ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי ירד תשע מאה ושתין ותרתין שנין, ומית: וחיא חנוך שתין וחמש שנין, ואוליד ית מתושלח: והליך חנוך בתר דחלתא דיי בתר דאוליד ית מתושלח תלת מאה שנין, ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי חנוך תלת מאה ושתין וחמש שנין: ואזל חנוך בתר דחלתא דיי, וליתוהי, ארי לא אמית יתיה יי: וחיא מתושלח מאה ותמנן ושבע שנין, ואוליד ית למך: וחיא מתושלח בתר דאוליד ית למך שבע מאה ותמנן ותרתין שנין, ואוליד

filios et filias. et facti sūt oēs dies mathusale: quos vixit: anni nōgenti sexaginta nouē. et mortuus ē. et vixit lamech annos centū octuagita octo. et genuit filiū: et nominauit nomē eius noe. dicens: hic requiescere faciet nos ab opibus nostris: et a tristicia manuū nostrarū: et a terra: cui maledixit dn̄s deus. et vixit lamech postq̄ genuit ipse noe: ānos quingentos sexaginta quinq;. et genuit filios et filias. et facti sūt oēs dies lamech āni septingenti quinquaginta tres. et mortuus ē. et noe erat ānorū quingētoꝝ. et genuit noe tres filios: sem cham iapheth. Ca.6.

υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαθουσαλά, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἐννακόσια ἑξήκοντα ἐννέα. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε λάμεχ ἔτη ἑκατὸν ὀγδοηκονταοκτώ. καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ νῶε. λέγων, οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός. καὶ ἔζησε λάμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν νῶε, ἔτη πεντακόσια ἑξηκονταπέντε. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι λάμεχ ἔτη ἑπτακόσια πεντηκοντατρία. καὶ ἀπέθανεν. καὶ νῶε ἦν ἐτῶν πεντακοσίων. καὶ ἐγέννησε νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν σὴμ τὸν χὰμ τὸν ἰάφεθ.

A Et factū ē qn̄ ceperūt hoīes multi fieri super terrā: et filie nate sūt eis videntes aūt filij dei filias hominū: q̄ pulchre sunt: acceperūt sibi vxores ex oibus: quas elegerant. et dixit dominus deus: nō pmanebit spiritus meus in hominibus istis in eternū: eo q̄ sunt ipsi carnes. erūt aūt dies illorū centū viginti āni. at gigātes erāt sup terrā in diebus illis. et post illud: postq̄ ingressi sunt filij dei ad filias hominū: et genuerunt illis. isti fuerūt gigantes a seculo: homines nominati. videns aūt dn̄s

Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς. ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός, οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη. οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγέννωσαν ἑαυτοῖς. ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ᾽ αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί. ἰδὼν δὲ κύριος

D Eccle. 15.a. Ps.95.

---

filios & filias. Et facti sūt omnes dies mathusalem nongēti sexaginta nouē anni: & mortuus est. Vixit autem lamech cētum octoginta duobus annis: & genuit filium. Vocauitq; nomē eius noe: dicēs. iste consolabitur nos ab operibus & laboribus manuum nostrarū: in terra cui maledixit dn̄s. Vixitq; lamech postq̄ genuit noe quingētis nonaginta quinq; annis: & genuit filios & filias. Et facti sunt oēs dies lamech septingenti septuaginta septem anni: & mortuus est. noe vero cum quingentorum esset annorum: genuit Sem: Chā & iaphet. Ca.6.

Cumq; cepissent homines multiplicari super terram: & filias procreassent: videntes filii dei filias hoīm q͂ essent pulchre: acceperunt sibi vxores ex oībus quas elegerant. Dixitq; dn̄s. Nō pmanebit spūs meus in hoīe in eternū: quia caro est. Eruntq; dies illius centum viginti annorū. Gigantes aūt erāt super terrā in diebus illis. Postq̄ enī ingressi sunt filii dei ad filias hoīm: illeq; genuerūt: isti sūt potentes a seclo viri famosi. Videns autem dominus

---

בנים ובנות׃ ויהיו כל ימי
מתושלח תשע וששים שנה
ותשע מאות שנה וימת׃ ויחי
למך שתים ושמנים שנה ומאת
שנה ויולד בן׃ ויקרא את שמו
נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו
ומעצבון ידינו מן האדמה אשר
אררה יהוה׃ ויחי למך אחרי
הולידו את נח חמש ותשעים
שנה וחמש מאות שנה ויולד
בנים ובנות׃ ויהי כל ימי למך
שבע ושבעים שנה ושבע מאות
שנה וימת׃ ויהי נח בן חמש
מאות שנה ויולד נח את שם את
חם ואת יפת׃ Ca.vi. ויהי כי
החל האדם לרב על פני האדמה
ובנות ילדו להם׃ ויראו בני
האלהים את בנות האדם כי
טבת הנה ויקחו להם נשים מכל
אשר בחרו׃ ויאמר יהוה לא ידון
רוחי באדם לעלם בשגם הוא
בשר והיו ימיו מאה ועשרים
שנה׃ הנפלים היו בארץ בימים
ההם וגם אחרי כן אשר יבאו
בני האלהים אל בנות האדם
וילדו להם המה הגברים אשר
מעולם אנשי השם׃ וירא יהוה

ששה
מאה מות חיה
קרא
נחם עשה
חיה
ילד
מאה
היה יום
היה
חלל רבה פנה
ראה
טוב לקח נשה
דון
גם
היה יום
בוא
בנה
ראה

Transla.Chal.

בנין ובנן׃ והוו כל יומי מתושלח תשע מאה ושתין ותשע שנין ומית׃ וחיא למך מאה
ותמנין ותרתין שנין ואוליד בר׃ וקרא ית שמיה נח למימר דין ינחמיננא מעובדנא
ומלאות ידנא מן ארעא דלטיה יי׃ וחיא למך בתר דאוליד ית נח חמש מאה
ותשעין וחמש שנין ואוליד בנין ובנן׃ והוו כל יומי למך שבע מאה ושבעין ושבע שנין
Ca.vi. ומית׃ והוה נח בר חמש מאה שנין ואוליד נח ית שם ית חם וית יפת׃
והוה כד שריאו בני אינשא למסגי על אפי ארעא ובנתא יתילדן להון׃ וחזו בני
רברביא ית בנת אינשא ארי שפירן אינין ונסיבו להון נשין מכל דאתרעיו׃ ואמר
יי לא יתקימון דרא בישא הדין קדמי לעלם בדיל דאינון בשרא ועובדיהון בישין
ארכא יהיב להון מאה ועשרין שנין אם יתובון׃ גבריא הוו בארעא ביומיא האינון
ואף בתר כן דעלו בני רברביא לות בנת אינשא וילדן להון אינון גבריא דמן עלמא
אינשין דשמא׃ וגלי קדם יי

Interp̄.chal.

filios et filias. Et fuerunt omnes dies mathusalach nongenti et sexaginta et nouem anni: et mortuus est. Et vixit lamech centum et octoginta et duobus annis: et genuit filium: et vocauit nomen eius noe dicens. Iste cōsolabitur nos ab operibus nostris et a labore manuū nostrarum: de terra cui maledixit dn̄s. Et vixit lamech postquam genuit noe quingentis et nonaginta et quinq; annis: et genuit filios et filias. Et fuerunt oēs dies lamech septingenti et septuaginta et septē anni: et mortuus est. Et fuit noe filius quingentoꝝ annoꝝ: et genuit noe sem: cham et iapheth. Cap.6.

Et factum est cum cepissent filij hominum multiplicari super faciem terre et filie nate essent eis: et vidissent filij principum filias hominum q͂ essent pulchre: acceperunt sibi vxores ex omnibus quas voluerunt. Et dixit dn̄s non permanebit generatio pessima hec coram me in eternū: eo q͂ caro sunt: et opera eoꝝ pessima: et terminus dabitur eis centum et viginti annoꝝ: si forte cōuertātur. Gigantes erant in terra in diebus illis: et etiā postq̄ ingressi sunt filij principū ad filias hominū et genuerūt eis. Ipsi sunt potentes a seculo viri nobis. Et palā fuit coram dn̄o

Priitiua chal.

ילד אמר נחם
לאה לטט חיה
שנה היה
מות
שרא סגא ילד
חזא רבב נשה
רעה קום דור
שנה תוב היה
עלל רבב בנה
שם גלה

Pătiua heb.	Ter. Heb.	Sep.	La. vſ.	Trăſla. B. Hiero.	Trăſla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
רוּעַ	כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל	[a]q [r]multa [a]malitia [a]hoim	deus: q multiplicate ſunt malitie hominũ		
חָשַׁב לֵבָב	יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַק רַע כָּל	eſſet [b]in terra: [c]et cuncta [c]cogitatio [c]cordis inten=	ὁ θεός, ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων		
נָחַם	הַיּוֹם וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי עָשָׂה אֶת	ta eſſet ad [b]malum [c]omni [b]tempore. [i]Penituit eũ	ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ		
עָצַב	הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ	[n]q [q]hominem [c]feciſſet oo	αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας,		
אָמַר	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת הָאָדָם	[r]in terra. [a] & tactus dolo	καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεός, ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐ=		
פָּנָה	אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה	re [n]cordis intrinſecus oo	terra. τ cogitauit. τ dixit deus: dele		
	מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה עַד	[s]delebo [r]inquit [b] hoiem	ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ διενοήθη. καὶ εἶπεν ὁ θεός, ἀπαλεί=		
	עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם	oooooooooooooooooooo	bo hominẽ: quẽ feci: a facie		
חֵן	וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה אֵלֶּה	[c]quẽ [n]creaui [c]a [a]facie [e]ter=	ἀπὸ προσώπου τῆς		
תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים	יַלַּד צָדָק תָּמַם	re oooooooooooooooooooo	terre: ab homine vſq; ad iumẽtũ: τ a reptilibus		
הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ	דור הָלַךְ	[b]ab hoie [c]vſq; ad [a]animã=	γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν		
נֹחַ וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת	יָלַד בָּנָה	tia: [a][m] reptili [n]vſq; ad oo	vſq; ad volatilia celi. q; conſiderauit quũ fe		
שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יֶפֶת וַתִּשָּׁחֵת	שָׁחַת	[o]volucres [p]celi. [r] Penitet	ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὅτι ἐνεθυμήθη ὅτι ἐπ=		
הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא	פָּנָה מָלֵא	[q]enim [r]me [c]feciſſe eos. oo	οίησε αὐτὸν τῶν ἐν τῇ γῇ. ὅτι ἐνεθυμήθη ὅτι ἐπ=		
הָאָרֶץ חָמָס וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת	רָאָה	[n]Noe vero [s]inuenit [r]gram	οίησε αὐτὸν. νῶε δὲ εὗρε χάριν ἐναντι κυρίου τοῦ		
הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי הִשְׁחִית	שָׁחַת	[c]corã [a]dño. [b]He ſunt oooo	θεοῦ. hę aũt ġnationes noe. noe homo: iu=		
כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ		[c]gnationes [b] noe. [c] Noe	στὸς. οὗτοι δὲ αἱ γενέσεις νῶε. νῶε ἄνθρωπος, δί=		
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל בָּשָׂר	אָמַר קֵצָה	[r]vir [n]iuſtus atq; [b] pfectus	καιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, τῷ θεῷ ἐνηρέ=		
בָּא לְפָנַי כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס		[i]fuit [n]in ġnatiõibus ſuis:	cuit noe. genuit aũt noe tres filios: ſem:		
מְמַּפְנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת	פָּנָה שָׁחַת	[i]cum [m]deo [n]ambulauit.	σηνι νῶε. ἐγέννησε δὲ νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν σημ, χὰμ		
הָאָרֶץ עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גֹפֶר	תֵּבָה	[p]&genuit [r]tres [n]filios: oo	cham: iapheth. corrupta ẽ aũt terra coã deo. et		
קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת הַתֵּבָה וְכָפַרְתָּ	קָנַן עָשָׂה	oooooooooooooooooooo	χάμ, καὶ ἰαφέθ. ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ. καὶ		
אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר	וְזֶה	[n]sem [r]cham [&] [n]iaphet. oo	repleta ẽ terra iniquitate. τ vidit dñs deus		
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת	מֵאָה	[b]Corrupta eſt autem oo	ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας. καὶ ἰδοὺ κύριος ὁ θεὸς τὴν		
אַמָּה אָרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה		[c]terra [n]coram [c]deo: [r]& re	terrã. τ erat corrupta. q; corrupit oĩs		
רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ		pleta eſt oooooooooooooo	γῆν· καὶ ἦν κατεφθαρμένη· ὅτι κατέφθειρε πᾶσα		
צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל אַמָּה		[b]iniquitate. [s]Cũq; vidiſ=	caro viã ſuam ſup terrã. τ dixit deus		
		[s]ſet [n]deus oooooooooooooo	σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς		
		[m]terrã [n]cẽ corruptã: [r]oĩs	ad noe. tempus oĩs hominis venit coram		
		[p]quippe [n]caro [q]corrupat	πρὸς νῶε. καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον		
		[n]viam ſuã [r]ſuper [r] terrã:	me. q; repleta ẽ terra iniquitate ab eis. τ ecce		
		oooooooooooooooo oooooo	ἐμοῦ. ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ		
		[s]dixit [b]ad noe. [c]finis [b]vni	ego diſperdã eos: et terrã. fac igit		
		uerſe [c]carnis oooooooooo	ἐγὼ καταφθείρω αὐτούς, καὶ τὴν γῆν. ποίησον σὺν		
		[r]venit [n]corã me: [r]repleta	tibi arcam de ligniis quadratis: mãſiũculas		
		eſt [b]terra [r]iniquitate oooo	σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων, νοσσιὰς		
		[m]a facie eorũ: [n]& ego [c]diſ	facies in ea. et bitumnabis eã intrĩ		
		perdam eos [p]cum oooooo	ποιήσεις ἐν αὐτῇ. καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσω		
		[q]terra. [r]Fac [c]tibi [r] arcã de	ſecus τ extriſecus bitumine: et ſic faci		
		[n]lignis [r]leuigatis. oooooo	ες καὶ ἐξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ, καὶ οὕτως ποιή=		
		[r]Manſiunculas [a] in [b]arca	ες arcam: trecento: ũ cubito: ũ longi		
		[s]facies: [r]& [a] bitumine [s]li=	σεις τὴν κιβωτόν, τριακοσίων πηχέων τὸ μῆ=		
		nies [r]intrinſecus [r]& extri	tudo arce: et quinquaginta cubito		
		ſecus. [b]& ſic oooooooooooo	κος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πηχέων		
		[b]facies [s]eam. [m]Trecento=	latitudo: et triginta cubito: ũ al=		
		rum oooooooooooooooo	τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πηχέων τὸ ὕ=		
		[c]cubitorũ erit [n] longitu=	titudo. colligens facies arcam. et		
		do [q]arce: [r]quinquaginta	ψος· ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτόν. καὶ		
		[n]cubitorũ [r]latitudo: [n] &	in cubitum		
		triginta [r]cubitorũ [r]altitu	εἰς πῆχυν oooooooo		
		do illius. [s]Feneſtrã [b]in ar=			
		ca [a] facies: [c] & in [b]cubito			

Pătiua chal.	Interp. chal.	Trăſla. Chal.
חָשַׁב	q multa eſſet malicia hominis in terra: τ omnis ſen=	וְסַגִּיאַת בִּישְׁתָּא אֵינָשָׁא בְּאַרְעָא וְכָל יְצִירַ֫	
תּוּב אָמַר תָּבַר	ſus cogitationis cordis ſui eſſet mal9 omni tempore.	מַחְשְׁבַת לֵיבֵיהּ לְחוֹד בִּישׁ כָּל יוֹמָא:	
רָעָה מָחָה בָּרָא	Et penituit dominũ in verbo ſuo q feciſſet hominẽ	וְגָיִיר בְּמֵימְרֵיהּ אֲרֵי עֲבַד יָת אֵינָשָׁא בְּאַרְעָא וְאִתְמַר	
תּוּב אָמַר שָׁטַה	in terra: et dixit in verbo ſuo vt cõtereret fortitudi=	לְמִתְבַּר תֵּיקְפֵיהוֹן	
רָעָה מָחָה בָּרָא	nem eorum iuxta beneplacitum ſuum. Et dixit deus.	וְאָמַר יְיָ אֲמְחֵית יָת אֵינָשָׁא דְּבָרֵיתִי עַל אַפֵּי אַרְעָא מֵאֵינָשָׁא עַד בְּעִירָא	
תּוּב אָמַר שָׁטַה	Delebo hominem quem creaui ſuper faciem terre:	וְעַד עוֹפָא דִּשְׁמַיָּא אֲרֵי תָּבַרְתִּינוּן וְנֹחַ אַשְׁכַּח רַחֲמִין	
יְלַד זְכָה דּוּר	ab homine vſq; ad iumentum: vſq; ad reptile: τ vſq;	קֳדָם יְיָ: אִילֵין תּוֹלְדָת נֹחַ נֹחַ גְּבָר זַכָּאי שְׁלִים הֲוָה בְּדָרֵוהִי בְּדַחֲלְתָּא הֲוָה נֹחַ	
יְלַד בְּנָה תֵּבֵל	ad volucres celi: quoniã penitet me in verbo meo q	אִילֵין תּוֹלְדָת נֹחַ נֹחַ תְּלָתָא בְּנִין גַּ֫ יָת שֵׁם יָת חָם וְיָת יַפְתְּ: וְאִתְחַבָּלַת אַרְעָא קֳדָם יְיָ	
מָלֵא	fecerim eos. Noe autem inuenit miſericordiã coram	אִתְמְלִיאַת אַרְעָא חֲטוֹפִין: וַחֲזָא יְיָ יָת אַרְעָא וְהָא אִתְחַבָּלַת אֲרֵי חַבִּילוּ כָּל בְּשָׂרָא	
מַצִּין עוֹל מָלֵא	domino. Iſte ſunt generationes noe: Noe vir iuſtus	יָת אָרְחֵיהּ עַל אַרְעָא: וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ קְרָצָא דְּכָל בִּשְׁרָא עֲלַת לְקֳדָמַי אֲרֵי אִתְמְלִיאַת	
תֵּבֵל דּוּר	perfectuſq; fuit in generationibus ſuis: in timore dei	אַרְעָא חֲטוֹפִין מִן קֳדָם עוֹבָדֵיהוֹן בִּשְׁיָא וְהָא אֲנָא מְחַבְּלֵיהוֹן עִם אַרְעָא: עֲבִיד לָךְ	
עֲבַד חֲפַף גֹּפֶר	ambulauit noe. Et genuit noe tres filios: ſem cham	וְעִיטָא דְּאֶעִין דְּקַדְרוֹס מְדוֹרִין תַּעֲבִיד יָת תֵּימְתָּא וְתֵחְכֵּי יָתָהּ מִגַּו וּמִבָּרָא	
אַמָּה תֵּבָה פָּתַח	et iapheth. Et corrupta eſt terra coram deo: τ imple=	וְדֵין תֵּעֲבִיד יָתָהּ תְּלָת מְאָה אַמִּין אוּרְכָא דִּתֵימְתָּא חֲמִשִּׁין אַמִּין פּוּתְיָיתָ	
נָגַר עֲבַד אַמָּה	ta eſt terra rapinis. Et vidit deus terram: τ ecce erat	וְלִתְקַן אַמִּין רוּמָהּ: וְיָת פֻּתְחָא תֵּימְתָּא תְּעִבֵּיד לְתִיתְמָא וְלִלְאַמְתָּא	

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

consumabis eam desup. at portã facies ex
συντελέσεις αὐτὴν ὑπερθεν· τὴν δὲ θύραν ποιήσεις ἐν
latere. inferiora bicamerata & tricamerata fa-
πλαγίων· κατασκευὰς διώροφα καὶ τριώροφα ποιή-
cies eã. ego ãt ecce inducã diluuiũ:
σεις αὐτήν. ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάξω τὸν κατακλυσμόν,
aquã sup terrã: vt interficiã oẽm carnẽ:
ὕδωρ ἐπὶτὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα,
in q̃ est spiritus vite subter celum. & quæcũq;
ἐν ᾗ ἐστὶ πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα
sũt sup terrã morientur, & statuã fedus
ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς τελευτήσει. καὶ στήσω τὴν διαθήκην
meũ tecũ. ingredieris ãt in arcam tu &
μου μετὰ σοῦ· εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ
filij tui: & vxor tua: et vxores fi-
οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν
liorũ tuorũ tecũ. et ab oĩbus iumẽtis et
σου μετὰ σοῦ· καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ
ab oĩbus bestijs: et ab oĩ carne
ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς
bina bina: ab oĩbus induces in arcam
δύο δύο, ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν·
vt nutriãs tecũ. masculus & femina erũt ab
ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται ἀπὸ
oĩbus auibus volatilibus celi & ex ge
πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκ γέ-
nus: & ab oĩbus iumẽtis ex genus: et ab
νους, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἐκ γένους, καὶ ἀπὸ
oĩbus reptilibus reptãtibus sup terrã se
πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κα
cũdũ genus eorũ: bina bina de oĩbus ingredietur
τὰ ἕνος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται
ad te: vt nutriãtur tecũ masculus & femina. tu ãt
πρός σε, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ· σὺ δὲ
accipies tecũ ex oĩbus escis
λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων
Debic. 8.b. q̃o comeditis: & cõgregabis apũd te ipsũ. & erunt tibi
ἃ ἐσθίετε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν· καὶ ἔσται σοι
et illis ad mãducãdũ. & fecit noe oĩa q̃cũq; p-
καὶ ἐκείνοις φαγεῖν· καὶ ἐποίησε νῶε πάντα ὅσα ἐνε
cepit ei deus: sic fecit.
τείλατο αὐτῷ ὁ θεός, οὕτως ἐποίησεν. Ca.7.

A Et dixit dñs deus ad noe. ingredere tu & o-
καὶ εἶπεν κς ὁ θς πρὸς νῶε· εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς
mnis domus tua in arcam. q̃s te vidi iustum coram me
ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτόν· ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον ἐμοῦ
in gñatione hac. ex ãt tumẽtis mundis introduc
ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ· ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε
ad te septẽ septẽ masculũ & feminã: et ex iumẽtis nõ mũ
πρὸς σεαυτὸν ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ
dis: bina bina masculũ & feminã: & de volucribus celi
καθαρῶν, δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρα
septẽ septẽ masculũ & feminã: vt nutriat semẽ sup oẽs
νοῦ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, διατρέφειν σπέρμα ἐπὶ πάσαν
terrã adhuc. n. diebus septẽ ego inducã pluuiã sup terrã:
τὴν γῆν ἔτι γὰρ ἡμέρας ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς,

Transla.Chal.

תְּשַׁכְלִילִיתַהּ מִלְעֵילָא וְתַרְעָא דְּתֵיבוּתָא תְּשַׁוִּי בְּסִיטְרָהּ תְּשַׁוִּי מְדוֹרִין אַרְעָאין תְּנָתְנִין
וְתֵילִיתָאִין תַּעְבְּדִינַהּ׃ וַאֲנָא הָא אֲנָא מַיְתֵי יָת טוֹפָנָא מַיָּא עַל אַרְעָא לְחַבָּלָא כָּל
בִּשְׂרָא דְּבֵיהּ רוּחָא דְּחַיֵּי מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא כָּל דִּי בְּאַרְעָא יְמוּתוּן׃ וַאֲקִים יָת קְיָמִי עִמָּךְ
וְתֵיעוֹל לְתֵיבוּתָא אַתְּ וּבְנָךְ וְאִתְּתָךְ וּנְשֵׁי בְנָךְ עִמָּךְ׃ וּמִכָּל חַיְתָא מִכָּל בִּשְׂרָא תְּרֵין
מִכּוֹלָּא תַּעֲיל לְתֵיבוּתָא לְקַיָּמָא עִמָּךְ דְּכַר וְנוּקְבָא יְהוֹן׃ מֵעוֹפָא לְזָנֵיהוֹן וּמִן בְּעִירָא
לְזָנֵהּ מִכָּל רְחֹשָׁא דְּאַרְעָא לְזָנוֹהִי תְּרֵין מִכּוֹלָּא יַעֲלוּן לְוָתָךְ לְקַיָּמָא׃ וְאַתְּ סַב לָךְ
מִכָּל מֵיכָל דְּמִתְאֲכַל וְתִכְנוֹשׁ לְוָתָךְ וְיֵהֵא לָךְ וְלְהוֹן לְמֵיכָל׃ וַעֲבַד נֹחַ כְּכָל דְּפַקִּיד
יְתֵיהּ יְיָ כֵּן עֲבַד׃ Ca.vij. וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ עוֹל אַתְּ וְכָל אֵיתַת בֵּיתָךְ לְתֵיבוּתָא
אֲרֵי יָתָךְ חֲזֵיתִי זַכָּאי קֳדָמַי בְּדָרָא הָדֵין׃ מִכָּל בְּעִירָא דַּכְיָתָא תִּסַב לָךְ שַׁבְעָה שַׁבְעָה
דְּכַר וְנוּקְבָא וּמִן בְּעִירָא דְּלֵיתָהָא דַּכְיָתָא תְּרֵין דְּכַר וְנוּקְבָא׃ אַף מֵעוֹפָא דִּשְׁמַיָּא
שַׁבְעָא שַׁבְעָא דְּכַר וְנוּקְבָא לְקַיָּמָא זַרְעָא עַל אַפֵּי כָּל אַרְעָא׃ אֲרֵי לְזֶמֶן יוֹמִין עוֹד
שַׁבְעָא אֲנָא מַחֵית מְטַר עַל אַרְעָא

Tex. Heb. Scñ. Ca.vij. Pritiua.heb.

כָּלָה עֲלָה תְּכַלֶּנָּה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה
שום שָׂנָה בְּצִדָּהּ תָּשִׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנִים
עָשָׂה וּשְׁלִשִׁים תַּעֲשֶׂהָ׃ וַאֲנִי הִנְנִי
בוא מֵבִיא אֶת הַמַּבּוּל מַיִם עַל הָאָרֶץ
לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר אֲשֶׁר בּוֹ רוּחַ
חָיָה חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר
נוע קום בְּרִית בָּאָרֶץ יִנְוָעוּ׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי
בוא אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ
אִישׁ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ וּמִכָּל
חָיָה שָׂנָה בוא מִכָּל בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכֹּל תָּבִיא
חָיָה אֶל הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתָּךְ זָכָר
הָיָה וּנְקֵבָה יִהְיוּ׃ מֵהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן
הָיָה הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכֹּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
שָׁנָה בוא לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכֹּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ
עָשָׂה לְהַחֲיוֹת׃ וְאַתָּה קַח לְךָ מִכָּל מַאֲכָל
נוא טל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאָסַפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה
עָשָׂה לְךָ וְלָהֶם לְאָכְלָה׃ וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל
אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה׃

Ca.vij.

וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא אַתָּה וְכָל
אָמַר בוא בֵּיתְךָ אֶל הַתֵּבָה כִּי אֹתְךָ רָאִיתִי
רָאָה צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר הַזֶּה׃ מִכֹּל
טָהֵר קום בְּרֵת הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח לְךָ שִׁבְעָה
אִישׁ שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן הַבְּהֵמָה
שָׂנָה אֲשֶׁר לֹא טְהֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ
וְאִשְׁתּוֹ׃ גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה
חָיָה שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיּוֹת זֶרַע עַל
יום פְּנֵי כָל הָאָרֶץ׃ כִּי לְיָמִים עוד
עוד שִׁבְעָה אָנֹכִי מַמְטִיר עַל הָאָרֶץ
מָטַר

Interp. chal.

consumabis eam desuper: et ostium arce in latere
eius ponce: mansiones inferiores: secũdas & tertias
facies in ea. Et ecce ego adducam diluuium aquarũ
super terrã: vt disperdat omnẽ carnem in qua est spi-
ritus vite sub celo: oĩa que in terra sunt morientur.
Et statuam pactum meũ tecũ: & ingredieris in arcã
tu & filij tui: & vxor tua: & vxores filiorũ tuor tecũ: et
de omni viuenti de vniuersa carne bina de omnibus
introducco in arcam: vt sustententur tecum: mascu-
lus & femina erunt. De volucribus sm species suas:
& de iumẽtis sm species suas: & de oĩ reptili terre
iuxta species suas: bina ex oĩbus ingredientur tecũ
vt ptinneãt. Et tu sume tibi de omni esca q̃ comedit
et repones apud te: & erit tibi & eis ad vescendum. Et
fecit noe iuxta oĩa q̃ precepit ei dñs: ita fecit. Ca.7.

Et dixit dñs ad noe ingredere tu & oĩs homines
domus tue in arcam: q̃s te vidi iustũ coram me in
generatione hac. Et oĩbus animãtibus mũdis tolles
septena septena masculũ & feminas: de bestijs quoq;
immũdis bina masculũ & femina. De volucrib9 quo-
q; celi septena septena masculũ & femina: vt conser-
uetur semen super faciem vniuerse terre. Quia ad-
huc post tempus septem dierum ego descendere fa-
ciam pluuiam super terram

Pritiua chal.

שָׁכְלִל עֵלָה
שָׁוֵה דּוֹר עֲבַד
אָתָא חֵיוָה קוּם
קוּם עוֹל
תֵּיבָה אִנְתַּ נָשַׁת
חֵיוָה עוֹל קוּם
הֲוָה זְנָא נָסַב
אָכַל נָשׁ הֲוָה
תֵּיבָה חֵזָא זָכָה
דּוֹר דָּכָה נָסַב
קוּם
נָחַת

Pritiua heb.	Ter. Heb.	Geñ.	Ca. vij.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. Icr. cũ interp. latina.
רְבַע	אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה ׃׃			quadraginta ᵇdiebus & quadraginta ᵐ noctibus	quadraginta diebus τ quadragita noctibus.
מָחָה קום	וָאֶמְחֶה אֶת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר ׃׃׃			ᵒ& delebo ᵖoẽm ᵍsubstã= tiam ʳquam	τεσσαρακοντα ἡμέρας καὶ τεσσαρακοντα νυκτας. et delebo oẽs resurrectionẽ: quã feci
עָשָׂה פָּנָה עָשָׂה	עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה ׃ וַיַּעַשׂ ׃			ᵉfeci ᵗde ᵘsupficie ˢterre.	καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, ἣν ἐποίησα
	נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה ׃ וְנֹחַ בֶּן ׃			ʳ Fecit ergo	a facie terre: ab hoie vsq ad pecus. et
מְאָה נוֹל	שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל הָיָה ׃׃			ʾNoe ᵒoĩa ᵠq ˢ mãdauerat	ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. καὶ
טוא	מַיִם עַל הָאָרֶץ ׃ וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו ׃׃			ei ᵒdominus. Eratq;	fecit noe oĩa: q̃cũq; precepit ei dñs
אִשָּׁה	וְאֵשֶׁת וּנְשֵׁי בָנָיו אִתּוֹ אֶל הַתֵּבָה ׃			ᵘsexcentorũ ˢannorũ ᵇqñ	ποίησε τῶν πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ
פָּנָה	מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל ׃ מִן הַבְּהֵמָה ׃׃׃			diluuij ᵐaq̃ inundauerũt	deus. noe ãt erat ãnorũ seraginta. τ diluuiũ
טָהֹר	הַטְּהוֹרָה וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה			ⁿsuperᵒterrã. ᵖ Et ingreſ	ὑδάτος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. εἰσῆλθε δὲ νῶε καὶ υἱοὶ
טְהֹרָה	טְהֹרָה וּמִן הָעוֹף וְכֹל אֲשֶׁר רֹמֵשׂ			ſus eſtᵍnoe ʳ& filíi eius:	eius τ vxor eius: et vxores filiorũ e=
עַל הָאֲדָמָה ׃ שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל נֹחַ אֶל הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר				ˢvxor eius: ᵗ& vxores ᵘfi liorũ eius ʳcũ eo ʳin ˢarcã	αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐ=
צִוָּה אֱלֹהִים אֶת נֹחַ ׃ וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים ׃׃				ᵃpropterᵇaquas ᶜdiluuii.	τοῦ, μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κα
יוֹם נוֹל הָיָה	וּמֵי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל הָאָרֶץ ׃			ᶜ De animantibus quoq;	λυσμοῦ. καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ
שָׁנָה מֵאָה נוֹל הָיָה	בִּשְׁנַת שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי נֹחַ ׃			ᵈmundis ᵍ& ʰimmundis	ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν. καὶ ἀπὸ τῶν πε=
בָּקַע	בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם ׃			ᵉ& deᶠvolucribus ᵍ& ex	τεινῶν, καὶ ἀπὸ παντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόν=
	לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל ׃׃׃			oĩ qđ ᵉ moueturᵍ	τιων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόν=
עֵין תְּהוֹם רַבָּה וַאֲרֻבֹּת ׃׃׃׃	מַעְיְנוֹת תְּהוֹם רַבָּה וַאֲרֻבֹּת			ʳsuperⁿterrãʳduo &ʳduo	τιων ἐπὶ τῆς γῆς, δύο δύο, ἀπὸ πάντων εἰσῆλθε πρὸς
פָּתַח	הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ ׃ וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל ׃			ʾigreſſi ſuntᵗad	noe in arcam masculus τ femina. sicut precepit
רְבַע	הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים ׃׃			ᵇnoeᶜin ᵈarcã ᵉ masculus	νῶε εἰς τὴν κιβωτόν ἄρσεν καὶ θῆλυ. καθὰ ἐνετείλα=
טוא	לָיְלָה ׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ ׃׃			ᶠ& femina: ᵍsicut	deus noe. et factũ ẽ post ſeptem dies:
אִישׁ	וְשֵׁם וְחָם וְיֶפֶת בְּנֵי נֹחַ וְאֵשֶׁת ׃			ᵇpcepatᵗdeusʾnoe. ᵐ Cũ	τος ὁ κύριος ὁ θς τῷ νῶε. καὶ ἐγένετο μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας,
אָנָשׁ	נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי בָנָיו אִתָּם אֶל ׃			q̃ trãſiſſentⁿ ſeptem	et aqua diluuij facta ẽ ſup terrã:
	הַתֵּבָה הַמָּה וְכָל הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל			ᵒdies: ᵖaq̃ ᵠdiluuij ʳ inũda	καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς,
	הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ			uerũtˢ ſupᵗterram. ᵘ	in ſercẽtẽſimo ãno: in vita noc: ſecũ
	עַל הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ ׃ וְכָל הָעוֹף ׃׃׃			Anno ᵛſexcẽtẽſimo ʷvi=	do menſe: ſeptima τ vigeſima menſis. in die
	לְמִינֵהוּ כֹּל צִפּוֹר כָּל כָּנָף ׃ וַיָּבֹאוּ			teᵇnoe ᶜmenſeᵒſcdo: ᶜſeptio ᶠde	ρου μηνός, ἐβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός. ἐν τῇ ἡμέρᾳ
בָּקַע	אֶל נֹחַ אֶל הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם ׃׃			cimoᵍdie ʰmenſisʾrupti ſunt ᵐ oẽs	hac rupti sũt oẽs fontes abyſſi:
שָׁנָה				ⁿfontesᵒabyſſi ᵖ magne:	ταῦτα ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου,
				ᵠ& cataracte ʳcelíˢaperte ſunt: ᵗ & fctã	et cataracte celi aperte sũt. et facta
				eſtᵘpluuiaᵛſuper ʳterrãʾquadraginta ˢdie=	καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἀνεῴχθησαν. καὶ ἐγέ
				bus ᵗ& quadraginta ᵘ noctibus . ᵛ In articulo	νετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαρακοντα ἡμέρας καὶ τεσ
				ʷdieiˣillíus ʸ ingreſſus eſt	σαρακοντα νυκτας. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθε νῶε,
				ᶻnoeᵃ& ſem ᵇ & cham ᶜ&	sem: cham: iaphet filij noe: et vxor noe: τ
				iaphetᵈfilii eius: ᵉ& vxor illíusᶠ& tresᵍvxores ʰ fi=	σὴμ, χὰμ, ἰάφεθ οἱ υἱοὶ νῶε, καὶ ἡ γυνὴ νῶε, καὶ αἱ
				liorũ eiusᵍcũ eisʰin	τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν κι
				ʳarcã: ˢipſiˢ& omne ᵗ aial	βωτόν. καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ
				ᵘfm genus ſuũ: ᵛvniuer= ſaq; ʷiumẽtaˣin gñe ſuo:	πάντα τὰ κτήνη τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν
				ʸ& omne ᶻ qđ mouetur	ὄρνεον πετεῖνὸν κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κι=
				ᵃsupᵇterrãᶜi genere ſuo:	νούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, εἰσῆλθε πρὸς
				ᵈcunctumq; ᵉvolatileᶠfm genus ſuũ: ᵍ Vniuer	noe in arcam: bina bina
				ſeʰaues ⁱoẽsq; ᵏ volucres	νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, δύο δύο ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
				ˡingreſſe ſuntᵐad ⁿ noeᵒi ᵖarcamᵠbina &ʳbina ˢ	

Pritiua chal.

רְבַע טָהָה קום

שָׁנָה

אִתַּן עֲשָׂה תֵּבָה חָיָה

דְּכָה עוֹל

תֵּבָה כְּסוּ

הֲוָה שָׁנָה חָיָה

בְּקַע עֲבַב רָבַב

כְּוָא פָּתַח רְבַע

יוֹם עוֹל אִתַּן

עֲשָׂה תֵּבָה חָיָה

זְנָא עוֹל

Interp. chal.

quadraginta diebus τ q̃draginta noctibus: τ delebo omnẽ ſubſtantiã quã feci deſup faciem terre. Et fecit noe iurta oĩa q̃ precepit et dñs. Et noe erat filius ſexcentorum annorum: τ diluuiũ aque fuit ſup terrã. Et ingreſſus eſt noe τ filij eius τ vxor eius et vxores filiorũ eius cum eo in arcã: a facie aque diluuij. De alijs mũdis τ de alijs immũdis et de volucribus τ de oĩbus q̃ reptant ſup terrã bina τ bina intrauerũt cum noe in arcam maſculus τ femina: ſicut precepit deus noe. Et factũ eſt poſt tẽpus septẽ dierum τ aque diluuij fuerũt ſup terrã. In anno ſexcentesimo vite noe in menſe ſecũdo in decima ſeptima die menſis in die hac rupti ſunt oĩes fontes abyſſi magne: et feneſtre celi aperte ſunt. τ pluuia deſcendit ſup terrã quadraginta diebus τ q̃draginta noctibus. In articulo diei huius ingreſſus eſt noe τ ſem et cham τ iaphetb filij noe: τ vxor noe τ tres vxores filiorũ eius cum eis in arcam: ipſi τ omne animal ſm genus ſuũ: τ oĩa iumẽta ſm genus ſuum: et omnia reptilia que reptant ſup terram ſecundũ genus ſuũ: et oĩs volucres ſecundũ ſpecies ſuas: oĩs auis τ omne quod volat. Et ingreſſi ſunt cum noe in arcam bina τ bina: ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ

Transla. Chal.

אַרְבְּעִין יַמָּין וְאַרְבְּעִין לֵילְיָן וְאֶמְחֵי יָת כָּל יְקוּמָא דְּעַבָדִית מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא : וַעֲבַד
נֹחַ כְּכָל דְּפַקְדֵיהּ יְיָ : וְנֹחַ בַּר שֵׁית מְאָה שְׁנִין וְטוּפָנָא הֲוָה מַיָּא עַל אַרְעָא : וְאֵתָא נֹחַ
וְבָנוֹהִי וְאִתְּתֵיהּ וְנִשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ לְתֵיבוּתָא מִן קֳדָם מֵי טוּפָנָא : מִן בְּעִירָא דַכְיָתָא וּמִן
בְּעִירָא דְלֵיתַהָא דַכְיָתָא וּמִן עוֹפָא וְכֹל דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא : תְּרֵין תְּרֵין עָלוּ עִם נֹחַ לְ
לְתֵיבוּתָא דְכַר וְנוּקְבָא כְּמָה דְפַקֵּיד יְיָ יָת נֹחַ : וַהֲוָה לְזַמָן שַׁבְעָא יוֹמִין וּמֵי טוּפָנָא
הֲווֹ עַל אַרְעָא : בְּשַׁתָּ שֵׁית מְאָה שְׁנִין לְחַיֵּי נֹחַ בְּיַרְחָא תְּנִינָא בְּשַׁבְעָא עַשְׂרָא יוֹמָא
לְיַרְחָא בְּיוֹמָא הָדֵין אִתְבְּזַעוּ כָּל מַבּוּעֵי תְהוֹמָא רַבָּא וְכֵוִי שְׁמַיָּא אִתְפַּתָּחוּ : וַהֲוָה מְטַרָא
עַיִט עַל אַרְעָא אַרְבְּעִין יַמָּין וְאַרְבְּעִין לֵילְיָן : בְּעֶצֶם יוֹמָא הָדֵין עַל נֹחַ וְשֵׁם וְיֶפֶת
בְּנֵי נֹחַ וְאִתַּת נֹחַ וּתְלַת נְשֵׁי בְנוֹהִי עִמְּהוֹן לְתֵיבוּתָא : אִינוּן וְכָל חַיְתָא לְוְנָהּ וְכָל
בְּעִירָא לְוְנָהּ וְכָל רָחֵישָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא לְזַוְרֵיהּ וְכָל עוֹפָא לְזַוְרֵיהּ כָּל צִפַּר כָּל
דְּכָנַף : וְעָלוּ עִם נֹחַ לְתֵיבוּתָא תְּרֵין תְּרֵין

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp.latina.	Transla.B.Hiero.	Ter.Heb.	Sep.	La.viij.	Petitiua.heb.
ex oi carne in q̃ est spiritus vite. et	ex omni carne in qua	כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים׃			חַיָּה
ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ἐν ᾗ ἐστι πνεῦμα ζωῆς. καὶ τὰ	erat spiritus vite. ooooo				
q̃ ingressa sunt masculus τ femina ex omni car	Et q̃ ingressa sunt: masculus & femia ex oi carne introierunt: sicut p̃	וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל בָּשָׂר			בוא
εἰς πορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρ-	ceperat ei deus: ooooooo				
ne ingressa sūt ad noe: in arcam. sicut prece-	& inclusit eū dñs de foris. Factūq̃ est diluuiū	בָּא כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים			בוא
κός, εἰσῆλθε πρὸς νῶε, εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ἐνετεί-	quadragīta dieb̃ sup	וַיהוָה סָגַר בַּעֲדוֹ׃ וַיְהִי הַמַּבּוּל			סָגַר הָיָה
pit dñs deus noe. et clausit dñs deus de foris eius	terrā: & multiplicate sūt	אַרְבָּעִים יוֹם עַל הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ			
λατο κς̃ ὁ θς̃ τῷ νῶε· καὶ ἐκλεισε κς̃ ὁ θς̃ ἔξωθεν αὐτ	aq̃: & eleuauerūt arcā i	הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּבָה וַתָּרָם			נָשָׂא רום
arcam. et factū ē diluuium quadra-	sublime terra. Vehe	מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ			גָּבַר רָבָה
τὴν κιβωτόν· καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαρά-	mēter ei inundauerūt &	מְאֹד עַל הָאָרֶץ וַתֵּלֶךְ הַתֵּבָה עַל			הָלַךְ
ginta diebus τ quadraginta noctibus. τ multi	oia repleuerunt ooooooo	פְּנֵי הַמָּיִם׃ וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד			פָּנָה
κοντα ἡμέρας καὶ τεσσαρακοντα νύκτας· καὶ ἐπλη	in supficie terre. Por-	עַל הָאָרֶץ וַיְכֻסּוּ כָּל הָהָרִים			כָּסָה הָרָה
plicata ē aq̃. et eleuauit arcā: et exaltata ē a	ro arca ferebatur super	הַנִּבְהִים אֲשֶׁר תַּחַת כָּל הַשָּׁמָיִם׃			
θύνθη τὸ ὕδωρ· καὶ ἐπῆρε τὴν κιβωτόν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ	aquas: & aque preua-	חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ			עָלָה
terra. τ inualuit aqua: τ multiplicata ē eat	luerunt nimis ooooooo	הַמָּיִם וַיְכֻסּוּ הָהָרִים׃ וַיִּגְוַע			גָּוַע
τῆς γῆς· καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνθη σφό	super terrā: optiq̃ sūt	כָּל בָּשָׂר הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ בָּעוֹף			
Eccle. de sup terrā. et ferebatur arca super	omnes montes ooooooo	וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל הַשֶּׁרֶץ			
39.c δρα ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω	excelsi sub vniuerso	הַשֹּׁרֵץ עַל הָאָרֶץ וְכֹל הָאָדָם׃			
aquā. at aqua inualuit nimis val-	celo. ooooooooooooooo	כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפָּיו			חָיָה
τοῦ ὕδατος· τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφο-	Quindeci cubitis altis-	מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה מֵתוּ׃ וַיִּמַח אֶת	Gāp. 1.a.		מוּת מָוֶת
D δρῶς ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπεκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ	or fuit ooooooooooooooo	כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה			קוּם פָּנָה
excelsos q̃ erāt subter celum. quindecim	aqua sup mōtes quos	מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה עַד רֶמֶשׂ וְעַד			
ὑψηλά, ἃ ἦν ὑπωκάτω τοῦ οὐρανοῦ· δεκαπέντε	opuerat. Cōsūptaq̃ ē	עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן הָאָרֶץ			מָחָה
cubitos desuper exaltata ē aqua: τ cooperuit om	ois caro q̃ mouebat sup	וַיִּשָּׁאֶר אַךְ נֹחַ וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה׃			שָׁאַר
πχθης ἐπάνω ὑψώσεν τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπεκάλυψε πάν	terram volucrū	וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים			גָּבַר
nes mōtes. τ mortua ē oia caro q̃ mouebat sup	animantiū bestiarum:	וּמְאַת יוֹם׃ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים			מֵאָה זָכַר
τα τὰ ὄρη. καὶ ἀπέθανε πᾶσα σαρξ κινουμένη ἐπὶ	omniumq̃ reptilium	אֶת נֹחַ וְאֵת כָּל הַחַיָּה וְאֵת כָּל		Ca.viij.	
terra: volatiliū: τ iumētorū. τ bestia	q̃ reptant sup terram.	הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר			עָבַר
τῆς γῆς, τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν ἑρπε-	Vniuersi homines & oo	אֱלֹהִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ			שָׁכַךְ
rū: et oē reptile q̃ mouet sup terrā: τ oia	cuncta in quibus spira				
ων, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς	culum vite est oooooooo				
homo: et oia q̃cūq̃ habēt spiritū vite: τ oia	in terra: mortua sunt.				
ἄνθρωπος, καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς	Et deleuit ooooooooooo				
q̃ erat sup aridā: mortuus ē. τ deleuit oē	omnem substantiam q̃				
ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανεν. καὶ ἐξήλειψε πᾶν τὸ	erat super terram ooooo				
surgēs: q̃ erat sup facie terre: ab homine	ab hoīe vsq̃ ad pecus:				
ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου	tam reptile q̃ ooooooo				
vsq̃ ad pecus: et reptilia: et volucres ce	volucres celi: & delete				
ἕως κτήνους, καὶ ἑρπετῶν, καὶ πετεινῶν τοῦ οὐρα-	sunt de terra. ooooooooo				
li. et deleta sunt de terra. τ remansit	Remāsit aūt solus Noe				
νοῦ· καὶ ἐξηλείφησαν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ κατελείφθη	& qui cū eo erāt in ar-				
noe solus: et q̃ cum eo in arca. et exaltata ē	ca. Obtinueruntq̃ aq̃				
νῶε μόνος, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. καὶ ὑψώθη	terrā cētū quinquagin				
aqua sup terrā diebus centū quinquagita.	ta diebus. Ca.8.				
τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.	Recordatus aūt deus				
Ca.8. Θ Τ recordatus ē deus noe: et omnū be	noe cunctorumq̃ ani-				
A καὶ ἀνεμνήσθη ὁ θς̃ Τῶε, καὶ πάντων τῶν θηρί-	mantium: & omnium				
στιαρ: τ omniū iumētoꝝ: et omniū vola-	iumentorum que erāt				
ων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πε-	cum eo in arca: addu				
tiliū: et omniū reptiliū reptantiū:	xit spm super terram:				
τεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων,	& imminute sunt ooooo				
q̃cūq̃ erāt cū eo in arca. et induxit	ooooooooooooooooooo				
ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ἐπήγαγεν ὁ	ooooooooooooooooooo				
deus spiritū sup terrā: τ cessauit					
θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκόπασεν oooo oo					

Transla.Chal.

מְכָל בִּשְׂרָא דְּבֵיה רוּחָא דְּחַיֵּי׃ וְעַלְּיָא דְּכַר וְנוּקְבָא מִכָּל בִּשְׂרָא עַלּוּ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ
יְיָ׃ וַאֲגִין מֵי עֲלוֹהִי׃ וַהֲוָה טוּפָנָא אַרְבְּעִין יוֹמִין עַל אַרְעָא וּסְגִיאוּ מַיָּא וּנְטָלוּ יָת
תֵּבוּתָא וְאִיתְרַמַּת מֵעַל אַרְעָא׃ וּתְקִיפוּ מַיָּא וּסְגִיאוּ לַחְדָּא עַל אַרְעָא וְאִטְהַלָּא
תֵּבוּתָא עַל אַפֵּי מַיָּא׃ וּמַיָּא תַּקִּיפוּ לַחְדָּא לַחְדָּא עַל אַרְעָא וְאִתְחַפְיוּ כָּל טוּרַיָּא
רַמַיָּא דְּתְחוֹת כָּל שְׁמַיָּא׃ חַמֵּשׂ עֶשְׂרֵה אַמִּין מִלְעֵילָּא תַּקִּיפוּ מַיָּא וְחַפִּיוּ טוּרַיָּא׃ וּמִית
כָּל בִּשְׂרָא דְּרַחֵישׁ עַל אַרְעָא בְּעוֹפָא וּבְבְעִירָא וּבְחֵיתָא וּבְכָל רִיחְשָׁא דְּרַחֵישׁ עַל אַרְעָא
וְכָל אֵינָשָׁא׃ כָּל דְּנִשְׁמָתָא רוּחָא דְּחַיֵּי בְּאַפּוֹהִי מִכֹּל דְּבְיַבֶּשְׁתָּא מִיתוּ׃ וּמְחָא יָת כָּל
יְקוּמָא דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא מֵאֵינָשָׁא עַד בְּעִירָא עַד רִיחְשָׁא וְעַד עוֹפָא דִּשְׁמַיָּא׃ וְאִתְמְחִיאוּ מִן אַרְעָא׃ וְאִשְׁתְּאַר בְּרַם נֹחַ וּדְעִמֵּיהּ בְּתֵבוּתָא׃ וּתְקִיפוּ מַיָּא עַל אַרְעָא
מְאָה וְחַמְשִׁין יוֹמִין׃ Ca.viij. וּדְכִיר יְיָ יָת נֹחַ וְיָת כָּל חַיְתָא וְיָת כָּל בְּעִירָא
דְּעִמֵּיהּ בְּתֵבוּתָא׃ וְאַעְבַּר יְיָ רוּחָא עַל אַרְעָא׃ וְנָחוּ

Interp.chal.

ex omni carne in qua est spūs vite. Et q̃ ingressa sunt masculus τ femina ex oīm carne introierūt: sicut pce cepit ei dñs: et protexit dñs sup eum. Et fuit diluuiū q̃draginta diebus sup terrā: et creuerūt aque: τ eleuauerūt arcā: τ elcuata est desup terrā. τ ꝑualuerunt aque τ creuerūt valde sup terrā: τ ferebatur arca sup facies aquarū. Et aque preualuerūt valde nimis sup terrā: τ operti sunt oēs mōtes excelsi qui sunt sub oīb⁹ celis. Quindecim cubitis altitudine ꝑualuerūt aque: τ operuerūt montes. Et mortua est oīs caro q̃ mouebat sup terrā in volucribus τ in animalibus et in bestijs τ in oīm reptili q̃ reptat sup terrā: τ oēs homines. Omnia in q̃bus est spiraculū spūs vite in narib⁹ suis: ex oīb⁹ q̃ sunt in arida mortua sunt. Et deleuit oēm substantiā q̃ erat sup facie terre: ab homine vsq̃ ad iumētū vsq̃ ad reptile τ vsq̃ ad volucres celi: τ deleta sunt de terra: τ relictus est solūmodo noe τ q̃ cum eo erant in arca. Et preualuerunt aque sup terram centum et quinquaginta diebus. Cap.8.

Recordatus est deus noe τ oīm animalium τ oīm iumentoꝝ que erant cum eo in arca: τ trāsire fecit deus ventum super terram: τ cessarunt

Petitiua chal.

חַיָּה עוֹל כְּמוֹ
נֶגֶן רַבָּע
תֵּבָה רוּם הָלַךְ
חֲפָף
רוּם אָמָה עָלָה
חָפָה מוּת מָוֶת
קוּם
מָחָא שָׁאַר
תֵּבָה חָיָה
עָבַר עוֹף

Pritiua heb.	Tex. Heb.	Sep.	La. vulg.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
סָכַר עָצַר תָּמַם	הַמָּיִם׃ וַיִּסָּכְרוּ מַעְיְנֹת תְּהוֹם ‹‹‹‹			aque: & clausi sunt fontes abyssi ooooooooooooooo	τὸ ὕδωρ. καὶ ἐπεκαλύφησαν αἱ πηγαὶ τῆς abyssi et cataracte celi. et re
כָּלָא	וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם וַיִּכָּלֵא הַגֶּשֶׁם מִן			& cataracte celi: & prohibite sunt pluuie de oo	ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐπε
שׁוּב	הַשָּׁמָיִם׃ וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ			celo. Reuersæ sunt aque de terra ooooooooooo	missa ἐ aqua vadens a terra. τ im
הָלוֹךְ וָשׁוֹב וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה	הָלוֹךְ וָשׁוֹב וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה			euntes & redeũtes: & ceperunt minui post oooo	minuebat aqua: post centum quinquagita
חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃ וַתָּנַח הַתֵּבָה	חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃ וַתָּנַח הַתֵּבָה			centum quinquaginta dies. Requieuitq; arca	dies. et sedit arca in septimo mẽ
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם	בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם			mense septimo: vicesimo septimo die ooooooo	se: septima τ vigesima mensis: sup mõtes ara
לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט׃ וְהַמַּיִם הָיוּ	לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט׃ וְהַמַּיִם הָיוּ			super montes armenie. At vero aque	rat. aqua diminuebat vsq; ad decimũ mẽ
הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי	הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי			ibant & decrescebant vsq; ad decimũ mẽse.	sem. apparuerũt capita mõtiũ in de
בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ ‹‹‹	בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ ‹‹‹			Decimo ei mẽse prima die mensis apparuerũt	cimo mense: prima mensis. τ factũ ẽ post
רָאשֵׁי הֶהָרִים׃ וַיְהִי מִקֵּץ ‹‹‹‹‹‹	רָאשֵׁי הֶהָרִים׃ וַיְהִי מִקֵּץ ‹‹‹‹‹‹			cacumina montium. oo	quadraginta dies. et aperuit noe fenestrã
אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת חַלּוֹן	אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת חַלּוֹן			Cumq; transissent q̃ draginta dies: aperiens noe fenestram oooooooo	arce: quã fecit. et misit co
הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְשַׁלַּח אֶת ‹‹‹	הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְשַׁלַּח אֶת ‹‹‹			arce quam fecerat dimisit oooooooooooooooooo	ras ad videdũ: si cessauit aqua. et exiens:
הָעֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב עַד ‹‹‹	הָעֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב עַד ‹‹‹			coruũ. qui egrediebatur & reuertebatur: donec	non est reuersus: donec siccaretur aqua
יִבְשֹׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיְשַׁלַּח	יִבְשֹׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיְשַׁלַּח			siccarẽtur aque super terram. Emisit quo	a facie terre. τ emisit co
אֶת הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הַקַּלּוּ ‹‹	אֶת הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הַקַּלּוּ ‹‹			columbam post eum vt videret si iã cessassẽt aque super faciem terre. oooooooooooooooooo	lumbã post eã: vt videret: si cessauit
הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וְלֹא ‹‹‹	הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וְלֹא ‹‹‹			q̃ cũ nõ inueniſſet vbi requieſceret pes eius oo	aqua a facie terre. τ nõ inue
מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף רַגְלָהּ ‹‹	מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף רַגְלָהּ ‹‹			reuersa est ad eũ in arcã. Aque enim erãt oooo	niit columba requiem pedibus suis:
וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה כִּי מַיִם ‹	וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה כִּי מַיִם ‹			sup vniuersã terrã. Extenditq; manum suam: & apprehensam intulit in arcam. Expectatis aũt vltra septem diebus oo	σα ἡ περιστερὰ ἀπέπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς, reuersa ẽ ad eum in arcam: q̃ a
עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ ‹‹‹	עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ ‹‹‹			aliis: rursum dimisit columbam ex arca. At illa venit ad eum ad ooooooooooooooooo	ὑπεστρεψεν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι ὕ
וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל ‹‹‹‹	וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל ‹‹‹‹			vesperã: portãs ramũ oliue viretib; foliis in ore suo. Intellexit ergo noe q̃ cessassent aque sup terrã. Expectauit q̃ nihilominus septẽ alios dies: & emisit colũbam: q̃ non oooooooooo	qua erat sup oẽm factẽ terre. τ ex
הַתֵּבָה וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים ‹‹‹	הַתֵּבָה וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים ‹‹‹				tendẽs manũ suã: accepit eã: et indu
אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת הַיּוֹנָה מִן	אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת הַיּוֹנָה מִן				xit eã ad se in arcam. et expectãs
הַתֵּבָה׃ וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת ‹‹	הַתֵּבָה׃ וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת ‹‹				vltra septẽ dies: emisit colũbam ex
עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה זַיִת טָרָף בְּפִיהָ	עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה זַיִת טָרָף בְּפִיהָ				arca. τ reuersa ẽ ad eã columba. τ
וַיֵּדַע נֹחַ כִּי קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃	וַיֵּדַע נֹחַ כִּי קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃				habebat foliũ oliue festucã in ore suo.
וַיִּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים	וַיִּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים				et cognouit noe: q̃ cessauit aqua a fa
וַיְשַׁלַּח אֶת הַיּוֹנָה וְלֹא יָסְפָה ‹‹‹	וַיְשַׁלַּח אֶת הַיּוֹנָה וְלֹא יָסְפָה ‹‹‹				cie terre. τ expectãs adhuc septẽ dies: emi
					sit columbã: τ nõ addidit

Pritiua chal.

סָכַר עָצַר	aque. Et clausi sunt fontes abyssi τ fenestre celi: τ p
כָּלָא חָשַׂךְ	hibita est pluuia de celo. Et reuerse sunt aque desup
תֵּבָה חֻקָּא רֹאשׁ	terrã eunteꝫ τ reuertẽteꝫ: τ diminute sunt aque post
רָבַע יוֹם	centũ τ ḉquaginta dieꝫ. et ḉcuit arca in mense septi
נָפַק חָזַר	mo in decimaseptima die mẽsis sup montes cardu.
חָזָא שָׁמַת	Et aque ibant τ diminuebãtur vsq; ad decimũ men
טַח תֵּבָה תַּנָּה	sem: in prima die mensis decimi apparuerũt capita
יָשַׁט עוֹל אֲרוֹב	montiũ. Et factũ est in fine quadraginta dierum: et
סָף תֵּבָה אָתָא	aperuit noe fenestraꝫ arce quam fecerat: et emisit
מָא כָּלָל אָרַב	coruũ: et egrediebatur τ reuertebat: donec siccarẽ
יָסַף	tur aque desuper terrã. Et emisit columbaꝫ a se: vt
	videret si alleuiate fuissent aque desup faciem terre.
	Et non inuenit columba requieꝫ plante pedis sui: τ
	reuersa est ad eum in aream: quoniã aque erant sup
	faciem vniuerse terre: et extendit manũ suam τ tulit
	eam: τ indutit eam secuꝫ in arcam. Et expectauit ad
	huc septem diebus aliꝭ: et rursus emisit columbam
	ex arca. Et venit ad eum columba in tempore vesper
	tino: et ecce folium olive quod decerpserat ore suo:
	et cognouit noe quod aque iminute erant desup ter
	ram. Et expectauit vltra septem diebus aliꝭ: et emi
	sit columbam: et nunquam oooooooooooooooo

Interp. chal.

Transla. Chal.

סָכַר עָצַר תְּהוֹמָא וְכִוִּי שְׁמַיָּא וְאִתְכְּלִי מְטָרָא מִן שְׁמַיָּא׃ וְתַמִּי מַיָּא עַל
אַרְעָא אָזְלִין וְתָיְבִין וְחָסְרוּ מַיָּא מִסּוֹף מְאָה וְחַמְשִׁין יוֹמִין׃ וְנָחַת תֵּיבְתָּא בְּיַרְחָא
שְׁבִיעָאָה בְּשַׁבְעָה עַשְׂר יוֹמָא לְיַרְחָא עַל טוּרֵי קַרְדוּ׃ וּמַיָּא הָווֹ אָזְלִין וְחָסְרִין עַד יַרְחָא
עֲשִׂירָאָה בַּעֲשַׂר יַרְחָא בְּחַד לְיַרְחָא אִיתְחֲזִיאוּ רֵישֵׁי טוּרַיָּא׃ וַהֲוָה מִסּוֹף אַרְבְּעִין יוֹמִין
וּפְתַח נֹחַ יָת כְּוָאת תֵּיבְתָּא דַּעֲבַד׃ וְשַׁלַּח יָת עוּרְבָּא וּנְפַק׳ מְיַּפֵּק׳ וְתָאִיב עַד דְּיַבִּישׁוּ
מַיָּא מֵעַל אַרְעָא׃ וְשַׁלַּח יָת יוֹנָה מִלְּוָתֵיהּ לְמֵיחֲזֵי אִם קַלּוּ מַיָּא מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא׃ וְלָא
אַשְׁכַּחַת יוֹנָה מְנַח לְפָרְסַת רַגְלָהּ וְתָבַת לְוָתֵיהּ לְתֵיבְתָּא אֲרֵי מַיָּא עַל אַפֵּי כָּל אַרְעָא
וְאוֹשִׁיט יְדֵיהּ וְנָסְבָהּ וְאַעֵיל יָתָהּ לְוָתֵיהּ לְתֵיבְתָּא׃ וְאוֹרִיךְ עוֹד שַׁבְעָא יוֹמִין אָחֳרָנִין
וְאוֹסִיף שַׁלַּח יָת יוֹנָה מִן תֵּיבְתָּא׃ וַאֲתַת לְוָתֵיהּ יוֹנָה לְעִדָּנָא רְמִשָּׁא וְהָא טָרַף זֵיתָא
תְּגִיר׳ מַיִת בְּפוּמָהּ וְיָדַע נֹחַ אֲרֵי קַלּוּ מַיָּא מֵעַל אַרְעָא׃ וְאוֹרִיךְ עוֹד שַׁבְעָא יוֹמִין
אָחֳרָנִין וְשַׁלַּח יָת יוֹנָה וְלָא אוֹסִיפַת

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

reuerti ad eū vltra.et factū ē in vno
G τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ
et ſexcētesimo anno: in vita noe: primo mē
καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νῶε, τοῦ πρώτου μη
ſe defecit aqua a facie terre.
νὸς ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.
et aperuit noe tectū arce: quā fe
καὶ ἀπεκάλυψε νῶε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίη
cit. et vidit: φ defecit aqua a facie
σεν. καὶ εἶδεν, ὅτι ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου
terre. in aūt ſecūdo mēſe ſeptima τ decima die
τῆς γῆς. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ ἡμέ
arefacta ē terra. et ſeptima τ vigeſima mēſis ape
ρᾳ ἐξηράνθη ἡ γῆ. καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέῳ
ruit arcam. et ait dñs deus noe: dicēs: egre
ξε τὴν κιβωτόν. καὶ εἶπε κς ὁ θς τῷ νῶε, λέγων, ἔξελ
dere de arca tu: τ filii tui: τ vxor tua:
θε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σύ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου,
et vxores filiorū tuorū tecū: τ oēs
καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ, καὶ πάντα
beſtie quecūq; ſūt tecū: τ ois caro a vola
τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ, καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πε
tilibus vſq; ad iumēta: τ oē reptile qđ mouet ſup
τεινῶν ἕως κτηνῶν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ
terrā: educ tecū et creſcite et
3.1.c.τ τῆς γῆς, ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ. καὶ αὐξάνεσθε καὶ
4. multiplicamini: τ replete terrā. τ egreſſus ē noe:
τ infra. πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν. καὶ ἐξῆλθε νῶε,
9.4. et vxor eius: et filii eius τ vxores
B καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν
D filiorū eius cum eo: et oēs beſtie. et om
υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάν
nia iumēta: τ oē volatile: et oē reptile
τα τὰ κτήνη, καὶ πᾶν πετεινόν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν
quod mouet ſup terrā: egreſſa ſūt ex arca. et
κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κιβωτοῦ. καὶ
edificauit noe altare dño. τ accepit de
ᾠκοδόμησε νῶε θυσιαστήριον τῷ κῳ. καὶ ἔλαβεν ἀπὸ
cunctis iumentis mundis: et de cūctis
πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων
volatilibus mundis: et obtulit holocau
τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαύτω
ſtū ſup altare. τ odoratus ē dñs deus odorē
σιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ὠσφράνθη κς ὁ θς ὀσμὴν
ſuauitatis. τ ait dñs deus. recogitans: nō ad
εὐωδίας. καὶ εἶπε κύριος ὁ θς, διανοηθείς, οὐ προσ
dam vltra maledicere terre: propt̄ opera ho
θήσω ἔτι καταράσασθαι τὴν γῆν, διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀν
minū. qr incumbit cogitatio hominis dili
θρώπων. ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπι
genter ad mala: ex adoleſcētia ſua. non ad
μελῶς ἐπὶ τὰ πονηρά, ἐκ νεότητος αὐτοῦ. οὐ προσ
dam igit̄ percutere oēm carnē viuētē: ſicut feci cūctis diebus terre. ſemētis
θήσω οὖν πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς. σπέρμα

Tranſla.B.Hiero.

ē reuerſa vltra ad eum.
igitur ſexcētesimo prio
anno: primo mēſe pri
ma die
menſis imminute ſunt
aque ſuper terrā.
Et aperiens noe te
ctum arce aſpexit: vidit
q̄ exſiccata eſſet ſup
ficies terre. Menſe
ſecundo ſeptimo & vi
ceſimo die
menſis arefacta eſt ter
ra. Locutus eſt autem
deus ad noe dicens.
Egredere de
arca tu & vxor tua: fi
lii tui & vxores
filiorū tuorū tecū. Cū
cta aiantia q̄ ſunt apud
te: ex oī carne tam ī vo
latilibus q̄ in beſtiis &
vniuerſis reptilibus q̄
reptāt ſup terrā: educ
tecū: & igredimini ſu
per terram. Creſcite &
multiplicami ſuper eā.
Egreſſus ē ergo noe &
filii eius & vxor illius &
vxores filiorū eius cū
eo. Sed & oīa aiantia iu
mēta & reptilia que re
ptant ſuper terrā fm
genus ſuū egreſſa ſunt
de arca. Edificauit aūt
noe altare dño: & tol
lens de cunctis pecori
bus & volucribus
mundis: obtulit holo
cauſta ſuper altare. O
doratuſq; eſt dñs odo
rē ſuauitatis: & ait
ad eū. Nequaq̄ vltra
maledicam
terre propter homīes.
Senſus enim & cogita
tio humani cordis in
malum prona ſunt ab
adoleſcētia ſua. Nō igī
vltra pcutiā oēm anī
mā viuētē: ſic feci. Cū
ctis dieb⁹ terre ſemētis

Tex.Heb.

שוב אליו עוד: ויחי באחת ושש
מאות שנה בראשון באחד
לחדש חרבו המים מעל הארץ
ויסר נח את מכסה התבה וירא
והנה חרבו פני האדמה: ובחדש
השני בשבעה ועשרים יום
לחדש יבשה הארץ: וידבר
אלהים אל נח לאמר: צא מן
התבה אתה ואשתך ובניך ונשי
בניך אתך: כל החיה אשר אתך
מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל
הרמש הרמש על הארץ הוצא
אתך ושרצו בארץ ופרו ורבו
על הארץ: ויצא נח ובניו ואשתו
ונשי בניו אתו: כל החיה כל
הרמש וכל העוף כל רומש על
הארץ למשפחתיהם יצאו מן
התבה: ויבן נח מזבח ליהוה ויקח
מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף
הטהור ויעל עלת במזבח: וירח
יהוה את ריח הניחח ויאמר
יהוה אל לבו לא אסף לקלל עוד
את האדמה בעבור האדם כי יצר
לב האדם רע מנעריו ולא אסף
עוד להכות את כל חי כאשר
עשיתי: עד כל ימי הארץ זרע

Pritiua.heb.

היה
מאה
סור כסה ראה
פנה
שנה
דבר
יצא
איש נשה
יצא
פרה רבה
איש
שפח
בנה זבח לקח
טהר עלה עלה
ריח נוח
לבב יסף
צור
רעע
נכה
עשה עוד יום

Tranſla.Chal.

למיתב לותיה עוד: והוה בשית מאה וחדא שנין בקדמאה בחד לירחא נגובו מיא מעל
ארעא ואעדי נח ית חופאה דתיבותא וחזא והא נגובו אפי ארעא: ובירחא תנינא
בעשרין ושבעא יומא לירחא יבשת ארעא: ומליל יי עם נח למימר: פוק מן תיבותא
את ואתתך ובנך ונשי בנך עמך: כל חיתא דעמך מכל בשרא בעופא ובבעירא ובכל
ריחשא דרחיש על ארעא תפיק עמך ויתילדון בארעא ויפשון ויסגון על ארעא:
ונפק נח ובנוהי ואתתיה ונשי בנוהי עמיה: כל חיתא וכל ריחשא וכל עופא כל
דרחיש על ארעא לזרעיתהון נפקו מן תיבותא: ובנא נח מדבחא קדם יי ונסיב מכל
בעירא דכיא ומכל עופא דכיא ואסק עלון על מדבחא: וקביל יי ברעוא ית
קורבניה ואמר יי במימריה לא אוסיף למילט עוד ית ארעא בדיל חובי אינשא
ארי יצרא דלבא דאינשא ביש מזעריה ולא אוסיף עוד למחי ית כל חיא כמא
דעבדית: עוד כל יומי ארעא זרועא

Interp̄.chal.

eſt reuerſa ad eum amplius. Et factū eſt in ſexcenteſimo τ vno anno: prima die menſis ſiccate ſunt aque deſup terrā: τ abſtulit noe tectū arce: et vidit: τ ecce ſiccata erat facies terre. Et in mēſe ſcdo vigeſima ſeptima die mēſis: arefacta eſt terra. Et locutus eſt de⁹ cum noe dicēs. Egredere de arca tu τ vxor tua τ filii tui: τ vxores filiorū tuorū tecū: τ cuncta animātia que tecū ſunt ex omni carne tam de volucribus q̄ de iumentis τ de reptilibus que reptant ſuper terrā educ tecum: τ generent in terra: τ multiplicētur τ creſcant ſuper terrā. Et egreſſus eſt noe τ filii ſui τ vxor eius et vxores filiorū ſuorū cum eo. Omnia animalia τ oīa reptilia τ omnes volucres omne quod mouetur ſup terrā fm generationes eorū egreſſa ſunt de arca. Et edificauit noe altare corā dño: τ tulit ex oībus animalibus mundis τ ex oībus volucribus mundis: τ obtulit holocauſtū ſuper altare. Et ſuſcepit dñs cum beneplacito oblationem eius: et dixit dñs in verbo ſuo non addam maledicere rurſus terram propter peccata hominū: quoniā ſenſus cordis humani malus eſt ab infantia ſua: τ non addā vltra percutere omne viuēs: ſicut feci. Adhuc oībus diebus terre ſeminatio

Pritiua chal.

תוב שנה
עדה חפה תבה
תנה אמר נפק
נשה חיה
נפק ילד נפש
סגא נשה חיה
תנה בנה דבח
דכה נסק עלה
אמר יסף לוט
מחא חיה

וְקָצִיר וְקֹר וָחֹם וְקַיִץ וָחֹרֶף וְיוֹם ׳
וָלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ׃ וַיְבָרֶךְ

Ca.ix.

אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת בָּנָיו וַיֹּאמֶר ׳
לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ׃
וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל ׳׳
חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמָיִם
בְּכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה וּבְכָל ׳׳
דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נִתָּנוּ׃ כָּל רֶמֶשׂ ׳
אֲשֶׁר הוּא חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה
כְּיֶרֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת כֹּל׃ ׳׳
אַךְ בָּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָמוֹ לֹא תֹאכֵלוּ׃
וְאַךְ אֶת דִּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם ׳׳׳׳
אֶדְרֹשׁ מִיַּד כָּל חַיָּה אֶדְרְשֶׁנּוּ ׳׳
וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו ׳׳׳׳
אֶדְרֹשׁ אֶת נֶפֶשׁ הָאָדָם׃ שֹׁפֵךְ דַּם
הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ כִּי ׳׳׳׳
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם׃ ׳
וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שִׁרְצוּ בָאָרֶץ ׳׳
וּרְבוּ בָהּ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל נֹחַ ׳
וְאֶל בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר׃ וַאֲנִי הִנְנִי
מֵקִים אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת ׳׳
זַרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם׃ וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ ׳׳
הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה ׳׳
וּבְכָל חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכֹּל ׳׳׳
יֹצְאֵי הַתֵּבָה לְכֹל חַיַּת הָאָרֶץ׃ ׳׳׳
וַהֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא
יִכָּרֵת כָּל בָּשָׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל ׳׳

Pritiua heb.:
קָצַר קָרַר
חָמַם קוּץ שָׁבַת
בָּרַךְ אָמַר
פָּרָה רָבָה
יָרֵא חָתַת הָיָה
חָיָה
רָמַשׂ
דָּגָה
חָיָה הָיָה
נָתַן
אָכַל
דָּרַשׁ
שָׁפַךְ
פָּרָה רָבָה
אָמַר
קוּם בָּרַת
חָיָה
יָצָא חָיָה
קוּם
כָּרַת נוּל

Trāsla.B.Hiero.

& messis frigus & estus: estas & hyems: nox & dies nō reqescēt. Ca.9.

Benedixitq; deus noe & filiis eius: & dixit ad eos. Crescite & multiplicami & replete terram: & terror vester ac tremor sit super cūcta aīalia terre & sup oēs volucres celi: cū vniuersis que mouentur sup terrā. Oēs pisces maris manui vr̄e traditi sunt: & oē qđ mouetur & viuit erit vobis in cibum. Quasi olera virētia tradidi vobis omnia. Excepto φ carnē cum sanguine nō comedetis. Sanguinem eī animarum vestrarum requiram de manu cūctarum bestiarum & de manu hoīs. De manu viri & fratris eius reqrā aīam hoīs. Quicunq; effuderit humanū sanguinē: fundetur sanguis illius. Ad imaginem quippe dei factus est homo. Vos aūt crescite & multiplicamini: & igredimini sup terrā & īplete eā. Hec quoq; dixit deus ad noe & ad filios eius cum eo. Ecce ego statuam pactū meū vobiscum: & cum semine vestro post vos & ad oēm animam viuētē q̄ est vobiscū: tā in volucribus q̄ in iumētis & pecudibus terre: cunctisq; q̄ egressa sūt de arca & vniuersis bestiis terre. Statuā pactū meū vobiscum: & nequaquam vltra interficietur oīs caro aquis diluuii:

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

et messis. frigus τ calor: estas τ ver: diem
καὶ θερισμὸς, ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν
et nocte: nō requiescent.
καὶ νύκτα, οὐ καταπαύσουσι. Ca.9.
Et benedixit deus noe: et filiis eius.
καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν νῶε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ.
et dixit eis: crescite τ multiplicamini: τ reple
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πλη-
te terrā: et dominamini eius. et
ρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ ὁ
tremor vester: et timor vester erit sup oēs
τρόμος ὑμῶν, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν ἔσται ἐπὶ πᾶσι τοῖς
bestias terre: et sup oia volatilia ce
θηρίοις τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
li: et sup oia q̄ mouētur sup terrā. et
νοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ B.1.d.
oēs pisces maris sub manibus vo .8.c.
πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης ὑπὸ χεῖρας ὑ-
bis dedi. et oē volatile: qđ ē viuēs: vobis erit
μῖν δέδωκα. καὶ πᾶν πετεινόν, ὅ ἐστι ζῶν, ὑμῖν ἔσται
in cibū. tanq̄ olera herbe dedi vobis om
εἰς βρῶσιν. ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάν-
nia. verūtñ carnes i sanguine aīe nō comedetis. τ enī
τα. πλὴν κρέα ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε. καὶ γὰρ
vestrū sanguinē aiarū vestrarū: de manu cū
τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἐκ χειρὸς πάν-
ctarū bestiarū requirā illū. τ de manu homi-
των τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό. καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώ-
nis fratris eius: requirā aiaʒ hois. q̄ ef
που ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. ὁ ἐκ-
fuderit sanguinē hois: p sanguine hois: eius effū
χέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὸ αὐτοῦ ἐκχυ- Mat. 26.a
det qr in imagine dei feci hoiēʒ. vos aūt
θήσεται. ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον. ὑμεῖς δὲ
crescite et multiplicamini. τ replete terrā.
αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν. Apo.
et dominamini eius. τ ait deus ad noe: 13.c.
καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς νῶε,
et filios eius cū eo: dicens: ecce ego sta
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγων, ἰδοὺ ἐγὼ ἀ-
tuo pactū meū vobis: τ semini vestro Esai.
νίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν 54.c
post vos: et oi anime viuēti vobiscū: in
μεθ' ὑμᾶς, καὶ πάσῃ ψυχῇ τῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν, εἰς τὸν
eternū: a volucribus: τ a iumētis: et oibus
αἰῶνα, ἀπὸ ὀρνέων, καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσι τοῖς
bestiis terre: q̄cūq; sūt vobiscū: ab oibus
θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα ἐστὶ μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ πάντων τῶν
exeuntibus ex arca. et statuā pactū
ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ. καὶ στήσω τὴν διαθήκην
meū ad vos. et nō morietur ois caro
μου πρὸς ὑμᾶς. καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ
vltra ab aqua diluuij.
ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ.

Pritiua chal.:
חֲמַם בְּטַל
נְפַשׁ סְנָא מְלָא
הֲוָה חָיָה רְחַשׁ
יַם הֲוָה חָיָה
הֲוָה אֲכַל אֲכַל
תְּבַע חָיָה אֲשַׁד
אֲמַר דּוּן
אֲשַׁד נְפַשׁ יְלַד
קוּם קוּם
תֵּבָה חָיָה קוּם
שְׁצָא

Interp.chal.

et messis τ frigus et calor: τ estus et hyems τ dies et noctes non cessabunt. Cap.9.

Et benedixit deus noe τ filiis eius: et dixit eis. Crescite τ multiplicamini τ replete terras. Et timor vester τ terror erit sup bestias terre τ sup oēs volucres celi in oīni qđ reptat sup terrā: et in oībus piscibus maris: q̄ in manu vestra traditi sunt. Oīne quod mouetur τ viuit: vobis erit ad vescendū: quasi herbam virentē dedi vobis oia. verūtamē carnē cum anima sua sanguineq; suo nō comedetis. Etenīʒ sanguinē animarū vestrarū requirā: de manu cunctarū bestiarū requirā eum: τ de manu hoīs: de manu viri qui effuderit sanguinē fratris sui requirā animā hominis. Quicūq; effuderit sanguinē hoīs cū testibus: per sententiā iudicuʒ sanguis eius fundetur: qr̄ ad imaginē dei fecit hoiem. Vos aūt crescite τ multiplicamini generationēq; facite i terra τ multiplicamini in ea. Et dixit deus ad noe τ ad filios eius cū eo dicēs. Ecce ego statuā pactū meū vobiscū τ cum filiis vr̄is post vos: τ cū oīni aīa viuēti q̄ est vobiscū tam in volucribus quā in aīalibus τ in oībus bestiis terre q̄ sunt vobiscū ex oībus egredientibus de arca in vniuersis animātibus terre. Et statuā pactū meū nobiscū: τ nō consumabitur vltra oīs caro propter aquas diluuij:

Transla.Chal.

Ca.ix.

וַחֲצָדָא וְקוֹרָא וְחוּמָא וְקַיְטָא וְסִתְוָא וְיוֹמֵי וְלֵילֵי לָא יִבְטְלוּן ׃
וּבָרֵיךְ יְיָ יָת נֹחַ וְיָת בְּנוֹהִי וַאֲמַר לְהוֹן פּוּשׁוּ וּסְגוּ וּמְלוֹ יָת אַרְעָא׃ וְדַחַלְתְּכוֹן ׳׳
וְאֵימַתְכוֹן תְּהֵא עַל כָּל חֵיוַת אַרְעָא וְעַל כָּל עוֹפָא דִשְׁמַיָּא בְּכֹל דְּתִרְחֵישׁ אַרְעָא וּבְכָל
נוּנֵי יַמָּא בִּידֵיכוֹן יְהוֹן מְסִירִין׃ כָּל רִחְשָׁא דְּהוּא חַי לְכוֹן יְהֵא לְמֵיכַל כְּיַרוֹקָא דְעִשְׂבָּא
יְהָבִית לְכוֹן יָת כֹּלָּא׃ בְּרַם בִּשְׂרָא בְּנַפְשֵׁיהּ דְּמֵיהּ לָא תֵיכְלוּן׃ וּבְרַם יָת דִּמְכוֹן ׳׳׳׳
לְנַפְשָׁתֵיכוֹן אֶתְבַּע מִיַּד כָּל חַיְתָא אֶתְבְּעִינֵיהּ וּמִיְּדָא דֶאֱנָשָׁא מִיְּדָא דִגְבַר דְּיֵשׁוֹד
יָת דְּמָא דַאֲחוּהִי אֶתְבַּע יָת נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא׃ דְּיֵשׁוֹד דְּמָא דֶאֱנָשָׁא בְּסַהֲדִין עַל מֵימַר
דַּיָּנַיָּא דְּמֵיהּ יִתְשַׁד אֲרֵי בְּצַלְמָא יְיָ עֲבַד יָת אֱנָשָׁא׃ וְאַתּוּן פּוּשׁוּ וּסְגוּ אִתְיַלְּדוּ
בְאַרְעָא וּסְגוּ בַהּ׃ וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ וְלִבְנוֹהִי עִמֵּיהּ לְמֵימַר׃ וַאֲנָא הָא אֲנָא מְקַיֵּם יָת קְיָמִי
עִמְּכוֹן וְעִם בְּנֵיכוֹן בַּתְרֵיכוֹן׃ וְיָת כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא דְעִמְּכוֹן בְּעוֹפָא בִּבְעִירָא וּבְכָל חַיַּת
אַרְעָא עִמְּכוֹן מִכֹּל נָפְקֵי תֵיבוּתָא לְכֹל חַיַּת אַרְעָא׃ וַאֲקֵים יָת קְיָמִי עִמְּכוֹן ׳׳׳
וְלָא יִשְׁתְּצֵי כָּל בִּשְׂרָא עוֹד מִמֵּי טוֹפָנָא ׳׳׳׳׳

Trāsla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

et non vltra erit diluuiū aque: ad corrūpē
καὶ οὐκ ἔτι ἔσται κατακλυσμὸς ὕδατος, καταφθεί-
dū oēs terrā. et dixit dñs deus noe:
ραι πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε,
hoc signū federis: qđ ego do in
τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνα-
ter me et vos: et inter oēm animā:
μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον πάσης ψυχῆς,
q̄ est vobiscū in gñationes sēpiternas: arcū meū po-
ἥτις μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς αἰωνίους, τὸ τόξον μου τί-
no in nube. et erit in signū federis: in
μῶ ἐν τῇ νεφέλῃ. καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης, ἀναμέ-
ter me et terrā. ꝛ erit in cōnubilando me nu
σον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς. καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νε
bes sup terrā. apparebit arcus meus in nu
φέλας ἐπὶ τὴν γῆν. ὀφθήσεται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέ
be: et recordabor federis mei: qđ erit in
λῃ, καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἣ ἐστι ἀναμέ-
ter me ꝛ vos: ꝛ inter oēs aiaz in om
σον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον πάσης ψυχῆς ἐν πά
ni carne. ꝛ nō erit aqua in diluuiū: ad
σῃ σαρκί. καὶ οὐκ ἔσται οὐδὲτι εἰς κατακλυσμόν, ὥστε
delendā vniuersā carnē. et erit arcus meus in
ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα. καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ
nube. et videbo illū: vt recorder federis
νεφέλῃ. καὶ ὄψομαι αὐτό, τοῦ μνησθῆναι διαθήκην
sempiterni: inter me ꝛ vos: ꝛ inter ani-
αἰώνιον, ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον ψυ-
mā viuentē oi carne: q̄ est sup terrā. et ait
χῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἥτις ἐστὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπε
dñs deus noe: hoc signū federis: qđ con
κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε, τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς δι-
stitui inter me: ꝛ inter oēm carnem:
θέμην ἀναμέσον ἐμοῦ, καὶ ἀναμέσον πάσης σαρκός,
q̄ est sup terrā. erāt aūt filij noe: q̄ egressi sūt de
ἥτις ἐστὶ τῆς γῆς. ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ νῶε, οἱ ἐξελθόντες ἐκ
arca: sem: cham: iapheth. chā aūt erat pater
τῆς κιβωτοῦ, σήμ, χάμ, ἰάφεθ. χὰμ δὲ ἦν πατὴρ
chanaā. treo isti sunt filij noe. ab istis
χαναάν. τρεῖς οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ νῶε. ἀπὸ τούτων
dīsseminati sūt sup oēs terrā. et cepit noe ho
διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἤρξατο νῶε ἄν-
mo agricola terre. et plantauit vineam. et
θρωπος γεωργὸς γῆς. καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα. καὶ
bibit de vino: et iebriatus ē: ꝛ nudatus ē in
ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ
domo sua. et vidit cham pater chanaā
οἴκῳ αὐτοῦ. καὶ εἶδεν χὰμ ὁ πατὴρ χαναὰν τὴν
nuditatē patris sui: et egressus nūcia
γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ἀπήγ-
uit duobus fratribus suis foris. ꝛ accē
γειλε τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω. καὶ λα-
pientes sem et iapheth pallium:
βόντες σὴμ καὶ ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Transla.Chal'.

וְלָא֙ יְהֵ֣א עוֹד֮ טוֹפָנָא֒ לְחַבָּלָא֙ אַרְעָ֔א ׃ וַאֲמַ֖ר יְיָ֣ יְדָ֑א ׀ אָ֤ת קְיָמָא֙ דַּאֲנָ֣א יָהִ֔יב בֵּ֥ין
מֵימְרִ֖י וּבֵינֵיכ֑וֹן וּבֵ֗ין כָּל֙ נַפְשָׁ֣א חַיְתָ֔א דְּעִמְּכ֖וֹן לְדָרָ֥ת עָלְמָֽא׃ יָת֙ קַשְׁתִּ֣י יְהַ֔בִית בַּעֲנָנָ֖א
וּתְהֵ֣א לְאָ֔ת קְיָ֕ם בֵּ֥ין מֵימְרִ֖י וּבֵ֣ין אַרְעָ֑א ׃ וְיְהֵ֗א בַּעֲנוֹתִ֤י עֲנָנָא֙ עַל֙ אַרְעָ֔א וְתִתַּחֲזֵ֖י
קַשְׁתָּ֥א בַּעֲנָנָֽא ׃ וְאִדְכַּ֗רְנָא יָת֙ קְיָמִ֣י דְּבֵ֣ין מֵימְרִ֔י וּבֵינֵיכ֖וֹן וּבֵ֣ין כָּל֙ נַפְשָׁ֣א חַיְתָ֔א כָּל֙
בְּשַׂרָ֔א וְלָא֙ יְהֵ֣א עוֹד֮ מַיָּ֣א לְטוֹפָנָא֒ לְחַבָּלָ֖א כָּל֙ בְּשַׂרָ֑א ׃ וּתְהֵ֤א קַשְׁתָּא֙ בַּעֲנָנָא֒ ׀
וְאֶחְזֵ֣ינַהּ֮ לְדַכָּרָ֣ן קְיָם֒ עָלְמָ֔א בֵּ֥ין מֵימְרָ֖א דַּיְיָ֑ וּבֵ֣ין כָּל֙ נַפְשָׁ֣א חַיְתָ֔א כָּל֙ בִּשְׂרָ֖א דְּעַל֙
אַרְעָ֔א ׃ וַאֲמַ֥ר יְיָ֖ יְדָ֣א לְנֹ֑חַ דָּא֙ אָ֣ת קְיָמָ֔א דַּאֲקִ֖ימִית בֵּ֣ין מֵימְרִ֑י וּבֵ֣ין כָּל֙ בִּשְׂרָ֔א דְּעַל֙ אַרְעָ֔א ׃
וַהֲווֹ֙ בְּנֵ֣י נֹ֔חַ דְּנָפְקִ֖ין מִן֙ תֵּיבוּתָ֣א שֵׁ֔ם וְחָ֖ם וְיֶ֣פֶת֑ וְחָ֣ם הוּא֙ אֲבוּהִ֣י דְּכְנָ֔עַן ׃ תְּלָתָ֥א אִלֵּ֖ין
בְּנֵ֣י נֹ֑חַ וּמֵאִ֣לֵּין֙ אִתְבַּדַּ֔רַת כָּל֙ אַרְעָ֣א ׃ וְשָׁ֣רִי נֹ֔חַ גְּבַ֖ר פַּלָּ֑ח וּבְנָ֥א כַרְמָ֖א ׃
וּשְׁתִ֥י מִן֙ חַמְרָ֣א וּרְוִ֔י וְאִתְגְּלִ֖י בְּגוֹ֣ מַשְׁכְּנֵ֑יהּ וַחֲזָ֣א חָ֔ם אֲבוּהִ֖י דְּכְנָ֑עַן יָת֙ עֶרְיָתָ֣א
דַּאֲבוּהִ֔י וְחַוִ֥י לְתַרֵ֖ין אַחְוֹהִ֥י בְּשׁוּקָ֑א ׃ וּנְסִ֣יב שֵׁ֔ם וַיֶּ֔פֶת יָת֙ לְבוּשְׁתָּ֣א

Interp̄.chal'.

neq; erit vltra diluuiū ad disperdendā terram. Dixit
q; deus. Hoc est signū pacti qđ ego ponam inter ver-
bum meum ꝛ inter vos et inter omnez animā viuen-
tem que est vobiscum in generationes seculi. Arcum
meum ponā in nube: ꝛ erit in signū federis inter ver
būmeū ꝛ terrā. Et erit cuz adduxero nubem sup ter-
ram: et videbit arcus in nube. Et recordabo: pacti
mei qđ est inter verbū meū: ꝛ inter vos: et inter oēm
animā viuentē in vniuersa carne: neq; erit vltra aqua
diluuij ad disperdendā oēm carnem. Et erit arcus in
nube: ꝛ videbo eum in memoriā federis sempiterni:
quod est inter verbū dei et inter oēm animā viuentez
in vniuersa carne que est sup terraz. Dixitq; deus ad
noe. Hoc est signū federis inter verbum meū: ꝛ vni-
uersam carnē que est super terrā. Et fuerunt filij noe
q̄ egressi sunt de arca: sem ꝛ cham ꝛ iapheth. et cham
ipse ē pater chanaā. Treo isti sunt filij noe: ꝛ ab his
dissēminata ē vniuersa tra. Et cepit noe esse vir' opa-
rius in terra: ꝛ plātauit vineā. Et bibit ex vino ꝛ ine
briatus est: ꝛ nudat9 ē in medio tabernaculi sui. Et vi
dit cham pr̄ chanaā verēda pris sui: ꝛ nūciauit duo-
bus frib9 suis foras. Et tulerūt sem ꝛ iapheth pallū

Transla.B.Hiero.

neq; erit diluuium deinceps diluuium dissipans ꝯꝯꝯꝯꝯ
terram. Dixitq; deus: hoc est signum ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
federis qđ do iter me & vos: & ad oēm aiam ꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯ
viuentem que est ꝯꝯꝯꝯꝯ
vobiscū in generationes sempiternas. Arcū meū ponā in nubibus & erit signū federis inter me & iter terrā. Cū q; obduxero nubibus celum: appebit arcus meus in nubibus: & recordabor federis mei ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
vobiscū: & cū oī anima viuente que ꝯꝯꝯꝯꝯ
carnē vegetat: & non erunt vltra aque ꝯꝯꝯꝯ
diluuii ad delendā vniuersam carnē. Erit q; ꝯꝯ
arcus in nubibus: & videbo illū & recordabor federis sempiterni: qđ pactū est inter deum & oēm animā viuentem vniuersę carnis qđ ē sup terrā. Dixitq; deo noe Hoc est signū federis quod constitui iter me & omnē carnē super terrā. Erant ergo filii noe qui egressi sunt de arca: sem chā & iaphet Porro cham ipse est ꝯ pater chanaan. Tres isti filii sunt noe: ꝯꝯꝯꝯ & ab his dissēminatū ē oē genus hoim sup vniuersā terrā. cepitq; noe vir agricola exercere terrā: & plantauit vineam. Bibensq; vinū ine briatus ē: & nudatus est in tabernaculo suo. Qđ cū vidisset chā pr̄ chanaan verēda. f. pris sui esse nudata: nunciauit duobus fribus suis foras. At vero sem & iapheth pallium ꝯꝯꝯꝯꝯ

Ter. Heb. Sem. Caldr. Printua. heb.

וְלֹא יֹסִיף עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת ‹‹‹‹ ד
הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת ‹
הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי ‹‹‹‹
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר ‹
אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם׃ אֶת קַשְׁתִּי ‹‹ דור
נָתַתִּי בֶּעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית ‹ נתן הָיָה
בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃ וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן
עַל הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן׃ ראה
וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי ‹‹‹
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל ‹‹
בָּשָׂר וְלֹא יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם ‹‹‹‹ היה
לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר׃ וְהָיְתָה ‹ מבל היה
הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן וְרָאִיתִיהָ לִזְכֹּר ‹‹ ראה
בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל ‹ ברת
נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל ‹‹‹
הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל נֹחַ ‹‹‹ אמר
זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר הֲקִמֹתִי ‹ קום
בֵּינִי וּבֵין כָּל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל ‹‹‹‹
הָאָרֶץ׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי נֹחַ הַיֹּצְאִים מִן ‹ היה
הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וְיֶפֶת וְחָם הוּא ‹ חם
אֲבִי כְנָעַן׃ שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה בְּנֵי נֹחַ ‹ בנה נח
וּמֵאֵלֶּה נָפְצָה כָּל הָאָרֶץ׃ וַיָּחֶל נֹחַ חלל
אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם׃ וַיִּשְׁתְּ ‹ נטע שתה
מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ ‹‹‹‹‹ יין שכר גלה
אָהֳלֹה׃ וַיַּרְא חָם אֲבִי כְנַעַן אֶת ‹‹ ראה
עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֶּד לִשְׁנֵי אֶחָיו ‹‹‹ נגד
בַּחוּץ׃ וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת הַשִּׂמְלָה

Interp̄. chal'.

Printua chal'.

הֲוָה אוֹת
אֲמַר קָיְמָא דִּי
הֲוָה תְהֵא חֲזָא
קוּם הֲוָה
חֲזָא קוּם אֲמַר
הֲוָה אוֹת קוּם
הֲוָה תֶּבֶר בָּדַר
שָׁרָא שָׁתָה רְוָה
נְגַל שְׁכַן
עָרָה תָּיָה כְּסָה

וַיָּשִׂימוּ עַל שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ · הָלַךְ
אֲחֹרַנִּית וַיְכַסּוּ אֵת עֶרְוַת ····· כָּסָה עָרָה
אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אֲחֹרַנִּית וְעֶרְוַת פָּנָה
אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ: וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ רָאָה יָקַץ
וַיֵּדַע אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:
וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים · אָרַר
יִהְיֶה לְאֶחָיו: וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה · הָיָה בָּרַךְ
אֱלֹהֵי שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ: · הָיָה
יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי פָּתָה שָׁכַן
שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ: וַיְחִי ·· חָיָה
נֹחַ אַחַר הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה נָבַל
וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה: וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי נֹחַ · הָיָה יוֹם
תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה מֵאָה מוּת
וַיָּמֹת: וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי · Ca.x.
נֹחַ שֵׁם חָם וָיָפֶת וַיִּוָּלְדוּ לָהֶם ··· יָלַד
בָּנִים אַחַר הַמַּבּוּל: בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר יָלַד נָבַל
וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס:
וּבְנֵי גֹּמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתֹגַרְמָה:
וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים
וְדֹדָנִים: מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ אִיֵּי ···· פָּרַד אִי
הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לִלְשֹׁנוֹ ·
לְמִשְׁפְּחֹתָם בְּגוֹיֵהֶם: וּבְנֵי חָם ··· שָׁפָה
כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפוּט וּכְנָעַן: וּבְנֵי ···
כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה ·
וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן:
וְכוּשׁ יָלַד אֶת נִמְרֹד הוּא הֵחֵל ·· חָלַל
לִהְיוֹת גִּבֹּר בָּאָרֶץ: הוּא הָיָה גִבֹּר הָיָה

imposuerunt humeris suis: & incedentes retrorsum: operuerūt verenda pr̄is sui. Faciesq; eorū auerse erāt: & pr̄is virilia nō viderunt. Euigilās aūt noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat ei filius suus minor: ait. Maledictus chanaan: seruus seruorum erit fratribus suis. Dixitq;: benedictus dn̄s deus sem: sit chanaan seruus eius. Dilatet deus iaphet: & habitet in tabernaculis sem: sitq; chanaan seruus eius. Vixit autem noe post diluuiū trecētis quīquaginta annis. & īpleti sūt oēs dies eius nongentorū quinquaginta annorum: & mortuus est. Ca.10.

Hę generatiōes filiorū noe: sem chā & iaphet: natiq; sūt eis filii post diluuiū. Filii iaphet: gomer & magog & madai & iauan: & thubal & mosoch & thyras. Porro filii gomer assenez & riphat & thogorma. Filii aūt iauan: helisa & tharsis cethim & dodanim. Ab his diuise sunt insule gentiū in regiōibus suis: vnusq̄sq; s̄m linguā & familias in natiōibus suis. Filii autem cham: chus & mesrahim & phuth & chanaan. Filii aūt chus: saba euila & sabatha & regma & sabathaca. Filii regma: saba & dadan. Porro chus gēuit nemroth. Ipse cepit esse potens in terra: & erat robustus

imposuerūt sup duo dorsa eorū: et abierūt
ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν
retrorsum: et operuerūt nuditatē pa
ὀπισθοφανῶς, καὶ ἐκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πα
tris sui: et facies eorū retror
τρὸς αὐτῶν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφα
sum: & nuditatē patris sui non vide
νῶς, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶ
rūt. euigilauit aūt noe a vino: & cognouit quecūq;
δον. ἐξένηψε δὲ νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα
fecit ei filius suus iunior. et ait:
ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος. καὶ εἶπεν,
maledictus chanaan. seruus domesticus erit
ἐπικατάρατος χαναάν· παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς
fratribus suis. et ait: benedictus dn̄s de
ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς κύριος ὁ θε
us sem. & erit chanaā seruus domesticus eius
ὸς τοῦ σήμ. καὶ ἔσται χαναὰν παῖς οἰκέτης αὐτοῦ
dilatet deus iapheth: et habitet in
πλατύναι ὁ θεὸς τῷ ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν
domibus sem. et erit chanaan seruus eo
τοῖς οἴκοις τοῦ σήμ. καὶ ἔσται χαναὰν παῖς αὐ
rum. vixit aūt noe post diluuiū: ānos trecē
τῶν. ἔζησε δὲ νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμόν, ἔτη τρια
tos quinquaginta. & fuerūt oēs dies
κόσια πεντήκοντα. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι
noe: nongēti quinquagita āni. & mortuus ē.
νῶε, ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη. καὶ ἀπέθανεν.

Hę generatiōes filiorū noe: sem: cham: ia Ca.10. A
Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν νῶε, σήμ, χάμ, ἰά
pheth. & nati sunt eis filii post diluui
φεθ. καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσ
um. filii iapheth: gomer: et magog: et madai: et ia 1.Pa.1.a.
μόν. υἱοὶ ἰάφεθ, γάμερ, καὶ μαγώγ, καὶ μαδαί, καὶ ἰωὶ
nan: & thobal: et mosoch: et thiras. & filii gomer
άν, καὶ θοβέλ, καὶ μοσόχ, καὶ θειράς. καὶ υἱοὶ γάμερ,
aschenez: et rhiphath: et thogorma. et filii iaynan:
ἀσχανάζ, καὶ ῥιφάθ, καὶ θοργαμά. καὶ υἱοὶ ἰωυάν,
elissa: & tharsis: citii: rhodii. ab his diuisi
ἐλισά, καὶ θαρσεῖς, κίτιοι, ῥόδιοι. ἐκ τούτων ἀφωρί
sunt insule gentiū in terra eorū. vnusq̄sq; s̄m
σθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ἕκαστος κατὰ
linguam in familiis suis: & gētibus su
γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, καὶ τοῖς ἔθνεσιν αὐ
is. filii aūt cham: chus: et mesraim: phuth: & cha
τῶν. υἱοὶ δὲ χάμ, χοῦς, καὶ μεσραΐμ, φούθ, καὶ χα
naan. filii aūt chus: saba: et euila: et sabatha: et
ναάν. υἱοὶ δὲ χοῦς, σαβά, καὶ εὐιλά, καὶ σαβαθά, καὶ
regma: et sabathaca. filii aūt regma: seba: et da
ῥεγμά, καὶ σαβαθακά. υἱοὶ δὲ ῥεγμά, σαβά, καὶ δα
dan. chus aūt genuit nemroth. hic cepit 1.Pa.1.a.
δάν. χοῦς δὲ ἐγέννησε τὸν νεμβρώδ. οὗτος ἤρξατο
esse gigas sup terrā. iste erat gigas.
εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς. οὗτος ἦν γίγας.

Transla. Chal.

ושויאו על כתף תרויהון ואזלו מחזרין וחפו ית ערית אבוהון ואפיהון מחזרין
ועריתא דאבוהון לא חזו: ואיתער נח מחמריה וידע ית דעבד ליה בריה זעירא: ואמר
ליט כנען עבד פלח יהא לאחוהי: ואמר בריך יי אלהא דשם ויהא כנען עבדא להון:
יפתי יי ליפת וישרי שכינתיה במשכני דשם ויהא כנען עבדא להון: וחיא נח בתר
טופנא תלת מאה וחמשין שנין: והוו כל יומי נח תשע מאה וחמשין שנין ומית:
ואלין תולדת בני נח שם וחם ויפת ואתילידו להון בנין בתר טופנא: Ca.x.
בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותבל ומשך ותירס: ובני גמר אשכנז וריפת ותוגרמה:
ובני יון אלישה ותרשיש כתים ודדנים: מאלין אתפרדו נגות עממיא בארעהון גבר
ללישניה לזרעיתהון בעממיהון: ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען: ובני כוש סבא
וחוילה וסבתה ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא ודדן: וכוש אוליד ית נמרוד הוא
שרי למהוי גבר בארעא: הוא הוה גבר תקיף

Interp. chal.

Primitiua chal.: שָׁוָה תְּרֵי חֲזַר · חֲפַף עָרָה עוּר · לוּט הָיָה פָּתָה · שְׁרָא שְׁכַן הָיָה · חָיָה שְׁנָה הָיָה · מוּת יְלַד יְלַד · הֲנָה · פְּרַד נְגָא · יְלַד · שְׁרָא הָיָה

et imposuerūt sup humerū amborū: & abierūt retrorsum: et operuerūt verenda patris sui: & facies eorū auerse erant: & verenda patris sui nō viderūt. Euigilās aūt noe ex vino: cognouit qđ fecerat ei filius suus minor. Et ait. Maledictus chanaā: seru⁹ seruiēs erit fr̄ibus suis. Et ait. Bn̄dictus dn̄s deus sem: & sit chanaan seruus illis. Dilatet deus iapheth: et habitet gloria eius in tabernaculis sem: & sit chanaā seruus eis. Et vixit noe post diluuiū trecentis & quinquaginta annis. Et fuerunt omnes dies noe nongenti & quinquaginta anni: et mortuus est. Ca.10.

Et he sunt generationes filiorū noe: sem & cham & iapheth: natiq; sūt eis filii post diluuiū. Filii iapheth gomer & magog & madai et iauan & tubal et mesech & thiras. Et filii gomer ascenez & riphat & togarma. Et filii iauā helisa & tharsis: cethim & dodanim. Ab his diuise sunt insule gentiū in terris suis: vnusquisq; s̄m linguā suā s̄m familias suas in pp̄riis suis. Et filii cham chus & mesraim & phut & chanaā. Et filii chus saba & euila & sabatha et regma & sabathaca: & filii regma saba & dedan. Et chus gēuit nemrod: ipse cepit esse potēs in t̄ra. Ipse erat vir robust⁹

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.	Transla.B.Hiero.	Ter.Heb.	Sen.	La.x.	Peritiua.heb.
venator coꝝ dño deo. ppt̃ hoc dicẽt:	venator corã dño. Ab hoc exiuit prouerbium	צַיִד	לִפְנֵי	יְהוָה	צוד פֶּנָה
κυνηγὸς ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο ἐροῦσιν,	qsi nemroth robustus	כְּנִמְרֹד	גִּבּוֹר	צַיִד	
ὡς νεμβρὼδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ	venator corã domino.	לִפְנֵי	יְהוָה:		
deo. et fuit principiũ regni eius: ba	Fuit aũt principiũ regni	וַתְּהִי	רֵאשִׁית	מַמְלַכְתּוֹ	הָיָה מָלַךְ
βυλὼν. καὶ ἐβασίλευσεν ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, βα	eius babylon: & a	בָּבֶל	וְאֶרֶךְ		
bylon: & arach: & acad: et chalanne: in	rach & acad: & chalan	וְאַכַּד	וְכַלְנֵה	בְּאֶרֶץ	שִׁנְעָר:
βυλών, καὶ ὁρὲχ, καὶ ἀρχάδ, καὶ χαλάνη, ἐν τῇ	ne: i terra sennaar. De	מִן			
tra sénaar. ex terra illa egressus ē assur. et	terra illa egressus ē as	הָאָרֶץ	הַהִוא	יָצָא	אַשּׁוּר	וַיִּבֶן	אֶת
γῆ σιναάρ. ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν ἀσσούρ. καὶ	sur: & edificauit	נִינְוֵה	וְאֶת	רְחֹבֹת	עִיר	וְאֶת	כָּלַח:
edificauit niniuẽ: & rhooboth ciuitatẽ: &	niniuem: & plateas ci	וְאֶת	רֶסֶן	בֵּין	נִינְוֵה	וּבֵין	כָּלַח
ᾠκοδόμησεν τὴν νινευί, καὶ τὴν ῥοωβὼθ πόλιν, καὶ	uitatis & chale.	הִוא	הָעִיר	הַגְּדֹלָה:	
chalac: et rasem: inter niniuẽ: et	Resen quoq; inter ni	וּמִצְרַיִם	יָלַד		
τὴν χαλάκ, καὶ τὴν ῥασίμ, ἀναμέσον νινευί, καὶ	niuem & chale:	אֶת	לוּדִים	וְאֶת	עֲנָמִים	וְאֶת
inter chalaç. hec ciuitas magna. & me	hec est ciuitas magna.	לְהָבִים	וְאֶת	נַפְתֻּחִים:	וְאֶת
ἀναμέσον χαλακ. αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη. καὶ μι	At vero mesraim genu	פַּתְרֻסִים	וְאֶת	כַּסְלֻחִים	אֲשֶׁר
saraim genuit ludim: et anami	it ludim: & anamim &	יָצְאוּ	מִשָּׁם	פְּלִשְׁתִּים	וְאֶת
σαραεὶμ ἐβέννησεν τοὺς λουδιείμ, καὶ τοὺς ἀνεναμεὶ	laabim & neptuim &	כַּפְתֹּרִים:	וּכְנַעַן	יָלַד	אֶת	צִידֹן
im & labim: & nephthuim: et	phetrusim & celluim:	בְּכֹרוֹ	וְאֶת	חֵת:	וְאֶת	הַיְבוּסִי	וְאֶת
εἰμ, καὶ τοὺς λαβιείμ, καὶ τοὺς νεφθουείμ, καὶ	de quibus egressi sunt	הָאֱמֹרִי	וְאֶת	הַגִּרְגָּשִׁי:	וְאֶת	הַחִוִּי
phetrusiim: et celuim: vnde	philistiim &	וְאֶת	הַעַרְקִי	וְאֶת	הַסִּינִי:	וְאֶת
τοὺς πατροσωνιείμ, καὶ τοὺς χασλωνιείμ, ὅθεν	capturim. Chanaan aũt	הָאַרְוָדִי	וְאֶת	הַצְּמָרִי	וְאֶת	הַחֲמָתִי
egressi sũt inde philistiim. et caphthurim. cha	genuit sidonem	וְאַחַר	נָפֹצוּ	מִשְׁפְּחוֹת	הַכְּנַעֲנִי:	שְׁפָחָה
ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν φυλιστιείμ, καὶ τοὺς καφθοριείμ. χα	primogenitũ suum: e	וַיְהִי	גְּבוּל	הַכְּנַעֲנִי	מִצִּידֹן	בֹּאֲךָ	הָיָה נָבַל בוא
ναὰν δὲ ἐβέννησε τὸν σιδῶνα πρωτότοκον αὐτοῦ,	theũ & hiebuseum &	גְּרָרָה	עַד	עַזָּה	בֹּאֲךָ	סְדֹמָה	
et etteum: et iebuseũ: & a	amorreũ & gergeseũ	וַעֲמֹרָה	אַדְמָה	וּצְבֹיִם	עַד	לָשַׁע:	
καὶ τὸν χετταῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν ἀ	& eueum & aracheum: cyneũ &	אֵלֶּה	בְנֵי	חָם	לְמִשְׁפְּחֹתָם		
morrheũ: & gergeseũ: et eueũ: et	aradium: samarcum &	לְלְשֹׁנֹתָם	בְּאַרְצֹתָם	בְּגוֹיֵהֶם:		
μορῥαῖον, καὶ τὸν γιργισαῖον, καὶ τὸν ἰναῖον, καὶ	amatheũ & postea dis	וּלְשֵׁם	יֻלַּד	גַּם	הוּא	אֲבִי	כָּל	בְּנֵי
G arachẽũ: et cyneum: et aradium:	seminate sunt tribus	עֵבֶר	אֲחִי	יֶפֶת	הַגָּדוֹל:	בְּנֵי	שֵׁם
καὶ τὸν ἀρουκαῖον, καὶ τὸν ἀσενναῖον, καὶ τὸν ἀραδαῖον,	chananeorũ. et facti sũt	עֵילָם	וְאַשּׁוּר	וְאַרְפַּכְשַׁד	וְלוּד
et samarium. et amatheũ. & post hec dis	termini chananeorũ a	וַאֲרָם:	וּבְנֵי	אֲרָם	עוּץ	וְחוּל	וְגֶתֶר
καὶ τὸν σαμαρεῖον, καὶ τὸν ἀμαθεῖ. καὶ μετὰ ταῦτα δι	sidone donec ventatur	וָמֶשׁ:	וְאַרְפַּכְשַׁד	יָלַד	אֶת	שָׁלַח
seminate sunt tribus chananeorũ. et facti sũt	in gerara et gazan:						
ἐσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν χαναναίων. καὶ ἐγένετο τὰ	donec veniat sodomã						
terminꝰ chananeorũ a sidone donec ventatur in	et gomorrã. adama						
ὅρια τῶν χαναναίων ἀπὸ σιδῶνος ἕως ἐι σελθεῖν εἰς	et seboim vsq; ad lasa.						
gerara et gazan: donec veniat sodomã et gomorrã.	hi sunt filij cham: in						
γεράρα καὶ γάζαν, ἕως ἐλθεῖν σοδόμων καὶ γομόρρας.	tribubus suis: & in						
adama et seboim vsq; ad lasa. hi filij cham: in	linguas suas: in						
ἀδάμα καὶ σεβωείμ ἕως λασά. οὗτοι οἱ υἱοὶ χάμ, ἐν	regiõibus suis: et in						
tribubus suis: & in linguas suas: in	gentibus suis. et sem						
ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς	natus ē et ipsi patri						
regiõibus suis: et in gentibus suis. et sem	omnium filiorũ heber: fra						
χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. καὶ τῷ σὴμ	tri iaphet maiori. filij sem: elam. et assur:						
natus ē et ipsi patri oim filiorũ heber: fra	& arphaxad & lud: et aram: et caina: et fi						
ἐγενήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν ἔβερ, ἀδελφῷ ἰαφὲθ τοῦ μείζονος. υἱοὶ σὴμ, ἐλάμ, καὶ ασσούρ,	lij aram: hus & vl: et gether: et meos. et arpha						
et arphaxad: et lud: et aram: et caina: et fi	xad genuit caina. caina ãt genuit sale.						
καὶ ἀρφαξὲδ, καὶ λούδ, καὶ ἀρὰμ, καὶ καϊνάν. καὶ υἱοὶ							
lij aram: hus & vl: et gether: et meos. et arpha							
οἱ ἀράμ, ὡς καὶ οὖλ, καὶ γαθὲρ, καὶ μοσὸχ. καὶ ἀρφα							
xad genuit caina. caina ãt genuit sale.							
ξὰδ ἐβέννησε τὸν καϊνάν. καϊνὰν δὲ ἐβέννησε τὸν σαλά.							

1. Pa. j.d.

Transla.Chal'.

כְּדַם יְיָ עַל כֵּן יֵאָמֵר כְּנִמְרֹד גִּבָּר תַּקִּיף קֳדָם יְיָ׃ וַהֲוָת רֵישׁ מַלְכוּתֵיהּ בְּבֶל וְאֶרֶךְ וְאַכַּד וְכַלְנֵה בְּאַרְעָא דְּבָבֶל׃ מִן אַרְעָא הַהִיא נְפַק אַשּׁוּר וּבְנָא יָת נִינְוֵה וְיָת רְחוֹבֹת קִרְיְתָא וְיָת כָּלַח׃ וְיָת רֶסֶן בֵּין נִינְוֵה וּבֵין כָּלַח הִיא קִרְיְתָא רַבְּתָא׃ וּמִצְרַיִם אוֹלִיד יָת לוּדִים וְיָת עֲנָמִים וְיָת לְהָבִים וְיָת נַפְתֻּחִים׃ וְיָת פַּתְרוֹסָאֵי וְיָת כַּסְלוּחָאֵי דְּנָפְקוּ מִתַּמָּן פְּלִשְׁתָּאֵי וְיָת כַּפּוּטָאֵי׃ וּכְנָעַן אוֹלִיד יָת צִידוֹן בּוּכְרֵיהּ וְיָת חֵת׃ וְיָת יְבוּסָאֵי וְיָת אֱמוֹרָאֵי וְיָת גִּרְגָּשָׁאֵי׃ וְיָת חִוָּאֵי וְיָת עַרְקָאֵי וְיָת אַנְטוּכָאֵי׃ וְיָת אַרְוָדָאֵי וְיָת צְלֹמוֹדָאֵי וְיָת חֲמָתָאֵי בָּתַר כֵּן אִתְבַּדַּרוּ זַרְעַיָּת כְּנַעֲנָאֵי׃ וַהֲוָה תְחוּם כְּנַעֲנָאֵי מִצִּידוֹן מֵיתֵי לְגָרַר עַד עַזָּה מֵיתֵי לְסְדוֹם וַעֲמוֹרָה וְאַדְמָה וּצְבוֹיִם עַד לָשָׁע׃ אִילֵין בְּנֵי חָם לְזַרְעַיָּתְהוֹן לְלִישָׁנֵיהוֹן בְּאַרְעָתְהוֹן בְּעַמְמֵיהוֹן׃ וּלְשֵׁם אִתְיְלִיד אַף הוּא אֲבוּהוֹן דְּכָל בְּנֵי עֵבֶר אֲחוּהִי דְּיֶפֶת רַבָּא׃ בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד וַאֲרָם׃ וּבְנֵי אֲרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וָמֶשׁ׃ וְאַרְפַּכְשַׁד אוֹלִיד יָת שָׁלַח

Interp̃.chal'.

coram domino: ꝓpterea dicebatur quasi nemrod vir robustus coram domino. Et fuit principius regni sui babylon: et erech & achad et calane in terra babylonis. De terra illa egressus est assur: & edificauit niniuẽ & rooboth ciuitatem & chale & resen: que est inter ninine & inter cale. Hec est ciuitas magna. Et mesraim genuit ludim & ananim & laabim & neptuim et phetrusim et cesluim. De quibus egressi sunt philistiim & cappadoces. Et chanaan genuit sidon primogenitum suum: & etheum et iebuseos & amorreos et gergeseos & cueos & aracheos & cineos & aradios et samaratheos & amatheos: & postea dissemmate sunt familie chananeorum. Et fuit terminus cananeorum a sidone: pertingens geraram vsq; gazã: pertingens sodomam & gomorram & adama & seborim vsq; lasa. Isti sunt filij cham per cognationes suas & linguas suas in terris suis in populis suis. Et de sem nati sunt: ipse quoq; est pater omniũ filiorum heber: frater iapheth maioris. Filij sem belam & asur & arphaxad: et lud & aram. Et filij aram hus & hul & gether & meos Arphaxad autem genuit sale:

Peritiua chal'.

אֲמַר יְהוָה רֵאשׁ
הָיָה
קָרָה רַבַּב יָלַד
רָבַב

Text. Heb.

שלח ילד את עבר ולעבר ילד
שני בנים שם האחד פלג כי — שנה
בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו — פלג
יקטן ויקטן ילד את אלמודד
ואת שלף ואת חצרמות ואת
ירח ואת הדורם ואת אוזל ואת
דקלה ואת עובל ואת אבימאל
ואת שבא ואת אופר ואת חוילה
ואת יובב כל אלה בני יקטן ויהי — היה
מושבם ממשא באכה ספרה הר — ישב בוא
הקדם אלה בני שם למשפחתם — שפחה
ללשנתם בארצתם לגויהם
אלה משפחת בני נח לתולדתם — ילד
בגויהם ומאלה נפרדו הגוים — פרד
בארץ אחר המבול

Ca.xi.

ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים — נול היה
אחדים ויהי בנסעם מקדם
וימצאו בקעה בארץ שנער — מצא
וישבו שם ויאמרו איש אל
רעהו הבה נלבנה לבנים — הב לבן
ונשרפה לשרפה ותהי להם — שרף היה
הלבנה לאבן והחמר היה להם
לחמר ויאמרו הבה נבנה לנו — בנה
עיר ומגדל וראשו בשמים — גדל
ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני — עשה נפץ פנה
כל הארץ וירד יהוה לראות את — ראה
העיר ואת המגדל אשר בנו בני — גדל בנה

Trāsla. B. Hiero.

de quo ortus ē heber. Natiq; sunt heber filii duo. Nomen vni phaleg: eo q in diebus eius diuisa sit terra: & nomen fratris eius iectan. Qui iectan genuit elmodad & saleph & asarmoth & iare & adoram & iazal & decla & hebal & abimahel & saba & iophir: & euila & iobab. Oēs isti filii iectan. Et facta est hītatio eorū de messa pgētibus vsq; sephar montē orientalē. Isti sunt filii sem sm cognationes & linguas & regiones in gentibus suis. He familie noe iuxta populos & nationes suas. Ab his diuise sunt gentes in terra post diluuiū.

Erat autem Ca.xi. terra labii vnius & sermonum eorūdē. Cūq; proficiscerentur de oriente inuenerunt campum in terra sennaar: & habitauerunt in eo. Dixitq; alter ad proximū suū. Venite faciamus lateres: & coquamus eos igni. Habueruntq; lateres pro saxis: & bitumen p cemēto. Et dixerūt. Venite faciamus nobis ciuitatē & turrē: cuius culmē ptingat ad celū: & celebremꝰ nomē nrm anteq̄ diuidamur in vniuersas terras. Descēdit aūt dns vt videret ciuitatem & turrem quam edificabant filii

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sale aūt genuit eber. & eber nati
σαλὰς δὲ ἐγέννησε τὸν ἔβερ. καὶ τῷ ἔβερ ἐγεννή-
sunt duo filii. nomen vni: phalec. qr in die
θησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνί, φαλέκ. ὅτι ἐν ταῖς ἡ-
bus eius: diuisa ē terra. et nomen fra
μέραις αὐτοῦ, διεμερίσθη ἡ γῆ. καὶ ὄνομα τῷ ἀδελ-
tri eius: iectan. iectā aūt genuit elmodad:
φῷ αὐτοῦ, ἰεκτάν. ἰεκτὰν δὲ ἐγέννησε τὸν ἐλμωδάδ,
et saleph: et asarmoth: & iared: &
καὶ τὸν σαλέφ, καὶ τὸν ἀσαραμώθ, καὶ ἰεράχ, καὶ τὸν
adoram: et aizal: et decla: & ebal: &
ὀδορρὰμ, καὶ αἰζὴλ, καὶ δεκλὰ, καὶ γεβὰλ, καὶ τὸν
abimael: & saban: et vphir: et euilat:
ἀβιμεήλ, καὶ σαβὰν, καὶ οὐφείρ, καὶ τὸν εὐιλάτ,
et iobab. oēs isti filii iectan. et facta ē
καὶ ἰωβάβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰεκτάν. καὶ ἐγένετο ἡ
habitatio eorū: de messa vsq; ad sephar mōtē
κατοίκησις αὐτῶν, ἀπὸ μασσῆ ἕως εἰς σωφηρὰ ὄρους
orientis. isti filii sem in tribubus suis:
ἀνατολῶν. οὗτοι υἱοὶ σὴμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν,
sm linguas suas: in regiōibus suis: & in
κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν
gentibus suis. he tribus filiorū noe sm
τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν νῶε κατὰ
cognatiōes eorū: sm gētes eorū. ab istis
συγγενείας αὐτῶν, κατὰ ἔθνη αὐτῶν. ἀπὸ τούτων
disseminate sūt insule gētiū in terra: post
διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς, μετὰ
diluuiū.
τὸν κατακλυσμόν.

Cap. xi.

Et erat ois terra labiū vnū: et vox vna
καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἕν, καὶ φωνὴ μία
oibus. & factū ē cū mouerent ipsi ab oriens
πᾶσι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατο-
te: inuenerūt campū in terra sēnaar: et habitauerūt
λῶν, εὗρον πεδίον ἐν γῇ σενναὰρ, καὶ κατῴκησαν
ibi et dixit homo proximo suo: venite
ἐκεῖ. καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ, δεῦτε
laterificemus laterem: & coquamus eos igni
πλινθεύσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυ-
et factus ē illis later in lapidem. et bitu-
ρί. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον. καὶ ἄσφαλ-
men fuit illis lutū. et dixerūt: venite edificemus
τος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός. καὶ εἶπον, δεῦτε οἰκοδομήσω-
nobis ciuitatē et turrim: cuius erit caput
μεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ ἔσται ἡ κεφαλὴ
vsq; ad celū. & faciamus nobis nomen.
ἕως τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα,
antē dispergamur nos a facie vni
πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου πά-
uerse terre. et descēdit dns deus vt videret ci-
σης τῆς γῆς. καὶ κατέβη κύριος ὁ θεὸς ἰδεῖν τὴν πό-
uitatē et turrim: quā edificauerūt filii
λιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ

Primitiua chal. **Interp. chal.**

ילד בנה — et sale genuit heber: & de heber nati sunt duo filii: nomē vnius phaleg: q: in diebus suis diuisa est terra: &
פלג — nomē fratris sui iectan. Iectan aūt gēuit elmodad &
אזל יתב מטא — saleph & asarmoth & iare et aduram & vsal & decla et hobal & abimael & saba et ophir & euila & iobab: oēs
ילד פרש — isti filii iectan. Et fuit habitatio eoꝝ a messa pertingēs vsq; sephar montē orientalē. Isti sunt filii sem
מלל טול — per cognationes & linguas suas in terris suis in populis suis. Iste sunt cognationes filioꝝ noe per generationes suas in populis suis: & ab his diuisi sunt
שכח יהב רמה — populi in terra post diluuium. Cap. xi.
זמן הוה בנה — Eratq; ois terra lingue vnius & loquele vnius. & factum est cum proficiscerentur in principio et inuenissent campū in terra babylonis: habitauerunt
כרה גדל ראש — ibi. Dixeruntq; vnusquisq; ad proximū suū: venite faciamus lateres: & coquamus eos igni: et erat eis la-
מטא עבד בדר — ter pro lapide: & bitumen erat eis pro luto. Et dixerunt: venite edificemꝰ nobis ciuitatē & turrim: & cul-
גלה פרע קרב — men eius pertigat vsq; ad celos: et faciamus nobis nomen: ne forte dispergamur super faciem vniuerse
גדל בנה — terre. Et apparuit dominus vt vlcisceretur sup opera ciuitatis & turris: quas edificauerunt filii

Transla. Chal.

ושלח אוליד ית עבר ולעבר אתיליד תרין בנין שום חד פלג ארי ביומוהי
אתפליגת ארעא ושום אחוהי יקטן ויקטן אוליד ית אלמודד וית שלף וית חצר
מות וית ירח וית הדורם וית אוזל וית דקלה וית עובל וית אבימאל וית שבא וית
אופיר וית חוילה וית יובב כל אילין בני יקטן והוה מותבניהון ממשא מטי לספר
טור מדינחא אילין בני שם לזרעיתהון ללישניהון בארעתהון לעממיהון אילין זרעית
בני נח לתולדתהון בעממיהון ומאילין אתפרשו עממיא בארעא בתר טופנא
Ca. xi. והוה כל ארעא לישן חד וממלל חד והוה במיטלהון בקדמיתא
ואשכחו בקעתא בארעא דבבל ויתיבו תמן ואמרו גבר לחבריה הבו נרמי לבנין
ונוקדינון בנורא והות להון לבינתא לאבנא וחמרא הות להון לשיע ואמרו הבו נבני
לנא קרתא ומגדלא ורישיה מטי עד צית שמיא ונעביד לנא שמא דלמא נתבדר
על אפי כל ארעא ואתגלי יי לאתפרעא על עובדי קרתא ומגדלא דבנו בני

D
A
C

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.	Transla.B.Hiero.	Ter.Heb.	Sen.	Ca.xi.	Patrina.heb.
hominũ.et dixit dñs ecce gen⁹ vnũ et labiũ vnũ om	⁹adam:ᵍ& dixit.ᵉEcceoo	׳הָאָדָם׃	׳וַיֹּאמֶר׳יְהוָה׳הֵן׳עַם׳אֶחָד	׳	׳אָמַר
τῶν ἀνῶν·καὶ ἕνα πᾶσι τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι·καὶ νῦν οὐκ ἐκ	⁹vnus est ⁱpopulus: oooo	׳וְשָׂפָה׳אַחַת׳לְכֻלָּם	׳וְזֶה׳הַחִלָּם ׳׳׳		׳כָּלַל׳חָלַל
πάντων·καὶ ἔτι οὐκ ἀφέξονται ποιῆσαι·καὶ νῦν δεῦτε ἐκ	ʳ& ˢvnum est ˢlabium' oĩ	׳לַעֲשׂוֹת	׳וְעַתָּה׳לֹא׳יִבָּצֵר׳מֵהֶם ׳׳		׳עָשָׂה׳בָּצַר
cient ab eis oia: ꝙcũq; agressi fũt facere.	bus.ᵇGeperuntq;ᵍhocoo	׳לַעֲשׂוֹת	׳כֹּל׳אֲשֶׁר׳יְזִמּוּ׳לַעֲשׂוֹת׃ׄ׳הָבָה ׳׳׳׳		׳יָהַב
λείψει ἀπ' αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπίωνται ποιεῖν·	ᶜfacere:ᶜnecᶜdesistentoo	׳נֵרְדָה׳וְנָבְלָה׳שָׁם׳שְׂפָתָם	׳אֲשֶׁר		׳יָרַד׳בָּלַל
venite et descendẽtes confundam⁹ eorũ linguam	oooooooooo ooooooooooooo	׳לֹא׳יִשְׁמְעוּ׳אִישׁ׳שְׂפַת׳רֵעֵהוּ׃ ׳׳׳			׳שָׁמַע׳שָׂפָה
δεῦτε καὶ καταβάντες συγχέωμεν αὐτῶν γλῶσσαν	ᵗa⁹cogitatiõibus suis ᵗdo	׳וַיָּפֶץ׳יְהוָה׳אֹתָם׳מִשָּׁם׳עַל׳פְּנֵי ׳׳			׳נָפַץ׳פָּנֶה
ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τῆς φωνῆς τοῦ πλησίον· καὶ	nec eas ope cõpleãt. ᵐve	׳כָּל׳הָאָרֶץ׃ׄ׳וּמִשָּׁם׳הֱפִיצָם׳יְהוָה׳עַל׳פְּנֵי ׳׳			׳חָדַל׳נָגָה
διέσπειρεν θεὸς ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης	nite igi ⁿ desc̃edamus⁹&	׳עַל׳כֵּן׳קָרָא׳שְׁמָהּ׳בָּבֶל׃ׄ׳כִּי׳שָׁם ׳׳			
terre. τ cessauerũt edificantes ciuitatẽ et	cõfũdamus⁹ibi⁹liguã eo	׳בָּלַל׳יְהוָה׳שְׂפַת׳כָּל׳הָאָרֶץ׃ׄ׳וּמִשָּׁם ׳׳			׳בָּלַל
τῆς γῆς·καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ	rũ:ʳvtnõˢaudiat ᵗvnus⁹	׳הֱפִיצָם׳יְהוָה׳עַל׳פְּנֵי׳כָּל׳הָאָרֶץ׃ׄ׳וַיַּחְדְּלוּ׳לִבְנֹת׳הָעִיר׃ ׳			׳פָּצָה
turrim. ppꝫ hoc vocatũ ẽ nomẽ eius: confu=	quiscq; ᵛvocẽ ʳpximi sui.	׳עַל׳כֵּן׳קָרָא׳שְׁמָהּ׳בָּבֶל׃ׄ׳כִּי׳שָׁם ׳׳			
γὸν πύργον. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, σύγχυ=	ᵇAtq; ita diuisit ᵇeos⁹dñs	׳בָּלַל׳יְהוָה׳שְׂפַת׳כָּל׳הָאָרֶץ׃ׄ׳וּמִשָּׁם ׳׳			
σις. ὅτι ἐκεῖ συνέχεε κύριος τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς, καὶ	ᶜex illo loco ᵇinoooooooo	׳הֱפִיצָם׳יְהוָה׳עַל׳פְּנֵי׳כָּל׳הָאָרֶץ׃ ׳			
inde diſpsit eos dñs sup faciem oĩa	ʳvniuersasᵉterras: ᵇ& ceſ				
ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς ὁ κύριος ἐπὶ πρόσωπον πάσης	sauerũt ᵗedificare⁹ciuita=				
terre.et hẽ gñatiões sem. sem ãt erat filiꝰ cen	tẽ. Et ᵗidcirco ⁿvocatũ est				
τῆς γῆς·καὶ ταῦτα αἱ γενέσεις σὴμ·σὴμ δὲ ἦν υἱὸς ἑκα	ᵒnomẽ eius ᵖbabel:ᵍquia				
tũ ãnorũ: qñ genuit arphaxad: secũdo anno	ʳibiⁿconfusum est ᵒlabiũ				
τὸν ἐτῶν, ὅτε ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξάδ, δεύτερον ἔτους	ᵛvniuerse ʳterre. ᵗEt inde				
post diluuiũ. et vixit sem: postq; genu	ᵘdiſperſit eos ᵇdñs ᶜsuper				
μετὰ τὸν κατακλυσμόν·καὶ ἔζησε σὴμ, μετὰ τὸ γεννῆ	ᵖfaciẽ ᶜcũctarũ ʳregionũ.				
it ipse arphaxad: ãnos quingẽtos. et genu=	ᵍHe sunt ᵇgñatiões ᵗsem.				
σαι αὐτὸν τὸν Ἀρφαξάδ, ἔτη πεντακόσια· καὶ ἐγέννη	ʰSem erat ᵐcentum oooo				
it filios τ filias: et mortuus ẽ. τ vixit	ⁿannorum quando ᵒge=				
σεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἔζησεν	nuit ᵍarphaxad: ooo oooo				
arphaxad ãnos cẽtũ triginta quinq;. et genuit	ʳbiennio ᵒpoſt ᵉdiluuiũ.				
Ἀρφαξὰδ ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα πέντε· καὶ ἐγέννησε	ᵘVixitq; ʳsem oooooooooo				
cainan. et vixit arphaxad: postq; genuit ip=	ʳpostq; ᵇgenuit ᵇarpha=				
τὸν Καϊνάν· καὶ ἔζησεν Ἀρφαξάδ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐ	ᵡad ᶜquingentis oooooooo				
se cainan: ãnos quadrigẽtos triginta. τ genu=	ᶜannis: ᵉ& genuit ᵈ filios				
τὸν τὸν Καϊνάν, ἔτη τετρακόσια τριάκοντα· καὶ ἐγέννη	ᵇ& filias. oooooooooo				
it filios τ filias: et mortuꝰ ẽ. et vixit cai	ᶠPorro arphaxad ᵇ vixit				
σεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἔζησε Καϊ	ᵐtriginta ᶠquinq; oooooooo				
nan ãnos centũ triginta. et gennit sala. et	ᵐannis: ᵒ& genuit ᵍsale.				
καὶ ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα· καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά· καὶ	ʳVixitq; oooooooooooo				
vixit cainan: postq; genuit ipse sala. ãnos	ᵉarphaxad ᵈpostq; ᵉgenu				
ἔζησε Καϊνάν, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλά, ἔτη	itᵗsale oooooooooooooo				
trecentos triginta. et genuit filios et fili	ᵇtrecentis ᵗtribus ᵃannis:				
τριακόσια τριάκοντα· καὶ ἐγέννησε υἱοὺς καὶ θυγατέ	oooooooooo ooooooooooo				
as: et mortuꝰ ẽ. τ vixit sala ãnos centũ trigin=	ᶜ& genuit ᶠfilios ᵍ& filias.				
ρας, καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἔζησε Σαλὰ ἔτη ἑκατὸν τριάκον	ᵇSale quoq; ᵍvixit oooooo				
ta. et genuit eber. et vixit sala: postq; ge	ᵏtriginta ᵗannis: ᵐ & ge=				
τα· καὶ ἐγέννησε τὸν Ἔβερ· καὶ ἔζησε Σαλά, μετὰ τὸ γεν	nuit ᵒheber. oooooooooo				
nuit ipse eber: ãnos trecentos triginta: et	ᵖVixitq; ᵍsale ᶠpostq; ᵉge				
νῆσαι αὐτὸν τὸν Ἔβερ, ἔτη τριακόσια τριάκοντα, καὶ	nuit ᵘheber oooooooooo				
mortuꝰ ẽ. et vixit eber ãnos centũ triginta ẽttu=	ᵠquadringentis ʳtribus				
ἀπέθανεν· καὶ ἔζησεν Ἔβερ ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα ἐπτὰ	ʳannis: oooooooooooo				
or et genuit phalec. τ vixit eber: postq;	ᶜ& genuit ᵇfilios ᶜ& filias.				
σαρα, καὶ ἐγέννησε τὸν Φαλέκ· καὶ ἔζησεν Ἔβερ, μετὰ τὸ	ᶠVixit autem ᵍheber oooo				
genuit ipse phalec: ãnos trecentos septuaginta	ᵗtriginta ᵇ quattuor ᵏan=				
γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλέκ, ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα·	nis: ᵗ& genuit oooooooooo				
	ᵘphaleg. ᵒEt vixit ᵉheber				
	ᵠpostq; ᶠgenuit oooooooo				
	ʳphaleg ᵍquadrigẽtis ᵘtri				
	ginta ʳannis: oooooooooo				

Trãsla.Chal.	Interp.chal.	Patrina chal.
אינשא ואמר ייי הא עם חד ולישן חד לכלהון ודין דשרו׳ למיעבד ובכן לא יתמנע	hominũ. Et dixit dñs. Ecce populus vnus ⁊ lingua	׳שָׁרָא׳עֲבַד׳מָנַע
מנהון כל דחשבינו למעבד ׃ הבו נתגלי ונבלבל תמן לישנהון דלא ישמעון אינש	vna est oĩbus illis. et hoc est qꝫ ceperũt facere: ⁊ nũc	׳יָהַב׳גָּלָה׳בָּלַל
לישן חבריה ׃ ובדר ייי יתהון ממתמן על אנפי כל ארעא ואתמנעו׳ למבני קרתא ׃ על	non prohibebitur ab eis omne qꝫ cogitauerũt facere.	׳שָׁמַע׳כָּנַע׳בָּנָה
כן קרא שמה דבבל ארי תמן בלבל ייי לישן כל ארעא ומתמן בדרינון ייי על אנפי כל	Venite appareamus ⁊ cõfundam⁹ ibi linguã eorũ: vt	׳קָרָה׳בָּלַל׳אָל
ארעא ׃ אילין תולדת שם שם בר מאה שנין ואוליד ית ארפכשד תרתין שנין מבתר	nõ audiat vnusquisq; linguã ꝓximi sui. Et diſperſit	׳יָלַד׳שָׁנָה׳׳׳תְּרֵי
טובענא ׃ וחיא שם מבתר׳ דאוליד ית ארפכשד חמש מאה שנין ואוליד בנין ובנן ׃	eos dñs inde sup faciem vniuerse terre: ⁊ prohibiti	׳חָיָה׳יָלַד׳בָּנָה
וארפכשד חי תלתין ושנין מאה ואוליד ית שלח ׃ וחיא ארפכשד בתר דאוליד ית	sunt ab edificatione ciuitatis. Idcirco vocatuꝫ est no=	
שלח׳ תלתין ושנין מאה ואוליד בנין ובנן ׃ ושלח חי תלתין שנין ואוליד ית	men eius babel: qm̃ ibi confudit dñs linguã vniuerse	׳רַבַּע׳שָׁנָה׳חָיָה
עבר ׃ וחיא שלח בתר דאוליד ית עבר ארבע מאה ותלת שנין ואוליד בנין ובנן ׃	terre: ⁊ inde diſperſit eos dñs sup faciẽ vniuerse ter=	
וחיא עבר ארבע ותלתין שנין ואוליד ית פלג ׃ וחיא עבר בתר דאוליד ית פלג	re. Hꝫ sunt generatiões sem: sem filius centũ annoꝝ	
ארבע מאה ותלתין שנין ׃׃׃

Ptiua heb. | Ter. Heb. | Gen. | Ca. xi. | Trãsla. B. Hiero. | Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

ᵃשָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי ‹‹
ᶠפֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת ‹‹
ᵍרְעוּ׃ ᵐוַיְחִי פֶּלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
ᵍרְעוּ תֵּשַׁע וָשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד ‹ ᵒמֵאָה
ᵍוַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי רְעוּ ‹‹‹ ᵖיָלַד חָיָה
ᵗשְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת
ᵍשְׂרוּג׃ וַיְחִי רְעוּ ᵐאַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
ᵍשְׂרוּג שֶׁבַע וָשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
ᵛוַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי שְׂרוּג ‹‹‹
ᵇשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת נָחוֹר׃
ᵍוַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת ‹‹‹
ᵐנָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
ᵍוּבָנוֹת׃ וַיְחִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים ‹
ᵍשָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת תָּרַח׃ וַיְחִי נַחוֹר
ᵉאַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת תָּרַח תְּשַׁע ‹‹‹‹
ᵏעֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיּוֹלֶד ‹ ᵐמֵאַת
ᵍבָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי תָּרַח שִׁבְעִים ᵍחָיָה
ᵍשָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת אַבְרָם אֶת נָחוֹר ‹
ᵍוְאֶת הָרָן׃ וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח ‹‹‹‹ ᵍיָלַד
ᵍתָּרַח הוֹלִיד אֶת אַבְרָם ᵐאֶת נָחוֹר ᵍיָלַד
ᵍשְׂרוּג׃ וַיְחִי רְעוּ ᵐאַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
ᵍשְׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה
ᵉוַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי שְׂרוּג ‹‹‹
ᵇשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת נָחוֹר׃
ᵍוַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת ‹‹‹
ᵐנָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
ᵍוּבָנוֹת׃ וַיְחִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים ‹
ᵍשָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת תָּרַח׃ וַיְחִי נָחוֹר
ᵉאַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת תָּרַח תְּשַׁע ‹‹‹‹
ᵏעֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיּוֹלֶד ‹ ᵐמֵאַת
ᵍבָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי תָּרַח שִׁבְעִים ᵍחָיָה
ᵍשָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת אַבְרָם אֶת נָחוֹר ‹
ᵍוְאֶת הָרָן׃ וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח ‹‹‹‹ ᵍיָלַד
ᵍתָּרַח הוֹלִיד אֶת אַבְרָם ᵐאֶת נָחוֹר ᵍיָלַד
ᵍוְאֶת הָרָן׃ וְהָרָן הוֹלִיד אֶת לוֹט ‹‹
ᵐוַיָּמָת הָרָן עַל פְּנֵי תֶּרַח ᵐאָבִיו ‹‹‹‹
ᶜבְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר כַּשְׂדִּים ׃ ‹‹ ᵍיָלַד
ᵍוַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים ‹‹ ᵍלָקַח נָשָׁה
ᵐשֵׁם ᵐאֵשֶׁת אַבְרָם שָׂרָי ᵍוְשֵׁם ‹‹‹
ᵍאֵשֶׁת נָחוֹר מִלְכָּה ᵐבַּת הָרָן אֲבִי ‹‹
ᵍמִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה׃ וַתְּהִי שָׂרַי ‹‹‹‹
ᵏעֲשֶׂרֶה שָׁנָה ᵐוּמֵאַת שָׁנָה ᵍוַיּוֹלֶד ‹ ᵐמֵאַת
ᵍבָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי תֶּרַח שִׁבְעִים ᵍחָיָה
ᵍשָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת אַבְרָם אֶת נָחוֹר
ᵍוְאֶת הָרָן׃ וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח ‹‹‹‹ ᵍיָלַד
ᵍתָּרַח הוֹלִיד אֶת אַבְרָם ᵐאֶת נָחוֹר ᵍיָלַד
ᵍוְאֶת הָרָן׃ וְהָרָן הוֹלִיד אֶת לוֹט ‹‹
ᵐוַיָּמָת הָרָן עַל פְּנֵי תֶּרַח ᵐאָבִיו ‹‹‹‹
ᶜבְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר כַּשְׂדִּים ׃ ‹‹ ᵍיָלַד
ᵍוַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים ‹‹ ᵍלָקַח נָשָׁה
ᵐשֵׁם ᵐאֵשֶׁת אַבְרָם שָׂרָי ᵍוְשֵׁם ‹‹‹
ᵍאֵשֶׁת נָחוֹר מִלְכָּה ᵐבַּת הָרָן אֲבִי ‹‹
ᵍמִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה׃ וַתְּהִי שָׂרַי ‹‹‹‹
ᵍעֲקָרָה אֵין לָהּ וָלָד׃ וַיִּקַּח תֶּרַח ‹‹ ᵍיָלַד

Ptiua chal.

Interp. chal.

et genuit filios ⁊ filias. Et vixit phaleg triginta annis: ⁊ genuit reu. Et vixit phaleg postquã genuit reu ducentis ⁊ nouem annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et vixit reu triginta ⁊ duobus annis: ⁊ genuit sarug: et vixit reu postquam genuit sarug ducentis ⁊ septẽ annis: et genuit filios ⁊ filias. Et vixit sarug triginta annis: ⁊ genuit nachor. Et vixit sarug postq̃ genuit nachor ducentis annis: et genuit filios ⁊ filias. Et vixit nachor viginti ⁊ nouem annis: ⁊ genuit thare. Et vixit nachor postquã genuit thare centum et decem ⁊ nouem annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et vixit thare septuaginta annis: ⁊ genuit Abram: nachor: ⁊ aran. Hæ sunt generationes thare: thare genuit abram: nachor: ⁊ aran: aran autẽ genuit loth. Et mortuus est aran viuente thare patre suo in terra natiuitatis suæ in vr chaldeorum. Et acceperunt sibi abram ⁊ nachor vxores: nomen vxoris abram sarai: et nomẽ vxoris nachor melcha filia aran patris melche ⁊ patris iesche: erat q̃ sarai sterilis: nec erat ei filius. Et tulit thare

ᵃ& genuit ᶠfilios ᵖ& filias.
ᶜVixit quoq; ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᶠphaleg ᵇtriginta ᵇ annis
ᵍ& genuit ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵍreu. ᵐVixitq; ᵐphalegꝯꝯ
ᵒpostq̃ ᵖgenuitꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵍreu ᵒducentis ᵒnouẽ ᵍan
nis: ᵍ& ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
genuit ᵍ filios ᵃ& filias. ꝯꝯ
ᵉVixit autem ᶜreu ꝯꝯꝯꝯ
ᶜtriginta ᵇduobus ᶠannis
ᵉ& genuit ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵍsarug. ᵏvixit quoq; ᵍreu
ᵐpostq̃ ᵒgenuit ꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵖsarug ᵒducentis ᵠ septẽ
ᶠannis: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵛ& genuit ᵗfilios ᵗ& filias.
ᵇVixit autem ᵃsarug ꝯꝯꝯ
ᵇtriginta ᶜannis: ᵇ & ge=
nuit ᵗnachor. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵉVixitq; ᵏsarug ᵍpostq̃ ꝯꝯ
ᵏgenuit ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵐnachor ᵒ ducentis ᵒan=
nis: ᵍ& genuit ᵠfilios ꝯꝯꝯ
ᵍ& filias. ᵉ Vixit aũt ᵗ na=
chor ᵗviginti ᵐnouem ꝯꝯ
ᵍannis: ᵍ& genuit ᵇthare.
ᶜVixitq; ᵇnachor ꝯꝯꝯꝯꝯ
ᶜpostq̃ ᵍgẽuit ᵇthare ᵐcẽ=
tũ ᵇdecem ᵍ& nouem ꝯꝯꝯ
ᵍannis: ᵉ& genuit ꝯꝯꝯꝯ
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵍfilios ᵠ& filias . ᵍ Vixitq;
ᵒthare ᵗseptuagintaꝯꝯꝯ
ᵒannis: ᵗ& gẽuit ᵍ abram
& ᵇnachor ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᶜ& ᵒaram . ᶜ He sunt autẽ
ᵍgenerationes ᵒthare . ꝯ
ᵇThare ᵍ genuit ᵍabram:
ᵒ nachor ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵒ& ᵠaram. ᵠPorro arã ᵍge
nuit ᵗloth. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵒMortuusq; est ᵗarã ᵍ affi
ᵒthare ᵇpatrem suum ꝯ
ᶜin terra ᵇ natiuitatis sue
ᶜin vr ᵍchaldeorum. ꝯꝯꝯ
ᵉDuxerunt aũt ᵇabrã ᵍ &
nachor ᵍvxores. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
ᵐNomen ᵒvxoris ᵒ abrã
ᵠsarai: ᵉ& nomen ꝯꝯꝯꝯ
ᵍvxoris ᵒ nachor ᵗmel=
cha ᵒfilia ᵗaram ᵍpatris ꝯ
ᵍmelche ᵉ& pris ᵇ iesche .
ᶜErat aũt ᵒsarai ꝯꝯꝯꝯ
ᶜsterilis: ᵍnec ᵉhẽbat ᵇlibe
ros. ᵍTulit itaq; ᵇthare ꝯ

et genuit filios ⁊ filias. ⁊ mortuꝰ
καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθα
est. ⁊ vixit phalec ānos centũ triginta
νεν. καὶ ἔζησε φαλὶκ ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα
quattuor. et genuit ragau. ⁊ vixit
τέσσαρα. καὶ ἐγέννησε τὸν ῥαγαῦ. καὶ ἔζησε
phalec postq̃ genuit ipse ragau: ānos
φαλὶκ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ῥαγαῦ, ἔτη
ducentos nouem: et genuit filios ⁊ fili
διακόσια ἐννέα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγα
as. ⁊ mortuꝰ ē. ⁊ vixit ragau ānos .
τέρας. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε ῥαγαῦ ἔτη
centũ triginta duo. et genuit seruch.
ἑκατὸν τριακονταδύο. καὶ ἐγέννησε τὸν σεροὺχ.
et vixit ragau: postq̃ genuit ipse
καὶ ἔζησε ῥαγαῦ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν
seruch: ānos ducentos septem: et genuit
σεροὺχ, ἔτη διακόσια ἑπτά. καὶ ἐγέννησεν
filios et filias. et mortuꝰ ē. et vixit
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε
seruch ānos centũ triginta: ⁊ genuit
σεροὺχ ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα, καὶ ἐγέννησε τὸν
nachor. ⁊ vixit seruch: postq̃ genuit
ναχώρ. καὶ ἔζησε σεροὺχ, μετὰ τὸ γεννῆσαι
ipse nachor: ānos ducentos. ⁊ genuit
αὐτὸν τὸν ναχώρ, ἔτη διακόσια. καὶ ἐγέννησεν
filios ⁊ filias. ⁊ mortuꝰ ē. ⁊ vixit
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε
nachor ānos centũ septuaginta nouem. et ge=
ναχὼρ ἔτη ἑκατὸν ἑβδομηκονταεννέα. καὶ ἐγ=
nuit thare. ⁊ vixit nachor: postq̃
γέννησε τὸν θαρα. καὶ ἔζησε ναχὼρ, μετὰ
genuit ipse thare: ānos centũ vigin
τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν θαρά, ἔτη ἑκατὸν εἰκο=
ti quinq; ⁊ genuit filios et filias. ⁊
σιπέντε. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ
mortuꝰ ē. ⁊ vixit thare ānos septuagin=
ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε θαρὰ ἔτη ἑβδομήκον=
ta. et genuit abram: et nachor: ⁊ a
τα. καὶ ἐγέννησε τὸν Ἄβραμ, καὶ τὸν ναχώρ, καὶ τὸν ἀ
ran. hæ ḡnatiões thare. thare genuit abram:
ράν. αὗται αἱ γενέσεις θαρά. θαρὰ ἐγέννησε τὸν Ἄβραμ,
et nachor: et aran. aran genuit loth.
καὶ τὸν ναχώρ, καὶ τὸν ἀράν. ἀρὰν ἐγέννησε τὸν Λὼτ.
et mortuꝰ ē aran coram thare patre suo in
καὶ ἀπέθανεν ἀρὰν ἐνώπιον θαρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν
terra ḡ natus ē: in regione chaldeorũ. et ac
τῇ γῇ τῇ γεννήσεως, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων. καὶ ἔλα
ceperũt abram et nachor sibi vxores. nomen
βον Ἄβραμ καὶ ναχὼρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. ὄνομα τῇ
vxori abram: sara. et nomẽ vxori nachor
γυναικὶ Ἄβραμ, Σάρα. καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ ναχώρ,
melcha: filia aran: et pater melcha: et pater iescha.
μελχά, θυγάτηρ ἀράν, καὶ πατὴρ μελχά, καὶ πατὴρ ἰεχά.
⁊ erat sara sterilis: et nõ genuerat et accepit thare
καὶ ἦν Σάρα στεῖρα, καὶ οὐκ ἐτέκνοποίει. καὶ ἔλαβε θαρὰ

Transla. Chal.

וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וְחָיָא פָּלַג תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת רְעוּ׃ וְחָיָא פָּלַג בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת
רְעוּ תַּמָּתָן וְתִשַׁע שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וְחָיָא רְעוּ תְּלָתִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת
סְרוּג׃ וְחָיָא רְעוּ בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת שְׂרוּג תַּמָּתָן וּשְׁבַע שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וְחָיָא
סְרוּג תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת נָחוֹר׃ וְחָיָא שְׂרוּג בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת נָחוֹר תַּמָּתָן שְׁנִין
וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וְחָיָא נָחוֹר עֶשְׂרִין וְתִשַׁע שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת תָּרַח׃ וְחָיָא נָחוֹר בָּתַר דְּאוֹלִיד
יָת תָּרַח מָאתָן וְתִשַׁע עֶשְׂרֵה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וְחָיָא תָּרַח שַׁבְעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת
אַבְרָם יָת נָחוֹר וְיָת הָרָן׃ וְאִלֵּין תּוֹלְדַת תָּרַח תָּרַח אוֹלִיד יָת אַבְרָם יָת נָחוֹר וְיָת הָרָן
וְהָרָן אוֹלִיד יָת לוֹט׃ וּמִית הָרָן בָּחַיֵּי תָּרַח אֲבוּהִי בְּאַרְעָא יַלְדוּתֵיהּ בְּאוּר כַּשְׂדָּאֵי׃
וּנְסִיב אַבְרָם וְנָחוֹר לְהוֹן נְשִׁין שׁוּם אִינְתְּתָא דְּאַבְרָם שָׂרַי וְשׁוּם אִינְתְּתָא דְּנָחוֹר מִלְכָּה בַּת
הָרָן אֲבוּהִי דְּמִלְכָּה וַאֲבוּהִי דְּיִסְכָּה׃ וַהֲוָת שָׂרַי עֲקָרָה לֵית לַהּ יַלְדָּא׃ וּדְבַר תָּרַח

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.	Transla.B.Hiero.	Ter.Heb. Gen. Ca.xij.	Pũctiua.heb.
abram filiũ suũ: et lot filiũ aran: filiũ	mabrã filiũ suũ:oet plot	אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרָן׃	
τὸν Ἄβραμ υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Λὼτ υἱὸν Ἀράν, υἱὸν τοῦ	filium Aran cccccccccc	בֶּן־בְּנוֹ וְאֶת־שָׂרַי כַּלָּתוֹ אֵשֶׁת	כָּלָל אִישׁ
filiũ suũ: et saram nurũ suã: vxo	filium filii sui: & sarai	אַבְרָם בְּנוֹ וַיֹּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר	
rẽ abram filij sui. τ eduxit eos de	nurum suam vxorem	כַּשְׂדִּים לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ	יָלַד בוא
και Ἄβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ	abram filii sui: & edu	עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ וַיִּהְיוּ יְמֵי	הָיָה
regione chaldeorũ: vt irent i terrã chana	xit eos de hur cccccccc	שֶׁנָה תֶּרַח חָמֵשׁ שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה	שָׁנָה
τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, πορευθῆναι εἰς γῆν Χανα	chaldeorũ vt irẽt in ter	וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן׃	מות
an. et venerũt vsq; ad charã τ habitauerũt illic. τ facti	rã chanaan. Venerũtq;	וַיֹּאמֶר	
Judith 5.a. Sapi. 10.a.	vsq; aran: & habitaue	יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶךְ־לְךָ מֵאַרְצְךָ	Cap.xij.
sunt dies thare in charã: ãni ducenti quin	runt ibi. Et facti sũt dí	וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל	אָמַר
τοῖς ἡμέραι ἔτη ἐν γῇ Χαρράν, ἔτη διακόσια πέν	es thare ducentorũ qn	הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ׃ וְאֶעֶשְׂךָ	הָלַךְ
φ et mortuꝰ ẽ thare in charan.	q annorum: cccccccccc	לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ	רָאָה עָשָׂה
τι· καὶ ἀπέθανε θαρὰ ἐν Χαρράν. Ca.12.	& mortuus est in aran.	וְהְיֵה בְּרָכָה׃ וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ	נָדַל בָּרַךְ
ΘΕ dixit dñs abram: egredere de terra tua	Oixit aũt Cap.12.	וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל	קָלַל אָרַר
A καὶ εἶπε κύριος τῷ Ἄβραμ, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου	dñs ad abram. Es	מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה׃ וַיֵּלֶךְ אַבְרָם	שִׁפְחָה
et de cognatione tua: τ de domo pa	gredere de terra tua: co	כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ	
καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πα	de cognatiõe tua & de	אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים	שָׁנָה
Actũ. 7.a. tris tui: τ veni in terrã: quã tibi mõstrabo τ	domo patris tui: & veni	וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מֵחָרָן׃ וַיִּקַּח	יָצָא לָקַח
τρός σου, καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω· καὶ	in terrã quã monstra	אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט	אִישׁ
faciã te in gentẽ magnã. τ bũdicam te: et ma	uero tibi. Faciamq; te	בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר	קָנָה
ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα· καὶ εὐλογήσω σε, καὶ με	in gẽtẽ magnã: & bñ	רָכָשׁוּ וְאֶת־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ	
gnificabo nomẽ tuũ. et eris bũdictus. et bũdi	dicã tibi: & magnifica	בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנָעַן	
γελυνῶ τὸ ὄνομάσου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος· καὶ εὐλο	bo nomẽ tuũ: eriq; bñ	וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן׃ וַיַּעֲבֹר אַבְרָם	נוא עָבַר
cam benedicentes te: τ maledicentes	dictus. Bñdicã bñdicẽ	בָּאָרֶץ עַד־מְקוֹם שְׁכֶם עַד־אֵלוֹן	קום אֵלוֹן
γήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους	tibus tibi: & maledicã	מוֹרֶה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ׃ וַיֵּרָא	יָרֵה בָּאָה
te: maledicã. et bũdicentur in te omnes	maledicẽtibus tibi. At	יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ	אָמַר
σι, κατάρασομαι· καὶ εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι	q in te bñdicẽtur vni	אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם	נָתַן נָגַה
tribus terre. et abijt abram sicut locu	uerse cognatiões terre.	מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאֶה אֵלָיו׃	זָבַח רָאָה
Ba.5.d. Deuc. 11.b. Ba.5.d. Deuc. 11.b. αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπορεύθη Ἄβραμ καθὰ ἐλάλη	Egressus ẽ itaq; abram		
tus ẽ ei dñs. let iuit cum eo ot. abrã	sicut mandauerat ei dñs: &		
σεν αὐτῷ κύριος· καὶ ὤχετο μετ' αὐτοῦ Λὼτ· Ἄβραμ	iuit cũ eo loth. Septua		
ãt erat annoꝝ septuaginta quinq: qñ egressus ẽ de cha	ginta quinq; annorum		
ρὰν ἐτῶν ἑβδομηκονταπέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χα	erat abrã cũ egredere		
ran. τ accepit abram saram vxorẽ suam:	retur de aran. Tulitq; sa		
ρράν· καὶ ἔλαβεν Ἄβραμ Σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,	rai vxorẽ suam: & loth		
et lot filiũ fratris sui: et oẽs	filiũ fris sui: vniuersãq;		
καὶ τὸν Λὼτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα	substantiam quam ccc		
substantiã eorũ: q̃cunq; possidebãt. τ oẽm	possederant: & animas		
B τὴν ὑπαρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν	quas fecerant cccccccc		
aiam: quã possiderũt in charan. et egressus ẽ vt iret	in aran: & egressi sunt		
ψυχὴν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν Χαρράν· καὶ ἐξῆλθε πορευθῆ	vt irent in terram cha		
in terrã chanaan. et ptrãsiuit abram terrã vsq; ad	naan. Cũq; venissent in		
ναι εἰς γῆν Χαναάν· καὶ διῆλθεν Ἄβραμ τὴν γῆν ἕως	eã: pertransiuit abram		
locũ sychem: ad querctũ excelsam. at	terrã vsq; ad locũ sichẽ		
τοῦ τόπου συχέμ, ἕως τὴν ὄρυν τὴν ὑψηλήν. οἱ δὲ	& vsq; ad conuallem cc		
chanamei tunc habitabant terrã. et apparuit do	illustrẽ: chananeus aũt		
Χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν· καὶ ὤφθη κύρι	tunc erat in terra. Ap		
min abram: et dixit ei: semini tuo	paruit aũt dñs abram:		
ος τῷ Ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, τῷ σπέρματί σου	& dixit ei. Semini tuo		
dabo terrã hanc. et edificauit illic abram	dabo terrã hanc. Qui		
δώσω τὴν γῆν ταύτην, καὶ ὡκοδόμησεν ἐκεῖ Ἄβραμ	edificauit ibi cccccc		
altare dño q̃ apparuit ei.	altare domino: qui ap		
θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ· ccc cccc	paruerat ei. cccccccc		

Transla.Chal.

יָת אַבְרָם בְּרֵיהּ וְיָת לוֹט בַּר בְּרֵיהּ דְּרָן בַּר בְּרֵיהּ וְיָת שָׂרַי כַּלְּתֵיהּ אִיתַּת אַבְרָם בְּרֵיהּ וְנַפְּקוּ
עִמְּהוֹן מֵאוּרָא דְּכַשְׂדָּאֵי לְמֵיזַל לְאַרְעָא דִּכְנָעַן וַאֲתוֹ עַד חָרָן וְיַתִּיבוּ תַּמָּן׃ וַהֲווֹ יוֹמֵי
תֶּרַח מָאתַן וְחַמְשִׁין שְׁנִין וּמִית תֶּרַח בְּחָרָן׃ Ca.xij. וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָם אִיזֵיל לָךְ מֵאַרְעָךְ וּמִיַּלְדוּתָךְ וּמִבֵּית אֲבוּךְ לְאַרְעָא דַּאֲחַזֵּינָךְ׃ וְאֶעְבְּדִינָךְ לְעַם
וְאֵימַלֵּיל לָךְ מֵימְרִי וְאֶבָרְכִנָּךְ וְאַרְבֵּי שְׁמָךְ וְתֶהֵא מְבָרְכָן׃ וְאֶבָרֵךְ מְבָרְכָיִךְ וּמְלַטְטָטָךְ אֲלוֹט וְיִתְבָּרְכָן
בְּדִילָךְ כָּל זַרְעָיַת אַרְעָא׃ וַאֲזַל אַבְרָם כְּמָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ וַאֲזַל עִמֵּיהּ לוֹט
וְאַבְרָם בַּר שַׁבְעִין וְחַמְשׁ שְׁנִין בְּמִפְּקֵיהּ מֵחָרָן׃ וּדְבַר אַבְרָם יָת שָׂרַי אִיתְּתֵיהּ וְיָת לוֹט
בַּר אֲחוּהִי וְיָת כָּל קִנְיָנְהוֹן דְּקִנּוֹ וְיָת כָּל נַפְשָׁתָא דְּשַׁעְבִּדוּ לְאוֹרַיְתָא בְּחָרָן וּנְפַקוּ
לְמֵיזַל לְאַרְעָא דִּכְנָעַן וְאַתוֹ לְאַרְעָא דִּכְנָעַן׃ וְעַבַר אַבְרָם בְּאַרְעָא עַד אַתַר שְׁכֶם עַד
מֵישַׁר מוֹרֶה וְכְנַעֲנָאָה בְּכֵין שַׁרְיָן בְּאַרְעָא׃ וְאִתְגְּלִי יְיָ לְאַבְרָם וַאֲמַר לִצְאֵיבָא יְיָ יָת
אַרְעָא הָדָא וְעָנָא תַּמָּן לְדָמָא קֳדָם יְיָ דְּאִתְגְּלִי לֵיהּ׃ ‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹

Interp.chal.

abram filium suũ & loth filium aran filium filij sui et sarai nurũ suam vxorem abram filij sui: & egressi sunt simul de vr chaldeorũ vt irent in terrã chanaã: venerunt q; vsq; aran: & habitauerũt ibi. Et fuerunt dies thare ducenti & q; anni: & mortuꝰ est thare in arã.

ΘΕ dixit dñs ad abram: profiscere de Ca.12. terra tua & de cognatione tua & de domo patris tui ad terram quã monstrauero tibi. Et faciam te in populũ magnum: & benedicã tibi: & magnificabo nomen tuũ: & eris benedictus. Benedicãq; benedicentibus tibi: & maledicẽtibꝰ tibi maledicã: et bũdicentur propter te oẽs cognationes terre. Et abiit abram sicut locutus est cum eo dño: & abiit cũ eo loth. Abram autẽ erat filius septuaginta & q; annoꝝ cum egrederetur de aran. Et tulit abrã sarai vxorẽ suã: & loth filiũ fratris sui & omnẽ possessionẽ suam quã possederãt: & oẽs alias quas subiecerãt legi in aran: & egressi sunt vt irent in terrã chanaã: & venerũt in terrã chanaã. Et ptransiuit abrã per terrã vsq; ad locũ sichem vsq; ad planiciẽ more: chananeus aũt tunc morabat in terra. Et appuit dño abrã: & dixit. Filijs tuis dabo terrã hanc: & edificauit ibi altare dño q̃ apparuerat ei.

Pũctiua chal.

כְּלָל אָזַל אָתָא
יְהוָה מָאָה שָׁנָה
מוּת אָזַל חָזָא
עָבַד סָנָא בָּרַךְ
רָבָה הֲוָה נָבַךְ
לָטַט בָּרַךְ שָׁנָה
נְפַק אִתָּא
מָנָה עָבַד אָזַל
אָתָא שָׁרָא
גְּלָה בָּנָה נָטַן
מָנָה זָבַח גְּלָה

וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם לְבֵית עָתַק
אֵל וַיֵּט אָהֳלֹה בֵּית אֵל מִיָּם וְהָעַי נָטָה
מִקֶּדֶם וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה׃ וַיִּסַּע אַבְרָם קָרָא נָסַע
הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה׃ וַיְהִי רָעָב הָלַךְ הָיָה
בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה לָגוּר
שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרָיְמָה קָרַב
וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרַי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ
יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה אָתְּ׃ יָפָה רָאָה
וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים רָאָה
וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי
וְאֹתָךְ יְחַיּוּ׃ אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ חָיָה
לְמַעַן יִיטַב לִי בַעֲבוּרֵךְ וְחָיְתָה יָטַב חָיָה
נַפְשִׁי בִּגְלָלֵךְ׃ וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם הָיָה
מִצְרָיְמָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת רָאָה
הָאִשָּׁה כִּי יָפָה הִוא מְאֹד׃ וַיִּרְאוּ אִישׁ
אֹתָהּ שָׂרֵי פַרְעֹה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ הָלַל
אֶל פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית לָקַח
פַּרְעֹה׃ וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָהּ יָטַב עָבַר
וַיְהִי לוֹ צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים
וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַאֲתֹנֹת וּגְמַלִּים׃
וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת פַּרְעֹה נְגָעִים
גְּדֹלִים וְאֶת בֵּיתוֹ עַל דְּבַר שָׂרַי נָגַע
אֵשֶׁת אַבְרָם׃ וַיִּקְרָא פַרְעֹה אִישׁ
לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה זֹּאת עָשִׂיתָ קָרָא
לִּי לָמָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ עָשָׂה
נָגַד

Et inde trāsgrediēs ad
mōtē qui erat cōtra oriē
tē bethel: tetēdit ibi ta
bernaculū suū ab occi-
dēte hñs bethel: & ab o
riēte hai. Edificauit
quoqꝫ ibi altare dño:
& inuocauit nomē eius.
Perrexitqꝫ abrā vadēs
& vltra pgrediēs ad me
ridiē. Facta ē aūt fames
ī terra. descēditqꝫ abrā
in egyptū vt pegrinare
tur ibi. Preualuerat ei
fames ī terra. Cūqꝫ p-
pe esset vt ingrederetur
egyptū dixit sarai vxo
ri sue.
Noui q pulchra sis
mulier:
& q cum viderint te e
gyptii:
dicturi sūt: vxor illius
est: & interficient me:
& te reseruabunt. Dic
ergo obsecro te q soror
mea sis: vt bñ sit mihi
propter te: & viuat
aīa mea ob grām tui.
Cū itaqꝫ ingressus eēt
abrā egyptū: viderunt
egyptii
mulierē q eēt pulchra
nimis. Et nūciauerunt
prīcipes pharaoni: &
laudauerunt eam
apud illū. Et sublata ē
mulier in domum
pharaonis. abrā vero
bene vsi sunt propter
illam. Fuerūtqꝫ ei oues
& boues & asini
& serui & famule & asi
ne & cameli.
Flagellauit autem dñs
pharaonem plagis
maximis & domū eius
propter sarai
vxorem abram. Voca
uitqꝫ pharao
abrā: & dixit ei. Quid
nā est hoc quod fecisti
mihi? Quare nō idica
sti mihi q vxor tua

et recessit inde ad montē ad orientem bethel.
καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατὰ ἀνατολὰς βαιθήλ.
et statuit tabernaculū suū in bethel versus ma
καὶ ἔστησε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν βαιθὴλ κατὰ θάλασ-
re: et hay ad orientem. τ edificauit i- C
σαν, καὶ ἀγγὶ κατὰ ἀνατολάς. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐ-
bi altare dño. τ inuocauit in
κεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. καὶ ἐπικαλέσατο ἐπὶ
nomine dñi. et discessit abram. et va-
τῷ ὀνόματι κυρίου. καὶ ἀπῆρεν ἄβραμ. καὶ πορευ-
dēs castrametatus ē in deserto. τ facta est fa-
θεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἐγένετο λι-
mes in terra. et descendit abram in egyptū
μὸς ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ κατέβη ἄβραμ εἰς αἴγυπτον
vt habitaret ibi. qr inualuit fames in terra.
παροικῆσαι ἐκεῖ. ὅτι ἐνίσχυεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς.
factū est aūt qñ appropinquauit abrā vt ingrederet in egy
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν ἄβραμ εἰσελθεῖν εἰς αἴγυ-
ptū: dixit abram sare vxori sue: noui
πτον, εἶπεν ἄβραμ σάρρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, γινώσκω
ego: q mulier pulchra es. erit ergo cū vide-
ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ. ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδω-
rint te egyptij: dicent q vxor illius est hec:
σί σε οἱ αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ ἐστιν αὕ-
et interficient me: te aūt vendicabunt.
τη, καὶ ἀποκτενοῦσί με, σὲ δὲ περιποιήσονται.
dic ergo q soror illius sum: vt bñ mihi
εἰπὲ οὖν ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι
sit ppter te: τ viuet aīa mea ppter te. Infra 20.c.
γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκά σου.
factū ē aūt qñ ingressus ē abram in egyptum. vi- D
ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν ἄβραμ εἰς αἴγυπτον. ἰ-
dentes egyptij mulierē: q pulchra erat
δόντες οἱ αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα, ὅτι καλὴ ἦν
nimis. et viderūt eā principes pharaonis: τ
σφόδρα. καὶ εἶδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες φαραώ, καὶ
laudauerūt eā ad pharaonē: τ induxerunt eam
ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς φαραώ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν
in domū pharaonis. τ abrā bene vsi sunt
εἰς τὸν οἶκον φαραώ. καὶ τῷ ἄβραμ εὖ ἐχρήσαν-
ppter eā. τ fuerunt ei oues: et vituli:
το δι' αὐτήν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχοι,
et asini: et serui: τ famule: et muli: et
καὶ ὄνοι, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ ἡμίονοι, καὶ
cameli. et cruciauit dñs pharaonē cruciatibus
κάμηλοι. καὶ ἤτασε κύριος τὸν φαραὼ ἐτασμοῖς
magnis et malis: et domū eius ppter sa-
μεγάλοις καὶ πονηροῖς, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ περὶ σά-
rā vxorē abram. vocans aūt pharao
ρας τῆς γυναικὸς ἄβραμ. καλέσας δὲ φαραὼ τὸν
abram: dixit: qd hoc fecisti mihi: qr nō
ἄβραμ, εἶπε, τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ
renunciasti mihi: q vxor tua
ἀπήγγειλάς μοι, ὅτι γυνή σου

Pritiua chal.

סְלֵק שְׁכַן עֲרַב
דְּנַח בְּנָה דְּבַח
צְלָא יְתֵב עוּל
אִנְתָּה חֲזָא
הֲוָה אֲמַר קְטַל
קוּם אָח יְטַב
קוּם עוּל חֲזָא
רְבַב דְּבַר יְטַב
הֲוָה אֲתָא
כְּתַשׁ רְבַב
אִנְתָּא חֲוָה

Interp.chal.

Et ascendit inde in montē qui erat ad orientē bethel et tetendit tabernaculū suū ab occidente habens bethel τ ab oriente hai: τ edificauit ibi altare corā dño et orauit in noie dñi. Et profectus est abrā vadens τ proficiscens ad meridiē. Et fuit fames in terra: descenditqꝫ abrā in egyptū vt peregrinaret ibi: qm preualuerat fames in terra. Et factū est cum appropinquaret vt ingrederetur in egyptū: dixit sarai vxori sue. Ecce nunc cognoui q mulier pulchra aspectu tu es. Et erit cum viderint te egyptij: τ dicent vxor eius est hec: interficiētqꝫ me: τ te reseruabūt. Dic nunc q soror mea sis tu: vt bene sit mihi ppter te: τ sustentet aīa mea ppter verba tua. Et factū est cum ingressus esset abrā in egyptū: viderunt egyptij mulierē q pulchra esset nimis. Et viderūt eam principes pharaonis: τ laudauerūt eam apud pharaonē: et sublata est mulier i domū pharaonis. Et abrā bñfecit ppter eā. Et fuerūt ei oues τ boues τ asini τ serui τ ancille et asine τ cameli. Et adduxit dñs sup pharaonē plagas magnas τ sup domos domus eius ppter sarai vxorē abram. Vocauitqꝫ pharao abrā τ dixit. Quid est hoc quod fecisti mihi: quare nō nūciasti mihi q vxor tua

Transla. Chal.

וְאִסְתַּלַּק מִתַּמָּן לְטוּרָא מִמַּדְנַח לְבֵיתאֵל וּפְרַסֵהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ בֵּיתאֵל מִמַּעְרְבָא וְעַי
מִמַּדִינְחָא וּבְנָא תַּמָּן מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ וְצַלִּי בִּשְׁמָא דַּיְיָ׃ וּנְטַל אַבְרָם אָזֵיל וְנָטֵיל
לְדָרוֹמָא׃ וַהֲוָה כַּפְנָא בְּאַרְעָא וּנְחַת אַבְרָם לְמִצְרַיִם לְאִיתוֹתָבָא תַּמָּן אֲרֵי תְקֵיף כַּפְנָא
בְּאַרְעָא׃ וַהֲוָה כַּד קְרֵיב לְמֵיעַל לְמִצְרַיִם וַאֲמַר לְשָׂרַי אִתְּתֵיהּ הָא כְעַן יְדַעְנָא אֲרֵי
אִתְּתָא שַׁפִּירַת חֵיזוּ אַתְּ׃ וִיהֵי כַּד יֶחֱזוֹן יָתִיךְ מִצְרָאֵי וְיֵימְרוּן אִתְּתֵיהּ דָּא וְיִקְטְלוּן
יָתִי וְיָתִיךְ יְקַיְּמוּן׃ אֵימַרִי כְעַן דַּאֲחָתִי אַתְּ בְּדִיל דְּיוֹטֵיב לִי בְּדִילִיכִי וְתִתְקַיַּם נַפְשִׁי
בְּפִתְגָּמַיְכִי׃ וַהֲוָה כַּד עַל אַבְרָם לְמִצְרַיִם וַחֲזוֹ מִצְרָאֵי יָת אִתְּתָא אֲרֵי שַׁפִּירָא הִיא
לַחֲדָא׃ וַחֲזוֹ יָתַהּ רַבְרְבֵי פַרְעֹה וְשַׁבַּחוּ יָתַהּ לְוָת פַּרְעֹה וְאִדְּבַרַת אִתְּתָא לְבֵית פַּרְעֹה׃
וּלְאַבְרָם אוֹטֵיב בְּדִילַהּ וַהֲווֹ לֵיהּ עָאן וְתוֹרִין וַחֲמָרִין וְעַבְדִין וְאַמְהָן וַאֲתָנָן וְגַמְלִין׃
וְאַיְתִי יְיָ עַל פַּרְעֹה מַכְתָּשִׁין רַבְרְבִין וְעַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עַל עֵיסַק שָׂרַי אִתַּת אַבְרָם׃
וּקְרָא פַרְעֹה לְאַבְרָם וַאֲמַר מָה דָא עֲבַדְתְּ לִי לְמָא לָא חַוֵּיתָ לִי אֲרֵי אִתְּתָךְ

C est. et quare dixisti ꝙ soror mea est: et accepi
ἐστί. καὶ ἱνατί εἶπας ὅτι ἀδελφή μου ἐστί, καὶ ἔλαβον
eam mihi vxorē. ⁊ nūc ecce vxor tua co
αὐτὴν ἐμαυτῷ γυναῖκα. καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναν
rā te: accipiēs recede. ⁊ precepit pha
τίον σου, λαβὼν ἀπότρεχε. καὶ ἐνετείλατο φα-
rao viris de abram comitari eum:
ραὼ ἀνδράσι περὶ ἄβραμ συμπροπέμψαι αὐτόν,
et vxorē eius: et omnia quecūq erāt ei:
καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ,
et lot cū eo.
καὶ λὼτ μετ᾽ αὐτοῦ. Ca.13.
A Ascēdit āt abram de egypto ipse: ⁊ vxor
Ἀνέβη δὲ ἄβραμ ἐξ αἰγύπτου αὐτός, καὶ ἡ γυνὴ
eius: et omnia sua: ⁊ lot cum eo in
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ λὼτ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς
desertū. abram āt erat diues valde: in peco
τὴν ἔρημον. ἄβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα, ἐν κτήνε
ribus ⁊ argento: ⁊ auro. ⁊ abiit vnde egres-
σι, καὶ ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ. καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἐξῆλ-
sus ē in desertū: vsq bethel: vsq ad locum vbi fuit
θεν εἰς τὴν ἔρημον, ἕως βαιθὴλ, ἕως τοῦ τόπου οὗ ἦν
tentoriū eius prius: inter bethel et in-
ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀναμέσον βαιθὴλ καὶ ἀνα
ter hai: in locū altaris: quod fecit
μέσον ἀγγαί, εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίη
illic prius. et inuocauit abram no
σεν ἐκεῖ τὴν ἀρχήν. καὶ ἐπικαλέσατο ἄβραμ τὸ ὄνο
D mē dñi. et lot qui simul ibat cū abrā: fuerūt
μα κυρίου. καὶ λὼτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ ἄβραμ, ἦν
oues: et boues: et armēta. et nō capiebat eos
πρόβατα, καὶ βόες, καὶ κτήνη. καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς
tra vt habitarēt simul. quia substātia eorum mul
ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα. ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολ
B ta: ⁊ nō poterāt habitare simul. ⁊ facta ē pu-
λά, καὶ οὐκ ἐδύναντο κατοικεῖν ἅμα. καὶ ἐγένετο μά-
gna inter pastores pecorū abram:
Infra. 36.a. χη ἀναμέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ ἄβραμ,
et inter pastores lot. at chananei
καὶ ἀναμέσον τῶν ποιμένων τοῦ λώτ. οἱ δὲ χαναναῖοι
et pherezei tūc habitabāt terrā. dixit āt a
καὶ οἱ φερεζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν. εἶπε δὲ ἄ-
bram lot: ne sit pugna inter me et te:
βραμ τῷ λώτ, μὴ ἔστω μάχη ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ,
et inter pastores meos ⁊ inter
καὶ ἀναμέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀναμέσον τῶν
Hiere. 40.b. pastores tuos: q: hoīes fratres sumus nos. nō ecce
ποιμένων σου, ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἐσμὲν ἡμεῖς. οὐκ ἰδοὺ
ois terra coram te est: recede a me:
πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστί, διαχωρίσθητι ἀπ᾽ ἐμοῦ,
si tu ad sinistrā: ego ad dexterā. si tu ad dexterā: ego ad
C εἰ σὺ εἰς ἀριστερά, ἐγὼ εἰς δεξιά. εἰ σὺ εἰς δεξιά, ἐγὼ εἰς
sinistrā. et eleuans oculos suos lot:
ἀριστερά. καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λώτ,

esset? quam ob cām dixisti esse sororē tuam: vt tollerem eā mihi in vxorem? Nunc igitur ecce coniunx tua: accipe eam & vade. Precepitq pharao super abrā viris: & deduxerūt eū & vxorē eius: & omnia que habebat. Ca.13

Ascendit ergo abrā de egypto ipse & vxor ei9: & oīa que habebat & loth cū eo ad australē plagā. erat āt diues valde in possessiōe auri & argēti. Reuersusq est p iter quo venerat a meridie in bethel: vsq ad locū vbi prius fixerat tabernaculū inter bethel & hai: in loco altaris quod fecerat prius: & inuocauit ibi nomē dñi. Sed & loth qui erat cum abrā fuerūt greges ouium & armenta & tabernacula: nec poterat eos capere terra: vt habitarent simul. Erat quippe substātia eorū multa & nequibāt habitare cōiter. Vn̄ facta est rixa inter pastores gregū abram & loth. Eo aūt tpe chananeus & pherezeus habitabāt in terra illa. Dixit ergo abram ad loth. ne queso sit iurgiū inter me & te: & inter pastores meos & pastores tuos: frēs enim sumus. Ecce vniuersa terra corā te est: recede a me obsecro. Si ad sinistrā ieris: ego dexteram tenebo: si tu dexteram elegeris: ego ad sinistram pergam. Eleuatis itaq loth oculis

הוא: למה אמרת אחתי הוא
ואקח אתה לי לאשה ועתה
הנה אשתך קח ולך: ויצו עליו
פרעה אנשים וישלחו אתו ואת
אשתו ואת כל אשר לו:
ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו — Cap.xiiii.
וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה:
ואברם כבד מאד במקנה בכסף
ובזהב: וילך למסעיו מנגב ועד
בית אל עד המקום אשר היה
שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין
העי: אל מקום המזבח אשר עשה
שם בראשנה ויקרא שם אברם
בשם יהוה: וגם ללוט ההלך את
אברם היה צאן ובקר ואהלים:
ולא נשא אתם הארץ לשבת
יחדו כי היה רכושם רב ולא
יכלו לשבת יחדו: ויהי ריב בין
רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה
לוט והכנעני והפרזי אז ישב
בארץ: ויאמר אברם אל לוט
אל נא תהי מריבה ביני ובינך
ובין רעי ובין רעיך כי אנשים
אחים אנחנו: הלא כל הארץ
לפניך הפרד נא מעלי אם
השמאל ואימנה ואם הימין
ואשמאילה: וישא לוט את עיניו

Primitiua heb.: לקח / ילך צוה / שלח / עלה / קנה / נסע / קום / חלל / זבח / קרא / ישב / רכש רבה / היה רוב / רעה קנה / אמר / רוב / פרד / שמאל ימן / נשא

Tranſla.Chal.

היא: למא אמרת דאחתי היא ודברית יתה לי לאנתו וכען הא אתתך דבר ואזיל:
Ca.xiij. ופקיד עלוהי פרעה גוברין ואלויאו יתיה וית אתתיה וית כל דיליה:
וסליק אברם ממצרים הוא ואתתיה וכל דיליה ולוט עמיה לדרומא: ואברם יקיר
לחדא בבעירא בכספא ובדהבא: ואזל למטלנוהי מדרומא ועד בית אל עד אתרא
דפרסיה תמן למשכניה בקדמיתא בין בית אל ובין עי: לאתר מדבחא דעבד תמן
בקדמיתא צלי תמן אברם בשמא דיי: ואף ללוט דאזיל עם אברם הוו עאן ותורין
ומשכנין: ולא סוברת יתהון ארעא למיתב כחדא ארי הוה קנינהון סגי ולא יכילו
למיתב כחדא: והוה מצותא בין רעי בעירי דאברם ובין רעי בעירי דלוט וכנענאה
ופריזאה בכן יתיב בארעא: ואמר אברם ללוט לא כען תהא מצותא ביני ובינך ובין
רעותי ובין רעותך ארי גוברין אחין אנחנא: הלא כל ארעא קדמך אתפרש כען מלותי
אם את לצפונא אנא לדרומא ואם את לדרומא אנא לצפונא: וזקף לוט ית עינוהי

Interp. chal.

esset. Quare dixisti soror mea ē: ⁊ tuli eā mihi in vxorem: ⁊ nunc ecce vxor tua: tolle ⁊ vade. Precepitq sup eum pharao viris: ⁊ comitati sunt eum ⁊ vxorē suam ⁊ omnia que habebat. Cap.13.

Et ascendit abram de egypto ipse ⁊ vxor eius et oīa sua ⁊ loth cum eo ad austrū. Et abrā erat honorat9 valde in pecorib9 ⁊ argēto ⁊ auro. Et abijt per mansiones suas a meridie ⁊ vsq bethel ⁊ vsq ad locum in quo tetēderat prius tabernaculū suū inter bethel ⁊ inter hai: ad locū altaris qđ ibi fecerat prius: et orauit ibi abrā in noīe dñi. Sed ⁊ loth qui abijt cū abram fuerūt oues ⁊ boues ⁊ tabernacula. ⁊ nō poterat sustinere eos terra vt habitarēt simul: q: erat substantia eoꝝ multa: ⁊ nō poterāt habitare simul. Et facta est rixa iter pastores pecoꝝ abram ⁊ pastores pecorum loth: chananeus aūt ⁊ pherezeus tunc habitabāt in terra. Et dixit abrā ad loth. Ne sit nunc iurgiū inter me ⁊ inter te ⁊ inter pastores meos ⁊ inter pastores tuos: quoniā viri fratres sumus nos. Ecce ois terra coram te est: recede nunc a me. si tu ad aquilonem: ego ad meridiē: ⁊ si tu ad meridiē ego ad aquilonem. Et leuauit loth oculos suos

Primitiua chal.: אנתא / ליה / נטל / שכן דפח / צלא הוה / שכן יתב קנה / סגא נצה רעה / הוה / רעה פרש

Pritiua heb.	Ter.Heb.
ראה	וירא את כל ככר הירדן כי כלה ››
שקה	משקה לפני שחת יהוה את ››
	סדם ואת עמרה כגן יהוה כארץ
בוא	מצרים באכה צער: ויבחר לו לוט
נסע	את כל ככר הירדן ויסע לוט ›››
פרד	מקדם ויפרדו איש מעל אחיו:
	אברם ישב בארץ כנען ולוט ››
עיר אהל	ישב בערי הככר ויאהל עד סדם:
	ואנשי סדם רעים וחטאים ››››
רוע	ליהוה מאד: ויהוה אמר אל››››
	אברם אחרי הפרד לוט מעמו ›
פרד	שא נא עיניך וראה מן המקום ››
נשא קום	אשר אתה שם צפנה ונגבה ››
	וקדמה וימה: כי את כל הארץ ››
נתן	אשר אתה ראה לך אתננה›››
שום	ולזרעך עד עולם: ושמתי את ››
	זרעך כעפר הארץ אשר אם ››
יכל מנה	יוכל איש למנות את עפר הארץ
הלך	גם זרעך ימנה: קום התהלך ›››
	בארץ לארכה ולרחבה כי לך ››
אהל בוא	אתננה: ויאהל אברם ויבא וישב
בנה	באלני ממרא אשר בחברון ויבן
Cap.xiiii.	שם מזבח ליהוה: ויהי
זבח היה	בימי אמרפל מלך שנער אריוך ›
יום	מלך אלסר כדרלעמר מלך ››››
עשה	עילם ותדעל מלך גוים: עשו ››
לחם	מלחמה את ברע מלך סדם ואת ››

Trãsla.B.Hiero.

vidit oẽm circa regionẽ iordanis: q̃ vniuersa irrigabatur ãteq̃ subuerteret dñs Sodomã & Gomorrã sicut paradisus dñi: & sicut egyptus venientib' i segor. Elegitq; sibi lot hẽ regionẽ circa iordanẽ: & recessit ab oriẽte. Diuisiq; sũt alterutrũ a fratre suo. Abram habitauit i terra chanaan. Loth vero moratus ẽ i oppidis q̃ erãt circa iordanẽ: & habitauit in sodomis. Homines ãt sodomite pessimi erãt & pctõres corã dño nimis. Dixitq; dominus ad abrã postq̃ diuisus est ab eo loth. Leua oculos tuos: & vide a loco in quo nũc es ad aquilonẽ & meridiem ad orientem & occidentem. Omnem terram quam conspicis: tibi dabo & semini tuo vsq; in sempiternum: faciamq; semen tuũ sicut puluerẽ terre. Si quis potest hominũ numerare puluerem terre: semen quoq; tuũ numerari poterit. Surge ergo & p ãbula terrã in lõgitudie & in latitudie sua: qa tibi daturus sũ eã. Mouẽs igr tabernaculũ suũ abrã vẽit & hĩtauit iuxta cõuallẽ mãbre: q̃ ẽ in hebrõ. Edificauitq; ibi altare dño.

FActũ ẽ ãt i Ca.14. illo tpe vt ãraphel rex sennaar & arioch Rex põti & chodorlaomor rex elamitarũ & thadal rex gẽtiũ inirẽt bellũ cõtra Basa regẽ sodomorum: & contra

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

vidit oẽs circa regionẽ iordanis: q2 irrigata erat anteq̃ subuerteret deus sodomã et gomorrã: sicut paradisus dei: et sicut terra egypti: donec veniaš in segor. τ elegit lot sibi oẽs circa regionẽ iordanis: τ recessit lot ab oriente. τ diuisi sunt vnusquisq; a fratre suo. abram ãt habitauit in terra chanaan. lot ãt habitauit in ciuitatibus circummorũ: et habitauit in sodomis. at homines q in sodomis mali et peccatores corã deo nimis. dixit ãũt deus ad abram postq̃ diuisus ẽ lot ab eo: suspiciens oculis tuis vide a loco vbi tu nũc es: ad aquilonẽ et meridiẽ τ oriẽtem τ mare. q2 oẽs terrã quã tu vides: tibi dabo eã: τ semini tuo vsq; in seculũ. τ faciã semẽ tuũ sicut arenã terre. si potest aliquis numerare arenã terre: et semen tuũ numerabit. surgens perambula terrã in lõgitudinẽ suã τ in latitudinẽ. q2 tibi dabo eam et semini tuo in seculũ. τ mouẽs tabernaculũ abrã: veniẽs habitauit iuxta quercũ mãbre. q̃ erat i chebrõ. et edificauit ibi altare dño.

εἶδε πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου, ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν σόδομα καὶ γόμορρα, ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ, καὶ ὡς ἡ γῆ αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν εἰς ζόγορα. καὶ ἐξελέξατο λὼτ ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου, καὶ ἀπῆρε λὼτ ἀπὸ ἀνατολῶν. καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἄβραμ δὲ κατῴκησεν ἐν γῇ χαναάν. λὼτ δὲ κατῴκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν σοδόμοις. οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα. εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἄβραμ μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν λὼτ ἀπ' αὐτοῦ, ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ σὺ νῦν εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὴν καὶ θάλασσαν· ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως αἰῶνος. καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς. εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται. ἀναστὰς διόδευσον τὴν γῆν εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος· ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἀποσκηνώσας ἄβραμ, ἐλθὼν κατῴκησε παρὰ τὴν δρῦν τὴν μαμβρῆ, ἣ ἦν ἐν χεβρών. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

Ca.14

FActũ ẽ aũt in regno amraphel regis sennaar: arioch rex elasar: chodorlaomor rex elam: et thargal rex gentiũ. fecit bellũ cum balla rege sodomorũ: τ cũ

ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ ἀμαρφὰλ βασιλέως σενναάρ, ἀριὼχ βασιλεὺς ἐλασάρ, χοδολλογομὸρ βασιλεὺς αἰλάμ, καὶ θαργὰλ βασιλεὺς ἐθνῶν, ἐποίησαν πόλεμον μετὰ βαλλὰ βασιλέως σοδόμων, καὶ μετὰ

Joh. 17.b. 26.a. Rom. 4.d.

Transla.Chal.

...א ית כל מישר ירדנא ארי כולה בית שקיא קדם חבלות יי ית סדום וית ››
...ורה כגנתא דיי כארעא דמצרים למטי צער: ובחר ליה לוט ית כל מישר ירדנא
...טל לוט בקדמיתא ואתפרשו גבר מלות אחוהי: אברם יתיב בארעא דכנען ולוט
...יב בקרוי מישרא ופרס עד סדום: ואנשי סדום בישין בממונהון וחיבין ››
...בגופהון קדם יי לחדא: ויי אמר לאברם בתר דאתפרש לוט מלותיה זקוף כען
...ך וחזי מן אתרא דאת תמן לצפונא ולדרומא ולמדינחא ולמערבא: ארי ית כל
...רעא דאת חזי לך אתנינה ולבנך עד עלמא: ואשוי ית בנך סגיאין כעפרא דארעא
...מא דלית איפשר לגבר למימני ית עפרא דארעא אף בנך לא יתמנון: קום הליך
...ארעא לאורכה ולפותיה ארי לך אתנינה: ופרס אברם ואתא ויתיב במישרי ›
...רא די בחברון ובנא תמן מדבחא קדם יי: Ca.xiiij. והוה ביומי
...רפל מלכא דבבל אריוך מלכא דאלסר כדרלעמר מלכא דעילם ותדעל מלכא
...ממין: עבדו קרבא עם ברע מלכא דסדום ועם ››››››››››››››››››››››››››››››

Pritiua chal.
שרא שקה
סטא שרא
פרש
קרה שרא חוב
נוה פרש
חזא ערב
נתן שוה
מנה מנה
פתה נתן שרא
בנה דבח

Interp.chal.

et vidit omnẽ planiciẽ iordanis: q2 tota esset irrigua antequã disperderet dñs sodomam τ gomorrã: sicut hortus dñi τ sicut terra egypti ad introitũ sogor. Et elegit sibi loth omnẽ planiciẽ iordanis: τ pfectus est loth pri9: τ diuisi sunt vnusquisq; a fratre suo. Abrã habitabat in terra chanaã: τ loth habitabat in vrbibus cãpestribus: τ tetendit tabernacula vsq; ad sodomam. Uiri autẽ sodome erãt iniqui cũ suo mamona τ pessimi in corporibus suis corã dño nimis. Dixitq; dñs ad abram postq̃ diuisus est loth ab eo: leua nunc oculos tuos: τ vide a loco in quo tu es ad aquilonem et ad meridiem: τ ad orientẽ: et ad occidentem. quoniam omnẽ terram quam tu vides tibi dabo eam et filijs tuis vsq; in seculu3. et ponam filios tuos multos sicut puluerem terre: sicut enim non est possibile viro numerare puluerem terre: sic filij tui non numerabũtur. Surge ambula per terram in longitudine τ in latitudine sua: q2 tibi dabo eam. Et tetendit abram tabernaculum τ venit τ habitauit in planicie mamre: q̃ est in chrõ: τ edificauit ibi altare corã dño.

ET factum est in diebus amraphel re- Ca.14. gis babylonis: arioch rex elasar: codorlaomor rex elam: et tadaal rex gentium fecerunt prelium cu3 bera rege sodome τ cum ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

barſa rege gomorre: ⁊ ſennaar rege
βαρσὰ βασιλέως γομόρρας, καὶ σεννααὰρ βασιλέως
adama: ⁊ ſymor rege ſeboim: et rege
ἀδάμα, καὶ συμὼρ βασιλέως σεβωείμ, καὶ βασιλέ
balac. hec eſt segor. oēs hi con=
ως βαλὰκ. αὕτη ἐστὶ σηγώρ. πάντες οὗτοι συνε
uenerũt in vallem ſalſam. hoc ma=
φώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἁλικήν. αὕτη ἐσ
re ſalis. duodecim ānis ipſi ſeruierunt
λασσα τῶν ἁλῶν. δώδεκα ἔτη αὐτοὶ ἐδούλευσαν τῷ
chodorlaomor: ⁊ tertiodecimo anno recef
χοδολλογομώρ· καὶ τῷ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέ
ſerũt. in ãt quarto decimo anno venit
στησαν. ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθε
chodorlaomor et reges cum eo: et tru
χοδολλογομὼρ καὶ οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ κατέ
cidauerũt gigãteos in aſtaroth carnaim: ⁊ ge
κοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν ἀσταρώθ, καρναΐν, καὶ ἐ
tes fortes cũ eis. et emmeos in ſane
νισχυρὰ μετ' αὐτῶν· καὶ τοὺς ἐμμαίους ἐν σαυῆ τῇ
ciuitate. et chorreos in mõtibus ſeir
πόλει, καὶ τοὺς χορραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι σηὶρ
vſq; ad terebinthũ pharã. q̃ eſt in ſolitudine. ⁊ re=
ἕως τερεβίνθου τῆς φαράν, ἥ ἐστιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἀπα
uerſi venerũt ad fontẽ iudicij. ipſa
στρέψαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως· αὕτη
eſt cades: ⁊ trucidauerũt oēs principes a
ἐστὶν Κάδης· καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας α
malec: et amorreos: ⁊ habitantes
μαλήκ, καὶ τοὺς ἀμορραίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας
in aſaſonthamar. egreſſus ẽt rex ſodomoꝝ: et
ἐν ἀσασονθαμάρ. ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς σοδόμων, καὶ
rex gomorre: ⁊ rex adama: et rex
βασιλεὺς γομόρρας, καὶ βασιλεὺς ἀδάμ, καὶ βασι
seboim: et rex balac. hec eſt se=
λεὺς σεβωείμ, καὶ βασιλεὺς βαλάκ. οὗτοι ἐσὶ ση
goꝛ. et occurrerũt cũ acie eis in prelium in
γώρ· καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐπὶ τῇ
valle ſalſa aduerſus chodorlaomor regem e=
κοιλάδι τῇ ἁλικῇ πρὸς χοδολλογομὼρ βασιλέα ἀ=
lam: ⁊ thargal regem gentiũ: ⁊ amraphel re
λάμ, καὶ θαργὰλ βασιλέα ἐθνῶν, καὶ ἀμαρφὰλ βασι
gem ſennaar: ⁊ arioch regem elaſor: et quat=
λέα σεννααρ, καὶ ἀριὼχ βασιλέα ἐλασὰρ, καὶ οἱ τέσ
tuor reges aduerſus quinq;. at vallis ſal
σαρις βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε. ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλι=
ſa: putei putei bituminis. fugit aũt rex
κή, φρέατα φρέατα ἀσφάλτου. ἔφυγε δὲ βασιλεὺς
ſodomorũ: et rex gomorre: et ceciderunt il
σοδόμων, καὶ βασιλεὺς γομόρρας, καὶ ἐνέπεσον ἐ=
lic. at qui remãſerũt fugerũt in mõtana. ac
κεῖ· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸν ὀρεινόν. ἐ=
ceperũt ãt equitatũ oēm
λαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν

Trauſla.Chal'.

בִּרְשַׁע מַלְכָּא דְּעַמּוֹרָה שִׁנְאָב מַלְכָּא דְּאַדְמָה וְשֶׁמְאֶבֶר מַלְכָּא דִּצְבוֹיִם וּמַלְכָּא דְּבֶלַע
הִיא צֹעַר׃ כָּל אִלֵּין אִתְכַּנָּשׁוּ לְמֵישַׁר חַקְלָא הוּא יַמָּא דְּמִלְחָא׃ תְּרֵתַּסְרֵי שְׁנִין
שְׁנִין הֲלַחוּ לְכְדָרְלַעֹמֶר וּתְתַלַּת עַשְׂרֵה שְׁנִין מְרָדוּ׃ וּבְאַרְבְּעָה עַשְׂרֵה שְׁנִין אֲתָא
כְדָרְלַעֹמֶר וּמַלְכַיָּא דְּעִמֵּיהּ וּמְחוֹ יָת גִּבָּרַיָּא דִּי בְעַשְׁתָּרוֹת קַרְנַיִם וְיָת תַּקִּיפַיָּא דִּי
בְּהַמְתָּא וְיָת אֵמְתָנֵי דִּי בְּשָׁוֵה קִרְיָתָיִם׃ וְיָת חוֹרָאֵי דִּי בְּטוּרָרָא דִּשְׂעִיר עַד מֵישַׁר פָּארָן
דְּסָמִיךְ עַל מַדְבְּרָא׃ וְתָבוּ וְאֲתוֹ לְמֵישַׁר פִּילוּג דְּיָא הִיא רְקָם וּמְחוֹ יָת כָּל חֲקַל
עֲמָלֵקָאֵה וְאַף יָת אֱמוֹרָאֵה דְּיָתִיב בְּעֵין גְּדִי׃ וּנְפַק מַלְכָּא דִּסְדוֹם וּמַלְכָּא דַּעֲמוֹרָה
וּמַלְכָּא דְּאַדְמָה וּמַלְכָּא דִּצְבוֹיִם וּמַלְכָּא דְּבֶלַע הִיא צֹעַר וְסַדַּרוּ עִמְּהוֹן קְרָבָא בְּמֵישַׁר
חַקְלָא׃ עִם כְּדָרְלַעֹמֶר מַלְכָּא דְּעֵילָם וְתִדְעָל מַלְכָּא דְּעַמְמִין וְאַמְרָפֶל מַלְכָּא דְּבָבֶל
וְאַרְיוֹךְ מַלְכָּא דְּאֶלַסָּר אַרְבְּעָה מַלְכִין לְקִבֵּיל חַמְשָׁה׃ וּמֵישַׁר חַקְלָא דְּבֵן בֵּנָן מַסְיָן
חֵימָרָא וְתָרְכוּ מַלְכָּא דִּסְדוֹם וַעֲמוֹרָה וּנְפָלוּ תַמָּן וּדְאִשְׁתָּאַרוּ לְטוּרָא עֲרָקוּ׃ וּשְׁבִ
יָת כָּל קִנְיָנֵיהוֹן

Interp̃.chal'.

berſa rege gomorre: ſenaab rege adame et ſemeber
rege ſeboi ⁊ rege bale: ipſa ẽ ſegor. Oēs hi cõgregati
ſunt i valle cãpeſtri q̃ eſt mare ſalso. duodecim annis
ſeruierant codorlaomor: et in tertiodecimo anno re=
bellauerunt. In quartodecimo autem anno venit co
dorlaomor ⁊ reges qui erant cum eo: et percuſſerunt
gigantes qui erat in aſtaroth carnaim: et robuſtos
qui erãt in ham: ⁊ horrendos qui erant in ſaue carta
tham: ⁊ chorreos qui erant in montibus ſeyr vſq; ad
planitiem pharam: que eſt iuncta deſerto. Et reuerſi
ſunt ⁊ venerunt ad planitiem diuiſionis iudicij: que
eſt cades: et percuſſerunt omnẽ regionem amalech
et amorreum qui habitabat in engadi. ⁊ egreſſus eſt
rex ſodome ⁊ rex gomorre ⁊ rex adame ⁊ rex ſeboim
et rex bale que eſt ſogor: et inierunt cum eis certamẽ
in valle campeſtri: cum codorlaomor rege elam: et
tadal rege gentium et amraphel rege babylonis et
arioth rege elaſar: quattuor reges cõtra quinq;. Val=
lis autem campeſtris habebat puteos ex quibus ef=
fodiebatur bitumen: ⁊ fugerunt rex ſodome ⁊ rex go
morre ⁊ ceciderunt ibi: ⁊ qui remanſerãt in montẽ
fugerunt. Et depredati ſunt omnem ſubſtantiam

בִּרְשַׁע מֶלֶךְ עֲמֹרָה שִׁנְאָב מֶלֶךְ אַדְמָה וְשֶׁמְאֶבֶר מֶלֶךְ צְבוֹיִם וּמֶלֶךְ בֶּלַע הִיא צֹעַר׃
אַרְמָה וְשֶׁמְאֶבֶר מֶלֶךְ צְבִיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע׃ כָּל אֵלֶּה חָבְרוּ
אֶל עֵמֶק הַשִּׂדִּים הוּא יָם הַמֶּלַח׃ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת
כְּדָרְלָעֹמֶר וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָרָדוּ׃ וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא
כְּדָרְלָעֹמֶר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת רְפָאִים בְּעַשְׁתְּרֹת קַרְנָיִם
וְאֶת הַזּוּזִים בָּהָם וְאֶת הָאֵימִים
בְּשָׁוֵה קִרְיָתָיִם׃ וְאֶת הַחֹרִי בְּהַרְרָם שֵׂעִיר עַד אֵיל פָּארָן
אֲשֶׁר עַל הַמִּדְבָּר׃ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ
אֶל עֵין מִשְׁפָּט הִוא קָדֵשׁ וַיַּכּוּ
אֶת כָּל שְׂדֵה הָעֲמָלֵקִי וְגַם אֶת
הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחַצְצֹן תָּמָר׃ וַיֵּצֵא
מֶלֶךְ סְדֹם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ
אַדְמָה וּמֶלֶךְ צְבֹיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע
הִוא צֹעַר וַיַּעַרְכוּ אִתָּם מִלְחָמָה
בְּעֵמֶק הַשִּׂדִּים׃ אֶת כְּדָרְלָעֹמֶר
מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם
וְאַמְרָפֶל מֶלֶךְ שִׁנְעָר וְאַרְיוֹךְ
מֶלֶךְ אַלָּסָר אַרְבָּעָה מְלָכִים אֶת
הַחֲמִשָּׁה׃ וְעֵמֶק הַשִּׂדִּים בְּאֵרֹת
בְּאֵרֹת חֵמָר וַיָּנֻסוּ מֶלֶךְ סְדֹם
וַעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ שָׁמָּה וְהַנִּשְׁאָרִים
הָרָה נָסוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת כָּל רְכֻשׁ

Pritiua chal'.

כְּנַשׁ שְׁרָא תְּרֵי
שְׁנִין תְּלָתֵי עֲשַׂר שְׁנִין
מְרָדָא
שְׁרָא
דְּבַר תּוּבְאֶתָא
דִּין מָתָא
שְׁרָא
רַבְעָא שְׁרָא בַּר
נְסַק שְׁאַר
שְׁבָה
קְנָה

Patriua heb.	Ter. Heb.	Sen.	Ca. xiiij.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
	סְדֹם וְעַמֹרָה וְאֶת כָּל אַכְלָם וַיֵּלֵכוּ׃			sodomorũ et gomor reorũ: & vniuersa q̃ ad cibũ ptinẽt: & abierũt.	sodomorũ et gomorre: et oẽs cibos eorũ: et abierunt.
	וַיִּקְחוּ אֶת לוֹט וְאֶת רְכֻשׁוֹ בֶּן אֲחִי			Necnõ & loth & sbãm eius filiũ fris abrã qui habitabat in sodomis.	acceperũt ãt et lot filiũ fratris
	אַבְרָם וַיֵּלֵכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בִּסְדֹם׃				abram: ꝛ suppellectilẽ eius: ꝛ abierunt. erat.n. habitãs in sodomis.
הַפָּלִיט	וַיָּבֹא הַפָּלִיט וַיַּגֶּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי			Et ecce vnus qui euaserat: nũciauit abrã hebreo: qui habitabat in cõualle mãbre ammorrei fris eschol & fris aner.	quidã saluatorũ: nunciauit abram trãsitorũ: ipse aũt habitabat apd querẽ mãbre amorre fratris eschol: ꝛ fratris aunã. qui erant cõfederati abram. audiẽs ãt abram: qd captiuatus ẽ lot nepos eius: numerauit ppr̃ios vernaculos suos: trecentos decem et octo et persecutus ẽ vsq; ad dã. ꝛ irruit sup eos nocte ipse: ꝛ pueri eius. ꝛ percussit eos. et psecutus ẽ vsq; ad choba. q̃ est in sinistra damasci. et reduxit omnẽ equitatũ sodomorũ. et lot nepotem suũ reduxit et substãtiã suã: et mulieres: et pp̃os. egressus ẽ ãt rex sodomorũ: et rex gomorre in occursum eius: post̃q̃ reuersus ẽ a cede chodorlaomor: et regũ qui cũ eo erãt in valle saue. hic erat campus regis mundi chiseđec: et melchisedec rex salem protulit ipsis panes et vinũ. erat ãt sacerdos dei altissimi. ꝛ benedixit ei ꝛ dixit. benedictus abram deo altissimo: qui creauit celũ et terrã. ꝛ benedictus deus altissimus: q̃ tradidit inimicos tuos captiuos tuos. ꝛ tibi dit ei abram decimã ex oĩbus. dixit ãt rex sodomorũ ad abram: da mihi viros: at equitatũ cipe tibũpsi. dixit aũt abram ad regem sodomorũ: extẽdi
	וְאֶת בְּרִית אַבְרָם: וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי	בְּרִית שְׁמַע			
	נִשְׁבָּה אָחִיו וַיָּרֶק אֶת חֲנִיכָיו	שְׁבָה רֵיק חָנַךְ			
	יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ	יָלַד			
	מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד דָּן: וַיֶּחֱלַק	מֵאָה רָדַף חָלַק			
	עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וַעֲבָדָיו וַיַּכֵּם	נָכָה			
	וַיִּרְדְּפֵם עַד חוֹבָה אֲשֶׁר מִשְּׂמֹאל	שְׂמֹל			
	לְדַמָּשֶׂק: וַיָּשֶׁב אֵת כָּל הָרְכֻשׁ	שׁוּב רָכַשׁ			
	וְגַם אֶת לוֹט אָחִיו וּרְכֻשׁוֹ הֵשִׁיב	שׁוּב			
	וְגַם אֶת הַנָּשִׁים וְאֶת הָעָם: וַיֵּצֵא	נָשָׁה			
	מֶלֶךְ סְדֹם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ				
	מֵהַכּוֹת אֶת כְּדָרְלָעֹמֶר וְאֶת	נָכָה			
	הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל עֵמֶק שָׁוֵה				
Debre. 7.a.	הוּא עֵמֶק הַמֶּלֶךְ: וּמַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ				
	שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וָיָיִן וְהוּא כֹהֵן	יָצָא			
	לְאֵל עֶלְיוֹן: וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ	עָבַר בָּרַךְ			
	אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם				
	וָאָרֶץ: וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר מִגֵּן				
	צָרֶיךָ בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל:	צוּר נָתַן עָשַׂר			
	וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סְדֹם אֶל אַבְרָם תֶּן	אָמַר נָתַן			
	לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח לָךְ: וַיֹּאמֶר	לָקַח			
	אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדֹם הַרִמֹתִי	רוּם			

Patriua chal.	Interp. chal.
אָכַל	sodome ꝛ gomorre ꝛ omnes cibos eorum: ꝛ abierũt. Ceperunt quoq; loth filium fratris abrae ꝛ substantiam eius ꝛ abierũt: ꝛ ipse habitabat in sodoma. Et venit qui euaserat ꝛ nunciauit abrae hebreo qui morabat in campestribꝰ mamre amorrei fratris eschol et fratris aner: ꝛ hi erant confederati abrae. Et audiit abram q̃ captus esset frater suus: ꝛ armauit pueros suos natos in domo sua trecentos ꝛ decez ꝛ octo et persecutus est vsq; dan: ꝛ diuisis seruis suis cõtra eos percusserũt eos nocte: ꝛ persecutus est eos vsq; hoba: que ẽ ad aquilonẽ damasci. Et reduxit vniuersam substantiã: ꝛ etiam loth fratrem suũ ꝛ substantiã eius reduxit: mulieres quoq; ꝛ populuz. Et egressus est rex sodome in occursum eiꝰ postquã reuersus est a cede codorlaomor: ꝛ regum qui erant cũ eo in valle plana: que erat locus refrigerii regis. Et melchisedech rex ierusalem addurit panem ꝛ vinum: et ipse erat minister coram deo excelso. Et benedixit ei: ꝛ dixit. Benedictus abram coram deo excelso: cuius possessio est celum ꝛ terra. Et benedictus deus excelsus qui tradidit hostes tuos in manu tua. ꝛ dedit ei vnuz ex decez de omnibus. Et dixit rex sodome ad abram. Da mihi animas: et substantiam tolle tibi. Et dixit abram regi sodome. Leuo
שָׁזַב חַדָּה שָׂרָא	
שָׁרָא קוֹם	
שָׁבָה	
פָּלַג מָחָא	
תּוּב כָּנָה	
נְשָׁה תּוּב מָחָא	
שָׁרָא פָּנָה	
נְפַק שָׁמַשׁ עָרָה	
כְּנָה	
יְהַב מָנָה	
רוּם	

Transla. Chal.

וְיָת סְדוֹם וְיָת כָּל כֵּיכְלֵיהוֹן וַאֲזָלוּ׃ וְשָׁבוּ יָת לוֹט וְיָת קִנְיָנֵיהּ בַּר אֲחוּהִי דְּאַבְרָם
וַאֲזָלוּ וְהוּא יָתֵיב בִּסְדוֹם׃ וַאֲתָא מְשֵׁזְבָא וְחַוִּי לְאַבְרָם עִבְרָאָה וְהוּא שָׁרֵי בְּמֵישְׁרֵי
אֶמוֹרָאָה אֲחוּהִי דְּאֶשְׁכּוֹל וַאֲחוּהִי דְּעָנֵר וְאִינּוּן מָארֵי קְיָמֵיהּ דְּאַבְרָם׃ וּשְׁמַע
אַבְרָם אֲרֵי אֶשְׁתְּבִי אֲחוּהִי וְזָרִיז יָת עוּלְמוֹרֵי יְלִידֵי בַיְתֵיהּ תְּלַת מְאָה וּתְמָנְיָ עַשְׂר
וְרָדַף עַד דָּן׃ וְאִתְפְּלִיג עֲלֵיהוֹן בְּלֵילְיָא הוּא וְעַבְדּוֹהִי וּמְחָנוֹן וְרַדְפִינוּן עַד חוֹבָה
דִּשְׂמָאלָא לְדַמָּשְׂקָא׃ וְאָתֵיב יָת כָּל קִנְיָנָא וְאַף יָת לוֹט אֲחוּהִי וְקִנְיָנֵיהּ אֲתִיב וְאַף יָת
נְשָׁיָא וְיָת עַמָּא׃ וּנְפַק מַלְכָּא דִּסְדוֹם לְקַדָּמוּתֵיהּ בָּתַר דְּתָב מִלְּמִימְחֵי יָת כְּדָרְלָעֹמֶר
וְיָת מַלְכַיָּא דְּעִמֵּיהּ לְמֵישַׁר שָׁוְא הוּא בֵּית דִּיסָא דְּמַלְכָּא׃ וּמַלְכִּי צֶדֶק מַלְכָּא
דִּירוּשְׁלֵם אַפֵּיק לֶחֶם וְחַמַר וְהוּא מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם אֵל עִלָּאָה׃ וּבָרְכֵיהּ וַאֲמַר בָּרִיךְ אַבְרָם
קֳדָם אֵל עִלָּאָה דְּקִנְיָנֵיהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא׃ וּבָרִיךְ אֵל עִלָּאָה דְּמְסַר שַׁנְאָךְ נְרִדָךְ בִּידָךְ וְיָהַב
לֵיהּ חַד מִן עֲשַׂרְתָּא מִכֹּלָא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דִּסְדוֹם לְאַבְרָם הַב לִי נַפְשָׁתָא וְקִנְיָנָא דְּבַר
לָךְ׃ וַאֲמַר אַבְרָם לְמַלְכָּא דִּסְדוֹם אֲרִימִית

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.	Transla.B.Hiero.	Ter.Heb. Gen. Ca.xv.	Pritiua.heb.
manũ meã ad deũ altissimũ: q̃ creauit	manũ meã ad dñm deũ	יָדִי אֶל יְהוָה אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם	
celũ et terrã: si a filo vsq̃ ad cor	excelsũ possessorẽ celi	וָאָרֶץ: אִם מִחוּט וְעַד שְׂרוֹךְ	שְׂרֹךְ
rigiam calctamẽti accipiam ex oibus	& terre: ꝙ a filo subte	וְאִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ וְלֹא	
tuis: vt non dicas: q̃ ego ditaui a	gminis vsq̃ ad corrigi	תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשַׁרְתִּי אֶת אַבְרָם:	אָמַר עָשַׁר
bram. preter ea q̃ comederũt iuuenes: et par	am calige nõ accipiã ex	בִּלְעֲדֵי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים	
tẽ virorũ qui venerũt mecũ:	oibus que tua sunt: ne	וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי	
	dicas ego ditaui abrã:	עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא הֵם יִקְחוּ	עָנֵר
Ca.15	exceptis his que comede	חֶלְקָם: Ca.xv. אֲשֶׁר הַדְּבָרִים	
Post aũt verba hec: factũ ẽ verbũ	runt iuuenes: & partibus virorũ qui	הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר יְהוָה אֶל אַבְרָם	
dñi ad abrã in visione: dicens: ne ti	venerunt mecum aner	בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל תִּירָא אַבְרָם	חָזָה יָרֵא
meas abram: ego protegam te. merces	eschol & mãbre	אָנֹכִי מָגֵן לָךְ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד:	מָגֵן רָבָה
tua multa erit nimis. dixit aũt abram: do	Isti accipiant partes	וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה מַה	
mine dd mihi dabis: ego ãt dimittor sine	suas. Ca.15.	תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן	נָתַן הָלַךְ עָרִר
liberis: at filius masec vernacule mee: hic:	Postquã aũt sermones	מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר:	
damascus eliezer. t ait abram: qñ	istos factus est sermo dñi ad	וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה	אָמַר נָתַן
mihi nõ dedisti semẽ: & ecce vernacu	abram per visionẽ dicens.	זֶרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי:	יָרַשׁ
lus meus heres meus e	Noli timere abram. ego	וְהִנֵּה דְבַר יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא	
rit. Statiq̃ fermo dñi	protector tuus: &	יִירָשְׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא	
factus est ad eũ dicens.	merces tua magna nimis.	מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ: וַיּוֹצֵא אֹתוֹ	מִן יָצָא
Non erit hic heres tu	Dixitq̃ abrã. Domine	הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה	נָבַט
us: sed qui egredietur	deus quid dabis mihi.	וְסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לִסְפֹּר	כָּלַל
de vtero tuo ipsum ha	Ego vadã absq̃ liberis:	אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ:	
bebis heredẽ. Eduxitq̃	& filius gubernator	וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה:	אָמַן חָשַׁב
eũ foras: & ait illi. Su	iste damascus eliezer.	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר	
spice celum & numera	Addiditq̃ abrã. mihi	הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת	יָצָא נָתַן
stellas si potes.	autem non dedisti	לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ:	יָרַשׁ
& dixit ei. Sic erit	semẽ: & ecce vernacu	וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יְהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי	יָדַע
semẽ tuum.	lus meus heres meus e		
Credidit abrã dño: &	rit. Statiq̃ fermo dñi		
reputatũ est illi ad iustici	factus est ad eũ dicens.		
am. Dixitq̃ ad eum.	Non erit hic heres tu		
Ego dominus qui	us: sed qui egredietur		
eduxi te de vr chaldeo	de vtero tuo ipsum ha		
rum: vt darem	bebis heredẽ. Eduxitq̃		
tibi terrã istam: & pos	eũ foras: & ait illi. Su		
sideres eam.	spice celum & numera		
At ille ait. Dñe de q̃	stellas si potes.		
scire possum: ꝙ	& dixit ei. Sic erit semẽ		
	tuum.		
	Credidit abrã dño: &		
	reputatũ est illi ad iusti		
	ciam. Dixitq̃ ad eum.		
	Ego dominus qui		
	eduxi te de vr chaldeo		
	rum: vt darem		
	tibi terrã istam: & pos		
	sideres eam.		
	At ille ait. Dñe de q̃		
	scire possum: ꝙ		

B

Roma. 4.a. Gal.3. a. Gen.d

Transla.Chal.	Interp̃.chal.	Pritiua chal.
יְדִי בְּצָלּוֹ כְּדָם יְיָ אֵל עֶלְאָה דְּקִנְיָתֵיהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא: אִם מְחוּטָא וְעַד עַרְקַת מְסָנָא וְאִם אֶסַּב מִכֹּל דִּילָךְ וְלָא תֵּימַר אֲנָא עַתַּרִית יָת אַבְרָם: וּבַר מְדַאֲכָלוּ עוּלֵימַיָּא וְחוּלַק	manum meam in oratione coram deo excelso: cuius possessio celũ & terra est: si a filo & vsq̃ ad corrigiam calctamenti accipiam ex oibus que tua sunt: & non di ces ego ditaui abram. exceptis his que comederunt iuuenes & parte virorum qui venerunt mecum: aner Eschol: & mamre: illi recipiant partes suas. Ca.15.	נְסַב אֲמַר
Ca.xv. נוּבְרַיָּא דַּאֲזָלוּ עִמִּי עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא אִינּוּן יְקַבְּלוּן חוּלָקְהוֹן:		קִבֵּל
בָּתַר פִּתְגָמַיָּא דֵּין הֲוָה מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְאַבְרָם בְּחֶזְוָא לְמֵימַר לָא תְדַחַל אַבְרָם מֵימְרִי תְּקוֹף לָךְ אַגְרָךְ סַגִּי לַחֲדָא: וַאֲמַר אַבְרָם יְיָ אֱלָהִים מָה תִּתֶּן לִי וַאֲנָא אַזֵיל בְּלָא וְלַד וּבַר בֵּיתִי דֵּין דְּמַשְׁקָאָה אֱלִיעֶזֶר: וַאֲמַר אַבְרָם רָא לִי לָא יְהַבְתְּ וְלַד וְהָא בַר בֵּיתִי יְרֵת יָתִי: וְהָא מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לֵיהּ לְמֵימַר לָא יֵרֵת יָתָךְ דֵּין אֱלָהִין בַּר דְּתוֹלִיד הוּא יֵרֵת יָתָךְ: וְאַפֵּיק יָתֵיהּ לְבָרָא וַאֲמַר אִסְתַּכִּי כְעַן לִשְׁמַיָּא וּמְנֵי כּוֹכְבַיָּא אִם תְּיכוֹל לְמִמְנֵי יָתְהוֹן וַאֲמַר לֵיהּ כְּדֵין יְהוֹן בְּנָךְ: וְהֵימִין בַּיְיָ וְחָשְׁבַהּ לֵיהּ לִזְכוּ: וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא יְיָ דְּאַפֵּקְתָּךְ מֵאוּרָא דְּכַשְׂדָּאֵי לְמִיתַּן לָךְ יָת אַרְעָא הָדָא לְמֵירְתָהּ: וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִים בְּמָה אֵדַע אֲרֵי	Ca.xv. Post verba hec factũ est verbum a facie domini ad abram in prophetia dicens. Ne timeas abram verbum meũ erit fortitudo tua: merces tua multa nimis. Et dixit abram. Dñe deus quid dabis mihi: et ego vado absq̃ liberis: & filius gubernator iste qui in domo mea ẽ: ipse ẽ damascen eliezer. Et dixit abrã. Ecce mihi non dedisti generationem: & ecce filius do mus mee heres meus erit. Et ecce fermo a facie dñi factus est ad eum dicẽs. Non erit hic heres tuus: sed filius quem genueris ipse erit heres tuus. Et eduxit eum foras: & dixit. Respice nunc celum & numera stel las: si potes numerare eas. Et dixit ei. Sic erunt filii tui. Et credidit in verbo domini: & reputatus est ei ad iusticiã. Dixitq̃ ei. Ego dominus qui eduxi te de vr chaldeorum: vt darem tibi terram hanc in hereditatem. Et dixit. Domine deus in quo sciam: ꝙ	נְסַב אֲמַר קִבֵּל אֲמַר סָנָא נָתַן יָלַד אֲמַר יָלַד נְפַק שָׁכָה יָנָה יָמִין אֲמַר זְכָה נָפַק נָתַן יָרַת יָדַע

Pñtiua heb.	Tex. Heb. Gen.	Ca. xv.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
יָרַשׁ	אִירָשֶׁנָּה׃ וַיֹּאמֶר אֲלָיו קְחָה לִי ׀		possessurus sum eã? Et rñdit dñs. Sume inquit mihi vaccã triẽnẽ & capram trimam & arietẽ annorũ trium: turturẽ quoq; & colũbã. Quo tolles vniuersa hec diuisit ea p medium: & vtrasq; ptes cõtra se altrinsecus posuit. Aues aũt nõ diuisit. Descẽderũtq; volucres super cadauera: & abigebat eas abram. Cunq; sol occũberet: sopor irruit supra abram: & horror magnus & tenebrosus inuasit eum. Dictũq; ẽ ad eum. Scito pnoscens q; peregrinũ futurũ sit semen tuũ in terra nõ sua: & subiicient eos seruituti: & affligẽt quadrigẽtis annis. Verũtñ gentẽ cui seruituri sunt ego iudicabo. & post hec egrediẽtur cũ magna substãtia. Tu autem ibis ad patres tuos in pace sepultus in senectute bona. Generatiõe aũt quarta reuertẽtur hucquoniã non est cõpletum peccatum amorreorũ vsq; adhuc. Et factũ est cum occubuisset sol & caligo tenebrosa: & ecce clibanus fumãs & lãpas ignis trãsiẽs inter diuisiones illas. In illo die pepigit dñs fedus cum abram dicens. Semini tuo dabo terram hanc: a flumine egypti vsq; ad flumium magnum euphratem. Cineos & cenezeos. cethmoneos: & etheos: & pherezeos. raphaĩ quoq; &	ἡ κληρονομήσω αὐτήν; εἶπε δὲ αὐτῷ, λάβε μοι δάμαλιν τριετίζουσαν, καὶ ἔριφον τριετίζουσαν, καὶ κριὸν τριετίζοντα, καὶ τρυγόνα, καὶ περιστεράν. καὶ ἔλαβε ταῦτα αὐτῷ πάντα ταῦτα· καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα· καὶ ἔθηκεν αὐτὰ κατὰ πρόσωπα ἀλλήλοις· τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλε. κατέβη δὲ τὰ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα καὶ τὰς διχοτομήματα αὐτῶν· καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Αβραμ. περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσε τῷ Αβραμ· καὶ ἰδοὺ γνόφος σκοτεινὸς ἐπιπίπτει αὐτῷ. καὶ εἶπε πρὸς Αβραμ, γινώσκων γνῶσκε, ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ· καὶ δουλεύσουσιν αὐτοῖς, καὶ κακώσουσιν αὐτούς, καὶ ταπεινώσουσιν ἔτη τετρακόσια. καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἂν δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ, λέγει κύριος· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς, σὺ δὲ πορεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου μετ' εἰρήνης, ταφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ· τετάρτῃ δὲ γενεᾷ ἀποστραφήσονται ὧδε· οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωται τὰ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμορραίων ἕως νῦν. ἐπεὶ δὲ κὰν ἐβούλετο ἥλιος πρὸς δυσμάς, φλὸξ ἐβούλετο· καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος, καὶ φανεροὺς λαμπάδες πυρός· αἳ διῆλθον ἀναμέσον τῶν διαιρέσεων ἐκείνων. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο κύριος τῷ Αβραμ, λέγων, τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου Εὐφράτου τοὺς κιναίους, καὶ τοὺς κενεζαίους· καὶ κεδμωναίους, καὶ τοὺς χετταίους καὶ φερεζαίους· καὶ ραφαείμ, καὶ	Act. 7. a. D

Pñtiua chal.

יָרַת עַז אָל
עוֹל יָשַׁן יָדַע
דּוֹר הָיָה פָּלַח
עָנָה רָבַע שָׁנָה
דּוֹן נָפַק כָּנָה
סָנָא כָּנַשׁ אָב
כָּבַר שׂוֹךְ טוֹב
דּוֹר רָבַע תּוּב
עוֹל בָּעַר אֵשׁ
עָדָה אָל קוֹם
אָמַר

Interp. chal.

hereditabo eam. Et dixit ei. Offer coram me vitulos tres & capras tres & arietes tres & turturẽ & filiũ columbe. Et obtulit coram eo oia hec: & diuisit ea equaliter: & posuit diuisiones vnamquãq; e regione alterius: aues aũt non diuisit. Et descenderũt volucres super diuisiones: & eiecit eas abram. Et factũ est cuꝫ sol occumberet & somnus cecidit super abram: & ecce horror tenebrosus magnus cecidit super eum. Et dixit ad abram. Sciens scies q; peregrini erũt filij tui in terra non sua: et in seruitutem redigent eos & affligent eos quadrigentis annis. Populũ quoq; cui seruituri sunt ego iudicabo: & post hec egredientur cuꝫ magna substantia. Et tu colligeris ad patres tuos in pace: sepelierisq; in senectute bona. Generatiõe aũt quarta reuertẽtur hucquoniã non est cõpletum peccatum amorrei vsq; adhuc. Et factũ est cum occubuisset sol & caligo facta esset. Et ecce clibanus fumans & lampas ignis que transibat inter diuisiones illas. In die illa pepigit dñs pactum cum abram dicens. Filiis tuis dabo terram hanc a fluuio egypti vsq; ad fluuium magnũ euphratem: Cinneos: et cenezeos & cedmoneos: & etheos: et pherezeos: & gigantes: et

Transla. Chal.

אִירְתִּיהּ וַאֲמַר לֵיהּ קַרֵיב קֳדָמַי עֶגְלִין תְּלָתָא וְעִזִּין תְּלָתָא וְדִכְרִין תְּלָתָא וְשַׁפְנִינָא
וּבַר יוֹנָה וּקְרֵיב קֳדָמוֹהִי יָת כָּל אִלֵּין וּפַלֵּיג יָתְהוֹן בְּשׁוּיֵהּ וְיָהַב פַּלְגָא פָּלֵג לְקִבֵּיל
תַּרְעֵהּ וְיָת עֻפָּא לָא פַלִּיג׃ וּנְחַת עַפָּא עַל פַּלְגַיָּא וְתַרֵיךְ יָתְהוֹן אַבְרָם׃ וַהֲוָה שְׁמָשָׁא
לְמֵיעַל וְשִׁנְתָא נָפְלַת עַל אַבְרָם וְהָא אֵימָה קְבַל רַב נָפְלַת עֲלוֹהִי׃ וַאֲמַר לְאַבְרָם
יְדַע תְּדַע אֲרֵי דַיָּרִין יְהוֹן בְּאַרְעָא דְּלָא דִלְהוֹן וְיִפְלְחוּן יָתְהוֹן וְיִעַנּוּן יָתְהוֹן אַרְבַּע
מְאָה שְׁנִין׃ וְאַף יָת עַמָּא דְּיִפְלְחוּן דַּאֲנָא וּבְתַר כֵּן יִפְּקוּן בְּכָנְיָנָא סַגִּי׃ וְאַתְּ
תֵּיתֵי לְוָת אֲבָהָתָךְ בְּשָׁלָם תִּתְקְבַר בְּשֵׂיבוּ טָבָא׃ וְדָרָא רְבִיעָאָה יְתוּבוּן הָכָא אֲרֵי
לָא שְׁלִים חוֹבָא דְּאֱמוֹרָאָה עַד הָכָא׃ וַהֲוָה שִׁמְשָׁא עָלַת וַחֲלָא הֲוָה וְהָא תַּנּוּר דְּתִנְגָן
וְנַעֲוַד דְּאִישָׁא דְּעָדָא בֵּין פַּלְגַיָּא׃ בְּיוֹמָא הַהוּא גְּזַר יְיָ עִם אַבְרָם קְיָם
לְמֵימַר לִבְרָךְ יְהַבִית יָת אַרְעָא הָדָא מִנַּהֲרָא דְּמִצְרַיִם עַד נַהֲרָא רַבָּה נַהֲרָא פְּרָת׃ יָת
שֵׁלְבָאֵי וְיָת קְנִיזָאֵי וְיָת קַדְמוֹנָאֵי׃ וְיָת חִתָּאֵי וְיָת פְּרִזָאֵי וְיָת גִּבָּרָאֵי׃ וְיָת

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

amorrheos: et chananeos: et
τοὺς ἀμορραίους, καὶ τοὺς χαναναίους, καὶ τοὺς
gergeseos: et iebuseos.
γεργεσαίους, καὶ τοὺς ἰεβουσαίους. Ca. 16.
Sara ãt vxor abram nõ peperit ei. erat
Σάρα δὲ ἡ γυνὴ ἄβραμ οὐκ ἐτίκτεν αὐτῷ. ἦν
ãt ipsi ancilla egyptia: cui nomẽ agar: dixit
δὲ αὐτῷ παιδίσκη αἰγυπτία, ᾗ ὄνομα ἄγαρ. εἶπε
ãt sara ad abram: ecce tã conclusit me
δὲ σάρα πρὸς ἄβραμ, ἰδοὺ δὴ συνέκλεισέ μοι
dño ne parerẽ. ingredere igit ad ancil
κύριος τοῦ μὴ τίκτειν. εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παι
lam meã: vt suscipiã filios ex ea. audi
δίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσωμαι ἐξ αὐτῆς. ἐπή-
uit ãt abram vocẽ sare. et accipi-
κουσε δὲ ἄβραμ τῆς φωνῆς σάρας. καὶ λαβοῦ-
ens sara vxor abram agar egyptiam
σα σάρα ἡ γυνὴ ἄβραμ ἄγαρ τὴν αἰγυπτίαν
suã ancillam: post decem ãnos hita-
τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ ἐκεῖ-
tiõis abram in tra chanaan: et dedit eam a-
σαι ἄβραμ ἐν γῇ χαναάν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἄ-
bram viro suo ipsi vxorẽ. et ingres
βραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. καὶ εἰσῆλ
sus ẽ ad agar: et concepit. ꝛ vidit. ꝙ in ven
θε πρὸς ἄγαρ, καὶ συνέλαβε. καὶ ἰδοὺν, ὅτι ἐν γα-
tre habet: et inhonorata fuit dña
στρὶ ἔχει, καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς. εἶ-
xit ãt sara ad abram: iniurias patio: ex te. ego
πεν δὲ σάρα πρὸς ἄβραμ, ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ. ἐγὼ
B dedi ancillã meã in sinũ tuum.
δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου.
videns ãt ꝙ in vtero habet: inhonorata fui co-
ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθην ἐναντί-
rã ipsa: iudicet deus inter me et te: qui
ον αὐτῆς, κρίναι ὁ θεὸς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὃς
xit ãt abram ad sarã: ecce ancilla tua in
εἶπε δὲ ἄβραμ πρὸς σάραν, ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν
manibus tuis: vtere ea vt tibi placitũ est.
ταῖς χερσί σου, χρῶ αὐτῇ ὡς ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ.
et afflixit eam sara. et fugit a
καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν σάρα. καὶ ἀπέδρα ἀπὸ
facie eius. inuenit ãt eam angelus do
προσώπου αὐτῆς. εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυ-
mini sup fontẽ aque. et dixit illi
ρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ
angelus dñi: agar ancilla sare: vnde ve-
ἄγγελος κυρίου, ἄγαρ παιδίσκη σάρας, πόθεν ἔρ-
nis: et quo vadis? et ait a facie
χῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν ἀπὸ προσώπου
C sare dñe mee ego fugio. dixit ãt
σάρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω. εἶπε δὲ
ei angelus reuertere ad
αὐτῇ ὁ ἄγγελος, ἀποστράφηθι πρὸς τὴν

Transla. Ebal.

אֱמוֹרָאִי וְאֶת כְּנַעֲנָאִי וְאֶת גִּרְגָּשָׁאִי וְאֶת יְבוּסָאִי׃ Ca. xvj. וְשָׂרַי אֵיתַת
אַבְרָם לָא יְלִידַת לֵיהּ וְלַהּ אַמְתָא מִצְרָיְתָא וּשְׁמַהּ הָגָר׃ וַאֲמָרַת שָׂרַי לְאַבְרָם הָא כְעַן
מְנָעַנִי יְיָ מִלְּמִילַד עַל כֵּן לֵית אֲמְתִי מָאיִם אִתְּבְנִי מִינַהּ וְכַבֵּיל אַבְרָם לְמֵימַר שָׂרָי׃
וּדְבָרַת שָׂרַי אִיתַת אַבְרָם יַת הָגָר מִצְרָיְתָא אַמְתַהּ מִסּוֹף עֶשֶׂר שְׁנִין לְמִיתַב אַבְרָם
בְּאַרְעָא דִכְנָעַן וְיַהֲבַת יָתַהּ לְאַבְרָם בַּעֲלַהּ לֵיהּ לְאִיתְוּ׃ וְעַל לִית הָגָר וְעַדְיָאַת וְחָזַת
אֲרֵי עַדְיָאַת מִתְעַבְּרָא וְתַהֲוָת רֵיבוּתָהּ בְּעֵינַהָא׃ וַאֲמָרַת שָׂרַי לְאַבְרָם דִּין לִי עַלָּךְ אֲנָא יְהַבִית
אַמְתִי בְּחֵיכָךְ וְחָזַת אֲרֵי עַדְיָאַת וְקַלִּית בְּעֵינַהָא יְדִין יְיָ בֵּינִי וּבֵינָךְ׃ וַאֲמַר אַבְרָם
לְשָׂרַי הָא אַמְתִיךְ בִּידִיךְ עֲבִידִי לַהּ כְּתַקֵּין בְּעֵינָיְכִי וְעַנְיַהּ שָׂרַי וַעֲלַכַת מִן קֳדָמַהָא׃
וְאַשְׁכְּחַהּ מַלְאֲכָא דַייָ עַל עֵינָא דְמַיָא בְּמַדְבְּרָא עַל עֵינָא דְאוֹרְחָא דְחָנָרָא׃ וַאֲמַר
הָגָר אַמְתָא דְשָׂרַי מִנַן אָתְּ אֲתָא וּלְאָן אַתְּ אָזְלָא וַאֲמַרַת מִן קֳדָם שָׂרַי גְבִירְתִי אֲנָא
עָבְרָת׃ וַאֲמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַייָ תּוּבִי לְוָת

Transla. B. Piero.

ammorreos: & chananeos & gergeseos
& iebuseos. Cap. 16.
Sarai igitur sarai vxor abram non genuerat sibi liberos: sed hñs
ancillã egyptiã nomie agar dixit marito suo.
Ecce conclusit me dñs ne parerem: ingredere ad ancillam meã:
si forte saltẽ ex illa suscipiã filios. Cũq; ille ac
quiesceret depcanti: tulit agar egyptiam
ancillam suã post decem annos
habitare cepant in terra chanaan: & dedit
eam viro suo vxorem.
Qui ingressus ẽ ad eã.
At illa
cõcepisse se videns: de
spexit dñam suam.
Dixitq; sarai ad abrã.
Iniquo agis cõtra me.
Ego dedi ancillam me
am
in sinũ tuũ: que videns
ꝙ concepit: despectui
me habet. Iudicet dñs
inter me
& te.
Cui rñdit abrã.
Ecce ait ancilla tua in
manu tua est: vtere ea
vt libet.
Affligente igẽ
eam sarai: fugam iniit.
Cũq; inuenisset eã an-
gelus domini iuxta
fontẽ aque in solitudi-
ne que est in via
sur in deserto: dixit ad
illam.
Agar ãcilla sarai
vnde venis: & quo vadis.
que respondit.
A facie sarai dñe mee
ego fugio.
Dixitq; ei ãgelus dñi.
Reuertere ad

Ter. Heb. Gen. Ca. xvj. Ptitiua. heb.

הָאֲמִרִי וְאֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי
וְאֶת הַיְבוּסִי׃ וְשָׂרַי אֵשֶׁת Ca. xvi.
אִישׁ אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה
מִצְרִית וּשְׁמָהּ הָגָר׃ וַתֹּאמֶר
אֲמָר שָׂרַי אֶל אַבְרָם הִנֵּה נָא עֲצָרַנִי
יְלַד יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא נָא אֶל שִׁפְחָתִי
בָּנָה אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם
לְקוֹל שָׂרָי׃ וַתִּקַּח שָׂרַי אֵשֶׁת
אַבְרָם אֶת הָגָר הַמִּצְרִית
שָׁנָה שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים
יָשַׁב לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן
אִישׁ אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃
וַיָּבֹא אֶל הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי
רָאָה הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ׃
קָלָה וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל אַבְרָם חֲמָסִי
עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי
בְּחֵיקֵךְ וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל
שָׁפַט בֵּינִי וּבֵינֶיךָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי
בֵּין וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל שָׂרַי
אֲמַר הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי לָהּ
עָשָׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ שָׂרַי וַתִּבְרַח
עָנָה מִפָּנֶיהָ׃ וַיִּמְצָאָהּ מַלְאַךְ יְהוָה עַל
מָצָא עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל הָעַיִן בְּדֶרֶךְ
דֶּרֶךְ שׁוּר׃ וַיֹּאמֶר הָגָר שִׁפְחַת שָׂרַי
אֵי מִזֶּה בָאת וְאָנָה תֵלֵכִי וַתֹּאמֶר
אֲתָא מִפְּנֵי שָׂרַי גְּבִרְתִּי אָנֹכִי בֹרַחַת׃
אֲמַר וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה שׁוּבִי אֶל

Interp. chal.

amorreos: & chananeos: et gergeseos: & iebuseos.
Sarai autẽ vxor abram non pepererat Ca. 16.
ei: & habebat ancillam egyptiam: et nomẽ eius
agar. Dixitq; sarai ad abram. Ecce nũc prinauit me
dño generatione: ingredere nunc ad ancillam meã: fo
si forte suscipiam filios ex ea. Et obediuit abram ver
bo sarai. Et tulit sarai vxor abram agar egyptiã ancil
lam post decẽ annos ex quo habitauit abraꝫ in terra
chanaan: & dedit eam abram marito suo in vxorẽ. Et
ingressus est ad agar: & concepit. Et videns quia con
cepit: despexit dominã suam in oculis suis. Et dixit
sarai ad abram. Iudicium habeo contra te: ego dedi
ancillam meam in manu tua: & videns quia concepit
despecta sum in oculis eius: iudicet domin inter me
et te. Et dixit abram ad sarai. Ecce ancilla tua in ma-
nu tua est: fac ei sicut placuerit in oculo tuo. & afflixit
eam sarai: & fugit a facie eius. Et inuenit eam an-
gelus domini iuxta fontem aquarum in solitudine: et
iuxta fontẽ que est in via agara. Et dixit: agar ancil
la sarai. vnde venis: & quo vadis. Et dixit: a facie sa-
rai domine mee ego fugio. Et dixit angelus domini.
Reuertere ad

Ptitiua chal.

אִתָּא
אֲמָה
יַלַד אֲמָה בָּנָה
אֲמַר יְהַב אִתָּא
עוֹל עָדָה חְזָא
כָּלָה רָבָה דִין
אֲמָה תְּאָ דִין
עָנָה שָׁבַח
לָאָךְ מֵי דְּבַר
אֲמָה אֲתָא רָבָה

Pagina heb. | Ter. Heb. | Gen. | Ca. xvii. | Trâsla. B. Hiero. | Trâsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

וּנְתַתִּיךָ וְאֶשְׁתְּךָ תַּחַת יָדָהּ׃ וַאֲמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַּייָ אֲסְנָגָאָה אֲסְנֵי יָת בְּלָיְכִי
וְלָא יִתְמְנוּן מִסְנֵי׃ וַאֲמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַּייָ הָא אַתְּ מְעַדְּיָא וְתֵילִיד בַּר וְתִקְרֵי שְׁמֵיהּ
יִשְׁמָעֵאל אֲרֵי כְּבֵיל יְיָ צְלוֹתִיךְ׃ וְהוּא יְהֵא עָרוֹד בְּאֵינָשָׁא הוּא יְהֵא צָרִיךְ לְכוֹלָא
וְאֶפֵּי כָּל אֲחֵי אֲתַשָּׁא יְהֵון צְרִיכִין לֵיתֵי וְעַל אַפֵּי כָּל אֲחוֹהִי יִשְׁרֵי׃ וְצַלְיָאת נְשָׁמָא דַּייָ
דְּיִתְמַלֵּל עִמַּהּ אַסְרַת אַתְּ הוּא אֱלָהָא חֲזִי כּוֹלָא אֲרֵי אֲמַרַת הָא אֲנָא שַׁרְיֵתִי חָזֵי
בָּתַר דְּיִתְגְּלִי לִיהֵי עַל כֵּן קְרָא לְבֵירָא דְּמַלְאֲכָא כְּמֵיתָא יִתְחֲזֵי עֲלָהָא הָא בֵּין רֵיקָם
וּבֵין תַּגְרָא׃ וְיָלִידַת הַגַר לְאַבְרָם בַּר וּקְרָא אַבְרָם שׁוּם בְּרֵיהּ דְּיָלִידַת הַגַר יִשְׁמָעֵאל׃

Ca. xvij. | וְאַבְרָם בַּר תְּמָנִין וְשִׁית שְׁנִין כַּד יָלִידַת הַגַר יָת יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם׃
וְאִתְגְּלִי יְיָ לְאַבְרָם בַּר תִּשְׁעִין וְתֵשַׁע שְׁנִין וַאֲמַר לֵיהּ לְאַבְרָם אֲנָא אֵל שַׁדַּי
פְּלַח קֳדָמַי וְהֵוֵי שְׁלִים׃ וְאֶתֵּן קְיָמִי בֵּינַי וּבֵינָךְ וְאַסְגֵּי יַתֵּיר לַחְדָא׃
עַל אַבְרָם עַל אַפּוֹהִי וּמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ לְמֵימַר׃ אֲנָא הָא גְזַר קְיָמִי עִמָּךְ וְתְהֵי
לַאֲבוֹ סַגֵּי עַמְמִין׃ וְלָא יִתְקְרֵי עוֹד יָת שְׁמָךְ אַבְרָם וְיהֵא

Pagina chal. | Interp. chal.

שָׁעְבַּד סָגֵא
מֵעָה עֲדָה יֵלֵד
כְּרָא צְלָא רָעָה
בְּנָה שָׁרָא
צְלָא מָלַל חָזֵא
שָׁרָא חָזֵא גְּלָה
כּוֹר לָאַר קוּם
חֵא תְּמָנָא שָׁנָה
גְּלָה רָעָה
נְתַן קוּם צְמָר
סָגֵא אֲמַר רָעָה
סָגֵא קָרָא

dominũ tuam: ⁊ subijcere sub manu eius. Et dixit ei angelus domini. Multiplicans multiplicabo filios tuos: ⁊ nõ numerabitur pre multitudine. Et dixit ei angelus domini. Ecce tu concepisti ⁊ paries filiũ: ⁊ vocabis nomen eius ismael: quia suscepit dñs oratio nem tuam. Et ipse erit onager in hominibus. ipse in digebit omnibus ⁊ etiam omnes filij hominũ indige bunt eo. Et e regione omniũ fratrum suoꝝ morabi tur. Et o auit in nomine dñi qui locutus est cum ea di cens. Tu es deus videns omnia: quia dixit. ecce ego cepi videre posthac apparuit mihi. Propterea ap pellauit puteũ: puteũ super quẽ apparuit angelus vite. ecce est inter recam ⁊ agara. Et peperit Agar abrae filium: ⁊ vocauit nomen filij sui quem peperit agar ismaelẽ. Et abram filius octoginta ⁊ sex annoꝝ erat quãdo peperit agar ismaelẽ abrae. Ca. 17.

Θ Ratq; abram filius nonaginta ⁊ nouẽ annoꝝ: et apparuit dñs abrae ⁊ dixit ei. Ego deus oipo tens: seruias coꝝ me ⁊ esto perfectus: ⁊ dabo fedus meum inter verbũ meuꝫ ⁊ inter te: ⁊ multiplicabo te vehementer nimis. Et cecidit abram sup faciem suã: et locutus est cum eo deus dicẽs. Ecce ego pepigi pa ctum meũ tecum: ⁊ eris in patrẽ multarum gentium. Et non vocabitur vltra nomen tuum abram: sed erit

Trâsla. B. Hiero.

dñam tuam: ⁶ & humi liare ⁶ sub ⁹ manu illius. co ⁷ Et rursum. ˣ Multipli cãs ˣ inquit ⁷ multiplicabo ⁸ semẽ tuũ ᵇ & nõ ᶜ nũerabitur ᵖ pre multitudine. ᶜ Ac dein ceps ᵉ ecce ᶜ ait ᵇ cõcepisti ᵉ & paries ᵐ filiũ: ⁿ vocabis ᵠ ᵒ nomẽ eius ᵖ hismael: ᵠ eo ᵠ ᶠ audierit ᵉ dñs ᵘ affli ctionem tuam. ᵣ Hic ᵉ ᵉ ᵉ ᵉ ᵣ erit ᵗ ferus ᵘ hõ: ᵇ manus eius ᶜ cõtra oẽs: ᵇ & man ᵒ ᵉ oĩm ᶜ cõtra eũ ᵘ & ᵇ e regio ne ᵉ vniuersorũ ᵘ frm̃ suo rum ˡ figet tabernacula. ᵐ Vocauit aũt agar ⁿ no mẽ ᵒ dñi ᵖ q loq̃batur ᵠ ad eã: ᶠ tu ᵘ deus ᶠ q vidisti me. ˣ Dixit ᵘ ei. ꝑfecto ᵇ hic ᵘ ví di ᵇ posteriora ᶜ videtis me ᵒ ppea ᶠ appellauit ᵘ puteũ illu: ᵇ puteũ ᵛ viuẽtis & ᵇ ví dẽtis me. ˡ Ipse ẽ ᵐ iter ᵘ ca des ᵒ & ᵖ barad. ᵠ pepitq; ᶠ a gar ᵘ abre ᵉ filium: ᵘ qui vo cauit ᶠ nomen ᵉ ᵉ ᵉ ᵉ

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

Eccle. 44.c. Roma. 4.c.

nomē tuū abraam.qr patrē multarū gētiū posui
ὄνομά σου ἀβραάμ· ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθει
te: ꝛ faciā crescere te valde nimis. et ponā te
κά σε· καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα· καὶ θήσω σε
in gētes. et reges gētiū ex te exūt. et statuā
εἰς ἔθνη· καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται· καὶ στήσω
pactū meū inter me ꝛ inter te et
τὴν διαθήκην μου ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ καὶ
inter semen tuū post te in gñatiōes
ἀναμέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς
suas: in fedus sempiternū vt sim tu° de° ꝛ semi-
αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου θεός, καὶ τοῦ σπέρ-
nis tui post te. et dabo tibi et semini
B ματός σου μετὰ σέ· καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί
tuo post te terrā: quā habitas: oēm terrā
σου μετὰ σὲ τὴν γῆν, ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν
chanaan in possessionē eternā. et ero illis in
χαναὰν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς
deū. et dixit de° ad abraam: tu āt pa-
θεόν. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς ἀβραάμ· σὺ δὲ τὴν διαθή-
ctū meū custodies: et semen tuū post te
κην μου διατηρήσεις, καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ
in gñatiōes suas ꝛ hoc pactū qd obser
εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διατη-
uabis inter me et vos: et inter
ρήσεις ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον
semen tuū post te. circumcidet vobis
τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ· περιτμηθήσεται ὑμῖν
oē masculinū: et circumcidetis carnē pre
πᾶν ἀρσενικόν, καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀ-
Lu.2.c putij vestri. et erit in signū federis in
κροβυστίας ὑμῶν· καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀ-
ter me et vos. et infans octo dierū
ναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν· καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν
circumcidet vobis: oē masculinū in gñatiōes
περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς
vestras. vernaculus domus tue: et emptitius ex
ὑμῶν· ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνητος ἀ-
oi filio alieno q nō est de semine
πὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου ὃς οὐκ ἔστι ἐκ τοῦ σπέρμα-
tuo. circūcisione circūcidet. et erit pa-
τός σου· περιτομῇ περιτμηθήσεται· καὶ ἔσται ἡ διαθή-
ctū meū in carne vestra in fedus eternū. et in
κη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον· καὶ ἀ-
circūcisus mascul°: q nō circumcidet carnē
περίτμητος ἄρσην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα
preputij sui in die octaua: extermi
τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευ-
nabit: et delebit aīa illa de ge-
θήσεται, καὶ ἀφανισθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γέ-
C nere suo. qr pactū meū dissipauit: et di
νους αὐτῆς· ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασε, καὶ εἶ-
xit de° abraam: sara vxor tua nō vocabit
πεν ὁ θεὸς τῷ ἀβραάμ, σάρα ἡ γυνή σου οὐ κληθήσεται

Trāsla.B.Hiero.

appellaberis abraā: qa
patrem multarū gētiū
constitui te. Faciamq;
te crescere vehemen-
tissime: et ponā te in gē
tibus: regesq; ex te
egredietur. et statuam
pactū meū inter me
et te & inter semē tuū
post te in gñationibus
suis federe sempiterno:
vt sim deus tuus
& seminis tui post te.
Daboq; tibi
& semini tuo post te ter
ram peregrinatiōis tue:
oēm terram chanaā in
possessionē eternam:
eroq; deus eorum. Di
xitq; iterum
deus ad abraam. Et tu
ergo
custodies pactum meū
& semen tuum
post te in gñationibus
suis. hoc est pactū meū
quod obseruabitis iter
me & vos &
semē tuū post te. Cir-
cūcidet ex vobis oē ma
sculinū: & circumcidetis
carnē pputij vēi: vt sit
in signū federis inter
me & vos. Infans
octo dies circūcidetur
in vobis. Omē mascu-
linū in generationibus
vestris: tā vernaculus q̄
empticius circūcidetur
& quicūq; nō fuerit de
stirpe vestra.
Eritq; pactū meū
in carne vēa i fedus eter
num. Masculus
cuius preputij caro cir
cuncisa non fuerit:
delebitur aīa illa de po
pulo suo: quia
pactū meū irritū fecit.
Dixit quoq; deus ad
abraā. sarai vxorē tuā
non vocabis

Tex.Heb. Geñ. Ca.xvii.

שִׁמְךָ אַבְרָהָם כִּי אַב הֲמוֹן גּוֹיִם
נְתַתִּיךָ: וְהִפְרֵתִי אֹתְךָ בִּמְאֹד
מְאֹד וּנְתַתִּיךָ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמְּךָ
יֵצֵאוּ: וַהֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי בֵּינִי
וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם
לִבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים
וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ: וְנָתַתִּי לְךָ
וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ
אֵת כָּל אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם
וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים: וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת
בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אַתָּה וְזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם: זֹאת בְּרִיתִי
אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין
זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ הִמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר:
וּנְמַלְתֶּם אֵת בְּשַׂר עָרְלַתְכֶם וְהָיָה
לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם: וּבֶן
שְׁמֹנַת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר
לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בָּיִת וּמִקְנַת כֶּסֶף
מִכֹּל בֶּן נֵכָר אֲשֶׁר לֹא מִזַּרְעֲךָ
הוּא: הִמּוֹל יִמּוֹל יְלִיד בֵּיתְךָ
וּמִקְנַת כַּסְפֶּךָ וְהָיְתָה בְרִיתִי
בִּבְשַׂרְכֶם לִבְרִית עוֹלָם: וְעָרֵל זָכָר
אֲשֶׁר לֹא יִמּוֹל אֶת בְּשַׂר עָרְלָתוֹ
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ אֶת
בְּרִיתִי הֵפַר: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל
אַבְרָהָם שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא תִקְרָא

Pritiua heb.

פָּרָה
קוּם
דּוּר
עָלַם הָיָה
נָתַן
גּוּר
הָיָה אָמַר
בְּרַת שָׁמַר
מוּל
יוֹם
יָלַד קָנָה
הָיָה
עָלַם
כָּרַת
פּוּר
אִישׁ קָרָא

Transla.Chal.

שְׁמָךְ אַבְרָהָם אֲרֵי אַב סְגֵי עַמְמִין יְהַבְתָּךְ: וְאַפֵּישׁ יָתָךְ לַחְדָא לַחְדָא וְאֶתְּנִינָךְ לְכִנְשִׁין
וּמַלְכִין דְּשַׁלִּיטִין בְּעַמְמַיָּא מִינָךְ יִפְּקוּן: וְאָקִים יָת קְיָמִי בֵּין מֵימְרִי וּבֵינָךְ וּבֵין בְּנָךְ
בָּתְרָךְ לְדָרֵיהוֹן לִקְיָם עָלַם לְמִהְוֵי לָךְ לֶאֱלָהָא וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ: וְאֶתֵּן לָךְ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ
יָת אֲרַע תּוֹתָבוּתָךְ יָת כָּל אֲרַעָא דִּכְנַעַן לְאַחְסָנַת עָלַם וְאֶהֱוֵא לְהוֹן לֶאֱלָהָא: וַאֲמַר יְיָ
לְאַבְרָהָם וְאַתְּ יָת קְיָמִי תִּטַּר אַתְּ וּבְנָךְ בָּתְרָךְ לְדָרֵיהוֹן: דָּא קְיָמִי דְּתִטְּרוּן בֵּין
מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין בְּנָךְ בָּתְרָךְ מִגְזַר לְכוֹן כָּל דְּכוּרָא: וְתִגְזְרוּן יָת בִּשְׂרָא דְעָרְלַתְכוֹן
וִיהֵא לְאָת קְיָם בֵּין מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן: וּבַר תְּמַנְיָא יוֹמִין יִתְגְּזַר לְכוֹן כָּל דְּכוּרָא לְדָרֵיכוֹן
יְלִיד בֵּיתָא וּזְבִין כַּסְפָּא מִכֹּל בַּר עַמְמִין דְּלָא מִבְּנָךְ הוּא: מִגְזַר יִתְגְּזַר יְלִיד בֵּיתָךְ וּזְבִין
כַּסְפָּךְ וּתְהֵי קְיָמִי בִּבְשַׂרְכוֹן לִקְיָם עָלַם: וְעַרְלַאי דְּכוּרָא דְּלָא יִגְזַר יָת בְּשַׂר
עָרְלְתֵיהּ וְיִשְׁתֵּיצֵי אֲנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ יָת קְיָמִי אַשְׁנִי: וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָהָם
שָׂרַי אִתְּתָךְ לָא תִקְרֵי

Interp.chal.

nomē tuū abrahā: qr patrē multaꝝ gentiū dedi te. Et multiplicabo te valde nimis: ꝛ ponā te in gētes: ꝛ reges q dñabunt populis ex te egredietur. Et statuā pactū meū inter verbū meū ꝛ inter te: et inter filios tuos post te in gñationib° suis in pactū sempiternū: vt sim tibi in deū: ꝛ filijs tuis post te. Et dabo tibi et filijs tuis post te terrā habitationis tue: vniuersam terrā chanaan in hereditatē eternā: ꝛ ero eis in deū. Et dixit de° abrahe. Tu aūt pactū meū seruabis: tu ꝛ filij tui post te in gñationib° suis. Hoc est pactū meū qd seruabitis inter verbū meū ꝛ inter vos: ꝛ inter filios tuos post te: vt circūcidat in vobis ois mascul°. Et circūcidetis carnē pputij vestri: ꝛ erit in signū federis inter verbū meū ꝛ īter vos. Et filius octo dierū circūcidet in vobis: ois masculus in gñationib° vris: tam nat° domi quā emptus argēto ab oibus filijs populoꝝ q nō sunt de filijs tuis. Circūcisione circūcidetur tā nat° domi tue ꝙ empt° argēto tuo: ꝛ erit pactū meū in carne vēa in pactū eternū. Et mascul° habēs pputiū q nō circūciderit carnē pputij sui: peribit homo ille de populo suo: qm pactū meuz irritū fecit. Et dixit de° ad abrahā. Sarai vxorē tuā non vocabis

Pritiua chal.

נְפַשׁ נְתַן
נְפַק קוּם קוּם
אֲמַר דּוּר הֲוָה
נְתַן יְתַב חֲסַן
הֲוָה קוּם נְטַר
מְנָא דּוּר קוּם
נְטַר אֲמַר גְּזַר
הֲוָה אוּת
הֲוָה קוּם שְׁצָא
שְׁנָה אִנְתְּ קְרָא

Pritiua heb.	Ter. Heb.	Gen.	La. xvii.	Trãsla. B. Iero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
	אֶת שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא תִקְרָא אֶת שְׁמָהּ כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ׃			saraí: sed saram.	nomen eius vltra sara: sed sarra erit
	וּבֵרַכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לְךָ	בֵּן		Et benedicã ei: & ex illa dabo tibi	τὸ ὄνομα αὐτῆς ἔτι σάρα, ἀλλὰ σάρρα ἔσται τὸ
	וּבֵרַכְתִּיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם מַלְכֵי	יִהְיֶה		filiũ: cui bñdicturus sũ.	nomẽ eius: benedicam ãt ei. τ dabo
	עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ׃ וַיִּפֹּל אַבְרָהָם	נָפַל		Eritq; in natiões: & reges popl'oꝝ oriẽtur ex	ὄνομα αὐτῆς. εὐλογήσω δὲ αὐτήν. καὶ δώσω
	עַל פָּנָיו וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הַלְבֶן	פָּנָה צָחַק		eo. Cecidit abraã	tibi ex ea filiũ. et bñdicam ei. et
	מֵאָה שָׁנָה יִוָּלֵד וְאִם שָׂרָה תֵּשַׁע	יָלַד		in faciẽ suam. & risit in corde suo dicẽs. Putasne	σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον. καὶ εὐλογήσω αὐτήν. καὶ
	וְעֶשְׂרִים שָׁנָה תֵּלֵד׃ וַיֹּאמֶר	אָמַר		centenario nascetur filiꝰ: et	ἔσται εἰς ἔθνη. καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ
	אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים לוּ			sara nonagenaria	erunt. et cecidit abraam in faciẽ
	יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר	חָיָה		pariet? Dixitq; deus ad deum. Vtinam	ἔσωπον. καὶ ἔπεσεν ἀβραὰμ ἐπὶ πρόσωπον
	אֱלֹהִים אֲבָל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יֹלֶדֶת	אִישׁ		hismael viuat coram te.	αὐτοῦ, καὶ ἐγέλασε. καὶ εἶπε τῇ διανοίᾳ λέ-
	לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִצְחָק			Et ait deus ad abraam. Sara	γων. εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται υἱός; καὶ
	וְהֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתּוֹ לִבְרִית	קוּם		vxor tua pariet tibi filiũ: vocabisq; nomen eius isaac.	εἰ ἡ σάρρα ἐνενήκοντα ἐτῶν τέξεται; εἶπε δὲ
	עוֹלָם לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו׃ וְלִישְׁמָעֵאל	עוֹלָם		Et constituam pactum meum illi in fedus	abraã ad deũ: isinael hic viuat coram
	שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ			sempiternũ: & semini eius post eũ. Sup hisma el quoq; exaudiui te. Ec ce benedicam ei:	ὀν σου. εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἀβραάμ, ἰδοὺ
	וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ			& augebo & multiplicabo eum	σάρρα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν. καὶ κα-
	בִּמְאֹד מְאֹד שְׁנֵים עָשָׂר נְשִׂיאִם	שָׁנָה נָשָׂא		valde. Duodecim ducẽs	λέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαάκ. καὶ στήσω τὴν
	יוֹלִיד וְנָתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל׃ וְאֶת	יָלַד נָתַן גָּדַל		gñabit: & faciã illũ crescere in gentẽ magnã.	διαθήκην μου πρὸς αὐτόν, εἰς διαθήκην αἰώνιον,
	בְּרִיתִי אָקִים אֶת יִצְחָק אֲשֶׁר	בְּרִית קוּם		Pactũ vero meũ statuam ad isaac: quẽ pariet tibi sara tempore isto in anno altero.	καὶ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν. περὶ δὲ
	תֵּלֵד לְךָ שָׂרָה לַמּוֹעֵד הַזֶּה בַּשָּׁנָה	יָצַד		Cũq; finitus eẽt sermo loquẽtis cũ eo: ascẽdit deus ab abraã. Tulit	ἰσμαὴλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου. ἰδοὺ εὐλογήσω
	הָאֲחֶרֶת׃ וַיְכַל לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיַּעַל	כָּלָה עָלָה		autem abraam ismael filium suum & omnes vernaculos domus sue vniuersosq; quos emerat: & cũctos mares de oibus viris domus sue: & circũcidit carnẽ preputii eoꝝ statim in ipa die: sicut ꝓceperat ei deus. Abraã nonagin-	αὐτὸν, καὶ αὐξανῶ αὐτόν, καὶ πληθυνῶ αὐτὸν
	אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם׃ וַיִּקַּח	לָקַח			valde. duodeci gẽtes generabit: et dabo il-
	אַבְרָהָם אֶת יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל				lum in gẽtẽ magnã: at pactũ meũ sta
	יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל מִקְנַת כַּסְפּוֹ	מָנָה			τὸν εἰς ἔθνος μέγα. τὸν δὲ διαθήκην μου στή-
	כָּל זָכָר בְּאַנְשֵׁי בֵית אַבְרָהָם				σω πρὸς ἰσαάκ, ὃν τέξεταί σοι σάρρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν τῷ ἐναυτῷ τῷ ἑτέρῳ. συνετέλεσεν
	וַיָּמָל אֶת בְּשַׂר עָרְלָתָם בְּעֶצֶם	יוֹם			ãt loquẽs ad eũ. τ ascẽdit deus ab abraam.
	הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ				ἀπ' αὐτοῦ. καὶ λαλῶν πρὸς αὐτόν. καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ ἀβραάμ.
	אֱלֹהִים׃ וְאַבְרָהָם בֶּן תִּשְׁעִים				accepit ãt abraam ismael filiũ suũ: τ om-
					ne vernaculos suos: et oẽs qui empti
					τας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρω
					ὠνήτους, καὶ πᾶσι ἄρσεσιν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ
					abraam: et circũcidit preputia eorũ: in
					ἀβραάμ, καὶ περιέτεμε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ἐν
					tẽpore viet illius: sicut locutusq; ei
					τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν αὐ-
					deus. abraam ãt erat annoꝝ nonaginta
					τῷ ὁ θεός. ἀβραὰμ δὲ ἦν ἐτῶν ἐνενήκοντα

Pritiua chal.	Interp. chal.	Transla. Chal.
בָּרַךְ מִן הָהִיא	nomen eius sarai: sed sara est nomen eius. Et benedicam ei: τ insuper dabo tibi ex ea filium: τ benedicã	וְשָׂרַי אֲרֵי שָׂרָה שְׁמָהּ׃ וְאֶבָרֵךְ יָתַהּ וְאַף יְהַבִּית מִנַּהּ לָךְ בַּר וְאֶבָרְכִנַּהּ וּתְהֵא
חָדָה	ei: τ erit in gentes: τ reges qui dñabũtur populis ex	מַלְכִין דְּיִשְׁלְטוּן בְּעַמְמַיָּא מִנַּהּ יִתְפָּרְשׁוּן עַל אַפּוֹהִי וְחַדִּי וְאָמַר
שַׁנְתָּא יַלְדָּא	ea erunt. Et cecidit abraham sup faciem suã τ gau-	לִיבֵּיהּ הַלְבֶן מְאָה שְׁנִין יִתְיְלִיד וְאִם שָׂרָה הַבַּת תִּשְׁעִין שְׁנִין תְּלֵיד׃ וַאֲמַר אַבְרָהָם
קוּם יַלְדָּא	sus est. Et dixit in corde suo. Nunquid homini centũ	קֳדָם יְיָ לְוַי יִשְׁמָעֵאל יִתְקַיַּם קֳדָמָךְ׃ וַאֲמַר יְיָ בְּקוּשְׁטָא שָׂרָה אִתְּתָךְ תְּלֵיד לָךְ בַּר
כְּרָא קוּם	annoꝝ nascetur filius. τ si sara nonagenaria pariet. Et dixit abraham coram deo. Vtinam ismael perma neat coram te. Et dixit deus. In veritate sara vxor tua pariet tibi filiũ: τ vocabis nomen eius Isaac: τ statuam pactum meum cum eo in pactum eternum τ filijs eius post eum. Et super ismael suscepi orationẽ tuam: ecce benedixi ei: τ crescere eum faciã τ mul- tiplicabo eum valde nimis: duodecim principes ge- nerabit: τ ponam eum in gentem magnã. Et pactum meum statuam cũ isaac: quem pariet tibi sara in tẽ- pore isto anno altero. Et cum consumasset loqui cum eo: ascendit gloria dñi desuper abrahã. Et tulit abra- ham ismaelem filium suum τ omnes vernaculos do- mus sue τ omnes quos emerat argento suo: cunctos masculos de viris domus abrahe: τ circũcidit carnẽ preputij eorum in ipsa die: sicut locutus est cum eo deus. Et abraham erat filius nonaginta	בְּרִיךְ יָתַהּ וְיָתֵן מִנַּהּ לָךְ בַּר וְאֶבָרְכִנַּהּ וּתְהֵא מַלְכִין דְּיִשְׁלְטוּן בְּעַמְמַיָּא מִנַּהּ יִתְפָּרְשׁוּן׃
כְּנָא קוּם יַלְדָּא		וְאָמַר אַבְרָהָם קֳדָם יְיָ הָא יִשְׁמָעֵאל קָדָמָךְ יְהֵא חַי׃ וַאֲמַר יְיָ אֲרֵי בְּקוּשְׁטָא
שְׁצָא סָלַק		שָׂרָה אִתְּתָךְ יְלֵדָא לָךְ בַּר וְתִקְרֵי יָת שְׁמֵיהּ יִצְחָק וַאֲקִים יָת קְיָמִי עִמֵּיהּ לִקְיָם עָלַם וְלִבְנוֹהִי בָּתְרוֹהִי׃
עֲלָה		וְלִישְׁמָעֵאל קַבֵּילִית צְלוֹתָךְ הָא בָּרִיכִית יָתֵיהּ וְאַפְרֵישׁ יָתֵיהּ וְאַסְגֵּי יָתֵיהּ לַחֲדָא לַחֲדָא
כְּמָן		תְּרֵין עֲשַׂר רַבְרְבִין יוֹלִיד וְאֶתְּנִנֵּיהּ לְעַם סַגִּי׃ וְיָת קְיָמִי אֲקִים עִם יִצְחָק דְּתֵלֵד לָךְ
		שָׂרָה לְזִמְנָא הָדֵין בְּשַׁתָּא אָחֳרָנָא׃ וְשֵׁצִי לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ וְאִסְתַּלִּיק יְקָרָא דַּייָ
		מֵעַל וְאַבְרָהָם׃ וְרַבָּא אַבְרָהָם יָת יִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ וְיָת כָּל יְלִידֵי בֵיתֵיהּ וְיָת כָּל
		קִנְיַן כַּסְפֵּיהּ כָּל דְּכוֹרָא בְּאֵינָשֵׁי בֵית אַבְרָהָם וּגְזַר יָת בְּשַׂר עָרְלָתְהוֹן בְּגֻבְרָן יוֹמָא
		הָדֵין כְּמָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ׃ וְאַבְרָהָם בַּר תִּשְׁעִין

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

nouẽ: quãdo circũcidit carnẽ ꝓputij sui
ενία, κατὰ καιρὸν περιτεμεῖν τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐ
ismael ãt filꝰ eius ãnoꝝ tredecim erat: quã
τοῦ. Ισμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτῶν δεκατριῶν ἦν, καὶ
do circũcisus ẽ carnẽ ꝓputij sui.
κατὰ περιετέτμητο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ
in tẽpore diei illius circũcisus ẽ abraam
ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη Ἀβραὰμ
et ismael filius eius: et oẽs viri do
καὶ Ισμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴ
mus eius: et vernaculi eius: et emptitij
κου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀργυρώνητοι
et alienigeno gẽtibus.
ἐξ ἀλλογενῶν ἐθνῶν.

Ca. 18.

A Apparuit ãt illi deus ad quercũ mãbre:
Ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρῆ,
sedente ipso in ostio tabernaculi sui in
καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ με
meridie. suspiciens aũt oculꝭ suis: vi
σημβρίας. ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶ
dit. et ecce tres viri steterũt sup eum.
δε. καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες ἐφεστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ·
et vidẽs cucurrit in occursum eis: ve
καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, ἐκά
ostio tabernaculi sui. et adorauit sup
της θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν
Bcuũ. 16.c. terra: t dixit. dñe si vtiq; inueni gratã coram te
γῆν, καὶ εἶπεν· κύριε εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου,
ne transeas seruũ tuũ. accipiat aqua: et
μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου. ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ
lauent pedes vestroꝝ. et refrigerate
νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν· καὶ καταψύξατε
sub arbore. t accipiã panẽ: et comedetio. t
ὑπὸ τὸ δένδρον· καὶ λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε· καὶ
1. Reg. 28.d. post hoc transibitis in viã vestrã: cuꝰ cau
μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ ἕνε
sa declinastis ad seruũ vestrũ. et dixit: sic
κα ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. καὶ εἶπεν, οὕ
fac: sicut dixisti. et festinauit abraam
τως ποίησον, καθὰ ἐλάλησας· καὶ ἔσπευσεν Ἀβραὰμ
ad tabernaculũ ad sarrã: et dixit ei. accelera:
ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σάρραν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· σπεῦσον,
et cõmisce tres mẽsuras simile: et fac
καὶ φύρασον τρία μίτρα σεμιδάλεως, καὶ ποίησον
subcinerittas et ad boues cucurrit abraam: et tu
ἐγκρυφίας. καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβραάμ, καὶ ἔ
lit vitulũ tenerũ et bonũ: et dedit pue
λαβε μοσχάριον ἁπαλὸν καὶ καλόν, καὶ ἔδωκε τῷ παι
ro: et festinauit facere illã. accepit aũt butyrũ
δί, καὶ ἐτάχυνεν ποιῆσαι αὐτό. ἔλαβε δὲ βούτυρον
et lac et vitulũ quẽ fecit. t apposuit
καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε· καὶ παρέθηκεν
eis: t comederũt. ipse ãt astabat eis sub
αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. αὐτὸς δὲ παρειστήκει αὐτοῖς ὑπὸ

Transla. Chal.

וְתִשַׁע שְׁנִין בְּמִגְזַרְיֵהּ בְּשָׂרָא דְּעָרְלַתֵּיהּ׃ וְיִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ בַּר תְּלַת עֲשְׂרֵה שְׁנִין בַּדְּמִר
יַת בְּשָׂרָא דְּעָרְלַתֵּיהּ׃ בְּעִדָּנָא יוֹמָא הָדֵין יְתְגְּזַר אַבְרָהָם וְיִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ׃ וְכָל אֱנָשֵׁי
בֵּיתֵיהּ יְלִידֵי בֵיתָא וְזַבְנֵי כַסְפָּא מִן בַּר עַמְמִין יְתְגְּזְרוּ עִמֵּיהּ׃

Ca. xviij.

א וְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְיָ בְּמֵישְׁרֵי מַמְרֵא וְהוּא יָתֵיב בְּתָרַע מַשְׁכְּנָא כְּמֵיתֵם יוֹמָא׃ וּזְקַף עֵינוֹהִי
וַחֲזָא וְהָא תְלָתָא גוּבְרִין מְקַיְּמִין עֲלוֹהִי וַחֲזָא וּרְהַט לְקַדָּמוּתְהוֹן מִתְרַע מַשְׁכְּנָא וְסְגִיד
עַל אַרְעָא׃ וַאֲמַר אִם כְּעַן אַשְׁכַּחְתִּי רַחֲמִין קֳדָמָךְ לָא כְעַן תְּעִיבַר מֵעַל עַבְדָּךְ׃ יִסְּבוֹן
כְּעַן זְעִיר מַיָּא וְאִסְתַּמְּרוּ רַגְלֵיכוֹן וְאִסְתְּמִיכוּ תְּחוֹת אִילָנָא׃ וְאֵיסַב כְּסַת דְּלַחְמָא וְאִסְעֵיד
לִבְּכוֹן בַּתַר כֵּן תַּעְבְּרוּן אֲרֵי עַל כֵּן עֲבַרְתּוּן עַל עַבְדְּכוֹן וַאֲמָרוּ כֵּן תַּעְבֵּיד כְּמָא דְּמַלֵּילְתָּא׃
ב וְאוֹחִי אַבְרָהָם לְמַשְׁכְּנָא לְוָת שָׂרָה וַאֲמַר אוֹחִי תְּלַת סְאִין קֶמְחָא דְּסוֹלְתָא לוּשִׁי
וְעִבְדִי עֻגְרִין׃ וּלְוָת תּוֹרִין רָהַט אַבְרָהָם וּסְסִיב בַּר תּוֹרֵי רַכִּיךְ וְטָב וְיָהַב לְעוּלֵמָא
וְאוֹחִי לְמֶעְבַּד יָתֵיהּ׃ וּסְסִיב שִׁמְנָא וְחַלְבָּא וּבַר תּוֹרֵי דְּעָבַד וְיָהַב קֳדָמֵיהוֹן וְהוּא מְשַׁמֵּשׁ
עִלַּוֵיהוֹן תְּחוֹת

Trãsla. B. Hiero.

ꝛ& nouẽ erat ꝛannoꝝ ꝛqñ
circũcidit ᵇcarnẽ ᶜꝓputij
sui: ᵈ& hismael ᵉfilius eius
ᶠtredecim ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵍannos impleuerat ʰtẽpo
re circumcisionis sue. ꝏꝏ
ᵏeadẽ ᵖdie ᵠcircuncisus est
ʳabraam ꝏꝏꝏꝏꝏ ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ˢet hismael ᵗfilius eius: ᵘ&
oẽs ᵛviri ʷdomus illius tã
ˣvernaculi ꝯ ʸemptitii &
ᶻalienigene ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵃpariter ᵇcircuncisi sunt.

Apparuit aũt Ca. 18.
ᵇei ᶜdñs ᵈin conualle
ᵉmambre ᶠsedenti ꝏꝏꝏ
ᵍin ostio ʰtabernaculi sui
ⁱin ipo feruore ʲdiei. ᵐCũ
ꝯ eleuassetⁿoculos: ᵒap
paruerũt ei ᵖtres ᵠviri ꝏ
ʳstantes ˢppe eũ. Quos
ᵗcũ vidisset: ᵘcucurrit ᵛin
occursũ eoꝝ ʷde ostio ˣta
bernaculi sui: ʸ& adora
uit ᶻi terra: ᵃ& dixit. ᵇDñe
ᶜsi ᵈinueni ᵉgratiam ꝏꝏꝏꝏ
ᶠi oculis tuis: ᵍne ʰtrãseas
ⁱseruum tuum: sed ꝏꝏꝏꝏ
ʲafferam ᵏpauxillũ ˡaque
ᵐ& lauẽtur ⁿpedes vestri:
ᵒ& requiescite ᵖsub ᵠarbo
re. ʳPonãꝯ ˢbucellam ꝏ
ᵗpanis: ᵘ& cõfortetur ᵛcor
vrm: ʷpostea ˣ transibitis.
ʸIdcirco ᶻeñ ᵃdeclinastis
ᵇ ad ᶜseruũ vestrum. qui
ᵈdixerunt. ᵉFac ᶠvt ᵍlocu
tus es. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ꝏꝏꝏꝏꝏ
ʰFestinauit ⁱabraã ʲin ta
bernaculũ ad ᵏsaram: ꝏ
ˡdixitꝯ ei. ᵐaccelera ⁿtria
ᵒsata ᵖ simile ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵠcõmisce: ʳ& fac ˢsub ꝏ
cinericios panes. Iẽ ve
roⁱ ad ᵘarmẽtũ ᵛcucurrit
ʷ& tulit inde ˣvitulũ ꝏꝏ
ʸtenerrimum ᶻ& optimũ
ᵃdeditꝯ ᵇpuero. quiꝏꝏꝏ
ᶜfestinauit & ᵈcoxit ᵉillũ.
ᶠTulit quoꝯ ᵍ butyrum
ʰ& lac ⁱ& vitulũ ʲquẽ ᵏco
xerat: ˡ& posuit ꝏꝏꝏꝏꝏ
ᵐcorã eis. ⁿ Iẽ vero ᵒsta
bat ᵖiuxta eos ᵠsub ꝏꝏꝏ

Ter. Heb. Gen. Ca. xviii. Prima heb.

וְתִשַׁע שָׁנָה בְּהִמָּלוֹ בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃
וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנָה בְּהִמּוֹל אֶת בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם
וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ׃ וְכָל אַנְשֵׁי בֵיתוֹ
יְלִיד בַּיִת וּמִקְנַת כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן נֵכָר
נִמְּלוּ אִתּוֹ׃ Cap. xviii.
וַיֵּרָא אֵלָיו
יְהוָה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב
פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם׃ וַיִּשָּׂא
עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים
נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא וַיָּרָץ לִקְרָאתָם
מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה׃
וַיֹּאמַר אֲדֹנָי אִם נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ אַל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ׃
יֻקַּח נָא מְעַט מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם
וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ׃ וְאֶקְחָה פַּת
לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ
כִּי עַל כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל עַבְדְּכֶם
וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃
וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל שָׂרָה
וַיֹּאמֶר מַהֲרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח
סֹלֶת לוּשִׁי וַעֲשִׂי עֻגוֹת׃ וְאֶל
הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן
בָּקָר רַךְ וָטוֹב וַיִּתֵּן אֶל הַנָּעַר
וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח חֶמְאָה
וְחָלָב וּבֶן הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן
לִפְנֵיהֶם וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת

Interp. chal.

et nouem annorũ quando circuncidit carnem preputij sui. Et ismael filius eius erat filius tredecim annorũ quando circuncisa est caro preputij sui. In ipsa die circũcisus est abraham ⁊ ismael filius eius: ⁊ oẽs viri domus sue. tam vernaculi ℈ emptitij de filijs populorum circuncisi sunt cum eo.

Ca. 18.

Et apparuit ei dñs in conualle mamre: ⁊ ipse sedebat in ostio tabernaculi cum incaluisset dies. Et leuauit oculos suos ⁊ vidit: ⁊ ecce tres viri stãtes iuxta eum: ⁊ vidit ⁊ cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi: et adorauit super terram. Et dixit. Domine si inueni nunc gratiã coram te: ne transeas obsecro a seruo tuo. Accipiant nunc paucillũ aque ⁊ lauate pedes vestros: ⁊ recumbite sub arbore et accipiam bucellam panis: ⁊ confortate cor vestrum postea transibitis: quia idcirco transistis iuxta seruũ vestrum. Et dixerũt: sic facies sicut locutus es. Et festinauit abraham in tabernaculo ad saram. Et dixit. Accelera tria sata farine simile: comisce ⁊ fac placẽtas. Et ad boues cucurrit abraham: ⁊ tulit vitulum tenerum ⁊ optimum ⁊ dedit puero: ⁊ festinauit vt coqueret eũ. Et tulit butyrũ ⁊ lac ⁊ vitulũ quẽ coxerat: et posuit coram eis: et ipse ministrabat iuxta eos sub

Prima chal.

נַעַר שָׁנָה
נָעַר
נָתַן
לֶחֶם
שָׁתָה פָּתַת
לֶחֶם וְסָעַד
עָבַר
כִּי עַל כֵּן עֲבַרְתֶּם
אָמַר עָשָׂה
מָהַר
רוּץ לָקַח
בָּקָר בֶּן
רַךְ טוֹב
נָתַן
עָמַד
פָּנָה

Pri. ua beb.	Tex. Heb.	Sep.	Ca. xviii.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
הָעֵץ	וַיֹּאכֵלוּ׃			arbore. Cũq; comedis	arbore. dixit ãt ad eũ. vbi
אֲבָל אָמַר	וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַיֵּה			set. dixerũt ad eũ. Vbi	σαρρα ἡ γυνή
אִשְׁתְּךָ	שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה	בָּאֹהֶל׃		est sara vxor tua. Ille rñ	tua. ille ãt rñdens
אִישׁ				dit. Ecce in tabernaculo	dixit: ecce in tabernaculo
וַיֹּאמֶר שׁוֹב	אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת	חַיָּה		est. Cui dixit. Reuer	σου. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ. εἶ
וְהִנֵּה בֵן	לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ			tẽs veniã ad te tpe isto:	πεν δὲ ἐπαναστρέφων ἥξω πρός σε κατὰ τὸν και
	וְשָׂרָה שֹׁמַעַת			vita comite: & hẽbit fi	ρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν σάρρα ἡ γυνή σου.
	פֶּתַח הָאֹהֶל			liũ sara vxor tua. Quo	σάρρα δὲ ἤκουσε πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς ὄπισ
	וְהוּא אַחֲרָיו׃			audito sara risit post	cum. abraam ãt et sarra prouecti e
	וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים			ostiũ tabernaculi. Erãt ãt	rant dieb. desierãt ãt sarre fieri muliebria.
בָּאִים בַּיָּמִים	חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה	אֹרַח		ambo senes	σαρκὸς μιερῶν. ἐξέλιπε δὲ σάρρα γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα.
כַּנָּשִׁים׃	וַתִּצְחַק שָׂרָה	נֶעְשָׂה צָחֳק		prouecteq; etatis: & de	risit ãt sarra in seipsa dicens: nondũ ḋũ
בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר	אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה	בָּלָה הָיָה		fierant sare fieri	ἐγέλασε δὲ σάρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα, ὕπω μέν
לִי עֶדְנָה	וַאדֹנִי זָקֵן׃			muliebria: que risit dce	mihi fuit vsq; nunc. at dñs m. se
וַיֹּאמֶר יְהוָה	אֶל אַבְרָהָם לָמָּה זֶּה	צָחֲקָה שָׂרָה		occulte dicens. Postq;	μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν. ὁ δὲ κύριός μου πρισ
לֵאמֹר הַאַף	אָמְנָם אֵלֵד וַאֲנִי	זָקַנְתִּי		consenui: & dñs meus	ner. ait ãt dñs ad abraam: dicẽs. qua
כִּי פָלָא	מֵיְהוָה דָּבָר			vetulus ẽ:	βύτης. εἶπε δὲ κύριος πρὸς ἀβραάμ, λέγων. τί
לַמּוֹעֵד אָשׁוּב	אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה	שׁוּב		voluptati operã dabo	re risit sarra in seipsa dicens. num ve
וּלְשָׂרָה בֵן׃	וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה לֵאמֹר	כָּחַשׁ		Dixit aũt dñs ad abra	ὅτι ἐγέλασε σάρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα. ἆρά γε ἀ
לֹא צָחַקְתִּי כִּי יָרֵאָה	וַיֹּאמֶר לֹא			am: qre risit sara vxor	re pariam: ego consenui. nũquid ipossibile erit
כִּי צָחָקְתְּ׃	וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים	קוּם		tua dicens: nũ vere pa	λεῖῶς τέξομαι; ἐγὼ γεγήρακα. μὴ ἀδυνατήσει
וַיַּשְׁקִפוּ עַל פְּנֵי סְדֹם	וְאַבְרָהָם	שָׁקַף		ritura sum	apud dñm verbũ? in tempus hoc in
הֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם׃	וַיהוָה אָמַר			anus? Nũquid deo qc	παρὰ κυρίῳ ῥῆμα; εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς
הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם	אֲשֶׁר אֲנִי	עֹשֶׂה׃		q̃ est difficile?	ὥρας ἀναστρέψω πρός σε. καὶ ἔσται τῇ σάρρα υἱὸ
וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי	גָּדוֹל וְעָצוּם	נִבְרְכוּ בוֹ כֹּל גּוֹיֵי		Iuxta cõdictum reuer	luno. negauit ãt sarra: dicens. nõ ri
הָאָרֶץ׃ כִּי יְדַעְתִּיו	לְמַעַן			tar ad te hoc eodẽ tpe:	σε. ἠρνήσατο δὲ σάρρα, λέγουσα. οὐκ ἐγέλα
יְצַוֶּה אֶת בָּנָיו	וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו			vita comite: & hẽbit sa	σα. ἐφοβήθη γάρ. καὶ εἶπεν αὐτῇ οὐχί, ἀλλὰ ἐγέ
וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה	לַעֲשׂוֹת צְדָקָה	עָשָׂה		ra filium. Negauit sara	λασας. ἐξαναστέντες δὲ οἱ ἄνδρες ἐκεῖθεν κατέ
וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הָבִיא יְהוָה	עַל	שָׁפַט אֹתָא		dicẽs non risi: timore	χεῦσε ἐπὶ πρόσωπον σοδόμων καὶ γομόρ
אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלָיו׃				pterrita. Dñs ãt: nõ est	ρε. ἀβραὰμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν συμ
				inqt ita: sed risisti. Cũ	πανο eos. at dñs dixit. non cela
				ergo surrexissent ide vi	προπέμπων αὐτούς. ὁ δὲ κύριος εἶπεν. δυμὴ κρύ
				ri: direxerũt oculos cõ	βο ab abraam seruo meo q̃ ego facio. abra
				tra sodomã: & abraã si	ham ãt futur erit in gẽtẽ magnã τ multã. et bñ
				mul gradiebatur dedu	ὰμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολύ. καὶ ἐνευ
				cens eos. Dixitq; dñs.	dicentur in ipso oẽs gentes terre. scio
				Nũ celare potero abra	λογήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. οἶδα γὰρ
				am que gesturus sũ: cũ	eni qõ precipiet filijs suis: et domui sue
				futurus sit in gentem	γὰρ ὅτι συνταξεῖ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐ
				magnã ac robustissimã	post se. et custodiẽt vias dñi
				& bñ dicende sint in eo	τοῦ μετ' αὐτόν. καὶ φυλάξουσι τὰς ὁδοὺς κυρίου τοῦ
				omnes nationes terre.	vt faciãt iustitiã et iudiciũ. vt adducat
				Scio enim q̃ precepturus	ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, ἵνα ἐπαγάγῃ
				sit filiis suis	dñs sup abraam oia q̃cũq; locut ẽ ad eum.
				& domui sue post se:	κύριος ἐπὶ ἀβραὰμ πάντα ἐσα ἐλάλησε πρὸς αὐτόν.
				vt custodiãt viã dñi: &	
				faciãt iudiciũ & iustitiã:	
				vt adducat dominus	
				ppter abraã oia q̃cũq; lo	
				cutus est ad eum.	

Pri. ua chal.	Interp. chal.	Transla. Chal.
אִיתַי	arbore: & comederunt. Et dixerũt ei vbi est sara vxor	אֵילָנָא וַאֲכָלוּ׃ וַאֲמָרוּ לֵיהּ אַן שָׂרָה אִתְּתָךְ וַאֲמַר הָא בְּמַשְׁכְּנָא׃ וַאֲמַר
תּוּב	tua. Et dixit. Ecce in tabernaculo est. Et ait. Reuer	מֵיתֵב אֵיתוּב
קוּם שׁוּב עוֹל	tens reuertar ad te in tpe isto quo vos critis viui: et	לְוָתָךְ בְּעִדָּנָא דֵּין חַיָּא וְהָא בַּר לְשָׂרָה אִתְּתָךְ שָׂרָה שְׁמַעַת בְּתָרַע
הֲוָה עֲבַד אֲמַר	ecce filius erit sare vxori tue: & sara audiebat in ostio	מַשְׁכְּנָא וְהוּא
שׁוּב רְחַם עֲלַם	tabernaculi: & ostiũ erat a tergo eius. Abrahã ãt &	אֲחוֹרוֹהִי׃ וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה סָבִיבוּ עֲלוֹ בְּיוֹמִין פְּסַק מְלֵהְוֵי לְשָׂרָה אָרַח כְּנָשַׁיָּא׃ וְחַיְכַת
רַבַּת יַלַד בַּתָּה	sara senuerãt & prouecte erãt etatis: & desierat esse sa	שָׂרָה בְּמֵעָהָא לְמֵימַר בָּתַר דְּסִיבִית תְּרֵיהוֹן עוֹלִימוּ וְרִבּוּנִי סִינּוּ אֲמַר יְיָ לְאַבְרָהָם
תּוּב קוּם	re cõsuetudo mulierũ. Et risit sara intra se dicẽs. Post	לְמָא דֵּין חַיְכַת שָׂרָה לְמֵימַר הַבְּרָם בְּקוּשְׁטָא אֵילִיד וַאֲנָא סִיבִית׃ הֵיתְכַּסִּי מִן כָּדָם
קוּם שְׁבַק	quã cõsenui erit mihi iuuẽtus: & dñs meus senex est.	יְיָ פִּתְגָמָא לְזִמְנָא אֵיתוּב לְוָתָךְ כְּעִדָּנָא דֵּין חַיָּא וּלְשָׂרָה בַּר וְכַדְיַכַת שָׂרָה לְמֵימַר
לָוֵה כָּסָה	Et dixit dñs abrahe. Quare risit sara dicẽs. Num&	לָאו חַיְכַת אֲרֵי דְּחֵילַת וַאֲמַר לָא אֶלָּהֵין חַיְכַתְּ׃ וְלַמּוֹ מְתָנִן נוּהֲרָא׃ וְאִיסְתְּלִיאוּ עַל
הָוָה בָּרַךְ	Et vere pariã ego ab abrahã quod ego facio.	אַפֵּי סְדוֹם וַאַבְרָהָם אַזֵּיל עִמְּהוֹן לְאַלְוָאוּתְהוֹן׃ וַיְיָ אֲמַר מְכַסֵּי אֲנָא מֵאַבְרָהָם דְּאֲנָא
נְבִיר	Abrahã autẽ erit in gentem magnam & robustam.	עָבֵיד׃ וְאַבְרָהָם מֵיהֲוֵא יְהֵוֵא לְעַם סַגִּי וְתַקִּיף וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִילֵיהּ כָּל עַמְמֵי אַרְעָא׃ אֲרֵי
עָבַד דִּין אָתָא	Et benedicentur propter eum oẽs populi terre: quia	יְתַפְּקִינֵיהּ בְּדִיל דְּיִפְקֵד יָת בְּנוֹהִי וְיָת אֵינַשׁ בֵּיתֵהּ בָּתְרוֹהִי׃ וְיִטְּרוּן אוֹרַח מֵימְרָא
	noui qõ precipiet filijs suis: et viris dom sue post se	דְּיְיָ לְמֶעְבַּד צִדְקְתָא וְדִינָא בְּדִיל דְּאַיְתֵי יְיָ עַל אַבְרָהָם יָת דְּמַלֵּיל לְמֵימְרָא
	vt custodiant vias que recte sunt coram dño: vt faciant	
	iusticiam & iudiciũ: vt adducat dominus super abra	
	ham quod locutus est vt adduceret super eum.	

Trāſla.Grec.lxx.cū interp.latina.

dixit aūt dñs: clamor sodomorū et gomorre mul
εἶπε δὲ κύριος, κραυγὴ σοδόμων καὶ γομόῤῥας πε-
tiplicatus ē apd me. et peccata eorū magna
πλήθυνται πρὸς μέ· καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι
valde. et descendēs igit videbo: si scdm
σφόδρα. καταβὰς οὖν ὄψομαι, εἰ κατὰ
Jone.1 a. clamorē eorū qui venit ad me: p
τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρός με, συν-
ficiūt. si aūt nō: vt sciā. et reuersi
τελοῦνται· εἰ δὲ μή, ἵνα γνῶ. καὶ ἀποστρέψαντες οἱ
viri inde: venerūt i sodomā. abraam aūt erat
ἄνδρες ἐκεῖθεν, ἦλθον εἰς σόδομα. ἀβραὰμ δὲ ἦν
stans corā dño. et appropinquās abraā a-
ἑστηκὼς ἔναντι κυρίου. καὶ ἐγγίσας ἀβραὰμ εἶ-
it: nūqd simul perdes iustū cū impio. et
πε, μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς· καὶ
erit iustus sicut impius. si fuerint quiquagita
ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. ἐὰν ὦσι πεντήκοντα
iusti in ciuitate: perdes eos. non
δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολέσεις αὐτούς· οὐκ
remittes omni loco ppter quiquagita
ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκα τῶν πεντήκοντα
iustos: si fuerint in ea? nequaquā facies
δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ; μηδαμῶς ποιήσῃς τὸ
verbū hoc: occidere iustum cū impio.
ῥῆμα τοῦτο, ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς.
et erit iustus sicut impius. neqquā. q iudicas
καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής· μηδαμῶς. ὁ κρίνων
oēm terrā: nō facies iudiciū. dixit aūt domi
πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν. εἶπε δὲ κύρι-
nus: si fuerint in sodomis quiquaginta iusti:
ος, ἐὰν ὦσιν ἐν σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι,
remittā oī ciuitati et oī loco
ἀφήσω ὅλην τὴν πόλιν καὶ πάντα τὸν τόπον
D ppter eos. et respondēs abraam: dixit. nunc
δι' αὐτούς. καὶ ἀποκριθεὶς ἀβραάμ, εἶπε· νῦν
cepi loqui ad dñm. ego aūt sum tra
ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον· ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ
et puluis. si aūt minus fuerint quinqginta
καὶ σποδός. ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα
iusti in quadraginta quiqꝫ: perdes ppter
δίκαιοι εἰς τεσσαρακονταπέντε, ἀπολεῖς ἕνεκεν
quadraginta quiqꝫ omnē ciuitatē? et
τῶν τεσσαρακονταπέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; καὶ
dixit: nō perdā: si iuenero illic quadra-
εἶπεν, οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαρα-
gita quinqꝫ. et addidit vltra loqui
κονταπέντε. καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι
ad eum: et dixit. si iuēti fuerit illic qdra
πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν· ἐὰν εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσα-
ginta. et dixit: non perdam
ράκοντα. καὶ εἶπεν, οὐ μὴ ἀπολέσω

Trāſla.B.Hiero.

dixit itaqꝫ dñs. Clamor sodomorū & gomorreorū multiplicatꝰ est: & pctm̄ eorū aggrauatū est nimis. Descendā & videbo: vtrum clamorē q venit ad me opere cōpleuerit: an nō est ita: vt sciam. Cōuerteruntqꝫ se inde: & abierunt sodomam. Abraā vero adhuc stabat corā dño: & appropinquans ait. Nunquid perdes iustū cum impio: si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate peribunt simul: & non parces loco illi propter quinquaginta iustos: si fuerint in eo. Absit a te vt rē hanc facias: & occidas iustum cum impio: fiatqꝫ iustus sicut impius. Nō est hoc tuū qui iudicas omnem terrā. nequaqꝫ facias iudiciū hoc. dixitqꝫ dominus ad eū. Si inuenero sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittam omni loco propter eos. Respōdit abraam & ait. quia semel cepi: loquar ad dominum meum: cū sim puluis & cinis. quid si minus quiquagīta iustis quinqꝫ fuerint: delebis propter quiqꝫ vniuersam vrbem. & ait. Non delebo: si inuenero ibi quadraginta quinqꝫ. Rursumqꝫ locutus est ad eum. Si autem quadraginta ibi inuēti fuerint: quid facies? Ait: non pcutiā

Ter.Heb. Geñ. Ca.xviii.

ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה
כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד:
ארדה נא ואראה הכצעקתה
הבאה אלי עשו כלה ואם לא
אדעה: ויפנו משם האנשים
וילכו סדמה ואברהם עודנו עמד
לפני יהוה: ויגש אברהם ויאמר
האף תספה צדיק עם רשע: אולי
יש חמשים צדיקם בתוך העיר
האף תספה ולא תשא למקום
למען חמשים הצדיקם אשר
בקרבה: חללה לך מעשת כדבר
הזה להמית צדיק עם רשע
והיה כצדיק כרשע חללה לך
השפט כל הארץ לא יעשה
משפט: ויאמר יהוה אם אמצא
בסדם חמשים צדיקם בתוך
העיר ונשאתי לכל המקום
בעבורם: ויען אברהם ויאמר
הנה נא הואלתי לדבר אל אדני
ואנכי עפר ואפר: אולי יחסרון
חמשים הצדיקם חמשה
התשחית בחמשה את כל העיר
ויאמר לא אשחית אם אמצא
שם ארבעים וחמשה: ויסף עוד
לדבר אליו ויאמר אולי ימצאון
שם ארבעים ויאמר לא אעשה

Priitiua heb.

אמר
ירד ראה
בוא עשה
ידע פנה
פנה נגש אמר
ספה צדק
נשא קום
עשה
מות
שפט מצא
עבר ענה
יאל
חסר
שחת
רבע
עשה

Transla.Chal.

ואמר יי קבילת סדום ועמורה ארי סגיאת וחובתהון ארי תקיפת לחדא: אתגלי
כען ואידון הכקבילתהון דעלת לקדמי עבדו איעביד עמהון גמירא אם לא תיבין
ואם תיבין לא אתפרע: ואתפניאו מתמן גבריא ואזלו לסדום ואברהם עד כען
משמש בצלו קדם יי: וקריב אברהם ואמר הברגז תשיצי זכאה עם חיבא: מאים
אית חמשין זכאין בגו קרתא הברגז תשיצי ולא תשבוק לאתרא בדיל חמשין זכאין
די בגוה: קושטא אינון דינך מלמעבד כפתגמא הדין לשצאה זכאה עם חיבא
ויהא זכאה כחיבא קושטא אינון דינך הדיין דכל ארעא לא ברם יעביד דינא:
ואמר יי אם אשכח בסדום חמשין זכאין בגו קרתא ואשבוק לכל אתרא בדיליהון:
ואתיב אברהם ואמר הא כען אסגיתי למללא קדם יי ואנא עפר וקטם: מאים
יחסרון מחמשין זכאין חמשא התחבל בחמשא ית כל קרתא ואמר לא אחבל אם
אשכח תמן ארבעין וחמשא: ואוסיף עוד למללא עמיה ואמר מאים ישתכחון
תמן ארבעין ואמר לא אעביד גמירא

Interp.chal.

Dixitqꝫ dñs. Clamor sodome et gomorre qr multꝰ est et peccatū eorū qr forte est nimis. apparebo nunc et vi dicabo: vtrū sicut clamor q venit corā me fecerint: consumabo eos: si nō egerint penitentiā. Si aūt egerint penitentiā: nō vlciscar. Et recesserūt inde viri: et abierūt sodomā: et abrahā adhuc stabat in oratione corā dño. Et accessit abrahā: et dixit. Nunqd in furore cōsumes iustū cum impio. Si forte sunt qnquaginta iusti in medio ciuitatis: nū in furore ꝯsumes: et nō dimittes loco ppter qnquaginta iustos q sunt in medio eius. Uera sunt iudicia tua: ne facias sicut rē hāc: vt cōsumas iustū cum impio: vt sit iustus sicut ipius: vera sunt iudicia tua. Nunquid iudex vniuerse terre non vtiqꝫ faciet iudicium? Dixitqꝫ dñs. Si inuenero in sodoma quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittā omni loco propter eos. Et respondit abrahā et dixit: multum locutus sum coram dño: cū sim ego puluis et cinis. Forte deficient de quinquaginta iustis quinqꝫ: nūquid disperdes propter quinqꝫ omnē ciuitatem. Et dixit. Non disperdam si inuenero ibi quadraginta et quinqꝫ. addiditqꝫ rursus loqui cū eo et dixit. forte inuenientur ibi quadraginta. Et dixit. non faciam consumationem

Priitiua chal.

גלה דון עול
עבד תוב פרע
פנה שמש צלא
שצא זכה חוב
גוה קרב שבק
קשט דון עבד
חוב היה דון
עבד שכח שבק
תוב סנא חסר
זכה חבל קרה
שכח רבע יסף
שכח עבד

Pritiua heb. | Ter. Heb. | Gen. | Ca. xix. | Trãsla. B. Hiero. | Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים׃ וַיֹּאמֶר אֵל ‥‥ עֲבַר
propter quadraginta. ¶Ne ‥‥‥

ad eum: vbi sunt viri q̃ ingressi sũt
πρὸς αὐτόν, ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες
ad te nocte. educ illos ad nos:
πρός σε τὴν νύκτα. ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς,
vt coeamus cũ eis. egressus ẽ aũt lot ad ve-
ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς. ἐξῆλθε δὲ λὼτ πρὸς τὸ πρό-
stibulum: at hostiũ adaperuit post se. ait aũt
θυρον, τὴν δὲ θύραν προσέωξεν ὀπίσω αὐτοῦ. εἶπε δὲ
eis: nequaq̃ viri fratres ne malũ feceritis.
B αὐτοῖς, μηδαμῶς ἄνδρες ἀδελφοὶ μὴ πονηρεύσησθε.
sunt aũt mihi due filie: que nõ cognouerũt virũ:
εἰσὶ δέ μοι δύο θυγατέρες, αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα,
educã eas ad vos: et vtimini eis: sicut
ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρᾶσθε αὐταῖς, καθὸ ἂν
placuerit vobis: solũ in viros istos ne fa-
ἀρέσκοι ὑμῖν, μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποι-
ciatis iniustũ: cuius causa ingressi sũt sub tegmine
ήσητε ἄδικον, οὗ ἕνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπην
Judith 10.f. trabium mearũ. dixerũt aũt illi: recede illuc. in-
τῶν δοκῶν μου. εἶπαν δὲ αὐτῷ, ἀπόστα ἐκεῖ. εἰσ-
gressus es habitare: nunq̃d ⁊ iudiciũ iudicare? nũc ergo
ῆλθες παροικεῖν, μὴ καὶ κρίσιν κρίνειν; νῦν οὖν
te affligemus magis q̃ illos. et coegerunt
σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. καὶ παρεβιάζοντο
virũ lot vehementer. ⁊ appropinquauerũt cõ-
2.Pe.2.b. τὸν ἄνδρα τὸν λὼτ σφόδρα. καὶ ἤγγισαν συν-
fringere ostiũ. extendentes aũt viri
τρίψαι τὴν θύραν. ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς
manus: attraxerunt lot in domũ ad
C χεῖρας, εἰσεσπάσαντο τὸν λὼτ εἰς τὸν οἶκον πρὸς
se: et ostiũ domus clauserunt.
ἑαυτούς, καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν.
at viros existẽtes ad ianuã percusse-
τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας ἐπάταξ-
runt in cecitate a minimo vsq; ad magnũ. ⁊ prete-
4.Re.6.d. αν ἐν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. καὶ παρε-
rierũt querentes ostiũ. dixerũt aũt viri
λύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν. εἶπον δὲ οἱ ἄνδρες
ad lot: sunt tibi hic generi aut filij aut fi-
πρὸς τὸν λώτ, εἰσί σοι ὧδε γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυ-
lie? aut si q̃s tibi alius est in ciuitate? educ
γατέρες; ἢ εἴ τίς σοι ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει; ἐξάγα-
de loco isto. q: perdim⁹ nos
γε ἐκ τοῦ τόπου τούτου. ὅτι ἀπόλλυμεν ἡμεῖς
locũ istum. q: exaltat⁹ ẽ clamor eorũ corã
τὸν τόπον τοῦτον. ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐνώπι-
dño. ⁊ misit nos dñs delere eam.
ον κυρίου. καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρίψαι αὐτήν.
egressus ẽ aũt lot: et locutus ẽ ad generos su-
ἐξῆλθε δὲ λώτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐ-
os: qui acceperũt filias suas. et di-
τοῦ, τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ. καὶ εἶ-
xit: surgite ⁊ egredimini de loco isto.
πεν, ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου τούτου

ei. Vbi sunt viri: qui
introierunt
ad te nocte. Educ illos
huc:
vt cognoscamus eos.
Egressus ad eos loth
post tergum accludens
ostium
ait. Nolite quęso fratres
mei: nolite malũ hoc fa
cere. Habeo duas filias
q̃ necdũ cognouerunt
virum. Educã eas ad
vos:
& abutimini eis: sicut
vobis placuerit: dum
mõ viris istis nihil mali
faciatis:
quia ingressi sunt sub
vmbra culmis mei. At
illi dixerũt. Recede il-
luc. & rursus. Ingres-
sus es inquiunt vt adue
na: nũquid vt iudices.
Te ergo ipsum magis
q̃ hos affligemus. Vi-
mq; faciebãt loth vehemẽ
tissime. Iamq; ppe erat
vt effringeret fores. &
ecce miserũt manũ viri
& introduxerunt ad se
loth: clauserũtq; ostiũ
& eos qui foris erant
pcusserũt cecitate a mi
nimo vsq; ad maximũ:
ita vt ostiũ inuenire nõ
possent. Dixerũt autem
ad loth. Habes hic
quempiam tuorum
generũ aut filios aut fi
lias? Omnes qui tui sũt
educ de vrbe hac.
Delebimus enim
locum istum:
eo q̃ increuerit clamor
eorũ corã dño: q mi-
sit nos vt pdamus illos.
Egressus itaq; loth: lo
cutus ẽ ad generos suos:
qui accepturi erãt fili-
as eius: & dixit. surgite
& egredimini d loco isto

לוֹ אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ
אֵלֶיךָ הַלָּיְלָה הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ
וְנֵדְעָה אֹתָם: וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט
הַפֶּתְחָה וְהַדֶּלֶת סָגַר אַחֲרָיו:
וַיֹּאמַר אַל נָא אַחַי תָּרֵעוּ: הִנֵּה נָא
לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ
אִישׁ אוֹצִיאָה נָּא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם
וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק
לָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל תַּעֲשׂוּ דָבָר
כִּי עַל כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קֹרָתִי: וַיֹּאמְרוּ
גֶּשׁ הָלְאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא
לָגוּר וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט עַתָּה נָרַע לְךָ
מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד
וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת: וַיִּשְׁלְחוּ
הָאֲנָשִׁים אֶת יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת לוֹט
אֲלֵיהֶם הַבָּיְתָה וְאֶת הַדֶּלֶת סָגָרוּ:
וְאֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פֶּתַח הַבַּיִת
הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל
וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח: וַיֹּאמְרוּ
הָאֲנָשִׁים אֶל לוֹט עֹד מִי לְךָ פֹה
חָתָן וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ
בָּעִיר הוֹצֵא מִן הַמָּקוֹם: כִּי
מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה
כִּי גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת פְּנֵי יְהוָה
וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ: וַיֵּצֵא
לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל חֲתָנָיו לֹקְחֵי בְנֹתָיו
וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְּאוּ מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה

יָצָא
יָדַע
רוּעַ
שָׁנָה
עָשָׂה
בּוֹא קָרָה
נָגַשׁ
שָׁפַט רוּעַ
פָּצַר
שָׁלַח בּוֹא
גָּדַל
לָאָה
יָצָא קוּם
שָׁחַת
שָׁלַח
דָּבַר
אָמַר יָצָא

Transla.Chal.

לֵיהּ אַן גּוּבְרַיָּא דַּאֲתוֹ לְוָתָךְ בְּלֵילְיָא אַפֵּיקִנּוּן לְוָתַנָא וְנִידַּע יָתְהוֹן: וּנְפַק לְוָתְהוֹן לוֹט
לְתַרְעָא וְדַשָּׁא אֲחַד בָּתְרוֹהִי: וַאֲמַר בְּבָעוּ כְעַן אַחַי לָא תַבְאֲשׁוּן: הָא כְעַן לִי תַּרְתֵּין בְּנָת
דְּלָא יְדַעוּ גְבַר אַפֵּיק כְּעַן יָתְהֵין לְוָתְכוֹן וְעִבִידוּ לְהֵין כִּדְתַקִּין בְּעֵינֵיכוֹן לְחוֹד לְגוּבְרַיָּא
הָאִלֵּין לָא תַעְבְּדוּן מִדַּעַם אֲרֵי עַל כֵּן עָלוּ בִּטְלַל שָׁרוּתִי: וַאֲמַרוּ קְרֵב לְהָלָא וַאֲמַרוּ
חַד אָתָא לְאִתּוֹתָבָא וְהָא דָאִין דִּינָא כְּעַן נַבְאֵישׁ לָךְ מִדִּילְהוֹן וְאִתְקִיפוּ בְגַבְרָא בְּלוֹט
לַחֲדָא וּקְרִיבוּ לְמִתְבַּר דַּשָּׁא: וְאוֹשִׁיטוּ גוּבְרַיָּא יָת יְדֵיהוֹן וְאַעִילוּ יָת לוֹט לְוָתְהוֹן
לְבֵיתָא וְיָת דַּשָּׁא אֲחָדוּ: וְיָת גּוּבְרַיָּא דִּבִתְרַע בֵּיתָא מְחוֹ בְּשַׁבְרִירַיָּא מִזְּעֵירָא וְעַד
רַבָּא וּלְאִיאוּ לְאַשְׁכָּחָא תַּרְעָא: וַאֲמַרוּ גוּבְרַיָּא לְלוֹט עוֹד מָאן לָךְ הָכָא חֲתַן וּבְנָךְ
וּבְנָתָךְ וְכֹל דִּלָךְ בְּקַרְתָּא אַפֵּיק מִן אַתְרָא: אֲרֵי מְחַבְּלִין אֲנַחְנָא יָת אַתְרָא הָדֵין אֲרֵי
סְגִיאַת קְבִילְתְהוֹן קֳדָם יְיָ וְשַׁלְּחַנָא יְיָ לְחַבָּלוּתַהּ: וּנְפַק לוֹט וּמַלֵּיל עִם חַתְנוֹהִי נָסְבֵי
בְּנָתֵיהּ וַאֲמַר קוּמוּ פּוּקוּ מִן אַתְרָא הָדֵין

Interp̃.chal.

ei. Ubi sunt viri qui venerũt ad te nocte: educ eos ad nos: ⁊ cognoscemus eos. Et egressus est ad eos lot ad portam: ⁊ hostiũ clausit post se. Et ait. Obsecro nunc fratres mei nolite male facere. Ecce nũc habeo duas filias que nõ cognouerũt virũ: educã nũc eas ad vos et facite illis sicut placuerit in oculis vestris: tantũmodo viris istis ne faciatis quicquã: q: propterea ingressi sunt sub vmbra tegminis mei. Et dixerũt. Recede illuc: et dixerũt: en venit ad peregrinandũ ⁊ ecce iudicat iudiciũ: nunc male faciemus tibi magis q̃ eis et cõpulerunt virũ lot valde: ⁊ accesserunt ad cõfringendam ianuã. Et extenderũt viri manus suas ⁊ introduxerunt lot ad se in domũ: ⁊ ianuam clauserũt. Et viros qui erant in porta domus pcusserunt cecitate a minimo vsq; ad maximũ. Defatigatiq; sunt vt inuenirẽt portã. Dixerũtq; viri ad lot. quoscũq; habes hic generos tuos ⁊ filios tuos ⁊ filias tuas ⁊ oĩa que habes in ciuitate. educ de loco isto: qm̃ disperdemus nos locum istuz: q: magnus est clamor eoꝝ corã dño. Et misit nos dñs vt disperderemus eum. Et egressus est lot: ⁊ locutus est cũ generis suis q̃ accepturi erant filias suas. Et ait. Surgite egredimini de loco isto:

Primitiua chal.

אֲתָא נְפַק יְדַע
בְּעָה בְּאַשׁ תְּרֵי
בְּנָה נְפַק עֲבַד
אֲלַל עֲבַד עוּל
שְׁרָא יְתַב דּוּן
בְּאַשׁ תְּקַף תְּבַר
יְשַׁט עוּל מְחָא
רְבָה לְאָה שְׁכַח
נְפַק חֲבַל
נְפַק

Pritiua heb.	Ter. Heb.	Heb.	Ca. rit.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. c. interp. latina.
הָיָה	כִּי מַשְׁחִית יְהוָה אֶת הָעִיר וַיְהִי	f quia g delebit b dñs h ciuis		f quia g delebit b dñs h ciuitatem hanc. i Et	qz delebit dñs ciuitatẽ. visus ẽ ãt deridere
צָחַק	כְּמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו וּכְמוֹ	m Visus est o eis m quasi lu		m Visus est o eis m quasi ludens loqui. p Cumq;	ὅτι διαπρίπει κύριος τὴν πόλιν. ἔδοξε δὲ γελοιάζειν
אוץ	הַשַּׁחַר עָלָה וַיְאִיצוּ הַמַּלְאָכִים	q esset o mane: o cogebant		r esset o mane: o cogebant eum r angeli	coꝛã generis filio. vt ãt diluculũ factũ ẽ:
אִישׁ	בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת אִשְׁתְּךָ	eum r angeli		s dicentes. t Surge t tolle	ἐπέσπευδον δὲ οἱ ἄγγελοι τὸν λώτ, λέγοντες, ἀνασὰς
שָׁנָה	וְאֶת שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן	s dicentes. t Surge t tolle		h vxorem tuam	accipe vxoꝛẽ tuã τ filias
סָפָה	תִּסָּפֶה בַּעֲוֹן הָעִיר וַיִּתְמַהְמָהּ	h vxorem tuam		c & d duas c filias t quas habes: e ne & tu pariter	παράλαβε τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς θυγατέρας
חָזַק	וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד	c & d duas c filias t quas habes: e ne & tu pariter		k pereas l in scelere k ciuitatis. l Dissimulante illo	ἃς ἔχεις, καὶ ἔξελθε, ἵνα μὴ συναπόλῃ ταῖς
אִישׁ	אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת	k pereas l in scelere k ciuitatis. l Dissimulante illo		m apprehẽderũt o manũ eius p & manum	iniquitatib⁹ ciuitatis. et turbati sunt. et
יְהוָה עָלָיו וַיּוֹצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ	m apprehẽderũt o manũ eius p & manum		q vxoris r ac s duarũ t filiarum eius: u eo ꝙ parceret	ἀνομίας τῆς πόλεως. καὶ ἐταράχησαν. καὶ
לָעִיר וַיְהִי כְהוֹצִיאָם אֹתָם	q vxoris r ac s duarũ t filiarum eius: u eo ꝙ parceret		x dñs y illi: z eduxerũtq; eũ	tenuerunt angeli manũ eius: τ
הֵיטֵב	הַהוֹצָה וַיֹּאמֶר הִמָּלֵט עַל נַפְשֶׁךָ	x dñs y illi: z eduxerũtq; eũ		a & posuerunt b extra	ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς
מָלַט	אַל תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאַל תַּעֲמֹד	a & posuerunt b extra		c ciuitatem: ibiq;	manũ vxoꝛis eius: et manus
נָגַב עָמַד	בְּכָל הַכִּכָּר הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן תִּסָּפֶה	c ciuitatem: ibiq;			duaꝝ χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο
	וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אַל נָא אֲדֹנָי			d locuti sunt ad eũ dicentes. e Salua e animã tuam.	filiaꝝ eius: eo ꝙ parceret dñs illi
חָנַן	הִנֵּה נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ	d locuti sunt ad eũ dicentes. e Salua e animã tuam.		f Noli f respicere g post tergum: h nec i stes in oi circa k regione: sed	ταῦτα. τ factũ ẽ quãdo ederuerũt eos foras: et
גָּדַל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי	f Noli f respicere g post tergum: h nec i stes in oi circa k regione: sed		l in mõte m saluũ te fac: n ne & tu simul o peas. p dixitq;	τοῦ. καὶ ἐγένετο ὡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ
לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא	l in mõte m saluũ te fac: n ne & tu simul o peas. p dixitq;		q loth r ad eos. s Queso t dñe mi: u quia r inuenit	εἶπον σῴων σῶσόν σε τὸν σεαυτοῦ ψυχήν. μὴ πρὸς
דָּבַק	אוּכַל לְהִמָּלֵט הָהָרָה פֶּן תִּדְבָּקַנִי	q loth r ad eos. s Queso t dñe mi: u quia r inuenit		x seruus tuus y gratiã z coram te: a & magnificasti b misericordiã tuã c quã d fecisti e mecũ f vt saluares g animam meã: h nec i possim k in mõte l saluari: m ne forte k apprehẽdat me n malũ o & moriar. p Est q ciuitas r hec s iuxta t ad quã u possum fugere v parua: w & x saluabor y in ea. z Nũquid non modica a sit: b & viuet c anima mea. d Dixitq; e ad eũ. f Ecce g etiam h in hoc i suscepi k pces tuas: l vt non m subuertam n vrbem pro o qua p locutus es. q Festina & r saluare s ibi: t quia u non x potero y facere z quicq; a dõec b ingrediaris c illuc. d Idcirco e vocatũ est f nomen g vrbis illius h segor.	x seruus tuus y gratiã z coram te: a & magnificasti b misericordiã tuã c quã d fecisti e mecũ f vt saluares g animam meã: h nec i possim k in mõte l saluari: m ne forte k apprehẽdat me n malũ o & moriar. p Est q ciuitas r hec s iuxta t ad quã u possum fugere v parua: w & x saluabor y in ea. z Nũquid non modica a sit: b & viuet c anima mea. d Dixitq; e ad eũ. f Ecce g etiam h in hoc i suscepi k pces tuas: l vt non m subuertam n vrbem pro o qua p locutus es. q Festina & r saluare s ibi: t quia u non x potero y facere z quicq; a dõec b ingrediaris c illuc. d Idcirco e vocatũ est f nomen g vrbis illius h segor.	ἐπὶ ἐμὶ τοῦ σῶσαι τὴν ψυχήν μου. ἐγὼ δὲ οὐ potero saluari in mõte: ne apprehẽdãt δυήσομαι σωθῆναι εἰς τὸ ὄρος, μὴ καταλάβῃ me mala et moriar. ecce ciuitas hec iux μὲ τὰ κακὰ καὶ ἀποθάνω. ἰδοὺ πόλις αὕτη ἐγ ta: vt fugiã ego illuc: q̃ est parua τ salꝰ γύς, τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστι μικρὰ καὶ σω uabor. non parua est: et saluabitur anima mea: θήσομαι. οὐ μικρά ἐστι, καὶ σωθήσεται ἡ ψυχή μου, ppter te! et dixit ei ecce admiraꝰ sũ tuã ἕνεκέν σου; καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐθαύμασά σου facẽ. τ in verbo hoc ne e τὸ πρόσωπον. καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ τοῦ μὴ κα uertam ciuitatẽ: de qua locutus es. festi ταστρέψαι τὴν πόλιν, περὶ ἧς ἐλάλησας. σπεῦ na ergo saluari illic non eni potero face σον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ. οὐ γὰρ δυήσομαι ποιῆ re rem: donec veniaꝰ tu illuc. ꝓpt hoc σαι πρᾶγμα, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε ἐκεῖ. διὰ τοῦτο vocauit nomẽ ciuitatis illius segor. ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης συγώρ.

Pritiua chal.	Interp. chal.	Transla. Chal.
חָתַר נָסַק אֲמַר	quia disperdet dño ciuitatem. Et fuit quasi ridiculus	אֲרֵי מְחַבַּל יְיָ יָת קִרְתָּא וַהֲוָה כְּמִתְאַיֵּךְ בְּעֵינֵי מַתְנוֹהִי וְלָמִיסַק צַבְּרָא הֲוָה וְדָחִיקוּ
נָגַה אֲמַן לָמָה	in oculis gentis suę. Et cũ ascendisset aurora: et	מַלְאַכַיָּא לְלוֹט לְמֵימַר קוּם דְּבַר יָת אִתְּתָךְ וְיָת תַּרְתֵּין בְּנָתָךְ דְּאִישְׁתְּכַחָן הָכָא דִּילְמָא
עָבַב תָּכַף אִוָּתַי	esset in mane coegerunt angeli lot dicẽtes. Surge et tol	דִּילְמָא תִּתְלְקֵי בְּחוֹבֵי קִרְתָּא: וְאִיתְעַכַּב וְאַתְקִיפוּ גוּבְרַיָּא בִּידוֹהִי וּבִידָא דְּאִתְּתֵיהּ
חָרַי בָּגָה חוּס	le vxorem tuã et duas filias tuas que inuente sunt fi	וּבִידָא דְּתַרְתֵּין בְּנָתֵיהּ בְּדִיחֲמֵי יְיָ עֲלוֹהִי וְאַפְּקוּהִי וְאַשְׁרוֹהִי מִבָּרָא לְקִרְתָּא: וַהֲוָה כַּד
שָׁרָא שָׁזַב לָמָה	deles tecum: ne forte percutiaris in peccatis ciuita	אַפְּקִינוּן יָתְהוֹן לְבָרָא וַאֲמַר חוּס עַל נַפְשָׁךְ לָא תְּסְתַּכִּי לַאֲחוֹרָךְ וְלָא תֵּיקוּם כָּל
נָעָה רָעָה שָׁכַח	tis. Et cum moram faceret: apprehenderunt viri ma	מֵישְׁרָא לְטוּרָא אִשְׁתֵּיזִיב דִּילְמָא תִּתְלְקֵי: וַאֲמַר לוֹט לְהוֹן לָבְעוּ כְעַן רְבוֹנִי: הָא כְּעַן
טָבָא טוּב קוּם	nus eius et manum vxoris eius et manũ duarum filia	אַשְׁכַּח עַבְדָּךְ רַחֲמִין קֳדָמָךְ וְאַסְגֵּיתָא טִיבוּתָךְ דַּעֲבַדְתְּ עִמִּי לְקַיָּמָא יָת נַפְשִׁי וַאֲנָא
עָרַק סוּת עָבַק	rum eius: eo ꝙ misereretur dño illius: et eduxerunt	לֵית אֲנָא יָכִיל לְאִישְׁתְּזָבָא לְטוּרָא דִּילְמָא תְּעָרְעִנִּי בִּישְׁתָּא וְאָמוּת: הָא כְּעַן קִרְתָּא
שָׁזַב קוּם הָפַךְ	eum et posuerunt eum extra ciuitatẽ. Et factũ est cum	נְדָא כַּרְיְתָה לְמִפְלַט לְתַמָּן וְהִיא זְעִירָא אִישְׁתֵּיזִיב כְּעַן לְתַמָּן הֲלָא זְעִירָא הִיא
בָּעָה אֲתָא יָכֹל	eduxissent eos foras: ait. Miserere aie tue: nõ respi	וְתִתְקַיַּם נַפְשִׁי: וַאֲמַר לֵיהּ הָא נְסֵיבִית אַפָּאי אַף לְמִתְנַמָּא הָדֵין בְּדִיל דְּלָא לְמֶהֱוֵי
עָבַד אָתָא	cias post tergũ tuũ: neq; stes in oĩi planicie: sed in	יָת קִרְתָּא דְּמָלֵילְתָּ עֲלָהּ: אוֹחֵי אִישְׁתֵּיזִיב לְתַמָּן אֲרֵי לָא אֵיכוֹל לְמֶעְבַּד מִידְּעַם עַד
	monte saluũ te facẽ ne forte pereas. Et ait lot ad eos.	עֵיתָךְ לְתַמָּן צַל כֵּן קְרָא שְׁמָהּ זְעֹרָה:
	Obsecro nunc domini mei: ecce nunc inuenit seruus	
	tuus misericordiam in oculis tuis: et multiplicasti bo	
	nitatem tuam quam fecisti mecũ: sustentando animã	
	meam: et ego nõ possum saluari in monte ne forte oc	
	currat mihi malum et moriar. Ecce nunc ciuitas hec	
	iuxta est ad fugiendũ ibi et est parua. Saluabo: nunc	
	ibi: nonne parua est: et viuet anima mea. Dixitq; ei.	
	Ecce suscepi faciem tuam etiam pro hac re: et nõ sub	
	uertam ciuitatem pro qua rogasti. festina saluari e ibi	
	quia non possum quicquã facere donec ventas illuc.	
	Propterea vocauit nomen ciuitatis segor:	

Ter. Heb. Geñ. Ca.xix.	Interp.chal.	Pritiua chal.
הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא	סַלְקַת שִׁמְשָׁא עַל אַרְעָא וְלוֹט עָאל	גְּבָא
צֹעַרָה׃ וַיהוָה הִמְטִיר עַל סְדֹם	לְצוֹעַר׃ וַיְיָ אַמְטַר עַל סְדוֹם	מָטַר
וְעַל עֲמֹרָה גָּפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה	וְעַל עֲמוֹרָה גָּפְרִית וְאֶשָׁתָא מִן קֳדָם יְיָ	כְּפַר עִיר
מִן הַשָּׁמָיִם׃ וַיַּהֲפֹךְ אֶת הֶעָרִים	מִן שְׁמַיָּא׃ וְאַהְפַּךְ יָת קִרְוַיָּא	
הָאֵל וְאֵת כָּל הַכִּכָּר וְאֵת כָּל	הָדֵין וְיָת כָּל	
יֹשְׁבֵי הֶעָרִים וְצֶמַח הָאֲדָמָה׃	יָתְבֵי קִרְוַיָּא וְדִמְחָא דְּאַרְעָא׃	
וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב	וְאִסְתְּכִי אִתְּתֵיהּ מִבָּתְרוֹהִי וַהֲוָת	עָבַט אִשָּׁה
מֶלַח׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל	מְמָלַל׃ וְאַשְׁכִּים אַבְרָהָם בְּצַפְרָא לְ	נְצַב שָׁכַם
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי	אֲתַר דְּקָאֵם תַּמָּן יָת	קוּם פָּנָה
יְהוָה׃ וַיַּשְׁקֵף עַל פְּנֵי סְדֹם	יְיָ׃ וְאִסְתְּכִי עַל אַפֵּי סְדוֹם	שָׁקַף
וַעֲמֹרָה וְעַל כָּל פְּנֵי אֶרֶץ הַכִּכָּר	וַעֲמוֹרָה וְעַל כָּל אַפֵּי אַרְעָא דְּתַנְיָא	
וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר הָאָרֶץ	וַחֲזָא וְהָא סְלִיק תְּנָנָא דְּאַרְעָא	רָאָה מָטַר
כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן׃ וַיְהִי בְּשַׁחֵת	כִּתְנָנָא דְּכוּרָא׃ וַהֲוָה כַּד חַבֵּל	הָיָה
אֱלֹהִים אֶת עָרֵי הַכִּכָּר וַיִּזְכֹּר	יְיָ יָת קִרְוֵי מֵישְׁרָא וְדָכַר	עִיד זָבַר
אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיְשַׁלַּח אֶת	יְיָ יָת אַבְרָהָם וְשֵׁלַח יָת	שָׁלַח
לוֹט מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה בְּהַפֵּךְ אֶת	לוֹט מִגּוֹ מְהֵפְכָתָא כַּד הַפִּיךְ יָת	
הֶעָרִים אֲשֶׁר יָשַׁב בָּהֶן לוֹט׃ וַיַּעַל	קִרְוַיָּא דְּיָתֵב בְּהֵין לוֹט׃ וְסָלִיק	עָלָה
לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בָּהָר וּשְׁתֵּי	לוֹט מִצּוֹעַר וְיָתֵב בְּטוּרָא וּתְרֵין	שָׁנָה
בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרֵא לָשֶׁבֶת בְּצוֹעַר	בְּנָתוֹהִי עִמֵּיהּ אֲרֵי דָחִיל לְמִיתַב בְּצוֹעַר	יָשַׁב
וַיֵּשֶׁב בַּמְּעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו׃	וְיָתֵב בִּמְעָרְתָּא הוּא וּתְרֵין בְּנָתֵיהּ׃	
וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל הַצְּעִירָה	וַאֲמָרַת רַבְּתָא לִזְעֵירְתָּא	אָמַר בֶּכֶר צָעִיר
אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא	אֲבוּנָא סָב וּגְבַר לֵית בְּאַרְעָא	
עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ׃ לְכָה	לְמֵיתֵי עֲלָנָא כְּאוֹרַח כָּל	יָלַךְ
נַשְׁקֶה אֶת אָבִינוּ יַיִן וְנִשְׁכְּבָה	נַשְׁקֵי יָת אֲבוּנָא חַמְרָא וְנִשְׁכַּב	שָׁכַב שָׁכַב
עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃ וַתַּשְׁקֶין	עִמֵּיהּ וּנְקַיֵּים מֵאֲבוּנָא בַּר	חָיָה
אֶת אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַּיְלָה הוּא וַתָּבֹא	יָת אֲבוּהֶן חַמְרָא בְּלֵילְיָא הַהוּא וְעָלַת	
הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת אָבִיהָ וְלֹא	רַבְּתָא וּשְׁכִיבַת עִם אֲבוּהָא וְלָא	

Interp.chal.	Pritiua chal.
sol egressus est super terrā: ⁊ lot venit i sogor. Et dñs pluit super sodomam ⁊ gomorrā sulphur ⁊ ignem a facie dñi de celo. Et subuertit ciuitates has ⁊ omnes planiciem ⁊ oēs habitatores urbium ⁊ germē terre. Et respexit uxor eius post se: ⁊ facta est statua salis. Et surrexit abraham mane ad locum ubi steterat in oratione coram dño. Et aspexit contra faciem sodome ⁊ gomorre: ⁊ contra faciem terre campestris: ⁊ vidit. ⁊ ecce ascendit fumus de terra sicut fumus fornacis. Et factum est cum disperderet dñs ciuitates campestres: recordatus est dñs abrahe ⁊ misit lot de medio subuersionis: quando subuertit ciuitates in quibus habitabat lot. Et ascendit lot de sogor: ⁊ habitauit in monte ⁊ due filie eius cum eo: quia timuit habitare in sogor: ⁊ habitauit in spelunca ipse ⁊ due filie eius. Et dixit maior minori. Pater noster senex est: ⁊ non est vir in terra vt ingrediatur ad nos iuxta consuetudinem vniuerse terre. Veni potemus patrem nostrū vino: ⁊ cubemus cum eo ⁊ reseruabimus de patre nostro filios. Et potauerunt patrem suum vino in nocte illa: ⁊ ingressa est maior et concubuit cum patre suo. Et nescauit	שִׁמְשָׁא נְפַק עַל אַרְעָא וְלוֹט אֲתָא לְצוֹעַר וְיְיָ אַמְטַר עַל סְדוֹם וְעַל עֲמוֹרָה גּוּפְרִיתָא וְאִישָׁתָא מִן קֳדָם יְיָ מִן שְׁמַיָּא׃ וַהֲפַךְ יָת קִרְוַיָּא אִלֵּין וְיָת כָּל כִּכְּרַיָּא וְיָת כָּל יָתְבֵי קִרְוַיָּא וְצִמְחָא דְּאַרְעָא׃ וְאִסְתְּכִיאַת אִתְּתֵיהּ מִבָּתְרוֹהִי וַהֲוָת מַמְתָא דְמִילְחָא׃ וְאַכְמֵד אַבְרָהָם בְּצַפְרָא לְאַתְרָא דְּקָאֵם תַּמָּן בְּצַלּוֹ קֳדָם יְיָ׃ וְאִסְתְּכִי עַל אַפֵּי סְדוֹם וַעֲמוֹרָה וְעַל כָּל אַפֵּי אַרְעָא דְּכִכְּרַיָּא וְחָזָא וְהָא סְלִיק תְּנָנָא דְּאַרְעָא כִּתְנָנָא דְּכוּרָא׃ וַהֲוָה כַּד חַבֵּל יְיָ יָת קִרְוֵי כִּכְּרַיָּא וְדָכַר יְיָ יָת אַבְרָהָם וְשֵׁלַח יָת לוֹט מִגּוֹ הַפֵּכְתָא כַּד הַפִּיךְ יָת קִרְוַיָּא דְּיָתֵב בְּהֵין לוֹט׃ וְסָלִיק לוֹט מִצּוֹעַר וְיָתֵב בְּטוּרָא וּתְרֵין בְּנָתֵיהּ עִמֵּיהּ אֲרֵי דָחִיל לְמִיתַב בְּצוֹעַר וְיָתֵב בִּמְעָרְתָּא הוּא וּתְרֵין בְּנָתֵיהּ׃ וַאֲמָרַת רַבְּתָא לִזְעֵירְתָּא אֲבוּנָא סִיב וּגְבַר לֵית בְּאַרְעָא לְמֵיתֵי עֲלָנָא כְּאוֹרַח כָּל אַרְעָא׃ אֵיתָא נַשְׁקֵי יָת אֲבוּנָא חַמְרָא וְנִישְׁכּוֹב עִמֵּיהּ וְנְקַיֵּים מֵאֲבוּנָא בְּנִין׃ וְאַשְׁקְיָין יָת אֲבוּהֶן חַמְרָא בְּלֵילְיָא הַהוּא וְעָלַת רַבְּתָא וּשְׁכִיבַת עִם אֲבוּהָא וְלָא

sol egressus ē sup terrā: et lot ingressus ē in segor. ⁊ dñs pluit sup sodomā ⁊ gomorrā sulphur ⁊ ignē a dño de celo. et subuertit ciuitates has: et omnes habitantes in ciuitatib⁹: ⁊ germen terre. ⁊ respexit uxor eius retrorsum: ⁊ facta ē statua salis. manicauit ãt abraam diluculo in locū ubi steterat coră dño. et ⁊ respexit sup faciem sodomorū ⁊ gomorrop. et super faciē circaregionis: et vidit. ⁊ ecce ⁊ ecce fūma de terra: sicut vapor fornacis. ⁊ factū ē cū subuerteret deꝰ oēs ciuitates regionis. recordatusꝰ ē ãt deꝰ abraam. et emisit lot de medio subuersionis cū subuerteret ciuitates in q⁹ habitauit ī eis lot. egressus ē ãt lot de segor. et sedit in mōte ipse et due filie eius cū eo. timuit enim habitare in segor. et habitauit in spelunca ipse ⁊ due filie eius cū eo. dixit ãt senior ad iuniorē. pater noster senex est: et nemo est sup terrā: q̄ ingrediet nos iuxta morē vniuerse terre. veni et potemus patrē nostrū vino: ⁊ dormiamꝰ cū eo: ⁊ suscitemus ex patre nostro semen. potauerūt ãt patrem suum vino in nocte illa. ⁊ ingressa senior dormiuit cū patre suo in nocte illa. et nō intellexit quando concubuit cū ea. et quando surrexit. ⁊ factū ē die alio dixit maior ad minorē. ecce ego dormiui heri cū patre meo. potemus ergo ⁊ nocte ista. et tu ingredere et dormi cū eo. ut saluemus de patre nostro semen. ⁊ potauerūt etiā nocte illa patrē suum vino. et ingressa iuniorē dormiuit cū eo. et nescauit quando concubuit cū ea. et quando surrexit. ⁊ factū ē die tertio. et ipse dormiebant soli in spelunca. et dixit maior ad minorē. ecce dormiui cū patre meo heri. et nocte. potemus ergo ⁊ nocte ista. et tu ingredere et dormi cū eo. ut saluemus de patre nostro semen. ⁊ potauerūt etiā nocte illa patrē suum vino. et surgens

Prima heb. Ter. Heb. Sen. Ca. xx. Trãsla. B. Hiero. Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ׃ וַיְהִי ׀ ׀׀׀׀ הָיָה
מְפַחֶדֶת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל ׀׀
הַצְּעִירָה הֵן שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת ׀׀׀
אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם הַלַּיְלָה וּבֹאִי ׀בוא
שְׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃ ׀
וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת ׀׀
אֲבִיהֶן יַיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה וַתִּשְׁכַּב ׀קום שָׁכַב
עִמּוֹ וְלֹא יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ׃ ׀׀
וַתַּהַרְיֶן שְׁתֵּי בְנוֹת לוֹט מֵאֲבִיהֶן׃ הָרָה שָׁנָה
וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ ׀
יָלַד בֶּן־עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵי עַמּוֹן ׀
מוֹאָב הוּא אֲבִי מוֹאָב עַד הַיּוֹם׃ ׀
וְהַצְּעִירָה גַּם הִוא יָלְדָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ צָעַר
בֶּן עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵי עַמּוֹן ׀ נָסַע
עַד הַיּוֹם׃ וַיִּסַּע מִשָּׁם Cap. xx.
אַבְרָהָם אַרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין ׀
קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיָּגָר ׀ בִּגְרָר׃ ׀׀׀ גור
וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ ׀ אָמַר אִישׁ
אֲחֹתִי הִוא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ ׀ שָׁלַח
גְּרָר וַיִּקַּח אֶת שָׂרָה׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים לָקַח בוא
אֶל אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה ׀׀׀׀ חָלַם
וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ מֵת עַל הָאִשָּׁה ׀׀ מות
אֲשֶׁר לָקַחְתָּ וְהִוא בְּעֻלַת בָּעַל׃ ׀׀
וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר ׀
אֲדֹנָי הֲגוֹי גַּם צַדִּיק תַּהֲרֹג׃ הֲלֹא צָדַק הָרַג
הוּא אָמַר לִי אֲחֹתִי הִוא וְהִיא גַּם
הִוא אָמְרָה אָחִי הוּא בְּתֹם לְבָבִי ׀
וּבְנִקְיֹן כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹאת׃ וַיֹּאמֶר ׀ כַּף עָשָׂה

Prima chal. Interp. chal.

שְׁכַב קוּם quando cubuit nec qñ surrexit. Et factum est in die se
שְׁכָה קוּם נָגָה quẽti: et dixit maior minori. Ecce cubui heri cũ pa
שְׁכָה קוּם tre meo. Potemus eũs vino etiam in hac nocte: & in
קוּם עָרָה רָגָה gredere cuba cum eo: vt reseruemus de patre nostro
קָרָא filios. Et potauerũt etiã in nocte illa patrẽ suũ vino
et surrexit minor: & concubuit cuꝫ eo. Et nesciuit quã
do cubuit nec quãdo surrexit. Et conceperunt due fi
lie lot de patre suo. Et peperit maior filiũ: & vocauit
nomen eius moab: ipse est pater moabitarus vsq; in
diem hanc. Et minor etiam ipsa peperit filium & vo
cauit nomen eius filium populi mei: ipse est pater fi
liorum amon vsq; in diem hanc. Ca. 20.
יָתַב ΚΑΙ profectus est inde abraham in terram austra
אָמַת lem & habitauit inter recam & agara: & peregri
אָמַר חֲזָא natus est in gerar. Et dixit abrahã de sara vxore sua:
מוּת אָמַת soror mea est. Et misit abimelech rex gerar: & tulit sa
זְכָה טָעַל ram. Et venit verbum a facie dei ad abimelech in vi
סְכַל זְכָה sione noctis: & ait illi. En tu morieris propter mu
lierem quam tulisti: est enim vxor viri. Et abimelech
non accessit ad eam. Et ait. Domine nunquid gentẽ
etiam iustam interficies? Nonne ipse dixit mihi soror
mea est: et ipsa quoq; ait frater meus est? In rectitu
dine cordis mei: & in munditia manuum mearum fe
ci hoc. Et ait ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Trãsla. B. Hiero.

[1]sensit: nec[m] qñ accubuit filia: nec[n] qñ surrexit. ꝯꝯ [p]Altera [o] quoq; [p]die [q]dixit [r] maior [s] adꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [r]minorẽ. [s]Ecce [r]dormiui [r]heri [r]cum ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [s]pre meo. [b]Demus ei bibere [c]vinũ [b]et [c]hac nocte [r]& [q]dormies [b]cũ eo: [r]vt saluemus [r]semẽ [b]de pre nro [m] Dederunt q; [s]etiã & [p] illa [o]nocte [r]patri suo [m] bibere [s]vinũ. [r]Ingressaq; [s]minor filia [r]dormiuit ꝯꝯꝯꝯ [r]cũ eo: [r]& nec qñ de tũc [s]sensit [b]qñ concubuerit: [c]vel qñ illa surrexit. [b]Cõceperũt ergo [c]due [r]filieꝯꝯ [q]loth [b]d pre suo. [r]pepitq; [b]maior filiũ: [m]& vocauit [s]nomẽ eius [o]moab. [p]Ipe est [q]pr moabitarũ [s]vsq; i [r]prẽ die. [s]Minor [r]quoq; [p]pepit [q]filiũ: [b]& vocauit [r]nomẽ eius ãmõ. i. [s]filius [r]ppli mei. [r]Ipe ẽ [s]pr [r]ãmonitarũ [b]vsq; i [r]hodie.

[r]Profect[q] [b]ide Ca. 20 [r]abraã [s]in terrã [r]australem [r]habitauit [s] inter [b]cades [r]& fur. [r] & pegrinatus est [m]in geraris. ꝯꝯ [m]Dixitq; [p]de [q]sara [r]vxore sua ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [s]soror mea [r]est. [s]Misit ergo [r]abimelech [r]rex ꝯꝯꝯ [s]gerare [s]& tulit [b]eã. [b] Venit autem [c]deus ꝯꝯꝯꝯꝯ [r]ad [s]abimelech [b]p somnium [r]nocte ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [b]& ait illi. [m]En [n]morieris [o]propter [p]mulierem: ꝯꝯ [q]quã tulisti. [r]Habet [s] em̃ [n]virum. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [r]Abimelech vero [r]nõ [r]tetigerat [s]eam. [b]& ait. ꝯꝯꝯ [c]Dñe [n]nũ gẽtẽ ignorãtẽ & [r]iustã [s]iterficies? [b]Nõne [r]ipse [b]dixit [r]mihi [m] soror mea [n]est: [o]& ipsa ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ [r]ait: [s]frater meus [r]est. [n]In simplicitate [r]cordis mei [r]& mũdicia [r]manuũ mearũ [s]feci [b]hoc. [c]Dixitq; ꝯꝯꝯ

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

sciuit cũ dormiret ipse et cũ resurgeret. factũ ẽ ãt in crastinũ: et dixit senior ad iunio rẽ. ecce dormiui heri cũ patre nro. potem[o] ras. ꝯ [o]ue vino & in nocte hac: & ingressa dormi cũ eo: & suscitemus ex patre nro semen. potauerũt ãt in nocte illa patrẽ suum vino. & ingressa iunior: dormiuit cũ patre suo. & nõ sciuit cũ dormiret ipse et resurgeret. & cõceperũt ex patre suo due filie lot. et peperit senior filiũ: et vocauit nomẽ ei[o] moab: dicens de patre meo: hic pr moabitarũ vsq; i hodiernũ diẽ. pepit ãt & iunior filiũ: et vocauit nomẽ ei[o] ammõ. filius generis mei. hic pater ãmonitarũ vsq; i hodiernũ diez vous μου. οὗτος πατὴρ ἀμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

Ca. 20 A

ΘΑ mouit abraam illinc ad austrũ. & habitauit inter cades: et inter sur. et habitauit in gerarꝯ. dixit ãt abraam de sarra vxore sua: qz soror mea est. timuit cni dicere: γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη μὴ ἴστωσιν, qz vxor mea est. ne forte interficerent illũ vi ὅτι γυνή μου ἐστί. μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν εἵνε ri ciuitatis ppr illã. misit ãt abimelech ρις τῆς πόλεως διὰ τοῦτο. ἀπέστειλε δὲ ἀβιμέλεχ βα rex gerarꝯ: & accepit sarrã. & ingressus e σιλεὺς γεράρων, καὶ ἔλαβε τὴν Σάρραν· καὶ εἰσῆλθεν ο de ad abimelech nocte. et dixit. ecce morie ὃς πρὸς ἀβιμέλεχ τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἀποθνή ris tu pro vxore: quã accepisti. hec ãt est cohabitã σεις σὺ περὶ τῆς γυναικός, ἧς ἔλαβες· αὕτη δέ ἐστι συνωκη viro. abimelech ãt nõ tetigit eam. et dixit. dñe gẽtes α ἀνδρί. ἀβιμέλεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς· καὶ εἶπεν· κύ ignorantẽ & iustã nõ interficies. nõ ipse mihi dixit so ριε ἔθνος καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς; οὐκ αὐτός μοι εἶπεν ἀδελ ror mea est: et ipsa mihi dixit frater meꝰ est: in puro φή μου ἐστίν; καὶ αὐτὴ μοι εἶπεν ἀδελφός μου ἐστίν; ἐν καθαρᾷ corde et iusticia manuũ feci hoc. dixit ãt καρδίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο· εἶπεν δὲ ꝯ

Transla. Chal.

יָדַע בְּמִשְׁכְּבָהּ וּבְמִקְמָהּ׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְּנָתַר וְהַוָה וַאֲמָרַת רַבְּתָא לְזְעֵירְתָּא הָא שְׁכֵבִית
עִם אֲבָא נַשְׁקִינֵיהּ חֲמָרָא אַף בְּלֵילְיָא וְעוֹלִי שְׁכוֹבִי עִמֵּיהּ וְנִקַּיֵּם מֵאֲבוּהֵן
זַרְעָא׃ וְאַשְׁקִיאַן אַף בְּלֵילְיָא הַהוּא יָת אֲבוּהֵן חֲמָרָא וְעָלַת זְעֵירְתָּא וּשְׁכֶבֶת עִמֵּיהּ
וְלָא יְדַע בְּמִשְׁכְּבָהּ וּבְמִקְמָהּ׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְּנָתַר וְהַוָה וַאֲמָרַת זְעֵירְתָּא לְרַבְּתָא הָא
וְקָרֵת שְׁמֵיהּ בַּר עַמִּי הוּא אֲבוּהֵן דְּמוֹאֲבָאֵי עַד יוֹמָא דֵין׃ וּזְעֵירְתָּא אַף הִיא יְלִידַת בַּר Ca. xx.
וְקָרֵת שְׁמֵיהּ בַּר עַמִּי הוּא אֲבוּהֵן דְּבְנֵי עַמּוֹן עַד יוֹמָא דֵין׃
וְנָטַל מִתַּמָּן אַבְרָהָם לְאַרְעָא דְּדָרוֹמָא וִיתֵיב בֵּין רֵיקֵם וּבֵין חֲגַרָא׃ וְאִיתְחַב בִּגְרָר׃
וַאֲמַר אַבְרָהָם עַל שָׂרָה אִתְּתֵיהּ אֲחָתִי הִיא וְשָׁלַח אֲבִימֶלֶךְ מַלְכָּא דִּגְרָר וּדְבַר יָת
שָׂרָה׃ וַאֲתָא מֵימְרָא מִן קֳדָם יְיָ לְוָת אֲבִימֶלֶךְ בְּחֶזְוָא דְּלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ הָא אַתְּ
מַאֵית עַל עֵיסָק אִתְּתָא דְּסֵרְכְתָּ וְהִיא אִיתַּת בַּעַל׃ וַאֲבִימֶלֶךְ לָא קְרִיב לְוָתַהּ וַאֲמַר
יְיָ הַעַם אַף זַכַּאי תְּקוֹטֵל׃ הֲלָא הוּא אֲמַר לִי אֲחָתִי הִיא וְהִיא אַף הִיא אֲמָרַת אָחִי
הוּא בְּתַשְׁיוּת לִבִּי וּבְזַכָּאוּת יְדֵי עֲבַדִית הָא׃ וַאֲמַר ׀׀׀׀

B
illi deus p somniũ. et ego cognoui: q in pu
αὐτῷ ὁ θεὸς καθ᾽ ὕπνον. κἀγὼ ἔγνων, ὅτι ἐν καθα-
ro corde fecisti hoc: τ peperci tibi
ρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην σου
ne peccares in me. ppt hoc nõ di-
τοῦ μὴ ἁμαρτῆσαι εἰς ἐμέ. ἕνεκα τούτου οὐκ ἀφ-
misi te tangere illã. nunc ãt redde
ῆκά σε τοῦ ἅψασθαι αὐτῆς. νῦν δὲ ἀπόδος
mulierẽ homini. q: propheta est: et
τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ. ὅτι προφήτης ἐστί, καὶ
orabit pro te: et viues. si ãt nõ red-
προσεύξεται περὶ σοῦ, καὶ ζήσεις. εἰ δὲ μὴ ἀπο-
dideris: scito qđ morieris tu et oia tua.
δῷς, γνῶθι ὅτι ἀποθανῇ σὺ καὶ πάντα τὰ σά.
et manicauit abimelech diluculo: et vocauit
καὶ ὤρθρισεν ἀβιμέλεχ τοπρωΐ, καὶ ἐκάλεσεν
oẽs seruos suos. et locutus ẽ sẽcũ
πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησε κα-
dũ oia verba hec in aures eorũ.
τὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν.
timuerũt ãt oẽs viri valde. et vo
ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνδρες σφόδρα. καὶ ἐ-
cauit abimelech abraam. et dixit ei:
κάλεσεν ἀβιμέλεχ τὸν ἀβραάμ. καὶ εἶπεν αὐτῷ,
C
qd hoc fecisti mihi: nũquid peccaui in te:
τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, μή τι ἥμαρτον εἰς σέ,
q: fecisti sup me et sup regnũ
ὅτι ἐποίησας ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν
meũ peccatũ grande. opus qđ null9 fe
μου ἁμαρτίαν μεγάλην. ἔργον ὃ οὐδεὶς ποιή-
cit: fecisti mihi. dixit aũt abimelech
σει, πεποίηκάς μοι. εἶπε δὲ ἀβιμέλεχ τῷ
abraam: qd videns fecisti hoc? dixit ãt
ἀβραάμ, τί ἰδὼν ἐποίησας τοῦτο; εἶπε δὲ
abraam. dixi eni: forsitan nõ est cult9 dei in
ἀβραάμ. εἶπα γάρ, ἄρα οὐκ ἔστι θεοσέβεια ἐν
loco isto. me qz interficiẽt pro-
τῷ τόπῳ τούτῳ. ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνε-
pter vxorẽ meã. et eni vere soror
κεν τῆς γυναικός μου. καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή
mea est ex patre sed nõ ex matre: fa
μου ἐστὶν ἐκ πατρός, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ μητρός, ἐ-
cta est ãt mihi in vxorẽ. factũ ẽ ãt quãdo
a.12.a. γενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα. ἐγένετο δὲ ἡνίκα
eduxit me deus de domo patris
ἐξήγαγέ με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός
mei. et dixi ei: hanc iustici
μου. καὶ εἶπα αὐτῇ, ταύτην τὴν δικαιοσύ-
am facies in me in oẽm locũ: quo
νην ποιήσεις εἰς ἐμὲ εἰς πάντα τόπον, οὗ
cũqz ingressi fuerim9 illuc. dic
ἂν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ. εἶπον ooo

ad eum deus. Et ego scio q simplici corde feceris: & ideo custodiui te ne peccares i me: & nõ dimisi vt tangeres eam. Nunc ergo redde viro suo vxorem: & orabit pro te: quia propheta est: & viues. Si aũt nolueris reddere: scito q morte morieris tu & omnia que tua sunt. Statiqz de nocte cõsurgẽs abimelech vocauit omnes seruos suos: & locutus est vniuersa verba hec in auribus eorum. Timueruntqz oẽs viri valde. Vocauit autem abimelech ẽt abraã & dixit ei. quid fecisti nobis: quid peccauimus in te: quia induxisti sup me & sup regnũ meũ peccatum grande? que non debuisti facere: fecisti nobis. rursusqz expostulans ait. quid vidisti vt hoc faceres. Respõdit abraã. Cogitaui mecũ dicens. Forsitan nõ est timor dei in loco isto: & interficient me propter vxorẽ meã. Alias ãt & vere soror mea est filia pris mei: & nõ filia matris mee: & duxi eam in vxorem. Postqz aũt eduxit me deus de domo pris mei: dixi ad eam. Hanc misericordiã facies mecum. In omni loco ad quẽ ingrediemur dices q

אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם אָנֹכִי
יָדַעְתִּי כִּי בְתָם לְבָבְךָ עָשִׂיתָ
זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ גַּם אָנֹכִי אוֹתְךָ
מֵחֲטוֹ לִי עַל כֵּן לֹא נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ
אֵלֶיהָ׃ וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ
כִּי נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ
וֶחְיֵה וְאִם אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע כִּי
מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל אֲשֶׁר לָךְ׃
וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא
לְכָל עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם
וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃ וַיִּקְרָא
אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה
עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמֶה חָטָאתִי לָךְ כִּי
הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה
גְדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יֵעָשׂוּ
עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל
אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת
הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי
אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאַת אֱלֹהִים
בַּמָּקוֹם הַזֶּה וַהֲרָגוּנִי עַל דְּבַר
אִשְׁתִּי׃ וְגַם אָמְנָה אֲחֹתִי בַת אָבִי
הִוא אַךְ לֹא בַת אִמִּי וַתְּהִי לִי
לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי
אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וָאֹמַר לָהּ זֶה
חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל כָּל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה אִמְרִי

חָשַׂךְ
חָטָא נָתַן
שׁוּב אִישׁ
נָבָא פָּלַל
יָדַע
שָׁכַם קָרָא
דָּבַר
יָרֵא
עָשָׂה
בּוֹא מָלַךְ
עָשָׂה
רָאָה
קוּם
הָיָה
אִישׁ תָּעָה
עָשָׂה
בּוֹא

Transla.Chal.

לֵיהּ יְיָ בְּחֶלְמָא אַף קֳדָמַי גְּלֵי אֲרֵי בְּקַשִׁיטוּת לִיבָּךְ עֲבַדְתְּ דָא וּמְנַעִית אַף אֲנָא יָתָךְ
מִלְּמֶחְטֵי קֳדָמַי עַל כֵּן לָא שְׁבַקְתִּיךְ לְמִקְרַב לְוָתַהּ׃ וּכְעַן אֲתֵיב אִתַּת גַּבְרָא אֲרֵי
נְבִיאָה הוּא וִיצַלֵּי עֲלָךְ וְתֵיחֵי וְאִם לֵיתָךְ מְתִיב דַּע אֲרֵי מְמָת תְּמוּת אַתְּ וְכָל דִּילָךְ׃
וְאַקְדִּים אֲבִימֶלֶךְ בְּצַפְרָא וּקְרָא לְכָל עַבְדוֹהִי וּמַלֵּיל יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין
קֳדָמֵיהוֹן וּדְחִילוּ גֻּבְרַיָּא לַחֲדָא׃ וּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַאֲמַר לֵיהּ מָה עֲבַדְתְּ לַנָא
וּמָה חָבִית לָךְ אֲרֵי אַיְתֵיתָא עֲלַי וְעַל מַלְכוּתִי חוֹבָא רַבָּא עוֹבָדִין דְּלָא כַשְׁרִין
לְאִתְעֲבָדָא עֲבַדְתְּ עִמִּי׃ וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם מָה חֲזֵיתָא אֲרֵי עֲבַדְתְּ יָת פִּתְגָמָא
הָדֵין׃ וַאֲמַר אַבְרָהָם אֲרֵי אֲמָרִית לְחוֹד לֵית דַּחַלְתָּא דַּיְיָ בְּאַתְרָא הָדֵין וְיִקְטְלוּנַנִי עַל
עֵיסַק אִתְּתִי׃ וּבְרַם בְּקוּשְׁטָא אֲחָתִי בַת אַבָּא הִיא בְּרַם לָא בַת אִמָּא וַהֲוָת לִי לְאִנְתּוּ׃
וַהֲוָה כַּד טְעוֹ עַמְמַיָּא בָּתַר עוֹבָדֵי יְדֵיהוֹן יָתִי קָרֵיב יְיָ לְדַחַלְתֵּיהּ מִבֵּית אַבָּא וַאֲמָרִית
לַהּ דֵּין טֵיבוּתִיךְ דְּתַעְבְּדִין עִמִּי לְכָל אַתְרָא דִּנְהָךְ לְתַמָּן אֱמַרִי

Interp.chal.

illi de9 p somniũ. Manifestũ ẽ etiã corã me qđ in rectitudine cordis tui fecisti hoc: τ phibui quoqz ego te ne peccares corã me. ppterea nõ dimisi te vt accederes ad eam. Et nũc redde vxorẽ viro: q: ppheta est: τ orabit pro te τ viues: τ si nolueris reddere: scito q morte morieris tu τ oia que tua sunt. Et surrexit abimelech mane τ vocauit oẽs seruos suos: τ locut9 est vniuersa verba hec corã eis: τ timuerũt viri valde. Et vocauit abimelech abraham. et dixit ei. Quid fecisti nobis τ qđ peccaui tibi: q: induxisti sup me: τ sup regnũ meũ peccatũ grande. opera que non erant digna fieri: fecisti mecum. Et ait abimelech ad abraham. Quid vidisti quod fecisti rem hanc. Dixitqz abraham. Quia dixi forte non est timor dei in loco isto: τ interficient me propter vxorem meã. Sed τ in veritate soror mea est filia patris mei: sed non filia matris mee: et fuit mihi in vxorem. Et factum est cum aberrassent populi post opera manuum suarum: me applicauit dominus ad timorem suũ ex domo patris mei. Et dixi ei. Hec est misericordia tua quam facies mecum: in omni loco in quem ingrediemur: dic

Primitiua chal.

גְּלָה
חֲטָא קְרֵב תּוּב
אֱנָשׁ צְלָא
חֲיָה תּוּב יְדַע
מוּת
קְדַם
חוּב אֲתָא
עֲבַד חֲזָא
קְטַל אִנְתְּ
הֲוָה אִנְתְּתָה טְעָה
טוּב עֲבַד עָל

Pristina heb. | Ter. Heb. | Sept. | Ca. xxi.

לִי אָחִי הוּא וְהִיא גַם הִוא אָמְרָה אָחִי הוּא בְּתֹם לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי אֶעֱשֶׂה זֹּאת׃
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו בַּחֲלוֹם גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתֹם לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ גַּם אָנֹכִי אֹתְךָ מֵחֲטוֹא לִי עַל כֵּן לֹא נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ אֵלֶיהָ׃
וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וְחֵי וְאִם אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע כִּי מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל אֲשֶׁר לָךְ׃
וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃
וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמָה חָטָאתִי לְךָ כִּי הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יֵעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה׃
וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהָרְגוּנִי עַל דְּבַר אִשְׁתִּי׃
וְאוּלָם גַּם אָמְנָה אֲחֹתִי בַת אָבִי הִוא אַךְ לֹא בַת אִמִּי וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה׃
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וָאֹמַר לָהּ זֶה חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל כָּל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה אִמְרִי עָלַי אָחִי הוּא׃
וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיָּשֶׁב לוֹ אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב׃
וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִיךְ הִנֵּה הוּא לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאֵת כֹּל וְנֹכָחַת׃
וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתָיו וַיִּלֵדוּ׃
כִּי עָצֹר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל רֶחֶם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם׃

Cap. xxi.

וַיהוָה פָּקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃
וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְאַבְרָהָם בֵּן לִזְקֻנָיו לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים׃
וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת שֵׁם בְּנוֹ הַנּוֹלַד לוֹ אֲשֶׁר יָלְדָה לוֹ שָׂרָה יִצְחָק׃
וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים׃
וְאַבְרָהָם בֶּן מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ׃
וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל הַשֹּׁמֵעַ יִצְחַק לִי׃
וַתֹּאמֶר מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הֵינִיקָה בָנִים שָׂרָה כִּי

Pristina chal.

תוב יְהַב לִי אָחִי הוּא וְאִיהִי אַף הִיא אֲמָרַת אָחִי הוּא בְּתִיר לִבִּי וּבְדַכְיוּ יְדַי אֶעְבֵּד דָּא׃
יְהַב יְיָ לִי בְּחֶלְמָא אַף אֲנָא יְדַעִית אֲרֵי בְּתִיר לִבָּךְ עֲבַדְתְּ דָּא וְאַף אֲנָא מְנַעְתָּךְ מִלְּמֶחְטֵי קֳדָמַי עַל דָּא לָא יְהַבְתָּךְ לְמִקְרַב לְוָתַהּ׃
וּכְעַן תּוּב אִתַּת גַּבְרָא אֲרֵי נְבִיָּא הוּא וְיִצְלֵי בְּעַדָךְ וְתֵיחֵי וְאִם לָא אַתְּ תָּתֵיב דַּע אֲרֵי מוֹתָא תְּמוּת אַתְּ וְכָל דִּילָךְ׃
וְאַקְדִּים אֲבִימֶלֶךְ בְּצַפְרָא וּקְרָא לְכָל עַבְדּוֹהִי וּמַלֵּיל יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין בְּקִדְמֵיהוֹן וְדָחֲלוּ גֻבְרַיָּא לַחֲדָא׃
וּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַאֲמַר לֵיהּ מָא עֲבַדְתָּ לָנָא וּמָא חַבְתִּי לָךְ אֲרֵי אַיְתֵיתָ עֲלַי וְעַל מַלְכוּתִי חוֹבָה רַבְּתָא עוֹבָדִין דְּלָא יִתְעֲבְדוּן עֲבַדְתְּ עִמִּי׃
וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם מָא חֲזֵיתָ אֲרֵי עֲבַדְתְּ יָת פִּתְגָמָא הָדֵין׃
וַאֲמַר אַבְרָהָם אֲרֵי אֲמָרִית בְּרַם לֵית דְּחַל יְיָ בְּאַתְרָא הָדֵין וְיִקְטְלוּנַנִי עַל עִסְקַת אִתְּתִי׃
וּבְרַם אַף קְשׁוֹט אֲחָתִי בַּת אַבָּא הִיא בְּרַת אִמִּי לְחוֹד וּסְבָרַת לִי לְאִתּוּ׃
וַהֲוָה כַּד אַטְעוֹנִי יְיָ מִבֵּית אַבָּא וַאֲמָרִית לַהּ דָּא טִיבוּתָךְ דְּתַעְבְּדִין עִמִּי לְכָל אֲתַר דְּנֵיתֵי לְתַמָּן אֲמָרִי עֲלַי אֲחוּךְ הִיא׃
וּנְסֵיב אֲבִימֶלֶךְ עָנָא וְתוֹרִין וְעַבְדִּין וְאַמְהָתָא וְיָהַב לְאַבְרָהָם וְאָתֵיב לֵיהּ יָת שָׂרָה אִתְּתֵיהּ׃
וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ הָא אַרְעִי קֳדָמָךְ בְּכָל דְּשַׁפַּר בְּעֵינָךְ תֵּיב׃
וּלְשָׂרָה אֲמַר הָא יְהַבִית אֶלֶף סְלָעִין דְּכַסְפָּא לַאֲחָיָךְ הָא הוּא לִיךְ כְּסוּת לְאַפֵּי כָּל דִּי עִמָּךְ וְעִם כֹּלָּא אִתְכַּסְיָא׃
וְצַלִּי אַבְרָהָם קֳדָם יְיָ וְאַסְיָא יְיָ יָת אַרְמַיְתֵיהּ וְאַמְהָתֵיהּ וְאִתְרַחִיצוּ׃ אֲרֵי מַיְתַר יְיָ אַתְרָא לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל עִסְקַת שָׂרָה אִתַּת אַבְרָהָם׃

Cap. xxi.

וְיְיָ דְּכַר יָת שָׂרָה כְּמָא דַּאֲמַר וַעֲבַד יְיָ לְשָׂרָה כְּמָא דְּמַלֵּיל׃ וְאַתְּעִידַת וְיָלְדַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם בַּר לְסִבְתֵּיהּ לְזִמְנָא דְּמַלֵּיל יָתֵיהּ יְיָ׃ וּקְרָא אַבְרָהָם יָת שׁוּם בְּרֵיהּ דְּאִתְיְלִיד לֵיהּ דְּיָלְדַת לֵיהּ שָׂרָה יִצְחָק׃ וּגְזַר אַבְרָהָם יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ בַּר תְּמָנְיָא יוֹמִין כְּמָא דְּפַקֵּיד יָתֵיהּ יְיָ׃ וְאַבְרָהָם בַּר מְאָה שְׁנִין כַּד אִתְיְלִיד לֵיהּ יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ׃ וַאֲמָרַת שָׂרָה חֲדָוָה עֲבַד לִי יְיָ כָּל דְּיִשְׁמַע יְחַדוּן לִי׃ וַאֲמָרַת מַנִּי מִלֵּיל לְאַבְרָהָם וְיֵנִיקוּן בְּנִין שָׂרָה אֲרֵי

Trãsla. B. Hiero.

frater tuus sim. Tulit igitur abimelech oues & boues & seruos & ancillas: & dedit. abraam. Reddiditq; illi saram vxorem suam: & ait. Terra corã vobis ẽ: vbi cũq; tibi placuerit habita. Sare ãt dixit. Ecce mille argenteos dedi fratri tuo: hoc erit tibi in velamen oculorum ad oẽs qui tecũ sũt: & quocũq; prexeris memẽto te deprehẽsã. Orãte ãt abraam: sanauit deus abimelech & vxorẽ ãcillasq; eius: & peperũt. Cõcluserat ei dominus omnem vuluam domus abimelech propter saram vxorem abrae. Ca. 21.

Visitauit autem dñs sarã sicut promiserat: & impleuit quę locutus est. Concepitq; & peperit filium in senectute sua: tempore quo predixerat ei deus. Vocauitq; abraam nomen filii sui quem genuit ei sara isaac: & circũcidit eum octauo die: sicut preceperat ei deus: cum esset centũ annorũ. Hacquippe etate pris natus est isaac. Dixitq; sara. Risum fecit mihi deus: & qui cunq; audierit corridebit mihi. rursũq; ait. Quis auditurus crederet abraã: q; sara lactaret filium: quem

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

me: q; frater meus ẽ. accepit aũt abimelech ἐμέ, ὅτι ἀδελφός μου ἐστίν. ἔλαβε δὲ ἀβιμέλιχ mille vidrachmas & oues & vitulos et χίλια δίδραχμα καὶ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ seruos et ancillas: et dedit abraam. παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ ἀβραάμ. et reddidit illi sarrã vxorẽ suam. καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. et dixit abimelech abraam: ecce tra mea καὶ εἶπεν ἀβιμέλιχ τῷ ἀβραάμ, ἰδοὺ ἡ γῆ μου coram te. vbicũq; tibi placuerit habita. et ἐναντίον σου. ὃν ἐὰν σοι ἀρέσκῃ κατοίκει. καὶ τῇ sarre dixit: ecce dedi fratri tuo mil σάρρᾳ εἶπεν, ἰδοὺ δέδωκα τῷ ἀδελφῷ σου χί le vidrachmas. hec tibi eruntin peccũ λια δίδραχμα. ταῦτά σοι ἔσται εἰς τιμὴν τοῦ faciei tue: & oibus q̃ tecũ et προσώπου σου, καὶ πάσας ταῖς μετὰ σοῦ. καὶ oia vere loqre. orauit ãt abraam ad πάντα ἀληθευσον. προσηύξατο δὲ ἀβραὰμ πρὸς deũ. et sanauit deus abimelech et vxo θεὸν. καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν ἀβιμέλιχ καὶ τὸν γυ rem suã & oẽs ancillas eius: ναῖκα αὐτοῦ καὶ πάσας τὰς παιδίσκας αὐτοῦ, et pepererũt: con ἔτεκον. ὅτι συν cludens cõclusit de vtero oẽs vuluã γκλείων συνέκλεισεν ὁ θεὸς ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν in domo abimelech: propter sarã vxo ἐν τῷ οἴκῳ ἀβιμέλιχ, ἕνεκεν σάρρας τῆς γυναι rem abraam. κὸς ἀβραάμ. Ca. 21.

Deus visitauit sarã: sicut dixit et καὶ θεὸς ἐπεσκέψατο τὴν σάρραν, καθὼς εἶπεν καὶ fecit dñs sarre sicut locut ẽ. et cõcipiẽs ἐποίησεν κύριος τὴν σάρραν καθὰ ἐλάλησεν. καὶ συλλαβοῦ peperit abraam filiũ in senectute: i tempe σα, ἔτεκε τῷ ἀβραὰμ υἱὸν εἰς γῆρας, εἰς ὃν καιρὸν sicut locut ẽ ei deus: & vocauit nomẽ καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ filii sui q̃ natus ē illi: quẽ peperit illi sarra: υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ σάρ isaac. circumcidit ãt abraam isaac die ρα, ἰσαάκ. περιέτεμεν δὲ ἀβραὰμ τὸν ἰσαὰκ τῇ octaua, sicut precepit ei dñs. et abra ἡμέρᾳ ὀγδόῃ. καθὰ διετάξατο αὐτῷ κύριος. καὶ ἀβρα am erat ãnorũ centũ: qñ natꝰ ẽ ei isaac fi ὰμ ἐτῶν ἑκατόν, ὅτε ἐγένετο αὐτῷ ἰσαὰκ ὁ υἱὸς lius eius. dixit ãt sarra: risũ mihi fecit domi αὐτοῦ. ἔσχε δὲ σάρρα, γέλωτά μοι ἐποίησε κύριος nꝰ. q̃ cui audierit cõgaudebit mihi et dixit: quis an ὁ θεός. ὃς ἐὰν ἀκούσῃ συνχαρήσεταί μοι. καὶ εἶπεν, τίς ἀ nũciabit abraam: qñ lactat puerũ sarra: q; ναγγελεῖ τῷ ἀβραάμ, ὅτι θηλάζει παιδίον σάρρα, ὅτι

Trãsla. Chal.

עֲלַי אָחִי הוּא וְאִיהִי אַף הִיא אָמְרָה אָחִי הוּא בְּתֹם לִבִּי וּבְנִקְיוֹן יָדַי עָשִׂיתִי זֹאת׃
וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלָיו בַּחֲלוֹם אַף אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי בְתֹם לִבְּךָ עָשִׂיתָ זֹאת וְאַף אֲנִי מָנַעְתִּיךָ מִלְּמֶחֱטֵי קֳדָמַי עַל כֵּן לֹא נְתַתִּיךָ לִקְרַב לְוָתָהּ׃
וְכַעַן תּוּב אֵינַת גַּבְרָא אֲרֵי נְבִיָּא הוּא וְיִצְלֵי בְּעַדָךְ וְתֵיחֵי וְאִם לָא אַתְּ תָּתֵיב דַּע אֲרֵי מוֹתָא תְּמוּת אַתְּ וְכָל דִּילָךְ׃
וְאַקְדִּים אֲבִימֶלֶךְ בְּצַפְרָא וּקְרָא לְכָל עַבְדּוֹהִי וּמַלֵּיל יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין בְּקִדְמֵיהוֹן וְדָחֲלוּ גֻבְרַיָּא לַחֲדָא׃
וּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַאֲמַר לֵיהּ מָא עֲבַדְתָּ לָנָא וּמָא חַבְתִּי לָךְ אֲרֵי אַיְתֵיתָ עֲלַי וְעַל מַלְכוּתִי חוֹבָה רַבְּתָא עוֹבָדִין דְּלָא יִתְעֲבְדוּן עֲבַדְתְּ עִמִּי׃
וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם מָא חֲזֵיתָ אֲרֵי עֲבַדְתְּ יָת פִּתְגָמָא הָדֵין׃
וַאֲמַר אַבְרָהָם אֲרֵי אֲמָרִית בְּרַם לֵית דְּחַל יְיָ בְּאַתְרָא הָדֵין וְיִקְטְלוּנַנִי עַל עִסְקַת אִתְּתִי׃
וּבְרַם אַף קְשׁוֹט אֲחָתִי בַּת אַבָּא הִיא בְּרַת אִמִּי לְחוֹד וּסְבָרַת לִי לְאִתּוּ׃
וַהֲוָה כַּד אַטְעוֹנִי יְיָ מִבֵּית אַבָּא וַאֲמָרִית לַהּ דָּא טִיבוּתָךְ דְּתַעְבְּדִין עִמִּי לְכָל אֲתַר דְּנֵיתֵי לְתַמָּן אֲמָרִי עֲלַי אֲחוּךְ הִיא׃
וּנְסֵיב אֲבִימֶלֶךְ עָנָא וְתוֹרִין וְעַבְדִּין וְאַמְהָתָא וְיָהַב לְאַבְרָהָם וְאָתֵיב לֵיהּ יָת שָׂרָה אִתְּתֵיהּ׃
וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ הָא אַרְעִי קֳדָמָךְ בְּכָל דְּשַׁפַּר בְּעֵינָךְ תֵּיב׃
וּלְשָׂרָה אֲמַר הָא יְהַבִית אֶלֶף סְלָעִין דְּכַסְפָּא לַאֲחָיָךְ הָא הוּא לִיךְ כְּסוּת לְאַפֵּי כָּל דִּי עִמָּךְ וְעִם כֹּלָּא אִתְכַּסְיָא׃
וְצַלִּי אַבְרָהָם קֳדָם יְיָ וְאַסְיָא יְיָ יָת אַרְמַיְתֵיהּ וְאַמְהָתֵיהּ וְאִתְרַחִיצוּ׃ אֲרֵי מַיְתַר יְיָ אַתְרָא לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל עִסְקַת שָׂרָה אִתַּת אַבְרָהָם׃

Ca. xxi.

וְיְיָ דְּכַר יָת שָׂרָה כְּמָא דַּאֲמַר וַעֲבַד יְיָ לְשָׂרָה כְּמָא דְּמַלֵּיל׃ וְאַתְּעִידַת וְיָלְדַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם בַּר לְסִבְתֵּיהּ לְזִמְנָא דְּמַלֵּיל יָתֵיהּ יְיָ׃ וּקְרָא אַבְרָהָם יָת שׁוּם בְּרֵיהּ דְּאִתְיְלִיד לֵיהּ דְּיָלְדַת לֵיהּ שָׂרָה יִצְחָק׃ וּגְזַר אַבְרָהָם יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ בַּר תְּמָנְיָא יוֹמִין כְּמָא דְּפַקֵּיד יָתֵיהּ יְיָ׃ וְאַבְרָהָם בַּר מְאָה שְׁנִין כַּד אִתְיְלִיד לֵיהּ יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ׃ וַאֲמָרַת שָׂרָה חֲדָוָה עֲבַד לִי יְיָ כָּל דְּיִשְׁמַע יְחַדוּן לִי׃ וַאֲמָרַת מַנִּי מִלֵּיל לְאַבְרָהָם וְיֵנִיקוּן בְּנִין שָׂרָה אֲרֵי

A
1. Re.
d.
Heb.
c.
Mat.
a.

Josue.
24. a.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

peperit filiũ in senectute mea. ⁊ creuit puer:
ἔτεκεν υἱὸν ἐν τῷ γήρει μου· καὶ ἐκλήθη τὸ παιδίον,
et ablactat⁹ ẽ. et fecit abraam cõuiuiũ
καὶ ἀπεγαλακτίσθη. καὶ ἐποίησεν ἀβραὰμ δοχὴν
magnũ: q̃ die ablactat⁹ ẽ isaac fili⁹ eius.
μεγάλην, ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτ.
eidem ãt sarra filiũ agar egyptie: qui
ἰδοῦσα δὲ σάρρα τὸν υἱὸν ἄγαρ τῆς αἰγυπτίας, ὃς
fuit abraam: ludẽtẽ cum isaac
ἐγέγετο τῷ ἀβραάμ, παίζοντα μετὰ ἰσαὰκ τοῦ
filio suo. ⁊ dixit abraam: eĳce ancil
υἱοῦ αὐτῆς, καὶ εἶπε τῷ ἀβραάμ, ἔκβαλε τὴν παι
lam et filiũ eius. nõ enĩ hereditabit
δίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς. οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ
B filius ancille cum filio meo isaac. du
υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου ἰσαάκ. σκλη
rũ ãt apparuit verbũ valde coram abraam
ρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐνατίον ἀβραάμ
de filio suo ismael. dixit ãt deus
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰσμαήλ· εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ
abraam. ne durũ sit coram te de
ἀβραάμ· μὴ σκληρὸν ἔστω ἐνατίον σου περὶ τοῦ
puero ⁊ de ancilla. oĩa q̃cũq; di
παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης· πάντα ὅσα ἂν
Roma. 9. b. xerit tibi sarra: audi
εἴπῃ σοι σάρρα, ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς· ὅτι ἐν
isaac vocabit tibi semen. et filiũ ãt
Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα· καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς
ancille in gẽtẽ magnã faciã eũ q; se
παιδίσκης εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτὸν ὅτι σπέρ
men tuũ ẽ. surrexit ãt abraã mane: ⁊ acce
μα σόν ἐστιν· ὀρθρίσας δὲ ἀβραὰμ τοπρωΐ, καὶ ἔλαβε
pit panẽ et vtrẽ aquẽ: et dedit agar. et
ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος, καὶ ἔδωκε τῇ ἄγαρ· καὶ
imposuit puerũ sup humeros ei⁹: et dimi
ἐπέθηκε τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς, καὶ ἀπέστει
sit eam. abiens ãt errabat per deser
λεν αὐτήν, ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν ἔρη
tũ. iuxta puteũ iuramẽti. defecit ãt aqua
μον· κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. ἐξέλιπε δὲ τὸ ὕδωρ
vtris. et proiecit puerũ subter vnã a
τοῦ ἀσκοῦ· καὶ ἔρριψε τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐ
bietẽ. ⁊ abiens sedit eregione eius
λάτης· καὶ ἀπελθοῦσα ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ
de longe. q̃si arcus iactũ. dixit enĩ nõ videbo mor
μακρόθεν, ὡσεὶ τόξου βολήν. εἶπε γὰρ οὐμὴ ἴδω τὸν θά
tem filij mei. et sedit contra. cla
νατον τοῦ παιδίου μου. καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι. ἀνα
C mans ãt puer fleuit. exaudiuit ãt deus
βοήσας δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν· ἐπήκουσε δὲ ὁ θεὸς
puerũ de loco vbi erat. ⁊ vocauit ange
τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν· καὶ ἐκάλεσεν ἄγγε
lus dñi agar de celo: et dixit ei.
λος κυρίου τὴν ἄγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ.

Transla. Chal.

יל ידיית בר לקבתוהי : ורבא ורבא ואתרסיל נעבד אברהם משתיא רבא ביומא
דיתגמיל ית יצחק : ואחזת שרה ית בר הגר מצריתא דילידת לאברהם משחיק :
ואמרת לאברהם תרך ית אמתא הדא וית ברה ארי לא יתרת בר אמתא הגא עם
בר י עם יצחק : וכאש פתגמא לחדא בעיני אברהם על עיסק ברי ה : ואמר יי לאברהם
לא יכאיש בעיניך על עולימא ועל אמתך כל דתימר לך שרה קבל מימרא ארי
ביצחק יתקרון לך בנין : ואף ית בר אמתא לעם אישוזיניה ארי בדך הוא : ואקדים
אברהם בצפרא ופסיב לחמא ורוקבא דמיא ויהב לחגר שוי על כתפה וית ברא
ושלחה ואזלת ותעת במדברא דבר שבע : ושלימו מיא מן רוקבא ורמת ית ברא
תחות חד מן אילניא ואזלת ויתבת לה מקבל אתרחית כמיטד כמשתא ארי אמרת
לא אחזי בסיתא דברא ויתבת מקבל ואלימת ית קלה ובכת : ושמיע קדם יי
קלהי דרבא וקרא מלאכא דיי לחגר מן שמיא ואמר לה

Trãsla. B. Iero.

peperit ei iã seni. Creuit igitur puer: & ablactatus est. Fecit q̃ abraã grãde cõuiuium in die ablactatiõis eius. Cũq; vidisset sara filiũ agar egyptie ludentem cum isaac filio suo: dixit ad abraam. Eĳce ancillam hanc filiũ eius. Nõ enim erit heres filius ancille cũ filio meo isaac. Dure accepit hoc verbum abraam pro filio suo. Cui dixit deus. Non tibi videatur asperum super puero & super ancilla tua. Oĩa que dixerit tibi sara: audi vocem eius: quia in isaac vocabitur tibi semen. Sed & filium ancille faciã in gẽtẽ magnã: quia semen tuum est. Surrexitq; abraam mane: & tollens panẽ & vtrem aque imposuit scapule eius: tradiditq; puerũ & dimisit eã. que cũ abisset: errabat in solitudie berſabee. Cũq; consumpta esset aq̃ in vtre: abiecit puerũ subter vnam arborẽ q̃ibi erat: & abiit. Sedit q̃ e regione procul quantum potest arcus iacere. Dixit enĩ. Nõ videbo morientẽ puerum. & sedens cõtra: leuauit vocem suã & fleuit. Exaudiuit autem deus vocẽ pueri. Vocauitq; angelus dei agar de celo dicens. agar de celo dicens.

Ter. Heb. Gen. Latĩ. Pritiua heb.

יָלַדְתִּי בֵן לְזִקְנָיו׃ וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד ◦◦◦
וַיִּגָּמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָּדוֹל
בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת יִצְחָק׃ וַתֵּרֶא שָׂרָה
אֶת בֶּן הָגָר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר יָלְדָה ◦
לְאַבְרָהָם מְצַחֵק׃ וַתֹּאמֶר ◦◦◦◦◦
לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת
בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן הָאָמָה ◦◦◦
הַזֹּאת עִם בְּנִי עִם יִצְחָק׃ וַיֵּרַע ◦◦
הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל ◦
אודת בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל
אַבְרָהָם אַל יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל הַנַּעַר
וְעַל אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ
שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק ◦
יִקָּרֵא לְךָ זָרַע׃ וְגַם אֶת בֶּן הָאָמָה
לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעֲךָ הוּא׃
וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח לֶחֶם
וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל הָגָר שָׂם עַל ◦
שִׁכְמָהּ וְאֶת הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהָ וַתֵּלֶךְ
וַתֵּתַע בְּמִדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע׃ וַיִּכְלוּ ◦
הַמַּיִם מִן הַחֵמֶת וַתַּשְׁלֵךְ אֶת ◦◦◦◦
הַיֶּלֶד תַּחַת אַחַד הַשִּׂיחִם׃ וַתֵּלֶךְ ◦◦
וַתֵּשֶׁב לָהּ מִנֶּגֶד רַחֹק כְּמִטַּחֲוִי ◦◦
קֶשֶׁת כִּי אָמְרָה אַל אֶרְאֶה בְּמוֹת
הַיֶּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא אֶת ◦
קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת ◦◦
קוֹל הַנַּעַר וַיִּקְרָא מַלְאַךְ אֱלֹהִים
אֶל הָגָר מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ ◦◦

Interp. chal.

peperi filium in senectute sua. Et creuit puer & ablactatus est. Et fecit abraham conuiuiũ magnus in die quo ablactatus est isaac. Et vidit sara filiũ agar egyptie quem peperit abrahe ludentes. Et dixit abrahe. Eĳce ancillam hanc & filiũ eius: quia non erit heres filius ancille huius cum filio meo isaac. Et displicuit verbum nimis in oculis abrahe: propter filium suũ. Dixitq; de abrahe. Ne displiceat in oculis tuis super puero & super ancilla tua: omnia que dixerit tibi sara acquiesce illi: quoniam in isaac vocabuntur tibi filij. Filium quoq; ancille in gentem ponam eum: quia filius tuus est. Et surrexit abraham mane & tulit panẽ et lagenã aque: & dedit ipsi agar: ponens sup humerũ eius & puerũ: & dimisit eam: et abiit & errabat in deserto berſabee. & cõsumpte sunt aque de lagena & proiecit puerum subter vnam arborem. Et abiit: & sedit eregione: longe quantus potest arcus iacere. quia dixit non videbo mortem pueri. Sedit q̃ e regione: & leuauit vocem suam & fleuit. et audita est coram deo vox pueri. Et vocauit angelus dei agar de celo. Et dixit ei.

Pritiua chal.

שׁוּב רָבָה חָסַל
שָׁתָה רָבַב חָזָה
חַד אָמָה

נָאַשׁ עָלַם
אָמַר קָרָא שָׁוָה
קָדַם רָבַב טָעָה
דְּבַר דּוּר רָמָה
אָחַד רָחַק חָזָה
רָבַב רוּם נָבָה

Pritiua heb.	Ter. Heb	Esa.	Ca. rra.	Trãsla. S. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
מָ֣ה לָּ֭ךְ הָגָ֑ר אַל־תִּ֝ירְאִ֗י כִּי־שָׁמַ֤ע	יָרָא			mQuid agis oagar. pNoli qtimere. rExaudiuit cī	τί ἐστιν ἄγαρ· μὴ φοβοῦ· ἐπακήκοε γὰρ ὁ θεὸς τῆς
אֱלֹהִים֮ אֶל־קוֹל֒ הַנַּ֣עַר בַּאֲשֶׁ֣ר				rdeus rvocē rpueri: de loco in quo	φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστι· ἀνά
הוּא־שָׁ֔ם קוּמִ֕י שְׂאִ֖י אֶת־הַנַּ֑עַר	נָשָׂא			oest. rSurge &otolle puerum:	στα λάβε τὸ παιδίον· καὶ κράτησον τῆς χειρὸς
וְהַחֲזִ֥יקִי אֶת־יָדֵ֖ךְ בּ֑וֹ כִּי֩ לְג֨וֹי	חָזָק עָרֵל			&tene smanum sillius: squia min gēte m magnā	αὐτοῦ· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτό· καὶ ἀνέ
אֲשִׂימֶ֜נּוּ וַיִּפְקַח֙ אֱלֹהִ֣ים אֶת־	שׁוּם פָּקַח			ofaciam eum. pAperuit	ῳξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἴδε φρέ
עֵינֶ֔יהָ וַתֵּ֣רֶא בְּאֵ֣ר מָ֔יִם וַתֵּ֖לֶךְ	רָאָה יָלַךְ			qp oculos eius odeus. Que rvidēs puteū raque: rabi it &ipleuit vtrem:	αρ ὕδατος ζῶντος· καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔπλησε τὸν ἀσ
וַתְּמַלֵּ֥א אֶת־הַחֵמֶת֙ מַ֔יִם וַתַּשְׁקְ֖	מָלֵא שָׁקָה			sdixitq puero obibere:	κὸν· καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον αὐτῆς· καὶ ἦν ὁ θε
אֶת־הַנָּ֑עַר׃ וַיְהִ֣י אֱלֹהִ֔ים אֶת־הַנַּ֖עַר	הָיָה			&fuit cum eo.qui	ὸς μετὰ τοῦ παιδίου· καὶ ηὐξήθη, καὶ κατῴκη
וַיִּגְדָּל֙ וַיֵּ֣שֶׁב בַּמִּדְבָּ֔ר וַיְהִ֖י רֹבֶ֥ה	גָּדַל דַּר			tcreuit m& moratus ē in solitudine: ofactusq ē iu	σεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐγένετο δὲ τοξότης· καὶ κατῴ
קַשָּֽׁת׃ וַיֵּ֣שֶׁב בְּמִדְבַּ֣ר פָּארָ֑ן וַתִּקַּ֥ח	לָקַח			uenis rsagittarius. thita uitq pin deserto rpharā:	κησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ φαράν· καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μή
ל֛וֹ אִמּ֥וֹ אִשָּׁ֖ה מֵאֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ וַיְהִי	אִישׁ			u& accepit rilli rmr sua vxorē ade terra begypti.	τηρ αὐτοῦ γυναῖκα ἐκ τῆς αἰγύπτου· καὶ ἐγένετο
בָּעֵ֣ת הַהִ֗וא וַיֹּ֤אמֶר אֲבִימֶ֙לֶךְ֙ וּפִיכֹ֔ל	אָמַר			oEodē tpe rdixit sabime lech b& phicol princeps exercitus eius	ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· καὶ ἔιπεν ἀβιμέλεχ καὶ ὀχο
שַׂר־צְבָא֖וֹ אֶל־אַבְרָהָ֣ם לֵאמֹ֑ר אֱ	שׂוּר			tad mabraam. ooo	ζαδ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ φιχὼλ ὁ ἀρχιστρά
לֹהִ֣ים עִמְּךָ֔ בְּכֹ֖ל אֲשֶׁר־אַתָּ֥ה	עָשָׂה			oDeus ptecum est qin vni uersis que	τηγος δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς ἀβραάμ, λέγων, ὁ
עֹשֶׂ֑ה׃ וְעַתָּ֣ה הִשָּׁבְעָ֤ה לִּי֙ בֵּֽאלֹהִים	שָׁבַע			ragis. sIura ergo per deum	θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ποιῇς, νῦν οὖν
הֵ֣נָּה אִם־תִּשְׁקֹ֤ר לִי֙ וּלְנִינִ֔י	שָׁקַר			tne cnoceas omihi c& posteris meis	ὄμοσόν μοι τὸν θεὸν μὴ ἀδικήσειν με, μηδὲ τὸ σπέρ
וּלְנֶכְדִּ֔י כַּחֶ֙סֶד֙ אֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֔יתִי עִמָּ֖ךְ	עָשָׂה			sstirpiq mee: sed tinxta miam uquam feci tibi:	μα μου, μὴ δὲ τὸ ὄνομά μου· ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιο
תַּעֲשֶׂ֣ה עִמָּדִ֔י וְעִם־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁ֥ר				ofacies mihi n& oterre	ωμα ὃ ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ,
גַּ֥רְתָּה בָּ֖הּ׃ וַיֹּ֣אמֶר אַבְרָהָ֑ם אָנֹכִ֖י	גּוּר			ri qua qversatus es adue na. oDixitq sabraā: oego	καὶ τῇ γῇ ᾗ παῴκησας ἐν αὐτῇ· καὶ ἔιπεν ἀβρα
אִשָּׁבֵֽעַ׃ וְהוֹכַ֥ח אַבְרָהָ֖ם אֶת	יָכַח			siurabo. tEt increpauit	αμ· ἐγὼ ὀμοῦμαι· καὶ ἤλεγξεν ἀβραὰμ τὸν ἀβιμέ
אֲבִימֶ֑לֶךְ עַל֙ אוֹדוֹת֙ בְּאֵ֣ר הַמַּ֔יִם	אוד			babimelech cpropter teum aque:	λεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφεί
אֲשֶׁר־גָּזְל֥וּ עַבְדֵי־אֲבִימֶ֖לֶךְ׃ וַיֹּ֣אמֶר				dquē bvi abstulerāt eius. Responditq	λετο οἱ παῖδες ἀβιμέλεχ· καὶ ἔιπεν αὐτῷ,
אֲבִימֶ֔לֶךְ לֹ֣א יָדַ֔עְתִּי מִ֥י עָשָׂ֖ה				mabimelech. nNesciui oo pquis qfeceritq hanc rē. sSed & tu nō	nō scivi ὃς ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο. οὐ
אֶת־הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה וְגַם־אַתָּ֣ה לֹ֤א הִגַּ֙דְתָּ֙ לִי	נָגַד			tindicasti umihi:	δὲ σὺ μοι ἀπήγγειλας, ὑδὲ ἐγὼ ἤκουσα,
וְגַם־אָנֹכִ֖י לֹ֣א שָׁמַ֑עְתִּי בִּלְתִּ֖י הַיּֽוֹם׃				b&c egod non caudiui preter dhodie.	πλὴ σήμερον· καὶ ἔλαβεν ἀβραὰμ πρόβα
וַיִּקַּ֣ח אַבְרָהָם֮ צֹ֣אן וּבָקָר֒ וַיִּתֵּ֣ן	לָקַח נָתַן			tulit itaq sabraā oues & boues: m& dedito	τα καὶ μόχους, καὶ ἔδωκεν ἀβιμέλεχ, καὶ
לַאֲבִימֶ֔לֶךְ וַיִּכְרְת֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם בְּרִֽית׃	כָּרַת שָׁנָה בְּרִית			nabimelech. oPercusse runtq pambo qfedus.	διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην,

Pritiua chal.

	Interp. chal.
דָּחַל	quid tibi agar. ne timeas: quoniã audita est cosam
עֲטַל תַּקַּף רַבַּב	domino vox pueri in loco in quo ipse est. Surge tolle
סְנָא שְׁוָה גְּלָה	puerum t apprehende manu tua eum: quoniam in
חֵא בּוֹר טָלָא	populum magnum ponam eum. Et aperuit deus
שְׁקָה אֲמַר רַבַּב	oculos eius t vidit puteum aque: et abiit t imple
רַבָּה דְּבַר רָבָה	uit lagenam aqua: t bedit puero bibere. Et fuit ver
אִנְתַּ אֲמַר כּוֹם	bum dei in adiutorium pueri t creuit: t habitauit in
אֲמַר שְׁבַר טוּב	deserto: t fuit iaculator arcuf. Et habitauit in deserto
עֲבַד יְתַב יְקַח	pharan: t accepit ei mater eius vroiem de terra egy
בּוֹר חָוָה	pti. Et factum est in tempore illo: et dixit abimelech
תָּרֵי קוֹם	t phicol princeps exercitus eius ad abraham dicens.
	Ecrbum dei est in auditorio tuum in vniuersis que
	tu agis: t nunc iura mihi per verbum dominū hic: ne
	noceas mihi t filio meo t filio filij mei: iurta miseri
	cordiam quam feci tecum facies mecum: t cum terra
	in qua peregrinat es. Et ait abraham: ego iurabo. Et
	increpauit abraham abimelech propter puteū aque
	quem vi abstulerant serui abimelech. Et ait abime
	lech. Nescio quis fecit rem hanc: t tu quoq non indi
	casti mihi: neq ego audiui nisi hodie. Et tulit abra
	ham ouco t boues: et dedit abimelech t pepigerunt
	ambo fedus.

Transla. Chal.

וַהֲלִיךְ הַגָּר לָא תִדְחַל אֲרֵי שְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת קָלֵיהּ דְּרָבְיָא דְּאַתַּר דְּהוּא תַּמָּן׃ קוּמִי שְׁקִילִי יָת רַבְיָא וְאַתְקֵף יָת יְדָךְ בֵּיהּ אֲרֵי לְעַם רַב סַגֵּיא אֲשַׁוֵּינֵיהּ׃ וּגְלָא יְיָ יָת עֵינָהָא וְחָזַת בֵּירָא דְמַיָּא וַאֲזַלַת וּמְלַת יָת רוּקְבָּא מַיָּא וְאַשְׁקְיַת יָת רַבְיָא׃ וַהֲוָה מֵימְרָא דַּייָ בְּסָעֲדֵיהּ דְּרַבְיָא וְרָבְיָא וִיתֵיב בְּמַדְבְּרָא וַהֲוָה רַבֵּי מְשַׁוֵּט׃ וְיָתֵיב בְּמַדְבְּרָא דְּפָארָן וּנְסִיבַת לֵיהּ אִמֵּיהּ אִיתְּתָא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם׃ וַהֲוָה בְּעִדָּנָא הַהִיא מַאן אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ לְאַבְרָהָם לְמֵימְרָא דַּייָ בְּסַעֲדָךְ כָּל דְּאַתְּ עָבֵיד׃ וּקְיַם לִי בְּמֵימְרָא דַּייָ הָכָא אִם תְּשַׁקַּר לִי וְלִבְנִי וְלִבְנֵי בְנִי כְּטִיבוּתָא דְּעִבַדִית עִמָּךְ תַּעֲבֵיד עִמִּי וְעִם אַרְעָא דְּאִיתְתַּתָּא בַהּ׃ וַאֲמַר אַבְרָהָם אֲנָא אֵמַיָּם׃ וְהוֹכַח אַבְרָהָם עִם אֲבִימֶלֶךְ עַל עֵיסַק בֵּירָא דְּאַגְזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃ וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לָא יְדַעִית מָאן עֲבַד יָת פִּתְגָמָא הָדֵין וְאַף אַתְּ לָא חַוֵּיתְ לִי וַאֲנָא לָא שְׁמָעִית אֶלָּהֵין יוֹמָא דֵין׃ וּדְבַר אַבְרָהָם עָאן וְתוֹרִין וְיַהֵב לַאֲבִימֶלֶךְ וּגְזַרוּ תַּרֵיהוֹן קְיָם׃

et statuit abraā septē agnas ouiū
καὶ ἔστησεν ἀβραὰμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων
solas. et dixit abimelech abraam. quid
μόνας. καὶ εἶπεν ἀβιμέλεχ τῷ ἀβραάμ. τί εἰ-
sunt septē agne ouiū harū: quo
σιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς
statuisti solas. et dixit quod septē agnas
ἔστησας μόνας. καὶ εἶπεν ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνά-
accipies a me: vt sint mihi in testimoniū:
δας λήψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὦσί μοι εἰς μαρτύριον,
quod ego fodi puteū hunc. propter hoc vo-
ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο. διὰ τοῦτο ἐπω-
cauit nomē loci illius: puteū iu-
νόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, φρέαρ ὁρ-
ramenti. quia illic iurauerūt ambo: et posuerūt
κισμοῦ. ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι, καὶ ἔθεντο
fedus sup puteū iuramēti. surrexit aūt abi
διαθήκην ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὁρκισμοῦ. ἀνέστη δὲ ἀβι-
melech et ochozad pronubus eius et phi
μέλεχ καὶ ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ ὁ φι-
chol princeps exercitus eius: et re
χὼλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἀ-
uersi sunt in terrā philisthijm. et plan-
πέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν φυλιστιείμ. καὶ ἐφύ-
tauit abraam agrū sup puteū iu
τευσεν ἀβραὰμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὁρ-
ramēti. et inuocauit ibi nomē dñi: deus
κου. καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου, θεὸς
etern⁹. habitauit aūt abraā in terra phi-
αἰώνιος. παρῴκησε δὲ ἀβραὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν φυ-
listhijm dies multos.
λιστιεὶμ ἡμέρας πολλάς.

Ca. 22.

A Et factū ē post verba hec: deus
Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ θεὸς
tentauit abraā. et dixit ei: abraam
Judith 8.c. Heb.11 d. ἐπείρασε τὸν ἀβραάμ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀβραὰμ
abraā. et dixit. ecce ego. et dixit: accipe fi-
ἀβραάμ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγώ. καὶ εἶπεν, λάβε τὸν υἱ-
liū tuū dilectū: quē dilexisti isaac: et
όν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας τὸν ἰσαάκ, καὶ
vade in terrā excelsā. et offer eū
πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλήν. καὶ ἀνένεγκε αὐ-
ibi in holocaustū sup vnū montiū: quos
τὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν
tibi dixero. surgēs aūt abraā mane strauit
σοι εἴπω. ἀναστὰς δὲ ἀβραὰμ τοπρωῒ ἐπέσαξεν
asinā suā. assumpsit aūt secū duos pue-
τὴν ὄνον αὐτοῦ. παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖ-
ros: et isaac filiū suū. et scindēs ligna in
δας, καὶ ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ σχίσας ξύλα εἰς
holocaustū: surgens abijt. et venerūt in
ὁλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη. καὶ ἦλθον εἰς
locū quē dixit ei deus: die
τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, τῇ ἡμέρᾳ

ʳEt statuitˢabraamᵗsep-
temᵘagnas
ᵛgregisˣseorsū. ᶜCuiᶻdi-
xitᵃabimelech.
ᶜQuidᶠsibi voluntᵍsep-
temʰagne
ⁱiste:ᵏquasˡstare fecisti
ᵐseorsum? At ille.
ᵠSeptemⁿinquitʳagnas
ˢaccipies
ᵗde manu mea:ᵘvtᵛsint
ʳmihiˣin testimōiū:ᵃquia
egoᵇfodiᵃputeūᶜistū. ᶠId
circo
ᵇvocatus ēˡlocusᵏilleˡber
sabee:ⁿquia
ᵒibiᵠvterqʳiurauit. ʳ& in
ierunt
ᵒfedusʳp puteoᵘiuramē
ti. ˣSurrexit aūtʳabime-
lechᶻ& phicolᵃprinceps
ᵇexercitus eius:ᶜreuersi
qʒsūtᵈi ᵉterrāᶠpalestiorū
Abraā veroᵍplātauitʰne
musⁱin bersabee:ᵏ& inuo
cauitᵐibiⁿnomenᵒdñi
ᵖdeiᵠeterni:ʳ& fuit colo
nusᵗterre
ˢpalestiorūᵗdiebusʳmul
tis. Ca.22.

QVeᵇ postquā gesta
sunt:
ʳtentauitᶜdeusᵇabraam:
ᵏ& dixitᵃad eū. ˡAbraam
abraam. ᵐAt ille rñdit.
ⁿad sū.ᵒait illi. ᵖTolleᵠfi-
liū tuūᵉ vnigenitum
ˣquemʳdiligisᵃisaac:ᵇ&
vadeᵇin
ᶜterrāᶠvisionis:ᵈatqʒᵇibi
ᵍofferes eū ⁱin holocau-
stumᵏsupˡvnūᵐmontiū:
ⁿquemᵒmonstrauero
ᵖtibi. ᵠIgiturʳabraāᵠde
nocte consurgens
ˢstrauitᵗasinū suumʳdu-
censᶜsecumᵃduos
ᵇiuuenesᵇ& isaacᶠfiliū su
um.ᵍCunqʒ concidisset
ᵇligna inⁱholocaustum:
ˡabijtᵐadⁿlocum
ᵒquemᵖpreceperatᵠei
ʳdeus.ˢDie autem

וַיַּצֵּב אַבְרָהָם אֶת שֶׁבַע כִּבְשֹׂת
הַצֹּאן לְבַדְּהֶן׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל
אַבְרָהָם מָה הֵנָּה שֶׁבַע כְּבָשֹׂת
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה׃
וַיֹּאמֶר כִּי אֶת שֶׁבַע כְּבָשֹׂת תִּקַּח
מִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה לִּי לְעֵדָה כִּי
חָפַרְתִּי אֶת הַבְּאֵר הַזֹּאת׃ עַל כֵּן
קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע כִּי
שָׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַיִּכְרְתוּ
בְרִית בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ
וּפִיכֹל שַׂר צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ אֶל אֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר
שָׁבַע וַיִּקְרָא שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל
עוֹלָם׃ וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים׃
וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה Cap.xxii.
וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃
וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ
אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל
אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה
עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר
אֵלֶיךָ׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר
וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי
נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע
עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם

בָּדַד
יָצַב
עָבַר הָיָה
קוּם
שָׁבַע
קוּם
שׂוּר שׁוּב
נָטַע
קָרָא
עָלַם גּוּר
יוֹם רָבָה
הָיָה
אָמַר
לָקַח יָחַד
יָלַךְ
עָלָה
הָרַר
שָׁכַם
חָבַשׁ שָׁנָה
בָּקַע
קוּם קוּם

Transla.Chal.

וַאֲקִים אַבְרָהָם יָת שְׁבַע חוּרְפָּאן דְּעָאן בִּלְחוֹדֵיהוֹן׃ וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם מָה
אִינּוּן שְׁבַע חוּרְפָּאן הָאִלֵּין דַּאֲקֵימְתָּא בִּלְחוֹדֵיהוֹן׃ וַאֲמַר אֲרֵי יָת שְׁבַע חוּרְפָּאן תִּסַּב
מִן יְדִי בְּדִיל דִּתְהֵא לִי לְסָהִיד אֲרֵי חֲפָרִית יָת בֵּירָא הָדֵין׃ עַל כֵּן קְרָא לְאַתְרָא
הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע אֲרֵי תַמָּן קַיִּימוּ תַרְוֵיהוֹן׃ וּגְזָרוּ קְיָם בִּבְאֵר שָׁבַע וְקָם אֲבִימֶלֶךְ
וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ וְתָבוּ לְאַרְעָא פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וּנְצַב נִצְבָא בִּבְאֵר דְּשָׁבַע וְצַלִּי תַמָּן בִּשְׁמָא
דַּיְיָ אֱלָהּ עָלְמָא׃ וְאִתּוֹתַב אַבְרָהָם בְּאַרְעָא פְּלִשְׁתָּאֵי יוֹמִין סַגִּיאִין׃ Ca.xxij.
וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וַיְיָ נַסִּי יָת אַבְרָהָם וַאֲמַר לֵיהּ אַבְרָהָם וַאֲמַר הָא אֲנָא
וַאֲמַר דְּבַר כְּעַן יָת בְּרָךְ יָת יְחִידָךְ דִּרְחִימְתָּא יָת יִצְחָק וְאִיזִיל לָךְ לְאַרְעָא פּוּלְחָנָא
וְאַסְּקֵיהּ קֳדָמַי תַּמָּן לַעֲלָתָא עַל חַד מִן טוּרַיָּא דְּאֵימַר לָךְ׃ וְאַקְדֵּים אַבְרָהָם בְּצַפְרָא
וְזָרֵיז יָת חֲמָרֵיהּ וּדְבַר יָת תְּרֵין עוּלֵימוֹהִי עִמֵּיהּ וְיָת יִצְחָק בְּרֵיהּ וְצַלַּח אָעֵי דַעֲלָתָא
וְקָם וַאֲזַל לְאַתְרָא דַּאֲמַר לֵיהּ יְיָ׃ בְּיוֹמָא

Interp̄.chal.

Et statuit abraham septē agnas ouium seorsum. Dixitqʒ abimelech ad abraham. Que sunt iste septem agne quas statuisti seorsum. Et ait. Quoniā septem agnas accipies de manu mea: vt sit mihi in testimonium quoniā fodi puteū istum. Propterea vocauit locum illū bersabee: quia ibi iurauerūt ambo: et inierunt pactū in bersabee. Surrexitqʒ abimelech et phicol princeps exercitus eius: et reuersi sunt in terram philistinorū. Et plantauit plantationem in bersabee: et orauit ibi in nomine domini dei eterni. Et peregrinatus est abraham in terra philistinorum diebus multis. Cap. 22.

ET factū est post verba hec: et deus tentauit abraham: et dixit ei. Abraham. Et ait: ecce ego. Et dixit. Tolle nunc filium tuū vnicum tuū quē diligis isaac: et vade in terram diuini cultus: et offer illum coram me ibi in holocaustum super vnū montium quē dixero tibi. Et surrexit abraham mane et strauit asinum suum: et tulit duos pueros suos secum: et isaac filium suum: et concidit ligna in holocaustum: et surrexit et abijt in locum quē dixerat ei deus. Die autem

Primitiua chal.
קוּם חַד
אֵל נְסַב
הָיָה
קוּם קוּם
רְבַב תּוּב צְלָא
יְתַב
אֵל נְסָה
אֲזַל
נְסַק עֲלָה קְדַם
אֲתָא
קוּם

[library stamp]

Positiua heb.	Tex. Heb. Gen. Ca. xxii.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
שְׁלִישִׁי	ג הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו	tertio eleuatis oculis	tertia: ꝛ respiciẽs abraã ocu
רָאָה	וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחֹק: וַיֹּאמֶר	vidit locum procul: dixitq;	τῇ τρίτῃ, καὶ ἀναβλέψας ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλ
נָשַׁב	אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו שְׁבוּ לָכֶם פֹּה	ad pueros suos. Expectate hic	μοῖς αὐτοῦ, εἶδε τὸν τόπον ἀπὸ μακρόθεν.
חֲמֹר	עִם הַחֲמוֹר וְאָנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד	cum asino: ego & puer	et dixit abraam pueris suis: sede
שׁוּב	כֹּה: וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם:	illuc vsq; ppantes post q̃ adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit quoq;	τε hic cũ asino. ego ãt ꝛ
עֵצִים	וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֹלָה	ligna holocausti & iposuit sup isaac filium suũ. ipse vero porta	σατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ
בֵּן	וַיָּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ	bat in manibus ignẽ & gladiũ. Cũq; duo	puer transibimus vsq; huc. ꝛ postq̃ ado
אֵשׁ	אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ	pergerent simul: dixit isa	παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε. καὶ προσκυ
יָחַד	שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל	ac patri suo. Pater mi.	rauerimꝰ: reuertemur ad vos. accepit ãt
אָבִי	אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי	At ille rñdit. quid vis o fili. Ecce inquit ignis & ligna: vbi ẽ victima	νόσαντες, ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς. ἔλαβε δὲ
הִנֵּנִי	וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ	holocausti. Dixit autem abraam.	abraã ligna holocausti: et impo
עֹלָה	וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה:	Deus prouidebit sibi victimã holocausti fili mi. Pergebant ergo pariter: & venerunt ad	σὰν ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθη
רָאָה	וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה לּוֹ	locum quem ostenderat ei deus: in quo edificauit altare: & desup ligna	σαν ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἔλαβε δὲ καὶ τὸ πῦρ
עֹלָה	הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם	compositit. Cũq; alligasset isaac filium suum: posuit eum in altare super struem lignorum. Extenditq; manum & arripuit	in manib ꝛ gladiũ. et abie
יָחַד	יָחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר	gladiũ: vt immolaret filium suum. Et ecce angelus domini de celo clamauit dicens. Abraam abraam: qui respondit ad	μετὰ χεῖρας καὶ τὴν μάχαιραν. καὶ ἐπορεύθη
לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם	לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם		runt duo simul. ait ãt isaac ad abraã
בָּנָה	אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים		σαν οἱ δύο ἅμα. εἶπε δὲ ἰσαὰκ πρὸς ἀβραὰμ τὸν
עָרַךְ	וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ		patrẽ suũ: viceno: pater. ille ãt dixit:
שׂוּם	עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח		πατέρα αὐτοῦ, εἶπας, πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν,
שָׁלַח	אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת		ἰδὲ ἐγὼ τέκνον. εἶπε δέ, ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύ
אָכַל	הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא		gna: vbi est ouis in holocau
שָׁנָה אָמַר	אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם		λα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσι
	וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר		stũ. dixit ãt abraã de videbit sibi ouem
	הִנֵּנִי בְנִי וַיֹּאמֶר רְאֵה הָאֵשׁ		σιν. εἶπε δὲ ἀβραὰμ ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον
	וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה:		in holocaustũ fili. pergentes ãt vterq
	וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה לּוֹ		εἰς ὁλοκάρπωσιν τέκνον. πορευόντες δὲ ἀμφότε
רָאָה	הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם		pariter: venerũt i locũ: quẽ dixit ei deus.
יָחַד	יָחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר		ρου ἅμα, ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός.
לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם	לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם		et edificauit abraã altare. et iposu
בָּנָה	אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים		it ligna. ꝛ cũ colligasset isaac filiũ su
עָרַךְ	וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ		κε τὰ ξύλα. καὶ συμποδίσας ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐ
שׂוּם	עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח		um: iposuit cũ in altare super
שָׁלַח	אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת		τοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν
לָקַח	הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא		ligna. et extendit abraã manũ suã ad ac
קָרָא	אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם		ξύλων. καὶ ἐξέτεινεν ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λα
	וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר		cipiẽdũ gladiũ: vt iugularet filiũ suũ. ꝛ
	הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל		βοῦν τὴν μάχαιραν, σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ
שָׁלַח	הַנַּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי		vocauit cũ angel dñi de celo. C
עָשָׂה מְאֹם	עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹהִים		ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
	אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת בִּנְךָ אֶת		et dixit ei: abraã abraã. ille ãt dixit: ec
			καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀβραὰμ ἀβραάμ. ὁ δὲ εἶπεν, ἰδ
			ce ego. et dixit ne inijcias manũ
			σοὺ ἐγώ. καὶ εἶπεν μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά
			tuã sup puerũ: neq; facias ei
			σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ
			nihil. nũc enĩ cognoui: q timens tu deũ. Mach.
			μηδέν. νῦν γὰρ ἔγνων, ὅτι φοβῇ σὺ τὸν θεόν. 2.
			et nõ pepcisti filio tuo
			καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου

Positiua chal.	Interp. chal.	Transla. Chal.
אֲבַר	tertia leuauit abraham oculos suos: ꝛ vidit locum a	וּלְיוֹמָא תְּלִיתָאָה וְסַגֵּף אַבְרָהָם יָת עֵינוֹהִי וְחָזָא יָת אַתְרָא מְרַחִיק: וַאֲמַר אַבְרָהָם לְעוּלֵימוֹהִי
תּוּב אָתָא שָׁוָה	longe. Et dixit abraham pueris suis. Expectate vos hic cum asino: ego autẽ ꝛ puer accedemus vsq; illuc: et adorabimus ꝛ reuertemur ad vos. Et tulit abrahã ligna holocausti ꝛ posuit super isaac filium suum: et accepit in manu sua ignem ꝛ gladium: ꝛ abierunt ambo simul. Dixitq; isaac ad abrahã patrem suũ dicens. Pater mi. Et ait ecce ego fili mi. Et ait. Ecce ignis ꝛ ligna: vbi ergo est agnus in holocaustũ? Et dixit abraham. Coram deo reuelabitur sibi agnus in holocaustum fili mi. Et abierunt ambo simul: ꝛ venerunt ad locum quẽ dixerat ei deus. ꝛ edificauit ibi abraham altare ꝛ ordinauit ligna: ꝛ ligauit isaac filium suum: et posuit eum sup altare desup ligna. Extenditq; abraham manum suam ꝛ tulit gladium: vt immolaret filium suum. Et vocauit eum angelus domini de celo: et dixit. Abraham: abraham. Et ait. ecce ego. Et dixit. Ne extendas manũ tuam ad puerum: neq; facias illi quicq̃: nunc enĩ scio q timens deum tu es: et non pepercisti filio tuo	אוֹרַיְתוֹ לְכֹון הָכָא עִם חֲמָרָא וַאֲנָא וְעוּלֵימָא נְתְקַטֵּי עַד כְּא וְנִסְגּוֹד וְנִתּוּב לְוָתְכוֹן:
אֲבַר מָטָא סְגִד		וְנְסִיב אַבְרָהָם יָת אֲעֵי עֲלָתָא וְשָׁוִי עַל יִצְחָק בְּרֵיהּ וְנְסִיב בִּידֵיהּ יָת אֲשַׁתָּא וְיָת
תּוּב אָתָא שָׁוָה		סַכִּינָא וַאֲזָלוּ תַּרְוֵיהוֹן כַּחֲדָא: וַאֲמַר יִצְחָק לְאַבְרָהָם אֲבוּהִי וַאֲמַר אֲבָא וַאֲמַר הָא
אֵשׁ תְּרֵי		אֲנָא בְרִי וַאֲמַר הָא אֲשַׁתָּא וְאֵצְיָא וְאַן אִמְּרָא לְעֲלָתָא: וַאֲמַר אַבְרָהָם מֵקֳדָם יְיָ נְגֵלִי
אֲתָא עֲלָה נְגָה		לֵיהּ אִמְּרָא לְעֲלָתָא בְּרִי וַאֲזָלוּ תַּרְוֵיהוֹן כַּחֲדָא: וְאַתוֹ לְאַתְרָא דַּאֲמַר לֵיהּ יְיָ וּבְנָה
אֲתָא		תַּמָּן אַבְרָהָם יָת מַדְבְּחָא וְסַדַּר יָת אֵצְיָא וְעָקַד יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ וְשַׁוִי יָתֵיהּ עַל מַדְבְּחָא
דְּבַח שָׁוָה		מִלְּעֵילָא לְאֵצְיָא: וְאוֹשֵׁיט אַבְרָהָם יָת יְדֵיהּ וְנְסִיב יָת סַכִּינָא לְמִכַּס יָת בְּרֵיהּ: וּקְרָא
יְשַׁט נְכָס		לֵיהּ מַלְאֲכָא דַּייְיָ מִן שְׁמַיָּא וַאֲמַר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַאֲמַר הָא אֲנָא: וַאֲמַר לָא תְּשֵׁיט
לֵאָךְ יַשַּׁט		יְדָךְ לְעוּלֵימָא וְלָא תַּעְבֵּיד לֵיהּ מְדַּעַם אֲרֵי כְּעַן יָדַעְנָא אֲרֵי דְּחִילָא דַּייְיָ אַתְּ וְלָא
עָלַם עְבַד		מְנַעְתָּ יָת בְּרָךְ יָת

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.	Trãsla. B. Hiero.	Ter. Heb. Ecſi. Ca. xxii.	Pritiua heb.
dilecto ꝓpter me. et aſpiciẽs abraam	vnigenito filio tuo pro	יְחִידְךָ מִמֶּנִּי׃ וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת	יָחִד נָשָׂא
oculo ſuio: vidit. τ ecce arieo vn⁹ de	pter me. Leuauit abraã	עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר נֶאֱחַז	רָאָה אָחַז
τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε. καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατε	oculos ſuos: vidit q̃	בַּסְבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח	לָקַח
χόμενος ἐν φυτῷ σαβὲκ ἐκ τῶν κεράτων. καὶ ἐπο	poſt tergũ arietẽ inter	אֶת הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת	עָלָה
βὰς abraam: τ accepit arietẽ: τ obtulit	vepres herentem corni	בְּנוֹ׃ וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם	מָקוֹם
ρεύκε ἀβραάμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριόν, καὶ ἀνήνεγκεν	bus. Quem assumens	הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר	רָאָה
εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀντὶ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐ	obtulit holocaustum	הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה׃ וַיִּקְרָא	
ſuo. et vocauit abraam nomen loci il	pro filio. Appellauitq̃ no	מַלְאַךְ יְהוָה אֶל אַבְרָהָם שֵׁנִית	שָׁנָה
τοῦ· καὶ ἐκάλεσεν ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεί	men loci illius: dominus videt.	מִן הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי	שָׁבַע
linus: dñs vidit. vt dicant hodie in mõte	Vñ vsq̃ hodie dicitur:	נְאֻם יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ	עָשָׂה
reu, κύριος εἶδεν. ἵνα εἴπωσι σήμερον ἐν τῷ ὄρει	in mõte dominus vide	אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת	
dñs vidit. et vocauit angelus domini abra	bit. Vocauit autem an	בִּנְךָ אֶת יְחִידֶךָ׃ כִּי בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ	בָּרַךְ
κύριος ὤφθη. καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν ἀβρα	gelus domini abraam	וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי	רָבָה כּוֹכָב
Gede. am secundo de celo: dicens:	secundo de celo dicẽs.	הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת	שָׂפָה
44.d. μὲ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων, κατ' ἐμαυτοῦ	Per me metipſum	הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃	יָרַשׁ שָׁעַר
Diere. ὤμοσα λέγει κύριος. οὗ ἕνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦ	iurauī dicit dñs.	וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ	בָּרַךְ גּוֹי
44.f. et nõ pepcilti filio tuo vnico ꝓpter me.	ꝓpterea q̃ fecisti verbũ hoc:	עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃ וַיָּשָׁב	קוֹל שׁוּב
Deb. 6 τὸ, καὶ οὐκ ἐφείσω τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν σου,	et nõ pepcilti filio tuo	אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ	קוּם
c. δι' ἐμέ.	vnico ꝓpter me.	יַחְדָּו אֶל בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם	יָחַד יָשַׁב
ꝓfecto bñdicẽs bñdicã te: et multiplicãs multiplicabo	Et leuauit abraã	בִּבְאֵר שָׁבַע׃ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים	בְּאֵר הָיָה
σὲ μὲν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ	oculos ſuos: vidit q̃	הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה	נָגַד
ſemen tuũ ſicut ſtellas celi: et ſicut	poſt tergũ arietẽ inter	יָלְדָה מִלְכָּה גַּם הִוא בָּנִים לְנָחוֹר	יָלַד
τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν	vepres herentem corni	אָחִיךָ׃ אֶת עוּץ בְּכֹרוֹ וְאֶת בּוּז	
arenam iuxta labiũ maris. et he	bus. Quem assumens	אָחִיו וְאֶת קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃ וְאֶת	
ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. καὶ κλη	obtulit holocaustum	כֶּשֶׂד וְאֶת חֲזוֹ וְאֶת פִּלְדָּשׁ וְאֶת	
reditabit ſemẽ tuũ ciuitates aduerſario	pro filio. Appellauitq̃ no	יִדְלָף וְאֶת בְּתוּאֵל׃ וּבְתוּאֵל יָלַד	
ρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντί	men loci illius: dominus videt.	אֶת רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה	
ων. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάν	Vñ vsq̃ hodie dicitur:		
nes gẽtes terre. q̃ obediſti mee vo	in mõte dominus vide		
τα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φω	bit. Vocauit autem an		
D ci. reuerſus ẽ ãt abraam ad pueros ſu	gelus domini abraam		
νῆς. ἀπεστράφη δὲ ἀβραὰμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐ	ſecundo de celo dicẽs.		
Gall. 3. os: et ſurgentes abierũt ſimul ad puteũ	Per me metipſum iurauī		
τοῦ· καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ	dicit dñs: quia fecisti		
iuramẽti. et habitauit abraam ſup puteũ	hanc rem: & non pepercisti		
τοῦ ὅρκου. καὶ κατῴκησεν ἀβραὰμ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ	filio tuo vnico: quoniã		
iuramẽti. factũ ẽ ãt poſt verba hec: et nũ	benedictione benedicã te:		
ὅρκου. ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀπη	et multiplicans multi		
ciatũ ẽ abraam: dicentes: ecce peperit melcha et	plicabo filios tuos		
γγέλη τῷ ἀβραάμ, λέγοντες, ἰδοὺ τέτοκεν μελχὰ καὶ	ſicut ſtellas celi: et		
ipſa filios nachor fratri tuo: hus ꝓtoge	ſicut arenã que eſt in		
αὐτὴ υἱοὺς τῷ ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ σου, τὸν ὠξ πρωτό	littore maris: et hereditabunt		
nitũ: et buz fratrẽ eius: et camuel	filij tui ciuitates inimi		
τοκον, καὶ τὸν βοὺξ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν καμουὴλ	corum ſuarũ: et benedicentur		
patrẽ ſyrorũ: et chaſad: et aſau: et	ꝓpter filios tuos oẽs		
πατέρα σύρων, καὶ τὸν χασὰδ, καὶ τὸν ἀζαῦ, καὶ τὸν	populi terre: ꝓ eo quod		
phalas: et ieldaſ: et bathuel. et bathuel	obedisti verbo meo. Et re		
φαλᾶς, καὶ τὸν ἰελδάθ, καὶ τὸν βαθουὴλ. καὶ βαθουὴλ	uerſus eſt abraham ad		
genuit rebeccam. octo iſti filiũ: quos pepit melcha	pueros ſuos: et ſurrexerunt et		
ἐγέννησε τὴν ῥεβέκκαν. ὀκτὼ οὗτοι υἱοὺς οὓς ἔτεκε μελχὰ τῷ	abierũt ſimul ad berſabee:		
	et habitauit abraham in		
	berſabee. Et factum eſt		
	poſt verba hec et nunciatũ eſt		
	abrahe dicendo. Ecce peperit melcha etiam ipſa fi		
	lios nachor: fratri mo: huſ primogenitũ eius et buz		
	fratrẽ eius: et camuel patrẽ aram: et caſeth et azau.		
	Et phaldas: et iedlaph et bathuel. Bathuel autem ge		
	nuit rebecam. Istos octo peperit melcha ꝯꝯꝯ		

Transla. Chal.	Interp. chal.	Pritiua chal.
יְחִידָךְ מִנִּי וְזַקֵף אַבְרָהָם יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא דִיכְרָא בָּתַר	vnico propter me. Et leuauit abrahã oculos suos et	אֲחַד
דְּאִתְתָּקַף בְּאִילָנָא דְּקַרְנוֹהִי אֲחִידָן וַאֲזַל אַבְרָהָם וּנְסִיב יָת דִּיכְרָא	vidit: & ecce aries posquã apprehensus est in arbore	נְסַק עֲלָה צְלָא
וְאַסְקֵיהּ לְעֹלְתָא תְּלַף בְּרֵיהּ׃ וְצַלִּי וּבְלַח	cornibus suis. Et abiit abrahã & tulit arietem: & ob	יְיָ דּוּר אֲמַר
אַבְרָהָם תַּמָּן קֳבֵל אַתְרָא דַּהֲוָא אָמַר וּמָטַר קֳדָם יְיָ הָכָא	tulit eum in holocaustus pro filio suo. Et orauit atq̃	לָאָךְ
דְּחִילִין מְבַשְּׂרִין קֳדָם יְיָ הָכָא דְּחִילִין מְבַשְּׂרִין קֳדָם	immolauit abrahã in loco illo. Et dixit coram dño:	קוּם אֲמַר
יְיָ הָכָא דְּחִילִין מְבַשְּׂרִין קֳדָם יְיָ בְּגִין דְּאִתְרְעִי לְאַבְרָהָם	hic erunt seruãtes ghationes. Propterea dicebat in	בָּרַךְ סְנָא
מִן שְׁמַיָּא וַאֲמַר בְּמֵימְרִי קַיְימִית אֲמַר יְיָ אֲרֵי תַּלַף דְּעַבַדְתְּ יָת	die hac in mõte isto abrahã coã dño imolauit. Et vo	חוּל קְרָה
מִלְּתָא הָדָא וְלָא חַסְתְּ יָת יְחִידָךְ וַאֲרֵי בָרָכָה אֲבָרְכִינָךְ וְאַסְגָּאָה אַסְגֵּי יָת בְּנָךְ כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא	cauit angelus domini abrahã secundo de celo: & ait.	תּוּב קוּם בּוּד
וּכְחַלָּא דִּי עַל כֵּיף יַמָּא וְיֵרְתוּן בְּנָךְ יָת קִרְוֵי סַנְאֵיהוֹן׃ וְיִתְבָּרְכוּן דִּידִיל בְּנָךְ כָּל עַמְמֵי	Per verbum meũ iurauī dicit dño quia fecisti hanc	חָיָה
אַרְעָא תַּלַף דְּקַבֵּילְתָּ לְמֵימְרִי׃ וְתָב אַבְרָהָם לְעוֹבְדוֹהִי וְקָמוּ וַאֲזָלוּ פַּחֲתָא וְיָתְבָא	rem: & non pepercisti filio tuo vnico: quoniã bene	אָבַר בָּנָה
דְּשָׁבַע וְיָתִיב אַבְרָהָם בִּבְיֵרָא דְּשָׁבַע׃ וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הַאִלֵּין וְאִתְמְנַע לְאַבְרָהָם	dictione benedicã te: & multiplicans multiplicabo fi	יָלַד אָל
לְמֵימַר הָא יְלִידַת מִלְכָּה אַף הִיא בְּנִין לְנָחוֹר אֲחוּךְ׃ יָת עוּץ בּוּכְרֵיהּ וְיָת בּוּז אֲחוּהִי	lios tuos sicut stellas celi: & sicut arenã que est in lit	
וְיָת קְמוּאֵל אֲבוּהִי דַּאֲרָם׃ וְיָת כֶּשֶׂד וְיָת חֲזוֹ וְיָת פִּלְדָּשׁ וְיָת יִדְלָף וְיָת בְּתוּאֵל׃	tore maris: & hereditabunt filij tui ciuitates inimi	
וּבְתוּאֵל אוֹלִיד יָת רִבְקָה תַּמְנְיָא אִלֵּין יְלִידַת מִלְכָּה ꝯꝯꝯ

Pritiua heb. Ter. Heb. Gen. Ca. xxiii. Trāsla. B. Hiero. Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

לְלָבָן אֲחִי אַבְרָהָם׃ וּפִילַגְשׁוֹ ... נָחוֹר אָחִי אַבְרָהָם׃ וּפִילַגְשׁוֹ
nachor fratri abraam. Cōcubina vero illius
ταχὼρ τῷ ἀδελφῷ ἀβραάμ. καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ

רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם הִוא אֶת טֶבַח וְאֶת גַּחַם וְאֶת תַּחַשׁ וְאֶת
nomine roma peperit thabee & gaom & thaas & maacha.
καὶ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Ταὰβ, καὶ τὸν Γαὸμ καὶ τὸν Θαὰς καὶ τὸν Μαχά.

מַעֲכָה׃ וַיִּהְיוּ חֵיֵי שָׂרָה
Cap. xxiii. Ca. 25.
Vixit autē sara centū viginti septē annis: & mortua est
Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σάρρας ἐτῶν ἑκατὸν εἰκοσιεπτά.

מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע
in ciuitate arbee: que est hebron in terra
καὶ ἀπέθανε Σάρρα ἐν τῇ πόλει Ἀρβόκ. ἥ ἐστιν ἐν τῷ

שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃ וַתָּמָת שָׂרָה
chanaā. Venitq; abraam vt plangeret & fleret eā. Cumq; surrexisset ab officio
κοιλώματι, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῇ γῇ Χαναάν. ἦλθε

בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ
funeris: locutus est ad filios heth dicens.
Ἀβραὰμ κόψασθαι Σάρραν καὶ πενθῆσαι.

כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה
Aduēa & pegrinus sū & pegrinus apud vos: date mihi
καὶ ἀπέστη Ἀβραὰμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ. καὶ εἶπε τοῖς

וְלִבְכֹּתָהּ׃ וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי
ius sepulchri vobiscū: vt sepeliā mortuū meū.
υἱοῖς Χέτ, λέγων, πάροικος καὶ παρεπίδημος

מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חֵת לֵאמֹר׃
Refpōderūt filii heth dicētes. Audi nos dñe.
ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν. δότε οὖν μοι κτῆσιν μεθ' ὑμῶν.

גֵּר וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תְּנוּ לִי
Princeps dei es apud nos: i electis
καὶ ταφήσομαι τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ. ἀπεκρίθησαν δὲ

אֲחֻזַּת קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מֵתִי
sepulchris nostris sepeli mortuum tuum: nullus
υἱοὶ τοῦ Χέτ πρὸς Ἀβραάμ, λέγοντες, μὴ κύριε.

מִמֶּנִּי אֶת קִבְרוֹ לֹא יִכְלֶה מִמְּךָ
q̄ prohibere poterit
ἄκουσον δὲ ἡμῶν. βασιλεὺς παρὰ θεοῦ εἶ σὺ ἐν

מִקְבֹּר מֵתֶךָ׃ וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ
quin i monumēto eius sepelias mortuū tuum.
ἡμῖν. ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον

לְעַם הָאָרֶץ לִבְנֵי חֵת׃ וַיְדַבֵּר
Surrexit abraam: & adorauit pplm terre filios videlicet heth. Dixit
τὸν νεκρόν σου. οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὐμὴ κωλύσει τὸ

אִתָּם לֵאמֹר אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם
q̄ ad eos. Si placet aie vīe vt sepeliā mortuū
μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν

לִקְבֹּר אֶת מֵתִי מִלְּפָנַי שִׁמְעוּנִי
meū: audite me: & intercedite p me apd
σου ἐκεῖ. ἀσκὸς δὲ Ἀβραὰμ προσεκύνησε τῷ

וּפִגְעוּ לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן צֹחַר׃ וְיִתֶּן לִי
ephrō filiū seor: vt det mihi spelunca duplicē
λαῷ τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς τοῦ Χέτ. καὶ ἐλάλησε

אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לוֹ
quam hēt
πρὸς αὐτοὺς Ἀβραάμ, λέγων, εἰ ἔχετε τὴν ψυχὴν ὑμῶν,

אֲשֶׁר בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא
i extrema pte agri sui. Pecunia digna
τὴν σαρκὸς. καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ δίδυμον,

יִתְּנֶנָּה לִי בְּתוֹכְכֶם לַאֲחֻזַּת קָבֶר׃
tradat eā mihi corā vobis in possessionē sepulchri. Hitabat āt ephrō
ὃ ἐστι αὐτοῦ, ὃ ὂν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. ἀργυ

וְעֶפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת וַיַּעַן
medio filiorū heth. rñdit q̄ ephron ad abraam cunctis audientibus
ρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν

עֶפְרוֹן הַחִתִּי אֶת אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי
nachor fratri abraam. Cōcubina vero illius
ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ ἀβραάμ. καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ,

Pritiua chal. Interp. chal. Transla. Chal.

לְלָבָן אֲחוּהִי דְּאַבְרָהָם׃ וּפִילַגְשָׁא דִּילֵהּ יָלְדַת אַף הִיא יָת טֶבַח וְיָת גַּחַם
nachor fratri abraam. Cōcubina aūt eius q̄ nomē roma ipsa q̄q; peperit thabee & gaā & thaas & maacha.
וְיָת תַּחַשׁ וְיָת מַעֲכָה׃ Ca. xxiij. וְהַווֹ חַיֵּי שָׂרָה מְאָה וְעַשְׂרִין וּשְׁבַע שְׁנִין
Hēlit aūt vita sare centū & viginti & septē annoq; : q̄ fuerūt anni vite sare. Et mortua est sara in cariatharbe: ipsa est hebrō in terra chanaā. Et
תְּלָת שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃ וּמִיתַת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן וַאֲתָא אַבְרָהָם
venit abrahā vt lugeret sarā & fleret eā. Et surrexit abrahā a cōspectu mortui sui. Et locutus est cuq; filijs
לְמִסְפְּדָא לְשָׂרָה וּלְמִבְכֵּהּ׃ וְקָם אַבְרָהָם מֵעַל אַפֵּי מֵיתֵהּ וּמַלֵּיל עִם בְּנֵי חִתָּאָה
heth vicēs. Aduena & pegrinus ego sum vobiscū: da te mihi possessionē sepulchri vobiscū: vt sepeliā mortuū meū a facie mea. Et rñderūt filij heth ad abrahā
לְמֵימָר׃ דַּיָּיר וְתוֹתָב אֲנָא עִמְּכוֹן הַבוּ לִי אֲחֻסַּת קְבוּרָה עִמְּכוֹן וְאֶקְבַּר יָת מֵיתִי מִן
vicendo et. Acquiēsce nobis dñe nr̄ : princeps dei es iter nos: in meliori sepulchrorū nrōq; sepeli
קֳדָמָי׃ וְאִתְיַבוּ בְּנֵי חִתָּאָה יָת אַבְרָהָם לְמֵימַר לֵיהּ וְכַבֵּיל יְיָ עֲלָנָא רַב קֳדָמָיָי
mortuū tuū. Non prohibebit vir ex nobis sepulchrū suū a te: quin sepelias mortuū tuū. Et surrexit abrahā & adorauit pplm terre filios videlicet heth. Locutusq; est cum eis vicēs. Si est voluntas anime vestre vt sepeliam mortuū meū a facie mea: acquiescite mihi: et
בְּאַתַר בֵּית קְבוּרָא קְבַר יָת מֵיתָךְ אֵישׁ מִנָּא יָת קִבְרֵהּ לָא יְמָנַע מִנָּךְ מִלְּמִקְבַּר
rogate pro me efron filium seor: vt det mihi speluncā duplicem suam quē est in latere agri sui : pecunia digna tradat eam mihi inter vos in possessionem sepulchri. Efron autem stabat in medio filiorum heth.
מֵתָךְ׃ וְקָם אַבְרָהָם וְסָגִיד לְעַמָּא דְּאַרְעָא לִבְנֵי חִתָּאָה׃ וּמַלֵּיל עִפְרוֹן לְוֵימַר אִם
Et respondit efron etheus ad abrahā coram cccco

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

filijo het: ꝛ oībus ingredięntibus in ciui
υἱῶν χέτ, καὶ πάντων εἰσπορευομένων εἰς τὴν πό-
tatē: dicens: apud me eſto dñe. et audi me.
λιν, λέγων, παρέμοί γένου κύριε. καὶ ἄκουσόν μου.
agrū ꝛ ſpeluncā q̄ in eo: tibi do.
τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ, σοὶ δίδωμι.
coā oībus ciuib⁹ meis dedi
ἐναντίον παντῶν τῶν πολιτῶν μου δέδωκά
tibi. ſepeli mortuū tuū. et adorauit
σοι. ἔθαψον τὸν νεκρόν σου. καὶ προσεκύνησεν
abraam coram pplo terre. ꝛ dixit
ἀβραὰμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. καὶ ἔπιτι τῶ
ephron in aureo coā populo terre.
ἐφρὼν εἰς τὰ ὦτα ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς.
q̄ſi apud me eo: audi me. argentū
ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου. τὸ ἀργύριον
agri accipe a me: ꝛ ſepeliā mortuū
τοῦ ἀγροῦ λάβε παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρόν
meū illic. reſpondit ãt ephron abraam: dicens:
μου ἐκεῖ. ἀπεκρίθη δὲ ἐφρὼν τῷ ἀβραὰμ, λέγων,
nequaq̄ dñe. audiui eni quadringẽtarū didrachma
ἐυχὶ κύριε. ἄκουσον γὰρ τετρακοσίων δίδραχ-
rū argenti. ſed q̄d vtiq⁹ eſſet hoc inter
μων ἀργυρίου. ἀλλὰ τί ἐστιν τοῦτο ἀναμέσον
me et te? tu ãt mortuū tuū ſepeli. ꝛ
ἐμοῦ καὶ σοῦ; σὺ δὲ τὸν νεκρόν σου θάψον. καὶ
audiuit abraam ephron. ꝛ reſtituit a-
ἤκουσεν ἀβραὰμ τοῦ ἐφρών. καὶ ἀπεκατέστησεν ἀ-
braam ephron argentū: q̄s locutus ẽ in au
βραὰμ τῶ ἐφρὼν τὸ ἀργύριον, ὃν ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦ-
rꝫ filiorꝫ het: quadringẽtas didrachmas argẽti
τα τῶν υἱῶν χέτ, τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου
probati mercatorib⁹. ꝛ fuit ager ephron: q̄ erat in
δοκίμου ἐμπόροις. καὶ ἔστη ὁ ἀγρὸς ἐφρὼν, ὃς ἦν ἐν τῶ
ſpelunca duplici: q̄ eſt ante faciem mābre:
σπηλαίῳ τῶ διπλῶ, ὃ ἐστι κατὰ πρόσωπον μαμβρῆ,
ager et ſpelunca q̄ erat in eo: et oīs ar-
ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶσι δένδ-
bor: q̄ erat in agro: q̄ eſt in terminis eius
δρον, ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃ ἐστιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ
i circuitu abraam in poſſeſſionē coā filijs
κύκλῳ, τῷ ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν
het: et oībus ingredientibus in
τοῦ χέτ, καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς
ciuitatē: poſt ãt hec ſepeliuit abraam ſa-
τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα ἔθαψεν ἀβραὰμ σάρ
ram vxorē ſuā in ſpelunca agri
ραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ
duplici: q̄ eſt coram mambre. hec eſt
τῷ διπλῷ, ὃ ἐστι κατέναντι μαμβρῆ. αὕτη ἐστὶ
hebron in terra chanaan. ꝛ cōfirmat⁹ ẽ ager ꝛ
χεβρὼν ἐν τῇ γῇ χαναάν. καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ
ſpelunca q̄ in eo abraam in poſſeſſionē
σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ τῷ ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν

Transla.Chal'

בְּנֵי חִתָּאָה לְכָל עַלִּיל תְּרַע קַרְתֵּיהּ לְמֵימַר וְלָא רְבוֹנִי סַבְּרִיל מִנִּי חַקְלָא יְהַבִית לָךְ
וּמְעָרְתָּא דְּבֵיהּ לָךְ יְהַבִיתַהּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמִּי יְהַבִיתַהּ לָךְ קְבוֹר מִתָּךְ: וּסְגִיד אַבְרָהָם קֳדָם
עַמָּא דְּאַרְעָא: וּמַלֵּיל עִם עָפְרוֹן קֳדָם עַמָּא דְּאַרְעָא לְמֵימַר בְּרַם אִם אָתְּ עָבִיד לִי טַיְבוּ
כַּסְבִיל מִנִּי אִתֵּן כַּסְפָּא דְּמֵי חַקְלָא סַבֵּיל מִנִּי וְאֶקְבַּר יַת מִתִּי לְתַמָּן: וַאֲתִיב עָפְרוֹן יַת
אַבְרָהָם לְמֵימַר לֵיהּ: רְבוֹנִי סַבְּרִיל מִנִּי אַרְבַּע מְאָה סִלְעִין דְּכֶסֶף בֵּינִי
וּבֵינָךְ מָה הִיא וְיַת מִתָּךְ קְבוֹר: וְסַבֵּיל אַבְרָהָם מִן עָפְרוֹן וְתָקַל אַבְרָהָם לְעָפְרוֹן יַת כַּסְפָּא
דְּמַלֵּיל קֳדָם בְּנֵי חִתָּאָה אַרְבַּע מְאָה סִלְעִין דְּכֶסֶף דְּמִתְקַבֵּל בַּסְחוֹרְתָּא בְּכָל מְדִינְתָּא:
וְקָם חַקְלָא עָפְרוֹן דִּי בְּכַפְלְתָּא דִּי קֳדָם מַמְרֵא חַקְלָא וּמְעָרְתָּא דִּיהִיבָה וְכָל אִילָנָא דִּי
בְּחַקְלָא דִּי בְּכָל תְּחוּמֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר: לְאַבְרָהָם לְזִבְנוּהִי לְעֵינֵי בְּנֵי חִתָּאָה בְּכָל עָלִיל
תְּרַע קַרְתֵּיהּ: וּבָתַר כֵּן קְבַר אַבְרָהָם יַת שָׂרָה אִתְּתֵיהּ בִּמְעָרַת חַקַל כַּפֵּילְתָּא דְּעַל אַפֵּי
מַמְרֵא הִיא חֶבְרוֹן בְּאַרְעָא דְּכְנָעַן: וְקָם חַקְלָא וּמְעָרְתָּא דִּיהִיבָה לְאַבְרָהָם לְאַחֲסָנַת

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

[C]

[D]

Tranſla.B.Hiero.

qui ingrediebātur portam ciuitatis illius dicēs. Nequaq̄ ita fiet dñe mi: ſed tu magis audi me. Agrū trado tibi & ſpelūcā q̄ in eo eſt ꝓſentibus filiis populi mei: ſepeli mortuū tuum. Adorauit abraam coram populo terre: & locutus eſt ad ephron circunſtante plebe eius: q̄ſo vt audias me. Dabo pecuniā pro agro: ſuſcipe eā. & ſic ſepeliā mortuum meum in agro. Reſponditq̄ ephron. Dñe mi audi me. Terra quā poſtulas q̄drigetos ſiclos argēti valet. Iſtud eſt p̄cium inter me & te: ſed q̄ſtū ē hoc? ſepeli mortuum tuum Qd cū audiſſet abraā appendit pecuniā quā ephron poſtſſauerat: audiētib⁹ filiis heth q̄dringētos ſiclos argēti ꝓbate monete publice. Confirmatuſq̄ eſt ager quōdam ephrōis: in quo erat ſpelunca duplex reſpiciēs mābre tā ipſe q̄ ſpelunca & omīs arbores eius in cunctis terminis ei circuitū abrae in poſſeſſionē vidētibus filiis heth & cūctis q̄ ītrabāt portā ciuitatis illius. Atq⁹ ita ſepeliuit abraā ſarā vxorē ſuā in ſpelūca agri duplici q̄ reſpiciebat mambre: hec eſt hebron in terra chanaā. Et cōfirmatus ē ager & antrū quod erat in eo abrae in poſſeſſionē

Ter. Heb. Geſ. La.xxiij.

בְּנֵי חֵת לְכֹל בָּאֵי שַׁעַר עִירוֹ׃׃׃
לֵאמֹר׃ לֹא אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי הַשָּׂדֶה
נָתַתִּי לָךְ וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְךָ׃׃
נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי עַמִּי נְתַתִּיהָ׃׃
לְךָ קְבֹר מֵתֶךָ׃ וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם׃׃
לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ׃ וַיְדַבֵּר אֶל עֶפְרֹן
בְּאָזְנֵי עַם הָאָרֶץ לֵאמֹר אַךְ אִם
אַתָּה לוּ שְׁמָעֵנִי נָתַתִּי כֶּסֶף הַשָּׂדֶה
קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת מֵתִי׃׃׃
שָׁמָּה׃ וַיַּעַן עֶפְרֹן אֶת אַבְרָהָם׃׃׃
לֵאמֹר לוֹ׃ אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי אֶרֶץ׃׃׃
אַרְבַּע מֵאת שֶׁקֶל כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינֶךָ
אַבְרָהָם לְעֶפְרֹן אֶת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר׃
דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת׃
שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסֹּחֵר׃ וַיָּקָם שְׂדֵה
עֶפְרֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר׃ לִפְנֵי
מַמְרֵא הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ׃
וְכָל הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל
גְּבֻלוֹ סָבִיב׃ לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה׃׃׃
לְעֵינֵי בְנֵי חֵת בֹּכֹל בָּאֵי שַׁעַר׃
עִירוֹ׃ וְאַחֲרֵי כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת
שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל מְעָרַת שְׂדֵה׃׃
הַמַּכְפֵּלָה עַל פְּנֵי מַמְרֵא הִוא׃׃׃
חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיָּקָם הַשָּׂדֶה
וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת

Interp̄.chal'

filijs heth ingredięntibus portā ciuitatis illi⁹: dicens. Nequaq̄ dñe mi: ſed acḋeſce mihi. Agrū dabo tibi: & ſpelūcā q̄ in eo ē tibi dabo: coā filijs ppli mei tradā eam tibi: ſepeli mortuū tuū. Et adorauit abrahā coā populo terre: & locut⁹ eſt cū efron coā pplo terre dicens. Si tu vtiq⁹ facis mecū miam: acḋeſce mihi: dabo pecuniā p̄o agro: accipe illam a me: vt ſepeliā tibi mortuū meū. Rñditq⁹ efron ad abrahā: dicēs ei. Dñe mi acḋeſce mihi: terra q̄ valet q̄dringẽtos ſiclos argẽti inter me & te q̄ eſt? & mortuū tuū ſepeli. Et acquieuit abrahā efron: & appẽdit abrahā argentū qđ efron locut⁹ fuerat coā filijs heth q̄dringẽtos ſiclos argẽti: qđ recipiebāt ꝓ mercimonijs in vnaquaq⁹ prouincia. Et cōfirmatus eſt ager efron in quo eſt ſpelunca duplex q̄ eſt ante mamre: tam ager q̄ ſpelunca q̄ in eo eſt & oēs arbores q̄ ſunt in agro & in oīb⁹ terminis eius per circuitū: abrahe in emptionē videntib⁹ oībus filijs heth q̄ intrabāt portā ciuitatis illi⁹. Et poſt hec ſepeliuit abrahā ſarā vxorē ſuā in ſpelunca duplici: in agro qui eſt cōtra facē mamre: ipſa eſt hebron in terra chanaan. confirmatuſq⁹ eſt ager & ſpellica que in eo eſt abrahe in poſſeſſionem

Interp̄.chal'

filijs heth ingrediēt̄ibus portā ciuitatis illi⁹: dicens. Requaq̄ dñe mi: ſed acḋeſce mihi. Agrū dabo tibi: & ſpelūcā q̄ in eo ē tibi dabo: coā filijs ppli mei tradā eam tibi: ſepeli mortuū tuū. Et adorauit abrahā coā populo terre: & locut⁹ eſt cū efron coā pplo terre dicens. Si tu vtiq⁹ facis mecū miam: acḋeſce mihi: da bo pecuniā p̄o agro: accipe illam a me: vt ſepeliā tibi mortuū meū. Rñditq⁹ efron ad abrahā: dicēs ei. Dñe mi acḋeſce mihi: terra q̄ valet q̄dringẽtos ſiclos argẽti inter me & te q̄ eſt? & mortuū tuū ſepeli. Et acquieuit abrahā efron: & appẽdit abrahā argentū qđ efron locut⁹ fuerat coā filijs heth q̄dringẽtos ſiclos argẽti: qđ recipiebāt ꝓ mercimonijs in vnaquaq⁹ prouincia. Et cōfirmatus eſt ager efron in quo eſt ſpelunca duplex q̄ eſt ante mamre: tam ager q̄ ſpelunca q̄ in eo eſt & oēs arbores q̄ ſunt in agro & in oīb⁹ termino eius per circuitū: abrahe in emptionē videntib⁹ oībus filijs heth q̄ intrabāt portā ciuitatis illi⁹. Et poſt hec ſepeliuit abrahā ſarā vxorē ſuā in ſpelunca duplici: in agro qui eſt cōtra facē mamre: ipſa eſt hebron in terra chanaan. confirmatuſq⁹ eſt ager & ſpellica que in eo eſt abrahe in poſſeſſionem

Pritiua.heb.

בְּנֵי
נָתַן
לְךָ מְעָרַת
שָׂדֶה
פְּנֵי מַמְרֵא
כֶּסֶף
עֹבֵר
שָׂדֶה
אֲשֶׁר
כֶּסֶף
אֲשֶׁר
שָׂדֶה
אֲשֶׁר
כֶּסֶף
שָׂדֶה
אֲשֶׁר
שָׂדֶה
אֲשֶׁר
שָׂדֶה
אֲשֶׁר

Ter. Heb. — Cap. xxiiii.

Primitiua heb.	Ter. Heb.
Cap.xxiiii.	קֶבֶר מֵאֵת בְּנֵי חֵת׃ וְאַבְרָהָם
בוא יום	זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת
	אַבְרָהָם בַּכֹּל׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל
	עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל אֲשֶׁר
שום	לוֹ שִׂים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי׃
שבע	וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
לקח	וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא תִקַּח
איש	אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר
ישב	אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ׃ כִּי אֶל אַרְצִי
ילד הלך	וְאֶל מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה
	לִבְנִי לְיִצְחָק׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד
אלי אבה הלך	אוּלַי לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת
שוב	אַחֲרַי אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת הֶהָשֵׁב
	אָשִׁיב אֶת בִּנְךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
	יָצָאתָ מִשָּׁם׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם
שמר	הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תָּשִׁיב אֶת בְּנִי
	שָׁמָּה׃ יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
	לְקָחַנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי
שבע	וַאֲשֶׁר דִּבֶּר לִי וַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לִי
נתן	לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת הָאָרֶץ
שלח פנה	הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךָ
	וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי מִשָּׁם׃ וְאִם לֹא
	תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ
נקה	וְנִקִּיתָ מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת רַק אֶת בְּנִי
שוב שום	לֹא תָשֵׁב שָׁמָּה׃ וַיָּשֶׂם הָעֶבֶד אֶת
	יָדוֹ תַּחַת יֶרֶךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו
שבע לקח	וַיִּשָּׁבַע לוֹ עַל הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח

Trāsla. B. Hiero.

mōumēti a filiis heth.
Erat āt abraā ca.24 senex dierũq multorũ: & dñs in cũctis bñdixerat ei. Dixitq ad seruũ seniorẽ domus sue: q p̃erat oĩbus que habebat. Pone manũ tuã subter femur meũ: vt adiurẽ te per dominum deum celi & terre: vt nõ accipias vxorẽ filio meo de filiabus chananeorum inter quos habito: sed ad terram & cognationẽ meã pficiscaris: & inde accipias vxorẽ filio meo isaac. Respondit seruus. Si noluerit mulier venire mecũ in terrã hãc: nũquid reducere debeo filiũ tuũ ad locũ de quo tu egressus es. dixitq abraam. Caue ne quando reducas filium meum illuc. Dñs deus celi & terre qui tulit me de domo pr̃is mei & de t̃ra natiuitatis mee: qui locutus est mihi: & iurauit mihi dicẽs semini tuo dabo terram hãc: ipse mittet angelum suũ coram te: & accipies inde vxorẽ filio meo. Si autem mulier noluerit sequi te: non teneberis iuramẽto. filium tm̃ meum ne reducas illuc. Posuit ergo seruus manum sub femore abraam domini sui: & iurauit illi super sermone hoc. Tulitq

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sepulchri. a filijs het.
τάφου, παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ χέτ. Ca.24.
Et abraam erat senior prouect⁹ die
καὶ ἀβραὰμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμε
b⁹. et dñs bñdixit abraam per oia.
ρῶν. καὶ κύριος εὐλόγησε τὸν ἀβραὰμ κατὰ πάντα.
et dixit abraam seruo suo senio
καὶ εἶπεν ἀβραὰμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέ
ri dom⁹ sue principi suorũ oim:
ρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι τῶν αὐτοῦ πάντων,
pone manũ tuã subter femur meũ. et adiurabo te
θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου. καὶ ἐξορκιῶ σε
dñm deũ celi et deũ terre: vt nõ ac
κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λά
cipias vxorẽ isaac filio meo de filiabus
βῃς γυναῖκα ἰσαὰκ τῷ υἱῷ μου ἐκ τῶν θυγατέρων
chananeorũ: cũ qb⁹ ego habito īter ipsos: sed in
τῶν χαναναίων, μεθ᾽ ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς, ἀλλ᾽ εἰς
terrã meã vbi ego nat⁹ sum ibis: et in
τὴν γῆν μου οὗ ἐγὼ ἐγενόμην πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν
tribũ meã. et accipies vxorẽ filio meo isaac
φυλήν μου. καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαὰκ
inde. dixit āt ad eũ seru⁹: si igit̃ nõ volue
ἐκεῖθεν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς, ἐὰν οὖν μὴ βούλη
rit mulier venire mecũ retro in terrã
ται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ᾽ ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν
hanc: reducam filiũ tuũ in t̃rã: vnde egres
ταύτην, ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλ
sus es inde? dixit āt ad eum abraam. caue
θες ἐκεῖθεν; εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ἀβραάμ. πρόσεχε
tibi ne reducas filium meũ illuc. dñs de
σεαυτῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ. κύριος ὁ θε
us celi et de⁹ terre: qui tulit me de
ὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέ με ἐκ τοῦ
domo patris mei: et de terra qua genit⁹ sũ:
οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγεννήθην,
qui locut⁹ ẽ mihi: ⁊ iurauit mihi: dicens: tibi dabo
ὃς ἐλάλησέ μοι, καὶ ὤμοσέ μοι, λέγων, σοὶ δώσω τὴν
t̃rã hanc ⁊ semini tuo: ipse mittet
γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ
angelũ suũ ante te. ⁊ accipies vxo
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου. καὶ λήψῃ γυναῖ
rẽ filio meo inde. si aũt noluerit mulier ve
κα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν. ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πο
nire tecũ in terrã hanc: mundus eris
ρευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ
a iuramẽto meo hoc. tantũ filiũ meũ ne re
ἀπὸ τοῦ ὅρκου μου τούτου. μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀπο
ducas illuc. ⁊ posuit seruus manũ suam
στρέψῃς ἐκεῖ. καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ
sub femore abraam dñi sui. et iurauit
ὑπὸ τὸν μηρὸν ἀβραὰμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ. καὶ ὤμοσεν
ei de verbo hoc. et accepit
αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. καὶ ἔλαβεν

Transla. Chal.

Ca. xxiiij.

קְבוּרָה מִן בְּנֵי חִתָּאָה׃ וְאַבְרָהָם סִיב עַל בְּיוֹמִין וַיָי
בְּרִיךְ יָת אַבְרָהָם בְּכוֹלָא׃ וַאֲמַר אַבְרָהָם לְעַבְדֵּיהּ סָבָא דְבֵיתֵיהּ דְּשַׁלִּיט בְּכָל דִּילֵיהּ
שַׁוִּי כְעַן יְדָךְ תְּחוֹת יַרְכִּי׃ וְאֲקַיֵּים עֲלָךְ בְּמֵימְרָא דַּיָי אֱלָהָא דִשְׁמַיָּא וֵאלָהָא דְאַרְעָא
דְּלָא תִיסַּב אִתְּתָא לִבְרִי מִבְּנַת כְּנַעֲנָאֵי דַּאֲנָא יָתֵיב בֵּינֵיהוֹן׃ אֱלָהֵין לְאַרְעִי וּלְיַלָּדוּתִי
תֵּיזִיל וְתִיסַּב אִתְּתָא לִבְרִי לְיִצְחָק׃ וַאֲמַר לֵיהּ עַבְדָּא מָאִים לָא תֵיבֵי אִתְּתָא לְמֵיתֵי
בַּתְרַאי לְאַרְעָא הָדָא הַאֲתָבָא אֲתֵיב יָת בְּרָךְ לְאַרְעָא דִנְפַקְתָּא מִתַּמָּן׃ וַאֲמַר לֵיהּ אַבְרָהָם
אִסְתַּמַּר לָךְ דִּילְמָא תְתִיב יָת בְּרִי לְתַמָּן׃ יְיָ אֱלָהָא דִשְׁמַיָּא דִּדְבַרְנִי מִבֵּית אַבָּא
וּמֵאֲרַע יַלָּדוּתִי וּדְמַלֵּיל לִי וּדְקַיֵּים לִי לְמֵימַר לִבְנָךְ אֶתֵּן יָת אַרְעָא הָדָא הוּא יִשְׁלַח
מַלְאֲכֵיהּ קֳדָמָךְ וְתִיסַּב אִתְּתָא לִבְרִי מִתַּמָּן׃ וְאִם לָא תֵיבֵי אִתְּתָא לְמֵיתֵי בַּתְרָךְ וּתְהֵא
זַכַּאי מִמּוֹמָתִי דָא לְחוֹד יָת בְּרִי לָא תְתִיב לְתַמָּן׃ וְשַׁוִּי עַבְדָּא יָת יְדֵיהּ תְּחוֹת יַרְכָּא
דְּאַבְרָהָם רִבּוֹנֵיהּ וְקַיֵּים לֵיהּ עַל פִּתְגָּמָא הָדֵין׃ וּדְבַר

Interp. chal.

sepulchri a filijs heth. Cap. 24.
Et abraham erat senex prouectꝰq etatis: ⁊ dominus benedixit abraham in omnibus. Dixitq abraham seruo suo seniori domus sue: qui preerat omnibus que habebat: pone nunc manũ tuam subter femur meũ. et adiurabo te per verbũ domini dei celi ⁊ dei terre: ꝙ non accipias vxorẽ filio meo de filiabus chananeorũ: inter quos ego habito: sed ad terrã meam ⁊ ad generationẽ meam ibis: ⁊ accipies vxorem filio meo isaac. Dixitq ei seruus. Forte nolet mulier venire post me in terram hanc: nunquid reducens reducã filium tuũ ad terram de qua egressus es? Et dixit ei abraham. Caue ne forte reducas filium meũ illuc. Dominus deus celi qui tulit me de domo patris mei ⁊ de terra natiuitatis mee: ⁊ qui locutus est mihi: ⁊ qui iurauit mihi dicens. Filijs tuis dabo terram hanc: ipse mittet angelum suum coram te: et accipies vxorem filio meo inde. Et si noluerit mulier venire post te: eris inocẽs a maledictiõe mea hac: tantũmodo filium meũ ne reducas illuc. Et posuit seruus manum suam sub femore abraham domini sui: ⁊ iurauit illi super verbo hoc. Et tulit

Primitiua chal.

שוב עול שוב
שוה קום אמר
נסב אנת
אזל נסב אבה
אנת אתא תוב
ספר קום אמר
נתן שלח נסב
בר אבה אתא
הוה זכה אום
תוב שוה רבה
קום

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

seruꝰ dixit camelos de camelis dñi sui:
ὁ παῖς δέκα καμήλους ἐκ τῶν καμήλων τοῦ κυ̃ αὐ-
et de omnibus bonis dñi sui ẽ ipso.
τοῦ, καὶ ἐκ παντὸς τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυ̃ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.
et surgens abiit in mesopotamiã in ciui-
καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς μεσοποταμίαν εἰς τὴν πό-
tatẽ nachor. ⁊ fecit quiescere camelos extra ciuita-
λιν ναχώρ. καὶ ἐκοίμισε τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλε-
tẽ apd̃ puteũ aque ad vesperũ. qñ egre
ως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ἑσπέ-. κ̃ικα ἐκ
diuntur aquatrices. ⁊ dixit: dñe deꝰ dñi mei
παρεύονται αἱ ὑδρευόμεναι. καὶ εἶπε, κύριε θεὸς τοῦ κυ̃ μου
Judith 9.a. abraam: ꝓsperũ fac coram me hodie: et fac
ἀβραάμ, εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ ποίη-
miam cũ dño meo abraã. ecce steti in
σον ἔλεος μετὰ τοῦ κυ̃ μου ἀβραάμ. ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ
fonte aque: et filie hoiꝰ
τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν ἀνδρῶν τῶν
habitãtiũ ciuitatẽ egrediunt ad hauriẽdã aquã.
ἐκείντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ.
et erit virgo cui vtiq; ego dixero: inclina
καὶ ἔσται παρθένος ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, ἐπίκλινον τὴν
hydriã tuã vt bibã: ⁊ dixerit mihi: bibe: ⁊ came-
ὑδρίαν σου ἵνα πίω, καὶ εἴπῃ μοι, πίε, καὶ τοὺς καμή-
los tuos potabo: donec ⁊ vtiq; cessent bibentes: hanc
λους σου ποτιῶ, ἕως ἂν πάυσωνται πίνοντα, ταύ-
preparasti seruo tuo ysaac. et in hoc
την ἡτοίμασας τῷ παιδί σου ἰσαάκ. καὶ ἐν τούτῳ
cognoscam: ꝙ fecisti miaz cuz dño meo abra
γνώσομαι, ὅτι ἐποίησας ἔλεος μετὰ τοῦ κυ̃ μου ἀβρα-
am. ⁊ factũ ẽ anteq̃ perficeret ipse loquẽs
άμ. καὶ ἐγένετο πρὶν τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα
in mẽte. ⁊ ecce rebecca egrediebaꝫ genita
ἐν τῇ διανοίᾳ. καὶ ἰδοὺ ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἣ τέκτοι
bathuel filio melche vroris nachor fra-
σα βαθουὴλ υἱῷ μελχᾶς τῆς γυναικὸς ναχὼρ τοῦ ἀδελ-
tris abraã: habẽs hydriã sup humerꝰ.o. at
φοῦ ἀβραάμ, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων. ἡ δὲ
C virgo erat decora aspectu valde. virgo erat.
παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα. παρθένος ἦν. ἀν-
vir nõ cognouit eã. descendẽs aũt ad fontẽ:
ὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγήν,
impleuit hydriã: ⁊ ascẽdit. cucurrit aũt seruꝰ in
ἔπλησε τὴν ὑδρίαν, καὶ ἀνέβη. ἔδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς
occursum ipsi: ⁊ dixit ei: pota me pa-
συνάντησιν αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, πότισόν με μι-
rum aque de hydria tua. illa aũt dixit: bibe dñe: et
κρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. ἡ δὲ εἶπε, πίε κύ, καὶ
festinauit: et deposuit hydriã sup brachiũ suuz ⁊ po
ἔσπευσε, καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐ
tauit eum: donec cessauit bibẽs. et dixit: et ca
πότισεν αὐτόν, ἕως οὗ ἐπαύσατο πίνων. καὶ εἶπεν, καὶ ταῖς κα
melis tuis hauriã aq̃s: donec vtiq; oẽs bibant. ⁊ festinauit
μήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσι. καὶ ἔσπευσε

Transla.B.Hiero.

ᵇdecem ᶜcamelos ᶠde gre
ge ᵉdomini sui: ooooooooo
ᵍ& abiit: exᶜoĩbus ᵏbõis
ˡciuſ portãs ᵐsecũ. ⁿprofe
ctusq; ᵒperrexit ᵖi ᵍmeſo
potamiam ᵉad ʳvrbem ooo
ⁿnachor. ˢCũq; ᶠcamelos
ᶠeciſſet accũbere ᵗextra
ᵃoppidũ ᵇiuxta ᶜputeum
ᵒaq ʳveſpere eo ᵗtẽpore
quo ᵇſolet mlieres egĩdi
ˢad hauriendã aquã: ora
uit dñm ᵏdicẽs. ˡDñe ᵐde
us ⁿdñi mei ᵒabraã ᵖoccur
re ᵍobſecro ʳmihi ˢhodie:
ᵗ& fac ᵘmiam ˣcũ ʸdño mo
ᶻabraã. ᵃEcce ᵇego ᶜſto ᵈp
pe ᵉfontem ooooooooooooo
ᶠaque: ᵍ& filie hitatoꝝ hu
ius ˢciuitatis ᵏegrediẽtur
ˡad hauriendã ᵐaquã. Igi
tur ᵒpuella ʳcui ooooooooo
ᵍdixero: ᵖinclina ᵘhydriã
tuam ˣvt bibam: ooo; oooo
ʸ& illa rñderit: ᶻbibe. qui
ᵃ& ᵇcamelis tuis ᶜdabo po
tũ: ᵈipa ẽ quã ᵉpparaſti ᶠ
uo tuo ᵍiſaac: ʰ& per hoc
ⁱintelligã ᵏ ˡfeceris ᵐmi-
ſericordiã ⁿcũ ᵒdño meo
abraã. ʳNecdum intra ſe
ˢverba ᵗcõpleuerat: ᵘ& ec
ce ˣrebecca ʸegrediebaꝫ
ᶻfilia ᵃbathuel oooooooo
ᵇfilii ᶜmelche ᵈvxoris ᵉna-
chor ᶠfratris ᵍabraã ooooo
hĩs ⁱhydriam ʲin ᵏſcapula
ſua: ˡpuella ᵐdecora oooo
ⁿnimis: ᵒvirgoq; pulcerri
ma ᵖ& ᵍincognita oooooooo
ʳviro. ˢDeſcenderat autẽ
ᵗad fontẽ: ᵘ& impleuerat
ˣhydriã aq̃: ʸac reuerteba
tur. ᶻOccurritq; ᵃei ᵇſer-
uus: ᶜ& ait. ᵈPauxillũ ᵉaq̃
ᶠmihi ad bibendũ prebe
ᵍde hydria tua. ʰ q̃ rñdit.
ⁱBibe ᵏdñe mi. ˡ Celeri-
terq; ᵐdepoſuit ⁿhydriam
ᵒſup ᵖvlnã ſuã: ᵠ& dedit ei
potũ. ʳGũq; ille ˢbibiſſet
ᵗadiecit. ᵘQuin ᵛ& ˣame
lis tuis ʸhauriã aquã: ᶻdo
nec ᵃcuncti ᵇbibant. ooo

Ter. Heb. Geſi. Ca. xxiiij. Pritiua. heb.

הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו
וַיֵּלֶךְ וְכָל טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם קום
וַיֵּלֶךְ אֶל אֲרַם נַהֲרַיִם אֶל עִיר
נָחוֹר וַיַּבְרֶךְ הַגְּמַלִּים מִחוּץ לָעִיר נבך
אֶל בְּאֵר הַמָּיִם לְעֵת עֶרֶב לְעֵת יצא
צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת וַיֹּאמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם הַקְרֵה נָא
לְפָנַי הַיּוֹם וְעֲשֵׂה חֶסֶד עִם אֲדֹנִי
אַבְרָהָם הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל עֵין
הַמָּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר יֹצְאֹת
לִשְׁאֹב מָיִם וְהָיָה הַנַּעֲרָ אֲשֶׁר
אֹמַר אֵלֶיהָ הַטִּי נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה אמר שתה
וְאָמְרָה שְׁתֵה וְגַם גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה שקה
אַתָּה הֹכַחְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק יכח
וּבָהּ אֵדַע כִּי עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם אֲדֹנִי ידע עשה
וַיְהִי הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר וְהִנֵּה
רִבְקָה יֹצֵאת אֲשֶׁר יָלְדָה לִבְתוּאֵל
בֵּן מִלְכָּה אֵשֶׁת נָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם איש
וְכַדָּהּ עַל שִׁכְמָהּ וְהַנַּעֲרָ טוֹבַת טוב
מַרְאֶה מְאֹד בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא בָאה
יְדָעָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ ירד מלא
וַתַּעַל וַיָּרָץ הָעֶבֶד לִקְרָאתָהּ רוץ
וַיֹּאמֶר הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט מַיִם
מִכַּדֵּךְ וַתֹּאמֶר שְׁתֵה אֲדֹנִי וַתְּמַהֵר אמר מהר
וַתֹּרֶד כַּדָּהּ עַל יָדָהּ וַתַּשְׁקֵהוּ
וַתְּכַל לְהַשְׁקֹתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לִגְמַלֶּיךָ
אֶשְׁאַב עַד אִם כִּלּוּ לִשְׁתֹּת וַתְּמַהֵר

Interp.chal.

seruus decẽ cameloꝝ de camelis dñi sui: ⁊ abiit: ⁊ oĩa
optima dñi sui portãs in manu sua. et surrexit ⁊ abiit
in ſyriam: q̃ eſt iurta euphratẽ: in ciuitatẽ nachor. Et
accũbere fecit camelos extra ciuitatẽ iurta puteũ aq̃
in tpe veſptino: in q̃ mulieres egrediũtur ad hauriẽ-
dã aquã. Et ait. Dñe deꝰ dñi mei abraham occurre obſe
cro mihi hodie: ⁊ fac miam cũ dño meo abraham. Ecce
ego ſto ꝓpe fontẽ aque: ⁊ filie hoim ciuitatiſ egrediũ
tur ad hauriendã aquã. Et erit puella cui dixero: in
clina obſecro hydriã tuã vt bibã: ⁊ dixerit: bibe ⁊ ca
melos quoq; tuos adaq̃bo: ipſam ꝓparaſti ſeruo tuo
iſaac: ⁊ in hoc ſciã q̃ feciſti miaz cũ dño meo. Et factũ
eſt anteq̃ ille ceſſaſſet loq̃: ecce rebeca egrediebaꝫ: q̃
nata ẽ batuel filio melchevroris nachor friſ abrahe
⁊ hydria ſua ſup humerũ eiꝰ. Et puella erat pulchra
aſpectu valde: virgo ⁊ vir nõ cognouerat eã: ⁊ deſcen
dit ad fontẽ: ⁊ impleuit hydriã ſuã: ⁊ aſcendit. Et cu
currit ſeruꝰ in occurſum eius: et ait. Hac me guſtare
obſecro pauluſũ aq̃ de hydria tua. Et ait. Bibe dñe
mi. Et feſtinauit ⁊ depoſuit hydriã ſup manuz ſuã: ⁊
dedit ei bibere. Et cũ ceſſaſſet bibere dixit. etiã came
lis tuis hauriam: donec ceſſent bibere. Et feſtinauit:

Pritiua.chal.

כּוּם שָׁרָא בּוֹר
טָלָא טוֹב רָבָה
כּוּם טָלָא רָהָה
עָלַם כְּלְתָא
שָׁתָה אָמַר שָׁקָה
יְדַע טוֹב שָׁצָא
יְלַד אִנְתָּ כְּלְתָּ
עָלַם חְזָא טָלָא
טָעַם שָׁתָה רָבָה
אָתָא שָׁקָה
שָׁצָא טָלָא

Transla.Chal.

עַבְדָּא עֲשָׂרָה גַּמְלִין מִגַּמְלֵי רִבּוֹנֵיהּ וַאֲזַל וְכָל שְׁפָר רִבּוֹנֵיהּ בִּידֵיהּ וְקָם וַאֲזַל לַאֲרָם
לְעֵידָן רַמְשָׁא לְעִידָן דְּנָפְקָן מַלְיָתָא וַאֲמָרַת אֱלָהָא דְּרִבּוֹנִי אַבְרָהָם זַמֵּין כְּעַן קֳדָמַי יוֹמָא דֵּין וְעֲבֵיד
טִיבוּ עִם רִבּוֹנִי אַבְרָהָם: הָא אֲנָא קָאֵם עַל עֵינָא דְּמַיָּא וּבְנָת אֵינָשֵׁי מָרְתָא נָפְקָן
לְמִמְלֵי מַיָּא: וְתְהֵא עוּלֵימְתָא דְּאֵמַר לָהּ אַצְיִי כְּעַן כּוּלְתִיךְ וְאֶשְׁתֵּי וְתֵימַר אֶשְׁתֵּי
וְאַף גְּמָלָךְ אַשְׁקֵי יָתָהּ זַמֵּינְתָּא לְעַבְדָּךְ לְיִצְחָק וּבַהּ אִדַּע אֲרֵי עֲבַדְתְּ טִיבוּ עִם רִבּוֹנִי:
וְהַוָה הוּא עָד לָא שֵׁצִי לְמַלָּלָא וְהָא רִבְקָה נְפָקַת דְּיָלְדָת לִבְתוּאֵל בַּר מִלְכָּה אִנְתַּת
נָחוֹר אֲחוּהִי דְּאַבְרָהָם וְכוּלְתָהּ עַל כְּתֵפָהּ: וְעוּלֵימְתָא שַׁפִּירַת חֲזוֹ לַחֲדָא בְּתוּלְתָא וּגְבַר
לָא יְדָעָהּ וּנְחַתַת לְעֵינָא אוֹסְלַת כּוּלְתָהּ וְסַלְקַת: וְרָהַט עַבְדָּא לְקַדָּמוּתַהּ וַאֲמַר אַטְעֲמִינִי
כְּעַן זְעֵיר מַיָּא מִכּוּלְתִיךְ: וַאֲמָרַת אִשְׁתֵּי רִבּוֹנִי וְאוֹחְיַת וּנְחַתַת כּוּלְתַהּ עַל יְדַהּ וְאַשְׁקִי
תַּיהּ: וְשֵׁצִי לְאַשְׁקָיוּתֵיהּ וַאֲמָרַת אַף לִגְמָלָךְ אַמְלִי עַד דְּיִסַּפְקוּן לְמִשְׁתֵּי: וְאוֹחְיַת

Primitiua heb. Ter. Heb. Gen. Ca. xxiiii.

Ter. Heb.

וַתְּעַר כַּדָּהּ אֶל הַשֹּׁקֶת וַתָּרָץ עוֹד עָרָה
אֶל הַבְּאֵר לִשְׁאֹב וַתִּשְׁאַב לְכָל ׳
גְּמַלָּיו: וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאֵה לָהּ ׳׳׳ שָׁאָה
מַחֲרִישׁ לָדַעַת הַהִצְלִיחַ יְהוָה דַּרְכּוֹ חָרַשׁ יָדַע צָלַח
אִם לֹא: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ הַגְּמַלִּים הָיָה כָּלָה
לִשְׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֶזֶם זָהָב ׳ לָקַח
בֶּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל ׳ שָׁקַל שָׁנָה צָמַד
יָדֶיהָ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם: וַיֹּאמֶר אָמַר
בַּת מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֲיֵשׁ בֵּית נָגַד
אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין: וַתֹּאמֶר ׳׳ קוּם לִין
אֵלָיו בַּת בְּתוּאֵל אָנֹכִי בֶּן מִלְכָּה ׳
אֲשֶׁר יָלְדָה לְנָחוֹר: וַתֹּאמֶר אֵלָיו ׳
גַּם תֶּבֶן גַּם מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם ׳ סָפָא רָבָה
מָקוֹם לָלוּן: וַיִּקֹּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ קָדַד שָׁחָה
לַיהוָה: וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי ׳ בָּרַךְ
אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא עָזַב חַסְדּוֹ
וַאֲמִתּוֹ מֵעִם אֲדֹנִי אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ ׳׳
נָחַנִי יְהוָה בֵּית אֲחֵי אֲדֹנִי: וַתָּרָץ נָחָה רוּץ
הַנַּעֲרָ וַתַּגֵּד לְבֵית אִמָּהּ כַּדְּבָרִים נָגַד
הָאֵלֶּה: וּלְרִבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבָן ׳׳
וַיָּרָץ לָבָן אֶל הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל ׳
הָעָיִן: וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת הַנֶּזֶם וְאֶת ׳ הָיָה רָאָה
הַצְּמִדִים עַל יְדֵי אֲחֹתוֹ וּכְשָׁמְעוֹ
אֶת דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה
דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל הָאִישׁ בּוֹא
וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַגְּמַלִּים עַל הָעָיִן: ׳
וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה ׳׳׳

Trãsla. B. Hiero.

Effundensq; hydriam in canalibus recurrit ad puteum vt hauriret aquã: & haustam oibus camelis dedit. Ipse aũt contemplabatur eam tacitus scire volens vtrũ psperũ iter suũ fecisset dñs an nõ. Postq̃ aũt biberũt cameli: protulit vir inaures aureas appẽdentes siclos duos: & armillas totidẽ pondo siclorum decem: dixitq; ad eam. Cuius es filia: indica mihi. Est in domo patris tui locus ad manendum. que respõdit. Filia sum batuelis filii nachor: quẽ peperit ei melcha. Et addidit dicẽs. Palearũ quoq; & feni plurimũ ẽ apud nos: & locus spaciosus ẽ ad manẽdũ. Inclinauit se hõ: & adorauit dñm dicẽs. Benedictus dñs deus dñi mei abraã. qui nõ abstulit misericordiam & veritatem suã a dño meo: & recto itinere me pduxit in domum fris dñi mei. Cucurrit itaq; puella: & nunciauit i domũ mrís sue oĩa que audierat. Hẽbat aũt rebecca frẽm noĩe labã qui festinus egressus est ad hominem vbi erat fons. Cũq; vidisset inaures & armillas in manibus sororis sue: & audisset cuncta verba referẽtis hec locutus ẽ mihi homo: venit ad virum qui stabat iuxta camelos & prope fontẽ aq̃: dixitq; ad eum. Ingredere bñdicte dñi. Cur

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

et euacuauit hydriã in adaquatoriũ. ⁊ cu
καὶ ἐξεκένωσε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸ ποτιστήριον. καὶ ἔδ
currit iterũ ad puteũ vt hauriret. ⁊ hausit a-
ραμε πάλιν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι. καὶ ὑδρεύσα
quã oibus camelis. at homo considerabat
το πάσαις ταῖς καμήλοις. ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν
eã: ⁊ tacebat vt cognosceret si psperã fecit dñs
αὐτήν, καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι εἰ εὐόδωκε κς τὴν
viã suã: an nõ. factũ ẽ aũt qñ cessauerunt oẽs
ὁδὸν αὐτοῦ, ἢ οὔ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ
cameli bibere: accepit hõ duos inaures aureas
κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος δύο ἐνώτια χρυσᾶ
drachme põderis ⁊ duas armillas in manib' e-
ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς, καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐ
ius. decẽ aureorũ põd' earũ. ⁊ interrogauit eã.
τῆς. δέκα χρυσῶν ὁλκὴ αὐτῶν. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν
et dixit: filia cui' es. indica mihi. et si est
καὶ εἶπεν, θυγάτηρ τίνος εἶ. ἀνάγγειλόν μοι. καὶ εἰ ἔστι
apud patrẽ tuũ locus nobis ad manẽdũ. ⁊ di-
παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν καταλῦσαι. καὶ εἶ
xit ei filia bathuel sũ melcha. quẽ pepit
πεν αὐτῷ, θυγάτηρ βαθουὴλ εἰμὶ τῆς μελχᾶς. ὃν ἔτεκε
nachor. ⁊ dixit ei palee ⁊ pabula
τῷ ναχώρ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἄχυρα καὶ χορτάσματα
multa apud nos. et locus ad manendũ. et cõ
πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι. καὶ εὐδο
placẽs homo: adorauit dñm. et dixit: bñdi-
κήσας ὁ ἄνθρωπος, προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν, εὐλο
ctus dñs de' dñi mei abraã. qui nõ reliquisti
γητὸς κς ὁ θς τοῦ κυ μου ἀβραάμ. ὃς οὐ κατέλιπε τὴν
iusticiã suã et veritatẽ a dño meo abra
δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυ μου ἀβρα
am meq; pspere duxit dñs ad domũ fratris dñi
άμ. ἐμὲ τε εὐόδωκε κς εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυ
mei ad accipiẽdã vxorẽ filio suo. et currẽs
μου λαβεῖν γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτοῦ. καὶ δραμοῦσα ἡ
puella nũciauit in domũ matris sue sm
παῖς ἀπήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ
verba hec. at rebecce erat frater: cui no
τὰ ῥήματα ταῦτα. τῇ δὲ ῥεβέκκᾳ ἦν ἀδελφός, ᾧ ὄνο
mẽ laban. ⁊ cucurrit laban ad hoiẽ foras ad
μα λάβαν. καὶ ἔδραμε λάβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ
fontẽ. ⁊ factũ ẽ qñ vidit inaures ⁊ ar
τὴν πηγήν. καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδε τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέ
millas i duab' manibus sororis sue: et qñ au
λια ἐπὶ τὰς δύο χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤ
diuit verba rebecce sororis sue dicen-
κουσε τὰ ῥήματα ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγού
tis. sic locutus ẽ mihi homo. ⁊ venit ad hoiẽ.
σης. οὕτω λελάληκέ μοι ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον.
stante ipso iuxta camelos ppe fontẽ. ⁊ di
ἑστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς. καὶ εἶ
xit ei huc ingredere bñdicte dñi: et cur
πεν αὐτῷ δεῦρο εἴσελθε εὐλογητὸς κυ, καὶ ἵνα τί

Transla. Chal.

[...]ת קוּלְתַהּ לְבֵית שַׁקְיָא וּרְהַטַת עוֹד לְבֵירָא לְמִמְלֵי, וּמְלַת לְכָל גַּמְלוֹהִי: וְגַבְרָא
שָׁהֵי בַהּ מִסְתַּכַּל שָׁתִיק לְמִידַע הַהַצְלַח יְיָ אָרְחֵיהּ אִם לָא: וַהֲוָה כַּד סַפִּיקוּ גַּמְלַיָּא
לְמִשְׁתֵּי, וּנְסֵיב גַּבְרָא קְדָשָׁא דְדַהֲבָא תִּיקְלָא מַתְקְלֵיהּ, וּתְרֵין שֵׁירִין עַל יְדַהָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב הֲוָה מַתְקַלְהוֹן: וַאֲמַר בַּת מַן אַתְּ, חַוִּי כְעַן לִי הַאִית בֵּית אֲבוּךְ אֲתַר
כָּשַׁר לָנָא לִמְבָת: וַאֲמָרַת לֵיהּ בַּת בְּתוּאֵל אֲנָא, בַּר מִלְכָּה דִּילִידַת לְנָחוֹר: וַאֲמָרַת לֵיהּ
אַף תִּבְנָא אַף כִּסְּתָא סַגִּי עִמַּנָא, אַף אֲתַר כָּשַׁר לִמְבָת: וּכְרַע גַּבְרָא וּסְגִיד קֳדָם יְיָ:
וַאֲמַר בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּרִבּוֹנִי אַבְרָהָם דְּלָא שְׁבַק טִיבוּתֵיהּ וְקוּשְׁטֵיהּ מִן רִבּוֹנִי, ׳
אֲנָא בְּאוֹרַח תַּקְנָא דַּבְּרַנִי יְיָ בֵּית אֲחוּהִי דְרִבּוֹנִי: וּרְהַטַת עוּלֵימְתָּא, וְחַוִּיאַת לְבֵית
אִמַּהּ כְּפִתְגָמַיָּא הָאִלֵּין: וּלְרִבְקָה אַחָא וּשְׁמֵיהּ לָבָן, וּרְהַט לָבָן לְוָת גַּבְרָא לְבָרָא לְוָת
עֵינָא: וַהֲוָה כַּד חֲזָא יָת קְדָשָׁא וְיָת שֵׁירַיָּא עַל יְדֵי אֲחָתֵיהּ, וְכַד שְׁמַע יָת פִּתְגָמֵי רִבְקָה
אֲחָתֵיהּ לְמֵימַר, כְּדֵין מַלֵּיל עִמִּי גַּבְרָא, וַאֲתָא לְוָת גַּבְרָא, וְהָא קָאֵים עַל גַּמְלַיָּא עַל
עֵינָא: וַאֲמַר עוֹל בְּרִיכָא דַּייָ, לְמָה ׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳

Interp. chal.

et effudit hydriam suã in canali: ⁊ cucurrit iterũ ad puteum ad hauriendũ: ⁊ hausit oibus camelis eius. Uir autem admirabatur eam tacitus cõtemplando: vt sciret vtrum prosperasset dñs viam suam: an non. Et factum est quando cessauerũt bibere cameli: tulit vir inaurem aureã appendentẽ siclum vnum: ⁊ duas armillas sup manus eius appendentes decem siclos auri. Et ait. Cuius filia es tu: indica obsecro mihi si est in domo patris tui locus sufficiens nobis ad manendum. Et dixit ei filia bathuelis ego sum filij melche quẽ peperit de nachor. Et ait ei. Etiã paleaꝝ ⁊ pabuli multum est apud nos: locus quoq; sufficiens ad manendũ. Et flexit vir genua sua: ⁊ adorauit corã dño: et ait. Benedictus dñs deus dñi mei abraham: qui non dimisit misericordiã suam ⁊ veritatem suã a dño meo: ⁊ recta via duxit me dñs in domum fratris dñi mei. Et cucurrit puella: ⁊ nunciauit in domo matris sue verba hec. Erat autẽ rebecce frater ⁊ nomen eius laban: ⁊ cucurrit laban ad virũ foras ad fontẽ. Et factũ est cum vidisset inaurẽ ⁊ armillas in manib' sororis sue: ⁊ cũ audisset vba rebecce sororis sue dicẽtis hec locut' est mecũ vir: venitq; ad virũ: ⁊ ecce stabat iuxta camelos prope fontẽ. Et ait. Ingredere benedicte dñi: cur

Primitiua chal.

שְׁקָה בּוּר מְלָא
שְׁהָה סְכַל יְדַע
צְלַח שְׁתָה תְּקַל
שְׁרָא חֲוָה
בִּית
כְּסַת סְנָא
רְבָה
טוּב חֲוָה
אֵל
שְׁרָא
אֲמַר קוּם

fletisti foris? ego aũt preparaui domũ: et locũ
ἕστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν, καὶ τόπον
camelis. ingressus ẽ aũt homo in domũ. et de
ταῖς καμήλοις. εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ ἀπ-
strauit camelos. et dedit paleas et pa-
έσαξε τὰς καμήλους. καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορ-
bula camelis: et aquã pedib⁹ ip-
τάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ τοῖς ποσὶν αὐ-
sius: et pedibus viroꝝ qui cũ eo. et
τοῦ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ. καὶ
apposuit illis panes ad comedẽdũ. et dixit: nõ
παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. καὶ εἶπεν, οὐ μὴ
comedã: donec loquar ego verba mea. et di
φάγω, ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου. καὶ εἶ
xit: loquere. et dixit: seruus abraam sum ego. dñs
πε, λάλησον. καὶ εἶπε, παῖς ἀβραὰμ εἰμὶ ἐγώ. κύριος
ãt benedixit dño meo valde. et exaltat⁹ ẽ. et de
δὲ εὐλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα. καὶ ὑψώθη. καὶ ἔ-
dit ei oues et vitulos aurũ et argẽ
δωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους χρυσίον καὶ ἀργύ
tũ et seruos et ancillas camelos et asinos.
ριον καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καμήλους καὶ ὄνους.
et pepit sarra mulier dñi mei filiũ vnũ do
§.12.a. καὶ ἔτεκε σάρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυ
mino meo postq̃ consenuit ipse. et dedit ipsi q̃-
ρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅ-
cũq3 erãt ei. et adiurauit me dñs me⁹: dicẽs: nõ accipies
§.eo. σα ἦν αὐτῷ. καὶ ὥρκισέ με ὁ κς μου, λέγων, οὐ λήψῃ
vxorẽ filio meo de filiabus chana
γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χανα
neoꝝ: inter quos ego habito in terra eoꝝ. sed ad
ναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ἀλλ' εἰς τὸν
domũ patris mei perges et ad tribũ meã:
οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλήν μου,
et accipies vxorẽ filio meo. et dixi dño
καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου. εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ
meo: ne forte nõ veniat mulier mecũ. et dixit
μου, μή ποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ. καὶ εἶπέ
mihi: dñs deus cui cõplacui corã eo: ipse
μοι, κύριος ὁ θεὸς ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς
mittet angelũ suũ tecũ: et psperabit
ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ, καὶ εὐοδώσει
E viã tuã: et accipies vxorẽ filio meo de
τὴν ὁδόν σου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ
tribu mea: et de domo patris mei. tũc
τῆς φυλῆς μου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. τό-
inocẽs eris a maledictiõe mea. qñ enĩ veneris
τε ἀθῷος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου. ἡνίκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς
ad meã tribũ: et nõ tibi dederit: eris inocẽs
εἰς τὴν ἐμὴν φυλήν, καὶ μή σοι δῶσι, ἔσῃ ἀθῷος
a iuramẽto tuo. et veniẽs hodie ad
ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ σου. καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ
fontẽ: dixi: dñe deus
τὴν πηγήν, εἶπον, κύριε ὁ θεὸς

foris stas. Preparaui domum & locum camelis tuis. Et introduxit eum in hospitiũ: ac destrauit camelos: deditq3 paleas & fenum: & aquã ad lauandos pedes camelorũ et virorũ: qui venerãt cũ eo. Et appositus est in cõspectu eius panis. Qui ait. Nõ comedã donec loquar sermões meos. Rñdit ei. loquere. At ille. Seruus inquit abraã sum. Et dñs bñdixit dño mẽo valde: & magnificatus est: & dedit ei oues & boues: argẽtũ & aurũ: seruos & ancillas: camelos & asinos. Et peperit sara vxor dñi mei filiũ dño mẽo in senectute sua: deditq3 illi omnia q̃ habuerat. Et adiurauit me dñs meus dicẽs. Non accipies vxorem filio meo de filiabus chananeorum: in quorum terra habito: sed ad domũ pr̃is mei perges: & de cognatione mea accipies vxorem filio meo. Ego vero rñdi dño mẽo: quid si noluerit venire mecũ mulier? Dñs ait in cuius conspectu ambulo: mittet angelum suum tecũ: & diriget viam tuam: accipiesq3 vxorẽ filio meo de cognatiõe mẽa & de domo pr̃is mei. Innocẽs eris a maledictõe mea cũ veneris ad proximos meos: & nõ dederint tibi. Veni ergo hodie ad fontẽ aque: & dixi. Domine deus

תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית
ומקום לגמלים: ויבא האיש
הביתה ויפתח הגמלים ויתן תבן
ומספוא לגמלים ומים לרחץ
רגליו ורגלי האנשים אשר אתו:
ויישם לפניו לאכל ויאמר לא
אכל עד אם דברתי דברי ויאמר
דבר: ויאמר עבד אברהם אנכי:
ויהוה ברך את אדני מאד ויגדל
ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב
ועבדם ושפחת וגמלים וחמרים:
ותלד שרה אשת אדני בן לאדני
אחרי זקנתה ויתן לו את כל
אשר לו: וישבעני אדני לאמר
לא תקח אשה לבני מבנות
הכנעני אשר אנכי ישב בארצו:
אם לא אל בית אבי תלך ואל
משפחתי ולקחת אשה לבני:
ואמר אל אדני אלי לא תלך
האשה אחרי: ויאמר אלי יהוה
אשר התהלכתי לפניו ישלח
מלאכו אתך והצליח דרכך
ולקחת אשה לבני ממשפחתי
ומבית אבי: אז תנקה מאלתי כי
תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו
לך והיית נקי מאלתי: ואבא
היום אל העין ואמר יהוה אלהי

עמד פנה
קום בוא
פתח נתן
ספא
שום פנה
גדל
נתן
ילד
שבע
לקח
הלך
שפחה
שלח
צלח
נקה אלה
נתן
היה בוא

Transla.Chal.

את קאים בברא ואנא פניתי ביתא ואתר כשר לגמליא: ועאל גברא לביתא ושרא
גמליא ויהב תבנא וכיסתא לגמליא ומיא לאסחאה רגלוהי ורגלי גובריא דעמיה:
ושוי קדמוהי למיכל ואמר לא איכול עד דאמליל פתגמי ואמר מליל: ואמר
עבדא דאברהם אנא: ויי בריך ית רבוני לחדא ורבא ויהב ליה ען ותורין וכספא
ודהבא ועבדין ואמהן וגמלין וחמרין: וילידת שרה אתת רבוני בר לרבוני בתר
דסיבת ויהב ליה ית כל דליה: וקיים עלי רבוני למימר לא תיסב אתתא לברי
מבנת כנענאה דאנא יתיב בארעהון: אלהין לבית אבא תיזיל ולזרעיתי ותיסב אתתא
לברי: ואמרית לרבוני מאים לא תיזיל אתתא בתרי: ואמר לי יי דפלחית קדמוהי
ישלח מלאכיה עמך ויצלח ארחך ותיסב אתתא לברי מזרעיתי ומבית אבא: בכן
תהא זכאי ממומתי ארי תיתי לזרעיתי ואם לא יתנון לך ותהא זכאי ממומתי:
ואתיתי יומא דין לעינא ואמרית ייי אלהיה

Interp̃.chal.

stas foris: ego aũt preparaui domũ: et locũ aptum camelis. Et ingressus est vir in domũ: et soluit camelos et dedit paleas et pabulũ camelis: et aquã ad lauãdos pedes eius et pedes viroꝝ qui erant cũ eo: et posuerũt corã eo cibũ: et ait. Non comedã donec loquar sermones meos. Et dixit. Loquere. Et ait. Seruus abrahe ego sum: et dñs benedixit dño meo valde: et magnificatus est: et dedit ei oues et boues: et argentũ et aurũ: et seruos et ancillas: et camelos et asinos. Et peperit sara vxor dñi mei filiũ dño meo postq̃ senuit: deditq3 illi oĩa que habebat. Et adiurauit me dñs meus dicens. Non accipies vxorẽ filio meo de filiab⁹ chananeoꝝ: in quoꝝ t̃ra ego habito. Sed ad domũ pr̃is mei ibis: et ad cognationẽ meã: et accipies vxorem filio meo. Et dixi dño meo. forte nõ veniet mulier post me. Et dixit mihi. Dñs in cuius cõspectu ego seruio mittet angelum suũ tecum: et diriget viam tuã: et accipies vxorẽ filio meo de cognatione mea et de domo patris mei. Tunc eris innocẽs a maledictione mea: quãdo eris ad cognationem meam: et si non dederint tibi: eris innocens a maledictione mea. Et veni hodie ad fontem: et dixi domine deus

Primitiua chal.

פנה עול
כסת סתא
שוה אכל מלל
רבה
אנת שוב
קום אמר נסב
אזל
שלח
לאך צלח נסב
הוה זכה אום
יהב נתן אתא

Ter.Heb.	Pritiua heb.
אדני אברהם אם ישך נא	יש
מצליח דרכי אשר אנכי הלך	
עליה: הנה אנכי נצב על עין	
המים והיה העלמה היצאת	
לשאב ואמרתי אליה השקיני	שקה
נא מעט מים מכדך: ואמרה אלי	
גם אתה שתה וגם לגמליך	
אשאב הוא האשה אשר הכיח	שאב יכח
יהוה לבן אדני: אני טרם אכלה	כלה
לדבר אל לבי והנה רבקה יצאת	
וכדה על שכמה ותרד העינה	ירד
ותשאב ואמר אליה השקיני	
נא: ותמהר ותורד כדה מעליה	מהר
ותאמר שתה וגם גמליך אשקה	שקה
ואשת וגם הגמלים השקתה:	שתה
ואשאל אתה ואמר בת מי את	שאל
ותאמר בת בתואל בן נחור אשר	אמר
ילדה לו מלכה ואשם הנזם על	שום
אפה והצמידים על ידיה: ואקד	צמד קדד
ואשתחוה ליהוה ואברך את	שחה ברך
יהוה אלהי אדני אברהם אשר	
הנחני בדרך אמת לקחת את בת	נחה
אחי אדני לבנו: ועתה אם ישכם	יש
עשים חסד ואמת את אדני הגידו	עשה נגד
לי ואם לא הגידו לי ואפנה על	פנה
ימין או על שמאל: ויען לבן	ימן ענה
ובתואל ויאמרו מיהוה יצא	אמר

Trāsla.B.Hiero.

domini mei abraam: si direxisti viam meam in qua nunc ambulo: ecce sto iuxta fontem aque: & virgo q̄ egredietur ad hauriendam aquam: audierit a me: da mihi pauxillū aq̄ ad bibēdū de hydria tua: & dixerit mihi: & tu bibe: & camelis tuis hauriam: ipsa est mulier quam preparauit dominus filio domini mei. Cumq; hec tacitus mecum voluerē: apparuit rebecca veniens cū hydria quā portabat in scapula: descēditq; ad fōte: & hausit aquā. Et aio ad eā. Da mihi paululū bibere. q̄ festinās deposuit hydriā de hūero & dixit mihi. Et tu bibe: & camel' tuis tribuā potū. Bibi: & adaquauit camelos. Interrogauiq; eam & dixi. Cuius es filia? que rñdit. Filia bathuelis sum filii nachor: quē pepit ei melcha. Suspēdi itaq; inaures ad ornādā faciē eius: & armillas posui in manib9 eius. Pronusq; adoraui dominum: benedicēs domino deo dñi mei abraam: qui perduxit me recto itinere: vt sumerem filiā fratris domini mei filio eius. Quamobrem si facitis miam & veritatē cū dño meo: indicate mihi. si autē aliud placet: & hoc dicite mihi: vt vadā ad dexterā siue ad sinistrā. Rñderūt q; labā & batuel. A domino egressus est

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

dñi mei abraam: si tu psperā facis viā meā:
τοῦ κυρίου μου ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδόν μου,
in q̄ nūc ego ambulo in ea: ecce steti supra
ἐν ᾗ νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ, ἰδοὺ ἐφέστηκα ἐπὶ
fontē aque: & filie hoim
τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς
ciuitatis egrediuntur ad hauriēdū aquā. & erit
πόλεως ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ. καὶ ἔσται ἡ
virgo: cui vtiq; ego dixero: pota me parū aque
παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, πότισόν με μικρὸν ὕδωρ
de hydria tua: & dixerit mihi bibe tu: et
ἐκ τῆς ὑδρίας σου, καὶ εἴπῃ μοι πίε σύ, καὶ ταῖς
camelis tuis hauriā aquā hec mulier quā p̄parauit
καμήλοις σου ὑδρεύσομαι. αὕτη ἡ γυνὴ ἣν ἡτοίμασε
dñs suo seruo isaac. et in hoc cogno-
κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι ἰσαάκ. καὶ ἐν τούτῳ γνώσο-
scā q; fecisti miaz dño meo abraā.
μαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου ἀβραάμ.
et factū ē anteq; ego pficerē loqui in mente
καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ με συντελέσαι λαλοῦντα ἐν τῇ διανοί-
mea. et ecce statim rebecca egressa est habēs
ᾳ μου, καὶ ἰδοὺ εὐθὺς ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἔχου-
hydriā sup humeros: et descēdit ad fon
σα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πη-
tē: et hausit aquā. et dixi ei pota me parū a
γήν, καὶ ὑδρεύσατο. καὶ εἶπα αὐτῇ πότισόν με μικρὸν ὕ-
que. et festināns deposuit hydriā suā a seip-
δωρ. καὶ σπεύσασα καθεῖλε τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἀφ᾽ ἑαυ-
sa. et dixit bibe tu: et camelis tuis potū dabo. &
τῆς, καὶ εἶπε πίε σύ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ
bibi: et camelos meos adaquauit. & iterrogaui
ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους μου ἐπότισε. καὶ ἠρώτησα
eā: et dixi: cui' filia es: nūcia mihi. illa āt
αὐτήν, καὶ εἶπα, τίνος θυγάτηρ εἶ, ἀνάγγειλόν μοι. ἡ δὲ
dixit filia bathuel sum ego filii nachor: quē pepit ei
εἶπε θυγάτηρ βαθουήλ εἰμι ἐγὼ τοῦ ναχώρ, ὃν ἔτεκεν αὐ-
melcha. et circūposui ei inaures & armil
τῷ μελχά. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέ-
las circa man9 eius. & complacēs adoraui
λια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς. καὶ εὐδοκήσας προσεκύνη-
dñz. et benedixi dñm deū dñi mei abra
σα τῷ κυρίῳ. καὶ εὐλόγησα κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου ἀβρα-
am. q̄ psperauit me in via veritatis vt acciperē fili
άμ. ὃς εὐώδωσέ με ἐν ὁδῷ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγα-
am fratris dñi mei filio suo.
τέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ.
si ergo facitis vos miaz et iusticiā cum
εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν
dño meo: nunciate mihi. si āt nō nūciate
κύριόν μου, ἀπαγγείλατέ μοι. εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλατέ
mihi vt reuertar ad dextrā † ad sinistrā. respōde-
μοι ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν. ἀποκρι-
teo aūt laban et bathuel: dixerūt. a dño egressū ē
θεὶς δὲ λάβαν καὶ βαθουήλ, εἶπον. παρὰ κυρίου ἐξῆλθε

Trānsla. Chal.

דרבוני אברהם אם אית כען רעוא קדמך לאצלחא ארחי דאנא אזיל עלה: הא אנא
קאים על עינא דמיא ותהי עולימתא דתיפוק למימלי ואימר לה אשקיני כען זעיר
מיא מקולתיך: ותימר לי אף את אשתי ואף לגמלך אמלי היא אתתא דזמין יי
לבר רבוני: עד לא שציתי למללא עם לבי והא רבקה נפקת וקולתה על כתפה
ונחתת לעינא ומלת ואמרית לה אשקיני כען: ואוחיאת ונחתת קולתה מעלה
ואמרת אשתי ואף גמלך אשקי ושתיתי ואף ית גמליא אשקיאת: ושאלית יתה
ואמרית בת מן את ואמרת בת בתואל בר נחור דילידת ליה מלכה ושויתי קדשא
על אפהא ושיריא על ידהא: וכרעית וסגידית קדם יי ובריכית ית יי אלהיה
דרבוני אברהם דדברני בארח קשוט למיסב ית בת אחוהי דרבוני לבריה: וכען אם
איתכון עבדין טיבו וקשוט עם רבוני חוו לי ואם לא חוו לי ואפנה על ימינא או על
סמאלא: ואתיב לבן ובתואל ואמרו מן קדם יי נפק

Pritiua chal.

צלח
קום היה עלם
נפק מלא שקה
קלתא אמר
שתה מלא אתא
רבה שצא מלא
שקה אתא
שקה שתה שוה
שרא רבה נסב
טוב חוה פנה
תוב

Interp.chal.

dñi mei abrahā: si est voluntas corā te: vt dirigas viā meā in qua nunc ego ambulo: ecce ego sto iuxta fontē aque: & erit puella que egressa fuerit ad hauriendū: et dixero ei da mihi obsecro paululū aque ad bibendū de hydria tua: & dixerit mihi: tu quoq; bibe & etiā camelis tuis hauriā: ipsa est mulier quā preparauit dñs filio dñi mei. Anteq; cessarē loqui cū corde meo: ecce rebecca egrediebatur & hydria sua sup humerū eius erat: descēditq; ad fontē & impleuit illā. Et dixi ei. Da mihi bibere obsecro: et festinauit: & deposuit hydriam suā desup se: & dixit. Bibe: & etiā camelis tuis potum dabo. Et bibi: camelos quoq; adaquauit. Et interrogaui eam: & dixi. Cuius filia es tu? Et ait. Filia bathuelis filii nachor quē pepit ei melcha. et posui inaurem sup faciem eius: & armillas sup manus eius. et flexi genua & adoraui coram dño: & benedixi dño deo dñi mei abrahā: qui duxit me in viam rectā: vt acciperem filiam fratris dñi mei filio suo. Et nunc si vos facitis misericordiā & veritatez cum dño meo: annūciate mihi. si autem non: indicate mihi: & diuertam ad dexteram aut ad sinistram. Respōditq; labā et bathuel: et dixerunt. A facie domini egressus est

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.	Trãsla.B.Hiero.	Ter.Heb. Geñ. Ca.xxiiii.	Pũctiua heb.
reo hec. nõ poterim⁹ tibi ꝑdicere ma	⁹sermo. ᵇNõ ᶜpossumus	⁹הַדָּבָר ׀ לֹא ׀ נוּכַל ׀ דַּבֵּר ׀ אֵלֶיךָ ׀ רַע ׀׀	⁹יָכַל ׀ דַּת
τὸ πρᾶγμα τοῦτο. ἰδοὺ δύναμαι σοι οὐτιποῦν κα	lũ aut bonũ. ecce rebecca coꝝ̃ te: tolle & re	⁸אוֹ ׀ טוֹב ׀ הִנֵּה ׀ רִבְקָה ׀ לְפָנֶיךָ ׀ קַח ׀׀	⁸פָּנָה ׀ לָקַח
κὸν καλόν. ἰδοὺ ῥεβέκκα ἐνώπιόν σου, λαβὼν ἀπό	uertere. ⁊ sit vxor filio dñi tui: sicut lo	⁷וָלֵךְ ׀ וּתְהִי ׀ אִשָּׁה ׀ לְבֶן ׀ אֲדֹנֶיךָ ׀׀׀	⁷הָלַךְ ׀ הָיָה
cutꝰ ἐστὶν σοῦ: factũ ẽ ãt cũ audiret puer abra	λασι κῆ. ἐλάλησεν ὃν τρόπον ἐλάλησεν ὁ παῖς τοῦ	⁶כַּאֲשֶׁר ׀ דִּבֶּר ׀ יְהוָה ׀ וַיְהִי ׀ כַּאֲשֶׁר ׀׀	
am verba eoꝝ̃: adorauit sup terrã	ἀβρααμ τῶν ῥημάτων αὐτῶν, προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν τῷ	⁵שָׁמַע ׀ עֶבֶד ׀ אַבְרָהָם ׀ אֶת ׀ דִּבְרֵיהֶם ׀	
am verba eoꝝ̃: adorauit sup terrã	κυρίῳ. καὶ προσενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυ	⁴וַיִּשְׁתַּחוּ ׀ אַרְצָה ׀ לַיהוָה ׀ וַיֹּצֵא ׀׀׀	⁴שָׁחָה ׀ יָצָא
rea ⁊ vestem: dedit rebecce. ⁊ dona de	σᾶ καὶ ἱματισμόν, ἔδωκε τῇ ῥεβέκκα. καὶ δῶρα ἔδω	³הָעֶבֶד ׀ כְּלֵי ׀ כֶסֶף ׀ וּכְלֵי ׀ זָהָב ׀ וּבְגָדִים	³כֶּלָה
dit fratri ei⁹: ⁊ matri eius. ⁊ comedẽrũt	κε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ ἔφαγον	²וַיִּתֵּן ׀ לְרִבְקָה ׀ וּמִגְדָּנֹת ׀ נָתַן ׀ לְאָחִיהָ	²נָתַן
et biberũt ipse ⁊ viri cũ eo exñtes: ⁊	καὶ ἔπιον αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ	¹וּלְאִמָּהּ: ׀ וַיֹּאכְלוּ ׀ וַיִּשְׁתּוּ ׀ הוּא ׀׀׀׀	¹אָכַל שָׁתָה
dormierũt. et surgẽs puer: mane: dixit. di	ἐκοιμήθησαν. καὶ ἀναστὰς ὁ παῖς, τὸ πρωΐ, εἶπεν. ἐκ	⁵וְהָאֲנָשִׁים ׀ אֲשֶׁר ׀ עִמּוֹ ׀ וַיָּלִינוּ ׀׀	⁵לוּן
mittite me: vt vadã ad dñm meũ. direxit ãt	πόστειλάτε μέ, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύ μου. εἶπεν δέ	⁶וַיָּקוּמוּ ׀ בַבֹּקֶר ׀ וַיֹּאמֶר ׀ שַׁלְּחֻנִי ׀׀	⁶קוּם
fratreꝰ eius ⁊ mater: maneat virgo	οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ, μενέτω ἡ παρθένος	⁷לַאדֹנִי: ׀ וַיֹּאמֶר ׀ אֲחֶיהָ ׀ וְאִמָּהּ ׀ תֵּשֶׁב	⁷יָשַׁב
nobiscũ dies quasi decẽ. et post hoc ꝑficisce	μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα. καὶ μετὰ τοῦτο ἀπελεύ	⁸הַנַּעֲרָ ׀ אִתָּנוּ ׀ יָמִים ׀ אוֹ ׀ עָשׂוֹר ׀ אַחַר	⁸יוֹם ׀ עָשַׂר
ris. ille ãt dixit ad eos: ne vetineatis me. ⁊ dñs	σεσθαι. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, μὴ κατέχετέ μι. καὶ κς	⁹תֵּלֵךְ: ׀ וַיֹּאמֶר ׀ אֲלֵהֶם ׀ אַל ׀ תְּאַחֲרוּ ׀׀	⁹הָלַךְ ׀ אָחַר
ꝓsperauit viã meã: dimittite me: vt per	εὐόδωσεν τὴν ὁδόν μου, ἐκπέμψατέ μι, ἵνα ἀπέλ	¹⁰אֹתִי ׀ וַיהוָה ׀ הִצְלִיחַ ׀ דַּרְכִּי ׀ שַׁלְּחוּנִי	¹⁰יָצַח
gã ad dñs meũ. direxit ãt: vocemus puel	θω πρὸς τὸν κύ μου. εἶπον δέ, καλέσωμεν τὴν παῖ	¹¹וְאֵלֵכָה ׀ לַאדֹנִי: ׀ וַיֹּאמְרוּ ׀ נִקְרָא ׀׀׀	¹¹הָלַךְ ׀ קָרָא
lam: interrogem⁹ os eius. et vocauerũt	δα, ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς. καὶ ἐκάλεσαν τὴν	¹²שֶׁאֶל ׀ פֶּה ׀ לַנַּעֲרָ ׀ וְנִשְׁאֲלָה ׀ אֶת ׀ פִּיהָ: ׀ וַיִּקְרְאוּ	
rebeccã: et dixerũt ei. ibis cum hoc	ῥεβέκκαν, καὶ εἶπον αὐτῇ. πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς	¹³לְרִבְקָה ׀ וַיֹּאמְרוּ ׀ אֵלֶיהָ ׀ הֲתֵלְכִי ׀׀	
isto: illa ãt dixit vadam. et dimiserũt	τούτου; ἡ δὲ εἶπεν πορεύσομαι. καὶ ἐξαπέστειλαν τὴν	¹⁴עִם ׀ הָאִישׁ ׀ הַזֶּה ׀ וַתֹּאמֶר ׀ אֵלֵךְ: ׀׀	
G rebeccam sororẽ eorũ: et subſtantiã e	ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐ	¹⁵וַיְשַׁלְּחוּ ׀ אֶת ׀ רִבְקָה ׀ אֲחֹתָם ׀ וְאֶת ׀׀	¹⁵שָׁלַח
ius: et ſeruũ abrahã: et comitẽs eã.	τῆς, καὶ τὸν παῖδα τοῦ ἀβραάμ, καὶ τοὺς μετ' αὐτ.	¹⁶מֵנִקְתָּהּ ׀ וְאֶת ׀ עֶבֶד ׀ אַבְרָהָם ׀ וְאֶת ׀׀	¹⁶יָנַק
et benedixerũt rebeccã ſororẽ eorũ: et di	καὶ εὐλόγησαν ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ εἶ	¹⁷אַנְשָׁיו: ׀ וַיְבָרְכוּ ׀ אֶת ׀ רִבְקָה ׀ וַיֹּאמְרוּ ׀	¹⁷בָּרַךְ
xerũt ei: ſoror nr̃a es. fias in milia decẽ	πεν αὐτῇ, ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ. γίνου εἰς χιλιάδας μυριά	¹⁸לָהּ ׀ אֲחֹתֵנוּ ׀ אַתְּ ׀ הֱיִי ׀ לְאַלְפֵי ׀ רְבָבָה ׀	¹⁸הָיָה
miliũ ⁊ hereditet ſemẽ tuũ ciuitates	δων καὶ κληρονομησάτω ὁ σπέρμα σου τὰς πόλεις	¹⁹וְיִירַשׁ ׀ זַרְעֵךְ ׀ אֵת ׀ שַׁעַר ׀ שֹׂנְאָיו: ׀׀	¹⁹יָרַשׁ
aduerſariorꝫ. ſurgẽs ãt rebecca et ancille	τῶν ὑπεναντίων. ἀναστᾶσα δὲ ῥεβέκκα καὶ αἱ ἄβραι	²⁰וַתָּקָם ׀ רִבְקָה ׀ וְנַעֲרֹתֶיהָ ׀ וַתִּרְכַּבְנָה ׀	²⁰קוּם ׀ רָכַב
eius: aſcẽderũt ſup camelos: ⁊ abierũt	αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν	²¹עַל ׀ הַגְּמַלִּים ׀ וַתֵּלַכְנָה ׀ אַחֲרֵי ׀׀׀	²¹הָלַךְ
cum hoc. et accipiẽs puer rebeccã:	μετὰ τοῦ ἀνδρός. καὶ ἀπαλαβὼν ὁ παῖς τὴν ῥεβέκκαν,	²²הָאִישׁ ׀ וַיִּקַּח ׀ הָעֶבֶד ׀ אֶת ׀ רִבְקָה ׀׀׀	²²לָקַח

Trãsla.Chal.	Interp.chal.	Pũctiua chal.
פִּתְגָמָא ׀ לֵית ׀ אַנְחְנָא ׀ יְכִלִין ׀ לְמַלָּלָא ׀ עִמָּךְ ׀ בִּישׁ ׀ אוֹ ׀ טָב ׀ הָא ׀ רִבְקָה ׀ קֳדָמָךְ ׀ קְרַב ׀ וְאֵזֵל ׀	sermo: non possumus nos loqui tecũ malũ aut bonũ. Ecce rebecca coram te est: tolle eam ⁊ vade: ⁊ sit vxor filio dñi tui: sicut locutus est dño. Et factũ est cum au	׀טוֹב ׀ הֲוָה ׀ רָבָה
׀וּתְהֵא ׀ אִנְתְּתָא ׀ לְבַר ׀ רִבּוֹנָךְ ׀ כְּמָא ׀ דְּמַלֵּיל ׀ יְיָ ׀ וְהַוָה ׀ כַּד ׀ שְׁמַע ׀ עַבְדָּא ׀ דְּאַבְרָהָם ׀ יָת ׀ פִּתְגָמֵיהוֹן ׀	disset seruus abrahe verba eorum: adorauit in terra coram dño. Et protulit seruus vasa argentea et vasa	׀נָבָק
וְסָגִיד ׀ עַל ׀ אַרְעָא ׀ קֳדָם ׀ יְיָ: ׀ וְאַפֵּיק ׀ עַבְדָּא ׀ מָאנִין ׀ דְּכְסַף ׀ וּמָאנִין ׀ דְּדַהֲבָ ׀ וּלְבוּשִׁין ׀ וְיָהַב ׀	aurea ⁊ vestes: ⁊ dedit rebecce: ⁊ munera dedit fratri eius ⁊ matri. Et comederũt ⁊ biberunt ille ⁊ viri qui	׀שָׁתָה
לְרִבְקָה ׀ וַמַּגְדָּנִין ׀ יַהֲב ׀ לַאֲחוֹהִי ׀ וּלְאִמַּהּ: ׀ וַאֲכָלוּ ׀ וּשְׁתִיאוּ ׀ הוּא ׀ וְגוּבְרַיָּא ׀ דְּעִמֵּיהּ ׀ וּבִיתוּ ׀	erant cum eo: ⁊ dormierunt: ⁊ surrexerunt mane. Et	
׀וְקַמוּ ׀ בְּצַפְרָא ׀ וַאֲמַר ׀ שַׁלְּחוּנִי ׀ לְמָרִי: ׀ וַאֲמַר ׀ אֲחוֹהִי ׀ וְאִמַּהּ ׀ תֵּתֵב ׀ עוּלֵימְתָא ׀ עִמָּנָא ׀	dixit. Mittite me ad dñm meum. Et dixit frater eius	׀קוּם ׀ רָבָה ׀ יֶתֶב
עִידָן ׀ בְּגִינִין ׀ אוֹ ׀ עֲשָׂרָה ׀ יַרְחִין ׀ בָּתַר ׀ כֵּן ׀ תֵּזֵיל: ׀ וַאֲמַר ׀ לְהוֹן ׀ לָא ׀ תְאַחֲרוּן ׀ יָתִי ׀ וַייָ ׀ אַצְלַח ׀	et mater. Maneat puella nobiscum aliquo tempore: aut decem mẽsibus: ⁊ postea ibit. Et dixit eis. Ne re	׀עִלַּם ׀ אֶזַל ׀ אָחַר
אָרְחִי ׀ שַׁלְּחוּנִי ׀ וְאֵיזֵיל ׀ לְמָרִי: ׀ וַאֲמָרוּ ׀ נְקָרֵי ׀ לְעוּלֵימְתָּא ׀ וְנִשְׁמַע ׀ מָה ׀ דְּתֵימַר ׀	tinemini me: dño autẽ direxit viam meam: dimittite	׀צָלַח ׀ יָרַךְ ׀ קָרָא
וּקְרוֹ ׀ לְרִבְקָה ׀ וַאֲמָרוּ ׀ לַהּ ׀ הֲתֵזְלִין ׀ עִם ׀ גַּבְרָא ׀ הָדֵין ׀ וַאֲמָרַת ׀ אֵיזֵיל: ׀ וְשַׁלַּחוּ ׀ יָת ׀ רִבְקָה ׀	me ⁊ vadã ad dñm meum. Dixerũtq; vocemus puel	׀שְׁמַע ׀ קָרָא ׀ אָזַל
אֲחָתְהוֹן ׀ וְיָת ׀ מֵינִקְתַּהּ ׀ וְיָת ׀ עַבְדָּא ׀ דְּאַבְרָהָם ׀ וְיָת ׀ גַּבְרֵיהּ: ׀ וּבָרִיכוּ ׀ יָת ׀ רִבְקָה ׀ וַאֲמָרוּ ׀ לַהּ ׀	lam ⁊ audiamus quid ipsa dicat. Vocaverunt; re	׀יָנַק
אֲחָתָנָא ׀ אַתְּ ׀ לְאַלְפִין ׀ וּלְרִבְוָן ׀ וְיֵרְתוּן ׀ בְּנָיְכִי ׀ יָת ׀ קִרְוֵי ׀ שָׂנְאֵיהוֹן: ׀ וְקָמַת ׀ רִבְקָה ׀	beccam: ⁊ dixerunt ei. Runquid ibis cum viro isto:	׀רָהָה ׀ רָכַב ׀ יֶרֶת
וְעוּלֵימָתָהָא ׀ וְרַכִּבָן ׀ עַל ׀ גַּמְלַיָּא ׀ וְאַזְלָן ׀ בָּתַר ׀ גַּבְרָא ׀ וּדְבַר ׀ עַבְדָּא ׀ יָת ׀ רִבְקָה ׀׀׀׀׀׀	Et dixit: vadam. Dimiserũtq; rebeccã sororem suam	׀קָרָה ׀ קוּם

f

וילך: ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב: ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים: ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל: ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס: ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה: ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו:

Cap.xxv.

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה: ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח: ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורם ולטושם ולאמים: ובני מדין עיפה ועפר וחנך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה: ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק: ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל

Primitiua heb.: בוא / ראה / פנה / נשא ראה / בוא / נפל / לקח כסה ספר / בוא / היה / אהב נחם / לקח איש ילד / היה / נתן / פלגש / נתן שלח

Trāsla. B. Hiero.

tpe deābulabat isaac p viā q̄ ducit ad puteū: cuius nomē est viuentis & vidētis. Habitabat ei in terra australi: & egressus fuerat ad meditādū in agro iclinata iā die. Cūq; eleuasset oculos vidit camelos venietes procul. Rebecca quoq; conspecto isaac descendit de camelo: & ait ad puerum. quis est ille homo qui venit p agrum in occursum nobis. dixitq; ei. Ipse est dñs meus. At illa tollēs cito palliū suum operuit se. Seruus āt cuncta q̄ gesserat narrauit dño suo isaac. q introduxit eā i tabernaculum sare mrīs sue: & accepit eā vxorē: & in tm̄ dilexit eā: vt dolorē q ex morte mrīs eius acciderat tpa-ret.

Cap.25.

Abraam vero aliam duxit vxorem nomie cethuram: que peperit ei zamrā & iecsan & madan & madian: & iesboch & sue. Iecsan quoq; genuit saba & dadan. Filii dadā fuerūt assurim & lathusim & laomim. At vero ex madiā ortus est epha & epher & enoch & abida & heldaa. Oēs hi filii cethure. deditq; abraam cuncta q̄ possederat isaac. Filiis autem concubinarū largitus est munera: & separauit eos ab isaac filio suo: dum adhuc ipse viueret ad

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

abiit. isaac āt ambulabat p desertū iux
ἀπῆλθεν. ἰσαὰκ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κα
ta puteū visionis. ipse āt habitabat in
τὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως. αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ
terra ad aphricū. egressus ē āt isaac exercert in
γῇ πρὸς λίβα. ἐξῆλθε δὲ ἰσαὰκ ἀδολεσχῆσαι ἐν τῷ
agro ad meridiē. et respiciens ocu
πεδίῳ πρὸς δείλην. καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλ
lis: vidit camelos venientes. et respiciēs
μοῖς, ἴδε καμήλους ἐρχομένας. καὶ ἀναβλέψασα
rebecca oculis: vidit isaac. et
ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἴδε τὸν ἰσαάκ. καὶ
desiliit a camelo. et dixit pue
κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου. καὶ εἶπε τῷ παι
ro: qs est homo ille qui venit in
δί, τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν
agro in occursum nrm. dixit āt puer:
τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῶν. εἶπε δὲ ὁ παῖς,
hic dñs me9. at illa accipiens palliū coo-
οὗτος ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περι
peruit se. et narrauit seru9 isaac cun-
εβάλετο. καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ ἰσαὰκ πάν
cta verba q̄ fecit. intrauit āt isaac in
τα τὰ ῥήματα ἃ ἐποίησεν. εἰσῆλθε δὲ ἰσαὰκ εἰς τὸν
domū mris sue. et accepit rebeccaȝ.
οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔλαβε τὴν ῥεβέκκαν.
et fuit illi9 vxor. et dilexit eam. et cōso
καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή. καὶ ἠγάπησεν αὐτήν. καὶ παρε
latus ē isaac de sarra matre sua.
κλήθη ἰσαὰκ περὶ σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ca.25.
Adiiciens āt abraā: accepit vxorē. cui
Προσθέμενος δὲ ἀβραάμ, ἔλαβε γυναῖκα. ᾗ
nomē cethura. pepit āt illi zābran. et
ὄνομα χεττούρα. ἔτεκε δὲ αὐτῷ τὸν ζεμβράν. καὶ
iectā. et madal. et madian. et
τὸν ἰεξάν. καὶ τὸν μαδάλ. καὶ τὸν μαδιάν. καὶ τὸν
iesboc. et sobe. iectā āt genuit saba.
ἰεσβόκ. καὶ τὸν σωβέ. ἰεξὰν δὲ ἐγέννησε τὸν σαβά.
et dedan. filii dedan fuerunt assurim. et lat
καὶ τὸν δεδάν. υἱοὶ δεδὰν ἐγένοντο ἀσσουριείμ. καὶ λατ
tusim. et laomim. filii āt madiā: gephar.
τουσιείμ. καὶ λαωμιείμ. υἱοὶ δὲ μαδιάμ, γεφάρ.
et apher. et enoch. et abida. et raga. oēs
καὶ ἀφείρ. καὶ ἐνώχ. καὶ ἀβιδά. καὶ ἐραγά. πάντες — l. ῥαγά
isti fuerūt filii cheture. dedit āt abraā om-
οὗτοι ἦσαν υἱοὶ χεττούρας. ἔδωκε δὲ ἀβραὰμ πάν
nē substantiā suā isaac filio suo. et
τα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. καὶ
filiis cōcubinarū suarū dedit abraā
τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν ἀβραὰμ
munera. et misit eos ab isaac
δόματα. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ ἰσαὰκ τοῦ
filio suo: adhuc viuente ipso: ad orientē in
υἱοῦ αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, πρὸς ἀνατολὰς εἰς

Transla. Chal.

אזל: ויצחק עאל במיתוהי מבירא דמלאך קימא איתחזי עלה והוא יתיב בארעא דרומא: ונפק יצחק לצלאה בחקלא לאתפני רמשא וזקף עינוהי וחזא והא גמלא אתין: וזקפת רבקה ית עינהא וחזת ית יצחק ואתרכינת מעל גמלא: ואמרת לעבדא מן גברא דיכי דמהלך בחקלא לקדמותנא ואמר עבדא הוא רבוני ונסיבת רדידא ואתכסיאת: ואשתעי עבדא ליצחק ית כל פתגמיא דעבד: ואעלה יצחק למשכנא וחזא והא תקנן עובדהא כעובדי שרה אמיה ונסיב ית רבקה והות ליה לאנתו ורחמה ואתנחם יצחק בתר דמיתת אמיה:

Ca.xxv.

ואוסיף אברהם ונסיב אתתא ושמה קטורה: וילידת ליה ית זמרן וית יקשן וית מדן וית מדין וית ישבק וית שוח: ויקשן אוליד ית שבא וית דדן ובני דדן הוו משירין ולשכונין ולנגון: ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלין בני קטורה: ויהב אברהם ית כל דיליה ליצחק: ולבני לחינתא די לאברהם יהב אברהם מתנן ושלחינון מעל יצחק בריה עד דהוא קיים קדומא

Primitiua chal.

עול אתא בור / חזא פנה / אתא חזא רכן / הלך רבה / כסה שעה עול / שכן הוה / נחם מות / יסף / שרא / נגא אל / נתן / קום

Interp. chal.

Isaac aūt veniebat de puteo super quo angelus vite apparuit: et ipse habitabat in terra australi. Et egressus est isaac ad orandū in agro in tēpore vespertino: et leuauit oculos suos et vidit: et ecce cameli veniebant. Et leuauit oculos suos rebecca: et vidit isaac: et inclinauit se super camelum: et ait seruo. Quis est vir ille qui ambulat in agro in occursum nostrū. Et ait seru9. Ipse est dominus meus: et tulit pallium et operuit se. Et narrauit seruus isaac omnia que fecerat. et introduxit eam isaac in tabernaculū. et vidit et ecce opera eius recta erant: sicut opera sare matris sue. Et accepit rebeccam: et fuit ei in vxorē: et dilexit eam: et cōsolatus est isaac postq̄ mortua est mr̄ ei9. Ca.25.

Et addidit abraham et accepit vxorem: et nomen eius cethura. Et peperit ei zamran: et iecsan: et madan et madian: et iesboch: et sue. Iecsan autem genuit saba et dadan. Filii autem dadan fuerunt in castris et i tabernaculis et in insulis. Et filii madiā epha et epher: et enoch et abida et heldaa. Omnes hi filii cethure. Et dedit abraham omnia sua isaac. Filiis autem concubine abrahe dedit abraham munera: et misit eos ab isaac filio suo: dum adhuc ipse viueret ad orientem in

terrā orientis. isti aūt āni dierū vite
γῆν ἀνατολῶν. ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς
abraā quos vixit: centū septuaginta quinq̧ āni
ἀβραὰμ ὅσα ἔζησεν, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε ἔτη
et deficiēs mortuus ē abraā in senectute bona se-
καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν ἀβραὰμ ἐν γήρᾳ καλῷ πρεσ
nex ꝛ plenus dierū. et appositus ē ad po
βύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν. καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λα
pulū suū. et sepelierūt eū isaac et ismael
ὸν αὐτοῦ. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἰσαὰκ καὶ ἰσμαὴλ οἱ
filij eius in spelunca duplici: in a-
υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, εἰς τὸν ἀ
gro ephron saar ethei. qui est e regio
γρὸν ἐφρὼν τοῦ σαὰρ τοῦ χετταίου. ὅς ἐστιν ἀπέναν
B ne mambre. agro et speluncā: quā posse-
τι μαμβρῆ. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἐκτήσα
dit abraā a filijs het. illic sepeliē
το ἀβραὰμ παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ χέτ. ἐκεῖ ἔθαψαν
abraā et sarrā vxorē suā. factū ē
ἀβραὰμ καὶ σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ἐγένετο
aūt postq̄ mortu⁹ est abraā: bñdixit deus
δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἀβραὰμ, εὐλόγησεν ὁ θεὸς
isaac filio eius. et habitauit isaac iux-
ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ κατῴκησεν ἰσαὰκ πα-
ta puteū visionis. he aūt gñatiões is
ρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως. αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἰσ
mael filij abraā: quē peperit agar egy-
μαὴλ τοῦ υἱοῦ ἀβραάμ, ὃν ἔτεκεν ἄγαρ ἡ αἰγυ-
ptia famula sarre abraā. et hec
πτία ἡ παιδίσκη σάρρας τῷ ἀβραάμ. καὶ ταῦ-
nomina filiorū ismael: ꝛ nomi-
τα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσμαήλ, καὶ τὰ ὀνόμα
1.Para.1.b. na gñationū eius. sm nomē gñationū e-
τα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. κατ' ὄνομα τῶν γενεῶν αὐ-
ius primogenitus ismael. nabaioth. et cedar. et
τοῦ πρωτότοκος ἰσμαήλ. ναβαιώθ. καὶ κηδάρ. καὶ
nabdehel. et massam. et masman. et iduma.
ναβδεήλ. καὶ μασσάμ. καὶ μασμά. καὶ ἰδουμά.
et masse. et adad. et themā. et iatur.
καὶ μασσῆ. καὶ χολδάδ. καὶ θεμάν. καὶ ἰετούρ.
et naphes. et cedma. isti sunt filij isma-
καὶ ναφὲς. καὶ κεδμά. οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ ἰσμαή
el. et hec nomina eorū in man-
λ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαύ
sionib⁹ eorū et in tabernaculis eorū. duode
λεσιν αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν. δώδε
cim pricipes sm gētes eorū. et isti an
κα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν. καὶ ταῦτα τὰ ἔ
ni vite ismael: centū triginta septē an-
τη τῆς ζωῆς ἰσμαήλ, ἑκατὸν τριακονταεπτὰ ἔ
ni. ꝛ deficiēs mortuus ē. et appositus ē ad
τη. καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν. καὶ προσετέθη πρὸς τὸ
C genus suū. habitauit aūt ab euila vsq̧ ad sur. q̄
γένος αὐτοῦ. κατῴκησε δὲ ἀπὸ εὐιλὰτ ἕως σοὺρ. ἥ

plagā orietalē. Fuerūt aūt dies vite abrae centum septuagita q̄nq̧ anni: & deficiens mortuus est in senectute bona ꝑuecteq̧ etatis & plenus dierū: cōgregatusq̧ ē ad pp̄l'm suū. Et sepelierunt eū isaac & hismael filii sui ī spelunca duplici: que sita ē in agro ephron filii seor ethei e regione mābre: quā emerat a filiis heth. Ibi sepultus est ipse & sara vxor eius. Et post obitum illius benedixit deus isaac filio eius: qui hitabat iuxta puteū noīe viuētis & videtis. He sūt generatiões hismael filii abrae: quem pepit ei agar egyptia famula sare: & hec nomina filiorum eius in vocabulis & gñatiōibus suis. Primogeītus hismael nabaioth. deide cedar: & adbehel: & mabsā. masma quoq̧ & duma & massa adad & thema & iatur & naphis & cedma. Isti sunt filii hismael: & hec nomia per castella & oppida eorū duodecim principes tribuum suarum. Et facti sunt āni vite hismaelis centum triginta septem: deficiensq̧ mortuus ē: & appositus ad pp̄l'm suū. Hitauit aūt ab euila vsq̧ sur: que

ארץ קדם: ואלה ימי שני חיי
אברהם אשר חי מאת שנה
ושבעים שנה וחמש שנים: ויגוע
וימת אברהם בשיבה טובה זקן
ושבע ויאסף אל עמיו: ויקברו
אתו יצחק וישמעאל בניו אל
מערת המכפלה אל שדה עפרן
בן צחר החתי אשר על פני
ממרא: השדה אשר קנה אברהם
מאת בני חת שמה קבר אברהם
ושרה אשתו: ויהי אחרי מות
אברהם ויברך אלהים את יצחק
בנו וישב יצחק עם באר לחי
ראי: ואלה תלדת ישמעאל בן
אברהם אשר ילדה הגר המצרית
שפחת שרה לאברהם: ואלה
שמות בני ישמעאל בשמתם
לתולדתם בכר ישמעאל נבית
וקדר ואדבאל ומבשם: ומשמע
ודומה ומשא: חדד ותימא יטור
נפיש וקדמה: אלה הם בני
ישמעאל ואלה שמתם בחצריהם
ובטירתם שנים עשר נשיאם
לאמתם: ואלה שני חיי ישמעאל
מאת שנה ושלשים שנה ושבע
שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו:
וישכנו מחוילה עד שור אשר

יום שנה
מאה
גוע
מות שוב
אסף קבר
כפל
פנה
היה
ברך
ילד
שנה נשא
שנה חיה
מאה
גוע מות אסף
שכן

Transla. Chal'.

לארע בני מדינחא: ואלין יומי שני חיי אברהם דחיא מאה ושבעין וחמש שנין:
ואתנגיד ומית אברהם בשיבו טבא סיב ושבע יומין ואתכניש לעמיה: וקברו יתיה
יצחק וישמעאל בנוהי למערת כפילתא בחקל עפרון בר צחר חיתאה דעל אפי ממרא:
חקלא דזבן אברהם מן בני חיתאה תמן אתקבר אברהם ושרה אתתיה: והוה בתר
דמית אברהם ובריך יי ית יצחק בריה ויתיב יצחק עם בירא דמלאך קימא
אתחזי עלה: ואלין תולדת ישמעאל בר אברהם דילידת הגר מצריתא אמתא
דשרה לאברהם: ואלין שמהן בני ישמעאל בשמהתהון לתולדתהון בוכרא
דישמעאל נביות וקדר ואדבאל ומבשם: ומשמע ודומה ומשא: חדד ותימא יטור
נפיש וקדמה: אלין אינון בני ישמעאל ואלין שמהתהון בפצחיהון ובכרכיהון תרי
עשר רברבין לאומיהון: ואלין שני חיי ישמעאל מאה ותלתין ושבע שנין ואתנגיד
ומית ואתכניש לעמיה: ושרו מחוילה עד חגרא

Interp̄. chal'.

terram filiorum orientis. Et hi sunt dies annorū vite abrahe quibus vixit centum ꝛ septuaginta ꝛ quinq̧ anni: et defecit ꝛ mortuus est abraham in senectute bona senex ꝛ plenus dierum: cōgregatusq̧ est ad populum suum. Et sepelierunt eum isaac ꝛ ismael filij sui in spelunca duplici in agro efron filij seor ethei. e regione mamre: quē agrum emit abraham a filijs heth. Ibi sepultus est abraham ꝛ s[illegible] vxor eius. Factusq̧ est postq̄ mortuus est abrahā: benedixit deus isaac filio eius: et habitauit isaac iuxta puteū super quo apparuit angelus vite. Et he sunt generationes ismael filij abraham: quem peperit agar egyptia ancilla sare abrahe. Et hec sunt noīa filiorū ismael p nomina sua in gñationib⁹ suis. Primogenit⁹ ismael nabaioth: ꝛ cedar ꝛ adbeel ꝛ mabsam ꝛ masma ꝛ duma et massa: adad ꝛ thema. iethur: naphis ꝛ cedma. Hi sunt filij ismael: et hec nomina eorū in villis suis ꝛ in ciuitatibus suis: duodecim principes per nationes suas. Et hi sunt anni vite ismaelis centum ꝛ triginta et septē anni. Et defecit ꝛ mortuus est: ꝛ cōgregatus est ad populum suum. Et habitauerunt ab euila vsq̧ agara: que est

Primitiua chal'.

דנח שנה חיה
נגד מות שוב
טוב כנש
קבר
בור לאך קום
חזא ילד אמה
ילד
רבב
שנה חיה נגד
מות כנש שרא

Primitiua heb.	Ter. Heb.
פָּנָה בּוֹא	עַל פְּנֵי מִצְרַיִם בֹּאֲכָה אַשּׁוּרָה עַל
יָלַד	פְּנֵי כָל אֶחָיו נָפָל: וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת
	יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד
הָיָה רָבַע	אֶת יִצְחָק: וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים
לָקַח	שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת רִבְקָה בַּת בְּתוּאֵל
	הָאֲרַמִּי מִפַּדַּן אֲרָם אֲחוֹת לָבָן
אִישׁ עָתַר	הָאֲרַמִּי לוֹ לְאִשָּׁה: וַיֶּעְתַּר יִצְחָק
	לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה
הָרָה	הִוא וַיֵּעָתֶר לוֹ יְהוָה וַתַּהַר רִבְקָה
אִישׁ רוּץ	אִשְׁתּוֹ: וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ
אָמַר הָלַךְ	וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶה אָנֹכִי וַתֵּלֶךְ
	לִדְרֹשׁ אֶת יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ
שָׁנָה מֵעָה	שְׁנֵי גֹיִים בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים
פָּרַד אָמַץ עָבַד	מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ
צָעַר מָלֵא יוֹם	וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר: וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ
יָלַד תְּאם	לָלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמִם בְּבִטְנָהּ: וַיֵּצֵא
	הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ כְּאַדֶּרֶת
קָרָא	שֵׂעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו: וְאַחֲרֵי
	כֵן יָצָא אָחִיו וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב
	עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְיִצְחָק
	בֶּן שִׁשִּׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם:
גָּדַל הָיָה	וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ
צוּד	יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שָׂדֶה וְיַעֲקֹב אִישׁ
תָּמַם אָהַב	תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים: וַיֶּאֱהַב יִצְחָק
	אֶת עֵשָׂו כִּי צַיִד בְּפִיו וְרִבְקָה
נָזַד	אֹהֶבֶת אֶת יַעֲקֹב: וַיָּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד
בּוֹא	וַיָּבֹא עֵשָׂו מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיֵף:

respicit egyptū introeuntibus assirios. Corā cūctis fr̄ibus suis obiit. He quoq; sūt gn̄atiōes isaac filii abraam. Abraam genuit isaac. qui cum quadraginta esset annorū: duxit vxorē rebeccā filiā bathuelis syri de mesopotamia sororem laban. Deprecatus est isaac dn̄m p vxore sua: eo q esset sterilis. Qui exaudiuit eū: & dedit conceptum rebecce. sed collidebantur ī vtero eius paruuli. Que ait. Si sic mihi futurū erat: quid necesse fuit cōcipe. Perrexitq; rebecca: vt consuleret dn̄m. q rn̄dēs ait. Due gētes sūt in vtero tuo: & duo ppl'i ex ventre tuo diuidentur: pplsq; pplm supabit: & maior seruiet miori. Iam tp̄s pariēdi aduenerat: & ecce gemini ī vtero eius repti sūt. Qui primus egressus ē: rufus erat & totus ī morē pellis hispidus. vocatūq; ē nomē eius esau. Protinus alter egrediēs plātā fr̄is tenebat māu: & idcirco appellauit eū iacob. Sexagenarius erat isaac quando nati sunt paruuli. quibus adultis factus est esau vir gnarus venādi & hō agricola. iacob aūt vir simplex habitabat ī tabernaculis. isaac amabat esau eo q de venatiōibus illius vesceretur & rebecca diligebat iacob. coxit aūt iacob pulmētū. Ad quē cū vēisset esau de agro lassus:

est ante faciē egypti donec veniat ad assyrios. ante faciē olim fratrū suorū habitauit. et he gn̄ationes isaac filij abraā. abraā genuit isaac. erat aūt isaac annoꝝ quadraginta: qn̄ accepit rebeccam: filiam bathuel syri sibi vxorē. deprecat' est aūt isaac pro rebecca vxore sua dn̄m. q: erat sterilis. exaudiuit aūt eū deus. & concepit rebecca in vtero vxor eius. saltabāt aūt pueruli in ea. dixit aūt si sic mihi futurū ē fieri: quare mihi hoc? abijt aūt interrogare a dn̄o. et ait dn̄s illi. due gētes in vtero tuo sunt. et duo ppl'i ex ventre tuo diuident. et pp'lus ppl'ȳ supabit. et maior seruiet mino ri. & impleti sunt dies et pareret ipsa. et huic erant gemini in vtero ei'. egressus ē aūt primogenit' ruffus tot': & sicut pellis hispid'. vocauit aūt nomen eius esau. et post hoc egressus ē frater eius. & man' ei' apprehendēs calcaneū esau. et vocauit nomē eius iacob. isaac aūt erat annoꝝ sexaginta: qn̄ peperit eos rebecca. creuerūt aūt iuuenes. et fuit esau homo sciens venari rustic'. iacob aūt fuit homo simplex: habitās domū. dilexit aūt isaac esau: q: venatio illius cibus ei. rebecca aūt diligebat iacob. coxit aūt iacob coctionē lentis: venit aūt esau de agro deficiens.

ἔστι κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν πρὸς ἀσσυρίους. κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατῴκησεν. καὶ αὗται αἱ γενέσεις ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ ἀβραάμ. ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ. ἦν δὲ ἰσαὰκ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβε τὴν ῥεβέκκαν, θυγατέρα βαθουὴλ τοῦ σύρου ἑαυτῷ γυναῖκα. ἐδεῖτο δὲ ἰσαὰκ περὶ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τοῦ κυρίου. ὅτι ἦν στεῖρα. ἐπήκουσε δὲ αὐτοῦ ὁ θεός. καὶ συνέλαβε ῥεβέκκα ἐν γαστρὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ. εἶπε δὲ εἰ οὕτω μοι μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου. καὶ εἶπε κύριος αὐτῇ. δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρί σου εἰσί. καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται. καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει. καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι. καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν. καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. ἐξῆλθε δὲ ὁ πρωτότοκος πυρράκης ὅλος, καὶ ὡσεὶ δορά, δασύς. ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἠσαῦ. καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπειλημμένη τῆς πτέρνης ἠσαῦ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰακώβ. ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα, ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς ῥεβέκκα. ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι. καὶ ἦν ἠσαῦ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν ἄγροικος. ἰακὼβ δὲ ἦν ἄνθρωπος ἄπλαστος, οἰκῶν οἰκίαν. ἠγάπησε δὲ ἰσαὰκ τὸν ἠσαῦ, ὅτι θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ. ῥεβέκκα δὲ ἠγάπα τὸν ἰακώβ. ἥψησε δὲ ἰακὼβ ἕψεμα φακοῦ, ἦλθε δὲ ἠσαῦ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων.

Roma. 5.b.

Roma. 9.c.

Osee. 12.a.

D

Pritiua chal. — Interp. chal.

Primitiua chal.
מְטָא אֲל יְלַד
יְלַד רְבַע
אִנְתְּ צְלָא
עֲדָה
תְּבַע
מְצָה פְּרַשׁ תְּקַף
רְבָה שְׁעְבַד יְלַד
תְּאַם סְמַק קְרָא
שִׁית שְׁנָה
רְבָה עֲלַם שְׁמַשׁ
צוּד
בְּשַׁל שְׁלָה

e regione egypti pertingens vsq; ad assyriam: e regione omniū fratrum suorū habitauit. Et he sunt generationes isaac filij abrahe. Abraham genuit isaac. Erat autem isaac quadraginta annorū etatis: quādo accepit sibi rebeccā filiam bathuelis syri de mesopotamia syrie sororem laban syri in vxorem. Orauitq; isaac coram dn̄o pro vxore sua: quoniā sterilis erat: et suscepit dn̄s orationem eius: & concepit rebecca vxor eius. Et collidebantur filij in vtero eius. Et ait. Si sic mihi futurū erat ad qd ego cōcepi: & abijt vt quereret oraculū a facie dn̄i. Et ait ei dn̄s. Duo populi sunt in visceribus tuis: & duo regna de vtero tuo diuidentur: & regnum regno fortius erit: & maior seruiet minori. Et impleti sunt dies eius vt pareret: & ecce gemini in vtero eius erāt. Et egressus est prim' ruffus totus quasi pallium hispidum: & vocauerunt nomen eius esau. Et postea egressus est frater eius: & manus eius tenebat plantā esau. Et vocauit nomē ei' iacob. Isaac aūt erat sexaginta annoꝝ etatis qn̄ genuit eos. Et creuerunt pueri: & fuit esau vir venator: vir egrediens in agrū. Iacob autē erat vir pfectus: minister domus doctrine. Et dilexit isaac esau: q: de venatiōe eius edebat: & rebecca diligebat iacob. Et coxit iacob pulmentū: & venit esau de agro et ipse erat lassus.

Transla. Chal.

עַל אַפֵּי מִצְרַיִם לְמֵיטֵי לְאַתּוּר עַל אַפֵּי כָל אֲחוֹהִי שְׁרָא: וְאִלֵּין תּוֹלְדָת יִצְחָק בַּר
אַבְרָהָם אַבְרָהָם אוֹלִיד יָת יִצְחָק: וַהֲוָה יִצְחָק בַּר אַרְבְּעִין שְׁנִין כַּד נְסֵיב יָת רִבְקָה בַּת
בְּתוּאֵל אֲרַמָּאָה מִפַּדַּן אֲרָם אֲחָתֵיהּ דְּלָבָן אֲרַמָּאָה לֵיהּ לְאִנְתּוּ: וְצַלִּי יִצְחָק קֳדָם יְיָ
לָקֳבֵיל אִתְּתֵיהּ אֲרֵי עַקְרָא הִיא וְקַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ יְיָ וְעַדִּיאַת רִבְקָה אִתְּתֵיהּ: וּדְחֲקִין
בְּנַיָּא בִּמְעַהָא וַאֲמַרַת אִם כֵּן לְמָה דְּנַן אֲנָא וַאֲזַלַת לְמִתְבַּע אוּלְפָן מִן קֳדָם יְיָ: וַאֲמַר
יְיָ לַהּ תְּרֵין עַמְמִין בִּמְעַיְכִי וְתַרְתֵּין מַלְכְוָן מִמְּעַיְכִי יִתְפָּרְשָׁן וּמַלְכוּ מִמַּלְכוּ יִתְקַף
וְרַבָּא יִשְׁתַּעְבַּד לִזְעֵירָא: וּשְׁלִימוּ יוֹמָהָא לְמֵילַד וְהָא תְיוֹמִין בִּמְעַהָא: וּנְפַק קַדְמָאָה
סִמּוּק כּוּלֵּיהּ כִּגְלִים דִּשְׂעַר וּקְרוֹ שְׁמֵיהּ עֵשָׂו: וּבָתַר כֵּן נְפַק אֲחוּהִי וִידֵיהּ אֲחִידָא
בְּעִקְבָא דְעֵשָׂו וּקְרוֹ שְׁמֵיהּ יַעֲקֹב וְיִצְחָק בַּר שִׁתִּין שְׁנִין כַּד יְלֵידַת יָתְהוֹן: וּרְבִיאוּ
עוּלֵימַיָּא וַהֲוָה עֵשָׂו גְּבַר נַחְשִׁירְכָן גְּבַר נָפֵיק חַקְלָא וְיַעֲקֹב גְּבַר שְׁלִים מְשַׁמֵּשׁ בֵּית
אוּלְפָנָא: וּרְחִים יִצְחָק יָת עֵשָׂו אֲרֵי מִצֵּידֵיהּ הֲוָה אָכֵיל וְרִבְקָה רְחִימַת יָת יַעֲקֹב:
וּבַשִּׁיל יַעֲקֹב תַּבְשִׁילָא וַאֲתָא עֵשָׂו מִן חַקְלָא וְהוּא מְשַׁלְהֵי:

dixit aūt esau iacob. ciba me de coctio
εἶπε δὲ ἡσαῦ τῷ ἰακώβ. γεῦσόν με ἐκ τοῦ ἑψή-
ne tua ruffa hac. q: deficio:. ppt
ματός σου τοῦ πυρροῦ τούτου. ὅτι ἐκλείπω. διὰ
hoc vocatū ē nomē eius edom. dixit aūt ia-
Abdie τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐδώμ. εἶπε δὲ ἰα-
1.a. cob esau: vende mihi hodie primogeni
κὼβ τῷ ἡσαῦ, ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτό-
ta tua. dixit aūt esau: ecce ego vado mo
κιά σου. εἶπε δὲ ἡσαῦ, ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τε-
ri. ⁊ vt qđ mihi ista primogenita. et
λευτᾶν. καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια. καὶ
dixit ei iacob. iura mihi hodie. et iu
εἶπεν αὐτῷ ἰακώβ. ὄμοσόν μοι σήμερον. καὶ ὤ-
rauit ei. vendidit aūt esau primogenita
Heb. 12 μοσεν αὐτῷ. ἀπέδοτο δὲ ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια
d. sua. iacob aūt dedit esau panē et coctiōē
αὐτοῦ. ἰακὼβ δὲ ἔδωκε τῷ ἡσαῦ ἄρτον καὶ ἕψημα
lentis. ⁊ comedit ⁊ bibit: et surgens abijt.
φακοῦ. καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἀναστὰς ἀπῴχετο.
et vilipendit esau primogenita sua.
καὶ ἐφαύλισεν ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια αὐτ. Ca. 26.
A Facta est aūt fames sup trā absq; fa-
Ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λι-
me priore: que fuit in tēpore a
μοῦ τοῦ προτέρου, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ ἀ-
braam. et abijt isaac ad abimelech re
βραάμ. καὶ ἐπορεύθη ἰσαὰκ πρὸς ἀβιμέλεχ βασι-
gē phylistijm i gerara. apparuit aūt ei dñs. et
λέα φυλιστιιμ εἰς γέραρα. ὤφθη δὲ αὐτῷ κύριος. καὶ
dixit ne descendas in egyptū. habita aūt in
εἶπε μὴ καταβῇς εἰς αἴγυπτον. κατοίκησον δὲ ἐν τῇ
tra: quā tibi dixero. et habita in terra hac. et e
γῇ, ἣν ἄν σοι εἴπω. καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ ἔ-
ro tecū: et benedicā tibi. tibi eni et
σομαι μετὰ σοῦ, καὶ εὐλογήσω σε. σοὶ γὰρ καὶ τῷ
semini tuo dabo terrā hanc. et statuā iura
Roma. σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην. καὶ στήσω τὸν ὅρ-
4.d. mētū meū: qđ iuraui abraā patri tuo. ⁊ mltiplicabo
κον μου, ὃν ὤμοσα ἀβραὰμ τῷ πατρί σου. καὶ πληθυνῶ
semen tuū: sicut stellas celi. ⁊ da
τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. καὶ δώ-
bo semini tuo oēm terrā hanc. et be
σω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην. καὶ εὐ-
nedicētur in semine tuo oēs gētes
λογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς
terre. eo q obediuit abraam pater tu° mee
γῆς. ἀνθ᾽ ὧν ὑπήκουσεν ἀβραὰμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς
voci: et custodiuit oīa precepta mea:
φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε πάντα τὰ προστάγματά μου,
et mandata mea: et iustificatiōes meas: ⁊
καὶ τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ
oīa legitima mea. habitauit aūt
B πάντα τὰ νόμιμά μου. κατῴκησε δὲ

ait. Da mihi
de coctione hac ruffa:
quia oppido lassus
sū. Quaobcām vo-
catū est nomē eius edō.
Cui dixit iacob. Vēde
mihi primogenita tua.
Ille rñdit. En morior:
quid mihi proderunt
primogenita.
Ait iacob. Iura ergo
mihi.
Iurauit ei esau: & vēdi
dit primogēita: & sic ac-
cepto pane
& lentis edulio come-
dit & bibit:
& abiit puipēdēs q pri
mogenita vendidisset.
Orta aūt fame Ca. 26.
sup terrā post eam
sterilitatem que accide
rat in diebus abraam:
abiit isaac ad abime-
lech regem
palestinorū in gerara.
Appuitq; ei dñs
& ait. Ne descendas in
egyptū: sed quiesce
in terra quā dixero ti-
bi: & peregrinare
in ea: eroq; tecum &
benedicam tibi.
Tibi eni & semini tuo
dabo vniuersas
regiōes has: complēs
iuramentū: quod spo-
pondi abraam
patri tuo: & multiplica
bo semen tuū sicut stel-
las celi. Daboq; poste-
ris tuis vniuersas
regiones has: & bene
dicentur in semine tuo
oēs gētes terre: eo q
obedierit
abraā voci mee: & cu-
stodierit pcepta & man
data mea & cerimōias le
gesq; suauerit. Māsit ita

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני
נא מן האדם האדם הזה כי עיף
אנכי על כן קרא שמו אדום:
ויאמר יעקב מכרה כיום את
בכרתך לי: ויאמר עשו הנה אנכי
הולך למות ולמה זה לי בכרה:
ויאמר יעקב השבעה לי כיום
וישבע לו וימכר את בכרתו
ליעקב: ויעקב נתן לעשו לחם
ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם
וילך ויבז עשו את הבכרה:
ויהי רעב בארץ מלבד הרעב
הראשון אשר היה בימי אברהם
וילך יצחק אל אבימלך מלך
פלשתים גררה: וירא אליו יהוה
ויאמר אל תרד מצרימה שכן
בארץ אשר אמר אליך: גור
בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך
כי לך ולזרעך אתן את כל
הארצת האל והקמתי את
השבעה אשר נשבעתי לאברהם
אביך: והרביתי את זרעך ככוכבי
השמים ונתתי לזרעך את כל
הארצת האל והתברכו בזרעך
כל גויי הארץ: עקב אשר שמע
אברהם בקלי וישמר משמרתי
מצותי חקותי ותורתי: וישב

לעט
אדם
הלך
שבע
מכר
נזד אכל שתה
קום בזה
Cap. xxvi.
היה יום
ראה
ירד
היה ברך
נתן
קום
שבע
רבה כבב
נתן
ברך
קול שמר
צוה חקק ירה

Transla. Chal.

ואמר עשו ליעקב אטעימני כען מן סומקא סומקא הדין ארי משלהי אנא על כן
קרא שמיה אדום: ואמר יעקב זבין כיום דילהין ית בכורותך לי: ואמר עשו הא אנא
אזיל לממת ולמה דנן לי בכורותא: ואמר יעקב קיים לי כיום דילהין וקיים ליה
וזבין ית בכורותיה ליעקב: ויעקב יהב לעשו לחם ותבשיל דטלופחין ואכל ושתי
וקם ואזל ושט עשו ית בכורותא: Ca. xxvi. והוה כפנא בארעא בר
מכפנא קדמאה דהוה ביומי אברהם ואזל יצחק לות אבימלך מלכא דפלשתאי
לגרר: ואתגלי ליה יי ואמר לא תחות למצרים שרי בארעא דאימר לך: דור
בארעא הדא ויהי מימרי בסעדך ואבריכנך ארי לך ולבנך אתן ית כל ארעתא האלין
ואקים ית קיימא דקיימית לאברהם אבוך: ואסגי ית בנך ככוכבי שמיא ואתן לבנך
ית כל ארעתא האלין ויתברכון בדיל בנך כל עממי ארעא: חלף דקביל אברהם
למימרי ונטר מטרת מימרי פקודי קימי ואוריתי: ויתיב

Interp. chal.

Et dixit esau ad iacob. Da mihi de coctione hac ruffa quia lassus sum ego: propterea vocatum est nomen eius edō. Et ait iacob. Vende mihi hodie primogenita tua. Et dixit esau. Ecce ego vado ad mortem: et ad quid mihi primogenita? Et dixit iacob. Iura mihi hodie. Et iurauit ei: ⁊ vendidit ꝑmogenita sua iacob. Iacob autem dedit esau panem ⁊ edulium lentium: et comedit ⁊ bibit: et surrexit ⁊ abijt: ⁊ paruipendit esau primogenita. Ca. 26.

Et fuit fames in terra preter famen priorē que fuit in dieb° abrahe: ⁊ abijt isaac ad abimelech regem philistinorū in gerara. Et apparuit ei dñs: ⁊ dixit ei. Ne descendas in egyptum: sed morare in terra quā dixero tibi. habita in terra hac: ⁊ erit verbum meum in adiutoriū tibi: ⁊ benedicam tibi: quia tibi et filijs tuis dabo vniuersas terras has: ⁊ cōfirmabo iuramentum quod iuraui abrahe patri tuo: et multiplicabo filios tuos sicut stellas celi: ⁊ dabo filijs tuis vniuersas terras has: et benedicentur propter filios tuos omnes populi terre: eo q obediuit abrahā verbo meo: ⁊ custodiuit custodiam verbi mei: precepta mea: pacta mea ⁊ leges meas. Habitauitq;

Primitiua chal.

טעם סמק
מות קום
בשל שתה
קום שוט
עלה נחת שרא
היה אמר ברך
נתן קום סגא
ברך נטר
ירה

Tex.Heb.

יצחק בגרר: וישאלו אנשי ···· — שאל
המקום לאשתו, ויאמר אחתי ·· — קום איש
הוא, כי ירא לאמר אשתי, פן ··
יהרגני אנשי המקום על רבקה · — הרג
כי טובת מראה הוא: ויהי כי ארכו — ראה היה
לו שם הימים, וישקף אבימלך · — יום שקף
מלך פלשתים בעד החלון, וירא — חלל ראה
והנה יצחק מצחק את רבקה ···· — צחק
אשתו: ויקרא אבימלך ליצחק, · — איש קרא
ויאמר אך הנה אשתך הוא, ואיך — אמר
אמרת אחתי הוא, ויאמר אליו ·
יצחק, כי אמרתי פן אמות עליה: — מות
ויאמר אבימלך מה זאת עשית · — עשה
לנו, כמעט שכב אחד העם את ··
אשתך, והבאת עלינו אשם: ·· — בוא
ויצו אבימלך את כל העם לאמר, — צוה
הנגע באיש הזה ובאשתו מות ··
יומת: ויזרע יצחק בארץ ההוא, — זרע
וימצא בשנה ההוא מאה שערים — מצא
ויברכהו יהוה: ויגדל האיש וילך — ברך גדל
הלוך וגדל, עד כי גדל מאד: ויהי — הלך היה
לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה — קנה
רבה, ויקנאו אתו פלשתים: וכל — קנא
הבארת אשר חפרו עבדי אביו ·
בימי אברהם אביו, סתמום ···· — יום
פלשתים וימלאום עפר: ויאמר · — מלא
אבימלך אל יצחק לך מעמנו, כי — הלך

Trāsla.B.Hiero.

q̄ isaac in geraris. Qui cū interrogaretur a viris loci illius sup vxore sua: respōdit. Soror mea ē. Timuerat ei cōfiteri q̄ sibi esset sociata cōiugio: reputās ne forte interficerēt eum propter illius pulchritudinē. Cumq̄ ptransissent dies plurimi & ibidem moraretur: pspiciēs abimelech rex palestinorū p fenestrā vidit eū iocantē cum rebecca oooooooooooooooooo oooooo vxore sua. & accersito eo oooooooooooooooooooo ait. Perspicuū ē q̄ vxor tua sit. Cur oooooooooooo mētitus es eam sororē tuam esse. Rn̄dit. timui ne morerer ppter eā. oooooooooooooooooooo ooooo Dixitq̄ abimelech. ooo Quare imposuisti oooo nobis. Potuit coire quispiā de populo cum oooo vxore tua: & induxeras sup nos grāde peccatū. Precepitq̄ oi populo dicens. oooooooooo Qui tetigerit hominis huius vxorem: morte morietur. Seminauit aūt isaac in terra illa: oo & inuenit in ipso āno cētuplum. ooooooooooo Bn̄dixitq̄ ei dn̄s: & locupletatus ē hō: & ibat pficiēs atq̄ succrescēs: donec magnus vehemēter effectus ē. habuitq̄ possessiōes ouiū & armtorū & familie plurimū. Ob hoc inuidetes ei palestini: oēs puteos quos foderant serui patris illius abraā: illo tempore obstruxerunt implentes humo: in tātum vt ipse abimelech diceret ad isaac. Recede a nobis: quoniam oo

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

isaac in geraris. et interrogauerūt viri
ἰσαὰκ ἐν γεράροις. καὶ ἐπηρώτησαν οἱ ἄνδρες τοῦ
loci de rebecca vxore sua. et di
τόπου περὶ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. καὶ εἶ
xit soror mea est. timuit enī dicere q̄ vxor
πεν ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυ
mea est: ne forte interficerēt eū viri
νή μου ἐστί, μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες
loci p rebecca. q2 erat pulchra aspectu.
τοῦ τόπου περὶ ῥεβέκκας. ὅτι ἦν ὡραία τῇ ὄψει.
fuit aūt multo tēpore illic. pspiciēs āt abi
ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ. παρακύψας δὲ ἀβι
melech rex per fenestrā: vidit isaac
μέλεχ ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς θυρίδος, εἶδε τὸν ἰσαὰκ
ludentē cum rebecca vxore sua. voca
παίζοντα μετὰ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. ἐκάλε
uit āt abimelech isaac: et dixit ei: vtiq̄
σε δὲ ἀβιμέλεχ τὸν ἰσαάκ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἄρα
vxor tua est. cur dixisti: q̄ soror mea ē
γε γυνή σου ἐστί. τί ὅτι εἶπας, ὅτι ἀδελφή μου ἐσ
dixit āt ei isaac. dixi enī ne forte mo
τίν; εἶπε δὲ αὐτῷ ἰσαάκ. εἶπα γὰρ μή ποτε ἀ
riar ppter illā. dixit āt illi abimelech: qd hoc
ποθάνω δι' αὐτήν. εἶπε δὲ αὐτῷ ἀβιμέλεχ, τί τοῦτο
fecisti nobis. fere q̄s dormiuisset ex genere meo cū
ἐποίησας ἡμῖν. μικροῦ τις ἐκοιμήθη ἐκ τοῦ γένους μου με
vxore tua: et induxisses sup nos ignorātiā.
τὰ τῆς γυναικός σου, καὶ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν.
precepit āt abimelech oī pplo suo: di
συνέταξε δὲ ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέ
cens: ois qui tetigerit hominē hunc et
γων, πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ
vxorē eius: mortis reus erit. seminauit
τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, θανάτου ἔνοχος ἔσαι. ἔσπειρε
āt isaac in terra illa. et inuenit in anno
δὲ ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐ
illo centuplicatū ordeū. benedixit āt ei do
κείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν. εὐλόγησε δὲ αὐτὸν κύ
min9. et exaltat9 ē homo. et pficiens: maior
ριος. καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος. καὶ προβαίνων, μείζων
fact9 ē: donec magn9 fact9 ē valde. fuerūt āt
ἐγένετο, ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα. ἐγένετο δὲ
ei armēta ouiū: et armēta boū: et agri
αὐτῷ κτήνη προβάτων, καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γεώρ
colatiōes multe. inuiderūt āt ei phylistijm. et
για πολλά. ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ φυλιστιίμ. καὶ
oēs puteos: quos foderāt serui pa
πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πα
tris sui: obstruxerūt eos in tempore pa
τρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πα
tris sui phylistiim: et ipleuerūt eos terra. di
τρὸς αὐτοῦ οἱ φυλιστιίμ, καὶ ἔπλησαν αὐτὰ γῆς. εἶ
xit āt abimelech ad isaac: recede a nobis. qm̄
πε δὲ ἀβιμέλεχ πρὸς ἰσαάκ, ἄπελθε ἀφ' ἡμῶν. ὅτι

Pritiua chal.

אמר קטל חזה
סכה
חרך אנתה
מות
אחד
אתא אמר נזק
קטל שכח שנה
רבה סנא רבה
הוה
נתא בור
מלא

Interp.chal.

isaac in gerariis: et interrogauerūt viri loci sup vxore sua. Et ait. Soror mea est: quoniā timuit dicere vxor mea est: ne forte interficerēt eum viri loci illius propter rebeccam: quoniam pulchra aspectu ipsa erat. Et factum est cum multis diebus ibi moraretur. Prospexit abimelech rex philistinorum per fenestram: et vidit: et ecce isaac ludebat cum rebecca vxore sua. Et vocauit abimelech isaac: et ait. Ecce vtiq̄ vxor tua est: quomodo ergo dixisti soror mea est. Et dixit ei isaac. Quia dixi: ne forte moriar propter eam. Et ait abimelech. Quid est hoc quod fecisti nobis? parum afuit quin dormisset vnus de populo cum vxore tua: et induxisses super nos peccatum. Et precepit abimelech omni populo dicens: qui nocuerit huic viro et vxori sue morte morietur. Et seminauit isaac in terra illa: et inuenit in anno illo centuplum q̄ estimauerat: et benedixit ei dn̄s. Et creuit vir: et ibat mutiplicans et crescens: donec creuit vehementer. Et fuerunt ei greges ouium et greges boum et familia magna: et inuidebāt ei palestini. Et omnes puteos quos foderūt serui patris sui in diebus abrahe patris sui obturauerunt palestini: et impleuerunt eos puluere. Et ait abimelech ad isaac. Recede a nobis: quoniam ooo

Transla.Chal.

יצחק בגרר: ושאילו אנשי אתרא על עיסק אתתיה, ואמר אחתי היא, ארי דחיל
למימר אתתי, דילמא יקטלונני אנשי אתרא על רבקה ארי שפירת חיזו היא:
והוה כד סגיאו ליה תמן יומיא, ואסתכי אבימלך מלכא דפלשתאי מן חרכא, וחזא
והא יצחק מחייך עם רבקה אתתיה: וקרא אבימלך ליצחק, ואמר ברם הא אתתך
היא, ואכדין אמרת אחת היא, ואמר ליה יצחק, ארי אמרית דילמא אימות עלה:
ואמר אבימלך מה דא עבדת לנא, כזעיר פון שכיב חד דמיחד בעמא עם אתתך, ·
ואיתיתא עלנא חובא: ופקיד אבימלך ית כל עמא למימר, דינזיק בגברא הדין
ובאתתיה איתקטלא יתקטיל: וזרע יצחק בארעא ההיא, ואשכח בשתא ההיא על
חד מאה בדשערוהי, וברכיה יוי: ורבא גברא ואזל סגי ורבי, עד דרבא לחדא: והוו
ליה גיתי ענא וגיתי תורי ופולחנא סגי, וקניאו ביה פלשתאי: וכל בירא דחפרו
עבדי אבוהי ביומי דאברהם אבוהי, טמונון פלשתאי ומלונון עפרא: ואמר ···
אבימלך ליצחק איזיל מעמנא, ארי ·······························

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.	Transla.B.Hiero.	Tex. Heb. Gen. Ca.xxvj.	Pritiua.heb.
potentior nobis facꝰ eo valde. et discessit isaac. ὁ νικατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. καὶ ἀπῆλθεν ἰσαὰκ	potẽtior nobis factus es valde. Et ille discedẽs vt veniret ad torrẽ tẽ gerare hitaretq; ibi:	עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם	
inde. et mansit in valle gerarorũ: et habitauit illic. et rursus isaac fodit puteos	rursum fodit alios puteos:	יִצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃	פָּתָח
D ἐκεῖθεν. καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι γεράρων, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ. καὶ πάλιν ἰσαὰκ ὤρυξε τὰ φρέατα τὰ	quos foderãt serui abrahã patris sui. et obstruxerũt eos philistiim: postq; mortuꝰ ẽ abraam pater eius. ⁊ cognominauit eis nomina	וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֹת	חָפַר
ἄρυξαν δοῦλοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀβραάμ. καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ ἀλλογενεῖς μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἄβραα	fm nomina q̃ nominauit pater eius. et foderũt	הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם	יום
ἀὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα	serui isaac in valle gerarorũ. ⁊ inuenit illic	אָבִיו וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי	סָתַם
fm nomina ᾗ nominauit pater eius. et foderũt	puteũ aque viuẽtis. ⁊ pugnauerũt pastores	מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שֵׁמוֹת	קָרָא
κατὰ τὰ ὀνόματα ἃ ἐπωνόμασεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. καὶ ὤρυξαν	gerarorũ cũ pastorib isaac: dicẽtes su	כַּשֵּׁמֹת אֲשֶׁר קָרָא לָהֶן אֲבִיו׃	
serui isaac in valle gerarorũ. ⁊ inuenerũt illic	aq̃ nr̃a est. Quãobrẽ nomẽ loci	וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בַּנַּחַל וַיִּמְצְאוּ	מָצָא
ὀπαῖδες ἰσαὰκ ἐν τῇ φάραγγι γεράρων. καὶ εὗρον ἐκεῖ	puteũ aque viuẽtis. ⁊ pugnauerũt pastores	שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים׃ וַיָּרִיבוּ רֹעֵי	
puteũ ὕδατος ζῶντος. καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες	gerarorũ cũ pastorib isaac: dicẽtes su	גְרָר עִם רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ	
γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων ἰσαάκ, φάσκοντες ἡμῶν	aq̃ nr̃a est. Quãobrẽ nomẽ loci	הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם הַבְּאֵר עֵשֶׂק	
εἶναι τὸ ὕδωρ. καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου	illius iniustitia. iniustitia affecerẽt. n. eũ. pfectꝰ ãt in-	כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ׃ וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר	
ἐκείνου ἀδικία. διὰ ἀδικησαι τὸν αὐτόν. ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν	de: fodit puteũ alterũ. ⁊ ratati sũt ãt ⁊ de il-	אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם עָלֶיהָ וַיִּקְרָא	
ὤρυξε φρέαρ ἕτερον. ἐκρίναντο δὲ καὶ ὑπὲρ ἐκεί-	lo. ⁊ vocauit nomẽ loci illi iimicitie.	שִׂטְנָה׃ וַיַּעְתֵּק מִמֶּנּוּ וַיַּחְפֹּר	
νου. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐχθρία	pfectꝰ ãt inde fodit puteũ alterũ. et nõ pugna	בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ	רוב
ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν, ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον. καὶ οὐκ ἐμα-	uerũt pro eo: et vocauit nomẽ eius la-	וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי	אָמַר
χέσαντο περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐ-	titudo. dicens: q; nũc dilatauit dñs nobis: ⁊ au-	עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ	פָּרָה
E ρυχωρία. λέγων, ὅτι νῦν ἐπλάτυνε κς̃ ἡμῖν, καὶ αὐ-	xit nos sup terrã. ascẽdit ãt inde ad pute	בָּאָרֶץ׃ וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע	עָלָה
ξησει ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς. ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέ-	um iuramẽti. ⁊ apparuit illi dñs in nocte illa. ⁊	וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא	רָאָה
ατο ὅρκου. καὶ ὤφθη αὐτῷ κς̃ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ	dixit: ego sum deꝰ abrahã patris tui. ne timeas.	וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ	
εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου. μὴ φοβοῦ·	tecũ eni sum. et benedicã tibi: ⁊ multiplicabo	אַל תִּירָא כִּי אִתְּךָ אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ	
μετὰ σοῦ γάρ εἰμι. καὶ εὐλογήσω σε, καὶ πληθυνῶ τὸ	semen tuũ: ꝓpt abrahã patrẽ tuũ. et edifica	וְהִרְבֵּיתִי אֶת זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם	רָבָה עָבַר
σπέρμα σου, διὰ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα σου. καὶ ᾠκοδόμη-	uit ibi altare. et inuocauit nomẽ dñi.	עַבְדִּי׃ וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא	בָּנָה זָבַח קָרָא
σεν ἐκεῖ θυσιαστήριον. καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυ·	et firit illic tabernaculũ suũ. foderũt ãt ibi serui isa	בְּשֵׁם יְהוָה וַיֵּט שָׁם אָהֳלוֹ וַיִּכְרוּ	נָטָה כָּרָה
καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ· ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες ἰσα-	ac: puteũ in valle gerarorũ. ⁊ abimelech iuit	שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר׃ וַאֲבִימֶלֶךְ	
ὰκ φρέαρ ἐν τῇ φάραγγι γεράρων. καὶ ἀβιμέλεχ ἐπορεύθη	ad eum de gerario: et hochozat pronubus eius: ⁊	הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ	
πρὸς αὐτὸν ἀπὸ γεράρων, καὶ ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ	phichol dux exercitus eius. et dixit eis:	וּפִיכֹל שַׂר צְבָאוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם	שׂוּר
φὶχολ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς,			

Transla.Chal.	Interp̃.chal.	Pritiua chal.
תַּלְמִידָא מִינָּא לַחֲרָא׃ וְאָזַל מִתַּמָּן יִצְחָק וְשָׁרָא בְּנַחֲלָא דִּגְרָר וְיָתִיב תַּמָּן׃ וְתָב יִצְחָק	fortior nobis factus es valde. Et abiit inde isaac: et habitauit iuxta torrentẽ gerare: ⁊ morat⁹ est ibi. Et	תוב
וְחָפַר יַת בֵּירִין דַּמַיָּא דְּחַפָּרוּ בְּיוֹמֵי דְּאַבְרָהָם אֲבוּהִי וּטְמוּנִין פְּלִשְׁתָּאֵי מִבָּתַר מוֹתֵיהּ	reuersus est isaac: et fodit puteos aquarũ quos fode-	מִן מות
דְּאַבְרָהָם וּקְרָא לְהֵן שְׁמָהָן כְּשׁוּמָהָן דִּקְרָא לְהֵן אֲבוּהִי׃ וְחַפָּרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בְּנַחֲלָא	rant in dieb⁹ abrahe pr̃is sui: ⁊ obturauerãt eos phili	קְרָא
וְאַשְׁכָּחוּ תַּמָּן בֵּירָא דְּמַיִן נָבְעִין׃ וּמָצוּ רַעְיָתָא דְּגַרְרָא עִם רַעְיָתָא דְּיִצְחָק לְמֵימַר	stiim post̃q mortu⁹ est abrahã: appellauitq; eos eisdẽ	שָׁכַח מִי נָצָה
דִּילָנָא מַיָּא וּקְרָא שְׁמָהּ דְּבֵירָא עֵסֶק אֲרֵי אִתְעַסָּקוּ עִמָּנָא׃ וְחַפָּרוּ בֵּירָא אָחֳרָנָא וּמָצוּ	nolibus q̃bus vocabat eos pater eius. Et foderũt ser-	רָעָה אָמַר בור
אַף עַלָּהּ וּקְרוֹ שְׁמָהּ שִׂטְנָה׃ וְאִיסְתַּלַּק מִתַּמָּן וְחַפַּר בֵּירָא אַחֲרִינָא וְלָא קְצוּ עַלָּהּ וּקְרָא	ui isaac in torrente: ⁊ inuenerũt ibi puteũ aquarũ ma	עָשַׂק קָרָא סָלַק
שְׁמָהּ רְחוֹבוֹת וַאֲמַר אֲרֵי כְעַן פַּתְיָ יְיָ לָנָא וְנַפְשׁ תִּנָּא בְּאַרְעָא׃ וְסִתַּלַק מִתַּמָּן לְבֵירָא	nãtiũ. Et litigauerũt cũ eo. Et foderũt aliũ puteũ:	נָצָה פָּתָה נָפַשׁ
דְּשַׁבְעָ׃ וְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְיָ בְּלֵילְיָא הַהוּא וַאֲמַר אֲנָא אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם אָבוּךְ לָא תְּדַחַל	et sup eũ quoq; ratati sunt: ⁊ vocauit nomẽ eius ad-	נָגַה דָּחַל
אֲרֵי בְּסַעֲדָךְ אֵימְרִי׃ וְאֶבָרְכִינָּךְ וְאַסְגֵּי יַת בְּנָךְ בְּדִיל אַבְרָהָם עַבְדִּי׃ וּבְנָא תַּמָּן מַדְבְּחָא	uersariũ. Et ascendit inde: ⁊ fodit puteũ aliũ: ⁊ non	בָּרַךְ סְנָא בָּנָה
וְצָלִי בְּשְׁמָא דַּייָ וּפְרִיסַת תַּמָּן מַשְׁכְּנֵיהּ וּכְרוֹ תַּמָּן עַבְדֵי יִצְחָק בֵּירָא׃ וַאֲבִימֶלֶךְ	sunt ratati sup eũ: ⁊ vocauit nomen eius rooboth: et	רָחַב צָלָא שָׁכַן
אֲזַל לְוָתֵיהּ מִגְּרָר וְסִיעַת מַרְחֲמוֹהִי וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ׃ וַאֲמַר לְהוֹן	ait: qñ nunc dilatabit nos dñs: ⁊ crescere nos faciet	כָּרָה רָבַב
	sup terrã. Et ascendit inde in bersabee: ⁊ apparuit ei dñs in nocte illa: ⁊ ait. Ego deꝰ abrahã patris tui: ne timeas q; in adiutoriũ tuũ erit verbũ meũ: et bñdicã tibi. et multiplicabo filios tuos ꝓpter abrahã seruũ meũ. Et edificauit ibi altare: ⁊ orauit in noie dñi: ⁊ te- tẽdit ibi tabernaculũ suũ: ⁊ foderũt ibi serui isaac pu- teũ. Abimelech ãt abiit ad eũ de gerario comitatus amicis suis: ⁊ phicol ꝓncipe exercitꝰ sui. Et dixit eis	

Tex.Heb. / **Pritiua heb.**

יִצְחָק מַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם
שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם׃ שׁלח
וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי הָיָה יְהוָה ראה
עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אָלָה היה
בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה כרת
בְרִית עִמָּךְ׃ אִם תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ רָעָה ברת עשה
כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֲנוּךָ וְכַאֲשֶׁר
עָשִׂינוּ עִמְּךָ רַק טוֹב וַנְּשַׁלֵּחֲךָ שלח
בְּשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה בְּרוּךְ יְהוָה׃ שלם ברך
וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ שתה אכל
וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ שתה שכם
לְאָחִיו וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ שבע
מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא היה
וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל בוא נגד
אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפָרוּ וַיֹּאמְרוּ אוד
לוֹ מָצָאנוּ מָיִם׃ וַיִּקְרָא אֹתָהּ קרא
שִׁבְעָה עַל כֵּן שֵׁם הָעִיר בְּאֵר
שֶׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן היה
אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת רבע לקח
יְהוּדִית בַּת בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת
בָּשְׂמַת בַּת אֵילֹן הַחִתִּי׃ וַתִּהְיֶיןָ היה
מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה׃ מרה

Cap.xxvii.

וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו
מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל כהה ראה
וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא זָקַנְתִּי לֹא
יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי׃ וְעַתָּה שָׂא נָא נשא

Trāsla.B.Hiero.

est isaac. Quid venistis ad me hoiem quem odistis: & expulistis a vobis. Qui rñderūt. Vidimus tecum esse dominum: & idcirco nos diximus. Sit iuramentum inter nos: & ineamus fedus: vt nō facias nobis quicq mali sicut & nos nihil tuorū attigimus: nec fecimus quod te lederet: sed cū pace dimisimus auctum benedictione domini. Fecit ergo eis cōuiuiū: & post cibum & potū surgentes mane iurauerunt sibi mutuo: dimisitq; eos isaac pacifice in locū suū. Ecce aūt venerunt in ipso die serui isaac: annunciantes ei de puteo quem foderāt: atq; dicentes. Inuenimus aquā. Vnde appellauit eam abūdātiā: & nomē vrbi impositum est bersabee vsq; in pñtem diē. Esau vero quadragenarius duxit vxores duas: iudith filiam beeri ethei: & basemath filiā elō eiusdē loci: que ambe offenderant animum isaac & rebecce. Ca.27.

Senuit aūt isaac: & caligauerunt oculi eius: & videre nō poterat: vocauitq; esau filiū suū maiorē & dixit ei. Fili mi. Qui rñdit. Adsum. Cui pater. Vides inquit q senuerim: & ignorem diem mortis mee. Sume

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

isaac. vt quid venistis ad me. vos aūt odistis
ἰσαάκ. ἱνατί ἤλθετε πρός με. ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ Iudic. 11.a.
me: et expulistis me a vobis. et dixerūt ei
με, καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ᾽ ὑμῶν. καὶ εἶπον αὐ-
videntes vidimus: quia dñs erat tecū
τῷ, ἰδόντες ἑωράκαμεν, ὅτι κύριος ἦν μετὰ σοῦ.
et diximus fiat imprecatio inter te et in
καὶ εἴπομεν γενέσθω ἀρὰ ἀναμέσον σοῦ καὶ ἀνα-
ter nos et disponemus tecū fedus:
μέσον ἡμῶν. καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην,
nō facere nobiscū malū: sicut nō abominati
μὴ ποιῆσαι μεθ᾽ ἡμῶν κακόν, καθότι οὐκ ἐβδελυ-
sumus te nos. et quēadmodū vsi sumus te be
ξάμεθά σε ἡμεῖς. καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σου κα-
ne. et dimisimus te cū pace. et nūc
λῶς. καὶ ἐξαπεστείλαμέν σε μετ᾽ εἰρήνης. καὶ νῦν
benedictus tu a dño. et fecit eis cō-
εὐλογημένος σὺ ὑπὸ κυρίου. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δο-
uiuiū. et comederūt et biberūt. et surgentes mane:
χήν. καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. καὶ ἀναστάντες τοπρωΐ,
iurauit vnusquisq; proximo: et dimisit eos
ὤμοσεν ἕκαστος τῷ πλησίον. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς
isaac. et discesserūt ab eo cū salu
ἰσαάκ. καὶ ἀπῴχοντο ἀπ᾽ αὐτοῦ μετὰ σωτη-
te. factū est aūt in die illa. et venien-
ρίας. ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ παραγε-
tes serui isaac nunciauerūt ei de G
νόμενοι οἱ παῖδες ἰσαὰκ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πε-
puteo quē foderūt. et dixerūt ei. inue
ρὶ τοῦ φρέατος οὗ ὤρυξαν. καὶ εἶπον αὐτῷ. εὕρο-
nimus aquā. et vocauit eū iuramētū. ppter hoc
μεν ὕδωρ. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ὅρκος. διὰ τοῦτο
vocauit nomē ciuitati illi putei iuramēti vsq;
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῇ πόλει ἐκείνῃ φρέαρ ὅρκου ἕως
in hodiernū diē. erat aūt esau annorū quadra
τῆς σήμερον ἡμέρας. ἦν δὲ ἡσαῦ ἐτῶν τεσσαρά-
ginta. et accepit vxorē iudith: filiā
κοντα. καὶ ἔλαβε γυναῖκα τὴν ἰουδίθ, θυγατέ-
beor ethei. et basemath: fili
ρα βεὼρ τοῦ χετταίου. καὶ τὴν βασεμάθ, θυγατέ-
am elom ethei. et erant contendētes cū isa
ρα ἐλὼμ χετταίου. καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ ἰσα-
ac et rebecca.
ὰκ καὶ τῇ ῥεβέκκᾳ. Ca.27.
Factū est aūt cū senuisset isaac hebetati sūt
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ γηράσαι ἰσαὰκ ἠμβλύνθησαν A
oculi eius ad vidēdū. et vocauit esau Hebr. 11.d.
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾷν. καὶ ἐκάλεσεν ἡσαῦ τὸν
filiū suū seniorē: et dixit: fili. et dixit:
υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον, καὶ εἶπεν, υἱέ. καὶ εἶπεν,
ecce ego. et dixit: ecce senui: et nō scio
ἰδοὺ ἐγώ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ οὐ γι-
diē mortis mee. nūc ergo sume
νώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου. νῦν οὖν λάβε

Transla. Chal.

יִצְחָק מָה דֵין אֲתֵיתוּן לְוָתִי וְאַתּוּן סְנֵיתוּן יָתִי וְשַׁלַּחְתּוּנִי מִלְּוָתְכוֹן׃ וַאֲמָרוּ מֵיחְזָא
חֲזֵינָא אֲרֵי הֲוָה מֵימְרָא דַייָ בְּסַעֲדָךְ וַאֲמַרְנָא תִּתְקַיַּים כְּעַן מוֹמָתָא דַּהֲוָת בֵּין אֲבָהָתָנָא
בֵּינָנָא וּבֵינָךְ וְנִגְזַר קְיָים עִמָּךְ׃ אִם תַּעֲבֵיד עִמָּנָא בִּישָׁא כְּמָה דְּלָא אֲנֵזִיקְנָךְ וּכְמָה
דַּעֲבַדְנָא עִמָּךְ לְחוֹד טָב וְשַׁלַּחְנָךְ בִּשְׁלָם אַתְּ כְּעַן בְּרִיכָא דַייָ׃ וַעֲבַד לְהוֹן מִשְׁתְּיָא וַאֲכַלוּ
וּשְׁתִיאוּ׃ וְאַקְדִּימוּ בְצַפְרָא וְקַיִּימוּ גְּבַר לַאֲחוּהִי וְשַׁלְּחִינוּן יִצְחָק וַאֲזַלוּ מִלְּוָתֵיהּ
בִּשְׁלָם׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא הַהוּא וַאֲתוֹ עַבְדֵי יִצְחָק וְחַוִּיאוּ לֵיהּ עַל עֵיסַק בֵּירָא דַּחֲפַרוּ וַאֲמַרוּ
לֵיהּ אַשְׁכַּחְנָא מַיָּא׃ וּקְרָא יָתַהּ שִׁבְעָה עַל כֵּן שְׁמָהּ דְּקַרְתָּא בֵּירָא דְשֶׁבַע עַד יוֹמָא הָדֵין׃
וַהֲוָה עֵשָׂו בַּר אַרְבְּעִין שְׁנִין וּנְסֵיב אִתְּתָא יַת יְהוּדִית בַּת בְּאֵרִי חִיתָּאָה וְיַת בָּשְׂמַת
בַּת אֵילוֹן חִיתָּאָה׃ וַהֲוָאָה מְסָרְבָן וּמַרְגְּזָן עַל מֵימַר יִצְחָק וְרִבְקָה׃

Ca.xxvij.

וַהֲוָה כַּד סִיב יִצְחָק וְכַהֲיָאן עֵינוֹהִי מִלְּמִחְזֵי וּקְרָא יַת עֵשָׂו בְּרֵיהּ רַבָּא וַאֲמַר לֵיהּ בְּרִי
וַאֲמַר לֵיהּ הָא אֲנָא׃ וַאֲמַר הָא כְעַן סֵיבִית לָא יְדַעִית יוֹמָא דְאֵימוּת׃ וּכְעַן סַב כְּעַן

Pritiua chal.

אתא שנא חזא
אמר קום אום
הוה גזר קום
עבד כמו נזק
טוב שתה קדם
קום אתא חוה
בור שכח רבע
שנה אנת סרב
רגז אמר שוב
כהה חזא רבה
שוב מות נסב

Interp.chal.

isaac. Ut quid venistis ad me? vos autem odistis me: et dimisistis me a vobis. Et dixerunt. Videntes vidimus quoniā erat verbū dñi in adiutorium tuū: et diximus. Confirmetur nunc iuramentū quod erat inter patres nostros et inter nos et te: et ineamus pactū tecum. Si feceris nobiscū malum: sicut non nocuimus tibi: et sicut fecimus tecum tantūmodo bonū: et dimisimus te in pace. Tu nunc benedictus es dñi. Fecitq; eis conuiuiū: et comederūt et biberunt: et surrexerunt mane: et iurauerunt vnusquisq; fratri suo. et dimisit eos isaac: et profecti sunt ab eo in pace. Et fuit in ipso die et venerunt serui isaac et nunciauerūt ei de puteo quē foderant: et dixerunt ei. Inuenimus aquam. Et vocauit eum sebaa: propterea nomē ciuitatis fuit bersabee vsq; in diē hanc. Eratq; esau etatis quadraginta annorū: et accepit vxorem iudith filiam beeri ethei: et basemath filiā elon ethei. et fuerūt rebelles et irritatrices cōtra mandatū isaac et rebecce. Ca.27.

Et factū est cū senuisset isaac: caligauerūt oculi ei: et videre nō poterat. Vocauitq; esau filiū suū maiorē: et dixit ei. Fili mi. Et dixit ei: ecce ego. Et ait. Ecce nūc senui: nescio diē q moriturus sū: et nūc tolle obsecro

Trāsla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

apparatū tuū: et pharetrā et arcū: et
τὸ σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν καὶ τὸ τόξον, καὶ
egredere in agrum: et venare mihi venatōez:
ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον, καὶ θήρευσόν μοι θήραν,
et fac mihi edulia: sicut amo ego. et
καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, ὡς φιλῶ ἐγώ, καὶ
affer mihi: vt comedā: et bñdicat tibi aīa
ἔνεγκέ μοι, ἵνα φάγω, καὶ εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή
mea: anteq̄ moriar ego. rebecca āt audiuit lo=
μου, πρὶν ἢ ἀποθανεῖν με. ῥεβέκκα δὲ ἤκουσε λα
quētem isaac ad esau filiū suū. abijt
λοῦντος ἰσαὰκ πρὸς ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐπορεύθη
āt esau in agrū ad venādū venationē patri suo.
δὲ ἡσαῦ εἰς τὸ πεδίον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
et rebecca dixit ad iacob filiū suū iunio
καὶ ῥεβέκκα εἶπε πρὸς ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτε
rē. vide: ego audiui loquētē patrē tuū ad
ρον. ἴδε, ἐγὼ ἤκουσα λαλοῦντος τοῦ πατρός σου πρὸς
esau fratrē tuū: dicētē: venare mihi venatōez:
ἡσαῦ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντος, θήρευσόν μοι θήραν,
et fac mihi edulia: et comedēs bñdicam
καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, καὶ φαγὼν εὐλογήσω
tibi corā dño. nūc ergo fili mi audi me: si
σε ἐναντίον κυρίου. νῦν οὖν υἱέ μου ἄκουσόν μου, κα
cut ego tibi precipio. et abiens ad o=
θὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι. καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρό
B ues: accipe mihi inde duos hedos teneros
βατα, λάβε μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς
et pulchros. et faciā edulia patri
καὶ καλούς. καὶ ποιήσω ἐδέσματα τῷ πατρί
tuo: sicut amat. et inferes patri tuo:
σου, ὡς φιλεῖ. καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρί σου,
et comedet: vt benedicat tibi pater tu⁹
καὶ φάγεται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου
anteq̄ moriatur. dixit āt iacob ad rebec=
πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν. εἶπε δὲ ἰακὼβ πρὸς ῥεβέκ
cam matrē suā: est frater me⁹
καν τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἔστιν ὁ ἀδελφός μου
vir pilosus. ego āt vir leuis. ne forte ergo
ἀνὴρ δασύς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος. μή ποτε οὖν
attractet me pater meus: et ero co
ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ μου, καὶ ἔσομαι ἐναντί
rā eo sicut despiciēs. et inducā sup me
ον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν. καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ ἐμαυτὸν
maledictionē et nō bñdictionē. dixit āt ei ma=
κατάραν καὶ οὐκ εὐλογίαν. εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μή
ter: sup me maledictio tua fili. solū exau=
τηρ, ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ κατάρα σου τέκνον. μόνον ἐπάκου
di vocē meā. et pergens affer mihi. a=
σον τῆς φωνῆς μου. καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι. πο
biens āt accepit et attulit matri. et fe=
ρευθεὶς δὲ ἔλαβε καὶ ἤνεγκε τῇ μητρί. καὶ ἐποίη
cit mater ei⁹ edulia: sicut amabat
σεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ooo

Transla.B.Hiero.

arma tua: & pharetram
& arcū: & egredere fo=
ras. Cūq̄ venatu aliqd
apphēderis: fac mihi
inde pulmētū sicut vel
le me nosti: & affer oooo
vt comedā: & benedi
cat tibi anima mea oooooo
anteq̄ moriar. Quod
cum audisset rebecca:
& ille abisset ooooooo
oooooooooooooooooooooo
in agrum vt iussionem
patris impleret: ooooooo
dixit filio suo iacob. oo
oooooooooooooooooooooo
Audiui patrem tuum
oooooooooooooooo ooooooo
loquentē cum esau fra
tre tuo: & dicentem ei.
Affer mihi de venatio
ne tua: & fac oooooooooo
cibos vt comedā: & be
nedicam tibi coram oooo
dño anteq̄ moriar. Nūc
ergo fili mi acqesce cō=
siliis meis: & oooooooooo
oooooooooooooooooooooo
pergēs ad gregē affer
mihi ooooooooooooooooo
duos hedos optimos:
vt faciam ex eis oooooooo
eis escas patri tuo: qui
bus libenter vescitur: q̄s
cum intuleris & come
derit: ooooooooooooooooo
benedicat tibi priusq̄
moriatur. Cui ille rn̄=
dit. Nosti q̄ esau oooooo
oooooooooooooooooooooo
frater meus hō pilosus
sit: & ego lenis. oooooooo
Si attrectauerit me pr̄
meus & senserit: timeo
ne putet me sibi voluisse
illudere: & inducat sup
me maledictionē p bn̄
dictiōe. Ad quē mr̄. in
me sit ait ista maledic=
tio fili mi: tm̄ audi vo
cē meā: & pgēs affer q̄
dixi. abiit & attulit ddit
q̄ mr̄i. parauit illa cibos
sicut velle nouerat ooo

Tex.Heb. Gen. Ca.xxvij.

כליך תליך וקשתך וצא השדה
וצודה לי צידה: ועשה לי
מטעמים כאשר אהבתי והביאה
לי ואכלה בעבור תברכך נפשי
בטרם אמות: ורבקה שמעת בדבר
יצחק אל עשו בנו וילך עשו
השדה לצוד ציד להביא:
ורבקה אמרה אל יעקב בנה
לאמר הנה שמעתי את אביך
מדבר אל עשו אחיך לאמר:
הביאה לי ציד ועשה לי
מטעמים ואכלה ואברככה לפני
יהוה לפני מותי: ועתה בני שמע
בקלי לאשר אני מצוה אתך:
לך נא אל הצאן וקח לי משם
שני גדיי עזים טבים ואעשה
אתם מטעמים לאביך כאשר
אהב: והבאת לאביך ואכל בעבר
אשר יברכך לפני מותו: ויאמר
יעקב אל רבקה אמו הן עשו
אחי איש שער ואנכי איש חלק:
אולי ימשני אבי והייתי בעיניו
כמתעתע והבאתי עלי קללה
ולא ברכה: ותאמר לו אמו עלי
קללתך בני אך שמע בקלי ולך
קח לי: וילך ויקח ויבא לאמו
ותעש אמו מטעמים כאשר אהב

Priſtiua.heb.

כלה תלה יצא
צוד
טעם בוא
עבר ברך
מות
בוא
פנה
צוה
הלך לקח
שנה טוב
בוא
אל משש היה
תעה
אמר
קול
לקח בוא
עשה טעם

Transla.Chal.

זין סיפך וקשתך ופוק לחקלא וצוד לי צידא: ועביד לי תבשילין כמה דרחימית
ואעיל לי ואיכול בדיל דתברכינך נפשי עד לא אימות: ורבקה שמעת כד מליל
יצחק עם עשו בריה ואזל עשו לחקלא למיצד צידא לאיתאה: ורבקה אמרת ליעקב
ברה למימר הא שמעית ית אבוך ממליל עם עשו אחוך למימר: איתי לי צידא
ועביד לי תבשילין ואיכול ואיברכינך קדם יי קדם מותי: וכען ברי קביל במימרי
למה דאנא מפקדא יתך: איזיל כען לענא וסב לי מתמן תרין גדיי עזין טבין
ואיעביד יתהון תבשילין לאבוך כמה דרחים: ותעיל לאבוך וייכול בדיל דיברכינך
קדם מותיה: ואמר יעקב לרבקה אמיה הא עשו אחי גבר שערן ואנא גבר שעיע: מאים
ימושינני אבא ואהי בעינוהי כמתלעב ואיתי עלי לווטין ולא ברכן: ואמרת ליה
אמיה עלי אתאמר בנבואה דלא ייתון לווטיא עלך אלהין ברכן ברי ברם קביל מני
ואיזיל סב לי: ואזל ונסיב ואייתי לאמיה ועבדת אמיה תבשילין כמה דרחים

Interp̄.chal.

arma tua: gladium tuū: et arcum tuum: et egredere in
agrū: et venare mihi venationē: et fac mihi edulia si=
cut dilexi: et affer mihi: vt comedam et benedicat tibi
anima mea antequā moriar. Et rebecca audiebat qū
loq̄batur isaac cū esau filio suo. Et abijt esau in agrū
ad venandum: vt afferret venationē. Et rebecca ait
iacob filio suo dicens. Ecce audiui patrem tuū loquē
tē cū esau fratre tuo: et dicentē. affer mihi venationē:
et fac mihi edulia vt comedam: et benedicā tibi corā
dño ante mortem meā. Et nunc fili mi acquiesce ver=
bo meo: quod ego precipio tibi: vade nunc ad oues et
tolle mihi inde duos hedos caprarū optimos: et faciā
ex eis edulia patri tuo: sicut dilexit. et afferes patri
tuo et comedet: vt benedicat tibi ante mortē suā. Et di
xit iacob rebecce matri sue: ecce esau frater meus vir
pilosus est: et ego vir lenis. Forte cōtrectabit me pa=
ter meus: et ero in oculis suis quasi illudens: et indu=
cā sup me malediciones et nō bñdictiones. Et dixit
ei mater sua. Mihi dictū est per prophetiā q̄ nō venient
malediciones sup te nisi benedictiões fili mi: tantū
modo aquiesce mihi et vade tolle mihi: et abijt et tulit
et attulit matri sue. Et fecit mr̄ ei⁹ edulia: sicut dilexit

Priſtiua chal.

נפק בשל
עול אכל ברך
מות צוד
אמר מלל אתא
בשל אכל
ברך אמר פקד
נסב טוב עבד
כמו עול ברך
משש הוה לעב
אתא אמר אתא
אזל נסב בשל

Pritiua heb.	Ter.Heb.	Sect.	Ca.xxvii.	Trãsla.B.Hiero.	Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.
לָקַח	אָבִיו׃ וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־בִּגְדֵי עֵשָׂו			patrem illius: & vesti-	pater eius τ accipiẽs rebecca veste
	בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ			bus esau ooooooooooooo	ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ λαβοῦσα ῥεβέκκα τὴν στολὴν
	בַּבַּיִת וַתַּלְבֵּשׁ אֶת יַעֲקֹב בְּנָהּ			valde bonis: quas apd	esau filij sui senioris: ea pulchrã:
לָבַשׁ	הַקָּטֹן׃ וְאֵת עֹרֹת גְּדָיֵי הָעִזִּים			domi: induit eum: ooo	ἣ σὰν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλήν,
עוֹר	הִלְבִּישָׁה עַל יָדָיו וְעַל חֶלְקַת			circundedit manibus:	ἃ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν αὐτὴν Ιακωβ
לָבַשׁ	צַוָּארָיו׃ וַתִּתֵּן אֶת־הַמַּטְעַמִּים וְאֶת			& ooooooooooooooooo	filiũ suũ iuniorẽ. τ pelles
נָתַן טָעַם	הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשָׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב			colli nuda ptexit. De-	τῶν υἱῶν αὐτῆς τῶν νεωτέρων· καὶ τὰ ἑρματα τῶν
עָשָׂה	בְּנָהּ׃ וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי			ditq; pulmentum: & oo	hedoũ circũposuit circũ brachia eius: τ
בּוֹא	וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי מִי אַתָּה בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר			panes quos coxerat:	ἐφίφων περιέθηκε περὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ
אָמַר	יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו אָנֹכִי עֵשָׂו בְּכֹרֶךָ			tradidit. ooooooooooo	circa nuda colli eius. et dedit
	עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי קוּם			Quibus illatis dixit. oo	περὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε
	נָא שְׁבָה וְאָכְלָה מִצֵּידִי בַּעֲבוּר	יָשַׁב צוד עָבַר		Pater mi. ooooooooooo	edulia et panes quos fecit in
	תְּבָרֲכַנִי נַפְשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל	בָּרַךְ		At ille respõdit. audio.	τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν εἰς τὰς
	בְּנוֹ מַה זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא בְּנִי			Quis es tu fili mi. Di-	manus iacob filij sui. et intulit pa-
	וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ	קָרָה פָּנָה		xitq; iacob. Ego sum	χεῖρας Ιακωβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς· καὶ εἰσήνεγκε τῷ πα
	לְפָנָי׃ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב	נָגַשׁ		primogenitus tuus oooo	tri suo. et dixit: pater. ille ãt dixit: ecce ego. qs
	גְּשָׁה נָּא וַאֲמֻשְׁךָ בְּנִי הַאַתָּה זֶה	מָשַׁשׁ		esau. Feci sicut pre-	τρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπε, πάτερ· ὁ δὲ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγώ· τίς
	בְּנִי עֵשָׂו אִם לֹא׃ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל			cepisti mihi. Surge ooo	es tu fili. et dixit iacob patri suo: ego
	יִצְחָק אָבִיו וַיְמֻשֵּׁהוּ וַיֹּאמֶר הַקֹּל			sede & comede de ve-	εἶ σὺ τέκνον· καὶ εἶπεν Ιακωβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἐγὼ
	קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו׃ וְלֹא			natione mea: vt oooooo	esau primogenitus tuus. feci sicut locut'
	הִכִּירוֹ כִּי הָיוּ יָדָיו כִּידֵי עֵשָׂו אָחִיו	נָכַר		bñdicat mihi aia tua.	ἠσαῦ ὁ πρωτοτόκος σου· πεποίηκα καθὼς ἐλάλη
	שְׂעִרֹת וַיְבָרְכֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר אַתָּה	בָּרַךְ		Rursumq; isaac ad	σας μοι· ἀνάστας κάθισον, καὶ φάγε ἀπὸ τῆς θήρας μου,
	זֶה בְּנִי עֵשָׂו וַיֹּאמֶר אֲנִי׃ וַיֹּאמֶר			filiũ suũ. Quõ inquit	vt bñdicat mihi aia tua virit ãt isaac
	הַגִּישָׁה לִּי וְאֹכְלָה מִצֵּיד בְּנִי בַּעֲבוּר	נָגַשׁ צוד עָבַר		tã cito inuenire potuisti	ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου· εἶπε δὲ Ισαὰκ τῷ
	תְּבָרֲכְךָ נַפְשִׁי וַיַּגֶּשׁ			fili mi. Qui rndit. Volũ	filio suo. qd hoc qõ cito inuenisti fili. ille ãt vi
	לוֹ וַיֹּאכַל וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיִּשְׁתְּ׃	אָכַל בוא שָׁתָה		tas dei fuit: vt cito oc-	υἱῷ αὐτοῦ· τί τοῦτο ὁ ταχὺ εὗρες ὦ τέκνον· ὁ δὲ εἶ
	וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשָׁה נָּא			curreret mihi qd vole-	πεν, ὃ παρέδωκε κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον ἐμοῦ·
				bã. Dixitq; isaac. Acce	dixit ãt isaac iacob. appropiqua mihi τ cõtrecta
				de huc vt tangã te fili	εἶπεν δὲ Ισαὰκ τῷ Ιακωβ· ἐγγισον μοι καὶ ψηλαφή-
				mi: & pbẽ vtrũ tu sis filius meus esau: an nõ.	σω σε τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἠσαῦ ἢ οὔ· ἤγ-
				Accessit ille ad	propiãquit ãt iacob ad isaac patrẽ suũ. et
				pẽm: & palpato eo: di	γισεν δὲ Ιακωβ πρὸς Ισαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ· καὶ
				xit isaac. Vox quidem	cõtrectauit eũ τ dixit: ipsa qdẽ vox: vox ia
				vox iacob ẽ: sed ma-	ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν, ἡ μὲν φωνὴ, φωνὴ Ια
				nus manus sũt esau. Et	cob. at man: manus esau. et nõ cognouit eũ
				nõ cognouit eũ: quia	κώβ· αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἠσαῦ· καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐ
				pilose manus similitudinẽ	erãt. n. man eius: sicut manus esau fra
				maioris exp̃sserãt. Bñ-	τὸν· ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ, ὡς αἱ χεῖρες Ἠσαῦ τοῦ ἀ
				dicens ergo illi ait. oooo	tris ei pilose. τ bñdixit ei. τ dixit
				Tu es filius meus esau	δελφοῦ αὐτοῦ δασείαι· καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν· καὶ εἶπεν
				Respondit. ego sum. oo	tu es fili me esau: ille ãt dixit: ego. et dixit ad
				At ille. Affer iquit mi	σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἠσαῦ; ὁ δὲ εἶπεν, ἐγώ· καὶ εἶπεν προ-
				hi cibos de venatione	fer mihi et comedã de venatione tua fili:
				tua fili mi: vt benedicat	σάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου τέκνον,
				tibi anima mea. Quos	et bñdicat tibi aia mea. τ attulit ei:
				cũ oblatos comedisset:	ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. καὶ προσήνεγκεν αὐ-
				obtulit ei ẽt vinũ. quo	et comedit. et obtulit ei vinũ: et bibit.
				hausto: dixit ad eũ. Ac	τῷ, καὶ ἔφαγεν· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιεν·
				cede ad me: ooooooooooo	et dixit et pater eius isaac. appropinq̃ mihi Deut. 11.d.
					καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ισαάκ· ἐγγισόν μοι

Pritiua chal. | **Interp.chal.** | **Transla.Chal.**

Pritiua chal.	Interp.chal.	Transla.Chal.
רְבָה דָּבָה לְבַשׁ		אַמּוֹהִי׃ וּסְיַבַת רִבְקָה יָת לְבוּשֵׁי עֵשָׂו בְּרָהּ רַבָּא דַּכְיָתָא דְּעִמָּהּ בְּבַיְתָא וְאַלְבֵּשַׁת יָת
צוּר		יַעֲקֹב בְּרָהּ זְעֵירָא׃ וְיָת מִשְׁכֵי דְּצַדְיֵי בַּר עִזֵּי אַלְבֵּשַׁת עַל יְדוֹהִי וְעַל שְׁעִירוּת צַוָּארֵיהּ׃
בָּשַׁל עוּל		וְיָהֲבַת יָת תַּבְשִׁילָא וְיָת לַחְמָא דַּעֲבָדַת בִּידָא דְיַעֲקֹב בְּרָהּ׃ וְעָאל לְוָת אֲבוּהִי וַאֲמַר אַבָּא
סָחַר אָכַל צוד		וַאֲמַר הָא אֲנָא טָאן אֲתִי בְּרִי׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב לְאֲבוּהִי אֲנָא עֵשָׂו בּוּכְרָךְ עֲבַדִית כְּמָה
בָּרַךְ אָחָא שָׁבַח		דְּמַלֵּילְתָּא עִמָּךְ קוּם כְּעַן אִיסְתָּחַר וְאִיכוֹל מִצֵּידִי דִּיתְבָרְכִנַּנִי נַפְשָׁךְ׃ וַאֲמַר
מָשַׁשׁ נָגַשׁ		יִצְחָק לְבְרֵיהּ מָה דֵּין אוֹחֵיתָ לְאַשְׁכָּחָא בְּרִי וַאֲמַר אֲרֵי זַמִּין יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָי׃ וַאֲמַר
קוֹל שָׁדַע		יִצְחָק לְיַעֲקֹב קָרֵיב כְּעַן וַאֲמוּשְׁנָךְ בְּרִי הַאַתְּ דֵּין בְּרִי עֵשָׂו אִם לָא׃ וּקְרִיב יַעֲקֹב לְוָת
יְהוָה		יִצְחָק אֲבוּהִי וּמַשְׁיֵיהּ וַאֲמַר קָלֵיהּ דְּיַעֲקֹב וִידָא יְדוֹהִי דְּעֵשָׂו׃ וְלָא אִשְׁתְּמוֹדְעֵיהּ
אָכַל צוד בָּרַךְ		אֲרֵי הֲוָאָה יְדוֹהִי כִּידֵי עֵשָׂו אֲחוּהִי שַׂעֲרָנִין וּבָרְכֵיהּ׃ וַאֲמַר אַתְּ דֵּין בְּרִי עֵשָׂו וַאֲמַר
שָׁתָה		אֲנָא׃ וַאֲמַר קָרֵיב מִדָּמֵי וְאִיכוֹל מִצֵּיד בְּרִי בְּדִיל דְּיִתְבָּרְכִנַּךְ נַפְשִׁי וְקָרֵיב לֵיהּ
		וַאֲסַק וְאַיְתִיל לֵיהּ חַמְרָא וּשְׁתִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ יִצְחָק אֲבוּהִי קָרֵיב כְּעַן

Pritiua chal. | **Interp.chal.**

pater eius. Et tulit rebecca vestimenta esau filij sui maioris que erant munda: que secũ erant in domo: et induit iacob filium suum minorem: τ pelles hedorum induit super manus eius τ super lenitatem colli sui. Et posuit edulia que fecerat τ panem in manu iacob filij sui. Et ingressus est ad patrem suũ: τ ait. Pater mi. Et dixit: ecce ego. Quis es tu fili mi. Et ait iacob patri suo. Ego sum esau primogenitus tuus: feci sicut mihi locutus es: surge obsecro: recumbe τ come de de venatione mea: vt bñdicat mihi aia tua. Et ait isaac filio suo. Quid est hoc qõ tam cito inuenisti fili mi? Et ait. Quoniã preparauit dño deus tuus coram me. Et dixit isaac ad iacob. Accede obsecro τ atrecta bo te fili mi: vtrũ tu sis filius meus esau: an nõ. Et ac cessit iacob ad isaac patrem suũ: τ atrectauit eum: et ait. Vox: vox iacob: τ manus: manus esau. et non cognouit eum: qm erant manus eius sicut manus esau fratris sui pilose: et benedixit ei: τ ait. Tu es filius meus esau? Et dixit: ego sum. Et ait. Accede coram me et comedam de venatione filij mei: vt benedicat tibi anima mea. Et obtulit ei τ comedit: τ attulit ei vinum et bibit. Et dixit ei isaac pater eius. Accede obsecro:

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.	Transla.B.Hiero.	Ter.Heb. Geñ. Ca.xxvij.	Pritiua.heb.
et osculare me fili. et appropiquãs osculat⁹ ẽ eũ.	& da mihi osculũ fili mi. Accessit & osculat⁹ est eũ. Staticq; vt sẽsit ve	וְשִׁקָּה־לִּי בְּנִי׃ וַיִּגַּשׁ וַיִּשַּׁק לוֹ ׀׀׀	נָשַׁק נָגַשׁ
καὶ φίλησόν με τέκνον· καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν·	stimẽtorũ eius fragrãtiã: bñdicẽs illi ait. Ec	וַיָּרַח אֶת־רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ ׀׀׀	
et odoratus ẽ odorẽ vestimẽtorũ ei⁹. et bñdi	ce odor filii mei sicut o	וַיֹּאמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה	
καὶ ὡσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ· καὶ εὐλό	dor agri: cui bñdixit dñs. Det tibi de	אֲשֶׁר בֵּרַכוֹ יְהוָה׃ וְיִתֶּן־לְךָ ׀׀׀׀׀	
γησεν αὐτόν· καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου, ὡς ὀσ	dor agri: cui bñdixit dñs. Det tibi de rore celi et de pinguedine	הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי	טָלַל
μὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν εὐλόγησε κύ· καὶ δώσει σοι ὁ θς	terre multitudinẽ frumẽti et vini. et seruiãt	הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ׃ יַעַבְדוּךָ	עָבַד
de rore celi: et de pinguedine	tibi populi: & adorent	עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲוּ לְךָ לְאֻמִּים הֱוֵה	עָמַם שָׁתָה
ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς	te tribus. Esto dñs	גְּבִיר לְאָחִיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי	גָּבַר
terre multitudinẽ frumẽti et vini. et seruiãt	fratrũ tuorũ: & in	אֻמְּךָ אֲרֹרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ	בָּרוּךְ
γῆς πλῆθος σίτου καὶ οἴνου. καὶ δουλευσάτωσάν σοι	curuẽtur ante te filii	בָּרוּךְ יְהִי כָּל־מְבָרְכֶיךָ ׀׀׀	הָיָה
gẽtes. et adorabũt te principes. et esto dñs	mẽs tue. q maledixe	לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּצֵא ׀׀	
ἔθνη· καὶ προσκυνήσουσί σοι ἄρχοντες· καὶ γίνου κύ τοῦ	rit tibi: sit ille maledic	יָצֹא יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו	פָּנָה
fratris tui. et adorabũt te filii patris tui.	tus. & qui bñdixerit ti	וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ׃ וַיַּעַשׂ גַּם	צוד עָשָׂה
ἀδελφοῦ σου· καὶ προσκυνήσουσί σοι υἱοὶ τοῦ πατρός σου.	bi: bñdictiõibus replea	הוּא מַטְעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר	טָעַם בּוֹא
q. maledixerit tibi: maledicẽ. at bñdicẽs tibi:	tur. Vix isaac sermonẽ	לְאָבִיו יָקֻם אָבִי וְיֹאכַל מִצֵּיד	קוּם אָכַל
ὁ καταρώμενός σοι, ἐπικατάρατος· ὁ δὲ εὐλογῶν σε,	ipleuerat: & egresso	בְּנוֹ בַּעֲבֻר תְּבָרְכַנִּי נַפְשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר	בֵּרַךְ אָמַר
bñdictus. et factũ ẽ postq̃ cessauit isaac	iacob foras:	לוֹ יִצְחָק אֲבִיו מִי אַתָּה וַיֹּאמֶר	
εὐλογημένος· καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ισαὰκ		אֲנִי בִּנְךָ בְּכֹרְךָ עֵשָׂו׃ וַיֶּחֱרַד יִצְחָק	חָרַד
bñdicẽs iacob filio suo: et factũ ẽ vt egref	venit Esau: coctosq;	חֲרָדָה גְדֹלָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי	
εὐλογοῦντα Ιακὼβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλ	de venatione	אֵפוֹא הוּא הַצָּד צַיִד וַיָּבֵא לִי	אַיֵּה צוד בּוֹא
suus ẽst iacob a facie isaac pris sui: et	cibos intulit patri: di	וָאֹכַל מִכֹּל בְּטֶרֶם תָּבוֹא וָאֲבָרְכֵהוּ	בּוֹא
ιεν Ιακὼβ ἀπὸ προσώπου Ισαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ	cens.	גַּם בָּרוּךְ יִהְיֶה׃ כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת	בָּרוּךְ
esau frater eius venit de venatiõe. et fe	Surge pater mi: & co	דִּבְרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה גְּדֹלָה	צָעַק
Ησαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας. καὶ ἐποίη	mede de venatione	וּמָרָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו	מָרַר
cit et ipse edulia: et obtulit patri suo.	filii tui: vt bñdicat mi	בָּרְכֵנִי גַם אֲנִי אָבִי׃ וַיֹּאמֶר בָּא	בּוֹא
σι καὶ αὐτὸς ἐδέσματα, καὶ προσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐ	hi anima tua. Dixitq;	אָחִיךָ בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בִּרְכָתֶךָ׃ ׀׀׀׀	רָמָה לָקַח
et dixit: surgat pater meus: et comedat de	illi isaac: quis enim es	וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב	
τοῦ· καὶ εἶπεν, ἀναστήτω ὁ πατήρ μου, καὶ φαγέτω ἀπὸ	tu. Qui respondit.		
venatiõe filii sui. vt bñdicat mihi ala tua.	Ego sũ filius tuus prio		
τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.	genitus esau. Expauit		
et dixit illi isaac pr̃ eius: dic eo tu: ille ãt di	isaac stupore vehemẽ		
καὶ εἶπεν αὐτῷ Ισαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, τίς εἶ σύ; ὁ δὲ εἶ	ti: & vltra q̃ eredi pt ad		
xit: ego sum filius tuus primogenitus esau. expauit ãt	mirãs ait. Quis igitur		
πεν, ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ησαῦ. ἐξέστη δὲ	ille est qui dudũ captã		
isaac stupore magno valde. et dixit: dic igit	venationẽ attulit mihi		
Ισαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα· καὶ εἶπεν, τίς οὖν	& comedi ex oĩb⁹: pri		
q̃ venat ẽ mihi venatiões: et tulit mihi: et comedi de	usq̃ tu venires. Bñdi		
ὁ θηρεύσας μοι θήραν, καὶ εἰσήνεγκέ μοι, καὶ ἔφαγον ἀ	xiq; ei & erit bñdictus		
oĩbus antecq̃ tu venireo. et bñdixi ei. et	Auditis esau sermoni		
πὸ πάντων πρό σε ἐλθεῖν· καὶ εὐλόγησα αὐτόν· καὶ	bus pris: irrugiit cla		
bñdict⁹ erit. factũ ẽ ãt q̃n audiuit esau	more magno: & cõster		
εὐλογημένος ἔσται· ἐγένετο δὲ κατὰ κράτος ἀκουσεν Ησαῦ τὰ	natus ait.		
verba isaac pr̃o sui. et clamauit voce ma	Bñdic ẽt & mihi pr̃ mi		
ῥήματα Ισαὰκ τοῦ πρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐβόησε φωνὴν με	Qui ait. Venit germa		
gna et amara valde. et ait: benedic	nus tuus fraudulẽter: &		
γάλην καὶ πικρὰν σφόδρα· καὶ εἶπεν, εὐλόγησον δὴ	accepit bñdictionẽ tuã.		
et mihi pr̃. ait ãt ille: veniẽs frater tu⁹ cus	At ille subiunxit. Iuste		
κἀμοὶ πρό· εἶπε δὲ αὐτῷ, ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ	vocatũ ẽ nomẽ ei⁹ iacob		
dolo: accepit bñdictionẽ tuã. et dixit: iuste			
δόλου, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σου. καὶ εἶπε, δικαίως			
vocatũ ẽ nomẽ eius iacob.			
ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιακώβ.			

Transla.Chal.	Interp.chal.	Pritiua chal.
וַנְשַׁק לִי בְּרִי וּקְרֵב וְנִשַּׁק לֵיהּ וְאַרַח יַת רֵיחָא דִּלְבוּשׁוֹהִי וּבָרְכֵיהּ וַאֲמַר חֲזֵי רֵיחָא	et osculare me fili mi. Et accessit & osculatus est eum: et odoratus est odorẽ vestimentorũ suorũ: & benedixit	רֵיחַ חָזָא
דִּבְרִי כְּרֵיחָא דְּחַקְלָא דְּשַׁפְיָא יְיָ׃ וְיִתֵּן לָךְ יְיָ מִטַּלָּא דִּשְׁמַיָּא וּמִטוּבָא דְּאַרְעָא	ei. Et ait. Ecce odor filii mei sicut odor agri: cui benedixit dñs. Det autẽ tibi dñs de rore celi & de bono ter	טַלָּא שְׁמַיָּא
וְסַגִּיאוּת עֲבוּר וַחֲמַר׃ יִפְלְחוּנָךְ עַמְמִין וְיִשְׁתַּעְבְּדוּן לָךְ מַלְכְוָן הֱוֵי רַב לַאֲחָיָךְ וְיִסְגְּדוּן לָךְ	re: & multitudine frumẽti & vini. Seruiant tibi popu	פָּלַח שְׁעְבַד הֱוָה
בְּנֵי אִמָּךְ לְיִשְׁתַּבְּחָא יְהוֹן לִישֵׁיזָבָךְ וּמְבָרְכָךְ יְהוֹן בְּרִיכִין וְיָהֲבָה כַּד שְׁצֵי יְצְחָק לְבָרָכָא יַת יַעֲקֹב	li: et subijciantur tibi regna: esto princeps fratribus	רַבָּא סָגֵד לָטַט
וַהֲוָה כְּדֵם מִיפַּק נָפַק יַעֲקֹב מִן קֳדָם יְצְחָק אֲבוּהִי וְעֵשָׁו אֲחוּהִי שָׁאִל מְצֵידֵיהּ׃ וְעָבַד אַף	tuis: & adorabũt te filii matris tue: maledicẽtes tibi	עָבַד אֻמָּא
הוּא מַתְבְּשִׁילִין וְאַיְתִי לַאֲבוּהִי וַאֲמַר לְאַבוּהִי יְקוּם אַבָּא וְיֵכוֹל מְצֵידֵיהּ דִּבְרִיהּ בְּדִיל	erunt maledicti: & bñdicentes tibi erunt benedicti.	אֻמָּא קוּם אָכַל
דְּיִתְבָּרְכִנַּנִי נַפְשָׁךְ׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְצְחָק אַבוּהִי מַאן אַתְּ וַאֲמַר אֲנָא בְּרָךְ בּוּכְרָךְ עֵשָׁו׃ וּתְוָה	Et factũ est cum cõsummasset isaac benedicere iacob:	צוד בָּרַךְ
יְצְחָק תְּוָהָא רַבָּא עַד לַחֲדָא וַאֲמַר מַן הוּא דְּיָכִי צַיְדָא וְאַיְתִי לִי וַאֲכָלִית מִכּוֹלָּא	iacob egrediente a facie isaac patris sui: esau fra	רַבָּה צוד עָוֹל
עַד לָא תֵיעוֹל וּבָרְכֵיהּ אַף בְּרִיךְ יְהֵא׃ כַּדְשְׁמַע עֵשָׁו יַת פִּתְגָמֵי אֲבוּהִי וְתָוָה צְוָחָא רַבָּא	ter eius veniebat de venatione sua. Et fecit quoq; ipse	שָׁמַע רַבָּה
וּמְרִירָא עַד לַחֲדָא וַאֲמַר לְאָבוּהִי בָּרְכַנִי אַף אֲנָא אַבָּא׃ וַאֲמַר עָאל אֲחוּךְ בְּחָכְמְתָא	edulia: & intulit patri suo: & dixit ei. Surgat pr̃ meus	
וְקַבֵּיל בִּרְכָתָךְ׃ וַאֲמַר קְרָא שְׁמֵיהּ דְּיַעֲקֹב	et comedat de venatione filii sui: vt benedicat mihi	
	ala tua. Et ait illi pater ei⁹. Quis est tu? Et dixit. ego	
	filius tuus primogenitus tu⁹ esau. Et admiratus est	
	isaac admiratiõe magna vsq; nimis. Et ait. Quis est	
	ille q venatus est venationẽ. & attulit mihi: & comedi	
	ex oĩbus priusq; intrares: & bñdixi ei: bñdict⁹ quoq;	
	erit. Q̃ audiuit esau ꝟba pris sui: clamauit clamore	
	magno & amaro vsq; nimis: & dixit pri suo. Bñdic ẽt	
	mihi pr̃ mi. et ait. Venit frater tu⁹ sapiẽter: & accepit	
	bñdictionẽ tuã. et ait. Recte vocatũ ẽ nomẽ ei⁹ iacob:	

Ter. Heb. (Pritiua heb. in margin)

עקב וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַעֲמַיִם אֶת בְּכֹרָתִי
לָקָח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בִּרְכָתִי
אמר ענה וַיֹּאמַר הֲלֹא אָצַלְתָּ לִּי בְּרָכָה׃ וַיַּעַן
גבר יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן גְּבִיר
שום נתן שַׂמְתִּיו לָךְ וְאֶת כָּל אֶחָיו נָתַתִּי
ירש לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֹשׁ סְמַכְתִּיו
עשה וּלְכָה אֵפוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר
עֵשָׂו אֶל אָבִיו הַבְרָכָה אַחַת הִוא לְךָ
נשא אָבִי בָּרְכֵנִי גַם אָנִי אָבִי וַיִּשָּׂא
בכה ענה עֵשָׂו קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ
ישב טלל יִהְיֶה מוֹשָׁבֶךָ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעָל׃
חיה וְעַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה וְאֶת אָחִיךָ
עבד רוד תַּעֲבֹד וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפָרַקְתָּ
עלל צור שטם עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ׃ וַיִּשְׂטֹם עֵשָׂו
אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרֲכוֹ
קרב אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ
יום הרג יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת יַעֲקֹב
נגד אָחִי׃ וַיֻּגַּד לְרִבְקָה אֶת דִּבְרֵי עֵשָׂו
שלח קרא בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב
אמר בְּנָהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו
נחם אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ׃ וְעַתָּה
קול בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַח לְךָ
אֶל לָבָן אָחִי חָרָנָה׃ וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ
יום שוב יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב
יחם חֲמַת אָחִיךָ׃ עַד שׁוּב אַף אָחִיךָ
מן עשה מִמְּךָ וְשָׁכַח אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לּוֹ

Trāsla. B. Hiero.

Supplātauit enī me: en altera vice. Priogenita mea añ tulit: & nūc secūdo surripuit bñdictionē meā. Rursūq3 ad patrē: nūqd nō reseruasti ait & mihi bñdictionē. Rñdit isaac. Dñm tuū illū cōstitui: & oēs frēs suos seruituti eius subiugaui. Frumento & vino stabiliui eum: & tibi post hec fili mi vltra quid faciam. Cui esau. Num vnā inquit tantū bñdictionē habes pater. mihi quoq3 obsecro vt bñdicas. Cumq3 eiulatu magno fleret: motus isaac dixit ad eū. In pinguedine terre & in rore celi desup erit benedictio tua. Viues in gladio: & fratri tuo seruies: tēpusq3 veniet cū excutias & soluas iugū eius de ceruicibus tuis. Oderat ergo sp esau iacob pro bñdictione qua benedixerat ei pater. Dixitq3 in corde suo. Venient dies luctus patris mei: & occidā iacob fratrē meū. Nunciata sūt hec rebecce. Que timens & vocans iacob filiū suū dixit ad eum. Ecce esau frater tuus minatur vt occidat te. Nunc ergo fili audi vocē meā: & cōsurgēs fuge ad laban frēm meū in aram: habitabisq3 cū eo dies paucos: donec requiescat furor fris tui: & cesset indignatio eius: obliuiscaturq3 eorū q̄ fecisti in eum. postea

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

supplātauit enī me iam secūdo: et primogenita
ἐπτέρνικε γάρ με ἤδη δεύτερον, τά τε πρωτοτόκιά
mea tulit. ꝛ nūc accepit bñdictionē meā. ꝛ dixit
μου εἴληφε. καὶ νῦν ἔλαβε τὴν εὐλογίαν μου. καὶ εἶπεν
esau prī suo. nō relicta ē mihi bñdictio
ἠσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ. οὐχ ὑπολέλειπταί μοι εὐλογία
prī? rñdens āt isaac dixit esau. si dñm illum
πάτερ; ἀποκριθεὶς δὲ ἰσαὰκ εἶπε τῷ ἠσαῦ. εἰ κύριον αὐτὸν
feci tuū: ꝛ oēs fratres eius ser-
ἐποίησά σου, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οἰκέ-
uos. frumēto et vino stabiliui eū. tibi āt qd faciam
τας. σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήριξα αὐτόν. σοὶ δὲ τί ποιήσω
fili. dixit āt esau ad patrē suū. nū bñdictio
τέκνον. εἶπε δὲ ἠσαῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. μὴ εὐλογία
vna tibi est prī? bñdic ꝛ mihi prī. cōpun- Hebr. 12.c.
μία σοί ἐστι πάτερ; εὐλόγησον δὴ κἀμὲ πάτερ. κατανυχ-
cto āt isaac: exclamauit voce esau: et fleuit.
θέντος δὲ ἰσαάκ, ἀνεβόησε φωνῇ ἠσαῦ, καὶ ἔκλαυσεν.
rñdens āt isaac prī eius: dixit ei: ecce de
ἀποκριθεὶς δὲ ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ ἀ-
pinguedine terre erit habitatio tua: et
πὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου, καὶ
de rore celi de sup. ꝛ in gladio
ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν. καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ
tuo viues. et fratri tuo seruies. erit āt quā-
σου ζήσῃ. καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. ἔσται δὲ ἡνί-
do deponas ꝛ detrahas iugū eius de col-
κα ἂν καθέλῃς καὶ ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τρα-
lo tuo. et iratus ē esau iacob pro bñ-
χήλου σου. καὶ ἐνεκότει ἠσαῦ τῷ ἰακὼβ περὶ τῆς εὐ-
dictione q̄ bñdixit ei prī eius. dixit āt esau in Abdie 1.a.
λογίας ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. εἶπε δὲ ἠσαῦ ἐν
mente sua: appropinquēt dies luctus
τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους
prīs mei: vt occidā iacob fratrē meū.
τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω ἰακὼβ τὸν ἀδελφόν μου. ἀ-
nūciata sūt āt rebecce verba esau filij sui
πηγγέλη δὲ ῥεβέκκᾳ τὰ ῥήματα ἠσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ
senioris. et mittens: vocauit iacob fi-
πρεσβυτέρου. καὶ πέμψασα, ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸν υἱ-
liū suū iuniorē: ꝛ dixit ei: ecce esau fra-
ὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ ἠσαῦ ὁ ἀ-
ter tuꝰ minatur tibi occidere te. nūc ergo
δελφός σου ἀπειλεῖταί σοι τοῦ ἀποκτεῖναί σε. νῦν οὖν
o fili audi meā vocē: et surgēs fu- G
ὦ τέκνον ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδρα-
ge in mesopotamiā ad laban fratrē
θι εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λάβαν τὸν ἀδελφόν
meū in charram: et habita cū eo dies aliquot:
μου εἰς χαρράν, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινάς,
donec auertatur furor et ira fratris
ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ
tui a te: ꝛ obliuiscatur q̄ fecisti ei.
σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ.

Pritiua chal.

כמן תרי
תוב רבב שוה
עבד
רום
הוה תוב טלל
חיה פלח עבר
עדה צור
קרב קטל חוה
קרא
קטל אזל יתב
תוב נשה

Interp. chal.

supplantauit enī me his duabus vicibus: primogenita mea tulit: ꝛ ecce nunc suscepit benedictionē meā. Et dixit. Nūqd nō reseruasti mihi bñdictionē. Rñditq3 isaac. Et dixit ad esau. Ecce principē cōstitui eū tibi: ꝛ oēs fratres suos dedi ei in seruos: ꝛ frumēto ꝛ vino stabiliui eum. Et nunc tibi qd faciā vltra fili mi. Et dixit esau patri suo. Nunqd bñdictio vna tantū est tibi pater mi: benedic quoq3 mihi pater mi. Et leuauit esau vocē suā ꝛ fleuit. Et respondit isaac pater eius: ꝛ ait illi. Ecce de optimo terre erit habitatio tua: ꝛ de rore celi desup: ꝛ in gladio tuo viues: ꝛ fratri tuo serues: et erit qñ transgredientur filij eius verba legis: auferes iugū eius de ceruicibus tuis. Et habuit esau odio iacob pro benedictiōe qua bñdixerat ei prī eius. Et dixit esau in corde suo: appropinquabunt dies luctꝰ prīs mei: ꝛ interficiā iacob fratrē meū. Nūciataq3 sunt rebecce vba esau filij sui maioris: ꝛ misit ꝛ vocauit iacob filiū suū minorē: ꝛ dixit ei. Ecce esau frī tuꝰ insidiat tibi vt iterficiat te. Et nūc fili mi acqesce mihi: ꝛ surge vade ad laban frēm meū in aran: ꝛ habitabis apud eū dies paucos: donec qescat ira frīs tui: donec reuertat ira frīs tui a te: ꝛ obliuiscat eiꝰ qđ fecisti ei.

Transla. Chal.

וּכְמַנִּי דְּנַן תַּרְתֵּין זִמְנִין יָת בְּכֵירוּתִי נְסֵיב וְהָא כְעַן קַבֵּיל בִּרְכְתִי וַאֲמַר הֲלָא שְׁבַקְתְּ
לִי בִּרְכְתָא׃ וַאֲתֵיב יִצְחָק וַאֲמַר לְעֵשָׂו הָא רַב שַׁוִּיתֵיהּ לָךְ וְיָת כָּל אֲחוֹהִי יְהָבִית לֵיהּ
לְעַבְדִין וְעִיבוּר וַחֲמַר סְעַדְתֵּיהּ וְלָךְ הָכָא מָה אַעְבֵּיד בְּרִי׃ וַאֲמַר עֵשָׂו לַאֲבוּהִי הֲבִרְכְתָא
חֲדָא הִיא לָךְ אַבָּא בָּרְכְנִי אַף אֲנָא אַבָּא וַאֲרֵים עֵשָׂו קָלֵיהּ וּבְכָא׃ וַאֲתֵיב יִצְחָק אֲבוּהִי
וַאֲמַר לֵיהּ הָא מְטוּבָא דְּאַרְעָא יְהֵא מוֹתְבָךְ וּמִטַּלָּא דִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא׃ וְעַל חַרְבָּךְ
תֵּיחֵי וְיָת אֲחוּךְ תִּפְלַח וִיהֵא כַּד יַעְבְּרוּן בְּנוֹהִי עַל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא וְתַעְדֵּי נִירֵיהּ
מֵעַל צַוְּארָךְ׃ וּנְטַר עֵשָׂו דְּבָבוּ לְיַעֲקֹב עַל בִּרְכְתָא דְּבָרְכֵיהּ אֲבוּהִי וַאֲמַר עֵשָׂו בְּלִבֵּיהּ
יִקְרְבוּן יוֹמֵי אֶבְלָא דְאַבָּא וְאֶקְטוֹל יָת יַעֲקֹב אֲחִי׃ וְאִתְחֲוָא לְרִבְקָה יָת פִּתְגָּמֵי עֵשָׂו
בְּרַהּ רַבָּא וּשְׁלַחַת וּקְרַת לְיַעֲקֹב בְּרַהּ זְעֵירָא וַאֲמַרַת לֵיהּ הָא עֵשָׂו אֲחוּךְ כָּמַן לָךְ
לְמִקְטְלָךְ׃ וּכְעַן בְּרִי קַבֵּיל מִנִּי וְקוּם אֵיתַיל לָךְ לְוָת לָבָן אֲחִי לְחָרָן׃ וְתִתֵּיב עִמֵּיהּ יוֹמִין
זְעִירִין עַד דְּיִתְתּוּב רוּגְזָא דַּאֲחוּךְ׃ עַד דְּיִתוּב רוּגְזָא דַּאֲחוּךְ מִנָּךְ וְיִתְנְשֵׁי יָת דַּעֲבַדְתְּ לֵיהּ

Trāsla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

et mittens accersam te inde: ne for
καὶ ἀποστείλας μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν, μὴ πο
te orber a duob⁹ vobis in die vna. vi
τι ἀποτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ſi
xit ãt rebecca ad ysaac infensa sum vite mee ppt
πε δὲ ῥεβέκκα πρὸς ἰσαὰκ προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ
filias filiorū het. si accepero iacob vro
τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν χέτ· ἐὰν λάβωμαι ἰακὼβ γυ
xem de filiabus terre huius: vt
ναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα⁹
quid mihi viuere.
τί μοι γὸ ζῆν. Ca.28.

A Duocās ãt ysaac iacob: benedixit
προσκαλεσάμενος δὲ ἰσαὰκ τὸν ἰακώβ, ηὐλόγησε
ei. et precepit ei: dicēs: nō accipies vroꝛē
αὐτὸν· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ, λέγων, οὐ λήψῃ γυναῖκα
de filiab⁹ chananeorū. surgēs fuge
ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων· ἀναστὰς ἀπόδραθι
in mesopotamiā: in domū bathuel pfis
εἰς τὴν μεσοποταμίαν, εἰς τὸν οἶκον βαθουὴλ πατρὸς τῆς
mſis tue. et accipe tibi ipſi vroꝛē de filia
μητρός σου· καὶ λάβε σεαυτῷ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέ
b⁹ laban fratris mſis tue. at de⁹ me⁹ bū
ρων λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου· ὁ δὲ θεός μου εὐλο
dicat tibi fili: et multiplicet te: et eris in cōgre
γήσαι σε, τέκνον, καὶ πληθύναι σε, καὶ ἔσῃ εἰς συνα⁹
gationē gētiū. et dabit tibi bñdictionē abrahā pfis
γωγὰς ἐθνῶν· καὶ δώσει σοι εὐλογίαν ἀβραὰμ τῷ πατρὶ
mei tibi: et semini tuo post te: ad hereditādā
μου σοί, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, κληρονομῆσαι
terrā incolatus tui. quā dedit de⁹ abra
τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου· ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ ἀβρα
am. et misit ysaac iacob. et abijt in
ὰμ. καὶ ἀπέστειλεν ἰσαὰκ τὸν ἰακώβ· καὶ ἐπορεύθη εἰς
mesopotamiā: ad laban filiū bathuel
τὴν μεσοποταμίαν, πρὸς λάβαν υἱὸν βαθουὴλ τοῦ
syri: fratrē rebecce mſis iacob et esau.
σύρου, ἀδελφὸν ῥεβέκκας τῆς μητρὸς ἰακὼβ καὶ ἠσαῦ.
vidit ãt esau q̄ bñdixit ysaac iacob: et mi
εἶδε δὲ ἠσαῦ ὅτι εὐλόγησεν ἰσαὰκ τὸν ἰακώβ, καὶ ἀπέ
sit in mesopotamiā syrie: accipere
πεμψεν εἰς τὴν μεσοποταμίαν τῆς συρίας, λαβεῖν
sibi vroꝛē inde cū bñdiceret ei. et pre
ἑαυτῷ γυναῖκα ἐκεῖθεν ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτόν· καὶ ἐπε
B ceptit ei: dicēs: nō accipies vroꝛē de filia
τέλατο αὐτῷ, λέγων, οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγα
bus chananeorū. et audiuit iacob pfes et
τέρων τῶν χαναναίων· καὶ ἤκουσεν ἰακὼβ τοῦ πρὸς καὶ
mſes suā. et pfect⁹ ē in mesopotamiā. et
τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη εἰς μεσοποταμίαν· καὶ
vidit esau: q̄ male sunt filie chanaan
εἶδεν ἠσαῦ, ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ θυγατέρες χαναὰν
coram ysaac pfe suo. et abijt esau ad
ἐναντίον ἰσαὰκ τοῦ πρὸς αὐτόν· καὶ ἐπορεύθη ἠσαῦ πρὸς

Transla.Chal'.

Trāsla.B.Hiero.

mittā⁰& adducā te ᵖ in
de huc.⁹Cur ooooooooooo
ʳvtroq; ʳorabor filio in
ˢvno⁰die. ooooooooooo
ʳDixitq; ˢrebecca ᵃad ᵇ isa
ac.ᶜTedet me ooooooooo
ᵈvite mee ᶜpropter ʳfilias
ᵍheth.ᵇSi ˢacceperit oooo
ʰiacob ᵗvxorem ᵐde stir
pe huius ooooooooooooo
ᵍterre:ʳnolo ᵗ viuere. ooo
Ca.28.

O Cauit ítaq; ᵇisaac
⁰iacob: ᶜ & bñdixit
ᶠeum.ᵍp̄cepitq; ei ᵇdicēs
ʰNoli ᵗaccipere ooooooooo
ᵐcōiugē⁰de genere ᶜcha
naan:sed ᵍvade & ꝑficis
scere ᶜin mesopotamiam
ᵉsyrie ᶠad domū ᵘbathuel
ˣpris ʳmis tue:ᵗ& accipe
ᵃtibi ᵇinde ᶜvxorem ᵇde fi
liabus ᶜlabā ᶠauficuli ᵍ tui.
ᵇDeus aūt ᵗ;op̄s ʰbñdicat
tibi ᵐ & crescere te faciat
ⁿatq; mltiplicet:⁰vt sis oo
ᵖī turbas ᵍpopulorū : ʳ &
det ˢtibi ᵗbñdictiōes ˣa
brae ᵗ & semini tuo post
te:ᵇvt possideas ᵇterram
ᶜpegrinatiōis tue: ʳ quā
ᵍpollicitus est auo tuo.
ʰCunq; dimisisset eum:
ᵗisaac ooooooooooooooo
⁰pfectus puenit ᵖ in me
sopotamiā ᵍsyrie ᵃad ᵇ la
ban ᶜfilium ⁰bathuel ᵉsyri
ʳfratrē ˢrebecce ᵃmis sue
ᵇVidēs ãt ᶜ Esau ʳq⁰bñdi
xisset pater suus ooooooo
ʰiacob:ᵗ& misisset ᵐ eū ⁿi
mesopotamiā⁰syrie:oooo
ᵖvt ʳide ᵃvxorē ᵇduceret:
ᶜ& post bñdictionē ᵗp̄ce
pisset ʳei ˢdicēs:ᵃnō ᵇacci
pies ᶜvxorem ooooooooo
⁰de filiabus ᶜchanaan :
ʳquodq; obediēs ᵍiacob
ᵗparētibus suis ᵐisset ⁿin
syriam: probans quoq;
ʳ q⁰ nō libēter aspiceret
ᵗfilias ᵘchanaan ooooooo
ˢpater suus:ᵃiuit ᶜad oooo
ooooooooooooooooo ooooo

Ter.Heb. Geſi. Ca.xxviij. Prima heb.

וָאֲשַׁלְּחָתִי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם הֲלָמָה ׀׀
אֶשְׁכַּל גַּם שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד׃ ׀׀׀ שָׁכַל שָׁנָה
וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל יִצְחָק קַצְתִּי ׀׀ קוּץ
בְּחַיַּי מִפְּנֵי בְּנוֹת חֵת אִם לֹקֵחַ ׀׀׀ חָיָה פָּנֶה
יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת חֵת כָּאֵלֶּה ׀׀׀ אִישׁ
מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִי חַיִּים׃ יחה
וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ Cap.xxviij.
אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא תִקַּח קָרָא בָּרַךְ צָוָה
מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃ קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה לָקַח יָלַךְ
אֲרָם בֵּיתָה בְתוּאֵל אֲבִי אִמֶּךָ ׀׀
וְקַח לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבָן ׀
אֲחִי אִמֶּךָ׃ וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ ׀
וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִתָ לִקְהַל ׀׀׀ פָּרָה רָבָה הָיָה
עַמִּים׃ וְיִתֶּן לְךָ אֶת בִּרְכַּת אַבְרָהָם נָתַן
לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ אֶת ׀׀ יָרַשׁ
אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים גּוּר
לְאַבְרָהָם׃ וַיְשַׁלַּח יִצְחָק אֶת יַעֲקֹב שָׁלַח
וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם אֶל לָבָן בֶּן בְּתוּאֵל
הָאֲרַמִּי אֲחִי רִבְקָה אֵם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו ׀׀׀ רָאָה
עֵשָׂו כִּי בֵרַךְ יִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְשִׁלַּח אֹתוֹ
פַּדֶּנָה אֲרָם לָקַחַת לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בָּרַכוֹ אֹתוֹ צָוָה לָקַח
וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה
מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃ וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל ׀׀׀ שָׁמַע
אָבִיו וְאֶל אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם׃
וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת כְּנָעַן ׀׀׀ רוּעַ
בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבִיו וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל

Interp.chal'.

Et mittā adducāq; te inde: cur orbabor ambob⁹ vobis
die vna: Et dixit rebecca ad isaac. Penitet me vite p
pter filias heth: si acceperit iacob vroꝛeꝫ de filiabus
heth similē istis de filiab⁹ terre : ad qd mihi est vita?
Cœpitq; isaac iacob ᵗ bñdixit ei: ᵗ dixit ei. Non accipies vroꝛē de filia- Ca.28
bus chanaan. Surge vade in mesopotamiam syrie in
domum bathuelis patris matris tue: ᵗ accipe tibi in
de vroꝛē de filiab⁹ laban frīs mſis tue. Et deus omni
potens benedicat tibi: ᵗ crescere te factat ᵗ multipli
cet te: ᵗ sis in turbas tribuum: ᵗ det tibi benedictio
nem abrahe ᵗ filio tuo tecum: vt possideas terram
habitationis tue: quam dedit deus abrahe. Et dimi
sit isaac iacob ᵗ abijt in mesopotamiā syrie ad laban
filiū bathuelis syri fratrē rebecce mſis iacob ᵗ esau.
Et vidit esau q⁰ bñdixit isaac iacob ᵗ misit eū in meso
potamiā syrie: vt acciperet inde sibi vroꝛē: ᵗ q⁰ ēndo
benedixit ei precepisset ei dicēs. Non accipies vroꝛē
de filiabus chanaā: ᵗ q⁰ obedisset iacob verbo patris
et matris sue: ᵗ iuisset in mesopotamiā syrie. Videns
igitur esau q⁰ displicuissent ᵗ filie chanaā in oculis isa
ac patris sui: abijt quoq; esau ad ooooooooooooo

Prima chal'.

שָׁלַח דִּבֵּר תָּכַל
תֵּרֵי עֶרֶב חָיָה
בָּנָה אָנַס
נָסַב אָזַל
נָסַב בָּרַךְ נָפַשׁ
סָנָא הָוָה נָתַן
יֵרֵת יָהַב

Transla.Chal'.

וְאִשְׁלָחִנֵּיךְ מִתַּמָּן לְמָה אֶתְכַּל מִתְרַוְיִתּוֹן יוֹמָא חַד׃ וַאֲמָרַת רִבְקָה לְיִצְחָק
עַקְתִּית מִן קֳדָם בְּנָת חֵת אִם נָסֵיב יַעֲקֹב אִתְּתָא מִבְּנָת חִיתָאָה כְּאִלֵּין מִבְּנָת אַרְעָא
לְמָה לִי חַיִּין׃ Ca.xxviij. וּקְרָא יִצְחָק לְיַעֲקֹב וּבָרִיךְ יָתֵיהּ וּפַקֵּדֵיהּ
וַאֲמַר לֵיהּ לָא תִּיסַּב אִתְּתָא מִבְּנָת כְּנָעַן׃ קוּם אֵיזֵיל לְפַדַּן אֲרָם לְבֵית בְּתוּאֵל אֲבוּהָ
דְּאִמָּךְ וְסַב לָךְ מִתַּמָּן אִתְּתָא מִבְּנָת לָבָן אֲחוּהָ דְּאִמָּךְ׃ וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ יָתָךְ וְיַפְשִׁי יָתָךְ
וְיִסְגְּנִנָּךְ וּתְהֵי לִכְנִשַׁת שִׁבְטִין׃ וְיִתֶּן לָךְ יָת בִּרְכָתָא דְּאַבְרָהָם לָךְ וְלִבְנָךְ עִמָּךְ
לְמֵירְתָךְ יָת אַרְעָא תַּתְבוּתָךְ דְּיָהַב יְיָ לְאַבְרָהָם׃ וּשְׁלַח יִצְחָק יָת יַעֲקֹב וַאֲזַל לְפַדַּן אֲרָם
לְוָת לָבָן בַּר בְּתוּאֵל אֲרַמָּאָה אֲחוּהָ דְּרִבְקָה אִמֵּיהּ דְּיַעֲקֹב וְעֵשָׂו׃ וְחָזָא עֵשָׂו אֲרֵי בָּרִיךְ
יִצְחָק יָת יַעֲקֹב וְשַׁלַּח יָתֵיהּ לְפַדַּן אֲרָם לְמִסַּב לֵיהּ מִתַּמָּן אִתְּתָא כַּד בָּרִיךְ יָתֵיהּ וּפַקֵּיד
עֲלוֹהִי לְמֵימַר לָא תִּיסַּב אִתְּתָא מִבְּנָת כְּנָעַן׃ וְשֵׁמַע יַעֲקֹב לְמֵימַר אַבּוֹהִי וְאִמֵּיהּ וַאֲזַל
לְפַדַּן אֲרָם׃ וְחָזָא עֵשָׂו אֲרֵי בִּישָׁן בְּנָת כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אֲבוּהִי׃ וַאֲזַל עֵשָׂו לְוָת

Transla.B.Hiero.

Tra.Heb. Geſi. Ca.xxviij. Prima heb.

יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת מָחֲלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל בֶּן אַבְרָהָם אֲחוֹת נְבָיוֹת עַל נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה׃
וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב
בַּמָּקוֹם הַהוּא׃ וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי
אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ׃ וְהִנֵּה יְהוָה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ
וֵאלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ׃ וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר
הָאָרֶץ וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפוֹנָה וָנֶגְבָּה וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ׃
וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֶזָבְךָ
עַד אֲשֶׁר אִם עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ׃ וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה
בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי׃ וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מָה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית
אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמָיִם׃ וַיַּשְׁכֵּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו
וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ׃ וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית אֵל וְאוּלָם
לוּז שֵׁם הָעִיר לָרִאשֹׁנָה׃ וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ
הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ׃ וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי
וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים׃ וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר
תִּתֶּן לִי עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ׃ וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְנֵי קֶדֶם׃ וַיַּרְא וְהִנֵּה
בְאֵר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים
וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבְּאֵר׃ וְנֶאֶסְפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים וְגָלֲלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר
וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן וְהֵשִׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֲלֵהֶם אַחַי
מֵאַיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מֵחָרָן אֲנָחְנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הַיְדַעְתֶּם אֶת לָבָן בֶּן נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ
יָדָעְנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר
הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא עֵת הֵאָסֹף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד
אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל הָעֲדָרִים וְגָלֲלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר
עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה הִוא׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת יַעֲקֹב אֶת רָחֵל בַּת
לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ
אֶת צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ׃ וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי
אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֶּד לְאָבִיהָ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ לָבָן אֶת שֵׁמַע יַעֲקֹב
בֶּן אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֵּק לוֹ וַיִּשַּׁק לוֹ וַיְבִאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לָבָן אֵלָיו אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים׃ וַיֹּאמֶר לָבָן
לְיַעֲקֹב הֲכִי אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִי מַה מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃ וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם
הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃ וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת תֹּאַר וְיְפַת מַרְאֶה׃
וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה׃ וַיֹּאמֶר לָבָן
טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים
וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבָן הָבָה אֶת אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ
יָמָי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ׃ וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃ וַיְהִי בָּעֶרֶב וַיִּקַּח
אֶת לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ
לְשִׁפְחָה׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה הִוא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל לָבָן מַה זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עָבַדְתִּי
עִמָּךְ וְלָמָּה רִמִּיתָנִי׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא יֵעָשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃
מַלֵּא שְׁבֻעַת זֹאת וְנִתְּנָה גַם אֶת הָאַחֶרֶת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים
אֲחֵרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַת זֹאת וַיִּתֶּן לוֹ אֶת רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן לָבָן
לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃ וַיָּבֹא גַּם אֶל רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת רָחֵל מִלֵּאָה
וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָהּ וְרָחֵל
עֲקָרָה׃ וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי עַתָּה
יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן לִי גַּם
אֶת זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי
יָלַדְתִּי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה
אֶת יְהוָה עַל כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת׃ וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא
רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הָבָה לִי בָנִים וְאִם אַיִן מֵתָה אָנֹכִי׃ וַיִּחַר אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל
וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי אֲשֶׁר מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי בָטֶן׃ וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא אֵלֶיהָ
וְתֵלֶד עַל בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה גַם אָנֹכִי מִמֶּנָּה׃ וַתִּתֶּן לוֹ אֶת בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
יַעֲקֹב׃ וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן לִי
בֵּן עַל כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים
נִפְתַּלְתִּי עִם אֲחֹתִי גַּם יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃ וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח
אֶת זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֶּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּא גָד וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גָּד׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאֹשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אָשֵׁר׃ וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קְצִיר
חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל לֵאָה תְּנִי נָא לִי
מִדּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט קָחְתֵּךְ אֶת אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת דּוּדָאֵי בְנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל
לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה
לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הַהוּא׃
וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי
אֲשֶׁר נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׂשכָר׃ וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֶבֶד טוֹב הַפָּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה בָנִים
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ זְבוּלֻן׃ וְאַחַר יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ דִּינָה׃ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רָחֵל וַיִּשְׁמַע
אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָהּ׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אָסַף אֱלֹהִים אֶת חֶרְפָּתִי׃ וַתִּקְרָא
אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
אֶל לָבָן שַׁלְּחֵנִי וְאֵלְכָה אֶל מְקוֹמִי וְאֶל אַרְצִי׃ תְּנָה אֶת נָשַׁי וְאֶת יְלָדַי אֲשֶׁר עָבַדְתִּי אֹתְךָ
בָּהֶן וְאֵלֵכָה כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עֲבֹדָתִי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבָן אִם נָא מָצָאתִי
חֵן בְּעֵינֶיךָ נִחַשְׁתִּי וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה בִּגְלָלֶךָ׃ וַיֹּאמֶר נָקְבָה מַשְׂכֻּרְתְּךָ עָלַי וְאֶתֵּנָה׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃ כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ
לְפָנַי וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֹתְךָ לְרַגְלִי וְעַתָּה מָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי לְבֵיתִי׃ וַיֹּאמֶר
מַה אֶתֶּן לָךְ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא תִתֶּן לִי מְאוּמָה אִם תַּעֲשֶׂה לִי הַדָּבָר הַזֶּה אָשׁוּבָה אֶרְעֶה צֹאנְךָ
אֶשְׁמֹר׃ אֶעֱבֹר בְּכָל צֹאנְךָ הַיּוֹם הָסֵר מִשָּׁם כָּל שֶׂה נָקֹד וְטָלוּא וְכָל שֶׂה עָקֹד בַּכְּשָׂבִים
וְטָלוּא וְנָקֹד בָּעִזִּים וְהָיָה שְׂכָרִי׃ וְעָנְתָה בִי צִדְקָתִי לִפְנֵיךָ כֹּל אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי לְשָׂכָר לֹא
תָּשִׁיב לִי כָּל אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ נָקֹד וְטָלוּא בָּעִזִּים וְעָקֹד בַּכְּשָׂבִים גָּנוּב הוּא אִתִּי׃ וַיֹּאמֶר לָבָן
הֵן לוּ יְהִי כִדְבָרֶךָ׃ וַיָּסַר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת הַתְּיָשִׁים הָעֲקֻדִּים וְהַטְלֻאִים וְאֶת כָּל הָעִזִּים
הַטְלָאוֹת וְנָקֹד כֹּל אֲשֶׁר לָבָן בּוֹ וְכָל שֶׂה לָבָן בַּכְּשָׂבִים וַיִּתֵּן בְּיַד בָּנָיו׃ וַיָּשֶׂם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב רֹעֶה אֶת צֹאן לָבָן הַנּוֹתָרוֹת׃ וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה
וְלוּז וְעַרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחְשֹׂף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת׃ וַיַּצֵּג אֶת הַמַּקְלוֹת
אֲשֶׁר פִּצֵּל בָּרְהָטִים בְּשִׁקֲתוֹת הַמָּיִם אֲשֶׁר תָּבֹאנָה הַצ

Pagina heb. | Ter. Heb. | Sep. | Ca. xxviij. | Trãsla. B. Hiero. | Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת מַחֲלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל בֶּן אַבְרָהָם אֲחוֹת נְבָיוֹת

יִשְׁמָעֵאל בֶּן אַבְרָהָם אֲחוֹת נְבָיוֹת

עַל נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יַעֲקֹב נָשָׂה אִישׁ

מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה וַיִּפְגַּע פָּגַע

בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ קוֹם לוֹן בּוֹא

וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם שׂוּם

מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם

הַהוּא וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב חֲלֹם יָצַב

אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה נָגַע

מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ׃ עָלָה

וְהִנֵּה יְהוָה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי נָצַב אֲנִי

יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי

יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב

עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ׃ וְהָיָה נָתַן

זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפָרַצְתָּ יָמָּה

וָקֵדְמָה וְצָפֹנָה וָנֶגְבָּה וְנִבְרְכוּ בְךָ בָּרָךְ

כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ׃ שָׁפַח

וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל

אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל שׁוּב

הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֶזָבְךָ עַד

אֲשֶׁר אִם עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר

דִּבַּרְתִּי לָךְ׃ וַיִּקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ

וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה

וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי׃ וַיִּירָא וַיֹּאמַר

מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי

אִם בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר

הַשָּׁמָיִם׃ וַיַּשְׁכֵּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח

Pagina chal. | Transla. Chal.

ישמעאל׃ ונסיבת מחלת בת ישמעאל בר אברהם אחתיה דנבית על נשוהי ליה

לאיתו׃ ונפק יעקב ממבירא דשבע ואזל לחרן׃ ושרא בחד אתרא ובת תמן ארי שמש

שמשא ונסיב מאבני אתרא ושוי אסיהדוהי ושכיב בהאתרא ההוא׃ וחלם והא

סולמא נעיץ לארעא ורישיה מטי עד צית שמיא והא מלאכיא דיי סלקין ונחתין

ביה׃ והא יקרא דיי מתקיים עלוהי ואמר אנא יי אלהא דאברהם אבוך ואלהיה

דיצחק ארעא דאת שכיב עלה לך אתננה ולבנך׃ ויהון בנך סגיאין כעפרא דארעא

ותתקף למערבא ולמדינתא ולצפונא ולדרומא ויתברכון בך דיליך כל זרעיות ארעא

ובזיל בנך׃ והא מיכרי בסעדך ואטיר יתך בכל אתר דתתרך ואתיבינך לארעא הדא

ארי לא אשבקינך עד דאעבד ית דמלילית לך׃ ואיתער יעקב משנתיה ואמר ברם

יקומטא יקרא דיי שרי באתרא הדין ואנא לא הוית ידע׃ ודחיל ואמר מה

דחיל אתרא הדין ליט דין אתר הדיוט אלהין אתר דרעוא ביה מן כדם ייי הדין

גרע כביל שמשא׃ ואקדים יעקב בצפרא ונסיב

Pagina chal. | Transla. Chal.

ישמעאל: ונסיבת מחלת בת ישמעאל בר אברהם אחתיה דנבית על נשוהי ליה

לאיתו׃ ונפק יעקב ממבירא דשבע ואזל לחרן׃ ושרא בחד אתרא ובת תמן ארי שמש

שמשא ונסיב מאבני אתרא ושוי אסיהדוהי ושכיב בהאתרא ההוא׃ וחלם והא

סולמא נעיץ לארעא ורישיה מטי עד צית שמיא והא מלאכיא דיי סלקין ונחתין

ביה׃ והא יקרא דיי מתקיים עלוהי ואמר אנא יי אלהא דאברהם אבוך ואלהיה

דיצחק ארעא דאת שכיב עלה לך אתננה ולבנך׃ ויהון בנך סגיאין כעפרא דארעא

ותתקף למערבא ולמדינתא ולצפונא ולדרומא ויתברכון בך דיליך כל זרעיות ארעא

ובזיל בנך׃ והא מיכרי בסעדך ואטיר יתך בכל אתר דתתרך ואתיבינך לארעא הדא

ארי לא אשבקינך עד דאעבד ית דמלילית לך׃ ואיתער יעקב משנתיה ואמר ברם

יקומטא יקרא דיי שרי באתרא הדין ואנא לא הויתי ידע׃ ודחיל ואמר מה

דחיל אתרא הדין ליט דין אתר הדיוט אלהין אתר דרעוא ביה מן כדם ייי הדין

גרע כביל שמשא׃ ואקדים יעקב בצפרא ונסיב

Interp. chal.

ישמעאל׃ ונסיבת מחלת בת ישמעאל בר אברהם אחתיה דנבית על נשוהי ליה

לאיתו׃ ונפק יעקב ממבירא דשבע ואזל לחרן׃ ושרא בחד אתרא ובת תמן ארי שמש

שמשא ונסיב מאבני אתרא ושוי אסיהדוהי ושכיב בהאתרא ההוא׃ וחלם והא

סולמא נעיץ לארעא ורישיה מטי עד צית שמיא והא מלאכיא דיי סלקין ונחתין

ביה׃ והא יקרא דיי מתקיים עלוהי ואמר אנא יי אלהא דאברהם אבוך ואלהיה

דיצחק ארעא דאת שכיב עלה לך אתננה ולבנך׃ ויהון בנך סגיאין כעפרא דארעא

ותתקף למערבא ולמדינתא ולצפונא ולדרומא ויתברכון בך דיליך כל זרעיות ארעא

ובזיל בנך׃ והא מיכרי בסעדך ואטיר יתך בכל אתר דתתרך ואתיבינך לארעא הדא

ארי לא אשבקינך עד דאעבד ית דמלילית לך׃ ואיתער יעקב משנתיה ואמר ברם

יקומטא יקרא דיי שרי באתרא הדין ואנא לא הויתי ידע׃ ודחיל ואמר מה

דחיל אתרא הדין ליט דין אתר הדיוט אלהין אתר דרעוא ביה מן כדם ייי הדין

גרע כביל שמשא׃ ואקדים יעקב בצפרא ונסיב

Pagina heb. | Ter. Heb. | Sep. | Ca. xxviij. | Trãsla. B. Hiero. | Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

hiſmaelẽ: & duxit vxo
rẽ abiq; his q̃s prius ha
bebat: melech filiã hiſ
mael filii abraã ſororẽ
nabaioth. Igitur egreſ
ſus iacob ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
de berſabee pgebat ha
ran. Cunq; veniſſet ∞∞∞
ad quẽdã locũ: & vellet
in eo requeſcere poſt ſo
lis occubitũ: tulit de la
pidibus qui iacebant: &
ſupponens capiti ſuo
dormiuit in eodẽ loco
Viditq; in ſomnis ſca
lam ſtantem ∞∞∞∞∞∞∞
ſup terrã & cacumẽ illi
us tãgẽs celũ: angelos
quoq; dei aſcendentes
& deſcendentes per eã:
& dñm innixũ ſcale di
cẽtẽ ſibi. Ego ſum ∞∞∞
dñs deus abraã pẽs
tui & deus ∞∞∞∞∞∞∞∞
iſaac. Terram in qua
dormis ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
tibi dabo & ſemini tuo
eritq; ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ſemen tuũ quaſi puluis
terre. Dilaberis ∞∞∞∞
ad oriẽtẽ & occidẽtẽ &
ſeptẽtrionẽ & meridiẽ:
& benedicentur in te
& in ſemine tuo cũcte
tribus terre. Et ero cu
ſtos tuus quocunq; ∞∞∞
perrexeris: & reducam
te in ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
terram hãc: nec dimit
tam niſi ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
compleuero vniuerſa
que ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
dixi. Cunq; euigilaſſet
iacob de ſomno: ∞∞∞∞
ait. Vere dñs eſt in lo
co iſto: ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
& ego neſciebam. Pa
uensq; : ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
terribilis ẽ inquit lo
cus iſte. Nõ eſt hic ali
ud niſi domus dei &
porta ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
celi. Surgẽs ergo iacob
mane tulit ∞∞∞∞∞∞∞∞

iſmael. & accepit maeleth filiã iſmael
ἰσμαὴλ. καὶ ἔλαβε τὴν μαελὲθ θυγατέρα ἰσμαὴλ
filij abraã: ſororẽ nabeoth ad vxo
τοῦ υἱοῦ ἀβραάμ, ἀδελφὴν ναβαιὼθ πρὸς ταῖς γυναι
res ſuas vroẽ. et egreſſus é iacob de pu
ξὶν αὐτοῦ γυναῖκα. καὶ ἐξῆλθεν ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέα
teo turamẽti. & abiit in charrã. et occurrit
τος τοῦ ὅρκου. καὶ ἐπορεύθη εἰς χαρράν. καὶ ἀπήντη
loco. & dormiuit ibi. occiderat n. ſol. & tu
σε τόπῳ. καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. ἐδύσατο γὰρ ὁ ἥλιος. καὶ ἔλα
lit de lapidib loci: et poſuit ad ca
βεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκεν πρὸς κε
put ſuũ. et dormiuit in loco illo. &
φαλῆς αὐτοῦ. καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. καὶ
ſomniauit. et ecce ſcala firmata in terra:
ἐνυπνιάσθη. καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ,
cui caput peruenieb at in celum. et angeli
ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ οἱ ἄγγελοι
dei aſcendebãt & deſcẽdebãt ſup eã. et
τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτήν. καὶ
dñs firmat erat ſup eã. et dixit: ego deus
κύριος ἐστηρίκτο ἐπ' αὐτῆς. καὶ εἶπεν, ἐγὼ ὁ θεὸς
patris tui abraã: et de iſaac. ne
τοῦ πατρός σου ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ. μὴ
timeas. terra in q̃ tu dormis ſup eã: tibi da
φοβοῦ. ἡ γῆ ἐφ' ἧ σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώ
bo eã: et ſemini tuo. et erit ſe
σω αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματί σου. καὶ ἔσται τὸ σπέρ
men tuũ ſicut arena terre. & dilatabitur
μα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς. καὶ πλατυνθήσεται
ad mare: et auſtrũ: et ad aquilonẽ: et ad
ἐπὶ θάλασσαν, καὶ λίβα, καὶ ἐπὶ βορρᾶν, καὶ ἐπὶ
orientẽ. et benedicentur in te eẽ
ἀνατολάς. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ
tribus terre: & in ſemine tuo. et ecce
φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. καὶ ἰδοὺ
ego tecũ cuſtodiẽs te in terra oi: quoclq;
ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν τῇ γῇ πάσῃ, οὗ ἐ
perrexeris. & reducam te in terrã hãc.
ὰν πορεύσῃ. καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύ
q̃ nõ te derelinquã: donec fac
την. ὅτι ἐγκαταλείπω, ἕως τοῦ ποι
am ego oia q̃cũq; locut ſũ tibi. & ſurrexit
ἥσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι. καὶ ἐξηγέρθη
iacob de ſõno ſuo. et dixit: q̃ ẽ do
ἰακὼβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, ὅτι ἔστι κύ
min in loco iſto: ego ãt nõ ſciebam. & ti
ριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδειν. καὶ ἐφο
muit. et dixit: q̃ terribilis locus iſte. nõ
βήθη. καὶ εἶπεν, ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος. οὐκ
eſt hoc niſi dom dei. et hec porta
ἔστι τοῦτο ἀλλ' ἢ οἶκος θεοῦ. καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ
celi. et ſurrexit iacob mane: et tulit
οὐρανοῦ. καὶ ἀνέστη ἰακὼβ τὸ πρωΐ, καὶ ἔλαβε

Interp. chal.

ישמעאל׃ ונסיבת מחלת בת ישמעאל בר אברהם אחתיה דנבית על נשוהי ליה
לאיתו׃ ונפק יעקב ממבירא דשבע ואזל לחרן׃ ושרא בחד אתרא ובת תמן ארי שמש
שמשא ונסיב מאבני אתרא ושוי אסיהדוהי ושכיב בהאתרא ההוא׃ וחלם והא
סולמא נעיץ לארעא ורישיה מטי עד צית שמיא והא מלאכיא דיי סלקין ונחתין
ביה׃ והא יקרא דיי מתקיים עלוהי ואמר אנא יי אלהא דאברהם אבוך ואלהיה
דיצחק ארעא דאת שכיב עלה לך אתננה ולבנך׃ ויהון בנך סגיאין כעפרא דארעא
ותתקף למערבא ולמדינתא ולצפונא ולדרומא ויתברכון בך דיליך כל זרעיות ארעא
ובזיל בנך׃ והא מיכרי בסעדך ואטיר יתך בכל אתר דתתרך ואתיבינך לארעא הדא
ארי לא אשבקינך עד דאעבד ית דמלילית לך׃ ואיתער יעקב משנתיה ואמר ברם
יקומטא יקרא דיי שרי באתרא הדין ואנא לא הויתי ידע׃ ודחיל ואמר מה
דחיל אתרא הדין ליט דין אתר הדיוט אלהין אתר דרעוא ביה מן כדם ייי הדין
גרע כביל שמשא׃ ואקדים יעקב בצפרא ונסיב

lapidē: quē supposuit illic ad caput suū: et
τὸν λίθον, ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ
statuit eū titulū: et effudit oleū sup sū
ἔστησεν αὐτὸν στήλην, καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄ
mitatē ei⁹. et vocauit nomē loci illius:
κρον αὐτῆς· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου,
dom⁹ dei. et lammaus erat nomē ciuitati prius:
οἶκος θεοῦ· καὶ λαμμαοὺς ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότε
τ vouit iacob votū: dicēs: si fuerit dñs
Sapi. 10.b. ρον. καὶ ηὔξατο ἰακὼβ εὐχὴν, λέγων, ἐὰν ᾖ κύριος ὁ
Genū. de⁹ mecū: et custodierit me in via hac: qua
11.b. θεὸς μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ φυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ
Infra. ego ambulabo: τ dederit mihi panē ad comedēdū: τ
35.b. ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν, καὶ
vestimētū ad induēdū: et reuersus fuero cū sa
ἱμάτιον περιβαλέσθαι, καὶ ἀποστρέψομαι μετὰ σω
lute in domū patris mei: et erit mihi do
τηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ἔσται μοι κύ
min⁹ in deū: τ lapis iste quē statui titulū: erit mihi
ριος εἰς θεόν, καὶ ὁ λίθος οὗτος ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι
dom⁹ dei: et oīm que mihi dederis decima
οἶκος θεοῦ, καὶ πάντων ὧν ἐάν μοι δῷς, δεκάτην
decimabo ea tibi.
ἀποδεκατώσω αὐτὰ σοι. Ca. 29.
A Et eleuās iacob pedes: abijt in terrā
καὶ ἐξάρας ἰακὼβ τοὺς πόδας, ἐπορεύθη εἰς γῆν
orientis: ad laban et bathuel syro: fra
ἀνατολῶν, πρὸς λάβαν τὸν ἐκ βαθουὴλ τοῦ σύρου, ἀδελ
trē rebecce mřis iacob et esau. et videt. τ ecce
φὸν ῥεβέκκας μρὸς ἰακὼβ καὶ ἡσαῦ. καὶ ὁρᾷ. καὶ ἰδοὺ
puteus in agro. erantāt illic tres greges oui
φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ. ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβά
um requiescentes in eo. ex .n. puteo illo
των ἀναπαυόμενα ἐπ᾽ αὐτοῦ. ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκεί
adaquabāt pecora. lapis āt erat magn⁹ sup os
νου ἐπότιζον τὰ ποίμνια. λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στό
putei: et cōgregabātur illic oīa pe
ματι τοῦ φρέατος, καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποί
cora et pastores: et reuoluebant lapidē ab
μνια καὶ οἱ ποιμένες. καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ
ore putei: et adaquabāt oues:
στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα,
et rursus reponebant lapidē sup os
καὶ πάλιν ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ
putei in locū suū: dixitāt illis iacob:
φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰακώβ,
fratres vnde estis vos? illi āt dixerūt: ex charran. ait
ἀδελφοὶ πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ εἶπαν, ἐκ χαρράν. εἶπε
āt illis: nūqd cognoscitis laban filiū nachor? illi āt di
δὲ αὐτοῖς, μὴ γινώσκετε λάβαν τὸν υἱὸν ναχώρ; οἱ δὲ εἶ
xerūt: cognoscim⁹. ait āt illis: san⁹ ē? illi āt dixerūt:
παν, γινώσκομεν. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπον,
B san⁹ est. et ecce rachel filia eius venit cum
ὑγιαίνει. καὶ ἰδοὺ ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ

lapidem que supposue
rat capiti suo: oooooooooo
& erexit in titulū fun
dens oleum desuper.
Appellauitq; nomē vr
bis oooooooooooooooooooo
bethel: que prius luza
vocabatur. oooooooooo
Vouit etiam votū di
cens. oooo oooooooooooooo
Si fuerit deus mecum:
& custodierit me oooo
in via per quam ego
ambulo: oooooooooooooo
& dederit mihi panem
ad vescendū & vestimē
tū ad induēdū: reuer
susq; fuero pspere ad
domum pris mei: erit
mihi dñs in deū: & la
pis iste quem erexi in
titulū: vocabitur oooooo
domus dei: cūctorūq;
que dederis mihi oooo
decimas offeram tibi.
Profectus .Ca.29.
ergo Iacob venit
in terram orientalem:
& vidit puteū in agro:
tres oooooooooooooooooo
quoq; greges ouium
accubantes iuxta eum.
Nam ex illo adaqua
bantur pecora: oooooooo
& os eius grandi lapi
de claudebatur. Mosq; e
rat vt cūctis ouibus cō
gregatis deuoluerent oo
lapidē: & refectis ooooo
oooooooooooooooooooooo
gregibus rursum su oo
per os ooooooooooooooo
putei ponerent. Dixit
q; ad pastores. oooooooo
Frēs vři estis. Qui res
ponderunt de aran. oooo
Quos iterrogās. nun
quid ait nostis oooooooo
laban filiū nachor? Dí
xerunt. Nouimus. oooo
Sanus ne est inquit. oo
Valet inquiunt: ooooooo
& ecce rachel filia eius
venit cum oooooooooooo

אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו
וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל
רֹאשָׁהּ׃ וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם
הַהוּא בֵּית אֵל וְאוּלָם לוּז שֵׁם הָעִיר
לָרִאשֹׁנָה׃ וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר
אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמָרַנִי
בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ
וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ׃
וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי
וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים׃ וְהָאֶבֶן
הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה
בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן לִי
עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ׃ וַיִּשָּׂא
יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְנֵי קֶדֶם׃
וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה שָׁם
שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ
כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים
וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבְּאֵר׃ וְנֶאֶסְפוּ
שָׁמָּה כָל הָעֲדָרִים וְגָלֲלוּ אֶת
הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת
הַצֹּאן וְהֵשִׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי
הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב
אַחַי מֵאַיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מֵחָרָן
אֲנָחְנוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַיְדַעְתֶּם
אֶת לָבָן בֶּן נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ׃
וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ
שָׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם

שׂוּם נָצַב
קָרָא
אָלַם
נָדַר
הָיָה
הָלַךְ
שׁוּב שָׁלַם
שׂוּם נָצַב הָיָה
כָּלַל נָתַן עָשַׂר
Cap.xxix.
נָשָׂא
רָאָה
עָלָה
שָׁקָה
אָסַף
שׁוּב
קוּם אָמַר
בּוֹא

Transla.Chal.

יַת אַבְנָא דְשַׁוִּי אִיסָדוֹהִי וְשַׁוִּי יָתַהּ קָמָה וַאֲרִיק מִשְׁחָא עַל רֵישַׁהּ׃ וּקְרָא יַת שְׁמָא
דְאַתְרָא הַהוּא בֵּיתְאֵל וּבְרַם לוּז שְׁמָא דְקַרְתָּא בְּקַדְמֵיתָא׃ וְקַיֵּים יַעֲקֹב קְיָם לְמֵימַר
אִם יְהֵא מֵימְרָא דַיָי בְּסַעְדִּי וְיִטְּרִנַּנִי בְּאוֹרְחָא הָדֵין דַּאֲנָא אָזֵיל וְיִתֵּן לִי לַחְמָא
לְמֵיכַל וּכְסוּ לְמִלְבַּשׁ׃ וְאֵיתוּב בִּשְׁלָם לְבֵית אַבָּא וִיהֵא מֵימְרָא דַיָי לִי לֶאֱלָהּ׃
וְאַבְנָא הָדָא דְשַׁוֵּיתִי קָמָא תְּהֵא דְאִיהֵי פָּלַח עֲלַהּ קֳדָם יְיָ וְכֹל דְתִתֵּן לִי חַד מִן
עַשְׂרָא אַפְרְשִׁנֵּיהּ קֳדָמָךְ׃ Ca.xxix. וּנְטַל יַעֲקֹב רַגְלוֹהִי וַאֲזַל לַאֲרַע
בְּנֵי מַדִינְחָא׃ וַחֲזָא וְהָא בֵירָא בְּחַקְלָא וְהָא תַמָּן תְּלָתָא עֶדְרִין דְעָאן רְבִיעִין עֲלַהּ אֲרֵי
מִן בֵּירָא הַהוּא מַשְׁקַן עֶדְרַיָּא וְאַבְנָא רַבְּתָא עַל פּוּמָא דְבֵירָא׃ וּמִתְכַּנְּשִׁין תַּמָּן כָּל
עֶדְרַיָּא וּמְגַנְדְּרִין יַת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְבֵירָא וּמַשְׁקַן יַת עָנָא וּמְתִיבִין יַת אַבְנָא עַל
פּוּמָא דְבֵירָא לְאַתְרַהּ׃ וַאֲמַר לְהוֹן יַעֲקֹב אַחַי מְנָן אַתּוּן וַאֲמַרוּ מֵחָרָן אֲנַחְנָא׃ וַאֲמַר
לְהוֹן הַיְדַעְתּוּן יַת לָבָן בַּר נָחוֹר וַאֲמַרוּ יְדַעְנָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן הֲשְׁלָם לֵיהּ וַאֲמַרוּ שְׁלָם
וְהָא רָחֵל בְּרַתֵּיהּ אָתְיָא עִם

Interp.chal.

lapidem quē supposuerat capiti suo: τ statuit eum in titulū: τ effudit oleum sup caput eius. Et vocauit nomen loci illi⁹ bethel: nomē aūt ciuitatis luz prius vocabatur. Et vouit iacob votum dicens. Si fuerit verbum dei in adiutorium meum: τ custodierit me in via hac in qua ego ambulo: τ dederit mihi panem ad vescendum: τ vestimentum ad induendum: et reuersus fuero in pace in domum patris mei: et erit mihi verbum domini in deum: τ lapis iste quem posui in titulum: erit super quem seruiam coram domino. et omnium que dederis mihi vnum ex decem separabo coram te. Cap. 29.

Et leuauit iacob pedes suos: et abijt in terram filiorū orientis. et vidit. Et ecce puteus in agro: et ecce ibi tres greges ouium accubantes iuxta eum: quia de puteo illo adaquabātur greges: τ lapis grandis erat super os putei. Et congregabantur ibi oēs greges: τ deuoluebant lapidem ab ore putei: τ adaquabant oues: et reducebāt lapidem super os putei i locū suū. Dixitq; eis iacob. Fratres mei vnde estis? et dixerunt. De aran nos sumus. et dixit eis. Nunquid nostis laban filium nachor. τ dixerunt. Nouimus. Et dixit eis. Nunquid pax est ei. et dixerunt. Pax. Et ecce rachel filia eius veniebat cum ooooo

Primitiua chal.

שְׁוָה סְהַד קוּם
רִיק קוּם אֲמַר
אֲמַר נְטַר נְתַן
אֲכַל כְּסָה לְבַשׁ
תּוּב הֲוָה שְׁוָה
קוּם הֲוָה נְתַן
פְּרַשׁ נְטַח בּוּר
שְׁקָה רְבַע כְּנַשׁ
נְגַד תּוּב

Pritiua heb.	Tex. Heb.	Heb.	La. xxix.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
הַצֹּאן׃	וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל			grege suo. Dixitq; ia-	oubꝰ patris sui. ⁊ virit eis iacob:
לֹא עֵת הֶאֱסֹף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ				cob. Adhuc multum	τῶν προβάτων τῶ πρὸς αὐτὸς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰακώβ,
הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא	נוֹכַל			diei supest: nec est tps	adhuc ē dies multa nōdū vt cōgregētur greges.
עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל הָעֲדָרִים				vt reducātur ad caulas	ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλὴ οὔπω συναχθῆναι τὰ κτήνη.
וְגָלְלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר				greges. Date añ potū	adaquātes oues: abeuntes pascite. illi
וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃ עֹדֶנּוּ מְדַבֵּר				ouibus: & sic eas ad pa	ποτίσαντες τὰ πρόβατα, ἀπελθόντες βόσκετε. οἱ
עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאן אֲשֶׁר				stū reducite. Qui rñde	δὲ εἶπον, οὐ δυνάμεθα, ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας
לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה הִוא׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר				rūt. Nō possumus do-	pastores: et reuoluāt lapidē a
רָאָה יַעֲקֹב אֶת רָחֵל בַּת לָבָן אֲחִי				nec oia pecora congre	τοὺς ποιμένας, καὶ ἀποκυλίσωσι τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ
אִמּוֹ וְאֶת צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ				gentur: & amoueamus	puteo: ⁊ adaquem oues. adhuc eo lo
יַעֲקֹב וַיְגַל אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי				lapidem de ore putei:	φοῦντος, καὶ ποτίσωμεν τὰ πρόβατα. ἔτι αὐτοῦ λα
הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת צֹאן לָבָן אֲחִי				vt adaq̃mus greges. oo	quēte illis: et ecce rachel filia laban ve
אִמּוֹ׃ וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא				Adhuc loq̃batur: & ec	λοῦντες αὐτοῖς, καὶ ἰδοὺ ῥαχὴλ θυγάτηρ λάβαν ἤρ
קֹלוֹ וַיִּבְךְּ׃ וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל				ce rachel veniebat cū	χετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πρὸς αὐτὸς. αὐτὴ γὰρ ἐ
כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן רִבְקָה				ouibus pris sui. Nā gre	σκεπτο ὁ ποίμνια τοῦ πρὸς αὐτὸς. ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν
הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֶּד לְאָבִיהָ׃ וַיְהִי				gē ipsa pascebat. Qui	iacob rachel filiā laban fratris mris sue:
כִּשְׁמֹעַ לָבָן אֶת שֵׁמַע יַעֲקֹב בֶּן				cum vidisset iacob: &	ἰακὼβ ῥαχὴλ θυγατέρα λάβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐ
אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֵּק לוֹ				sciret consobrinam suā	et ouem laban fratris mris sue. ⁊ προσελθὼν ἰακὼβ, ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ φρέ
וַיְנַשֵּׁק לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ				ouesq; laban auunculi	ατος, καὶ ἐποτίσατο τὰ πρόβατα λάβαν
וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל הַדְּבָרִים				sui:	fratris mris sue. ⁊ osculat ē iacob ra
הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עַצְמִי				amouit lapidem quoo	chel. et clamās voce sua: fleuit. et indica-
וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ				puteus claudebatur: &	uit rachel: q frater pris sui est: et q
יָמִים׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי אָחִי				adaquato grege oooooo	filie rebecce est. ⁊ currēs nūciauit
אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי מַה				osculatus est eam. Et	⁊ οὐδὲ ἐγένετο ὡς ἤκουσε λάβαν τὸν ὄνομα ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ
מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃ וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם				eleuata oooooooooooooo	pri suo: fm verba hec. factū ē ⁊ vt au
הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃				voce fleuit: & idicauit	διηγήσατο λάβαν τὸν ὄνομα ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ,
וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת				ei oooooooooooooooooo	cucurrit in occursum eius. ⁊ cōplexus eū: osculat ⁊
				frater esset pris sui	introduxit illū in domū suā. ⁊ narrauit laban
				& filius rebecce. oooooo	oia verba eius. et dixit ei laban: ex oſſ
				At illa festinans nūcia	meus ⁊ ex carne mea es tu. et fuit cū eo mēsē dieꝝ.
				uit patri suo. Quioooooo	dixit ãt laban iacob. q: eni frater me⁹ es: nō seruies
				cum audisset venisse ia	mihi gratis? nūcia mihi: q̃d tua merces ē. at laban
				cob filium ooooooooooo	duc filie erant. nomē maioris lia. et nomē mi
				sororis sue: occurrit oo	nōris rachel. at oculi lie infirmi. rachel ãt pulchra
				obuiã ei cõplexusq; eũ	⁊ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. καὶ περιλαβὼν αὐτὸν, ἐφίλησε
				& in oscula ruens: du	⁊ induxit illū in domū suā. ⁊ narrauit laban
				xit in domū suā. Audi	καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ διηγήσατο τῷ λάβαν
				tis autem cauſis itineris:	oia verba eius. et dixit ei laban: ex oſſ
				respondit. Os meum	meus ⁊ ex carne mea es tu. et fuit cū eo mēsē dieꝝ.
				es & caro mea. Et post	μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ. καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν
				q̃ ipleti sunt dies mēsis	dixit ãt laban iacob. q: eni frater me⁹ es: nō seruies
				vnius: dixit ei. Nū qa	εἶπεν δὲ λάβαν τῷ ἰακώβ. ὅτι οὖν ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις
				frater meus oooooooooo	mihi gratis? nūcia mihi: q̃d tua merces ē. at laban
				es: gratis seruies mihi?	μοι δωρεάν; ἀπάγγειλόν μοι, τί σοι μισθὸς ἔσῃ. τῷ δὲ λάβαν
				Dic quid oooooooooo	duc filie erant. nomē maioris lia. et nomē mi
				mercedis accipias. Ha	νος θυγατέρες ἦσαν. ὄνομα τῇ μείζονι, Λεία. καὶ ὄνομα τῇ νε
				bebat vero duas filias.	de: rachel. at oculi lie infirmi. rachel ãt pulchra
				Nomē maioris lia: mi	τέρᾳ, ῥαχήλ. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λείας ἀσθενεῖς· ῥαχὴλ δὲ καλὴ

Pritiua chal.	Transla. Chal.	Interp. chal.
עָאן רָבִב כָּנַשׁ	oubus. Et ait. Ecce adhuc multū diei supest: non est	אָמַר רָא עוֹד יוֹמָא רָבָא לָא עִדָּן לְמִיכְנֵשׁ בְּעִירָא אַשְׁקוּ עָנָא וְאֵיזִילוּ רְעוּ׃
שְׁמָה אֲזַל רָעָה	tēpus vt colligãtur pecora: adaquate oues ⁊ ite ad pa	אֲמָרוּ לָא נִיכוֹל עַד דְּיִתְכַּנְשׁוּן כָּל עֲדָרַיָּא וְיַגְּדְרוּן יָת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְּבֵירָא
יְכַל גְּדַד בּוּר	stum. Et dixerūt. Non possumus: donec cōgregẽtur	וְנַשְׁקֵי יָת עָנָא׃ עַד דְּהוּא מְסַיַּיל עִמְּהוֹן וְרָחֵל אָתַת עִם עָנָא דִּי לְאֲבוּהָ אֲרֵי רַעְיְתָא
מֶלַל אֲתָא רָעָה	oēs greges ⁊ deuoluãt lapidē ab ore putei: ⁊ potū de	הִיא׃ וַהֲוָה כַּד חֲזָא יַעֲקֹב יָת רָחֵל בַּת לָבָן אֲחוּהָא דְּאִמֵּיהּ וְיָת עָנָא דְּלָבָן אֲחוּהָא דְּאִמֵּיהּ
שָׁקָה	mus ouib⁹. Ebhuc ille loq̃batur cuz eis: ⁊ rachel ve	קָרִיב יַעֲקֹב וְגַלְּדַר יָת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְּבֵירָא וְאַשְׁקִי יָת עָנָא דְּלָבָן אֲחוּהָא דְּאִמֵּיהּ׃
רוּם קוֹל בָּכָה	nit cū ouibus patris sui: nam oues ipsa pascebat. Et	נְשַׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וּנְטַל קָלֵיהּ וּבְכָא׃ וְחַוִי יַעֲקֹב לְרָחֵל אֲרֵי בַּר אָח אֲבוּהָא
חֲוֵה	factū est cum vidisset iacob rachel filiā laban fratris	הוּא וַאֲרֵי בַּר רִבְקָה הוּא וּרְהָטַת וְחַוְיָאת לַאֲבוּהָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע לָבָן יָת שְׁמַע יַעֲקֹב
עֹול שָׁעָה	matris sue: ⁊ ouco laban fratris matris sue: accessit	בַּר אֲחָתֵיהּ וּרְהָטַת לְקַדָּמוּתֵיהּ וְנַשַּׁק לֵיהּ וְנָשֵׁיק לֵיהּ וְאַעֲלֵיהּ לְבֵיתֵיהּ וְאִשְׁתָּעִי
יְהַב	iacob ⁊ reuoluit lapidē ab ore putei: ⁊ adaq̃uit ouco	לְלָבָן יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין׃ וַאֲמַר לֵיהּ לָבָן בְּרִירִי וּבְשָׂרִי אַתְּ וְיָתִיב עִמֵּיהּ
בַּלַח חֲוֵה תְּרֵי	laban fratris matris sue. Et osculat⁹ est iacob rachel:	יַרְחִין תְּרֵין׃ וַאֲמַר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲמִדְּלְחֵינָךְ אֲחִי אַתְּ וְתִפְלְחִנַּנִי חַוִּילִי מָה אַגְרָךְ׃ וּלְלָבָן תַּרְתֵּין
רַבַּב אָאָה	et leuauit vocē suā ⁊ flcuit. Et narrauit iacob rachel	בְּנָן שׁוּם רַבְּתָא לֵאָה וְשׁוּם זְעֵירְתָּא רָחֵל׃ וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הֲוָת שַׁפִּירָא
	q filius sororis pris sui ipse esset: ⁊ q filius rebecce	
	esset: ⁊ cucurrit ⁊ nūciauit patri suo. Et factū est cum	
	audisset labā rumorē de iacob filio sororis sue: cucur	
	rit in occursum eius: ⁊ ampleratus est eū: ⁊ osculat⁹	
	est eū: ⁊ introduxit eum in domū suā: ⁊ narrauit labā	
	oia verba hec. Et ait ei laban. Etiq; cõsanguine⁹ me⁹	
	et caro mea tu es: ⁊ habitauit cū eo mensem dierū. Et	
	dixit labā ad iacob. Numqd q: ff me⁹ es seruies mihi	
	gratis? indica mihi q̃ erit merces tua. Habebat autē	
	laban duas filias: nomē maioris lia ⁊ nomē minoris	
	rachel. Oculi ãt lie erãt pulchri: ⁊ rachel erat decora	

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

aspectu. et decora facie valde. dilexit ãt
τῷ εἴδει, καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα. ἠγάπησε δὲ
rachel iacob. et dixit: seruiã tibi septẽ
τὴν ῥαχὴλ ὁ Ἰακώβ. καὶ εἶπε, δουλεύσω σοι ἑπτὰ
ãnos pro rachel filia tua iuniore. di
ἔτη περὶ ῥαχὴλ τῆς θυγατρός σου τῆς νεωτέρας. εἶ-
xit ãt laban: melius tibi dare me eam: q̃
πε δὲ λάβαν, βέλτιόν σοι δοῦναί με αὐτήν, ἢ
dare me cũ viro alteri. habita mecũ. et
δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ. οἴκησον μετ' ἐμοῦ. καὶ
seruiuit iacob pro rachel ãnos septẽ. et erãt
ἐδούλευσεν Ἰακὼβ περὶ ῥαχὴλ ἔτη ἑπτά. καὶ ἦσαν
coã eo quasi dies pauci: eo q̃ diligeret
ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι, διὰ τὸ ἀγα-
ret ipse eam. dixit ãt iacob ad laban: da mihi
πᾶν αὐτὴν αὐτόν. εἶπε δὲ Ἰακὼβ πρὸς λάβαν, δός μοι
vxorẽ meã: impleti sũt enĩ dies: vt
τὴν γυναῖκά μου, διότι πεπλήρωται γὰρ οἱ ἡμέραι, ὅπως
ingrediar ad illã. cõgregauit ãt labã oẽs
εἰσέλθω πρὸς αὐτήν. συνήγαγε δὲ λάβαν πάντας
viros loci: t fecit nuptias. t
τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου, καὶ ἐποίησε γάμους. καὶ
facta ẽ vespa. t accipiẽs liã filiã su-
ἐγένετο ἑσπέρα. καὶ λαβὼν Λείαν τὴν θυγατέρα αὐ-
am introduxit ad iacob. et ingressus ẽ ad eã
τοῦ, εἰσήγαγε πρὸς Ἰακώβ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν
iacob. dedit ãt laban lie filie sue zel
Ἰακώβ. ἔδωκε δὲ λάβαν Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελ-
phan ancillã suã: illi ancillã. et fa-
φὰν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην. καὶ ἐγέ-
ctũ ẽ ãt mane. et ecce erat lia. dixit ãt iacob ad
νετο δὲ τὸ πρωΐ. καὶ ἰδοὺ ἦν Λεία. εἶπε δὲ Ἰακὼβ πρὸς
laban. dd hoc fecisti mihi: nõne pro ra-
τὸν λάβαν. Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; οὐ περὶ ῥα-
chel seruiui tibi: et quare decepisti me:
χὴλ ἐδούλευσά σοι; καὶ ἵνατί παρελογίσω με;
dixit ãt laban: nõ est sic in loco illo:
εἶπε δὲ λάβαν, οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ τού-
dare iuniorẽ anteq̃ seniorẽ.
τῳ, δοῦναι τὴν νεωτέραν πρὸ τῆς πρεσβυτέρας.
imple ergo septena huius: et dabo tibi
συντέλεσον οὖν τὴν ἑβδομάδα ταύτης, καὶ δώσω σοι
et hãc pro ope q̃ operãt fuerio apũ me:
καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοί,
F ãnos septẽ alios. fecit ãt iacob sic. et imple
ἔτη ἑπτὰ ἕτερα. ἐποίησε δὲ Ἰακὼβ οὕτως. καὶ ἀπε-
uit hebdomadã ciꝰ. et dedit illi la-
πλήρωσε τὴν ἑβδομάδα αὐτῆς. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λα-
ban rachel filiã suã illi vxorẽ. de
βὰν ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, αὐτῷ γυναῖκα. ἔδω
dit ãt laban rachel filie sue ballam ancillã su
κεν δὲ λάβαν ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλὰδ τὴν παιδίσκην αὐ-
am illi ancillã. t ingressus ẽ ad rachel. dilexit ãt
τῇ παιδίσκην. καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν ῥαχήλ. ἠγάπησε δὲ

Transla. Chal.

פָּרִיעָא וְאַמְרָה: וּרְחִים יַעֲקֹב יָת רָחֵל וַאֲמַר אֶפְלְחִנָּךְ שְׁבַע שְׁנִין דְּרָחֵל בְּרַתְּךְ
זְעֵירְתָּא: וַאֲמַר לָבָן טָב דְּאֶתֵּן יָתַהּ לָךְ מִדְּאֶתֵּן יָתַהּ לְגֶבַר אָחֳרָן תֵּיב עִמִּי: וּפְלַח
יַעֲקֹב בְּרָחֵל שְׁבַע שְׁנִין וַהֲווֹ בְעֵינוֹהִי כְּיוֹמִין זְעֵירִין בְּדִרְחִים יָתַהּ: וַאֲמַר יַעֲקֹב לְלָבָן
הַב יָת אִתְּתִי אֲרֵי שְׁלִימוּ יוֹמַי פּוּלְחָנִי וְאֵיעוֹל לְוָתַהּ: וּכְנַשׁ לָבָן יָת כָּל אֵינַשֵׁי אַתְרָא
וַעֲבַד מִשְׁתְּיָא: וַהֲוָה בְּרַמְשָׁא וּדְבַר יָת לֵאָה בְּרָתֵיהּ וְאַעֵיל יָתַהּ לְוָתֵיהּ וְעָל לְוָתַהּ:
וְיָהַב לָבָן לָהּ יָת זִלְפָּה אַמְתֵיהּ לְלֵאָה בְּרָתֵיהּ לְאַמְהוּ: וַהֲוָה בְּצַפְרָא וְהָא הִיא לֵאָה
וַאֲמַר לְלָבָן מָה דָּא עֲבַדְתְּ לִי הֲלָא בְּרָחֵל פְּלַחִית עִמָּךְ וְלָמָּה שַׁלְהַרְתָּנִי: וַאֲמַר לָבָן לָא
יִתְעֲבֵיד כְּדֵין בַּאֲתַרְנָא לְמִיתַּן זְעֵירְתָּא קֳדָם רַבְּתָּא: אַשְׁלֵם שְׁבוּעְתָּא דְּדָא וְנִיתַּן לָךְ
אַף יָת דָּא בְּפוּלְחָנָא דְּתִפְלַח עִמִּי עוֹד שְׁבַע שְׁנִין אָחֳרָנִין: וַעֲבַד יַעֲקֹב כְּדֵין וְאַשְׁלֵם
שְׁבוּעְתָּא דְּדָא וְיָהַב לֵיהּ יָת רָחֵל בְּרָתֵיהּ לֵיהּ לְאִינְתּוּ: וְיָהַב לָבָן לְרָחֵל בְּרָתֵיהּ יָת
בִּלְהָה אַמְתֵיהּ לָהּ לְאַמְהוּ: וְעָאל אַף לְוָת רָחֵל וּרְחִים

Trãsla. B. Hiero.

facie & venusto aspectu. quã diligẽs iacob:
ait. Seruiam tibi septẽ annis pro rachel filia tua iuniore. di
xit laban: melius tibi dare me eam: q̃ viro alteri. habita mecũ.
seruiuit iacob pro rachel ãnis septẽ. & videbantur ei
illi pauci dies p̃ amoris magnitudine.
Dixitq̃ ad laban. Da mihi
vxorẽ meã: qa iã tempus ipletũ est: vt ingrediar ad illã. Qui vocatis
multis amicorũ turbis ad cõuiuiũ: fecit nuptias: & vespere
liam filiam suam intro
duxit
ad eũ: dans
ancillam filie zelpham
nomine. Ad quã cũ ex
more iacob fuisset igres
sus: facto mane vidit
liam: & dixit ad socerũ suũ. Quid est quod
facere voluisti. Nonne
pro rachel seruiui tibi.
Quare iposuisti mihi.
Rñdit laban. Non
est i loco nostro cõsue
tudinis: vt minores
ãñ tradamus ad nuptias. Imple hebdomadã
dierũ huius copule: & hãc quoq̃ dabo tibi p
ope quo seruiturus es
mihi septem
annis aliis. Acqeuit pla
cito:
& hebdomada transac
ta:
rachel duxit vxorem:
cui pater
seruam balam tradide
rat. Tandemq̃ potitus
optatis nuptiis

Tex. Heb. Gen. Ca. xxix. Pritiua heb.

רָאָה אֲבַב
תֹּאַר יְפַת מַרְאֶה וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב
אֶת רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע
שָׁנָה שָׁנָה
שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה וַיֹּאמֶר
לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ
לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי וַיַּעֲבֹד
יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ
בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ
אֹתָהּ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבָן הָבָה
אֶת אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמָי וְאָבוֹאָה
אֵלֶיהָ וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת כָּל אַנְשֵׁי
הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה וַיְהִי בָּעֶרֶב
וַיִּקַּח אֶת לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ
אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ
אֶת זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ
שִׁפְחָה וַיְהִי בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה הִוא לֵאָה
וַיֹּאמֶר אֶל לָבָן מַה זֹּאת
עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עָבַדְתִּי עִמָּךְ
וְלָמָּה רִמִּיתָנִי וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא
יֵעָשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצְּעִירָה
לִפְנֵי הַבְּכִירָה מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת
וְנִתְּנָה לְךָ גַּם אֶת זֹאת בַּעֲבֹדָה
אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שֶׁבַע
שָׁנִים אֲחֵרוֹת וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן
וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן לוֹ אֶת
רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּתֵּן לָבָן
לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ
לְשִׁפְחָה וַיָּבֹא גַּם אֶל רָחֵל וַיֶּאֱהַב

Interp̃. chal.

forma t decora aspectu. Et dilexit iacob rachel: t ait. Seruiã tibi septẽ annis pro rachel filia tua minori. Et dixit laban: melius est vt dem eam tibi: quam vt tradã viro alteri: habita mecũ. Et seruiuit iacob pro rachel septẽ annis: t fuerunt in oculis eius quasi dies pauci: eo q̃ diligebat eam. Et dixit iacob ad labã. Da mihi vxorẽ meã: quoniã impleti sunt dies seruitutis mee: t ingrediar ad illã. Congregauitq̃ laban oẽs viros loci: t fecit conuiuiũ. et facto vespere tulit liam filiã suaꝫ: t introduxit eam ad eum: t ingressus est ad eam. t dedit laban zelphã ancillam suã lie filie sue in famulam. Et facto mane ecce ipsa erat lia: t dixit ad laban. Quid est hoc q̃ fecisti mihi: nonne pro rachel seruiui apud te: quare ergo mẽtitus es mihi: Et ait laban. Non solet fieri hoc in loco nostro: vt detur minor ante quã maior. Imple hebdomadam huius: t dabimus tibi etiam hanc: pro seruitute qua seruies mihi adhuc septem annis aliis. Et fecit iacob sicut dixerat: t impleuit hebdomadam huius. Et dedit ei rachel filiam suam in vxorẽ. Et dedit laban rachel filie sue balam ancillam suam in famulã. Et ingressus est etiam ad rachel: dilexit

Pritiua chal.

רְאָה חֲזֵה פְּלַח
שְׁנָה טוֹב נְתַן
חֲבֵב הֲוָה
יְהַב אִתָּא עוֹל
שְׁתָּה עוֹל
אֲמָה
עֲבַד נְתַן רַבָּא
שְׁלַם פְּלַח שְׁנָה
אִנְתָּא

Pditiua heb. Ter.Heb. Gen. Ca.xxx.

נַם אֶת רָחֵל מְלֵאָה וַיִּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא
יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת
רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה׃ וַתַּהַר לֵאָה
וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן
כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי
עַתָּה יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי
שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן לִי גַּם אֶת זֶה
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃ וַתַּהַר עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפַּעַם
יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ
שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ
לֵוִי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר
הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת יְהוָה עַל כֵּן
קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת׃

Cap.xxx.

וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה
לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ
וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הָבָה לִי בָנִים
וְאִם אַיִן מֵתָה אָנֹכִי׃ וַיִּחַר אַף
יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת
אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי
בָטֶן׃ וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה
בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֶד עַל בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה
גַּם אָנֹכִי מִמֶּנָּה׃ וַתִּתֶּן לוֹ אֶת בִּלְהָה
שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
יַעֲקֹב׃ וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב
בֵּן׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִי אֱלֹהִים
גַּם שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן לִי בֵּן עַל כֵּן
קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃ וַתַּהַר עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן לְיַעֲקֹב שֵׁנִית׃ וַתֹּאמֶר
רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי
עִם אֲחֹתִי גַּם יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃ וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה
מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ
וַתִּתֶּן אֶת לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃ וַתֵּלֶד
זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה בֵּן לְיַעֲקֹב׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּא גָד וַתִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ גָּד׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה
בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה
בְּאֻשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ אָשֵׁר׃ וַתֵּלֶד רָאוּבֵן בְּנֵי
לֵאָה וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה
וַיָּבֵא אֹתָם אֶל לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר
רָחֵל אֶל לֵאָה תְּנִי נָא לִי מִדּוּדָאֵי
בְנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט קַחְתֵּךְ
אֶת אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת דּוּדָאֵי
בְנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ
הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַיָּבֹא
יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא
לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא
כִּי שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְנִי
וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה׃ וַיִּשְׁמַע
אֱלֹהִים אֶל לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד
לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה
נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר נָתַתִּי
שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
יִשָּׂשכָר׃ וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד
בֵּן שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה
זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֶבֶד טוֹב הַפַּעַם
יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה
בָנִים וַתִּקְרָא שְׁמוֹ זְבוּלֻן׃ וְאַחַר
יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ דִּינָה׃
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רָחֵל וַיִּשְׁמַע
אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָהּ׃
וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אָסַף
אֱלֹהִים אֶת חֶרְפָּתִי׃ וַתִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יֹסֵף יְהוָה לִי
בֵּן אַחֵר׃

Pditiua chal.

שְׁנָה גְּבַל
עֲדָה קָרָא
כְּרַם
מָרָא
עֲדָה חֲבַר
יְדָה
עֲמַר יְלַד
חָזָה יְהַב נָעָה
סוּת בָּעָה
יְלַד טְעָה אָמָה
יְלַד רְבַב נָעָה
אִתָּא עוֹל עָדָה

Transla.Chal.

et rachel magio & liam. Et seruiuit apud eum rursus
alios septē annis: & manifestus fuit cotā dño q odio
ſa esset lia: et dedit ei vt cōciperet: & rachel erat ſteri
lis. Et cōcepit lia & peperit filiū: & vocauit nomen ei⁹
ruben: quia dixit: qsh manifesta fuit cotas dño iniu
ria mea: nunc enim diliget me maritus meus: & cōce
pit rursus & peperit filiū: et ait. Quia auditū est cotā
dño quoniā odio habita essem ego: & dedit mihi etiaꝫ
hunc: & vocauit nomen eius ſimeon. Cōcepitq; iterū
et peperit filiū: & ait. Nunc hac vice copulabitur mi
hi maritus meus: q: peperi ei tres filios: propterea
vocauit nomē eius leui. Et cōcepit vltra & pepit filiū:
et ait. Hac vice confitebor: cotā dño. Propterea voca
uit nomen eius iuda. ceſſauitq; parere. Ca. 30.

ET vidit rachel q non peperat et iacob: & inui
dit rachel sorori sue: et dixit ad iacob. Da mihi
filios: alioquin morior. Et iratus est furor iacob in
rachel: & ait. Numquid a me tu petis filios? non ne a
facie domini debuisses petere: qui prohibuit a te ge
nerationem ventris tui? et ait. Ecce ancilla mea ba
la: ingredere ad eam: vt pariat: & ego ero nutrix: et
ſuſcipiā quoq; ego filios ex ea. Et dedit ei balam an
cillam ſuam in vxorem. & ingreſſus est ad eam iacob:
et concepit bala & peperit filium iacob:

Trisla.B.Hiero.

amorē sequētis priori ꝑ
tulit: dseruiens eapud eū
septē annis alijs. Vi
dens autem ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
dñs qdespiceret liam
aperuitꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
vuluā eius: sororē steri
li pmanente. Quie con
ceptū genuit filiū: vo
cauitq; nomē eius rubē
dices. Vidit dñs humi
litatē meam. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
Nūc amabit me vir me
us. Rursumq; cōcepit
& pepit filium: & ait.
Qm audiuit me dñs
haberi contēptui: ꝯꝯꝯ
dedit et istū mihi. ꝯꝯꝯ
Vocauitq; nomen eius
simeon. Cōcepitq; ter
tio & genuit aliū filiū.
dixitq;. Nunc quoq;oo
copulabitur mihi ma
ritus meus: eo qd pepe
rim ei tres filios. & id
circo appellauit nomē
eius leui. quarto concep
pit & pepit filiū: & ait.
Modo confitebor do
mino. Et ob hoc ꝯꝯꝯꝯ
vocauit eū iudā. Cessa
uitq; parere. Ca.30
QErnēs aūt rachel
qd infecunda esset:
inuidit sorori sue: ꝯꝯꝯꝯ
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
& ait marito suo. Dacꝯ
mihi liberos: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
alioquin moriar. Cui
iratus ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
respondit iacob. Num
pro ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
deo ego sum: qui priꝯ
uauit te fructu ꝯꝯꝯꝯꝯ
vētris tui. Atilla. Hēo
inquit famulā balam:
ingredere ad illā vt pa
riat sup genua mea: &
habeā ex illa filios. De
ditq; illi balam ꝯꝯꝯꝯꝯ
in cōiugiū. Que ingreſ
so ad se viro: ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
concepit & pepit ꝯꝯꝯꝯ
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Trisla.Grec.lxx.cū interp.latina.

rachel magio quā liam. et seruiuit ei septē
ραχὴλ μᾶλλον ἢ λείαν. καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ
anos alios. videō ãt dñs: q odio habeꝫ lia: aperuit
ἔτη ἕτερα. ἰδὼν δὲ κύριος, ὅτι μισεῖται λεία, ἤνοιξε
vulvã eius. rachel ãt erat sterilis. & conce
τὴν μήτραν αὐτῆς. ραχὴλ δὲ ἦν στεῖρα. καὶ συνέλα
pit lia. et pepit filiũ iacob. & vocauit no
βε λεία καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ ἰακώβ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄ
men eius: ruben. dicens: q: vidit dñs
νομα αὐτοῦ, ῥουβήν. λέγουσα, ὅτι ἐπίδε κύριος τὴν
humilitatē meā: nūc me diliget vir meus. et
ταπείνωσίν μου, νῦν με ἀγαπήσει ὁ ἀνήρ μου. καὶ
concepit rursum lia. et pepit filiũ secũdũ
συνέλαβε πάλιν λεία. καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ
iacob. et dixit: q audiuit dñs: q odio habeor:
ἰακώβ. καὶ εἶπεν, ὅτι ἤκουσε κύριος, ὅτι μισοῦμαι,
et addidit mihi et hũc. vocauit ãt nomē
καὶ προσέδωκέ μοι καὶ τοῦτον. ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα
eius: symeon. et concepit adhuc. & pepit filiũ. 1.Pa
ralip.2
αὐτοῦ, συμεών. καὶ συνέλαβεν ἔτι. καὶ ἔτεκεν υἱόν.
et dixit: in hoc tẽpore apũ me erit vir me⁹.
καὶ εἶπεν, ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου.
pepi eni et tres filios. ꝓpt hoc vocauit no
ἔτεκον γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄ
men eius: leui. et concipiens adhuc: pepit filiũ.
νομα αὐτοῦ, λευί. καὶ συλλαβοῦσα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν.
et dixit nũc adhuc hoc confitebor: dño.
καὶ εἶπε, νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ.
ꝓpt hoc vocauit nomen eius: iudam. et
διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰούδαν. καὶ
cessauit parere.
ἔστη τοῦ τίκτειν.

Ca.30.

VIdens ãt rachel: q non pepit iacob:
ἰδοῦσα δὲ ῥαχὴλ, ὅτι οὐ τέτοκε τῷ ἰακώβ,
et invidit rachel sorori sue. & dixit
καὶ ἐζήλωσε ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς. καὶ εἶπε τῷ
iacob da mihi filiũ. alioqui: moriar ego.
ἰακώβ, δός μοι τέκνον. εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγώ.
iratus ẽt ãt iacob rachel. et dixit ei: nũqd q
θυμώθη δὲ ἰακὼβ τῇ ῥαχήλ. καὶ εἶπεν αὐτῇ, μὴ ὀστέ
deo ego sum. q priuauit te fructu ventris? dixit
θεοῦ ἐγώ εἰμι. ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας; εἶπε
ãt rachel iacob: ecce ancilla mea bala.
δὲ ῥαχὴλ τῷ ἰακώβ, ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου βαλλά.
ingredere ad illã. et pariet sup genua mea:
εἴσελθε πρὸς αὐτήν. καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου
et habebo filios ex illa. et dedit bal
καὶ τεκνοποιήσομαι ἐξ αὐτῆς. καὶ ἔδωκε βαλ
lam ancillã suã illi vroꝛẽ. ingressus ẽt
λὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. εἰσῆλθε δὲ
ad eã iacob. & cõcepit balla ancil
πρὸς αὐτὴν ἰακώβ. καὶ συνέλαβε βαλλὰ ἡ παιδί
la rachel. et pepit iacob
σκη ῥαχήλ. καὶ ἔτεκε τῷ ἰακὼβ ꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯ ꝯꝯ

Interp.chal.

אַף יָת רָחֵל מְלֵיאָה וּפְלַח עִמֵּיהּ עוֹד שְׁבַע שְׁנִין אָחֳרָנִין׃ וּגְלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי שָׂנִיאַתָּא
לֵאָה וִיהַב לַהּ עֻבְּרָא׃ וְעָדְיָאַת לֵאָה וְיָלְדַת בַּר וְקָרֵת שְׁמֵיהּ רְאוּבֵן אֲרֵי
אֲמָרַת אֲרֵי גְּלֵי קֳדָם יְיָ בְּעָנְיִי אֲרֵי כְעַן יְרַחֲמִנְנִי בַּעֲלִי׃ וְעָדְיָאַת עוֹד וְיָלְדַת בַּר
אֲמָרַת אֲרֵי שְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׂנִיאַתָּא אֲנָא וְיָהַב לִי אַף יָת דֵּין וְקָרֵת יָת שְׁמֵיהּ
שִׁמְעוֹן׃ וְעָדְיָאַת עוֹד וְיָלְדַת בַּר וַאֲמָרַת כְּעַן זִמְנָא יִתְחַבַּר לִי בַּעֲלִי אֲרֵי יְלֵידִית לֵיהּ
תְּלָתָא בְנִין עַל כֵּן קָרָא שְׁמֵיהּ לֵוִי׃ וְעָדְיָאַת עוֹד וְיָלְדַת בַּר וַאֲמָרַת הָדָא זִמְנָא אוֹדֵי
קֳדָם יְיָ עַל כֵּן קָרָא שְׁמֵיהּ יְהוּדָה וְקָמַת מְלַאֲלָדָה׃ וְחָזַת רָחֵל

Ca.xxx.

אֲרֵי לָא יְלִידַת לְיַעֲקֹב וְקַנְּיָאַת רָחֵל בַּאֲחָתַהּ וַאֲמָרַת לְיַעֲקֹב יְהַב לִי בְנִין וְאִם לָא
מָיְתָא אֲנָא׃ וּתְקֵיף רוּגְזָא דְיַעֲקֹב בְּרָחֵל וַאֲמַר הֲלָא מִן קֳדָם יְיָ מְנַע מִנִּיךְ אִיבָּא דִּבְטְנָא׃
וַאֲמָרַת הָא אַמְתִּי בִלְהָה עוֹל לְוָתַהּ וְתֵלֵד וַאֲנָא
אִתְבְּנֵי אַף אֲנָא מִינַהּ׃ וְיָהֲבַת לֵיהּ יָת בִּלְהָה אַמְתַהּ לְאִיתּוּ וְעָאל לְוָתַהּ
יַעֲקֹב׃ וְעָדְיָאַת בִּלְהָה וְיָלְדַת לְיַעֲקֹב

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.	Transla.B.Hiero.	Ter.Heb. Gen. Ca.xxx.	Patriua.Heb.
filiũ. et dixit rachel: iudicauit mihi de⁹. t exaudiuit ὑιόν. καὶ εἶπε ῥαχήλ, ἔκρινέ μοι ὁ θς. καὶ ἐπήκουσε τῆς voce meã. et dedit mihi filiũ. ppt hoc vocauit φωνῆς μου. καὶ ἔδωκέ μοι ὑιόν. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ nomẽ eius dan. et concepit adhuc balla ancil= ὄνομα αὐτῆ δάν. καὶ συνέλαβεν ἔτι βαλλὰ ἡ παιδί la rachel. et pepit filiũ scõm iacob. t di σκη ῥαχήλ. καὶ ἔτεκεν ὑιὸν δεύτερον τῷ ἰακώβ. καὶ εἶ xit: auxiliat⁹ ẽ mihi de⁹. et cõparata sũ cũ soro πε, συνελάβετό μοι ὁ θς. καὶ συναπεσταύρωκε τὴν ἀδελ re mea. et inualui. et vocauit nomẽ ei⁹: neph φήν μου. καὶ ἐδυνάσθην. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆ, νεφ thalim. vidit ãt lia: q̃ cessauit parere. t accepit θαλείμ. εἶδε δὲ λεία, ὅτι ἀπέστη τοῦ τίκτειν. καὶ ἔλαβε ancillã suã: et dedit eam iacob vro παιδίσκην αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἰακὼβ γυ rẽ. cõcepit ãt zelpha ancilla lie. et pe= ναῖκα. συνέλαβε δὲ ζελφὰ ἡ παιδίσκη λείας. καὶ ἔτε pit iacob filiũ. t dixit lia: felix facta sũ. et voca κε τῷ ἰακὼβ υἱόν. καὶ εἶπε λεία, εὐτύχηκα. καὶ ἐπω= uit nomẽ eius: gad. et cõcepit adhuc zelpha νόμασε τὸ ὄνομα αὐτῆ, γαδ. καὶ συνέλαβεν ἔτι ζελφὰ ancilla lie. et pepit iacob filiũ secũ= παιδίσκη λείας. καὶ ἔτεκε τῷ ἰακὼβ υἱὸν δεύ= dũ. et dixit lia: beata ego: q̃ beatã di τερον. καὶ εἶπε λεία, μακαρία ἐγώ, ὅτι μακαρίζου= cãt me mulieres. et vocauit nomẽ ei⁹: aser. σί με αἱ γυναῖκες. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆ, ἀσήρ. abijt ãt ruben in die messis tritici. et inue ἀπῆλθε δὲ ῥουβὴν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν. καὶ ἔυ= nit poma mandragore in agro. t attulit ea ρε μῆλα μανδραγορῶν ἐν τῷ ἀγρῷ. καὶ ἤνεγκεν αὐ ad liam matrẽ suã. dixit ãt rachel τὰ πρὸς λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. εἶπε δὲ ῥαχὴλ lie sorori sue: da mihi de mandragoris λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, δὸς μοι τῶν μανδραγορῶν filij tui. dixit ãt lia: nõ satis tibi: q̃ ac τοῦ υἱοῦ σου. εἶπε δὲ λεία, οὐχ ἱκανόν σοι, ὅτι ἔ= cepisti virũ meũ: nũc̃ d t mandragoras λαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας filij mei accipies? dixit ãt rachel: nõ sic: τοῦ υἱοῦ μου λήψῃ; εἶπε δὲ ῥαχήλ, οὐχ'ἕυτως, dormiat tecũ nocte ista pro κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν mandragoris filij tui. ingressus ẽ ãt iacob ex agro μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. εἰσῆλθε δὲ ἰακὼβ ἐξ ἀγροῦ vespere. et egressa ẽ lia in occursum ei. t ait: ἑσπέρας. καὶ ἐξῆλθε λεία εἰς συνάντησιν αὐτῷ. καὶ εἶ ad me ingredieris hodie. mercede cõduxi eni te πε, πρός με εἰσελεύσῃ σήμερον. μεμίσθωμαι γάρ σε pro mandragoris filij mei. t dormiuit cũ ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ἐκοιμήθη μετ ea nocte illa. t exaudiuit deus αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς	"filium:"dixitq; ʳrachel. ᵍIudicauit mihi ʳdeus: ˢ&ʳexaudiuit ᵗvocẽ meã ˣdãsʳmihi filiũ. et ᵃidcir co⁽appellauit ᵇnomẽ ei? ᶜdan. ᵉRursumq; ᵗbalaʳcõ cipiens ʰpeperit "alterũ: ᵖ quo ... ᵗaitᵃrachel. ʳ Comparauit ʳme⁽deus ... "cumʳsorore mea :ʳ&ʳ in ualui. ... ᵃVocauitq; ᵇ eumʳnepta lim. ᵇ Sentiens ᶜ lia ... ʳqᵇparere⁽desisset: ᵗ zelphame ... ᵐancillã suã marito "tradidit. Qua post cõceptũ ʳedente ... ʳfilium:ᵇdixit. ᵇFeliciter. ... ᶜEt idcirco vocauit ᶜnomẽ eius ᵍgad. ᵉPepitquo qᵇzelphaᵐalterum . ... ᵒDixitq; ... ᵖlia. Hocᵃpro beatitudine mea. ᵉBeatam ʳqppe ᵉme dicẽtʳmulieres . Propterea "appellauit ʳeũ⁾ aser. ᵈEgressus aũt ᵇ rubẽ ᶜtẽpore ᵇmessis ᶜ triticee ᵇin agrumʳrepperit ᵈmã dragoras: ... ᵏq̃sᵈ matri ᵐ lie ᵗ detulit. ᵒDixitq;ᵖrachel . ... ᵉDa"mihi partẽʳde mandragorisʳfilii tui. Illa ... ʳridit. ᵇParũ ne tibi videtur qᵇʳpreripueris ... ʳmaritũ mihi: ʳnisi ᵈ etiã ʳmandragoras ᵏ filii mei ʳtuleris. ᵗAit"rachel. ... ᵒDormiatᵇ tecũ hac ... ᵍnocteʳpro⁽mãdragoris ᵗfilii tui. "Redeuntiq; ... ᵃad vesperãʳiacob ʳde⁾ agro⁽egressa estᵇin occurfum eiusʳlia: ʳ& ait.ʳ Ad me inquitᵇintrabis : ᵇqa ʳmercedeᵏ cõduxi teʳpro mandragoris ᵐ filii mei. "Dormiuitq;ᵒ cũ eaʳnocteᵍilla.ʳ& exaudiuitᵖde	ᵈדִּין ᵉצָ֣לָא ᶠקָרָ֑א ᵍאָמָ֥ה ʰבָּנָ֖ה ᶦחָנָ֥ן ᵏהָיָ֛ה ˡיֶלֶד ᵐיָהֵ֥ב ⁿקָרָ֖א ᵒחָזָ֣ה ᵖכּ֑וֹם ᵠיֶלֶד ʳאִתָּ֖א ˢקָרָ֑א ᵗשָׁבַ֥ח ᵘהָיָ֛ה ᵛנָשֶׁ֖ה ʷחֲטִ֥ין ˣשַׁכַּ֖ח ʸבָּרֶ֑ת ᶻאָתָ֥א ᵃיָהֵ֖ב ᵇבַּר ᶜנָסַ֑ב ᵈשָׁכַ֥ב ᵉעִ֖ל ᶠעִ֑ל ᵍאָנַ֖ר	ᵈדין ᵉצָלָא ᶠקָרָא ᵍאָמָה ʰבָּנָה ᶦחָנָן ᵏהָיָה ˡיָלַד ᵐיָהֵב ⁿקָרָא ᵒחָזָה ᵖכּוֹם ᵠיָלַד ʳאִתָּא ˢקָרָא ᵗשָׁבַח ᵘהָיָה ᵛנָשֶׁה ʷחֲטִין ˣשַׁכַּח ʸבָּרֶת ᶻאָתָא ᵃיָהֵב ᵇבַּר ᶜנָסַב ᵈשָׁכַב ᵉעִל ᶠעִל ᵍאָנַר

Interp.chal.

בַּר ׃ וַאֲמָרַת רָחֵל דַּיָּנַנִי יְיָ וְאַף קַבֵּיל צְלוֹתִי וְיָהַב לִי בַּר עַל כֵּן קָרַת שְׁמֵיהּ דָּן ׃ וְעָדַיָּת
עוֹד וְיָלִידַת בִּלְהָה אַמְתָא דְּרָחֵל בַּר תִּנְיָן לְיַעֲקֹב ׃ וַאֲמָרַת רָחֵל כַּבַּיל בְּעוּתִי יָתִי ׀׀׀
פְּרִיתְרַעֲנוּתִי נְצָלִתִי חַמֵּידִית וְיָהַבַת לִי וְלַד כַּאֲתַת יְאַף יְתֵיהַב לִי וּקְרַת שְׁמֵיהּ נַפְתָּלִי
וְחַזַת לֵאָה אֲרֵי כָּמַת מְיַלְּדָא וּדְבָרַת יָת זִלְפָּה אַמְתָהּ וְיָהֲבַת יָתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִיתוּ ׃
וְיָלִידַת זִלְפָּה אַמְתָא דְּלֵאָה לְיַעֲקֹב בַּר ׃ וַאֲמָרַת לֵאָה אַתָא נַדָּ וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ גָּד ׃
וְיָלִידַת זִלְפָּה אַמְתָא דְּלֵאָה בַּר תִּנְיָן לְיַעֲקֹב ׃ וַאֲמָרַת לֵאָה תּוּשְׁבַּחְתָּא רַחֲמַת לִי אֲרֵי
כְּכֵן יְשַׁבְּחוּנַנִי נָשַׁיָּא וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ אָשֵׁר ׃ וַאֲזַל רְאוּבֵן בְּיוֹמֵי חֲצַד חִטִּין וְאַשְׁכַּח
דּוּדָאֵי בְּחַקְלָא וְאַיְתִי יַתְהוֹן לְלֵאָה אִמֵּיהּ וַאֲמָרַת רָחֵל לְלֵאָה רַבֵּי כְּעַן לִי מִדַּוְחֵי
דְּבְרִיךְ ׃ וַאֲמָרַת לַהּ לָא זְעֵיר דְּדַבַּרְתִּ יָת בַּעְלִי וְתֵיסְבֵּין אַף יָת דּוּדָאֵי בְּרִי וַאֲמָרַת רָחֵל
כְּכֵן יִשְׁכּוֹב עִמָּךְ בְּלֵילְיָא חֲלַף דּוּדָאֵי דְּבְרִיךְ ׃ וְשָׁמַע יַעֲקֹב מִן חַקְלָא בְּרַם מְשָׁא וּנְפַקַת
לֵאָה לְקַדָּמוֹתֵיהּ וַאֲמָרַת לְוָתִי תֵּיעוֹל אֲרֵי מֵיגַר אַגַּרְתִּךְ בְּדוּדָאֵי בְּרִי וְשָׁכִיב עִמַּהּ
בְּלֵילְיָא הוּא ׃ וְקַבֵּיל יְיָ ׀׀׀

Pritiua heb.	Ter. Heb.	Sep.	Lxx.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
אֱלֹהִים	וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן			us preces eius. [r] Concepit q̃ & peperit [a] filium quintũ	lian. et concipiens: pepit filiũ quintũ ia
חֲמִישִׁי׃	וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן	אֱלֹהִים		[b] quintum: [c] & ait. [c] Dedit	λείας. καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκεν υἱὸν πέμπτον τῷ ια
שִׁכָרִי	אֲשֶׁר נָתַתִּי שִׁפְחָתִי			[r] deus	cob. et ait lia. dedit mihi de [e] mercede meã:
לְאִישִׁי	וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׂשכָר׃			[e] mercedẽ mihi: [b] quia [d] de	κώβ. καὶ εἶπε λεία. δέδωκέ μοι ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου,
וַתַּהַר עוֹד לֵאָה	וַתֵּלֶד בֵּן שִׁשִׁי׃			di [e] ancillã meam	εο quỗ dedi ancillã meã viro meo. [r] et
לְיַעֲקֹב׃	וַתֹּאמֶר לֵאָה זְבָדַנִי			[l] viro meo. [m] Appellauit [q]	ἀσθῶν δέδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί μου. καὶ
אֱלֹהִים אֹתִי זֵבֶד טוֹב	הַפָּעַם			[n] nomen eius [o] isachar.	vocauit nomen eius. isachar: quỗ ẽ merces. et
יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה	בָּנִים וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ זְבוּלֻן׃			[p] Rursũ lia [r] cõcipies [s] pe-	ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ισσαχαρ, ὅ ἐστι μισθός. καὶ
וַתִּקְרָא אֶת	וַתֵּלֶד בַּת וַתִּקְרָא אֶת			[t] perit [u] sextum [r] filium:	concepit adhuc lia. et pepit filiũ sextũ
לְיַעֲקֹב׃	וַתֹּאמֶר לֵאָה זָבַדַנִי			[r] & ait. [a] Dotauit me	συνέλαβεν ἔτι λεία. καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ
אֱלֹהִים אֹתִי זֵבֶד טוֹב הַפָּעַם				[b] deus [b] dote [c] bona. Etiã	iacob. et dixit lia. donauit mihi deus do
יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה	בָּנִים וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ זְבוּלֻן׃			[r] hac vice [m] mecũ erit [b] maritus me-	νῶ δῶρον καλὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ· ἀριστεῖ με ὁ ἀνήρ μου, ὅτι
וְאַחַר יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת				us: [t] eo q̃ [b] genueri [m] ei [m] sex	pepi eni illi sex filios. ⁊ vocauit nomẽ eius,
שְׁמָהּ דִּינָה׃	וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת			[n] filios. [o] Et idcirco [o] appel	κεν ἀῤ αὐτῷ ἓξ υἱούς. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
רָחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח				lauit [a] nomen eius [r] zabu	zabulon. et post hoc pepit filiã. et vo
אֶת רַחְמָהּ׃	וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן			lon. [a] Post quem [p] peperit	cauit nomẽ eius: dina. recordat [e] ẽt de [e] rachel:
וַתֹּאמֶר אָסַף אֱלֹהִים אֶת חֶרְפָּתִי׃	וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר			[n] filiam	λεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, δίνα. ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς ῥαχήλ,
יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר׃	וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת			[n] nomine [a] dinam. [b] Re-	et exaudiuit eam de [e]. ⁊ aperuit eius
יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב	אֶל לָבָן שַׁלְּחֵנִי וְאֵלְכָה אֶל מְקוֹמִי			cordatus [q] [c] deus	καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεός· καὶ ἀνέῳξεν αὐτῆς τὴν
וְאֶל אַרְצִי׃	תְּנָה אֶת נָשַׁי וְאֶת יְלָדַי			[r] rachelis: [r] exaudiuit [q] eã:	vuluã. et cõcipiẽs pepit filiã ia
אֲשֶׁר עָבַדְתִּי אֹתְךָ בָּהֶן וְאֵלֵכָה כִּי	אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עֲבֹדָתִי אֲשֶׁר			[s] & aperuit [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o]	μήτραν· καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν τῷ ια
עָבַדְתִּיךָ׃	וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבָן אִם			[u] vuluã eius: que [m] conce-	cob. dixit ãt rachel: ablstulit mecũ deus oppro
נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נִחַשְׁתִּי	וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה בִּגְלָלֶךָ׃			pit [n] & peperit [o] filium: [o]	κώβ. ἔκλεψε δὴ ῥαχήλ, ἀφεῖλέ μου ὁ θεὸς τὸ ὄνει
וַיֹּאמֶר נָקְבָה	שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתֶּנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו			[p] dicens. [q] Ablstulit [r] deus	δός. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἰωσήφ. λέ
אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ	וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃			[r] opprobrium meum: [o] [o]	γουσα προσέθετό μοι ὁ θεὸς υἱὸν ἕτερον. ἐφάνη
כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי	וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְהִי לָרֹב בִּרַגְלָי׃			[s] Et vocauit [r] nomen illi-	δὲ ὡς ἔτεκεν ῥαχὴλ τὸν ἰωσήφ, εἶπεν ἰακὼβ
וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֹתְךָ לְרַגְלִי	וְעַתָּה אֵימָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי			[s] us ioseph [a] dicẽs. [b] Addat	laban: dimitte me: vt reuertar in
לְבֵיתִי׃	וַיֹּאמֶר נְקָבָה שְׂכָרְךָ עָלַי			[b] mihi [c] dominus [c] filium	τῷ λάβαν, ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν 5.Reg
וְאֶתֵּנָה׃	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר			[r] alterum. [l] Nato [a] autem	locũ meũ et in terrã meã. redde mihi 11.4.
עָבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃	כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי			[m] ioseph [n] dixit [o] iacob so-	τύπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου. ἀπόδος μοι
וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְהִי לָרֹב בִּרַגְלָי׃	וְעַתָּה אֵימָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי			cero suo. [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o]	τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδία μου. περὶ ὧν
לְבֵיתִי׃	וַיֹּאמֶר נְקָבָה שְׂכָרְךָ עָלַי			[r] Dimitte me [n] vt reuertar	seruiui tibi: ⁊ abibo. tu enĩ scio
וְאֶתֵּנָה׃	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר			[t] in [n] patriam meam [o] [o] [o]	δεδούλευκά σοι, καὶ ἀπέλθω. σὺ γὰρ γινώσκεις
עָבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃	כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי			[t] & ad terrã meã. [r] Da mi-	seruitutẽ quã seruiui tibi. dixit ãt ei
וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְהִי לָרֹב בִּרַגְלָי׃	וְעַתָּה אֵימָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי			hi [n] vxores [b] & [c] liberos me	τὴν δουλείαν ἣν δεδούλευκά σοι. ἔτεκε δὲ αὐτῷ
לְבֵיתִי׃	וַיֹּאמֶר נְקָבָה שְׂכָרְךָ עָלַי			os [n] pro quibus [r] seruiui [t] ti	laban: si inueni gram coã te: augurarer
וְאֶתֵּנָה׃	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר			bi: [t] vt abeam. [b] Tu [t] vero	λάβαν, εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, διαπεισαίμην
עָבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃	כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי			[t] nosti [m] seruitutẽ [o] qua [o] [o]	vtiq. bñdixit me deus tuo ingressu. distin
וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְהִי לָרֹב בִּרַגְלָי׃	וְעַתָּה אֵימָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי			[o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o]	ἄν. εὐλόγησέ με ὁ θεὸς τῇ σῇ εἰσόδῳ. δὸς ἐρ
לְבֵיתִי׃	וַיֹּאמֶר נְקָבָה שְׂכָרְךָ עָלַי			[p] seruiui tibi. [q] Ait [r] illi [s] la	gue mercedẽ tuã ad me: et dabo. di
וְאֶתֵּנָה׃	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר			ban. [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o]	λον τὸν μισθόν σου πρός με, καὶ δώσω. εἶ
עָבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃	כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי			[r] Inueniam [r] gratiã [s] in cõ	xit ãt illi iacob: tu scio serui
וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְהִי לָרֹב בִּרַגְלָי׃	וְעַתָּה אֵימָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי			spectu tuo. [a] Expimento	τι σὺ γινώσκεις τὴν δου
לְבֵיתִי׃	וַיֹּאמֶר נְקָבָה שְׂכָרְךָ עָלַי			didici: qa [b] bñdixerit mi-	λείαν, ἣν δεδούλευκά σοι. καὶ ὅσα ἐὰν κτήνη
וְאֶתֵּנָה׃	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר			hi [c] deus [o] propter te. [r] Cõ	tua mecũ.
עָבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃	כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי			stitue [a] mercedẽ tuã quã	σου μετ' ἐμοῦ. [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o]
וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְהִי לָרֹב בִּרַגְלָי׃	וְעַתָּה אֵימָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי			[d] dem tibi. [k] At ille rñdit.	
לְבֵיתִי׃	וַיֹּאמֶר נְקָבָה שְׂכָרְךָ עָלַי			[m] Tu [n] nosti [p] quỗ seruie-	
וְאֶתֵּנָה׃	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר			rim tibi: [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o] [o]	
עָבַדְתִּיךָ וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃	כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי			[r] & [a] quãta in mãibus me-	
וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְהִי לָרֹב בִּרַגְלָי׃	וְעַתָּה אֵימָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי			is [r] fuerit [a] possessio tua.	

Pritiua chal.	Interp. chal.	Transla. Chal.
עָדָה	oratione lie: ⁊ concepit ⁊ peperit filiuꝫ quintũ iacob. Et ait lia. Dedit deus mercedẽ meã: q̃ dedi ancillam meam marito meo: ⁊ vocauit nomẽ eius isachar. Et concepit rursus lia: ⁊ peperit filiuꝫ sextum iacob. Et ait lia. Dedit mihi deus optimã partez: hac vice erit habitatio mariti mei apõ me: q̃ṁ peperi ei sex filios: et vocauit nomen eius zabulon. Et postea peperit filiã: ⁊ vocauit nomen eius dinã. Et venit memoria rachelis in cõspectu dei: ⁊ suscepit de [a] oratiõẽ eius: et dedit ei vt cõciperet. Et cõcepit ⁊ peperit filiũ: ⁊ ait. Ablstulit deus opprobriũ meũ: ⁊ vocauit nomen eius ioseph: dicẽs. Addat mihi dñs filiũ alterũ. Et factũ ẽ cuꝫ peplisset rachel ioseph: ⁊ dixit iacob ad laban. Dimitte me: vt vadã in locuꝫ meũ ⁊ i terrã meã. da mihi vxores meas ⁊ filios meos: p̃o q̃bus seruiui tibi: vt vadã. q̃ṁ tu nosti seruitutez meã qua seruiui tibi. Et dixit ei laban. Si nũc inueni gratiã in oculis tuis: ex ptus sum q̃ benedixerit mihi deus ꝓpter te. Et ait. cõstitue mercedẽ tuã mihi: ⁊ dabo tibi. et dixit ei. Tu nosti quõ seruieri tibi: ⁊ ꝙta erãt pecora tua apõ me.	וְלוּקָא דְּלֵאָה עֲדִירָאת וְיָלִידַת לְיַעֲקֹב בַּר תְּמִשָׁאי׃ וַאֲמָרַת לֵאָה יְהַב יְיָ אַגְרִי אַרֵי יְהַבִית אַמְתִי לְבַעְלִי וּקְרַת שְׁמֵיהּ יִשָּׂשכָר׃ וְעַדְיָאת עוֹד לֵאָה וְיָלִידַת בַּר שְׁתִיתָאי לְיַעֲקֹב׃ וַאֲמָרַת לֵאָה יְהַב יְיָ יָתִי חוּלָק טָב הַדָא זִמְנָא יִתְבֵּי דְּבַעְלִי אֲרֵי יָלִידִית לֵיהּ שִׁתָּא בְּנִין וּקְרַת שְׁמֵיהּ זְבוּלֻן׃ וּבָתַר כֵּן יָלִידַת בְּרַתָּא וּקְרַת שְׁמַהּ דִּינָה׃ וְהָא אֲתָא דּוּכְרָנָא דְּרָחֵל קֳדָם יְיָ וְקַבֵּיל צְלוֹתָהּ יְיָ וְיָהַבלַהּ עֻבּוּר׃ וְעַדְיָאת וְיָלִידַת בַּר וַאֲמָרַת כְּנַשׁ יְיָ יָת חִסּוּדִי׃ וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ יוֹסֵף לְמֵימַר יְיָ לִי בַּר אָחֳרָן׃ הַהוּא גַּד יָלִידַת רָחֵל יָת יוֹסֵף וַאֲמַר יַעֲקֹב לְלָבָן שַׁלַּחְנִי וְאֵיזֵל לְאַתְרִי וּלְאַרְעִי׃ הַב יָת נְשַׁי וְיָת בְּנַי דְּקָבֵילִית יַתֵּר בַּהֶן וְאֵזֵיל אֲרֵי אַתְּ יָדַעְתְּ יָת פּוּלְחָנִי דְּפָלַחְתִּיךְ׃ וַאֲמַר לֵיהּ לָבָן אִסְתְּכֵי אַשׁ כַּוִּית רַחְמִין דְּעִינַי נְסִיתִי וּבָרְכַנִי יְיָ בְּדִילָךְ׃ וַאֲמַר פְּרֵישׁ אַגְרָךְ עֲלַי וְאֶתֵּן׃ וַאֲמַר לֵיהּ אַתְּ יָדַעְתְּ יָת דְּפָלַחְתָּךְ וְיָת דַּהֲוָה בְּעִירָךְ עִמִּי׃	

Trāslatinsla.Gre.lxx.cū interp.lan.

parua.n.erāt ḡcūq; tibi erāt coz̄ me. ⁊ aucta ſſūt in
μικρὸν ἡνίκα σοι ἦν ἐναντίον μου. καὶ ηὐξήθη εἰς
multitudinē. et bñdixit te dño in pede meo. nūc ergo
πλῆθος. καὶ εὐλόγησέ σε κύριος ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν οὖν
quād̄o faciam et ego mihi ipſi domū. et dixit laban
πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον. καὶ εἶπε λάβαν
illi: ḡd nbi dabo? ait āt illi iacob: nō dabis
αὐτῷ, τί σοι δώσω; εἶπε δὲ αὐτῷ ἰακώβ, οὐ δώσεις
mihi nihil. ſi feceris mihi verbū hoc: iterū pa-
μοι οὐδέν. ἐὰν ποιήσῃς μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποι
ſcam oues tuas: et cuſtodiā. trāſcāt om-
μανῶ τὰ πρόβατά σου, καὶ φυλάξω. παρελεύσομαι
nes oues tue hodie: et ſepara inde
τὰ τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ διαχώρισον ἐκεῖ-
oēm oue fuſcā in agnis: et oē ſub
θεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσι, καὶ πᾶν διά
albū et ſparſuꝫ in capris: erit mihi merces. ⁊ erau
λευκον καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν, ἔσται μοι μισθός. καὶ ἐ
diet me iuſticia mea in die cra
πακούσεταί μου ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ-
ſtina. qꝛ eſt merces mea i cōſpectu tuo. oē qđ nō fuerit
ριον· ὅτι ἔστιν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου. πᾶν ὃ ἂν μὴ ᾖ
ſparſum aut ſubalbū in capris: et fuſcuꝫ in agnis:
ῥαντὸν ἢ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξί, καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνά-
furatū erit apud me. dixit āt illi laban:
σι, κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί. εἶπεν δὲ αὐτῷ λάβαν,
ſit ſcm verbū tuū. et diſtinxit in die illa
ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
hircos ſparſos et ſubalbos: et
νῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους, καὶ
oēs captas ſparſas ⁊ ſubalbas: et
πάσας τὰς αἶγας τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους, καὶ
oē fuſcū: qđ erat in agnis: et oē: qđ erat albū in
πᾶν φαιόν, ὃ ἦν ἐν τοῖς ἀρνάσι, καὶ πᾶν, ὃ ἦν λευκὸν ἐν
F ipſis. ⁊ dedit p manū filiorū ſuorū: gregē
αὐτοῖς. καὶ ἔδωκε διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ποίμνιον
ſingulariter. ⁊ poſuit ſpatiū viā trīū dierū: in
κατ' ἰδίαν. καὶ ἀπῴκισεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, ἀνὰ μέ-
ter eos et inter iacob. iacob āt paſcebat
σον αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἰακώβ. ἰακὼβ δὲ ἐποίμαινε
oues laban reliquas. accepit āt ſi-
τὰ πρόβατα λάβαν τὰ ὑπολειφθέντα ἐλαβε δὲ ἰακω
bi iacob virgā ſtyracinā viridē: ⁊ mucēā ⁊ plata
βὲ ῥάβδον συρεκίνην χλωράν, καὶ καρυΐνην, καὶ πλα
ni. et decorticauit eas iacob cortices albas: circū
τάνου. καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς ἰακὼβ λεπίσματα λευκά, περι
trahēs viride. apparuit āt in virgis albū:
σύρων τὸ χλωρόν. ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκόν,
qđ decorticauit: varīū. ⁊ apposuit virgas: qđ decorticauit
ὃ ἐλέπισεν, ποικίλον. καὶ παρέστησε τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν
in canalibus cōcharū aque. vt cū veni
ἐν τοῖς λάκκοις τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος. ἵνα ὡς ἂν ἔλ-
rent oues ad bibēdū: i cōſpectu virgarū
θωσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν ῥάβδων ooo ooo

Traa.B.Hiero.

modicū habuiſti ante
q̄ venirem ad te: & nūc
diues effectus es: bñdi-
xitq; tibi dñs ad itroi-
tū meū. Iuſtū eſt igitur
vt aliqñ prouideā do-
mui mee. Dixitq; labā.
Quid tibi dabo. At
ille ait: nihil volo: ſed ſi
feceris quod poſtulo:
iterum ooooooooooooooo
paſcā & cuſtodiā peco
ra tua. Gyra omnes ooo
greges tuos: & ſepara
cunctas oues ooooooooo
varias & ſparſo vellere:
& quodcunq; fuluum
& maculoſū variumq; fuerit tā in ouibus q̄ in capris: erit merces mea
rñdebitq; mihi cras iu
ſticia mea: qñ placiti tē-
pus aduenerit corā te &
oia que nō fuerint va-
ria & maculoſa & fulua
tam in ouibus q̄ in ca-
prís furti me argues. di
xitq; labā. Gratū habeo
qđ petis. Et ſepauit in
die illa capras & oues
& hircos & arietes oooo
varios & maculoſos. oo
Cūctū aūt gregē vnico
lorē. i. albi & nigri velle-
ris tradidit i manu filio
rū ſuorū: & poſuit ſpa-
ciū itineris triū dierum
inter ſe & generū: qui
paſcebat reliquos gre
ges eius. ooooooooooooooo
Tollēs ergo iacob virgas populeas virides & amygdalinas & ex plata
nis ex pte decorticauit
eas. Detractiſq; cortici
bus in his q̄ ſpoliata fue-
rāt cādor appuit. illa ve-
ro q̄ integra fuerāt viridia
pmāſerūt: atq; ī hūc mo
dū color effectus ē vari-
us. Poſuitq; eas in ca-
nalibus: vbi effūdeba-
tur aqua: vt cū vēiſſent
greges ad bibēdū: ante

Ter.Heb. Sem. Ca.xxx. Pūtiua.heb.

כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי וַיִּפְרֹץ
לָרֹב וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֹתְךָ לְרַגְלִי ‥
וְעַתָּה מָתַי אֶעֱשֶׂה גַּם אָנֹכִי ‥‥
לְבֵיתִי וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן לָךְ וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב לֹא תִתֶּן לִי מְאוּמָה אִם ‥
תַּעֲשֶׂה לִי הַדָּבָר הַזֶּה אָשׁוּבָה ‥
רָעָה שָׂמַר עָבַר אֶרְעֶה צֹאנְךָ אֶשְׁמֹר: אֶעֱבֹר כָּל
סוּר הַיּוֹם הַסֵּר מִשָּׁם כָּל שֶׂה ‥
נָקֹד וְטָלוא וְכָל שֶׂה חוּם בַּכְּשָׂבִים
וְטָלוא וְנָקֹד בָּעִזִּים וְהָיָה שְׂכָרִי:
וְעָנְתָה בִּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מָחָר כִּי
תָבוֹא עַל שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר
אֵינֶנּוּ נָקֹד וְטָלוא בָּעִזִּים וְחוּם ‥
נָגַב אֲמַר בַּכְּשָׂבִים גָּנוּב הוּא אִתִּי: וַיֹּאמֶר
לָבָן הֵן לוּ יְהִי כִּדְבָרֶךָ: וַיָּסַר בַּיּוֹם
הַהוּא אֶת הַתְּיָשִׁים הָעֲקֻדִּים ‥‥
וְהַטְלָאִים וְאֵת כָּל הָעִזִּים הַנְּקֻדֹת
וְהַטְלָאֹת כֹּל אֲשֶׁר לָבָן בּוֹ וְכֹל חוּם
בַּכְּשָׂבִים וַיִּתֵּן בְּיַד בָּנָיו: וַיָּשֶׂם ‥
דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב
וְיַעֲקֹב רֹעֶה אֶת צֹאן לָבָן הַנּוֹתָרֹת:
וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה לַח וּלוּז
וְשַׁרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת
מַחְשֹׂף הַלְּבָן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת: ‥
וַיַּצֵּג אֶת הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פִּצֵּל ‥
בָּרְהָטִים בְּשִׁקְּתוֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר ‥
תָּבֹאן הַצֹּאן לִשְׁתּוֹת לִנְכַח הַצֹּאן

Pūtiua.heb.

סָגָא עָבַד
נָתַן עֶבֶד
תּוּב רָעָה עָאן
נָטַר עָנַר עֵדָה
חוּם עֵז הָיָה
סָהַד זָכָה עוֹל
הָוָה עֵדָה
חוּם שָׁוָה הָלַךְ
רָעָה עָאן שָׂאַר
לוּז לוּב
שָׁקָה אָתָא
שָׁתָה

Interp.chal.

אַרֵי זְעִיר דַּהֲוָה לַךְ קֳדָמַי וּתְקֵיף לִיסְגֵּא וּבָרִיךְ יְיָ יָתִי בְּדִילִי וְכְעַן אֵימָתַי אֶעְבֵּיד אַף
אֲנָא לְבֵיתִי: וַאֲמַר מָה אֶתֶּן לָךְ וַאֲמַר יַעֲקֹב לָא תִתֶּן לִי מִדְּעָם אִם תַּעְבֵּיד לִי מִלָּה ‥
פִּיתְגָמָא הָדֵין אֵיתוּב אֶרְעֵה עַנָּךְ אֵיטַר: אֶעְבַּר כָּל עַנָּא יוֹמָא דֵין אַעְדֵּי מִתַּמָּן כָּל
אִמַּר נְמוֹד וּרְקוּעַ וְכָל אִמַּר שְׁחוֹם בְּאִמְּרַיָּא וּרְקוּעַ וּנְמוֹד בְּעִזָּא וְיְהֵא אָגְרִי:
וְתִסְהֵיד עֲלַי זְכוּתִי בְּיוֹם מְחָר אֲרֵי תֵּיעוֹל עַל אָגְרִי קֳדָמָךְ כָּל דְּלֵית תַּמָּן נְמוֹד וּרְקוּעַ
בְּעִזָּא וּשְׁחוֹם בְּאִמְּרַיָּא גְּנוּבָא הוּא עִמִּי: וַאֲמַר לָבָן נְרֵם לֵוִי יְהֵא כְּפִתְגָמָךְ: וְאַעְדִּי
בְּיוֹמָא הַהוּא יָת תְּרֵישַׁיָּא רְגֵלָיָא וּרְקוּעַיָּא וְיָת כָּל עִזָּא נְמוֹרַיָּתָא וּרְקוּעָתָא כָּל דְּהֲוָה
בֵּיהּ וְכָל דְּשְׁחוֹם בְּאִמְּרַיָּא וְיַהֲב בְּיַד בְּנוֹהִי: וְשַׁוִּי מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין בֵּינוֹהִי וּבֵין
יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב רָעֵי יָת עָנָא דְּלָבָן דְּאִישְׁתַּאֲרָא: וּנְסִיב לֵיהּ יַעֲקֹב חוּטְרִין דְּלִבְנְתָּא יְרִיקְתָּא
וְדִדְלוּז וְקַלִּיף בְּהֹן קְלִיפִין חִוָּרִין קְלִיף חִוַּר דְּעַל חוּטְרַיָּא: וּתְקַן יָת
חוּטְרַיָּא דְּקַלִּיף בְּרַהֲטַיָּא אַתָּר בַּיִת שַׁקְיָא דְּמַיָּא אַתָּר דְּאָתַיָן עָנָא לְמִשְׁתֵּי
לְקֳבֵל יַתְהֹן עָנָא ‥‥‥

ויחמנה בבאן לשתות: ויחמו
הצאן אל המקלות ותלדן הצאן | ילד
עקדים נקדים וטלאים:
והכשבים הפריד יעקב ויתן פני | פרד
הצאן אל עקד וכל חום בצאן
לבן וישת לו עדרים לבדו ולא | שות
שתם על צאן לבן: והיה בכל יחם
הצאן המקשרות ושם יעקב את | קשר
המקלות לעיני הצאן ברהטים
ליחמנה במקלות: ובהעטיף הצאן | עטף
לא ישים והיה העטפים ללבן | שום
והקשרים ליעקב: ויפרץ האיש | פרץ
מאד מאד ויהי לו צאן רבות | היה רבה
ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים:

Cap.xxxi.

וישמע את דברי בני
לבן לאמר לקח יעקב את כל | שמע
אשר לאבינו ומאשר לאבינו
עשה את כל הכבד הזה: וירא | ראה
יעקב את פני לבן והנה | פנה
איננו עמו כתמול שלשום: | תמל
ויאמר יהוה אל יעקב שוב
אל ארץ אבותיך ולמולדתך | ילד
ואהיה עמך: וישלח יעקב | היה שלח
ויקרא לרחל וללאה השדה | קרא
אל צאנו: ויאמר להן ראה | אמר
אנכי את פני אביכן כי איננו
אלי כתמל שלשם ואלהי

oculos hērent virgas: & in aspectu earū cōciperēt. Factūq; ē vt in ipso calore coitus oues intuerentur virgas: & parerēt maculosa & varia & diuerso colore respersa. Diuisitq; gregē iacob: & posuit virgas in canalibus añ oculos arietū. Erāt āt alba & nigra quęq; labā: cetera vero iacob: sepatis iter se gregibus. Igr̄ qn̄ prio tpe ascēdebāt oues pōebat iacob virgas in canalibus aq̄rū añ oculos arietū & ouiū: vt in earū cōtēplatiōe cōciperēt. Qn̄ vero serotina admissura erat & conceptus extremus: nō ponebat eas. Fctāq; sūt ea q̄ erāt serotina labā: & q̄ primi tpis iacob. Ditatusq; est hō vltra modū: & habuit greges multos: ancillas & seruos camelos & asinos. Cap.31.

Postq̄ autē audiuit verba filiorū labā dicētiū: tulit iacob oia q̄ fuerūt pr̄is nr̄i: & de illius facultate ditatus factus est inclytus: animaduertit quoq; faciem laban q̄ nō eēt erga se sicut heri & nudiustertius: maxime dicente sibi dn̄o: reuertere in terrā patrū tuorum & ad generationē tuā: eroq; tecum: misit & vocauit rachel & liā in agrum: vbi pascebat greges: dixitq; eis. Video faciem patris vestri: q̄ non sit erga me sicut heri & nudiustertius. Deus āt

venientib' ipsis ad bibendū: cōciperent oues
ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσήσωσι τὰ πρό-
in virgas. et pepererūt oues sub
βατα εἰς τὰς ῥάβδους. καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διά-
albas et varias et cineratas sparsas. at ag
λευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά. τοὺς δὲ ἀμ-
nos sepauit iacob: et posuit corā oui
νοὺς διέστειλεν Ἰακώβ, καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβά-
bus arietē subalbū: et oē variū in agnis
των κριὸν διάλευκον, καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς
et separauit sibi greges per seipsū: et nō
καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτόν, καὶ οὐκ
miscuit eos ad oues laban. factū ē āt in
ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα λάβαν. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
tēpore quo cōceperūt oues in vtero acciptē
καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνον-
teo: posuit iacob virgas coram oui
τα, ἔθηκεν Ἰακὼβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβά-
bus in canalib': vt cōcipent ipse scdm
των ἐν ταῖς ληνοῖς, τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς
virgas: qn̄ āt pariebāt oues nō ponebat:
ῥάβδους, ἡνίκα δ' ἂν ἔτικτον τὰ πρόβατα οὐκ ἐτίθει,
facta sūt āt nō signata laban: at signata ia-
ἐγένετο δὲ τὰ ἄσημα τοῦ λάβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ἰα-
cob. et ditatus ē hō valde nimis. et fue-
κώβ. καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα. καὶ ἐ-
runt ei pecora multa: et boues: ⁊ serui: et
γένετο αὐτῷ κτήνη πολλά, καὶ βόες, καὶ παῖδες, καὶ
ancille: ⁊ cameli et asini: et muli.
παιδίσκαι, καὶ κάμηλοι, καὶ ὄνοι, καὶ ἡμίονοι. Ca.31.

Audiuit āt iacob verba filiorū la-
Ἤκουσε δὲ Ἰακὼβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν λά-
ban: dicentiū: tulit iacob oīa q̄
βαν, λεγόντων, εἴληφεν Ἰακὼβ πάντα τὰ τοῦ
pr̄is nostri: et de hijs q̄ pr̄is nr̄i fe-
πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πε-
cit oēs gloriā hanc. et vidit ia-
ποίηκε πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. καὶ εἶδεν Ἰα-
cob faciem laban: et ecce nō erat
κὼβ τὸ πρόσωπον τοῦ λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν
ad eū: sicut heri et tertia die. dixit
πρὸς αὐτόν, ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. εἶπε
āt dn̄s ad iacob: reuertere in terrā pr̄is tui:
δὲ κς πρὸς Ἰακώβ, ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρός σου,
et in gn̄ationē tuā: et ero tecū. mit-
καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. ἀποστεί-
tens āt iacob: vocauit liam et rachel in agrū
λας δὲ Ἰακώβ, ἐκάλεσε λείαν καὶ ῥαχὴλ εἰς τὸ πεδίον
vbi erāt greges: et ait illis. video ego fa-
οὗ ἦν τὰ ποίμνια, καὶ εἶπεν αὐταῖς. ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρό-
ciem patris vestri: qđ nō est erga me:
σωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς ἐμοῦ,
sicut heri et tertia die. at deus
ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ὁ δὲ θεὸς τοῦ

Pritiua chal. Interp̄. chal.

יחם אתא
פרש ראש חום
ען שוה
היה יחם
בכר שוה
היה
אל תמל
היה אמר
ען חזה

oues essent virge: ⁊ calefierēt cum venirent ad bibendū. calefiebantq; oues ante virgas: ⁊ pariebāt oues varia maculosa atq; respersa. Agnos autem separauit iacob: ⁊ posuit ante oues oīe qđ erat maculosum ⁊ omne qđ erat nigrū in ouibus laban. Et posuit sibi greges seorsum: ⁊ non miscuit eos cū ouibus laban. Et factū est in omni tēpore quo calefiebāt oues tēporance: ponebat iacob virgas in cōspectu ouiū in canalibus: vt calefierēt ante virgas. et qn̄ oues erant serotine nō ponebat. Erantq; serotine laban: ⁊ tēporance iacob. Et creuit vir valde nimis: ⁊ habuit oues multas ⁊ suos ⁊ ancillas ⁊ camelos ⁊ asinos. Ca.31.

Et audiuit verba filiorū laban: qui dicebāt. Tulit iacob vniuersa q̄ erāt patris nostri: ⁊ de his que erant pr̄is nr̄i acq̄siuit oēm substantiā istam. Et vidit iacob aspectū vultus laban: ⁊ ecce nō erat cū eo sicut heri ⁊ nudiustertius. et dixit dn̄s ad iacob. Reuertere in terrā patrū tuorū ⁊ natiuitatis tue: ⁊ erit verbum meū in adiutoriū tuū. Et misit iacob ⁊ vocauit rachel ⁊ liam in agrū vbi erant oues sue. Et dixit eis. Video ego aspectū vultus patris vestri q̄ non est mecum sicut heri ⁊ nudiustertius: ⁊ verbum dei

Transla. Chal.

ומתיחמן במיתיהן למשתי: ואתיחמן ענא לחוטריא וילידן ענא רגולין נמורין
וקרוחין: ואימריא אפריש יעקב ויהב ברישׁ ענא כל דרגול וכל דשחום בענא דלבן
ושויליה עדרין בלחודוהי ולא ערבינון עם ענא דלבן: והוי בכל עידן דמתיחמן
ענא מבכרתא ושוי יעקב ית חוטריא לקבל עיני ענא ברהטיא ליחמותהן בחוטריא:
ולקשישות ענא לא משוי והוו לקישיא ללבן ובכיריא ליעקב: ותקיף גוברא לחדא
לחדא והוו ליה ען סגיאן ואמהן ועבדין וגמלין וחמרין:

Ca.xxxi.

ושמע ית פתגמי בני לבן דהוו אמרין נסיב יעקב ית כל די לאבונא ומן די לאבונא
עבד ית כל נכסיא האלין: וחזא יעקב ית סבר אפי לבן והא ליתנון עמיה כמאיתמלי
ומדקדמוהי: ואמר יי ליעקב תוב לארע אבהתך ולילדותך ויהא מימרי בסעדך:
ושלח יעקב וקרא לרחל וללאה לחקלא לות ענה: ואמר להן חזי אנא ית סבר אפי
אבוכן ארי ליתנון עמי כמאיתמלי ומדקדמוהי ואלהיה

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

patris mei fuit mecũ. et ipse autẽ scitis: ꝙ πατρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ · καὶ αὐταὶ δὲ ἴστατε, ὅτι in oi fortitudine mea seruiui patri vestro. at ἐν πάσῃ ἰσχύι μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν. ὁ δὲ pater vester decepit me: ꝛ mutauit mercedẽ πατὴρ ὑμῶν παρηκρούσατό μι, καὶ ἄλλαξε τὸν μισθὸν mea decẽ agnosti. ꝛ non dedit illi de⁹ μου τῶν δέκα ἀμνῶν · καὶ ἐὰν οὕτως ἔλεγεν malefacere mihi. si sic diceret: varia erũt κακοποιῆσαί με· ἐὰν οὕτως εἶπεν, τὰ ποικίλα ἔσται tua merces: et parient oẽs oues varia. σου μισθός, καὶ τίκτοιεν πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα· si ãt diceret: alba erũt tua merces: ꝛ pa ἐὰν δὲ εἶπεν, τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός, καὶ τί rient oẽs oues alba. et abstulit de ἔτικτον πάντα τὰ πρόβατα λευκά · καὶ ἀφεῖλεν ὁ θεὸς B us oia pecora pris vestri: et dedit mihi ὰ πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκέ μοι ea. ꝛ factũ ẽ: qñ cõcipiebãt oues: tu αὐτά· καὶ ἐγένετο, κατὰ τὴν ἐπίκυσιν τὰ πρόβατα, ἐν viero accipientes. et vidi oculis meis γαστρὶ λαμβάνοντα· καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου eas in somnio. ꝛ ecce hirci et arietes asce ἐν τῷ ὕπνῳ· καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀνα dentes sup oues et capras: subal βαίνοντες ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας, ἀλλεύ bi et varij et cinerati sparsi. et dixit κει καὶ ποικίλοι καὶ ἀποδεδεῖς ἔσαντοί· καὶ εἶπέ mihi angelus dei ꝙ somnijs: iacob iacob. μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον, Ἰακὼβ Ἰακώβ. ego ãt dixi: ecce ẽ. ꝛ dixit mihi: respice ἐγὼ δέ εἶπον, τί ἐστι· καὶ εἶπέ μοι, ἀνάβλεψον τοῖς oculos tuos: et vide hircos et arie ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κρι tes ascendentes sup oues et capras οὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας subalbos et varios et cinerato sparsos. ἀλλεύκους καὶ ποικίλους καὶ ἀποδεδεῖς ἔσαντούς· vidi enĩ ꝗcũq; tibi laban facit. ego sũ de⁹ qui ap ἑώρακα γὰρ πάντα σοι λάβαν ποιῶν· ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ὁ ἐφ⁹ 8.28.d parui tibi in loco de⁹ vbi vnxisti mihi illic titulum: et ὃς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ οὗ ἠλείψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ vouisti mihi votũ. nũc ergo surge: et egredere de terra ηὔξω μοι εὐχήν· νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς Infra. hac: et vade in terrã natiuitatis tue. et 31.4 ταύτης, καὶ ἀπέλθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου· καὶ respõdentes lia et rachel: vtrasq; ei ἀποκριθεῖσαι Λεία καὶ Ῥαχήλ, εἶπον αὐτῷ, μὴ ἔστιν nobis adhuc ps hereditatis in ḥ̃o q̃ pris no ἡμῖν ἔτι μερὶς κληρονομίας ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς ἡ stri: nõ quasi aliene reputate sum⁹ ei: vẽ μῶν; οὐχ ὡς ὸς ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέ⁹ didit enĩ nos: ꝛ deuorauit deuoratione πρακεν γὰρ ἡμᾶς, καὶ κατέφαγε καταβρώσει

Interp.chal.

לְאַבָּא דְּסִיטְרֵיהּ הֲוָה בְּסַעְדִּי ׀ וְאַתֶּן יְדַעְתִּין אֲרֵי בְּכֹל חֵילִי פְּלַחִית יָת אֲבוּכֶן ׀ וְאַבוּכֶן
שָׁקַר נִי ׀ וְאַשְׁנִי יָת אַגְרִי עֲשַׂר זִמְנִין ׀ וְלָא שַׁבְקֵיהּ יְיָ לְאַבָּאשָׁא עִמִּי ׀ אִם כְּדֵין הֲוָה
אָמַר נְמוּרִין יְהֵא אַגְרָךְ ׀ וְיָלְדָן כָּל עָנָא נְמוּרִין ׀ וְאִם כְּדֵין הֲוָה אָמַר רְגוֹלִין יְהֵא אַגְרָךְ
וְיָלְדָן כָּל עָנָא רְגוֹלִין ׀ וְאַפְרֵישׁ יְיָ מִן בְּעִירָא דְּאֲבוּכֶן וְיָהַב לִי ׀ וַהֲוָה בְּעִדַּן
דְּחִמְתֵּיהּ עָנָא דְּעִדְּנָא עֵינַי וְחָזֵית בְּחֶלְמָא וְהָא תְּרַשַּׁיָּא דְּסַלְּקִין עַל עָנָא רְגוֹלִין ׀
נְמוּרִין וּפַצִיחִין ׀ וַאֲמַר לִי מַלְאָכָא דַּייָ בְּחֶלְמָא יַעֲקֹב וַאֲמָרִית הָא אָנָא ׀ וַאֲמַר זְקוֹף
כְּעַן עֵינָךְ וְחֲזֵי כָּל תְּרַשַּׁיָּא דְּסַלְּקִין עַל עָנָא רְגוֹלִין נְמוּרִין וּפַצִיחִין ׀ אֲרֵי גְּלֵי קֳדָמַי יָת
כָּל דְּלָבָן עָבִיד לָךְ ׀ אֲנָא אֱלָהָא דְּאִתְגְּלִי לְעֵלָּךְ בְּבֵית אֵל ׀ דְּמְשַׁחְתְּ תַּמָּן קַמְתָּא ׀ וְתַמֵּיתְ
קֳדָמַי תַּמָּן נְדָרִים כְּעַן קוּם ׀ פּוֹק מִן אַרְעָא הָדָא ׀ וְתוּב לְאַרְעָא יַלָּדוּתָךְ ׀ וְאָמְרָת רָחֵל ׀
וְלֵאָה וַאֲמַרָה לֵיהּ הַעַד כְּעַן לֵית חוּלָק ׀ וַאֲחָסָנָא בְּבֵית אֲבוּנָא ׀ הֲלָא נָכְרָאן ׀
אִיתְחַשַּׁבְנָא לֵיהּ אֲרֵי זַבֵּינָא ׀ וַאֲכַל אַף מֵיכָל יָת

Trãsla.B.Iero.

patris mei fuit mecũ. ⁱ& ipse nostis ꝙ totis viribus meis ʲseruierim patri vestro. Sed ᵏ& pater vester circũuenit me: ˡ& mutauit mercedẽ meã decẽ vicibus: ᵐ& tamen non dimisit eũ deus vt noceret mihi. ⁿSi quando dixit: varie erunt mercedes tue: pariebant oẽs oues varios fetus: ᵒqñ vero ecõtrario ait: alba queq; accipies mercede: omnes greges alba peperũt. ᵖTulitq; deus substantiã patris vestri: ᵠ& dedit mihi. ʳPostq; ceꝑ cõceptus ouiũ tps aduenerat: leuaui oculos meos ˢ& vidi in somnis scẽdentes mares super feminas varios ᵗ& maculosos ᵘ& diuersorũ colorum. ᵛDixitq; angelus dei ad me in somniis: Iacob. ʷEt ego respondi adsum. ˣQui ait. Leua oculos tuos: ʸ& vide vniuersos masculos ascẽdentes super feminas varios maculosos atq; respersos. ᶻVidi enim omnia que fecit tibi Laban. ᵃEgo sum deus bethel: vbi vnxisti lapidem: & votum vouisti mihi. ᵇNunc ergo surge & egredere de terra hac reuertens in terrã natiuitatis tue. ᶜrespõderũtq; rachel & lia. ᵈNunqd hẽmus residui quicq; in facultatibus & hereditate domus pris nostri: ᵉNõne quasi alienas reputauit nos: & vẽdidit: ᶠcomeditq;

Ter.Heb. Sep. Lxxii. Pritiua.heb.

אֲבִי הָיָה עִמָּדִי ׀ וְאַתֶּנָּה יְדַעְתֶּן כִּי
וְכָל כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת אֲבִיכֶן ׀ וַאֲבִיכֶן הֵתֵל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת
וַאֲבִיכֶן הֵתֵל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת
מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים ׀ וְלֹא נְתָנוֹ
אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי ׀ אִם כֹּה
יֹאמַר נְקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ ׀ וְיָלְדוּ
כָּל הַצֹּאן נְקֻדִּים ׀ וְאִם כֹּה יֹאמַר
עֲקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ ׀ וְיָלְדוּ כָּל
הַצֹּאן עֲקֻדִּים ׀ וַיִּצַּל אֱלֹהִים אֶת
מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתֶּן לִי ׀ וַיְהִי
בְּעֵת יַחֻם הַצֹּאן ׀ וָאֶשָּׂא עֵינַי
וָאֵרֶא בַּחֲלוֹם ׀ וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים
הָעֹלִים עַל הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים
וּבְרֻדִּים ׀ וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ
הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב ׀ וָאֹמַר
הִנֵּנִי ׀ וַיֹּאמֶר שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה
כָּל הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל הַצֹּאן
עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים ׀ כִּי
רָאִיתִי אֵת כָּל אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה
לָךְ ׀ אָנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל אֲשֶׁר
מָשַׁחְתָּ שָׁם מַצֵּבָה אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִי
שָׁם נֶדֶר שַׁתָּה קוּם צֵא מִן הָאָרֶץ
הַזֹּאת ׀ וְשׁוּב אֶל אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ ׀
וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמַרְנָה לוֹ
הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית
אָבִינוּ ׀ הֲלוֹא נָכְרִיּוֹת נֶחְשַׁבְנוּ לוֹ
כִּי מְכָרָנוּ ׀ וַיֹּאכַל גַּם אָכוֹל אֶת

Transla.Chal.

patris mei fuit in adiuto: tũ meũ. et vos scitis ꝙ ossi virtute mea seruiui patri vro. Pater aũt vester mẽ tis tuo est mihi: ꝛ mutauit mercedẽ meã decẽ vicibus: ꝛ nõ dimisit eũ de⁹ vt noceret mihi. si sic dicebat. Varia erũt ꝙ mercede tua. pariebãt oẽs oues varia. Et si sic dicebat. Maculosa erunt ꝑo mercede tua. pariebãt oẽs oues maculosa. et seperauit dñs de pecoꝛib⁹ pris vestri: ꝛ dedit mihi. Et factũ est in tpe quo oues cale fiebant: leuaui oculos meos ꝛ vidi in somnio: et ecce arietes qui ascendebãt sup oues erant varij ꝛ mas culosi ꝛ respersi. Et dixit mihi angel⁹ dei in somnio Jacob. Et dixi ecce ego. et ait. Leua ñ sic oculos tuos et vide oẽs arietes qui ascendũt sup oues maculosos varios atq; respersos: qñ manifestũ est coꝛã me ossie qõ facit tibi laban. Ego sum de⁹ qui apparui tibi in bethel vbi vnxisti titulũ: vbi vouisti coꝛam me votũ: nũc surge egredere de terra hac: ꝛ reuertere in terrã natiuitatis tue. Et responderũt rachel ꝛ lia atq; dixe runt ei. Wunquid adhuc est nobis pars ꝛ hereditas in domo patris nostri? nõne extrance reputate sum⁹ ei: quia vendidit nos: ꝛ comedit quoq;

Pritiua chal.

אֲבָא
שָׁנָה בָּאַשׁ
הֲוָה עָאן
פָּרַשׁ
יוֹם חָזָה
לָאַן
חָזָה נָגַל
עַל קוּם קוּם
נְפַק תּוּב
חֲסַן
חָשַׁב אֲכַל

Tex.Heb.	Pritiua heb.
כַּסְפֵּנוּ׃ כִּי כָל הָעֹשֶׁר אֲשֶׁר הִצִּיל	נָצַל
אֱלֹהִים מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ	
וְעַתָּה כֹּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים	
אֵלֶיךָ עֲשֵׂה׃ וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא	קוּם נָשָׂא
אֶת בָּנָיו וְאֶת נָשָׁיו עַל הַגְּמַלִּים׃	נָשָׁה
וַיִּנְהַג אֶת כָּל מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל	נָהַג קָנָה
רְכֻשׁוֹ אֲשֶׁר רָכָשׁ מִקְנֵה קִנְיָנוֹ	קָנָה
אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפַדַּן אֲרָם לָבוֹא אֶל	
יִצְחָק אָבִיו אַרְצָה כְּנָעַן׃ וְלָבָן הָלַךְ	
לִגְזֹז אֶת צֹאנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת	גָּנַב
הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ׃ וַיִּגְנֹב	
יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבָן הָאֲרַמִּי עַל בְּלִי	
הִגִּיד לוֹ כִּי בֹרֵחַ הוּא׃ וַיִּבְרַח הוּא	נָגַד בָּרַח
וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת	קוּם עָבַר
הַנָּהָר וַיָּשֶׂם אֶת פָּנָיו הַר הַגִּלְעָד׃	שׂוּם פָּנָה
וַיֻּגַּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח	שָׁלֹשׁ
יַעֲקֹב׃ וַיִּקַּח אֶת אֶחָיו עִמּוֹ וַיִּרְדֹּף	לָקַח רָדַף
אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים וַיַּדְבֵּק	דָּבַק
אֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים	בּוֹא
אֶל לָבָן הָאֲרַמִּי בַּחֲלֹם הַלָּיְלָה	
וַיֹּאמֶר לוֹ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תְּדַבֵּר עִם	שָׁמַר דָּבַר
יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע׃ וַיַּשֵּׂג לָבָן אֶת	נָשַׂג
יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב תָּקַע אֶת אָהֳלוֹ	
בָּהָר וְלָבָן תָּקַע אֶת אֶחָיו בְּהַר	
הַגִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב מֶה	
עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת לְבָבִי וַתְּנַהֵג אֶת	עָשָׂה נָהַג
בְּנֹתַי כִּשְׁבֻיוֹת חָרֶב׃ לָמָּה נַחְבֵּאתָ	שָׁבָה

Trāſla.B.Hiero.

preciū noſtrū. Sed deus tulit opes patris noſtri: & eas tradidit nobis ac filiis noſtris. vn̄ omnia que p̄cepit tibi deus fac. Surrexit ītaqꝫ iacob & impoſitis liberis ac coniugibus ſuis ſup camelos abiit. tulitqꝫ oēm ſubſtātiam ſuam & greges & quicquid in meſopotamia acquiſierat: pergens ad iſaac patrē ſuū in terrā chanaan. Eo tpe ierat Labā ad tōdēdas oues: & rachel furata eſt idola patris ſui. noluitqꝫ iacob cōfiteri ſocero ſuo ꝙ fugeret. Cūqꝫ abiſſet tam ipſe quam oīa que iuris ſui erant & amne trāſmiſſo pgeret contra montem galaad: nūciatū eſt laban die tertio ꝙ fugeret iacob. Qui aſſūptis fratribus ſuis perſecutus ē eum diebus ſeptē: & comprehendit eum in monte galaad. Viditqꝫ in ſomnis dicētē ſibi dn̄m. Caue ne quicq̄ aſpe loquaris contra iacob. Iamqꝫ iacob extēderat in mōte tabernaculum. Cumqꝫ ille conſecutus fuiſſet eū cū fribus ſuis: in eodē mōte galaad fixit tētoriū. Et dixit ad iacob. Quare ita egiſti vt clā me abigeres filias meas q̄ſi captiuas gladio. Cur ignorante

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

argentū nr̄m. oēs diuitias et gloriā:
τὸ ἀργύριον ἡμῶν. πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν,
quā abſtulit de⁹ pris nr̄i: nobis erit et fi-
ἣν ἀφείλετο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέ-
liis nr̄is. nūc ergo quecūqꝫ tibi dixit de⁹: fac. ſurgēs
κνοις ἡμῶν. νῦν οὖν ὅσα σοι εἴρηκεν ὁ θεός, ποίει. ἀναστὰς
āt iacob: accepit vxores ſuas: et filios
δὲ Ἰακώβ, ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τὰ παιδία
ſuos ſup camelos: et abduxit oēm
αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ
ſubſtātiā ſuā: et oēm ſupellectilē ſuā: quā
ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν
acquiſiuit in meſopotamia: et oīa
περιεποιήσατο ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ
ſua vt abiret ad iſaac patrē ſuū: i terrā cha
αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, εἰς γῆν χα-
naan. laban āt abijt ad tōdēdū oues ſuas. fura
ναάν. Λάβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. ἔκλε-
ta ē āt rachel idola pris ſui. abſcōdit āt ia-
ψε δὲ Ῥαχὴλ τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ἔκρυψε δὲ Ἰα-
cob labā ſyro: ne indicaret ei:
κὼβ Λάβαν τὸν σύρον, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ,
ꝙ fugit. et fugit ipſe: et ſua
ὅτι ἀποδιδράσκει. καὶ ἀπέδρα αὐτός, καὶ τὰ αὐ-
oīa: et trāſiuit flumē: et feſtinauit
τοῦ πάντα, καὶ διέβη τὸν ποταμόν, καὶ ὥρμησεν
in mōtē galaad. nūciatū ē āt labā ſyro
εἰς τὸ ὄρος Γαλαάδ. ἀπηγγέλη δὲ Λάβαν τῷ σύρῳ
die tertia: ꝙ fugit iacob. et aſſu-
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτι ἀπέδρα Ἰακώβ. καὶ παρα-
mens filios ſuos: et fratres ſu-
λαβὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
os cū eo: perſecut⁹ ē poſt eum viā die
τοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμε-
rū ſeptē. et cōprehēdit eū in mōte gala-
ρῶν ἑπτά. καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Γαλα-
ad. venit āt de⁹ ad laban ſyrū p ſōnū
άδ. ἦλθε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Λάβαν τὸν σύρον καθ᾽ ὕπνον
nocte: et dixit ei: caue ne forte
τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, φύλαξαι μή ποτε
loquaris ad iacob mala. et cōprehendit la-
λαλήσῃς πρὸς Ἰακὼβ πονηρά. καὶ κατέλαβε Λά-
ban iacob. iacob āt fixit tabernaculū ſuū
βαν τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
in mōte. laban āt ſtatuit fratres ſuos
ἐν τῷ ὄρει. Λάβαν δὲ ἔστησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
in mōte galaad. dixit āt laban iacob: qđ
ἐν τῷ ὄρει Γαλαάδ. εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακώβ, τί
feciſti? quare fugiſti clam: et fura
ἐποίησας; ἵνα τί ἀπέδρας κρυφῇ, καὶ ἐκλοπο-
tus es me: et abduxiſti filias meas:
φόρησάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου,
quaſi captiuas gladio?
ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ;

Pritiua chal.

פְּרַשׁ בְּנָה
קוּם נְשָׂה נְתָא
קְנָה אֲתָא
גְּזַז
כְּסָה חֲזָה
קוּם שְׁוָה
הֲלַךְ דְּבַק
אֲמַר
סְפַר מַלֵּל טוּב
שְׁכַן שְׁרָא
שְׁנָה טְמַר

Interp.chal.

argentum noſtrū. Quoniā oēs diuitie quas abſtulit deus ex patre nr̄o: nr̄e ſunt et filiorū nr̄orū. Et nunc qđ cūqꝫ dixerit tibi deus fac. Et ſurrexit iacob et leuauit filios ſuos et vxores ſuas ſuper camelos: et duxit vniuerſa pecora ſua et omnē ſubſtantiā ſuam quā acquiſierat in meſopotamia ſyrie: vt veniret ad iſaac patrē ſuū in terrā chanaan. Laban autē abierat ad tondendas oues ſuas: et tulit rachel imagines que erant patris ſui. Et celauit iacob a laban ſyro: et nō indicauit ei ꝙ ipſe proficiſceretur. Et abijt ipſe et oīa ſua: et ſurrexit et tranſiuit euphratē: et poſuit faciem ſuam contra montē galaad. Et nunciatū eſt laban in die tertio ꝙ abijſſet iacob: et tulit fratres ſuos ſecū: et perſecutus eſt poſt eum itinere ſeptem dierū: et cōprehendit eū in monte galaad. et venit verbū a facie dei ad laban ſyrum in ſomnio noctis: et dixit ei. Caue tibi ne loquaris cum iacob a bono vſqꝫ ad malum: et comprehendit laban iacob. Et iacob tetenderat tabernaculum ſuum in monte. Et laban collocauit fratres ſuos in monte galaad. Et dixit laban ad iacob. Quid feciſti: et celaſti a me et duxiſti filias meas quaſi captiuas gladio. Quare occulte

Tranſla. Chal.

כַּסְפַּנָא׃ אֲרֵי כָל עוּתְרָא דְּאַפְרֵישׁ יְיָ מֵאֲבוּנָא דִּילַנָא הוּא וְלִבְנַנָא וּכְעַן כָּל דַּאֲמַר
יְיָ לָךְ עֲבֵיד׃ וְקָם יַעֲקֹב וּנְטַל יָת בְּנוֹהִי וְיָת נְשׁוֹהִי עַל גַּמְלַיָּא׃ וּדְבַר יָת כָּל גֵּיתוֹהִי
וְיָת כָּל קִנְיָנֵיהּ דִּיקְנָא גֵּיתֵי קִנְיָנֵיהּ דִּיקְנָא בְּפַדַּן אֲרָם לְמֵיתֵי לְוָת יִצְחָק אֲבוּהִי
לְאַרְעָא דִּכְנָעַן׃ וְלָבָן אֲזַל לְמִגַּז יָת עָנֵיהּ וּנְסֵיבַת רָחֵל יָת צַלְמַנַיָּא דִּי לַאֲבוּהָא׃
וְכַסִּי יַעֲקֹב מִן לָבָן אֲרַמָּאָה עַל דְּלָא חַוִּי לֵיהּ אֲרֵי אָזֵיל הוּא׃ וַאֲזַל הוּא וְכָל דִּילֵיהּ
וְקָם וַעֲבַר יָת פְּרָת וְשַׁוִּי יָת אַפּוֹהִי לְטוּרָא דְּגִלְעָד׃ וְאִתְחַוָּאָה לְלָבָן בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה
אֲרֵי אֲזַל יַעֲקֹב׃ וּדְבַר יָת אֲחוֹהִי עִמֵּיהּ וּרְדַף בָּתְרוֹהִי מַהֲלַךְ שִׁבְעָה יוֹמִין וְאַדְבֵּק יָתֵיהּ
בְּטוּרָא דְּגִלְעָד׃ וַאֲתָא מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְוָת לָבָן אֲרַמָּאָה בְּחֶלְמָא דְּלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ
אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא תְמַלֵּיל עִם יַעֲקֹב מִטַּב עַד בִּישׁ׃ וְאַדְבֵּיק לָבָן יָת יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב פְּרַס
יָת מַשְׁכְּנֵיהּ בְּטוּרָא וְלָבָן אַשְׁרֵי יָת אֲחוֹהִי בְּטוּרָא דְּגִלְעָד׃ וַאֲמַר לָבָן לְיַעֲקֹב מָה עֲבַדְתְּ
וְכַסִּיתָ מִנִּי וְדַבַּרְתְּ יָת בְּנָתַי כִּשְׁבְיַת חַרְבָּא׃ לְמָא אִטַּמַּרְתָּ

et si annũciasses mihi: misissem te cũ leti-
καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἐξαπέστειλα ἄν σε μετὰ εὐφρο-
cia: et cũ musicis: ꝛ tympanis: et citha
σύνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, καὶ τυμπάνων, καὶ κιθά-
ra. nõ dign⁹ habitus sũ osculari filios meos: et
ρας. οὐκ κατηξιώθην φιλῆσαι τὰ παιδία μου, καὶ τὰς
filias meas. nũc ãt stulte egisti: et nũc ãt
θυγατέρας μου. νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας, καὶ νῦν δὲ
1. Reg. 15. c. valet man⁹ mea malefacere tibi. at de⁹ pa-
2. Pa. 16. c. ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε. ὁ δὲ θεὸς τοῦ πα-
tris tui heri ait ad me: dicẽs: custodi teip-
τρός σου χθὲς εἶπε πρός με, λέγων, φύλαξον σεαυ-
sũ: ne forte loq̃ris cũ iacob mala. nũc ergo
τόν, μήποτε λαλήσῃς μετὰ ἰακὼβ πονηρά. νῦν οὖν
vade: desiderio enĩ desiderasti: in do-
πεπόρευσο, ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησας, εἰς τὸν οἶ-
mũ p̃ris tui abire: q̃re furatus es
κον τοῦ πατρός σου ἀπελθεῖν, ἵνα τί ἔκλεψας
deos meos? r̃ndit iacob: et dixit laban:
τοὺς θεούς μου; ἀποκριθεὶς ἰακὼβ, καὶ εἶπε τῷ λάβαν,
dixi enĩ ne forte auferas filias tuas a
εἶπα γὰρ μή ποτε ἀφέλῃς τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐ-
E me: et oĩa mea. cognosce ergo q̃d est tuorũ
μοῦ, καὶ πάντα τὰ ἐμά. ἐπίγνωθι οὖν τί ἐστι τῶν σῶν
apud me: et accipe. et non cognouit apd̃ eũ ni
παρ' ἐμοί, καὶ λάβε. καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐ-
hil et dixit iacob apd̃ quẽ inuẽti fuerit dei tui:
δέν. καὶ εἶπεν ἰακὼβ παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῶσιν οἱ θεοί σου,
nõ viuet corã fratribus nr̃is. nesciebat ãt
οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. οὐκ ᾔδει δὲ
iacob: q̃ rachel vxor eius furata ẽ eos. in-
ἰακὼβ, ὅτι ῥαχὴλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς. εἰσ-
gress⁹ ãt laban scrutat⁹ ẽ domũ lie: et nõ in-
ελθὼν δὲ λάβαν ἠρεύνησε τὸν οἶκον λείας, καὶ οὐχ εὗ-
uenit. ꝛ egressus ex domo lie: scrutat⁹ ẽ do-
ρεν. καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ οἴκου λείας, ἠρεύνησε τὸν οἶ-
mũ iacob: et in domo duarũ ancillarũ: et
κον ἰακὼβ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν, καὶ
nõ inuenit. ingressus ẽ ãt ꝛ i domũ rachel. rachel
οὐχ εὗρεν. εἰσῆλθε δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον ῥαχήλ. ῥαχὴλ
ãt accepit idola: et iniecit ea in
δὲ ἔλαβε τὰ εἴδωλα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ
stramẽtis cameli: ꝛ sedit sup̃ eis: et
σάγματα τῆς καμήλου, καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς, καὶ
dixit p̃ri suo: nõ grauiter fer dñe: nõ po-
εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς, μὴ βαρέως φέρε κύριε, οὐ δύ-
tero surgere corã te. q̃ sc̃dm cõsuetudinẽ
ναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου. ὅτι τὰ κατ' ἐθισμὸν
muliebriũ mihi sũt. scrutat⁹ ẽ ãt labã coram
τῶν γυναικείων μοί ἐστιν. ἠρεύνησε δὲ λάβαν ἐνώπιον
ipso in oĩ domo: et nõ inuenit idola.
αὐτοῦ ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, καὶ οὐχ εὗρε τὰ εἴδωλα.
iratus ẽ ãt iacob: et rixatus ẽ cũ labã.
ὠργίσθη δὲ ἰακὼβ, καὶ ἐμαχέσατο τῷ λάβαν.

me fugere voluisti: nec indicare mihi vt prosequerer te cũ gaudio & canticis & tympanis & citharis. Non es passus vt oscularer filios meos & filias. Stulte operatus es. Et nũc quidẽ valet manus mea reddere tibi malũ sed deus patris tui heri dixit mihi. Caue ne loquaris contra Iacob quicquam durius. Esto. Ad tuos ire cupiebas: & desiderio erat tibi domus patris tui. Cur furatus es deos meos? Rñdit iacob: q̃ inscio te profectus sum: timui ne violẽter auferres filias tuas. q̃ ãt furti me arguis: apud quẽcũq; inueneris deos tuos: necetur corã fratribus nr̃is. Scrutare: quicqd̃ tuorum apud me inueneris aufer. hec dicẽs ignorabat q̃ rachel furata eẽt idola. Ingressus itaq; laban tabernaculũ iacob & lie & vtriusq; famule non inuenit. Cunq; intrasset tentoriũ rachelis: illa festinans abscõdit idola subter stramẽta cameli: & sedit desuper: scrutantiq; oẽ tentoriũ & nihil inuenienti: ait. Ne irascatur dominus meus q̃ coram te assurgere nequeo: quia iuxta cõsuetudinẽ feminarũ nũc accidit mihi. Sic delusa sollicitudo q̃rẽtis ẽ. tumẽs q; iacob cum iurgio

לִבְרֹחַ וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא הִגַּדְתָּ
לִּי וָאֲשַׁלֵּחֲךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁרִים
בְּתֹף וּבְכִנּוֹר׃ וְלֹא נְטַשְׁתַּנִי
לְנַשֵּׁק לְבָנַי וְלִבְנֹתָי עַתָּה
הִסְכַּלְתָּ עֲשׂוֹ׃ יֶשׁ לְאֵל יָדִי
לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וֵאלֹהֵי
אֲבִיכֶם אֶמֶשׁ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר
הִשָּׁמֶר לְךָ מִדַּבֵּר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב
עַד רָע׃ וְעַתָּה הָלֹךְ הָלַכְתָּ כִּי
נִכְסֹף נִכְסַפְתָּה לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה
גָנַבְתָּ אֶת אֱלֹהָי׃ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר
לְלָבָן כִּי יָרֵאתִי כִּי אָמַרְתִּי פֶּן
תִּגְזֹל אֶת בְּנוֹתֶיךָ מֵעִמִּי׃ עִם
אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא
יִחְיֶה נֶגֶד אַחֵינוּ הַכֶּר לְךָ מָה עִמָּדִי
וְקַח לָךְ וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל
גְּנָבָתַם׃ וַיָּבֹא לָבָן בְּאֹהֶל יַעֲקֹב
וּבְאֹהֶל לֵאָה וּבְאֹהֶל שְׁתֵּי הָאֲמָהֹת
וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֹהֶל לֵאָה וַיָּבֹא
בְּאֹהֶל רָחֵל׃ וְרָחֵל לָקְחָה אֶת
הַתְּרָפִים וַתְּשִׂמֵם בְּכַר הַגָּמָל
וַתֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיְמַשֵּׁשׁ לָבָן אֶת
כָּל הָאֹהֶל וְלֹא מָצָא׃ וַתֹּאמֶר אֶל
אָבִיהָ אַל יִחַר בְּעֵינֵי אֲדֹנִי כִּי לוֹא
אוּכַל לָקוּם מִפָּנֶיךָ כִּי דֶרֶךְ
נָשִׁים לִי וַיְחַפֵּשׂ וְלֹא מָצָא אֶת
הַתְּרָפִים׃ וַיִּחַר לְיַעֲקֹב וַיָּרֶב בְּלָבָן

נָגַד
שָׁלַח שׁוּר
תָּפַף
סָכַל עָשָׂה אָיַל
רוּעַ
שָׁמַר
כָּסַף
עָנָה
גָּזַל
מָצָא
חָיָה נָכַר
לָקַח
בּוֹא
שָׁנָה
שׂוּם
יָשַׁב מָשַׁשׁ
אָמַר
חָרָה
יָכֹל פָּנָה
נָשָׁה חָפַשׂ

Transla. Chal.

לְמֵיזַל וְכַסֵּיתָ מִנִּי וְלָא חַוֵּיתָ לִי וְשַׁלַּחְתָּךְ פּוֹן בְּחֶדְוָא וּבְתוּשְׁבְּחָן בְּתֻפִּין וּבְכִנָּרִין׃
וְלָא שְׁבַקְתַּנִי לְנַשָּׁקָא לִבְנַי וְלִבְנָתַי כְּעַן אַסְכֶּלְתָּא לְמֶעְבַּד׃ אִית חֵילָא בִּידִי לְמֶעְבַּד
עִמְּכוֹן בִּישׁ וֶאֱלָהָא דַאֲבוּכוֹן בְּרַמְשָׁא אֲמַר לִי לְמֵימַר אִסְתַּמַּר לָךְ מִלְּמַלָּלָא עִם יַעֲקֹב
מִטַּב עַד בִּישׁ׃ וּכְעַן מֵיזַל אֲזַלְתָּ אֲרֵי חַמָּדָא חַמֵּידְתָּא לְבֵית אֲבוּךְ לְמָה נְסֵיבְתָּ יָת
דַּחַלְתִּי׃ וַאֲתֵיב יַעֲקֹב וַאֲמַר לְלָבָן אֲרֵי דְחֵילִית אֲרֵי אֲמָרִית דִּילְמָא תֵּינוּס יָת בְּנָתָךְ
מִינִּי׃ אֲתַר דְּתַשְׁכַּח יָת דַּחַלְתָּךְ לָא יִתְקַיַּם קֳדָם אֲחָנָא אִשְׁתְּמוֹדַע לָךְ מָה דְּעִמִּי וְסַב
לָךְ וְלָא יְדַע יַעֲקֹב אֲרֵי רָחֵל נְסֵיבַתְנוּן׃ וְעָאל לָבָן בְּמַשְׁכְּנָא דְיַעֲקֹב וּבְמַשְׁכְּנָא דְלֵאָה
וּבְמַשְׁכְּנָא תַּרְתֵּין לְחֵינָתָא וְלָא אַשְׁכַּח וּנְפַק מִמַּשְׁכְּנָא דְלֵאָה וְעָאל בְּמַשְׁכְּנָא דְרָחֵל׃
וְרָחֵל נְסֵיבַת יָת צַלְמַנַיָּא וְשַׁוֵּיתִנּוּן בַּעֲבִיטָא דְגַמְלָא וִיתֵיבַת עֲלֵיהוֹן וּמַשֵּׁישׁ לָבָן יָת
כָּל מַשְׁכְּנָא וְלָא אַשְׁכַּח׃ וַאֲמַרַת לַאֲבוּהָא לָא יִתְקוֹף בְּעֵינֵי רִבּוֹנִי אֲרֵי לָא אֵיכוּל
לְמֵיקָם מִן קֳדָמָךְ אֲרֵי אוֹרַח נְשִׁין לִי וּבְלַשׁ וְלָא אַשְׁכַּח יָת צַלְמַנַיָּא׃ וּתְקֵיף
לְיַעֲקֹב וּנְצָא עִם לָבָן

Interp̃. chal.

abijsti: ꝛ celasti a me: ꝛ non indicasti mihi: vt dimitterem te cum gaudio ꝛ cãticis cũ tympanis ꝛ citharis. Et nõ permisisti me vt oscularer filios meos ꝛ filias meas: nunc stulte egisti. Est potestas in manu mea vt facerem vobiscũ malũ: sed deus patris vestri hesterna nocte ait mihi: dicens. Caue tibi ne loquaris cũ iacob a bono vsq; ad malũ. et nunc abiens abijsti qm̃ cupiens cupiebas domũ patris tui. Cur tulisti deos meos? Et respõdit iacob ꝛ dixit ad laban. Quoniã timui dicens: ne violẽter auferres filias tuas a me. locus in quo inueneris deũ tuũ nõ p̃maneat. corã fratribus nr̃is cognosce quid tuũ sit apud me: ꝛ tolle tibi. Et nesciebat iacob q̃ rachel accepisset eos. Et ingressus est laban in tabernaculũ iacob ꝛ in tabernaculũ lie ꝛ in tabernaculũ duarum cõcubinaꝝ: ꝛ non inuenit. et egressus est de tabernaculo lie: ꝛ ingressus est in tabernaculũ rachelis. Rachel autẽ accepit imagines: ꝛ posuit eas in stramentis cameli: et sedit desuper: ꝛ attrectauit laban vniuersa que erant in tabernaculo: ꝛ nõ inuenit. Et dixit patri suo: ne displiceat in oculis domini mei: quoniã non possum surgere coram te. consuetudo enim mulierum est mihi. Et scrutatus est. et nõ inuenit imagines. Et iratus est iacob et rixatus est cum laban.

Primitiua chal.

חֲוָה חֲדָה שְׁבַח
תְּפַף בְּנָה סְכַל
עֲבַד אֲמַר
טוּב אֲזַל
תוּב אֱנַס
שְׁכַח קוּם שְׁדַע
נְסַב עוּל שְׁבַן
תְּרֵי
שְׁוָה
תְּקַף רְבַב יְכַל
קוּם נְשָׁה
נְצָה

Pritiua heb.	Ter. Heb.	Sen.	Ca. xxxj.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
עָנָה	וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן מַה			fait. Quam ob ooooooooo	et respõdẽs iacob: dixit laban: q̃ iniquitas
	פִּשְׁעִי מָה חַטָּאתִי כִּי דָלַקְתָּ			culpã meã & ob qđ pec	καὶ ἀποκριθεὶς Ἰακὼβ, εἶπε τῷ Λάβαν, Τί γὰρ ἐγκλη
	אַחֲרָי כִּי מִשַּׁשְׁתָּ אֶת כָּל כֵּלַי		כָּלָה	catũ meũ sic exarsisti eo	mea? et q̃d peccatũ meũ? q̃ p̃secut⁹ es post
	מַה מָּצָאתָ מִכֹּל כְּלֵי בֵיתֶךָ שִׂים			post me: & scrutatus es	μου; καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου; ὅτι κατεδίωξας ὀπί
כֹּה נֶגֶד אַחַי וְאַחֶיךָ וְיוֹכִיחוּ			נָכַח	oẽm supellectilẽ meã.	σω μου; καὶ τί ἐρεύνησας πάντα τὰ σκεύη τοῦ ὀί
בֵּין שְׁנֵינוּ זֶה עֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי			שָׁנָה	Quid inueniſti de cũ	κου μου; τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν σου; εἰς
עִמָּךְ רְחֵלֶיךָ וְעִזֶּיךָ לֹא שִׁכֵּלוּ				cta substãtia domus tue	ὧδε ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν ἀδελφῶν
וְאֵילֵי צֹאנְךָ לֹא אָכָלְתִּי טְרֵפָה				Pone hic corã fribus	μου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀναμέσον τῶν δύο ἡμῶν.
לֹא הֵבֵאתִי אֵלֶיךָ אֲנֹכִי אֲחַטֶּנָּה			חטא חָטָא	meis & fribus tuis: & iu	δι mihi vigiti ãni ego sũ tecũ. oues
מִיָּדִי תְּבַקְּשֶׁנָּה גְּנֻבְתִּי יוֹם			פקש	dicẽt inter me & te. Id	ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ. τὰ πρόβα
וּגְנֻבְתִּי לָיְלָה הָיְיתִי בַיּוֹם אֲכָלַנִי			הָיָה	circo viginti annis fui	tue et capre tue nõ fuerũt steriles. arietes
חֹרֶב וְקֶרַח בַּלָּיְלָה וַתִּדַּד שְׁנָתִי			נָדַד יָשֵׁן	tecũ. Oues tue & ca	τά σου καὶ ἀγίς σου οὐκ ἠτεκνώθησαν. κριοὺς τῶν
מֵעֵינָי זֶה לִּי עֶשְׂרִים שָׁנָה				pre steriles nõ fuerunt:	οὐίδ tuarũ nõ comedi. abesita comestũ nõ at
בְּבֵיתֶךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה			רָנַן	arietes gregis tui non	προβάτων σου οὐ κατέφαγον. ἀριόβρωτον οὐκ ἐγὼ
שָׁנָה בִּשְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים			שָׁנָה	comedi: nec captũ a	tuli tibi. ego soluebã a me ipso furta
צֹאנֶךָ וַתַּחֲלֵף אֶת מַשְׂכֻּרְתִּי			חָלַף שָׂכָר	bestia ostẽdi tibi. Ego	νοχά σοι. ἐγὼ ἀπῃτούμην παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα
עֲשֶׂרֶת מֹנִים לוּלֵי אֱלֹהֵי אָבִי			כָּנָה	damnũ omne reddebã.	dieι: et furta noctis: fui combu
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וּפַחַד יִצְחָק הָיָה לִי				Quicquid furtim peri	κμένος, καὶ κλέμματα νυκτός. ἐγινόμην συγκαύ
כִּי עַתָּה רֵיקָם שִׁלַּחְתָּנִי אֶת עָנְיִי			עָנָה	bat: a me exigebas:	stus estu dieι: τ glacie
וְאֶת יְגִיעַ כַּפַּי רָאָה אֱלֹהִים וַיּוֹכַח			יָכַח	die noctuq̃ estu vrge	μενος τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ παγετῷ τῆς
אֶמֶשׁ וַיַּעַן לָבָן וַיֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב			עָנָה	bar & gelu. fugiebatq̃ sõ	noctὸς. et fugiebat sõnus ab oculo
הַבָּנוֹת בְּנֹתַי וְהַבָּנִים בָּנַי				nus	τυπτός. καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
וְהַצֹּאן צֹאנִי וְכֹל אֲשֶׁר אַתָּה				ab oculis meis. Sicq̃ p	meis. ita mihi vigiti ãni ego sũ in domo tua. ἄρνας
רֹאֶה לִי הוּא וְלִבְנֹתַי מַה אֶעֱשֶׂה			עָשָׂה	viginti annos	μου. ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου.
לָאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר				in domo tua seruiui ti	seruiui tibi ãttuordecim ãnos p filia
יָלָדוּ וְעַתָּה לְכָה נִכְרְתָה בְרִית			כָּרַת בְּרִית	bi: quattuordecim ooo	ἐδούλευσά σοι δώδεκατέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δυγατέ
אֲנִי וְאַתָּה וְיִהְיֶה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ				pro filiabus: & sex ooo	bus tuis: et ser ãnos i ouibus tuis. et dece
				p gregibus tuis. Im	ρων σου, καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου. καὶ παρ
				mutasti quoq̃ mercedẽ	pisti mercedẽ meã decẽ agnio. nisi de
				meã decẽ vicibus. Nisi	λογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν. εἰμὴ ὁ θεὸς
				deus patris mei ooooooo	pris mei abraã fuisset mihi: & timor isaac: nunc
				abraã & timor isaac af	τοῦ πρός μου Ἀβραὰμ ἦν μοι, καὶ ὀφόβος Ἰσαάκ, νῦν
				fuisset mihi: forsitan ooo	vacuũ me misisses. humilitatẽ meã et
				mõ nudum me dimisisses. Afflictionem meã	ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας. τὴν ταπείνωσίν μου καὶ
				& laborẽ manuũ mearũ vidit deus: & redarguit te	labore manuũ mearũ vidit deus: τ redarguit te
				heri. respondẽ aũt laban: dixit iacob: fi	τὸν πόνον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεός, καὶ ἤλεγξέ σε
				lie: filie mee. τ filij: filij mei. τ pe	χθές. ἀποκριθεὶς δὲ Λάβαν, εἶπε τῷ Ἰακώβ, αἱ δυγα
				cora: pecora mea. τ oia q̃cũq̃ tu vides: mea sũt et	τέρες, δυγατέρες μου. καὶ οἱ υἱοί, υἱεί μου. καὶ τὰ πρό
				filiabꝰ meabꝰ. q̃d facia istis ho	βατα, πρόβατα μου. καὶ πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς, ἐμά ἐστι καὶ
				die: aut filijs earũ: quos pepereꝛt. nũc ergo ve	τῶν δυγατέρων μου. τί ποιήσω ταύταις σήμε
				ni disponam fedus ego et tu. τ erit in	ρον, ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οὓς ἔτεκον. νῦν δεῦ δὴ
				testimoniũ inter me et te.	διαθώμεθα διαθήκην ἐγὼ καὶ σύ. καὶ ἔσαι εἰς
					μαρτύριον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ooooooooo

Pritiua chal.	Transla. Chal.	Interp. chal.
תוב	et ridens iacob dixit ad laban. Que est iniqtas mea: et qđ est delictũ meũ q: p̃secut⁹ es post me: Si atre	וְאָתֵיב יַעֲקֹב וַאֲמַר לְלָבָן מָה חוֹבִי וּמָה סוּרְתִּי אֲרֵי רְדַיְתָּא בַּתְרָאי: אֲרֵי מַשֵּׁישְׁתָּ יָת
שְׁוֵה כָּל תְּרֵי	ctasti ossia vasa mea: quid inuenisti de vniuersis va	כָּל מָאנֵי מָה אַשְׁכַּחְתָּ מִכָּל מָאנֵי בֵיתָךְ שַׁוֵּי כְּנֶגֶד אַחָי וְאַחָךְ וְיוֹכְיחוּן בֵּין תַּרְוֵיהוֹן:
שְׁנָה תְּלָתִין	sis domus tue: pone nũc coraꝫ fribus meis & frib tuis:	תְּלָת עֶשְׂרִין שְׁנִין אֲנָא עִמָּךְ רְחֵלָךְ וְעִזָּךְ לָא אַתְכִּילוּ וְדִכְרֵי אֲנָנָךְ לָא אֲכָלִית תְּבִירָא
אַתָא הֲוָה שְׁנָה	& iudicẽt inter nos ambos. Istis viginti annis ẽgo fui apud te: oues tue & capre tue nõ fuerũt orba	לָא אַיְתֵיתִי לָךְ דַּרְתָּ שַׁגְיָא מִן מְגֵיזְתָא וּמִן גַּלְמֵי אַתְּ בָּעֵי לַהּ גְּנֵבְתָּ וְעָטַרְתְּ
מְעָלְתָא עֲבָדָה יוֹם	te: & arietes ouiũ tuaꝫ nõ comedi. Dilaceratũ nõ ad	לֵילְיָא: הֲוֵיתִי בִּיסְמָא אֲכָלַנִי שַׁרְבָּא וּגְלִידָא הָוָה נָחֵת עֲלַי בְּלֵילְיָא וְנָדַת שְׁנָתִי
הֲוָה נָדַד יָשֵׁן	duxi tibi: qđ deficiebat ex illo: & ego tu & greba eo illõ:	מֵעֵינָי: עֶשְׂרִין שְׁנִין בְּבֵיתָךְ פְּלַחְתָּךְ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שְׁנִין בְּתַרְתֵּין בְּנָתָךְ וְשִׁית שְׁנִין
שְׁנָה אַרְבַּע תְּרֵי	custodiebã in die: & custodiebam in nocte. in die cõsu	אִמְּרָךְ וְשַׁנֵּיתָא יָת אֲגָרִי עֲשַׂר זִמְנִין: אִילּוּלֵי פּוֹן אֱלָהָא דְּאָבָא דְּאַבְרָהָם
שְׁנָה לָאָה גַּלְמָה	mabat me estus: & glacies descẽdebat sup me i nocte:	וְחִיל לֵיהּ יִצְחָק הֲוָה בְּסַעְדִי אֲרֵי כְעַן רֵיקָן שַׁלַּחְתָּנִי יָת עַמְלִי וְיָת לֵיאוּת יְדַי גְּלֵי
יַכַּח תּוב בָּנָה	et recessit somn⁹ ab oculis meis. Istis viginti annis	קֳדָם יְיָ וּאוֹכַח בָּרְמֶשָׁא: וְאָתֵיב לָבָן וַאֲמַר לְיַעֲקֹב בְּנָתָא בְנָתַי וּבְנַיָּא בְּנַי וַעֲנָא
עֲבַד אַתָא	serutui tibi in domo tua: q̃tuor decim annis p duab⁹	אָנָא וְכָל דְּאִית חֲזֵי לִי הוּא וְלִבְנָתַי מַה אֶעְבֵּיד לְאִלֵּין יוֹמָא דֵין אוֹ לִבְנֵיהֶן דִּילְדָן
גְּזַר קוּם הֲוָה	filiab⁹ tuis. Et sex ãnis p⁹ outb⁹ tuis: & mutasti mer	וְכַעַן אִיתָא נִגְזַר קְיָם אֲנָא וְאַתְּ וְיְהֵא לְסַהֲיָד בֵּינִי וּבֵינָךְ:
	cedẽ meã decẽ vicib⁹: nisi q̃ de⁹ p̃fis mei de⁹ abrahe: &	
	ille quẽ timebat isaac fuisset in adiutoriũ meũ: iã nũc	
	vacuũ me dimisisses: labor me⁹ & afflictio manuũ mea	
	rũ manifesta fuit coraꝫ deo: & arguit te heſterna nocte.	
	Et rõdit laban & dixit ad iacob. Filie sunt filie mee: &	
	filij sunt filij mei: & oues sũt oues mee: & qđcũq̃ tu vi	
	deo meũ est: & quid faciã istis filiab⁹ meis hodie: aut	
	filijs earũ quos pepererũt. Et nũc veni ineam⁹ fedus	
	ego & tu: & sit in testimoniũ inter me & te. ooooooo	

Trāsla. Grē. lxx. cū interp. latina.

accipiēs āt iacob lapidē: statuit eū titulū. di-
λαβὼν δὲ ἰακὼβ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην. εἶ-
xit āt iacob fratribus suis. colligi-
πε δὲ ἰακὼβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, συλλέγε-
te lapides: et collegerūt lapides: et fecerūt
τε λίθους, καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν
collē. τ comederūt illic sup collē: et
βουνόν. καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ, καὶ
G biberūt τ vocauit eū laban: collis
ἔπιον. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν λάβαν, βουνὸς τῆς
testimonij. at iacob vocauit eū: col-
μαρτυρίας. ὁ δὲ ἰακὼβ ἐκάλεσεν αὐτὸν, βου-
lis testis. dixit āt laban: tumulus iste
νὸς μάρτυς. εἶπε δὲ λάβαν, ὁ βουνὸς οὗτος
testis ē inter me et te hodie. ppē
μαρτυρεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. διὰ
hoc vocatū est nomē loci: collis testi-
τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, βουνὸς μαρ-
ficatur: et visio quā dixit. respiciat deus in-
τυρεῖ, καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶπεν. ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνα-
ter me et te. q: discedemus al-
μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτε-
ter ab altero: si humiliaueris fi-
ρος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγα-
lias meas: si acceperis vxores sup fili-
τέρας μου, εἰ λήψῃ γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγα-
as meas: vide: null⁹ nobiscū ē: de⁹ te-
τράσι μου, ὅρα, οὐδεὶς μεθ᾽ ἡμῶν ἐστιν ὁ θεὸς μάρ-
stis inter me τ te. τ dixit laban
τυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. καὶ εἶπε λάβαν
iacob: ecce tumul⁹ iste et titulus
τῷ ἰακὼβ, ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη,
quē statui inter me et te: testis est.
ἣν ἔστησα ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, μαρτυρεῖ.
tumul⁹ iste τ titul⁹: quē statui: hic te-
ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα, αὕτη μαρ-
stis est. si enī trāsgrediar ego ad te: neq
τυρεῖ. ἐάν τε γὰρ διαβῶ ἐγὼ πρός σε, μὴ δὲ
tu trāsgrediaris ad me collē istū et
σὺ διαβῇς πρός με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν
titulū istū in malitia. de⁹ abraā τ
στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ. ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ
de⁹ nachor: iudicabit inter nos. τ iura-
ὁ θεὸς ναχὼρ κρινεῖ ἀναμέσον ἡμῶν. καὶ ὤμο-
uit iacob per timorē isaac pa-
σεν ἰακὼβ κατὰ τοῦ φόβου ἰσαὰκ τοῦ πα-
tris sui. et sacrificauit sacrificiū i mōte. et voca-
τρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔθυσε θυσίαν ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἐκάλε-
uit fratres suos: et comederūt τ biberūt: τ
σε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ
dormierunt in mōte. surgēs āt laban mane:
ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει. ἀναστὰς δὲ λάβαν τοπρωΐ,
osculatus ē filios τ
κατεφίλησε τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς

Trāsla. B. Hiero.

Tulit itaq iacob lapidē: & erexit illū in titulū. Dixitq fratribus suis. Afferte lapides. Qui congregātes fecerunt tumulum: comederunt q̄ sup eū. Quē vocauit labā tumulū testis: & iacob acervū testimōij: vterq iuxta proprietatē lingue sue. Dixitq laban. Tumulus iste testis erit inter me & te hodie: & idcirco appellatū est nomē eius galaad .i. tumulus testis. Et adiecit labā. Intueatur & iudicet dominus iter nos: qn̄ recesserimus a nobis: si afflixeris filias meas: & si itroduxeris alias vxores sup eas. Nullus sermonis nr̄i testis ē absq deo: qui p̄sens respicit. Dixitq rursus ad iacob. En tumulus hic & lapis quem erexi: inter me & te testis erit. Tumulus inquā iste & lapis sint in testimōiū: si aut ego transiero illum pergens ad te: aut tu preterieris malum mihi cogitans. Deus abraam & deus nachor iudicet inter nos: deus patris eorū. Iurauit ergo iacob p timorē pris sui isaac: imolatisq victimis i mōte vocauit fratres suos vt ederent panē. Qui cū comedissent: mānserunt ibi. Labā vero de nocte cōsurgēs: osculatus est filios

Tex. Heb. Gen. Ca. xxxj.

ויקח יעקב אבן וירימה מצבה:
ויאמר יעקב לאחיו לקטו
אבנים ויקחו אבנים ויעשו
גל ויאכלו שם על הגל: ויקרא
לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא
לו גלעד: ויאמר לבן הגל הזה
עד ביני ובינך היום על כן
קרא שמו גלעד: והמצפה
אשר אמר יצף יהוה ביני ובינך
כי נסתר איש מרעהו: אם תענה
את בנתי ואם תקח נשים על
בנתי אין איש עמנו ראה
אלהים עד ביני ובינך:
ויאמר לבן ליעקב הנה
הגל הזה והנה המצבה
אשר יריתי ביני ובינך: עד
הגל הזה ועדה המצבה אם
אני לא אעבר אליך את
הגל הזה ואם אתה לא תעבר
אלי את הגל הזה ואת המצבה
הזאת לרעה: אלהי אברהם
ואלהי נחור ישפטו בינינו
אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד
אביו יצחק: ויזבח יעקב זבח
בהר ויקרא לאחיו לאכל
לחם ויאכלו לחם וילינו בהר:
וישכם לבן בבקר וינשק לבניו

Priītiua heb.

לקח רום יצב
עשה
גלל אכל קרא
צפה
סתר ענה
נשה
ירה
עבר
יצב
רוע
שפט
שבע
זבח
קרא
אכל לון
שכם נשק

Transla. Chal.

ונסיב יעקב אבנא וארמה קמא: ואמר יעקב לאחוהי לקוטו אבנין, ונסיבו אבנין
ועבדו דגורא ואכלו תמן על דגורא: וקרא ליה לבן יגר סהדותא, ויעקב קרא ליה
גלעד: ואמר לבן דגורא הדין סהיד ביני ובינך יומא דין, על כן קרא שמיה גלעד:
וסכותא דאמר יסך מימרא דיי ביני ובינך, ארי נתכסי גבר מחבריה: אם תעני ית
בנתי ואם תסב נשין על בנתי לית אינש עמנא, חזי מימרא דיי סהיד ביני ובינך:
ואמר לבן ליעקב הא דגורא הדין והא קמתא דאקימית ביני ובינך: סהיד דגורא
הדין וסהדא קמתא, אם אנא לא אעיבר לותך ית דגורא הדין, ואם את לא תעיבר
לותי ית דגורא הדין וית קמתא הדא לבישו: אלהיה דאברהם ואלהיה דנחור ידינון
בינגא אלהיה דאבוהון, וקיים יעקב בדדחיל ליה אבוהי יצחק: ונכס יעקב נכסתא
בטורא, וקרא לאחוהי למיכל לחמא, ואכלו לחמא וביתו בטורא: ואקדים לבן
בצפרא ונשיק לבנוהי

Interp. chal.

et tulit iacob lapidem: τ erexit eum in titulum. Et ait iacob fratribus suis. Colligite lapides: τ tulerūt lapides τ fecerunt acervū: τ comederūt ibi super acervum. Et vocauit eum laban acervū testimonij. Iacob autem appellauit eum galaad. et ait laban. Acervus iste erit testis inter me τ inter te hodie: ideo appellauit nomen eius galaad τ speculam: quia dixit. Speculetur verbum domini inter me τ te: quando absentes fuerimus vnusquisq a proximo suo. Si afflixeris filias meas: τ si acceperis vxores super filias meas: non est vir nobiscum: vide q verbū domini est testis inter me τ te. Et dixit laban ad iacob. Ecce tumulus iste. et ecce titulus quē erexi inter me τ te: testis tumulus iste τ testis titulus: q ego non trāsibo tumulū hunc ad te: τ q tu non pertransibis tumulū hunc et titulū hūc in malū mihi. Deus abrahā τ deus nachor iudicent inter nos: deus patrum eorū. Et iurauit iacob per illum quem timebat pater suus isaac. Et immolauit iacob victimā in monte: τ vocauit fratres suos: vt comederent panem: τ comederunt panem: et dormierunt in monte. Et surrexit laban mane: τ osculatus est filios suos:

Priītiua chal.

רום קום
סכא אמר כסה
ענה נסב נשה
חזא קום
עבר
דון
קום
אכל קדם

Tex.Heb.

Pritiua heb.	Tex.Heb.
שוב קום	ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב
Cap.xxxij.	לבן למקמו: ויעקב הלך
פגע	לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים:
ראה חנה	ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה
	אלהים זה ויקרא שם המקום
שלח	ההוא מחנים: וישלח יעקב
פנה	מלאכים לפניו אל עשו אחיו
צוה	ארצה שעיר שדה אדום: ויצו
אמר	אתם לאמר כה תאמרון לאדני
	לעשו כה אמר עבדך יעקב
גור	עם לבן גרתי ואחר עד
היה	עתה: ויהי לי שור וחמור צאן
שלח	ועבד ושפחה ואשלחה
נגד	להגיד לאדני למצא חן
שוב	בעיניך: וישבו המלאכים אל
בוא	יעקב לאמר באנו אל אחיך
	אל עשו וגם הלך לקראתך
רבע מאה ירא	וארבע מאות איש עמו: ויירא
צור חצה	יעקב מאד ויצר לו ויחץ את
	העם אשר אתו ואת הצאן
חנה	ואת הבקר והגמלים לשני מחנות:
בוא	ויאמר אם יבוא עשו אל
	המחנה האחת והכהו והיה
שאר פלט	המחנה הנשאר לפליטה: ויאמר
אמר	יעקב אלהי אבי אברהם
	ואלהי אבי יצחק יהוה האמר
ילד	אלי שוב לארצך ולמולדתך

Trãsla.B.Hiero.

& filias suas: & bñdixit illis: reuersusq est oooo in locum suum. Ca.32.

IAcob aũt abijt ĩ itinere quo cepat: fueruntq ei obuiam angeli dei. Quos cũ vidisset ait. Castra dei suntooo hec. Et appellauit nomẽ loci illius ooooooo manaim.i.castra. Misit autem & oooooooooooo nũcios ante se ad esau fratrem suum oooooooo in terra seir in regione edom: precepitq oooo eis dicens: sic loquimini domino meo oooooo esau. Hec dicit frater tuus iacob. oooooooooo Apud labã pegrinatus sum: & fui vsq oooooooo in pñtẽ diẽ. Habeo boues & asinos & oues ooo & seruos & ãcillas: mittoq nunc oooooooooooooo legationẽ ad dñm meum: vt inueniã gratiã in cõspectu tuo. Reuersiq sunt nuncij ad oooo iacob dicentes. Venimus ad esau frẽm tuũ & ecce properat in occursum tuum oooooooo cum quadringentis viris. Timuit oooooooooo iacob valde: & perterritus diuisit oooooooooo populũ q secũerat: greges quoq & oues ooooo & boues & camelos in duas turmas ooooooooo dicens. Si venerit esau ad oooooooooooooooooo vnam turmam & pcusserit eam: alia oooooooo turma que reliqua est saluabitur. Dixitq ooo iacob. De' patris mei abraam: oooooooooooo & deus patris mei isaac domine q dixisti mihi reuertere ĩ terrã tuã & in locũ natiuitatis tue: oo

Trãsla.Gre.lxx.cũinterp.latina.

filias suas et bñdixit eis. et reuer
θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἀποστρα-
sus ẽ laban in locũ suũ.
φεὶς λάβαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Ca. 32.
Et iacob abijt viã suã. et respi
Καὶ ἰακὼβ ἀπῆλθεν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. καὶ ἀνα-
ciẽs: vidit castra dei castrametata.
βλέψας, εἶδε παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖ-
et obuiauerũt ei angeli dei. dixit
αν. καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ. εἶπε
ãt iacob: qñ vidit eos: castra dei ista.
δὲ ἰακὼβ, ἡνίκα εἶδεν αὐτούς, παρεμβολὴ θεοῦ αὕ-
et vocauit nomẽ loci illius: ca-
τη. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμ-
stra. misit ãt iacob ante ad esau
βολαί. ἀπέστειλε δὲ ἰακὼβ ἔμπροσθεν πρὸς ἠσαῦ τὸν
fratrẽ suũ ĩ terrã seir: ĩ regionẽ edõ. et pre
ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν σηείρ, εἰς χώραν ἐδώμ. καὶ ἐνε-
cepit eis: dicẽs: sic dicetis dño meo
τείλατο αὐτοῖς, λέγων, οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου
esau: sic dicit seruus tuus iacob: cũ laban
ἠσαῦ, οὕτως λέγει ὁ παῖς σου ἰακὼβ, μετὰ λάβαν
hitaui: et morat' sũ vsq nũc: et fue
παρῴκησα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἐγένον-
rũt mihi boues: ⁊ asini: ⁊ oues: ⁊ serui:
τό μοι βόες. καὶ ὄνοι, καὶ πρόβατα, καὶ παῖδες,
et ancille. et misi dño meo esau
καὶ παιδίσκαι. καὶ ἀπέστειλα τῷ κυρίῳ μου ἠσαῦ
nũciare: vt inueniat seruus tuus grãm coram
ἀπαγγεῖλαι, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον
te. ⁊ reuersi sũt nũcij ad iacob: dicen
σου. καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς ἰακὼβ, λέγον-
tes: venim' ad fratrẽ tuũ esau. et ecce
τες, ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου ἠσαῦ. καὶ ἰδοὺ
ipse venit ĩ occursũ tuũ: ⁊ quadringẽti
αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου, καὶ τετρακόσιοι
viri cũ eo. timuit ãt iacob valde: et du
ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. ἐφοβήθη δὲ ἰακὼβ σφόδρα, καὶ ἠ-
bitauit. et diuisit ppl'z q̃ cũ eo: et
πορεῖτο. καὶ διεῖλε τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ τοὺς
boues: et oues ĩ duas turmas. ⁊ di
βόας, καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς. καὶ εἶ-
xit iacob: si venerit esau ad turmã vnã: et
πεν ἰακὼβ, ἐὰν ἔλθῃ ἠσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ
pcusserit eã: erit turma secũda vt
κόψῃ αὐτήν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ
saluetur. dixit ãt iacob: deus patris mei a-
σώζεσθαι. εἶπε δὲ ἰακὼβ, ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου ἀ-
braam: et de' pris mei isaac: dñe q dixisti
βραάμ, καὶ ὁ θεὸς τοῦ πρς μου ἰσαάκ, κύριε ὁ εἴπας
mihi reuertere in terrã natiuitatis tue:
μοι, ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου,

Transla.Chal.

Pritiua chal.	Transla.Chal.
תוב	et filias suas: et benedixit eis: et abijt. ⁊ reuersus est laban in locum suum. Cap. 32.
לאר חזא שרא	IAcob autẽ abijt per viam suã: ⁊ obuiauerunt ei angeli dei. Et ait iacob qñ vidit eos: castra a facie dei sunt hec. Et vocauit nomẽ loci illius manaim. et misit iacob nuncios ante se ad esau fratrem suũ ad
אמר רבב	terram seir regionis idumee: ⁊ precepit eis dicens. sic dicetis dño meo esau: hec dicit seruus tuus iacob:
דור הוה	apud laban peregrinatus sum: et moratus sum vsq nunc. Habeoq boues ⁊ asinos ⁊ seruos ⁊ ancillas: ⁊
חזה שכח תוב	mitto vt indicem dño meo: vt inueniam gratiã in oculis tuis. Et reuersi sunt nuncij ad iacob dicentes: ve-
אתא רבע	nimus ad fratrem tuũ esau: ⁊ ipse quoq venit in occursum tuum: ⁊ quadringenti viri cũ eo. Et timuit ia-
עיק	cob valde ⁊ angustiatus est: ⁊ diuisit populũ qui erat cum eo: et oues ⁊ boues ⁊ camelos in duas turmas.
שרא אתא מחא	et ait. Si venerit esau ad vnam turmã: et percusserit eam: turma que reliqua est saluabitur. et dixit iacob.
הוה שאר	Deus patris mei abraham ⁊ deus patris mei isaac: dominus qui dixit mihi: reuertere in terram tuam ⁊ in locum natiuitatis tue: oooooooooooooooooooo

Interp.chal.

לבנתיה ובריך יתהון ואזל ותב לבן לאתריה: Ca.xxxij. ויעקב אזל
לאורחיה וערעו ביה מלאכיא דיי: ואמר יעקב כד חזנון משריתא מן קדם
יי דין וקרא שמא דאתרא ההוא מחנים: ושלח יעקב אזגדין קדמוהי לות עשו
אחוהי לארעא דשעיר חקלא דאדום: ופקיד יתהון למימר כדנן תימרון לרבוני
לעשו כדנן אמר עבדך יעקב עם לבן דרית ואוחרית עד כען: והוו לי תורין וחמרין ען
עבדין ואמהן ושלחית לחואה לרבוני לאשכחא רחמין בעינך: ותבו אזגדיא לות
יעקב למימר אתינא לות אחוך לות עשו ואף אזיל לקדמותך וארבע מאה גוברין
עמיה: ודחיל יעקב לחדא ועקת ליה ופליג ית עמא דעמיה וית ענא וית תורי וגמליא
לתרין משירין: ואמר אם ייתי עשו למשריתא חדא וימחינה ויהא משריתא
דאשתארא לשיזבא: ואמר יעקב אלהיה דאבא אברהם ואלהיה דאבא יצחק יי
דאמר לי תוב לארעך ולילדותך

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.	Trãsla.B.Iero.	Ter.Heb. Gen. Ca.xxxij.	Pritiua heb.
et bñ tibi faciam: sufficiat mihi ab oi	[a]& bñfaciam[b]tibi :[l]mior	[a]וְאֵיטִיבָה[b]עִמָּךְ[k]הֵיטַבְתִּי[k]מִכֹּל	[a]יָטַב
καὶ ἵν σοι ποιήσω, ἱκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης	fum[k]cunctis ooooooooooo	[l]הַחֲסָדִים[m]וּמִכָּל־הָאֱמֶת[n]אֲשֶׁר	[l]חֶסֶד
iustitia: et ab oi veritate: quã feciſti	[l]miſerationibus tuis [m]&	[a]עָשִׂיתָ[o]אֶת־עַבְדֶּךָ [p]כִּי[q]בְמַקְלִי	[a]עָשָׂה
δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας	[n]veritate tua:[o]quamooo	[p]expleſti[r]ſeruo tuo . [r]In	[p]הָיָה
B ſeruo tuo. in eni virga mea hac trã=	[p]expleſti[r]ſeruo tuo . [r]In	[s]עָבַרְתִּי[t]אֶת־הַיַּרְדֵּן[u]הַזֶּה[v]וְעַתָּה[w]הָיִיתִי	[s]עָבַר
τῷ παιδί σου . ἐν ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέ=	baculo meooooooooooo	[x]לִשְׁנֵי[y]מַחֲנוֹת:[z]הַצִּילֵנִי[a]נָא[b]מִיַּד[c]אָחִי	[x]שְׁנָה[y]נָצַל
βην τὸν Ἰορδάνην τοῦτον. νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο πα=	[s]tranſiui[t]iordanẽ[u]iſtum:	[d]מִיַּד[e]עֵשָׂו [f]כִּי[g]יָרֵא[h]אָנֹכִי[i]אֹתוֹ [j]פֶּן	[d]יָד[e]עָשָׂו
ρεμβολάς. ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ	[v]& nunc ooooooooooooo	[k]יָבוֹא[l]וְהִכַּנִי[m]אֵם[n]עַל־[o]בָּנִים:[p]וְאַתָּה	[k]נָכָה
mei: de manu eſau: q̃ timeo eum ego:	[w]cũ duabus [x] turmis [y]re=	[q]אָמַרְתָּ[r]הֵיטֵב[s]אֵיטִיב[t]עִמָּךְ [u]וְשַׂמְתִּי	[q]שׂוּם
μου, ἐκ χειρὸς Ἠσαῦ, ὅτι φοβοῦμαι αὐτὸν ἐγώ,	gredior . [c]Erue me [d]de	[v]אֶת־[w]זַרְעֲךָ[x]כְּחוֹל[y]הַיָּם[z]אֲשֶׁר[a]לֹא	[v]נָשָׂא
μὴ ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ μητέρα ἐπὶ τέκ=	manu[b]frĩs mei[c]eſau :[l]qa	[b]יִסָּפֵר[c]מֵרֹב:[d]וַיָּלֶן[e]שָׁם[f]בַּלַּיְלָה	[b]סָפַר[c]רָבָה[d]לון
νοις. σὺ δὲ εἶπας, ἵν σοι ποιήσω. καὶ ἐάσω τὸ	valde[e]eũ[m]timeo:[n]ne for	[g]הָרוּא [h]וַיָּקָם[i]בַּלַּיְלָה[j]הַהוּא[k]וַיִּקַּח	[g]הָרָא[h]לָקַח
σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣν οὐκ ἀρ=	te[q]veniens[r]peutiat[s]ma=	[l]אֶת־[m]שְׁתֵּי[n]נָשָׁיו[o]וְאֶת־[p]שְׁתֵּי[q]שִׁפְחֹתָיו	[l]אֵת[m]שְׁנַיִם[n]נָשִׁים[o]וְאֵת[p]שְׁתֵּי[q]שִׁפְחָה
ιθμήσεται ὑπὸ τοῦ πλήθους. καὶ ἐκοιμήθη ἐ=	trẽ[t]cũ[u]filiis. [x]Tu ooooooo	[r]וְאֶת־[s]אַחַד[t]עָשָׂר[u]יְלָדָיו[v]וַיַּעֲבֹר	[r]אֵת[s]אֶחָד[t]עָשָׂר[u]יֶלֶד[v]עָבַר
κεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ ἔλαβεν ὁ Ἰακὼβ ἀπὸ	[x]locutus es q᷑ bñfaceres	[w]אֵת[x]מַעֲבַר[y]יַבֹּק: [z]וַיִּקָּחֵם[a]וַיַּעֲבִרֵם	[w]אֵת[x]מַעְבָּר[y]יַבֹּק[z]לקח
τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ δῶρα τῷ Ἠσαῦ τῷ ἀδελφῷ	[b]mihi:[c]& dilatareſ ooooooo	[b]אֶת־[c]הַנָּחַל[d]וַיַּעֲבֵר[e]אֶת־[f]אֲשֶׁר[g]לוֹ	[b]אֵת[c]נָחַל[d]עָבַר[e]אֵת[f]אֲשֶׁר[g]לְ
αὐτοῦ, ἀπὸ προβάτων διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακό=	[c]ſemen meũ[f]ſicut arenã	[h]וַיִּוָּתֵר[i]יַעֲקֹב [j]לְבַדּוֹ [k]וַיֵּאָבֵק[l]אִישׁ[m]עִמּוֹ	[h]יָתַר[i]יַעֲקֹב[j]לְבַד[k]אָבַק[l]אִישׁ[m]עִם
σια, κριοὺς εἴκοσι, καμήλους θηλαζούσας, καὶ τὰ	[d]maris:[b]que ooooooooooo	[n]עַד[o]עֲלוֹת[p]הַשָּׁחַר: [q]וַיַּרְא[r]כִּי[s]לֹא[t]יָכֹל	[n]עַד[o]עָלָה[p]שַׁחַר[q]רָאָה[r]כִּי[s]לֹא[t]יָכֹל
filios eorũ triginta: boues quadragita:	[e]pre multitudine [k]nume=	[u]לוֹ [v]וַיִּגַּע[w]בְּכַף־[x]יְרֵכוֹ [y]וַתֵּקַע	[u]לְ[v]נָגַע[w]כַּף[x]יָרֵךְ[y]תָּקַע
παιδία αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα,	rari[l]nõ[k]põt.[m] Cũq̃ dor	[z]כַּף־[a]יֶרֶךְ[b]יַעֲקֹב [c]בְּהֵאָבְקוֹ [d]עִמּוֹ:	[z]כַּף[a]יָרֵךְ[b]יַעֲקֹב[c]אָבַק[d]עִם
tauros viginti: aſinos viginti: & pullos decẽ.	miſſet[n]ibi[o]nocte[p]illa:[q]ſe	[e]וַיֹּאמֶר [f]שַׁלְּחֵנִי[g]כִּי[h]עָלָה[i]הַשָּׁחַר [j]וַיֹּאמֶר	[e]אָמַר[f]שָׁלַח[g]כִּי[h]עָלָה[i]שַׁחַר[j]אָמַר
ταύρους εἴκοσι, ὄνους εἴκοσι, καὶ πώλους δέκα.	parauit[r]de[s] his q̃ hẽbat	[k]לֹא [l]אֲשַׁלֵּחֲךָ [m]כִּי [n]אִם־[o]בֵּרַכְתָּנִי:	[k]לֹא[l]שָׁלַח[m]כִּי[n]אִם[o]בָּרַךְ
καὶ ἔδωκεν αὐτὰ διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐ=	[t]mũera[u]Eſau[v] fratri ſuo	[p]וַיֹּאמֶר [q]אֵלָיו [r]מַה־[s]שְּׁמֶךָ [t]וַיֹּאמֶר	[p]אָמַר[q]אֵל[r]מָה[s]שֵׁם[t]אָמַר
τοῦ κατὰ ἀγέλας ἰδίας. καὶ εἶπε τοῖς παι=	[w]capras ooooooooooooooo	[u]יַעֲקֹב:	[u]יַעֲקֹב
σὶν αὐτοῦ, προεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ διά=	[x]ducentas:[y]hircos[z]vigin	[v]וַיֹּאמֶר [w]לֹא [x]יַעֲקֹב [y]יֵאָמֵר [z]עוֹד	[v]אָמַר[w]לֹא[x]יַעֲקֹב[y]אָמַר[z]עוֹד
στὰ facite inter gregem & gregem.	ooooooooooooooo	[a]שִׁמְךָ [b]כִּי [c]אִם־[d]יִשְׂרָאֵל [e]כִּי [f]שָׂרִיתָ	[a]שֵׁם[b]כִּי[c]אִם[d]יִשְׂרָאֵל[e]כִּי[f]שָׂרָה
γμα ποιεῖτε ἀναμέσον ποίμνης καὶ ποίμνης.	ti:[y]oues[z]ducentas: [a]& a=	[g]עִם־[h]אֱלֹהִים [i]וְעִם־[j]אֲנָשִׁים [k]וַתּוּכָל:	[g]עִם[h]אֱלֹהִים[i]וְעִם[j]אִישׁ[k]יָכֹל
et precepit primo dicẽs: ſi tibi ob	rietes[b]viginti:ooooooooo	[l]וַיִּשְׁאַל [m]יַעֲקֹב [n]וַיֹּאמֶר [o]הַגִּידָה־[p]נָּא [q]שְׁמֶךָ	[l]שָׁאַל[m]יַעֲקֹב[n]אָמַר[o]נָגַד[p]נָא[q]שֵׁם
καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, λέγων, ἐάν σοι συ	[c]camelos[d]fetas[e]cũ pullis	[r]וַיֹּאמֶר [s]לָמָּה [t]זֶּה [u]תִּשְׁאַל [v]לִשְׁמִי [w]וַיְבָרֶךְ	[r]אָמַר[s]לָמָּה[t]זֶה[u]שָׁאַל[v]שֵׁם[w]בָּרַךְ
ντυχήσῃ Ἠσαῦ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρωτᾷ σε,	ſuis[f]triginta: ooooooooooo	[x]אֹתוֹ [y]שָׁם: [z]וַיִּקְרָא [a]יַעֲקֹב [b]אֶת־[c]שֵׁם	[x]אֵת[y]שָׁם[z]קָרָא[a]יַעֲקֹב[b]אֵת[c]שֵׁם
λέγων, τίνος εἶ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ τίνος τὰ	[m]vaccas [n] quadraginta :	[d]הַמָּקוֹם [e]פְּנִיאֵל [f]כִּי [g]רָאִיתִי [h]אֱלֹהִים	[d]מָקוֹם[e]פְּנִיאֵל[f]כִּי[g]רָאָה[h]אֱלֹהִים
C ea q̃ vadũt ante te! dicẽs ſerui	[o]& tauros[p] viginti: ooooo	[i]פָּנִים [j]אֶל־[k]פָּנִים [l]וַתִּנָּצֵל [m]נַפְשִׁי:	[i]פָּנִים[j]אֶל[k]פָּנִים[l]נָצַל[m]נֶפֶשׁ
προεύμενα ἔμπροσθέν σου; ἐρεῖς τοῦ παιδός	[q]aſinas[r]viginti[s]& pullos	[n]וַיִּזְרַח [o]לוֹ [p]הַשֶּׁמֶשׁ [q]כַּאֲשֶׁר [r]עָבַר	[n]זָרַח[o]לְ[p]שֶׁמֶשׁ[q]כַּאֲשֶׁר[r]עָבַר
tui iacob: dona miſit dño meo eſau.	earum[t]decem.ooooooooo	[s]אֶת־[t]פְּנוּאֵל [u]וְהוּא [v]צֹלֵעַ [w]עַל־[x]יְרֵכוֹ:	[s]אֵת[t]פְּנוּאֵל[u]וְהוּא[v]צָלַע[w]עַל[x]יָרֵךְ
σου Ἰακώβ, δῶρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου Ἠσαῦ·	[u]Et miſit[p] manus [r] ſer=	[y]עַל־[z]כֵּן [a]לֹא [b]יֹאכְלוּ [c]בְנֵי־[d]יִשְׂרָאֵל [e]אֶת־	[y]עַל[z]כֵּן[a]לֹא[b]אָכַל[c]בְּנֵי[d]יִשְׂרָאֵל[e]אֵת
et ecce ipſe poſt nos. & precepit	uorũ ſuorũ ſingulos[b]ſe=	[f]גִּיד [g]הַנָּשֶׁה [h]אֲשֶׁר [i]עַל־[j]כַּף [k]יֶרֶךְ [l]יַעֲקֹב	[f]גִּיד[g]הַנָּשֶׁה[h]אֲשֶׁר[i]עַל[j]כַּף[k]יָרֵךְ[l]יַעֲקֹב
καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν· καὶ ἐνετείλατο τῷ	orſum'greges :[c]dixitq̃	[m]עַד [n]הַיּוֹם [o]הַזֶּה [p]כִּי [q]נָגַע [r]בְּכַף־[s]יֶרֶךְ	[m]עַד[n]יוֹם[o]הַזֶּה[p]כִּי[q]נָגַע[r]כַּף[s]יָרֵךְ
primo: et ſecũdo: et tertio:	[c]pueris ſuis.[f] Aſcedite	[t]יַעֲקֹב [u]בְּגִיד [v]הַנָּשֶׁה:	[t]יַעֲקֹב[u]גִּיד[v]נָשֶׁה
πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ,	[d]me:[b]& ſit ſpaciũ[i]inter		

Trãsla.Chal.	Interp.chal.	Pritiua chal.
[a]וְאוֹטַיב עִמָּךְ :[b]זְעֵירָן [c]זַכְוָתַי [d]מִכָּל [e]טַבְוָן דְּעַבְדַתְּ עִם עַבְדָּךְ אֲרֵי [f]יְהָבַאי	et benefaciã tibi. Minora ſunt merita mea oĩbus miſericordijs ⁊ beneficijs que feciſti cum ſeruo tuo: qñ ſolus tranſiui iordanẽ iſtũ ⁊ nũc factus ſum in duas turmas. libera me obſecro de manu frĩs mei de manu eſau: qñ ego timeo eũ: ne forte veniat ⁊ interficiat matrẽ cũ filijs. Tu aũt dixiſti benefaciẽs benefaciã tibi: ⁊ ponã filios tuos multos quaſi arenã maris: q̃ nõ numerabũtur pre multitudine. Et dormiuit ibi in nocte illa: ⁊ tulit de bis que habebat in manu ſua mu nus eſau fratri ſuo: capras ducentas ⁊ hircos viginti: oues ducentas ⁊ arietes viginti: camelos lactãtes et filios carũ triginta: vaccas quadraginta ⁊ tauros decẽ: aſinas viginti ⁊ pullos decẽ. Et tradidit in manũ ſeruorũ ſuorũ ſingulos gregeo ſeorſum. Et ait ſeruis ſuis. Tranſite ante me ⁊ ponetis ſpaciũ inter gregem ⁊ gregẽ. Et precepit primo dicẽs. Si obuiauerit tibi eſau frater meus: et interrogauerit te dicens. Cuius es tu: ⁊ quo vadis: ⁊ cui ſunt iſta que ducis ante te! Dicetis ſerui tui iacob: munus eſt miſſum domino meo eſau: et ecce ipſe quoq; venit poſt nos. Et precepit etiam ſecundo ⁊ tertio ooooooooooooooo	[a]יָטַב
[g]עִם־[h]אֱלֹהִים [i]וְעִם־[j]אֲנָשִׁים [k]וַתּוּכָל:		[g]עִם[h]אֱלֹהִים[i]וְעִם[j]אִישׁ[k]יָכֹל
[l]וַיִּשְׁאַל [m]יַעֲקֹב [n]וַיֹּאמֶר [o]הַגִּידָה־[p]נָּא [q]שְׁמֶךָ		[l]שָׁאַל[m]יַעֲקֹב[n]אָמַר[o]נָגַד[p]נָא[q]שֵׁם
[r]וַיֹּאמֶר [s]לָמָּה [t]זֶּה [u]תִּשְׁאַל [v]לִשְׁמִי [w]וַיְבָרֶךְ		[r]אָמַר[s]לָמָּה[t]זֶה[u]שָׁאַל[v]שֵׁם[w]בָּרַךְ
[x]אֹתוֹ [y]שָׁם: [z]וַיִּקְרָא [a]יַעֲקֹב [b]אֶת־[c]שֵׁם		[x]אֵת[y]שָׁם[z]קָרָא[a]יַעֲקֹב[b]אֵת[c]שֵׁם
[d]הַמָּקוֹם [e]פְּנִיאֵל [f]כִּי [g]רָאִיתִי [h]אֱלֹהִים		[d]מָקוֹם[e]פְּנִיאֵל[f]כִּי[g]רָאָה[h]אֱלֹהִים
[i]פָּנִים [j]אֶל־[k]פָּנִים [l]וַתִּנָּצֵל [m]נַפְשִׁי:		[i]פָּנִים[j]אֶל[k]פָּנִים[l]נָצַל[m]נֶפֶשׁ
[n]וַיִּזְרַח [o]לוֹ [p]הַשֶּׁמֶשׁ [q]כַּאֲשֶׁר [r]עָבַר		[n]זָרַח[o]לְ[p]שֶׁמֶשׁ[q]כַּאֲשֶׁר[r]עָבַר
[s]אֶת־[t]פְּנוּאֵל [u]וְהוּא [v]צֹלֵעַ [w]עַל־[x]יְרֵכוֹ:		[s]אֵת[t]פְּנוּאֵל[u]וְהוּא[v]צָלַע[w]עַל[x]יָרֵךְ
[y]עַל־[z]כֵּן [a]לֹא [b]יֹאכְלוּ [c]בְנֵי־[d]יִשְׂרָאֵל [e]אֶת־		[y]עַל[z]כֵּן[a]לֹא[b]אָכַל[c]בְּנֵי[d]יִשְׂרָאֵל[e]אֵת
[f]גִּיד [g]הַנָּשֶׁה [h]אֲשֶׁר [i]עַל־[j]כַּף [k]יֶרֶךְ [l]יַעֲקֹב		[f]גִּיד[g]הַנָּשֶׁה[h]אֲשֶׁר[i]עַל[j]כַּף[k]יָרֵךְ[l]יַעֲקֹב
[m]עַד [n]הַיּוֹם [o]הַזֶּה [p]כִּי [q]נָגַע [r]בְּכַף־[s]יֶרֶךְ		[m]עַד[n]יוֹם[o]הַזֶּה[p]כִּי[q]נָגַע[r]כַּף[s]יָרֵךְ
[t]יַעֲקֹב [u]בְּגִיד [v]הַנָּשֶׁה:		[t]יַעֲקֹב[u]גִּיד[v]נָשֶׁה

את כל ההלכים אחרי העדרים
לאמר כדבר הזה תדברון אל — דבר
עשו במצאכם אתו: ואמרתם גם
הנה עבדך יעקב אחרינו כי אמר
אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני — כפר פנה
ואחרי כן אראה פניו אולי ישא — ראה נשא
פני: ותעבר המנחה על פניו והוא — עבר
לן בלילה ההוא במחנה: ויקם — לון חנה קום
בלילה הוא ויקח את שתי נשיו — לקח שנה נשה
ואת שתי שפחתיו ואת אחד
עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק: — עבר
ויקחם ויעברם את הנחל ויעבר
את אשר לו: ויותר יעקב לבדו — יתר
ויאבק איש עמו עד עלות השחר: — אבק עלה
וירא כי לא יכל לו ויגע בכף — ראה נגע
ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו — קעע אבק
עמו: ויאמר שלחני כי עלה
השחר ויאמר לא אשלחך כי — שלח
אם ברכתני: ויאמר אליו מה — אמר
שמך ויאמר יעקב: ויאמר לא
יעקב יאמר עוד שמך כי אם
ישראל כי שרית עם אלהים — שרה
ועם אנשים ותוכל: וישאל — יכל שאל
יעקב ויאמר הגידה נא שמך — נגד
ויאמר למה זה תשאל לשמי
ויברך אתו שם: ויקרא יעקב — ברך קרא
שם המקום פניאל כי ראיתי — קום ראה

cunctis qui sequebātur
greges: ooo
dices. Iisdē verbis lo
quimini ad ooo
esau cū inueneritis eū:
& addetis. Ipse quoq;
seruus tuus iacob iter
nēm insequitur. Dixit
ei. Placabo illū mune-
ribus q̄ p̄cedunt: ooo
& postea videbo illū.
Forsitā propiciabitur
mihi. Precesserūt itaq;
munera ante eū: ipse
vero mãsit nocte illa in
castris. Cumq; mature
surrexisset: tulit duas
vxores suas ooo
& totidem famulas cū
vndecim ooo
filiis: & transiuit vadū
iaboch. ooo
Traductisq; omnibus
ooo
que ad se pertinebant:
mansit solus. ooo
& ecce vir luctabatur
cū eo vsq; mane. Qui
cū videret q; eū supa-
re non posset: tetigit
neruum femoris eius:
& statim emarcuit. ooo
Dixitq; ad eū. Dimitte
me. Iam enim ascendit
aurora. Rñdit. non di-
mittam te nisi ooo
benedixeris mihi. Ait
ergo. Quod est ooo
nomē tibi. Rñdit Ia-
cob. At ille. Nequaq̃ı
quit iacob appellabitur
nomen tuum: sed ooo
israel. Q̃m si cōtra de-
um fortis fuisti: quāto
magis cōtra hoies p̄ua
lebis. Interrogauit eū
iacob. Dic mihi quo ap
pellaris nomine. ooo
Respōdit. Cur queris
nomen meum? ooo
Et bñdixit ei in eodē
loco. Vocauitq; iacob
nomē loci illius phanu
el: dicens. Vidi ooo

et oib' antecedētib' post greges
καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνί-
istos: dicēs: fm verbū hoc loquimini
ων τούτων, λέγων, κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε
esau cū inueneritis eū vos. et dicetis: ecce seru'
ἡσαῦ ἐν τῷ εὑρεῖν αὐτὸν ὑμᾶς. καὶ ἐρεῖτε, ἰδοὺ ὁ παῖς
tu' venit post nos. dixit eñ placabo
σου παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. εἶπε γὰρ ἐξιλάσομαι
faciem eius in donis precedenti
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευο-
bus: et post hoc videbo faciem eius.
μένοις, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.
forsitā.n. suscipiet faciem meā. et pre-
ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου. καὶ παρε-
cesserūt munera ante faciē suā. ipse āt
πορεύετο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ
dormiuit nocte illa in castris. surgēs
ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ. ἀναστὰς
āt nocte illa: accepit duas mulieres: et
δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, καὶ
duas ancillas: et vndecim filios suos:
τὰς δύο παιδίσκας, καὶ τὰ ἕνδεκα παιδία αὐτοῦ,
et trāsiuit trāsitū iaboch. τ accepit eos:
καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ ἰαβώχ. καὶ ἔλαβεν αὐ-
et trāsiuit torrētē. et traduxit oīa
τούς, καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν. καὶ διεβίβασε πάντα
sua. relictus ē āt iacob solus. τ lucta-
τὰ αὐτοῦ. ὑπελείφθη δὲ ἰακὼβ μόνος. καὶ ἐπάλαι-
bat homo cū eo vsq; ad mane. vidit āt: q' nō po Osee. 12.a.
εν ἄνθρωπος μετ᾽ αὐτοῦ ἕως πρωΐ. εἶδε δὲ, ὅτι οὐ δύ-
test ad eum. et tetigit latitudinē fe-
ναται πρὸς αὐτόν. καὶ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μη-
moris ei': et emarcuit latitudo femoris ia
ροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ ἰα-
cob cū luctaretur ipse cū eo. τ dixit ei: D
κὼβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐ-
dimitte me. ascēdit.n. diluculū. ille āt dixit: nō
τῷ, ἀπόστειλόν με. ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. ὁ δὲ εἶπεν, οὐ
te dimittā: nisi mihi bñdixeris. dixit āt illi:
μή σε ἀποστείλω, ἐὰν μή με εὐλογήσῃς. εἶπε δὲ αὐτῷ,
qd nomē tibi: dixit āt: iacob. dixit āt illi. nō vo-
τί ὄνομά σοι; εἶπε δέ, ἰακώβ. εἶπε δὲ αὐτῷ, οὐ κλη-
cabitur vltra nomē tuū iacob: sed israel erit Infra. 35.b.
θήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου ἰακώβ, ἀλλ᾽ ἰσραὴλ ἔσται
nomē tuū. qm preualuisti cum deo: τ cū
τὸ ὄνομά σου. ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ τοῦ θεοῦ, καὶ μετὰ
hoib' potens. iterrogauit āt iacob: τ dixit: indica
ἀνθρώπων δυνατός. ἠρώτησε δὲ ἰακώβ, καὶ εἶπεν, ἀνάγγει-
mihi nomē tuū: τ ait: quare hoc iterrogas Iudic. 13.c.
λόν μοι τὸ ὄνομά σου. καὶ εἶπεν, ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς
tu nomē meū? et bñdixit ei illic. τ voca-
σὺ τὸ ὄνομά μου; καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ. καὶ ἐκάλε-
uit nomē loci illi': facies dei. vidi eñ
σε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, εἶδος θεοῦ. εἶδον γὰρ

Primitiua chal.

אמר מלל שכח
אתא נוח
קרב חזה נסב
בית שרא קום
תרי נשה אחד
עבר עבר שאר
שדל נסק פתה
זוע שלח
אמר
רבב חוה
חזה

Transla. Chal.

omnibus quoq; qui sequebātur greges dicēs. Secū- dum verbum hoc loquimini cum esau qñ inueneritis eum: dicetisq;. Ecce quoq; seru' tuus iacob venit post nos: quia dixit quiescere faciā iram eius munere qd precedit ante me: τ postea videbo faciē eius: forsitan suscipiet faciem meā. Et processit munus ante facies suam: τ ipse dormiuit nocte illa in castris. et surrexit ipsa nocte: τ tulit duas vxores suas τ duas concubi- nas suas τ vndecim filios suos: et transiuit vadum iaboch. et tulit eos τ traduxit eos per torrentē: τ tra duxit omnia sua. τ remansit iacob solus: et luctaba- tur vir cum eo donec ascendit aurora. Et vidit q; non potuisset cum eo: τ tetigit in palmam femoris eius: τ cōmota est palma femoris iacob cum luctaretur cum eo: et ait. Dimitte me: quia ascendit aurora: et dixit ei. Non dimittā te: nisi benedixeris mihi. Et dixit ei. Quod est nomē tuum: τ ait. iacob: τ dixit ei. Non di cetur vltra iacob nomen tuum: sed israel: quoniam princeps es tu coram deo: et cum hominibus pre- ualebis. Et interrogauit eum iacob: τ ait. Indica ob secro nomen tuum: et dixit. Ad quid queris nomen meum? τ benedixit ei ibi. Et vocauit iacob nomen loci peniel: quia vidi ooo

Interp. chal.

ית כל דאזלין בתר עדריא למימר כפתגמא הדין תמללון עם עשו כד תשכחון
יתיה: ותימרון אף הא עבדך יעקב אתי בתרנא ארי אמר אנחיתיה לרוגזיה
בתקרובתא דאזלא קדמי ובתר כן אחזה אפוהי מאים יסב אפי: ועברת תקרובתא
על אפוהי והוא בת בליליא ההוא במשריתא: וקם בליליא הוא ודבר ית תרתין
נשוהי וית תרתין לחינתיה וית חד עשר בנוהי ועבר ית מעבר יובקא: ודברינון
ואעברינון ית נחלא ואעבר ית דיליה: ואשתאר יעקב בלחודוהי ואשתדל גבר
עמיה עד מיסק צפרא: וחזא ארי לא יכיל ליה וקריב בפתי ירכיה וזע פתי ירכא
דיעקב באשתדלותיה עמיה: ואמר שלחני ארי סליק צפרא ואמר לא אשלחינך
אלהין ברכתני: ואמר ליה מה שמך ואמר יעקב: ואמר לא יעקב יתאמר עוד שמך
אלהין ישראל ארי רב את קדם יי ועם גובריא ויכלתא: ושאל יעקב ואמר חוי כען
שמך ואמר למה דנן את שאיל לשמי ובריך יתיה תמן: וקרא יעקב שמא דאתרא
פניאל ארי חזיתי

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

deũ: facie ad facié: et salua facta ẽ ant
ma mea. ortus ẽ ãt ei sol: qñ pterijt fa
cies deĩ. ipse ãt claudicabat femore suo. ppẽ
hoc nõ comedãt filij israel neruũ: q̃
emarcuit: q̃ est sup latitudinẽ femoris: vsq; ad
diẽ hãc. q: tetigit latitudinẽ femoris
iacob neruũ: q̃ emarcuit.

Ca.33.

Respiciẽs ãt iacob: vidit. et ecce esau fra
ter ei⁹ ventiẽs: et quadrigẽti viri
cũ eo. et diuisit iacob filios ad liã: t
ad rachel: t duas ancillas. et fecit
duas ancillas t filios carũ i primis: et
filios eius post: rachelẽt et io=
seph vltimos. ipse ãt precessit ante eos. t
adorauit sup terrã septies: donec appinq̃ret
fratri suo. t occurrit esau in occursu⁹
ei. et amplexat⁹ eũ: osculat⁹ ẽ. et cecidit
sup collũ eius. et flenerũt ambo. t
respiciẽs esau: vidit multeres t puerulos.
et dixit: dd hec tibi sũt: et ait: paruli: db⁹
mitsus ẽ deus serui tui. et appinq̃uerũt an
cille et filij earũ: et adorauerũt. et appro
pinq̃uit liz: et filij eius: et adorauerũt. et
post hoc appropiquauit rachel: et ioseph: t
adorauerũt. et ait: dd hec tibi sũt: oẽs
turme iste: db⁹ obuiaut: ille ãt dixit: vt
inueniat seru⁹ tuus gr̃am coram te dñe.

Interp̃. chal.

Trãsla.B.Hiero.

deum facie ad faciẽ: & salua facta est aia mea. Ortusq; est ei statim sol: postq̃ transgressus est phanuel. Ipse vero claudicabat pede. Quã ob cãm non comedunt neruũ filii israel qui emarcuit in femore iacob: vsq; in pñtem diẽ: eo q̃ tetigerit neruũ femoris eius: & obstupuerit. Cap̃.33.

Et leuans aũt iacob oculos: vidit venientẽ esau: & cũ eo quadringẽtos viros. Diuisitq; filios lie & rachel ambarũq; famularum: & posuit vtrãq; ãcillã & liberos carũ in principio: liam vero & filios eius in secũdo loco: Rachel aũt & ioseph nouissimos. Et ipse progrediẽs adorauit pnus in terram septies: donec appropinquaret frater eius.

Currẽsitaq; esau obuiam fratri suo amplexatus est eum: stringensq; collũ eius & oscul̃s fleuit: leuatisq; oculis vidit mulieres & pueros earũ: & ait. Quid sibi volũt isti: & si ad te ptineant. Rñdit. puuli sunt quos donauit mihi deus seruo tuo Et appropinquãtes ancille & filii earũ incuruati sunt. Accessit quoq; lia cũ pueris suis & cũ filiis adorasset: extremi ioseph & rachel adorauerũt. Dixitq; esau quenã sunt iste turme q̃s obuiam habui: Rñdit. Vt inueniẽ gr̃az corã dño meo.

Ter. Heb. Gen. Ca.xxxiii. Pritiua.heb.

אֱלֹהִים פָּנִים אֶל פָּנִים וַתִּנָּצֵל
נַפְשִׁי וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר
עָבַר אֶת פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ עַל
יְרֵכוֹ עַל כֵּן לֹא יֹאכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת גִּיד הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל כַּף
הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף
יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשֶׁה׃

Cap̃.xxxiiii.

וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עֵשָׂו
בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיְחַץ
אֶת הַיְלָדִים עַל לֵאָה וְעַל רָחֵל
וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׁפָחוֹת׃ וַיָּשֶׂם אֶת
הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רִאשֹׁנָה
וְאֶת לֵאָה וְיַלְדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת
רָחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרֹנִים׃ וְהוּא
עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע
פְּעָמִים עַד גִּשְׁתּוֹ עַד אָחִיו׃
וַיָּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ
וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָו וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ׃
וַיִּשָּׂא אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת הַנָּשִׁים
וְאֶת הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה לָךְ
וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנַן אֱלֹהִים
אֶת עַבְדֶּךָ׃ וַתִּגַּשְׁן הַשְּׁפָחוֹת הֵנָּה
וְיַלְדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֻיִן׃ וַתִּגַּשׁ גַּם
לֵאָה וְיַלְדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר נִגַּשׁ
יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ וַיֹּאמֶר מִי לְךָ
כָּל הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגָשְׁתִּי
וַיֹּאמֶר לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃

Transla.Chal.

angelũ dei facie ad faciẽ: t salua facta est aĩa mea. Et ortus est et sol qñ trãsiuit phanuel: t ipse claudicabat sup femur suũ. Propterea nõ comedũt filii israel neruum qui emarcuit: q̃ est iuxta palmã femoris vsq; in presentẽ diez: eo q̃ tetigit in palmã femoris iacob in neruo qui emarcuit.

Cap. xx.

Et leuauit iacob ocl̃os suos t vidit. Et ecce esau veniebat: t cũ eo q̃drin gẽti viri: t diuisit filios eus lia t cũ rachel t cũ duab⁹ cõcubinis. Et posuit cõ cubinas t filios earus in p̃cipio: liãq; t filios suos posteriores. Rachel aũt t ioseph nouissimos. et ipse transiuit ante eos t adorauit sup terrã septẽ vicibus: donec appropinq̃uit vsq; ad frẽs suũ. Et cucurrit esau in occursum eius: t amplexat⁹ est cũ: t ruit sup collũ eius t osculat⁹ est eum: t fleuerũt. Et leuauit oculos suos: vidit q̃ mulieres t filios: t ait. Qui sũt isti tibi: et ait. Filij sunt quos donauit de⁹ seruo tuo. Et accesserunt cõcubine t filij earũ t adorauerũt: et accessit etiã lia t filij sui t adorauerũt: t postea accessit ioseph et rachel t adorauerũt. Et ait. Ad dd tibi hec turma quam obuiam habui: et ait. Vt inueniam gratiam in oculis domini mei.

Pritiua chal.

לֵאָה שֵׁזָב
טָלַע עָשָׂה פָּתָת
רָבַע
תְּרֵי עֶשְׂרֵה
בָּנָה
קֶרֶב צוּר
בָּנָה עָשָׂה חֹם
שָׂרָא
שֶׁבַח רָבַב

Interp̃. chal.

כַּלְאָבָא דַּיְיָא אַפֵּין נַפְשִׁי וְאִשְׁתֵּזַבַת נַפְשִׁי וּדְנַח לַיהּ שְׁמְשָׁא כְּמָא דְּעָבַר יָת פְּנוּאֵל
וְהוּא טַלְעָא עַל יַרְכֵּיהּ עַל כֵּן לָא אָכְלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת גִּידָא דְּנָשְׁיָא דְּעַל פַּתֵּי יַרְכָּא
עַד יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי קְרֵיב נְגִיעָא דְּיַעֲקֹב בְּגִידָא דְּנָשְׁיָא׃

Ca.xxxiij.

וּזְקַף יַעֲקֹב עֵינוֹהִי וְחָזָא וְהָא עֵשָׂו אָתָא וְעִמֵּיהּ אַרְבַּע מְאָה גוּבְרִין וּפַלֵּיג יָת בְּנַיָּא עַל
לֵאָה וְעַל רָחֵל וְעַל תַּרְתֵּין לְחֵינָתָא׃ וְשַׁוִּי יָת לְחֵינָתָא וְיָת בְּנֵיהֶן קֳדָמֵיתָא וְיָת לֵאָה
וְיָת בְּנָהָא בַּתְרָאִין וְיָת רָחֵל וְיָת יוֹסֵף בַּתְרָאִין׃ וְהוּא עָבַר קֳדָמֵיהוֹן וּסְגִיד עַל אַרְעָא שְׁבַע
זִמְנִין עַד מִקְרְבֵיהּ עַד אֲחוֹהִי׃ וּרְהַט עֵשָׂו לְקַדָּמוּתֵיהּ וְנַפֵּיק לֵיהּ וּנְפַל עַל צַוָּארֵיהּ
וְנַשְׁקֵיהּ וּבְכוֹ וּזְקַף יָת עֵינוֹהִי וְחָזָא יָת בְּנַיָּא וְאָמַר מָן אִלֵּין לָךְ וַאֲמַר מָן אִלֵּין בְּנַיָּא
דְּחַס יְיָ יָת עַבְדָּךְ׃ וּקְרִיבָא לְחֵינָתָא אִינִין וּבְנֵיהֶן וּסְגִידָן׃ וּקְרִיבַת אַף לֵאָה וּבְנָהָא
וּסְגִידוּ וּבָתַר כֵּן קְרֵיב יוֹסֵף וְרָחֵל וּסְגִידוּ׃ וַאֲמַר מָן לָךְ כָּל מַשְׁרְיָתָא דָּא דְּעַרְעֵית
וַאֲמַר לְאַשְׁכָּחָא רַחֲמִין בְּעֵינֵי רִבּוֹנִי׃

Ter.Heb. (Pritiua heb.)

ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי ׀ רבה היה
לך אשר לך: ויאמר יעקב אל נא
אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת ׀ חנן
מנחתי מידי כי על כן ראיתי ׀ ראה
פניך כראת פני אלהים ותרצני: ׀ פנה רצה
קח נא את ברכתי אשר הבאת ׀ לקח בוא
לך כי חנני אלהים וכי יש לי
כל ויפצר בו ויקח: ויאמר נסעה ׀ פצר
ונלכה ואלכה לנגדך: ויאמר ׀ ילך
אליו אדני ידע כי הילדים רכים
והצאן והבקר עלות עלי ודפקום ׀ עלה
יום אחד ומתו כל הצאן: יעבר ׀ מות עבר
נא אדני לפני עבדו ואני ׀ פנה
אתנהלה לאטי לרגל המלאכה ׀ נהל לאט
אשר לפני ולרגל הילדים עד
אשר אבא אל אדני שעירה: ׀ בוא
ויאמר עשו אציגה נא עמך מן ׀ יצג
העם אשר אתי ויאמר למה זה
אמצא חן בעיני אדני: וישב ביום ׀ מצא שוב
ההוא עשו לדרכו שעירה: ויעקב
נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו ׀ בנה קנה
עשה סכת על כן קרא שם
המקום סכות: ויבא יעקב שלם ׀ בוא
עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו
מפדן ארם ויחן את פני העיר: ׀ חנה פנה
ויקן את חלקת השדה אשר נטה ׀ קנה
שם אהלו מיד בני חמור אבי

Trãsla.B.Hiero.

at ille ait. Habeo plurima frater mi. sint tua tibi. Dixitque iacob. noli ita obsecro: sed si inueni gratiam in oculis tuis: accipe munusculũ de mãibus meis. Sic enim vidi faciẽ tuã: quasi viderim vultũ dei. Esto mihi ꝓpitius: & suscipe bñdictionẽ quam attuli tibi: & quã donauit mihi deus tribuens oĩa. Vix fratre cõpellente suscipiẽs ait. Gradiamur simul: eroque socius itineris tui. Dixitque iacob. Nosti dñe mi ꝙ ꝑuulos habeam teneros & oues & boues fetas mecũ: quos si plus ĩ ambulando fecero laborare: morietur vna die cuncti greges. Precedat dñs meus añ seruũ suũ & ego sequar paulatim vestigia eius: sicut videro paruulos meos posse donec veniam ad dñm meũ in seir. Rñdit esau. Oro te vt de ꝑplo q mecũ ẽ: saltẽ socii remaneãt vie tue. Nõ est inqt necesse: hoc vno tm̃ indigeo vt inueniã grãm in conspectu tuo dñe mi. Reuersus ẽ itaque illo die esau itinere quo venerat in seir: & iacob vẽit ĩ sochot: vbi edificata domo & fixis tẽtoriis appellauit nomẽ loci illius sochot .i. tabernacula. Trãsiuitque in salẽ vrbẽ sichimorũ q̃ ẽ ĩ terra chanaã. postq̃ reuersus ẽ de mesopotamia syrie: & hitauit iuxta oppidũ: emitque ptẽ agri in q fixerat tabernacula a filiis emor patris

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

dixit aũt esau: sũt mihi multa frater. sint tibi tua.
εἶπε δὲ ἠσαῦ, ἔστι μοι πολλὰ ἀδελφέ· ἔστω σοι τὰ σά.
dixit aũt iacob: si inueni grãz corã te: accipe
εἶπε δὲ ἰακὼβ, εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ
dona ꝑ meas manꝰ. ꝓpter hoc vidi fa-
δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν· ἕνεκεν τούτου εἶδον τὸ πρό- 2.Reg. 19.c.
cies tuã: sicut si qs videret faciẽ dei. ꝛ bñdi-
σωπόν σου, ὡς ἄν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ· καὶ εὐλο-
ces mihi. accipe bñdictiões meas: q̃s attuli tibi. 1.Reg. 25.d.
γήσεις με· λάβε τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά σοι.
qꝛ misertꝰ ẽ mei deꝰ: ꝛ sũt mihi oĩa. et compu-
ὅτι ἠλέησέ με ὁ θεός, καὶ ἔστι μοι πάντα· καὶ ἐβιάσα-
lit eũ: ꝛ accepit. et dixit: discedẽtes: gradia-
το αὐτόν, καὶ ἔλαβε· καὶ εἶπεν, ἀπάραντες, πορευ-
mur ĩ rectũ. dixit aũt illi: dñs meꝰ scit: ꝙ
σόμεθα εἰς εὐθεῖαν· εἶπε δὲ αὐτῷ, ὁ κύριός μου γινώσκει, ὅτι
teneriores pueri: ꝛ oues ꝛ boues
ἁπαλώτερα τὰ παιδία, καὶ τὰ πρόβατα καὶ οἱ βόες
fete sunt apd me. si ergo vrgeã eos di-
λοχεύονται ἐπ' ἐμέ· ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέ-
em vnũ: morientur oĩa pecora. prece-
ραν μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη. προελθέ-
dat dñs meꝰ ante seruũ suũ. ego aũt fortis
τω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ ἐνισχύ-
ero in via fm ocium ambulatiõis q̃ ante
σω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντί-
me: et fm pedẽ puerulorꝫ meorꝫ donec veniã
ον μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων μου, ἕως ἔλθω
ad dñm meũ ĩ seir. dixit aũt esau: relin-
πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς σηείρ· εἶπε δὲ ἠσαῦ, καταλεί-
quã tecũ: de ꝑplo q̃ mecũ. ille aũt dixit:
ψω μετὰ σοῦ, ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ· ὁ δὲ εἶπεν,
ad q̃d hoc? satis: ꝙ ĩueni grãm coram te
ἱνατί τοῦτο; ἱκανόν, ὅτι εὗρον χάριν ἐναντίον σου
dñe. reuersus ẽ aũt esau in die illa in vi-
κύριε· ἀπέστρεψε δὲ ἠσαῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁ-
am suã in seir. ꝛ iacob discedit ĩ tabernacula. ꝛ
δὸν αὐτοῦ εἰς σηείρ· καὶ ἰακὼβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς· καὶ
fecit sibi domos: et pecoribꝰ suis fe-
ἐποίησεν ἑαυτῷ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποί-
cit tabernacula. ꝓpẽ hoc vocauit nomẽ loci
ησε σκηνάς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου
illius: tabernacula. ꝛ venit iacob in salem ciui-
ἐκείνου, σκηναί· καὶ ἦλθεν ἰακὼβ εἰς σαλὴμ πό-
tatẽ sicimorũ: q̃ est in terra chanaã. qñ venit de
λιν σικίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ χαναάν· ὅτε ἦλθεν ἐκ
mesopotamia syrie. ꝛ castrametatꝰ est
τῆς μεσοποταμίας συρίας· καὶ παρενέβαλεν
fm faciẽ ciuitatis. ꝛ acq̃siuit
κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως· καὶ ἐκτήσατο τὴν
partẽ agri: vbi statuit ibi tabernaculũ
μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν
suũ: ab hemor patre
αὐτοῦ, παρὰ ἐμμὼρ πατρὸς

Transla. Chal.

ואמר עשו אית לי סגי אחי אצלח בדילך: ואמר יעקב בבעו כען אם כען אשכחית
רחמין בעינך ותקביל תקרובתי מן ידי ארי על כן חזיתינון לאפך כחזו אפי רברביא
ואתרעיתא לי: קביל כען ית תקרובתי דאיתיתיאת לך ארי רחים עלי יי וארי אית
לי כולא ותקיף ביה וקביל: ואמר טול ונהך ואיהך לקבלך: ואמר ליה רבוני ידע
ארי רביא רכיכין ועניא ותורי מניקתא עלי ואם ידחוקינון יומא חד וימותון כל
ענא: יעבר כען רבוני קדם עבדיה ואנא אדבר בניח לרגל עבדתא דקדמי ולרגל
רביא עד דאיעול לות רבוני לשעיר: ואמר עשו אשבוק כען עמך מן עמא דעמי
ואמר למה דנן אשכח רחמין בעיני רבוני: ותב ביומא ההוא עשו לאורחיה לשעיר:
ויעקב נטל לסכות ובנא ליה ביתא ולבעיריה עבד מטלן על כן קרא שמא דאתרא
סכות: ואתא יעקב שלים לקרתא דשכם די בארעא דכנען במיתיה מפדן ארם ושרא
לקביל קרתא: וזבן ית אחסנת חקלא דפרסיה תמן משכניה מידא דבני חמור אבוהי

Pritiua chal.

צלח בעה
קבל קרב חזא
רבב רעה
אתא נטל ירך
ענא ינק דחק
אחד מות עבר
דבר נוח עיל
שבק שכח רבב
תוב נתא טלל
קרה אתא
חסן שכן

Interp .chal.

Et dixit esau. Habeo multũ frater mi: ꝓsit tibi quod tuũ est. Et dixit iacob: obsecro nũc si inueni nũc grãm in oculis tuis: vt suscipias munꝰ meuꝫ de manu mea: qꝛ sic vidi faciem tuã quasi viderim faciẽ principũ: ꝛ placuisti mihi. Suscipe obsecro munus meũ: qđ oblatum est tibi: qñ misertꝰ est mihi deꝰ: ꝛ qñ habeo oĩa: ꝛ coegit eũ: ꝛ suscepit. Et dixit: ꝓficiscere ꝛ eamus: ꝛ ibo e regione tui. et dixit ei. Dñs meꝰ scit qñ paruuli sunt teneri: ꝛ oues ꝛ boues lactãtes apud me: ꝛ si fatigarent eas vno die: morienť oẽs oues: transeat nunc dñs meus ante seruũ suũ: ꝛ ego ducã paulatim iuxta gressum familie q̃ ẽ corã me: ꝛ fm gressuꝫ paruulorꝫ: donec veniã ad dñm meũ in seir. ꝛ dixit esau. Dimittã nũc tecũ de poplo q̃ mecũ est: et dixit. Ad q̃d: inueniã gratiã in oculis dñi mei. Et reuersus ẽ esau in die illa per viam suã in seir: ꝛ iacob ꝓfectus est in sochoth. Et edificauit sibi domũ: ꝛ pecoribꝰ suis fecit vmbracula: ꝓpterea vocatũ est nomẽ loci sochoth. Et venit iacob sanus in ciuitatẽ sichem: q̃ est in terra chanaan qñ veniebat de mesopotamia syrie: ꝛ mansit e regione ciuitatis: emitque possessionẽ agri: in quo tetẽderat tabernaculum suum de filijs hemor: patris

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

sychem: centũ agnos. et statuit illic altare. et
συχέμ, ἑκατὸν ἀμνοὺς. καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον. καὶ
invocauit deũ israel.
ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν Ἰσραήλ. Ca. 32.

Egressa ẽ ãt dina: filia lie: quã pepit ia
ἐξῆλθε δὲ Δίνα, ἡ θυγάτηρ Λείας, ἣν ἔτεκεν τῷ Ια
A cob: vt cognosceret filias indigenarũ.
κώβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων.
et vidit eã sychem filꝰ emor: eueno: priceps
καὶ ἰδὼν αὐτὴν Συχὲμ υἱὸς Ἐμμὼρ, ὁ Ευαῖος, ὁ ἄρχων
terre. et accipiẽs eã: dormiuit cũ illa: et
τῆς γῆς. καὶ λαβὼν αὐτήν, ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ
humiliauit eã. et intendit aie dine
ἐταπείνωσεν αὐτήν. καὶ προσέσχε τῇ ψυχῇ Δίνας τῆς
filie iacob. et dilexit virginẽ. et locu
θυγατρὸς Ἰακὼβ. καὶ ἠγάπησε τὸν παρθένον. καὶ ἐλά
:.Reg. tus ẽ scõm mentẽ virginis ei. ait ãt
13.c. λησε κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ. εἶπε δὲ
sychem ad emor: pcm suã: dicẽs: accipe mihi
συχὲμ πρὸς Ἐμμὼρ τὸν πατέρα αὐτοῦ, λέγων, λαβέ μοι
puellã hãc in vxorẽ. iacob ãt audiuit
τὸ παιδάριον τοῦτον εἰς γυναῖκα. Ἰακὼβ δὲ ἤκουσεν,
q̃ polluit sychem filiã emor: dinam filiã
ὅτι ἐμίανε συχὲμ ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ Δίναν τὴν θυγατέρα
suã. at filij sui erãt cũ pecorib⁹ i
αὐτοῦ. οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν ἐν τῷ
agro. tacuit ãt iacob: donec venirẽt ip-
πεδίῳ. παρεσιώπησε δὲ Ἰακὼβ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐ-
si. egressus ẽ ãt emor: pater sychem ad iacob:
τούς. ἐξῆλθε δὲ Ἐμμὼρ ὁ πατὴρ Συχὲμ πρὸς Ἰακὼβ,
vt loqꝰ retur ei. at filij iacob venerũt de agro.
λαλήσαι αὐτῷ. οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακὼβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου.
vt ãt audierũt: cõpsicti sunt viri: et trisle
ὡς δὲ ἤκουσαν, κατηύχθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπρὸν
fuit illis valde. q̃ turpe fecit i israel
ἦν αὐτοῖς σφόδρα. ὅτι ἀσχήμων ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ
sychem: dormiẽs cũ filia iacob. et nõ
Συχέμ, κοιμώμενος μετὰ τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ. καὶ οὐχ
sic crit. et locutꝰ ẽ eis emor: dicẽs: sp-
οὕτως ἔσται. καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς Ἐμμὼρ, λέγων, συ
B chẽ filiꝰ meꝰ elegit cr alia filiã ve-
χὲμ ὁ υἱός μου προσείλετο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑ-
strã. date eã illi vxorẽ. et affinitatẽ cõtra-
μῶν. δότε αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. καὶ ἐπιγαμβρεύσατε
hite nobiscũ. filias vras date nobis: t fi-
δότε ἡμῖν τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν, καὶ τὰς θυ
lias nras accipite filijs vris: et inf nos ha
γατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ἡμῖν κα
bitate. et terra ecce lata coram vobis: ha
τοικεῖτε. καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν, κα-
bitate: et negociamini in ea: t acquirite ea.
τοικεῖτε, καὶ ἐμπορεύεσθε ἐν αὐτῇ, καὶ κτᾶσθε ἐν αὐ-
dixit ãt sychem ad patrẽ eius: et ad
τῇ. εἶπε δὲ συχὲμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ πρὸς

Interp. chal.

דִּשְׁכֶם בְּמֵאָה חוּרְפָן׃ וְאַמְרִים תַּמָּן מַדְבְּחָא וּפַלַּח עֲלוֹהִי קֳדָם אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃

Ca. xxxiiij.

וּנְפַקַת דִּינָה בַּת לֵאָה דְּלִידַת לְיַעֲקֹב לְמֵיחֲזֵי בְּבְנָת אַרְעָא׃ וַחֲזָא
יָתָהּ שְׁכֶם בַּר חֲמוֹר חִיוָאָה רַבָּא דְאַרְעָא וּנְסִיב יָתָהּ וְשָׁכִיב יָתָהּ וְעַנְּיָהּ׃ וְאִתְרְעַיַת
נַפְשֵׁיהּ בְּדִינָה בַּת יַעֲקֹב וּרְחֵים יַת עוּלֵימְתָא וּמַלֵּיל עַל לִיבָּא דְעוּלֵימְתָא׃
וַאֲמַר שְׁכֶם לַחֲמוֹר אֲבוּהִי לְמֵימַר סַב לִי יַת עוּלֵימְתָא הָדָא לְאִיתּוּ׃ וְיַעֲקֹב שְׁמַע
אֲרֵי סָאִיב יָת דִּינָה בְּרַתֵּיהּ וּבְנוֹהִי הֲווֹ עִם גֵּיתוֹהִי בְּחַקְלָא וְשָׁתִיק יַעֲקֹב עַד מֵיתַיְהוֹן׃
וּנְפַק חֲמוֹר אֲבוּהִי דִּשְׁכֶם לְוָת יַעֲקֹב לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ׃ וּבְנֵי יַעֲקֹב עָלוּ מִן חַקְלָא כַּד שְׁמָעוּ
וְתָקִיפוּ גוּבְרַיָא וְתַקִּיף לְהוֹן לַחֲדָא אֲרֵי כְּלָנָא עֲבַד בְּיִשְׂרָאֵל לְמִשְׁכַּב יָת בְּרַתָּא
דְיַעֲקֹב וְכֵדֵין לָא כְשַׁר לְמֶעְבַּד׃ וּמַלֵּיל חֲמוֹר עִמְּהוֹן לְמֵימַר שְׁכֶם בְּרִי אִיתְרְעִיאַת
נַפְשֵׁיהּ בְּבְרַתְכוֹן הַבוּ כְעַן יַתָהּ לֵיהּ לְאִיתּוּ׃ וְאִיתְחַתָּנָא בְּנָתֵיכוֹן תִּתְּנוּן לַנָא וְיָת
בְּנָתָנָא תִּסְבוּן לְכוֹן׃ וְעִמָּנָא תֵּיתְבוּן וְאַרְעָא תְּהֵא קֳדָמֵיכוֹן תֵּיתְבוּ וְזַבְּנוּ בַּהּ סְחוֹרָתָא
וְאַחְסִינוּ בַּהּ׃ וַאֲמַר שְׁכֶם לְאַבּוֹהִי

Trãsla. B. Hiero.

sichem centum agnis: & erecto ibi altari: invocauit sup illud fortissimum deum israel. Ca. 34.

Egressa est aũt dina filia lie: vt videret mulieres regionis illius. quã cum vidisset sichem filius emor euei princeps terre illius: adamauit eam: & rapuit & dormiuit cũ illa: vi oppressã virginẽ. Et conglutinata ẽ anima eius cum ea: tristemq; delinuit blandiciis. & pergẽs ad emor patrem suum: accipe inqt mihi puellam hãc coiugẽ. Quod cũ audisset iacob absentibus filiis & in pastu pecorũ occupatis: siluit donec redirent. Egresso autem emor patre sichem vt loqueretur ad iacob: ecce filii eius veniebant de agro: & auditoq; quod acciderat: irati sunt valde. eo q̃ fedam rem opatus eẽt in israel: & violata filia iacob rẽ illicitã ppetrasset. Locutus est itaq; emor ad eos. Sichem filii mei adhesit anima filie vestre. Date eam illi vxorem: & iũgamus vicissim cõnubia. filias vras tradite nobis: & filias nras accipite: habitate nobiscum. Terra in potestate vestra est: exercete: negociami: & possidete eã. Sed & sichẽ ad patrem & ad

Tex. Heb. Gen. Ca. xxxiiii. Pritiua. heb.

שְׁכֶם בְּמֵאָה שְׂקִשִׁיטָה׃ וַיִּצֶב שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

Cap. xxxiiij.

וַתֵּצֵא דִינָה בַּת לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לִרְאוֹת בִּבְנוֹת הָאָרֶץ׃ וַיַּרְא אֹתָהּ שְׁכֶם
בֶּן חֲמוֹר הַחִוִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ וַיְעַנֶּהָ׃ וַתִּדְבַּק
נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַּת יַעֲקֹב וַיֶּאֱהַב אֶת הַנַּעֲרָ וַיְדַבֵּר עַל לֵב הַנַּעֲרָ׃
וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח לִי אֶת הַיַּלְדָּה הַזֹּאת לְאִשָּׁה׃
וְיַעֲקֹב שָׁמַע כִּי טִמֵּא אֶת דִּינָה בִּתּוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה
וְהֶחֱרִשׁ יַעֲקֹב עַד בֹּאָם׃ וַיֵּצֵא חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם אֶל יַעֲקֹב לְדַבֵּר
אִתּוֹ׃ וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְבוּ הָאֲנָשִׁים
וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי נְבָלָה עָשָׂה בְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכַּב אֶת בַּת יַעֲקֹב וְכֵן
לֹא יֵעָשֶׂה׃ וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אִתָּם לֵאמֹר שְׁכֶם בְּנִי חָשְׁקָה נַפְשׁוֹ
בְּבִתְּכֶם תְּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וְהִתְחַתְּנוּ אֹתָנוּ בְּנֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ
לָנוּ וְאֶת בְּנֹתֵינוּ תִּקְחוּ לָכֶם׃ וְאִתָּנוּ תֵּשֵׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה
לִפְנֵיכֶם שְׁבוּ וְסִחֲרוּהָ וְהֵאָחֲזוּ בָהּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל אָבִיהָ וְאֶל

Transla. Chal.

sichem centum agnis. Et crerit ibi altare: & sacrificatur super illud coram fortissimo deo israel. Ca. 34

Et egressa est dina filia lie quã peperat cr iacob vt videret filias terre: & vidit eam sichem filius hemor euei principis terre: et tulit eam: dormiuitq; cũ ea: & oppressit eam. Et complacuit aie sue in dina filia iacob: & dilexit puellam: & locutus est consolationes ad cor puelle. et ait sichem ad hemor patrem suũ dicens. Accipe mihi puellam hanc in vxorem. Et iacob audiuit q̃ violata esset dina filia sua: et filij sui erant cum pecoribus suis in agro: et siluit iacob donec venirent. Egressusq; est hemor pater sichẽ ad iacob: vt loqueretur cum eo. Filij autem iacob venerũt de agro: cũq; audissent quod factum fuerat: indigniati sunt viri & irati sunt valde: quoniã ignominia facta esset in israel: dormiendo cũ filia iacob: & sic non debuerat fieri. Et locutus est hemor cũ eis dicens. Anime sichem filij mei complacuit filia vestra: date obsecro eam ipsi in vxorem: & iungite cõnubia nobiscũ: filias vestras habitis nobis: & filias nras accipietis vobis. Et nobiscũ habitabitis: terra autem est coram vobis: manete: et negociamini in ea: atq; possidete eam. Dixitq; sichem patri eius

Pritiua chal.

קוּם דַּבֵּת יַלְדָּ חָוָא רַבָּא עָתָם עֻלָּם אֲמַר נְסַב אִתָּא עָר נְתָא אָתָּא עוֹל עֲסַק קָלָה שְׁכֶב בַּר עֲבַד אֲמַר רְעָה חֲבֵל אִתָּהּ חָתַן נְסַב שְׁכֶב חָוָה חָסַן

Tex.Heb.	Primitiua heb.
אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר	
תאמרו אלי אתן: הרבו עלי מאד	אמר נתן רבה
מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו	נתן
אלי ותנו לי את הנער לאשה:	
ויענו בני יעקב את שכם ואת	ענה
חמור אביו במרמה וידברו אשר	רמה דבר
טמא את דינה אחתם: ויאמרו	
אליהם לא נוכל לעשות הדבר	יכל עשה
הזה לתת את אחתנו לאיש	נתן
אשר לו ערלה כי חרפה הוא	
לנו: אך בזאת נאות לכם אם	יאת
תהיו כמנו להמל לכם כל זכר:	היה כמו נמל
ונתנו את בנתינו לכם ואת	
בנתיכם נקח לנו וישבנו אתכם	לקח
והיינו לעם אחד: ואם לא	היה
תשמעו אלינו להמול ולקחנו	שמע
את בתנו והלכנו: וייטבו דבריהם	יטב
בעיני חמור ובעיני שכם בן	
חמור: ולא אחר הנער לעשות	
הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא	
נכבד מכל בית אביו: ויבא חמור	כבד בוא
ושכם בנו אל שער עירם	
וידברו אל אנשי עירם לאמר:	דבר
האנשים האלה שלמים הם	
אתנו וישבו בארץ ויסחרו אתה	סחר
והארץ הנה רחבת ידים לפניהם	פנה
את בנתם נקח לנו לנשים ואת	לקח נשה

Trãsla.B.Hiero.

fratres eius: ait. Inueniã gratiã corã vobis: & quecunq statueritis dabo. Augete dotẽ & munera postulate: & libenter tribuã qđ petieritis: tm̃ date mihi puellã hãc vxorem. Rñderunt filii iacob sichem & patri eius in dolo: seuientes ob stuprum sororis. Non possumus facere quod petitis: nec dare sororem nostram homini incircũciso: quod illicitũ & nefarium est apud nos. Sed in hoc valebimus federari: si volueritis esse siles nri: & circũcidatur in vobis oĩs masculini sexus: tũc dabimus & accipiemus mutuo filias vrãs ac nrãs: & habitabimus vobiscũ: erimusq vnus ppls. Si autem circuncidi nolueritis: tollemus filiã nostram: & recedemus. Placuit oblatio eorum emor & sichem filio eius: nec distulit adolescens quin statim qđ petebatur expleret. Amabat eñ puellã valde: & erat inclytus i oi domo patris sui. Ingressiq portam vrbis locuti sunt ad populũ. Viri isti pacifici sunt: & volũt hitare nobiscũ. Negociẽtur in terra & exerceãt eã: q̃ spaciosa & lata cultoribus indiget. Filias eorũ accipiemus vxores: &

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

fratres eius: dicẽs: inueniã grãz corã
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, λέγων, εὕροιμι χάριν ἐναντίον
vobis. et qđcũq dixeritis: dabim⁹. implete
ὑμῶν. καὶ ὃ ἂν εἴπητε, δώσομεν. πληθύνατε τὴν
dotẽ valde: et dabo sicut dixeritis mihi: et
φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω καθὸ ἂν εἴπητέ μοι, καὶ
dabitis mihi puellã hãc ĩ vxorẽ. respon
δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα. ἀπεκρί
derũt ãt filij iacob sychem et emor pŕi
θησαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακὼβ τῷ συχὲμ καὶ ἐμμὼρ τῷ πατρὶ
suo cũ dolo. et locuti sũt eis: q2 polluc
αὐτοῦ μετὰ δόλου. καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμία
rũt dinã sororẽ suam: et dixẽt eis sy
ναν δίναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. καὶ εἶπον αὐτοῖς συ
meon ₇ leui fratres dine: nõ poterimus face
μεὼν καὶ λευὶ οἱ ἀδελφοὶ δίνας, οὐ δυνησόμεθα ποιῆ
re verbũ hoc: dare sororẽ nostrã hoĩ ha
σαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ ὃς ἔ
benti preputiũ: est enĩ opprobriũ nobis. solũ in hoc
χει ἀκροβυστίαν, ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. μόνον ἐν τού
assimilabimur vobis: et hitabim⁹ inẽ vos: si fue
τῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν, καὶ οἰκήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γέ
ritis sicut nos et vos: ĩ circũcidẽdo vrm
νησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν
oẽ masculinũ: ₇ dabim⁹ filias nr̃as vo
πᾶν ἀρσενικόν, καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑ
bis: et de filiab⁹ vr̃is accipiem⁹ nobis:
μῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν,
et hitabimus apđ vos: ₇ erimus gen⁹ vnũ. si ãt
καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν, καὶ ἐσόμεθα γένος ἕν. ἐὰν δὲ
non audieritis nos: ₇ circũcisi fueritis: accipiẽtes
μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν, καὶ περιτέμνησθε, λαβόντες
filiã nr̃az: abibimus. et placuerũt verba
τὴν θυγατέρα ἡμῶν, πορευσόμεθα. καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι
corã emor: et corã sychem: filio emor.
ἐναντίον ἐμμὼρ, καὶ ἐναντίον συχὲμ, τοῦ υἱοῦ ἐμμώρ.
et nõ tardauit iuuenis facere verbũ hoc:
καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο,
incubuerat. n. filie iacob. ipse ãt erat gloriosissi
ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ ἰακώβ. αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότα
m⁹ oĩs q̃ in domo pŕis sui. venit
τος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἦλθε
ãt emor et sychem fili⁹ eius ad portã
δὲ ἐμμὼρ καὶ συχὲμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς
ciuitatis eoz: et locuti sũt ad viros
πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς
ciuitatis eorũ: dicẽtes. hoĩes isti pacifici sunt:
πόλεως αὐτῶν, λέγοντες. οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοί εἰσι,
nobiscũ hitent sup terrã: ₇ negociẽ
μεθ' ἡμῶν οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐμπορευέσθω
tur in ea. at terra ecce lata corã eis.
σαν ἐν αὐτῇ. ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν.
filias eorũ accipiem⁹ nobis vxores:
τὰς θυγατέρας αὐτῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας,

Primitiua chal.

שכח אמר נתן
סגא נתן יהב
עלם תוב יכל
עבד נתן חסד
טפס הוה גזר
יתב היה קבל
דבר אזל
עבד רעה
קרה אמר
עבד
פתה יד נשה

Interp .chal.

et fratribus. Inueniã gratiã in oculis vestris ₇ quicquid dixeritis mihi dabo: multiplicate nimis sup me dotem ₇ munera: ₇ dabo sicut dixeritis mihi: et date mihi puellam in vxorem. Et responderunt filij iacob ad sichem ₇ ad hemor atq locuti sunt sapienter: eo q violata esset dina soror eorũ. dixerũtq eis. Non possumus facere rem hanc: vt demus sororem nostrã viro habenti preputium: quoniã opprobriũ est nobis. sed in hoc couenientus vobiscũ. Si fueritis sicut nos: vt circũcidatur ex vobis oĩs masculus: ₇ dabim⁹ filias nostras vobis: ₇ filias vestras accipiemus nobis: et habitabimus vobiscũ: erimusq in vnũ populũ. et si non acquieueritis nobis vt circũcidamini: tollemus filiam nostram: ₇ ibimus. Et placuerũt verba eorum in oculis hemor ₇ in oculis sichem filij hemor: ₇ non distulit puer facere rem illã: quia cõplacuit sibi in filia iacob: ₇ ipse erat honorabilior oĩu domo patris sui. Et venit hemor ₇ sichem filius ei⁹ ad portã ciuitatis eorũ: ₇ locuti sunt cum viris ciuitatis eoz dicentes. Uiri isti pacifici sunt nobiscũ: ₇ habitabũt in terra ₇ negociabũtur in ea. terra autem ecce spaciosa est ₇ lata corã eis. filias eoz accipiemus nobis in vxores: ₇

Transla. Chal.

ואחהא אשכח רחמין בעיניכון ודתימרון לי אתן: אסגו עלי לחדא מוהרין ומתנן
ואתן כמה דתימרון לי והבו לי ית עולימתא לאיתו: ואתיבו בני יעקב ית שכם וית
חמור אבוהי בחכמתא ומלילו דסאיב ית דינה אחתהון: ואמרו להון לא ניכול למעבד
פתגמא הדין למיתן ית אחתנא לגבר דליה ערלתא ארי חסודא היא לנא: ברם
בדא נתפס לכון אם תהון כותנא למגזר לכון כל דכורא: ונתין ית בנתנא לכון וית
בנתיכון ניסב לנא ונתיב עמכון ונהא לעמא חד: ואם לא תקבלון מיננא למגזר
ונדבר ית ברתנא ונזיל: ושפרו פתגמיהון בעיני חמור ובעיני שכם בר חמור: ולא
אחר עולימא למעבד פתגמא ארי אתרעי בברתא דיעקב והוא יקיר מכל בית אבוהי:
ואתא חמור ושכם בריה לתרע קרתיהון ומלילו עם אנשי קרתיהון למימר:
גבריא האלין שלמין אינון עמנא ויתבון בארעא ויעבדון בה סחורתא וארעא הא
פתיית ידין קדמיהון ית בנתהון ניסב לנא לנשין וית

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

τ filias nr̃as dabim⁹ eis. Solũ in hoc
καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς· μόνον ἐν τού-
assimilabũtur nobis hoies isti vt hitẽt vobiscũ:
τῳ ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τοῦ οἰκεῖν μεθ' ἡμῶν,
vt sit ppl̃s vnus: in circũcidendo nostrũ oẽ ma
ὥστε εἶναι λαὸς ἕνας, ἐν τῷ περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶσαν ἄρ-
sculinũ: sicut et ipsi circũcisi sunt. τ pecora
σενικόν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέτμηνται. καὶ τὰ κτήνη
eorũ et quadrupedia eorũ: τ oia sub
αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ὑ-
stantia nr̃a erũt: solũ in hoc assentie
πάρχοντα οὐχ ἡμῶν ἔσται; μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶ-
mur eis. et habitabũt nobiscũ. et audierũt
μεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ' ἡμῶν. καὶ εἰσήκουσαν
emor et sychem filiũ eius oẽs exeũ
Ἐμμὼρ καὶ Συχὲμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐκπορευό-
tes portã ciuitatis eorũ: τ circũciderũt
μενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν. καὶ περιέτεμον
carnẽ preputij eorũ oẽ masculũ. factũ ẽ
τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶν ἄρσεν. ἐγένετο
ãt in die tertio: qñ erãt i dolore: accipi
δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, λαβόν-
entes duo filij iacob symeõ et leui: fratres di-
τες δύο υἱοὶ Ιακὼβ Συμεὼν καὶ Λευί, οἱ ἀδελφοὶ Δί-
D ne: vnusq̃sq̃ gladiũ suũ: igressi sũt i ci-
νας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτῶν, εἰσῆλθον εἰς τὴν πό-
uitatẽ cõfidẽter: τ interfecerũt oẽ masculinũ. et e
λιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν· τὸν τε Ἐμ-
mor et sychẽ filiũ eius occiderũt in ore gladij.
μὼρ καὶ Συχὲμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας.
et tulerũt dinã de domo sychẽ: et egressi sũt. at fi
καὶ ἔλαβον τὴν Δίναν ἐκ τοῦ οἴκου Συχέμ, καὶ ἐξῆλθον. οἱδὲ υἱ-
lij iacob igressi sũt sup vulneratos: et diripuerũt
οὶ Ιακὼβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας, καὶ διήρπασαν τὴν
ciuitatẽ: i q̃ polluerãt dinã sororẽ suã. et ouco
πόλιν, ἐν ᾗ ἐμίανεν Δίναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν· καὶ τὰ πρόβατα
eorũ: et boues eorũ: et asinos eorũ: q̃cũq̃ erãt i
αὐτῶν, καὶ τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα ἦν ἐν τῇ
vrbe: τ q̃cũq̃ erãt in agro: tulerũt: et oia cor-
πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον· καὶ πάντα τὰ σώμα-
pora eorũ: et oẽm supellectilẽ eorũ: et vxores
τα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας
eorũ captiuauerũt. et diripuerũt q̃cũq̃ erãt i ciuitate: τ
αὐτῶν ἠχμαλώτευσαν· καὶ διήρπασαν ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ
q̃cũq̃ erãt in domib⁹. dixit ãt iacob symeon et leui: odiosũ
ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις. εἶπε δὲ Ιακὼβ Συμεὼν καὶ Λευί, μισητόν
me fecistis: ita vt malus ego sim oibus habitãti-
με πεποιήκατε, ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσι τοῖς κατοικοῦ-
bus terrã: in q̃ chananeis: et in pherezeis. ego ãt
σι τὴν γῆν, ἔν τε τοῖς Χαναναίοις, καὶ ἐν τοῖς Φερεζαίοις. ἐγὼ δὲ
pauciss⁹ sũ in numero. τ cõgregati sup me: percu-
ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ· καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμέ, συγκόψου-
tiẽt me: τ delebor ego: et dom⁹ mea. illi ãt dixerũt:
σί με, καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγώ, καὶ ὁ οἶκός μου. οἱ δὲ εἶπον, οὐκ

Interp̃. chal.

Trãsla. B. Hiero.

r nostras r illis u dabimus.
Vnũ est quo differtur ti
tum bonum. ooooooooooo
ooooooooooooooooooooooo
t Si circuncidamus m⁹ mas-
culos k nr̃os ritũ gẽtisimi
tantes: r & substãtia eorũ
& q pecora a & cũcta que
possident r nostra r erunt.
ooooooooooooooooooooooo
s Tãtũ in hoc d acquiesca-
mus: c & hitantes o simul
vnũ efficiamus populũ.
c Assensiq̃ sunt ooooooo
l omnes: p circuncisis q cũ-
ctis ooooooooooooooooooo
r maribus. r Et ecce ooooo
ooooooooooooooo:ooooooo
s die e tertio b qñ grauissi-
mus vulnerum c dolor b ẽ
o arreptis c duo r filii g Ia-
cob b simeon l & leui ooooo
k fratres l dine e gladiis: o i
gressi sunt ooooooooooo
q vrbẽ r cõfidẽter: e interfe-
ctisq̃ oibus e masculis oo
r emor & c sichem pariter
c necauerunt ooooooooo
e tollẽtes b dinã l de domo
k sichem sororem suam.
l Quibus egressis e irrue-
runt p super ooooooooooo
q occisos ceteri m filii n ia-
cob: r & depopulati sunt
n vrbẽ in vltionẽ stupri:
s oues eorũ a & b armenta
c & o asinos oooooooooo
ooooooooo oooooooooo
n cunctaq̃ r vastãtes q in
domibus b & l in agris erãt.
r paruulos p quoq̃ r eorũ
e & t vxores ooooooooo
n duxerũt captiuas. Qui
bus ppetratis audacter
n iacob b dixit c ad r symeõ
e & b leui. ooooooooooo
r Turbastis k me & l odiosũ
fecistis me ooooooooooo
o chananeis r & pherezeis
m hitatoribus n terre hu-
ius. q Nos r pauci sumus: il
li t cõgregati r pcutiẽt me
r & delebor r ego e & do-oo
mus mea. b Respõderũt.

Ter. Heb. Ses. Ca. xxxiiii. Pritiua. heb.

בְּנֹתֵינוּ נִתֶּן לָהֶם וְאֵת בְּנוֹתָם נִקַּח לָנוּ וְיָשַׁבְנוּ אִתָּם וְהָיִינוּ לְעַם אֶחָד
לָט הָאֲנָשִׁים לָשֶׁבֶת אִתָּנוּ לִהְיוֹת לְעַם אֶחָד בְּהִמּוֹל לָנוּ כָּל זָכָר כַּאֲשֶׁר הֵם נִמָּלִים לָהֶם מִקְנֵהֶם
וְקִנְיָנָם וְכָל בְּהֶמְתָּם הֲלוֹא לָנוּ הֵם אַךְ נֵאוֹתָה לָהֶם וְיֵשְׁבוּ אִתָּנוּ וַיִּשְׁמְעוּ אֶל חֲמוֹר וְאֶל שְׁכֶם בְּנוֹ כָּל יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמֹּלוּ כָּל זְכָר כָּל יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהיוֹתָם כֹּאֲבִים
וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחֵי דִינָה אִישׁ חַרְבּוֹ וַיָּבֹאוּ עַל הָעִיר בֶּטַח וַיַּהַרְגוּ כָּל זָכָר וְאֶת חֲמוֹר וְאֶת שְׁכֶם בְּנוֹ הָרְגוּ לְפִי חָרֶב וַיִּקְחוּ אֶת דִּינָה מִבֵּית שְׁכֶם
וַיֵּצֵאוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל הַחֲלָלִים וַיָּבֹזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֲחוֹתָם אֶת צֹאנָם וְאֶת בְּקָרָם
וְאֶת חֲמֹרֵיהֶם וְאֵת אֲשֶׁר בָּעִיר וְאֵת כָּל וְאֵת אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקָחוּ וְאֵת כָּל חֵילָם וְאֶת כָּל טַפָּם וְאֶת נְשֵׁיהֶם
שָׁבוּ וַיָּבֹזּוּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בַּבָּיִת וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל שִׁמְעוֹן וְאֶל לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי בְּיוֹשֵׁב
הָאָרֶץ בַּכְּנַעֲנִי וּבַפְּרִזִּי וַאֲנִי מְתֵי מִסְפָּר וְנֶאֶסְפוּ עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי וַיֹּאמְרוּ

Transla. Chal.

filias nr̃as dabimus eis. Sed in hoc cõueniẽt nobis-
cũ viri: vt hitent nobiscũ: vt sim⁹ in pplm vnũ: si circũ
cidet in nobis ois mascul⁹: sic̃ ipsi circũcisi sunt: peco
ra eor̃ τ armẽta τ oia iumẽta eor̃ nõne nobis erunt?
Tm erunt th cõueniam⁹ cũ eis: τ habitẽt nobiscũ. Et obe
dierũt hemor τ sichẽ filio ei⁹ oẽs q ingrediebant por
tã ciuitatis illius: τ circũciderũt oẽs masculos: oẽs q
egrediebãt portã ciuitat⁹ illi⁹. Et factũ ẽ in die tertio
qñ preualuerũt dolores eor̃ sup eos: duo filij iacob
simeon τ leui frẽs dine tulerũt vn⁹q⁹q⁹ gladiũ suũ τ
ingressi sunt ciuitatẽ q̃ hitabat ꝑfidẽter: τ iterfecerũt
oẽm masculũ. Hemor q̃q τ sichẽ filiũ ei⁹ occiderũt in
ore gladij: τ tulerũt dinã de domo sichẽ: τ egressi sũt.
Filij ãt iacob ingressi sunt ad spoliũ iterfector̃: τ depo
dati sunt vribẽ: eo q violauerũt sororẽ suã. Oues eor̃
et boues τ asinos eor̃ τ oia que erant in ciuitate τ in
agro depdati sunt: τ oẽm supellectilẽ eor̃ τ oẽs pau-
los suos: τ oẽs mulieres eor̃ captiuauerũt: atq̃ depo-
dati sunt oia q̃ erãt in domib⁹. Et dixit iacob ad symeõ
et leui ꝑturbastis me vt ponerẽtis inimicitiã iter me
et chananeũ τ pherezeũ habitatores terre. Ego ãt
habeo populũ pauciũ: τ cõgregabũtur ꝑtra me τ pcu
tient me: τ peribo ego τ viri domus mee. Et dixerũt.

Pritiua chal.

טַפָּס יְתֵב הָוֶה
גִּזֵּר נְתָא מָנֶה
טַפָּס
קְרֵה
כָּאֵב עֹל

טַפָּף נָשֶׁה שָׁנֶה
בְּזַז נְתַן מָנֶה
כָּנַשׁ טָרָא שָׁצָא

Primitiua heb.	Tex. Heb.
זנה עשה	כַּזוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת אֲחוֹתֵנוּ׃
Cap.xxxv.	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב קוּם
ישב	עֲלֵה בֵית אֵל וְשֶׁב שָׁם וַעֲשֵׂה
ראה	שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ
פנה	בְּבָרְחֲךָ מִפְּנֵי עֵשָׂו אָחִיךָ׃ וַיֹּאמֶר
	יַעֲקֹב אֶל בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ
סור	הָסִרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר
טהר חלף	בְּתֹכְכֶם וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ
קום עלה	שִׂמְלֹתֵיכֶם׃ וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵּית
עשה זבח	אֵל וְאֶעֱשֶׂה שָּׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל
צור היה	הָעֹנֶה אֹתִי בְּיוֹם צָרָתִי וַיְהִי עִמָּדִי
נתן	בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתִּי׃ וַיִּתְּנוּ אֶל
	יַעֲקֹב אֵת כָּל אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר
	בְּיָדָם וְאֶת הַנְּזָמִים אֲשֶׁר
טמן	בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת
נסע	הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם שְׁכֶם׃ וַיִּסָּעוּ
עיר	וַיְהִי חִתַּת אֱלֹהִים עַל הֶעָרִים
סבב	אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ
בוא	אַחֲרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב לוּזָה
	אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הִוא בֵּית אֵל
בנה	הוּא וְכָל הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ׃ וַיִּבֶן שָׁם
קרא קום	מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם אֵל בֵּית אֵל
גלה	כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ
פנה מות ינק	מִפְּנֵי אָחִיו׃ וַתָּמָת דְּבֹרָה מֵינֶקֶת
קבר	רִבְקָה וַתִּקָּבֵר מִתַּחַת לְבֵית אֵל
אלן	תַּחַת הָאַלּוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אַלּוֹן
בכה ראה	בָּכוּת׃ וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב עוֹד

Trāsla. B. Hiero.

Nūquid vt scorto abuti debuere sorore nostra

Interea locutus ē deus ad iacob Ca.35. Surge & ascēde bethel: & habita ibi. Facq; altare deo qui apparuit tibi oooooooooooooooo quando fugiebas Esau fratrem tuum. ooooooo Iacob vero conuocata omni domo sua ait. ooo Abiicite deos alienos qui oooooooooooooooooo in medio vestri sunt: & mūdamini: ac mutate vestimēta vestra. Surgite & ascēdamus in bethel: vt faciamus ibi altare deo ooooooooooooo qui exaudiuit me ī die tribulatiōis mee: & socius fuit itieris mei. Dederūt ergo ei oooooooooo oēs deos aliēos quos ooooooooo oooo oooooooooo habebant: & inaures que erant oooooooooooo in auribus eorū. At ille infodit eas subter ooo terebinthū q̄ est post vrbē sichem. Cūq; pfecti essent: terror dei inuasit omnes per circuitū ciuitates: & nō sunt ausi persequi recedētes. Venit igitur iacob luzam oooooooooooooooo que est in terra chanaā cognomēto bethel: oooo ipse & omnis populus cū eo: edificauitq; ibi altare: & appellauit nomen loci illius domus dei. Ibi ei apparuit ei deus cum fugeret ooooo fratrem suū. Eodē aūt tpe mortua ē delbora nutrix rebecce: & sepulta est ad radices bethel subter quercum: vocatūq; ē nomē loci illius q̄rcus fletus. Apparuit aūt iterū deus ia

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

sed sicut scorto vtētur sorore nr̄a.
ἀλλ᾽ ὡσεὶ πόρνῃ χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν. Ca. 35.
Dixit āt de⁹ ad iacob: surgēs: ascēde in
Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἰακὼβ, ἀναστὰς, ἀνάβηθι εἰς
locū bethel. et hita ibi: et fac ibi al
τὸν τόπον βαιθήλ. καὶ οἴκει ἐκεῖ, καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσι
tare deo q̄ apparuit tibi: cū fugeres
αστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν
a facie esau fr̄is tui. dixit āt iacob:
ἀπὸ προσώπου ἠσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. εἶπε δὲ ἰακὼβ,
domui sue: & oībus q̄ cū eo: tollite de
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ, ἄρατε τοὺς θε
os alienos de medio vr̄m: et mūdamini:
οὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ καθαρίσθητε,
et mutate vestimēta vr̄a: & surgētes ascēda
καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν, καὶ ἀναστάντες ἀναβῶ
mus ī bethel: et faciamus ibi altare deo:
μεν εἰς βαιθήλ, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θε
q̄ exaudiuit me in die tribulatiōis: q̄ fuit
ῷ, τῷ ἐπακούσαντί μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ᾽
mecū: & saluauit me in via: q̄ ambulaui: et dede
ἐμοῦ, καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐπορεύθην. καὶ ἔδω
rūt iacob deos alienos: q̄ erāt
καν τῷ ἰακὼβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἳ ἦσαν
in manibus eorū: et inaures q̄ in aurib⁹
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν
eorū. et abscondit ea iacob sub terebin
αὐτῶν. καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ ἰακὼβ ὑπὸ τὴν τερέβιν
tho q̄ in sicimis. et perdidit ea: vsq; ī ho
θον τὴν ἐν σικίμοις. καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ, ἕως τῆς σή
diernū diē. et pfect⁹ ē israel de sicimis. et fact⁹
μερον ἡμέρας. καὶ ἐξῆρεν ἰσραὴλ ἐκ σικίμων. καὶ ἐγένε
est timor dei sup ciuitates q̄ ī circuitu eorū. et
το φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν. καὶ
nō psecuti sūt post filios israel. venitāt ia
οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ἰσραήλ. ἦλθε δὲ ἰα
cob in luza in fra chanaā: q̄ ē bethel: ipse et
κὼβ εἰς λουζὰ ἐν γῇ χαναάν, ἥ ἐστι βαιθήλ, αὐτὸς καὶ
ois ppls q̄ erat cū eo: et edificauit ibi
πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ
altare: et vocauit nomē loci:
θυσιαστήριον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου,
bethel: illic eni apparuit ei deus: cū fuge
βαιθήλ, ἐκεῖ γὰρ ἐφάνη αὐτῷ ὁ θεός, ἐν τῷ ἀποδι
ret ipse a facie esau fra
δράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου ἠσαῦ τοῦ ἀδελ
tris sui. mortua ē āt debora nutrix rebec
φοῦ αὐτοῦ. ἀπέθανε δὲ δεββόρα ἡ τροφὸς ῥεβέκ
ce: & sepulta ē inferius bethel sub quer
κας, καὶ ἐτάφη κατώτερον βαιθὴλ ὑπὸ τὴν βάλα
cu: et vocauit iacob nomē eius: q̄rcus
νον, καὶ ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸ ὄνομα αὐτῆς, βάλανος
fletus. apparuit āt deus iacob adhuc
πένθους. ὤφθη δὲ ὁ θεὸς ἰακὼβ ἔτι oo oooo oo ooo

Primitiua chal.

עבד
נסך יתב דבח
גלה ערק עדה
טעה דכה שנה
כסה קום עבד
צלא עין
אמר טעה קרב
גלה לאר ערק
מות ינק קבר
ארע שרא בכה

Interp̄. chal.

uunq̄d sicut cū meretrice fieri debuit cū sorore nr̄a?

Et dixit deus ad iacob. Surge ascende Ca. 35. in bethel: & habita ibi: et fac ibi altare deo qui apparuit tibi: qn̄ fugiebas a facie esau fratris tui. Et dixit iacob viris domus sue & oībus qui secum erant. Auferte idola populoꝝ que sunt in medio vestri: et mundamini & mutate vestimenta vr̄a: et surgamus et ascendamus in bethel: & faciā ibi altare deo qui suscepit orationē meā in tēpore tribulationis mee: & fuit verbum eius in adiutoriū meū in via qua ambulaui. Et dederūt iacob oīa idola populoꝝ que erant in manibus suis: & inaures que erant in auribus suis. Et abscondit eas iacob sub quercu: que est iuxta sichem. Profectiq; sunt: & fuit terror a facie dei super omnes populos qui erant in ciuitatib⁹ p circuitū eoꝝ: et nō sunt secuti post filios iacob. Et venit iacob in luzam q̄ est in terra chanaā: ipsa est bethel: ipse & ois ppls q̄ cum eo erat. Et edificauit ibi altare: & appellauit locū de⁹ bethel: qm̄ ibi appuit ei angel⁹ dei: qn̄ fugiebat a facie fris sui. Et mortua ē debbora nutrix rebecce: & sepulta ē subt⁹ bethel ī planicie vallis. Et vocauit nomen ei⁹ vallis plāctus. Et apparuit deus iterū iacob:

Transla. Chal.

כְּנִפְקַת בְּרָא עֲבִיד יָת אַחְתַנָא׃ Ca.xxxv. וַאֲמַר יְיָ לְיַעֲקֹב קוּם סַק
לְבֵית אֵל וְתִיב תַּמָּן וַעֲבֵיד תַּמָּן מַדְבְּחָא לֶאֱלָהָא דְּאִתְגְּלִי לָךְ בְּמֵעֲרְקָךְ מִן קֳדָם עֵשָׂו
אֲחוּךְ׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב לֶאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וּלְכָל דְּעִמֵּיהּ אַעְדּוֹ יָת טַעֲוַת עַמְמַיָּא דְּבֵינֵיכוֹן
וְאִדַּכּוֹ וְשַׁנּוֹ כְּסוּתְכוֹן׃ וּנְקוּם וְנִיסַּק לְבֵית אֵל וְאַעְבֵּיד תַּמָּן מַדְבְּחָא לֶאֱלָהָא
דְּקַבֵּיל צְלוֹתִי בְּעִידָן עָקְתִי וַהֲוָה מֵימְרֵיהּ בְּסַעֲדִי בְּאוֹרְחָא דַּאֲזָלִית׃ וִיהַבוּ לְיַעֲקֹב יָת
כָּל טַעֲוַת עַמְמַיָּא דִּבִידֵיהוֹן וְיָת קְדָשַׁיָּא דִּי בְאוּדְנֵיהוֹן וְטַמַּר יָתְהוֹן יַעֲקֹב תְּחוֹת בּוּטְמָא
דְּעִם שְׁכֶם׃ וּנְטַלוּ וַהֲוָה דַּחַלָא מִן קֳדָם יְיָ עַל עַמְמַיָּא דִּי בְקִרְוֵי סַחְרָנֵיהוֹן וְלָא רְדָפוּ
בָּתַר בְּנֵי יַעֲקֹב׃ וַאֲתָא יַעֲקֹב לְלוּז דִּי בְאַרְעָא דִכְנַעַן הִיא בֵּית אֵל הוּא וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּיהּ׃
וּבְנָא תַּמָּן מַדְבְּחָא וּקְרָא לְאַתְרָא אֵל בֵּית אֵל אֲרֵי תַּמָּן אִתְגְּלִי לֵיהּ מַלְאֲכָא דַּיְיָ
בְּמֵעֲרְקֵיהּ מִן קֳדָם אֲחוּהִי׃ וּמִיתַת דְּבוֹרָה מֵינִקְתָּא דְּרִבְקָה וְאִתְקְבַרַת מִלְּרַע
לְבֵית אֵל בְּשִׁפּוּלֵי מֵישְׁרָא וּקְרָא שְׁמֵיהּ מֵישַׁר בְּכוּתָא׃ וְאִתְגְּלִי יְיָ לְיַעֲקֹב עוֹד

in luza: qn̄ venit de mesopotamia sy-
ἐν λουζᾶ, ὅτε παρεγένετο ἐκ μεσοποταμίας τῆς συ
rie. et bñdixit ei deus: et dixit illi de⁹:
ρίας· καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός·
nomē tuū nō vocabit̄ vltra iacob: sed israel
τὸ ὄνομά σου οὐ κληθήσεται ἔτι ἰακώβ, ἀλλὰ ἰσραὴλ
a.x.c.f. erit nomē tuū. dixit āt ei deus: ego deus
ἔσται τὸ ὄνομά σου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ θεός, ἐγὼ ὁ θεός
tu⁹: cresce: et multiplicare: gētes ꝛ cōgregationes gē
σου, αὐξάνου, καὶ πληθύνου, ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθ
tiū erūt ex te: et reges de lumbo tuo
νῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου
exibūt: et terrā: quā dedi abraā et
ἐξελεύσονται, καὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα ἀβραὰμ καὶ
isaac: tibi dedi eā: tibi erit: et semi-
ἰσαάκ, σοὶ δέδωκα αὐτήν, σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρ
ni tuo post te dabo terrā hāc. ascēdit
ματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην. ἀνέβη
āt deus ab eo de loco: vbi locut⁹ ē cū
δὲ ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησε με
eo. et statuit iacob titulū in loco: quo
τ' αὐτοῦ. καὶ ἔστησεν ἰακὼβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ
locut⁹ ē cū eo deus: titulū lapideū: et fe
ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ θεός, στήλην λιθίνην, καὶ ἐποί
C cit sup eā libamē: et effudit sup eā ole-
ησεν ἐπ' αὐτὴν σπονδήν, καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαι
um: et vocauit iacob nomē loci: ī quo
ον, καὶ ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν ᾧ
locut⁹ ē cū eo illic deus: bethel. descēdēs āt
ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ θεός, βαιθήλ. ἀπάρας δὲ
iacob de bethel: fixit tabernaculū suū: vltra
ἰακὼβ ἐκ βαιθήλ, ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἐπέκεινα
turrim gader. factū ē āt qn̄ appinquit cha-
τοῦ πύργου γαδέρ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισε χαβρα
brath vt veniret in ephrata: peperit rachel. ꝛ cū
θὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν ἐφραθά, ἔτεκε ῥαχήλ. καὶ ἐν
pareret: difficile pepit. factū ē āt cū difficul
τῷ τίκτειν, ἐδυστόκησεν. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκλη
ter ipsa pareret: dixit ei obstetrix: cōfide:
ρῶς αὐτὴν τίκτειν, εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα, θάρσει,
et enī iste tibi fili⁹ ē. factū ē āt cū emit-
καὶ γὰρ οὗτός σοι υἱός ἐστι. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφι
teret ipsa aīaʒ: moriebat̄ enī: vocauit
έναι αὐτὴν τὴν ψυχήν, ἀπέθνησκε γάρ, ἐκάλεσε τὸ
nomē eius: fili⁹ doloris mei. at pr̄ vocauit
ὄνομα αὐτοῦ, υἱὸς ὀδύνης μου, ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσε
nomē eius: beniamin. mortua ē āt rachel:
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, βενιαμίν. ἀπέθανε δὲ ῥαχήλ,
et sepulta ē in via ephratha. hec est bethleem.
καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ ἐφραθά. αὕτη ἐστὶ βηθλεέμ.
et statuit iacob titulū sup monumētū ei⁹.
καὶ ἔστησεν ἰακὼβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐ
hic est titul⁹ sup
D τῆς. αὕτη ἐστὶ στήλη ἐπὶ ooooooooo

cob posteaq̄ reuersus est
de mesopotamia syrie:
benedixitq̄ ei dicens.
Non oooooooooooooooooo
vocaberis vltra iacob:
sed oooooooooooooooooo
israel erit nomē tuum.
Et appellauit oooooooo
eum israel. Dixitq̄ ei.
oooooooooooooooooooooo
Ego deus omnipotēs.
Cresce oooooooooooo
& multiplicare: gentes
& populi nationū ex
te erūt. Reges de lum
bis tuis egredientur: oo
terramq̄ quam dedi a
braam, oooooooooooooo
& isaac: dabo tibi & se
mini tuo oooooooooooo
post te: & recessit ooooo
oooooooooooooooooooooo
ab eo. oooooooooooooo
oooooooooooooooooooooo
Ille vero erexit titulū
lapideum: in loco ooooo
quo locutus fuerat ei
deus: libans oooooooooo
sup eum libamina: &
effundens oleū vocāsq̄
nomen loci illius ooooo
ooo oooooooooooooooo
bethel. Egressus aūt ī-
de vēit oooooooooooooo
verno tēpore ad terrā
q̄ ducit effratā. In qua
cū parturiret Rachel:
ob difficultatē partus
periclitari cepit. oooooo
Dixitq̄ ei obstetrix
Noli timere: quia &
hūc habebis filium. oo
Egrediēte āt aīa p̄ dolo
re & īminente iā morte:
vocauit nomen filii sui
bēnoni.i. filius doloris
mei. Pater vero appel-
lauit eū beniamin.i.fili⁹
dextre. Mortua est ergo
Rachel: & sepulta ē in
via q̄ ducit effratā: hec
est bethleē. Erexitq̄ ia
cob titulū super sepul-
chrū eius. Hic ē titulus

בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ׃
וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא
יִקָּרֵא שִׁמְךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם
יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שַׁדַּי פְּרֵה
וּרְבֵה גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָּ
וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃ וְאֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם
וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ אֶתֵּן אֶת הָאָרֶץ׃ וַיַּעַל
מֵעָלָיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר
אִתּוֹ׃ וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ מַצֶּבֶת אָבֶן וַיַּסֵּךְ
עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצֹק עָלֶיהָ שָׁמֶן׃ וַיִּקְרָא
יַעֲקֹב אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר
אִתּוֹ שָׁם אֱלֹהִים בֵּית אֵל׃ וַיִּסְעוּ
מִבֵּית אֵל וַיְהִי עוֹד כִּבְרַת הָאָרֶץ
לָבוֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתְּקַשׁ
בְּלִדְתָּהּ׃ וַיְהִי בְהַקְשֹׁתָהּ
בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְיַלֶּדֶת אַל
תִּירְאִי כִּי גַם זֶה לָךְ בֵּן׃ וַיְהִי
בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָה וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ בֶּן אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא לוֹ
בִנְיָמִין׃ וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ
אֶפְרָתָה הִוא בֵּית לָחֶם׃ וַיַּצֵּב יַעֲקֹב
מַצֵּבָה עַל קְבֻרָתָהּ הִוא מַצֶּבֶת

Primitiua heb.
בּא בָּרַךְ
אָמַר
קָרָא
הָיָה
נָתַן
עָלָה
קוּם
נָצַב
נָסַךְ
קָרָא
נָסַע
הָיָה כָּבַר
יָלַד קָשָׁה
יָלַד
אָמַר
יָרֵא הָיָה
יָצָא מוּת
קָבַר

Transla. Chal.

בְּמֵיתוֹהִי מִפַּדַּן אֲרָם וּבָרֵיךְ יָתֵיהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ שְׁמָךְ יַעֲקֹב לָא יִתְקְרֵי שְׁמָךְ עוֹד
יַעֲקֹב אֱלָהֵין יִשְׂרָאֵל יְהֵא שְׁמָךְ וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ אֲנָא אֵל שַׁדַּי
פּוּשׁ וּסְגֵי עַם וּכְנִשַׁת שִׁבְטִין יְהוֹן מִינָךְ וּמַלְכִין שַׁלִּיטִין בְּעַמְמַיָּא מִינָךְ יִפְּקוּן׃ וְיָת
אַרְעָא דִּיהַבִית לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לָךְ אֶתְּנִינַהּ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ אֶתֵּן יָת אַרְעָא׃ וְאִסְתַּלַּק
מֵעִלּוֹהִי יְקָרָא דַּייָ בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ׃ וַאֲקֵים יַעֲקֹב קָמְתָא בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ
קָמְתָא דְּאַבְנָא וְנַסֵּיךְ עֲלַהּ נִיסוּכִין וַאֲרֵיק עֲלַהּ מִשְׁחָא׃ וּקְרָא יַעֲקֹב יָת שְׁמָא דְּאַתְרָא
דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ תַּמָּן יְיָ בֵּית אֵל׃ וּנְטַלוּ מִבֵּית אֵל וַהֲוָה עוֹד כְּרוּב אַרְעָא לְמֵיעַל לְאֶפְרָת
וִילֵידַת רָחֵל וְקַשִּׁיאַת בְּמֵילְדַהּ׃ וַהֲוָה בְּמִקְשְׁיוּתַהּ בְּמֵילְדַהּ וַאֲמַרַת לַהּ חַיְּתָא לָא
תִּדְחֲלִין אֲרֵי אַף דֵּין לִיךְ בַּר׃ וַהֲוָה בְּמִיפַּק נַפְשַׁהּ אֲרֵי מִיתַת וּקְרָת שְׁמֵיהּ בַּר
דְּוָי וַאֲבוּהִי קְרָא לֵיהּ בִּנְיָמִין׃ וּמִיתַת רָחֵל וְאִתְקְבַרַת בְּאוֹרַח אֶפְרָת הִיא בֵּית לָחֶם׃
וַאֲקֵים יַעֲקֹב קָמְתָא עַל קְבוּרְתַהּ הִיא קָמַת

Interp. chal.

quando veniebat de mesopotamia syrie: ꝛ benedixit ei. Dixitq̄ ei deus: non vocabitur vltra nomen tuum iacob: sed israel erit nomē tuū. Et vocauit nomē eius israel. et dixit ei deus. Ego deus omnipotēs: cresce ꝛ multiplicare: populus ꝛ cōgregatio tribuū erunt ex te: ꝛ reges qui dn̄abuntur populis ex te egredietur: et dabo tibi terram quaʒ dedi abrahe ꝛ isaac: ꝛ filijs tuis post te dabo eam. Et ascendit ab eo gloria dn̄i in loco vbi locutus fuerat cum eo. Et erexit iacob titulū in loco vbi locutus fuerat cum eo: titulum lapideū: ꝛ libauit super eum libamina: et effudit super eum oleum. Et vocauit iacob nomē loci bethel: in quo locutus fuerat ei deus. Et profecti sunt de bethel: ꝛ cuʒ adhuc esset spaciū terre vt ingrederetur efratam: parturiuit rachel: ꝛ aggrauata est in partu suo. Et factuʒ est cum aggrauaretur in partu suo: ait ei obstetrix. Ne timeas qm̄ hic quoq̄ erit tibi filius. Et factuʒ est cum egrederetur anima eius ꝛ moreretur: vocauit nomen filij: filium doloris mei. Pater aūt ei⁹ appellauit eum beniamin. Et mortua est rachel: ꝛ sepulta est in via efrate: ipsa est bethleem. Erexitq̄ iacob titulū super sepulchrum eius: ipse est titulus oooooooo

Primitiua chal.
אֲתָא קְרָא
הֲוָה
נְפַשׁ סְגָא הֲוָה
נְפַק נְתַן סְלֵק
עֲלָה קוּם
רִיק
עוּל
קְשָׁה יְלַד חֲיָה
רְחַל נְפַק מוּת
קְרָא דְוָה קְבַר
קוּם

קְבֻרַת רָחֵל עַד הַיּוֹם׃ וַיִּסַּע ›››››
יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אָהֳלֹה מֵהָלְאָה ›››› נָטָה
לְמִגְדַּל עֵדֶר׃ וַיְהִי בִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל גָּדַל
בָּאָרֶץ הַהִוא וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב › שָׁכַב
אֶת בִּלְהָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע ›› פִּלֶגֶשׁ שָׁמַע
יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנֵים ›› הָיָה שָׁנָה
עָשָׂר׃ בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן בָּכַר
וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר ››
וּזְבֻלוּן׃ בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ ›››
וּבְנֵי בִלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי׃
וּבְנֵי זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר
אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יֻלַּד לוֹ בְּפַדַּן
אֲרָם׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל יִצְחָק אָבִיו בּוֹא
מַמְרֵא קִרְיַת הָאַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן קָרָה רָבַע
אֲשֶׁר גָּר שָׁם אַבְרָהָם וְיִצְחָק׃ ›› גּוּר
וַיִּהְיוּ יְמֵי יִצְחָק מְאַת שָׁנָה ››› יוֹם מֵאָה
וּשְׁמֹנִים שָׁנָה׃ וַיִּגְוַע יִצְחָק ››› גָּוַע
וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל עַמָּיו זָקֵן ››› מוּת אָסַף
וּשְׂבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ ››› קָבַר
עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בָּנָיו׃

Cap. xxxvi.

וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא ››
אֱדוֹם׃ עֵשָׂו לָקַח אֶת נָשָׁיו ›››› יָלַד נָשָׁה
מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת עָדָה בַּת ›››
אֵילוֹן הַחִתִּי וְאֶת אָהֳלִיבָמָה ››
בַּת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן הַחִוִּי׃ וְאֶת ››
בָּשְׂמַת בַּת יִשְׁמָעֵאל אֲחוֹת ›››
נְבָיוֹת׃ וַתֵּלֶד עָדָה לְעֵשָׂו ›››› יָלַד

monumenti Rachel vsq; in pñtem diē. Egressus inde fixit tabernaculū trans oooooooooooooo turrem gregis. Cūq; habitaret ooooooooooooo in illa regiōe: abiit ruben: & dormiuitoooooo cum bala cōcubina patris sui. Quod illū minime latuit. Erant autem filii iacob duodecim. Filii lie: primogenitus ruben: ooooooooooooooo & symeon: & leui: iudas & isachar ooooooooo & zabulon. Filii rachel ioseph & beniamin oooo Filii bale ancille rachelis dan & neptalim oooo Filii zelphe ancille lie gad & aser: oooooooooo Hi sūt filii iacob: qui nati sunt ei in mesopotamia syrie. Venit etiā ad isaac patrem suum in mambre ciuitatē arbee: hec est hebron: in qua peregrinatus est abraam & isaac. ooooooo Et cópleti sunt dies isaac centum octoginta annorum: cōsumptusq; etate oooooooooooooooo mortuus ē: & apposit9 est populo suo senex oo & plenus dierum: & sepelierunt eum ooooooooo esau & iacob filii sui. oo

Cap. 36.

Hē autem sunt generationes esau: ipse est edom. Esau accepit vxores oooooooooooooo de filiabus chanaan: ada filiam ooooooooooo elon ethei: & oolibama oooooooooooooooooooo filiam ane filii sebeon euei. Basemath quoq; filiam hismael sororē oooooooooooooooooooooo nabaioth. Peperit autem ada oooooooooooooo

monumēti rachel: vsq; diē hunc.
τοῦ μνημείου ῥαχήλ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
factū ē āt qñ hitauit israel in fra illa: abiit rubē: et dormiuit cū balla
ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη ῥουβὴμ, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ βαλλᾶς
cōcubina pris sui iacob. et audiuit israel: et malū apparuit icōspectu eius.
τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἰακώβ. καὶ ἤκουσεν ἰσραὴλ, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐνώπιον αὐτοῦ.
erāt āt filii iacob duodeciz. filii lie: primogenit9 iacob: rubē: et symeō: leui: iudas: isachar: zabulō: filii āt rachel: ioseph: et
ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακὼβ δώδεκα. υἱοὶ λείας, πρωτότοκος ἰακώβ, ῥουβὴν, καὶ συμεὼν, λευὶ, ἰούδας, ἰσάχαρ, ζαβουλών. υἱοὶ δὲ ῥαχήλ, ἰωσὴφ, καὶ
beniami. filii āt balle ancille rachel: dā: et nephthalim. filii āt zelphe ancille lie:
βενιαμίν. υἱοὶ δὲ βαλλᾶς παιδίσκης ῥαχήλ, δὰν, καὶ νεφθαλείμ. υἱοὶ δὲ ζελφᾶς παιδίσκης λείας,
gad: et aser. isti filii iacob: q fuerūt ei in mesopotamia syrie. venitāt iacob
γὰδ, καὶ ἀσήρ. οὗτοι υἱοὶ ἰακώβ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας. ἦλθε δὲ ἰακὼβ
ad isaac pñm suū: in mābre: in ciuitatē agri. hec est chebrō in fra chanaan: vbi habitauit abraā et isaac. fuerunt
πρὸς ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, εἰς μαμβρῆ, εἰς πόλιν τοῦ πεδίου. αὕτη ἐστὶ χεβρὼν ἐν γῇ χαναάν, οὗ παρῴκησεν ἀβραὰμ καὶ ἰσαάκ. ἐγένοντο
āt dies isaac: quos vixit: āni cētū octoginta. et deficiēs isaac mortu9 ē. et apposit9 ē ad gen9 suū senior: et plenus dierū. et sepelierūt eū esau et iacob filii eius.
δὲ αἱ ἡμέραι ἰσαάκ, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. καὶ ἐκλιπὼν ἰσαὰκ ἀπέθανεν. καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος, καὶ πλήρης ἡμερῶν. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἡσαῦ καὶ ἰακὼβ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Ca. 36.

Hē āt gñatiōes esau. ipe est edō. esau āt accepit vxores suas de filiabus chananeoꝝ. ada: filiam elom ethei. et eliba: filiam enan filii sebagō euei. et basemath: filiā ismael: sororē nabaioth. pepit āt ei ada
Αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἡσαῦ. αὐτός ἐστιν ἐδώμ. ἡσαῦ δὲ ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων. τὴν ἀδὰ, θυγατέρα ἐλὼμ τοῦ χετταίου. καὶ τὴν ἐλιβᾶ, θυγατέρα ἀνὰ τοῦ υἱοῦ σεβεγὼν τοῦ εὐαίου. καὶ τὴν βασεμμὰθ, θυγατέρα ἰσμαὴλ, ἀδελφὴν ναβαιώθ. ἔτεκε δὲ αὐτῷ ἀδὰ ooo oo oooo oooo oo ooo

Primitiua chal. — Transla. Chal.

שָׁבַן גָּדַל — sepulture rachel vsq; in diem hanc. Et profectus est israel: & tetendit taber naculū suum vltra turrim gregis. Et factum est cum moraretur israel in terra illa: abiit ruben & dormiuit cuz bala cōcubina patris sui:
הָוָה — et audiuit israel. Fueruntq; filii iacob duodecim. filii lie: primogenitus iacob: ruben: simeō: & leui: & iuda:
אָמָה — et isachar: & zabulon. Filii rachel ioseph: & beniamí. Filii autē bale ancille rachel: dan: & neptali. Et filii
אֵל יָלַד — zelphe ancille lie: gad: & aser. Isti sunt filii iacob qui nati sunt ei in mesopotamia syrie. Uenit autem iacob
דוּר — ad isaac patrem suū in mamre ciuitatē arbee: ipsa est hebron in qua peregrinatus est abraham & isaac. Et
הָוָה שָׁנָה נְגַד — fuerunt dies isaac centum & octoginta anni. Et defecit & mortuus est: & congregatus est ad populum suū
מוּת כְּנַשׁ שׁוּב — senex & plenus dierum. Et sepelierunt eum esau et iacob filii sui.

Cap. 36.

יָלַד נְשָׁה — Hē autem sunt generationes esau: ipse est edom. Esau accepit vxores suas de filiabus chanaan: Ada filiam elon ethei: & oolibama filiam ane filiam sebeon euei: et basemath filiam ismaelis sororem nabaioth. Peperit autem ada eliphaz de esau: oc ooo

Interp. chal.

קְבוּרְתָּא דְרָחֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּנְטַל יִשְׂרָאֵל וּפְרַסֵיהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ מֵלְהָלְאָה לְמִגְדְּלָא
דְעֵדְרָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁרָא יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא הַהִיא וַאֲזַל רְאוּבֵן וּשְׁכִיב יָת בִּלְהָה לְחֵינַת
אֲבוּהִי וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַהֲווֹ בְנֵי יַעֲקֹב תְּרֵין עֲשַׂר׃ בְּנֵי לֵאָה בּוּכְרָא דְיַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן
וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן׃ בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִין׃ וּבְנֵי בִלְהָה אַמְתָא דְרָחֵל דָּן ›
וְנַפְתָּלִי׃ וּבְנֵי זִלְפָּה אַמְתָא דְלֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אִלֵּין בְּנֵי יַעֲקֹב דְּאִתְיְלִיד לֵיהּ בְּפַדַּן אֲרָם׃
וַאֲתָא יַעֲקֹב לְוָת יִצְחָק אֲבוּהִי מַמְרֵא קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן דְּדָר תַּמָּן אַבְרָהָם ››
וְיִצְחָק׃ וַהֲווֹ יוֹמֵי יִצְחָק מְאָה וּתְמָנַן שְׁנִין׃ וְאִתְנְגִיד יִצְחָק וּמִית וְאִתְכְּנִישׁ לְעַמֵּיהּ סִיב
וּשְׂבַע יוֹמִין וּקְבָרוּ יָתֵיהּ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בְּנוֹהִי׃ Ca. xxxvi. וְאִלֵּין תּוֹלְדָת
עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ עֵשָׂו נְסִיב יָת נְשׁוֹהִי מִבְּנָת כְּנַעַן יָת עָדָה בַּת אֵילוֹן חִתָּאָה וְיָת ›
אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן חִוָּאָה׃ וְיָת בָּשְׂמַת בַּת יִשְׁמָעֵאל אֲחָתֵיהּ דִּנְבָיוֹת׃ וִילִידַת
עָדָה לְעֵשָׂו ›››

eliphas. et besamath pepit raguel. et eli
τὸν ἐλιφάς· καὶ βασεμὰθ ἔτεκε τὸν ῥαγουήλ. καὶ ἐλι
bama pepit ieul: et ieglom: et core.
βαμὰ ἔτεκε τὸν ἰεοὺλ, καὶ τὸν ἰεγλόμ, καὶ τὸν κορέ.
hi filij esau: q̄ fuerūt ei in terra chanaā. ac
οὗτοι υἱοὶ ἠσαῦ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ χαναάν. ἔλα
cepit āt esau vxores suas: et filios su
βε δὲ ἠσαῦ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ
os: et filias: et oīa corpora
τοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας, καὶ πάντα τὰ σώματα
dom⁹ sue: et oēs substantiā: et
τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα, καὶ
oia pecora: et oia q̄cūq͂ possedit: τ
πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο, καὶ
oia q̄cūq͂ acquisiuit in terra chanaā: τ a
πάντα ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ χαναάν, καὶ ἐ
bijt esau de terra chanaā: a facie
πορεύθη ἠσαῦ ἐκ τῆς γῆς χαναάν, ἀπὸ προσώπου
iacob fratris sui. erat.n. substātia
ἰακὼβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἦν γὰρ τὰ ὑπάρχοντα
coꝝ multa: vt habitarēt simul. et nō poterat
g.11.a. αὐτῶν πολλά, τοῦ οἰκεῖν ἅμα. καὶ οὐκ ἠδύνατο
tra hītatiōis coꝝ ferre eos: pre
ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτούς, ἀπὸ
mītitudine substātie coꝝ. hītauit āt e
τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν. ᾤκησε δὲ ἠ
sau in mōte seir. esau: ipse est edō. ha
σαῦ ἐν τῷ ὄρει σηείρ. ἠσαῦ, αὐτός ἐστιν ἐδώμ. κα
tauit āt iacob in tra q̄ hītauit pater
τῴκει δὲ ἰακὼβ ἐν τῇ γῇ, ἣ παρῴκησεν ὁ πατὴρ
suus in tra chanaā. he āt gñatiōes esau
B αὐτοῦ ἐν γῇ χαναάν. αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἠσαῦ
pris edō in mōte seir. et ista
τοῦ πατρὸς ἐδώμ ἐν τῷ ὄρει σηείρ. καὶ ταῦτα τὰ
noia filioꝝ esau. eliphas: fili⁹ ada vxoris
ὀνόματα τῶν υἱῶν ἠσαῦ. ἐλιφάς, υἱὸς ἀδὰ γυναικὸς
esau. et raguel: fili⁹ basemath: vxoris esau.
ἠσαῦ. καὶ ῥαγουήλ, υἱὸς βασεμμάθ, γυναικὸς ἠσαῦ.
fuerūt āt filij eliphas: themā: omar: sophar: gothā:
ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ἐλιφάς, θαιμάν, ὠμάρ, σωφάρ, γοθόμ,
cenez. thāna āt cōcubina eliphas filij esau:
καὶ κενέζ. θαμνὰ δὲ ἡ παλλακὴ ἐλιφὰς τοῦ υἱοῦ ἠσαῦ,
pepit eliphas amalec. hi filij ada: vxo
ἔτεκε τῷ ἐλιφὰς τὸν ἀμαλήκ. οὗτοι υἱοὶ ἀδά, γυναι
ris esau. hi āt filij raguel: nazeth: zaresome:
κὸς ἠσαῦ. οὗτοι δὲ υἱοὶ ῥαγουήλ, ναχέθ, ζαρέ, σομέ,
et moze. hi fuerūt filij basemath: vxoris esau.
καὶ μοζέ. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ βασεμμάθ, γυναικὸς ἠσαῦ.
hi āt fuerūt filij libemas filie enā: filij
οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ λιβεμὰς θυγατρὸς ἐνάς, τοῦ υἱοῦ
sebegō vxoris esau. pepit āt esau te
σεβεγὼν γυναικὸς ἠσαῦ. ἔτεκε δὲ τῷ ἠσαῦ τὸν ἰε
ul: et ieglō: et core. hi duces
ούλ, καὶ τὸν ἰεγλόμ, καὶ τὸν κορέ. οὗτοι ἡγεμόνες

eliphaz. Basemath ge
nuit
rahuel. Oolibama
genuit
iehus & ihelon & cho
re. Hi
filij esau qui nati sunt
ei in terra
chanaan. Tulit autem
esau vxores suas &
filios & filias & omnē
animam
domus sue & substanti
am & pecora
& cuncta que habere
poterat in terra
chanaā: & abijt in alte
rā regionem: recessitq͂
a fratre suo iacob. Di
uites enim erāt valde: &
simul habitare nō po
terāt: nec sustiebat eos
terra pegrinatiōis eo
rū pre multitudine gre
gū. Habitauitq͂ Esau i
monte seyr: ipse est e
dom. He aūt sunt gñā
tiōes esau patris edom
in mōte seir: & hec no
mina filiorum eius.
eliphaz filius ada vxo
ris esau. Rahuel quoq͂
filius basemath vxoris
eius. fuerūtq͂ eliphaz
filij theman: omar: se
phua: & gatham:
& chenez & chore. E
rat aūt thamna concu
bina eliphaz filij esau:
que peperit ei
amalech. Hi sunt filij
ada vxoris esau.
Filij āt rahuel: naath
& zara:
sema & meza. Hi filij
basemath
vxoris esau. Isti quoq͂
erant filij oolibama
filie Ane filij sebeon
vxoris
esau: quos genuit ei:
iehus
& ihelon & chore. Hi
duces

אֶת אֱלִיפָז וּבָשְׂמַת יָלְדָה אֶת
רְעוּאֵל׃ וְאָהֳלִיבָמָה יָלְדָה אֶת
יְעִישׁ וְאֶת יַעְלָם וְאֶת קֹרַח אֵלֶּה
בְּנֵי עֵשָׂו אֲשֶׁר יֻלְּדוּ לוֹ בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן׃ וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת נָשָׁיו וְאֶת — לָקַח
בָּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו וְאֶת כָּל נַפְשׁוֹת
בֵּיתוֹ וְאֶת מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל בְּהֶמְתּוֹ — קָנָה
וְאֵת כָּל קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב — פָּנָה
אָחִיו׃ כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רָב מִשֶּׁבֶת — רָכַשׁ רָבָה יָשַׁב
יַחְדָּו וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם — גּוּר
לָשֵׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם׃ וַיֵּשֶׁב — נָשָׂא
עֵשָׂו בְּהַר שֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ — הָרַר
וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם בְּהַר — יָלַד
שֵׂעִיר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי עֵשָׂו
אֱלִיפַז בֶּן עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו רְעוּאֵל — אִישׁ
בֶּן בָּשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי — הָיָה
אֱלִיפָז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם
וּקְנַז׃ וְתִמְנַע הָיְתָה פִילֶגֶשׁ לֶאֱלִיפַז
בֶּן עֵשָׂו וַתֵּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת — יָלַד
עֲמָלֵק אֵלֶּה בְּנֵי עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃
וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח
שַׁמָּה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בָשְׂמַת — הָיָה
אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה
בַת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן אֵשֶׁת
עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת יְעִישׁ
וְאֶת יַעְלָם וְאֶת קֹרַח׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי — אָלַף

Transla.Chal.

יָת אֱלִיפָז וּבָשְׂמַת יְלִידַת יָת רְעוּאֵל׃ וְאָהֳלִיבָמָה יְלִידַת יָת יְעוּשׁ וְיָת יַעְלָם וְיָת קֹרַח
אִלֵּין בְּנֵי עֵשָׂו דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן׃ וּדְבַר עֵשָׂו יָת נְשׁוֹהִי וְיָת בְּנוֹהִי וְיָת
בְּנָתֵיהּ וְיָת כָּל נַפְשָׁת בֵּיתֵיהּ וְיָת גֵּיתוֹהִי וְיָת כָּל בְּעִירֵיהּ וְיָת כָּל קִנְיָנֵיהּ דִּקְנָא בְּאַרְעָא
דִּכְנַעַן וַאֲזַל לְאַרַע אָחֳרִי מִן קֳדָם יַעֲקֹב אֲחוּהִי׃ אֲרֵי הֲוָה קִנְיָנְהוֹן סַגִּי מִלְּמִיתַב כַּחְדָא
וְלָא יְכֵילַת אֲרַע תּוֹתָבוּתְהוֹן לְסוֹבָרָא יָתְהוֹן מִן קֳדָם גֵּיתֵיהוֹן׃ וִיתֵיב עֵשָׂו בְּטוּרָא
דְשֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ וְאִלֵּין תּוֹלְדָת עֵשָׂו אֲבוּהוֹן דֶּאֱדוֹמָאֵי בְּטוּרָא דְשֵׂעִיר׃ אִלֵּין
שְׁמָהָן בְּנֵי עֵשָׂו אֱלִיפַז בַּר עָדָה אִתַּת עֵשָׂו רְעוּאֵל בַּר בָּשְׂמַת אִתַּת עֵשָׂו׃ וַהֲווֹ בְּנֵי
אֱלִיפָז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם וּקְנַז׃ וְתִמְנַע הֲוָת פִּילַגְשָׁא לֶאֱלִיפַז בַּר עֵשָׂו וּנְפַק מִנַּהּ
עֲמָלֵק אִלֵּין בְּנֵי עָדָה אִתַּת עֵשָׂו׃ וְאִלֵּין בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה אִלֵּין הֲווֹ בְּנֵי
בָּשְׂמַת אִתַּת עֵשָׂו׃ וְאִלֵּין הֲווֹ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן אִתַּת עֵשָׂו וִילֵידַת לְעֵשָׂו
יָת יְעוּשׁ וְיָת יַעְלָם וְיָת קֹרַח׃ אִלֵּין רַבְרְבֵי

Interp.chal.

et basemath peperit rahuel. Et odibama peperit iehus τ hielom τ chore. Hi filij esau q̄ nati sunt ei i terra chanaan. Tulit aūt esau vxores suas τ filios suos et filias suas: τ omnes animas domus sue τ pecora sua τ omnia iumenta sua: et vniuersam substantiam quā acquisierat in terra chanaā: τ abijt in terram aliam propter iacob fratrem suum: quia erat substantia eorum multa vt habitarent simul: et non poterat terra habitationis eorum sustinere eos propter pecora eorum. Et habitauit esau in monte seir: esau ipse est edom. Et he sunt generatiōes esau patris idumeorum in monte seir. Hec sunt nomina filioꝝ esau: eliphaz filius ada vxoris esau: rahuel fili⁹ basemath vxoris esau. Fueruntq͂ filij eliphaz: theman: omar: sepho: τ gatham: τ cenez. Erat autem thāna concubina eliphaz filij esau: ex qua natus est amalech. Hi sunt filij ada vxoris esau. filij autē rahuel: naath τ zara τ semma τ meza. Hi filij basemath vxoris esau τ isti filij oolibama filie ane filie sebeon vxoris esau: que peperit ei hieus τ hielō τ chore. Isti sunt duces

Pritiua chal.

יְלַד נְשָׁה
נְתָא קְנָה
סְנָא יְתַב
יְתַב
יְלַד
אִתְּ הֲוָה
אֵל
אִתְּ
רְבַב

Pritiua beb. Ter. Heb. Gen. Ca. xxxvj.

בְּנֵי עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בְּכוֹר עֵשָׂו רְ רְ תֵּימָן
אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף אוֹמָר אַלּוּף רְ רְ
צְפוֹ אַלּוּף קְנַז אַלּוּף קֹרַח אַלּוּף רְ
גַּעְתָּם אַלּוּף עֲמָלֵק אֵלֶּה אַלּוֹפֵי רְ
אֱלִיפַז בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי רְ רְ
עָדָה וְאֵלֶּה בְּנֵי רְאוּאֵל בֶּן עֵשָׂו רְ
אַלּוּף נַחַת אַלּוּף זֶרַח אַלּוּף שַׁמָּה רְ
אַלּוּף מִזָּה אֵלֶּה אַלּוֹפֵי רְאוּאֵל רְ
בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי בָשְׂמַת רְ רְ
אָהֳלִיבָמָה וְאֵלֶּה בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה רְ
אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה אֵשֶׁת עֵשָׂו אַלּוּף יְעוּשׁ אַלּוּף רְ רְ
יַעְלָם אַלּוּף קֹרַח אֵלֶּה אַלּוֹפֵי רְ רְ
אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה אֵשֶׁת עֵשָׂו וְאֵלֶּה בְּנֵי אַלּוֹפֵיהֶם רְ רְ
רוּא אֱדוֹם וְאֵלֶּה בְּנֵי שֵׂעִיר רְ רְ
חֹרִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לוֹטָן רְ רְ רְ
וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה וְדִשׁוֹן וְאֵצֶר
וְדִישָׁן אֵלֶּה אַלּוֹפֵי חֹרִי בְּנֵי רְ רְ רְ
שֵׂעִיר בְּאֶרֶץ אֱדוֹם וַיִּהְיוּ בְּנֵי רְ רְ רְ הָיָה
לוֹטָן חֹרִי וְהֵימָם וַאֲחוֹת לוֹטָן רְ רְ רְ
תִּמְנָע וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן רְ רְ רְ
וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפוֹ וְאוֹנָם וְאֵלָה רְ
בְּנֵי צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עֲנָה רְ רְ
אֲשֶׁר מָצָא אֶת הַיֵּמִים בַּמִּדְבָּר רְ רְ רְ יָם דַּי
בְּרֹעֵהוּ אֶת הַחֲמֹרִים לְצִבְעוֹן אָבִיו רְ בָּשָׂה
וְאֵלֶּה בְּנֵי עֲנָה דִּשׁוֹן וְאָהֳלִיבָמָה רְ רְ
בַּת עֲנָה וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן רְ רְ רְ

Transla. B. Hiero.

filiorum esau. Filii eliphaz primogeniti esau: dux theman: dux omar: dux ophar: dux cenez: dux core: dux gothan: dux amalech: hi duces eliphaz in terra edom: hi filii ada. Hi quoq; filii raguel filii esau: dux naath: dux zara: dux samma: dux meza. Hi duces raguel in terra edom: isti filii basemath uxoris esau. Hi autem filii oolibama uxoris esau. dux iehus: dux iehelom: dux core. Hi duces oolibama filie ane uxoris esau. Isti sunt filii esau: et hi duces eorum: ipse est edom. Isti sunt filii seir horrei habitatores terre: lothan: et sobal: et sebeon: et ana: et dison: et eser: et disan. Hi duces horrei filii seir in terra edom. Fueruntq; filii lothan: horri: et hemam. Soror aut lothan thamna. Et isti filii sobal: aluan et maneeth: et hebal: sephi et onam. Et hi filii sebeon: aya et ana. Iste est ana qui inuenit gigantes in solitudine: cum pasceret asinos sebeon patris sui. Et hi filii ane: dison: et oolibama filia ane. Hi autem filii disan

Transla. Gre. lxx. cũ interp. latina

filij esau. elibas: primogẽti esau: dux themã: dux omar: dux sophar: dux cenez: dux core: dux gotha: dux amalec. hi duces eliphas in terra idumee. hi filij adas. et hi filii raguel. filii esau: dux nachoth: dux zare: dux some: dux moze. hi duces raguel in edom. hi filij basemas: vxoris esau. hi ãt filij elibemas: vxoris esau: dux ieul: dux ieglom: dux core. hi duces elibemas. hi filij esau. et hi duces eorũ. hi sunt filii edõ. hi ãt filii seir horrei: habitatores terrã: lotan: sobal: sebegõ: ana: et leson: et asar: et rison. hi duces chorreorum: ipse edõ. fuerũt ãt filii lotan: chorri: et emã. soror ãt lotan: thẽna. hi ãt filii sobal: iolam: et manachath: et gebel: sophã: et omã. et hi filii sebeõ: ana: et enan. hic enan: q̃ inuenit eã: min in deserto: qñ iuenit subiugalia se: beon pris sui. hi ãt filii beon filii eius. et hi filii ana. deson: et elibemath: filia ana. hi ãt filii deson:

Interp. chal.

בְּנֵי עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בּוּכְרָא דְּעֵשָׂו רַבָּא תֵּימָן רַבָּא אוֹמָר רַבָּא צְפוֹ רַבָּא קְנַז וְרַבָּא
עְנָה רַבָּא גַּעְתָּם רַבָּא עֲמָלֵק אִלֵּין רַבָּרְבֵי אֱלִיפַז בְּאַרְעָא דַּאֲדוֹם אִלֵּין בְּנֵי עָדָה וְ
אִלֵּין בְּנֵי רְעוּאֵל בַּר עֵשָׂו רַבָּא נַחַת רַבָּא זֶרַח רַבָּא שַׁמָּה רַבָּא מִזָּה אִלֵּין רַבָּרְבֵי רְעוּאֵל
בְּאַרְעָא דַּאֲדוֹם אִלֵּין בְּנֵי בָּשְׂמַת אִתַּת עֵשָׂו וְאִלֵּין בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה אִתַּת עֵשָׂו רַבָּא
יְעוּשׁ רַבָּא יַעְלָם רַבָּא קֹרַח אִלֵּין רַבָּרְבֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה אִתַּת עֵשָׂו וְאִלֵּין בְּנֵי עֵשָׂו
אִלֵּין רַבָּרְבַיָּתָן הוּא אֱדוֹם וְאִלֵּין בְּנֵי שֵׂעִיר חוֹרָאֵי יַתְבֵי אַרְעָא לוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן
עָנָה וְדִישׁוֹן וְאֵצֶר וְדִישָׁן אִלֵּין רַבָּרְבֵי חוֹרָאֵי בְּנֵי שֵׂעִיר בְּאַרְעָא דַּאֲדוֹם וַהֲוֹו בְּנֵי
לוֹטָן חוֹרִי וְהֵימָם וַאֲחָתָהּ דְּלוֹטָן תִּמְנַע וְאִלֵּין בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפוֹ
וְאוֹנָם וְאִלֵּין בְּנֵי צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עֲנָה דְּאַשְׁכַּח יָת נְפִילַיָּא בְּמַדְבְּרָא כַּד הֲוָה
רָעֵי יָת חֲמָרַיָּא לְצִבְעוֹן אֲבוּהִי וְאִלֵּין בְּנֵי עֲנָה דִּישׁוֹן וְאָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה וְאִלֵּין
בְּנֵי דִישָׁן

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.	Trãsla. B. Hiero.	Ter. Heb. Gen. Capitulum xxxvj.	Prima hebraica.
abala: et asba: et ithrã: et charrã. hi ãt filij	amdã & ieslbã & iethrã	חָמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי	
ἀβελά, καὶ ἐσβάν, καὶ ἰεθράν, καὶ χαρράν. οὗτοι δὲ υἱοὶ	& charã. Hi quoq; filii	אֶצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי	
asar. balaã: et zuchã: et iuchã. hi ãt filij re	eser balaan & zeuan &	דִישָׁן עוץ וַאֲרָן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי	
ασάρ, βελαάμ, καὶ ζουκάμ, καὶ ἰουκάμ. οὗτοι δὲ υἱοὶ ἐυ	achan. Habuit autem fi	דִישָׁן עוץ וַאֲרָן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי	
son: os: et arrã. hi duces chori. dux lo	lios dísan: hus & aran.	לוֹתָן שׁוֹבָל צִבְעוֹן עֲנָה׃ אַלּוּף	
σών, ὡς, καὶ ἀρράν. οὗτοι ἡγεμόνες χορρί. ἡγεμὼν λω	Hi duces horreorũ: dux	דִּישׁוֹן אֵצֶר דִּישָׁן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי	
tã: dux sobal: dux sebegõ: dux ana:	lothã: dux sobal:	חֹרִי לוֹתָן וְתִמְנָע׃ וַאֲלִיָּה שׁוֹבָל	
τάν, ἡγεμὼν σωβάλ, ἡγεμὼν σιβιγών, ἡγεμὼν ἀνά,	dux sebegõ: dux ana:	צִבְעוֹן וַאֲיָה עֲנָה׃ אַלּוּף דִּישׁוֹן	
dux deson: dux asar: dux reson. hi du	dux dison:	אֵצֶר אַלּוּף דִּישָׁן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי	
ἡγεμὼν δισών, ἡγεμὼν ἀσάρ, ἡγεμὼν ῥησών. οὗτοι ἡγε	dux eser: dux disan.	חֹרִי לְאַלּוּפֵיהֶם בְּאֶרֶץ	
ces chozri: in ducatib9 suis in tra edõ. et	Isti	שֵׂעִיר וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ	
μόνες χορρί, ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ ἐδώμ. καὶ	duces horreorũ q im	בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מֶלֶךְ מָלַךְ לִבְנֵי	
hi reges q regnauerũt in edõ: antequ	perauerunt in terra	יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹךְ בֶּאֱדוֹם בָּלַע בֶּן	מָלַךְ
οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν ἐδώμ, πρὶν	seir. Reges aũt qui re	בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃ וַיָּמָת	מות
regnaret rex in israel. et regnauit	gnauerunt	בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן זֶרַח	
βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν Ἰσραήλ. καὶ ἐβασίλευσεν	in terra edom: antequ	מִבָּצְרָה׃ וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו	
in edõ: balac filꝰ beor. et nomẽ ciuitati eiꝰ:	haberent regem filii	חֻשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃ וַיָּמָת חֻשָׁם	
ἐν ἐδώμ, βαλὰκ υἱὸς βεώρ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐ	israel: fuerũt hi. Ba	וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן בְּדַד הַמַּכֶּה	נכה
denaba. mortuꝰ ẽ ãt balac: et regnauit	lach filius beor: nomẽq;	אֶת מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ	
τοῦ, δεννααβά. ἀπέθανε δὲ βαλὰκ, καὶ ἐβασίλευσεν	vrbis eius denaba.	עֲוִית׃ וַיָּמָת הֲדַד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו	
ꝓ eo: iobab filꝰ zara de bosra. mortuꝰ ẽ	Mortuus ẽ aũt balach &	שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃ וַיָּמָת שַׂמְלָה	
ἀντ᾽ αὐτοῦ, ἰωβὰβ υἱὸς ζαρὰ ἐκ βοσόρρας. ἀπέθανε	regnauit pro eo iobab	וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל מֵרְחֹבוֹת	
ãt iobab: et regnauit ꝓ eo: asom: de	filius zare de bosra.	הַנָּהָר׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ	
D Ἀσὼμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ, ἀσόμ, ἐκ τῆς	Cũq; mortuus esset iobab: regnauit pro eo husan de ter	תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן בֶּן עַכְבּוֹר׃ וַיָּמָת	
tra themanoꝝ: mortuꝰ ẽ ãt asõ: et regnauit pro	ra themãorũ. Hoc quoq;	בַּעַל חָנָן בֶּן עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו	
γῆς Θεμανῶν. ἀπέθανε δὲ ἀσώμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀν	mortuo regnauit ꝓ eo	הֲדַד וְשֵׁם עִירוֹ פָּעִי וְשֵׁם	
eo: adad: filꝰ barad: q percussit madiã in	adad filius badadi:	אִשְׁתּוֹ מְהֵיטַבְאֵל בַּת מַטְרֵד בַּת	
τ᾽ αὐτοῦ, ἀδὰδ, υἱὸς βαράδ, ὁ ἐκκόψας μαδιὰμ ἐν τῷ	qui pcussit madiã i re	מֵי זָהָב׃ וַיָּמָת הֲדַד וַיִּהְיוּ אַלּוּפֵי	
cãpo moab. et nomẽ ciuitati eius: gethẽ. mortuꝰ	gione moab. & nomen	עֲשָׂו לְמִשְׁפְּחֹתָם לִמְקֹמֹתָם בְּשֵׁמֹתָם	שם
τοῦ πεδίου Μωάβ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, γεθὲμ. ἀπε	vrbis eius auith. Cũq;	אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף עַלְוָה אַלּוּף יְתֵת׃	
ẽt ãt adad: et regnauit ꝓ eo: samaa de	mortuus eẽt adad: re	אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן׃	
θανε δὲ ἀδὰδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ, σαμαὰ ἐκ	gnauit pro eo semla de	אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף מִבְצָר׃	
maseeca. mortuꝰ ẽ ãt samaa: et regnauit pro	maserecha. Hoc quoq;	אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם אֵלֶּה	
μασεκκᾶς. ἀπέθανε δὲ σαμαά, καὶ ἐβασίλευσεν ἀν	mortuo regnauit ꝓ eo	אַלּוּפֵי אֱדוֹם לְמוֹשְׁבֹתָם בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם	
eo: saul de roobothq apũd fluuiũ. mor	saul de fluuio roboth.	הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹמִים׃ וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב	
τοῦ, σαοὺλ ἐκ ῥοωβὼθ τῆς παρὰ ποταμόν. ἀπέ	Cunq; & hic obisset:	בְּאֶרֶץ מְגֻרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃	
tuꝰ ẽ ãt saul: et regnauit ꝓ eo balenõ:	successit in regnum	אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע	
τὸν δὲ σαοὺλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ βαλενὰν,	balanã filius achobor	עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רֹעֶה אֶת אֶחָיו בַּצֹּאן	
filꝰ achobor. mortuꝰ ẽ ãt balenõ: filꝰ acobor.	Isto quoq; mortuo:	וְהוּא נַעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי	
υἱὸς ἀχοβώρ. ἀπέθανε δὲ βαλενών, υἱὸς ἀχοβώρ.	regnauit pro eo	זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבָּתָם	
et regnauit ꝓ eo arath: filꝰ barad.	adad: nomenq; vrbis	רָעָה אֶל אֲבִיהֶם׃ וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת	
καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ ἀρὰδ, υἱὸς βαράδ.	eius phou. Et appella	יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי בֶן זְקֻנִים הוּא לוֹ	
et nomẽ ciuitati eius phogor. nomẽ vro	batur vxor eius meeza	וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת פַּסִּים׃ וַיִּרְאוּ אֶחָיו	
καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ φογώρ. ὄνομα τῇ γυ	bel filia matreth filie	כִּי אֹתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם מִכָּל אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ	
ri eius methebeel: filia matraith: filij me	mizaab. Hec ergo no	אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם׃ וַיַּחֲלֹם	
ναὶ αὐτοῦ μετιβεήλ, θυγατρὸς ματρεήθ, υἱοῦ με	mina ducum esau in	יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֶּד לְאֶחָיו וַיּוֹסִפוּ עוֹד	
ζοὼβ. ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων ἐσαῦ, ἐν ταῖς	cognationibus & lo	שְׂנֹא אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ נָא	שמע
tribubus eoꝝ: in loco eorũ: in regiõibus	cis & vocabulis suis.	הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתִּי׃ וְהִנֵּה	
φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐ	dux thamna. dux alu	אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה	
eorũ: et in gẽtibus eorũ. dux thãna: dux	ba: dux ietheth:	וְהִנֵּה תָקוּם אֲלֻמָּתִי וְגַם נִצָּבָה וְהִנֵּה	
τῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ἡγεμὼν θαμνά, ἡγε		תְסֻבֶּינָה אֲלֻמֹתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי׃	
μὼν ἀλιά, ἡγε		וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ	
gola: dux iether:		אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ עוֹד	
μὼν γωλά, ἡγεμὼν ἰεθέρ,		שְׂנֹא אֹתוֹ עַל חֲלֹמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו׃	

Transla. Chal.

חֲמְדָן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃ אִלֵּין בְּנֵי אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וְעַקָּן׃ אִלֵּין בְּנֵי דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃
אִלֵּין רַבְרְבֵי חוֹרָאֵי רַבָּא לוֹטָן רַבָּא שׁוֹבָל רַבָּא צִבְעוֹן רַבָּא עֲנָה׃ רַבָּא דִישָׁן רַבָּא
אֵצֶר רַבָּא דִישָׁן׃ אִלֵּין רַבְרְבֵי חוֹרָאֵי לְרַבְרְבָנֵיהוֹן בְּאַרְעָא דִשְׂעִיר׃ וְאִלֵּין מַלְכַיָּא
דְּמַלְכוּ בְּאַרְעָא לְאֱדוֹם קֳדָם דְּמַלֵּךְ מַלְכָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּמְלַךְ בֶּאֱדוֹם בָּלַע בַּר בְּעוֹר
וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ דִּנְהָבָה׃ וּמִית בָּלַע וּמְלַךְ תְּחוֹתֵיהִי יוֹבָב בַּר זֶרַח מִבָּצְרָה׃ וּמִית יוֹבָב
וּמְלַךְ תְּחוֹתֵיהִי חֻשָׁם מֵאַרְעָא דְּתֵימָנָאֵי׃ וּמִית חֻשָׁם וּמְלַךְ תְּחוֹתֵיהִי הֲדַד בַּר בְּדַד דְּהַכָּא
יָת מִדְיָן בְּחַקְלֵי מוֹאָב וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ עֲוִית׃ וּמִית הֲדַד וּמְלַךְ תְּחוֹתֵיהִי שַׂמְלָה
מִמַּשְׂרֵקָה׃ וּמִית שַׂמְלָה וּמְלַךְ תְּחוֹתֵיהִי שָׁאוּל מֵרְחוֹבֵי דְּעַל פְּרָת׃ וּמִית שָׁאוּל וּמְלַךְ
תְּחוֹתֵיהִי בַּעַל חָנָן בַּר עַכְבּוֹר׃ וּמִית בַּעַל חָנָן בַּר עַכְבּוֹר וּמְלַךְ תְּחוֹתֵיהִי הֲדַד וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ
פָּעוּ וְשׁוּם אִתְּתֵיהּ מְהֵיטַבְאֵל בַּת מַטְרֵד בַּת מֵצַרְהַב דַּהֲבָא׃ וְאִלֵּין שְׁמָהָת רַבְרְבֵי עֵשָ׌
לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְאַתְרֵיהוֹן בְּשָׁמָהָתוֹן רַבָּא תִּמְנָע רַבָּא עַלְוָה רַבָּא יְתֵת׃

Interp. chal.

amdan: & eseban & iethran & charã. Isti sunt filij eser balan & zaauan & achan. Hi sunt filij disan: hus: et aran. Isti sunt duces horrei. Dux lotan: dux sobal: dux sebeon: dux ana: dux dison: dux eser: dux disan. Isti duces horreoꝝ sm principatus eoꝝ in terra seir. Et isti sunt reges qui regnauerũt in terra edom: antequ regnaret rex in filijs israel. Regnauit aũt in edom bale filiꝰ beor: & nomen ciuitatis eius denaba. Mortuus est aũt bale: & regnauit pro eo iobab filius zare de bosra. Mortuus est autẽ iobab: & regnauit pro eo husam de terra australi. Mortuusq; ẽ husã: & regnauit pro eo hadad filius bedad: qui interfecit madian in campestribus moab: et nomen vrbis eius auith. Mortuusq; ẽ hadad: & regnauit pro eo semla de maserecha. Mortuusq; est semla: & regnauit pro eo saul de rooboth: que est iuxta euphratẽ. Mortuusq; est saul: et regnauit pro eo baalanã filius achobor. Mortuusq; est baalanã filius achobor: et regnauit ꝓ eo adar: et nomen vrbis eius phou: & nomen vroris eius mehetabel filia mathreth: filia aurificis. Et hec sunt nomina principũ esau sm cognatiões eoꝝ per loca eoꝝ in nolbus suis: dux thamna: dux aluba: dux iethetb:

Prima chal.

רַבָּנ

מות

רָחֲרָה מות

מָתַל

אִנְתַּת צָרַף

Pditiua heb. Ter. Heb. Señ. Ca. xxxvij.

אֲלוּף אָהֳלִיבָמָה אֲלוּף אֵלָה אֲלוּף
פִּינֹן׃ אֲלוּף קְנַז אֲלוּף תֵּימָן אֲלוּף
מִבְצָר׃ אֲלוּף מַגְדִּיאֵל אֲלוּף עִירָם
אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם לְמוֹשְׁבֹתָם ׀׀׀ יָשַׁב
בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם׃ נוּר
וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו ׀׀ נוּר
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יָלַד
יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה
הָיָה רֹעֶה אֶת אֶחָיו בַּצֹּאן וְהוּא ׀
נַעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי ׀׀׀
זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת ׀׀ נָשָׂה בָּא
דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם׃ וְיִשְׂרָאֵל דָּבַר רוּץ
אָהַב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי בֶן ׀׀
זְקֻנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת ׀׀
פַּסִּים׃ וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי אֹתוֹ אָהַב ׀ פָּסַס רָאָה
אֲבִיהֶם מִכָּל אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ ׀ שָׂנָא
וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם׃ וַיַּחֲלֹם ׀׀ חָלַם
יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֶּד לְאֶחָיו וַיּוֹסִפוּ ׀׀ נָגַד סָפַף
עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם ׀׀
שִׁמְעוּ נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתִּי׃
וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים ׀׀ אָלַם
בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה תָקְמָה אֲלֻמָּתִי ׀ קוּם
וְגַם נִצָּבָה וְהִנֵּה תְסֻבֶּינָה ׀׀׀׀׀ נָצַב סָבַב
אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי׃ שָׁחָה
וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ מָלַךְ
אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ ׀׀ מָשַׁל
עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל חֲלֹמֹתָיו ׀׀׀

Pditiua chal. Transla. Chal.

dux oolibama: dux ela: dux phinō: dux cenez: dux themā: dux mabsar: dux magdihel: dux hirā. Hi duces edō in habitationibus suis in terra possessionis eorum: ipse est esau pater idumeorū. Habitauit autē iacob in terra habitationis patris sui in terra chanaā. He sunt generationes iacob. Ca. 37.

IOseph filius erat decem ⁊ septē annorū quando pascebat oues cū fratribus suis: et ipse nutriebatur cum filijs bale ⁊ cum filijs zelphe vxorū patris sui. Et adduxit ioseph accusationē eorū malam ad patrem suū. Israel autē diligebat ioseph plusq̄ vniuersos filios suos: quoniā filius sapiens erat ei. Fecitq̄ ei tunicam polymitam: et viderūt fratres eius ꝙ diligeret eum pater suus plusq̄ oēs fratres eius: ⁊ oderunt eum: ⁊ nolebant loqui pacifice cū eo. Et somniauit ioseph somniū: ⁊ narrauit fratribus suis: ⁊ addiderūt amplius odio habere eū. Et ait eis. Audite obsecro somnium hoc quod somniaui: ecce ligabamus manipulos in medio agri: et ecce stabat manipulus meus: ⁊ etiam erigebatur: ⁊ ecce circundabant eum manipuli vestri: ⁊ adorabant manipulum meum. Et dixerunt ei fratres sui. Numquid regnare existimas super nos? aut dominari putas nostri? Et addiderūt amplius odio habere eum propter somnia sua: ꝯ

יִתַּב חֶסֶן
יִתַּב יִלַּד
שָׁנָה רַעַה עָאן
רָבַב נָשָׂה אָתָא
פָּסַס חָזָא שָׂנָא
צָנָה חָוָה יָסַף
סָנָא אָסַר קוּם
זָקַף סָחַר
דָּמָה תָּלַל שָׁלַט

Trãsla. B. Iero.

dux oolibama. dux ela. dux phinon. dux cenez. dux theman. dux mabsar. dux Mabdiel dux hiram. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ Hi duces edom habitantes ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ in terra imperii sui: ipse est esau pater idumeorum. Habitauit aūt iacob in terra chanaā in q̄ pr̄ suus pegrinatus ē. & he sunt gñatiōes eius

IOseph cū Cap. 37. sedecim eēt ānorū: pascebat gregē cū fratribus suis adhuc ꝯꝯꝯ puer. & erat cum filiis bale & ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ zelphe vxorū patris sui. accusauitq̄ frēs suos apud patrē crimine pessimo. Israel autem ꝯꝯꝯ diligebat ioseph super oēs filios suos: eo ꝙ in senectute gēuisset eū fecitq̄ ei tunicam ꝯꝯꝯꝯꝯ polymitā. Videtes aūt fratres eius ꝙ a ꝯꝯꝯꝯꝯꝯ pr̄ plus cūctis filiis amaretur: oderant eum nec poterant ei quicq̄ pacifice loqui. Accidit quoq̄ vt visū somniū referret frib? suis: q̄ cā maioris odii seminariū fuit. Dixitq̄ ioseph frībus suis. Audite somniū meū quod vidi. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ Putabā nos ligare manipulos ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ in agro: & q̄si cōsurgere manipulum meum & stare: vestros circunstantes ꝯꝯꝯ adorare manipulum meum. ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ:ꝯꝯꝯꝯꝯ Rñderūt fratres eius. Numquid rex noster eris? aut subiiciemur ditioni tue? Hec ergo causa somniorum ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Trãsla. Gre. lxx. cũinterp̄. latina.

dux elibemas: dux olas: dux phinō: dux cenez: dux themā: dux mazar: dux magedihel: dux hirā. Hi duces edom: in edi ficatis in terra possessionis eorū. hic est esau pater edom. habitauit āt iacob in terra: vbi habitauit pr̄ eius in terra chanaā. he gñationes iacob.

Ca. 37.

IOseph decē et septē ānox erat: pascēs cū fratribus suis oues pr̄is sui: exñs iuuenis cū filijs bale: et cū filijs zelphe: vxorū pr̄is sui. attulit āt ioseph vitupiū malū ad israel pr̄em suū. iacob āt diligebat ioseph pr̄ oēs filios ei. q: filij senectutis erat ei. fecit āt ei tunicā varīā. vidētes āt fratres eius: q cū amat pr̄ ex oibus filijs eius:: oderūt cū fratres eius: et nō poterāt loqui illi nihil pacificū. somniauit āt ioseph somniū: nūciauit illud fratribus suis. et ait illis: audite somniū hoc q̄ somniaui. putabā vos ligare manipulos in medio agro: et surrexit meus manipul: et erect ē: cōuersi āt manipuli vr̄i: adorauerūt meū mānipulū. dixerūt āt illi fratres eius: numqd regnabis sup nos: aut dominā domina berio nobis: et addiderūt adhuc odiohabere eū pr̄ sermones eius;

Pritiua.heb.	Ter. Heb. Geñ. Ca.xxxvij.	Transla.B.Piero.	Trãsla.Grec.lxx.cũ interp̃.latina.
	׳ועל דברו׳ויחלם עוד חלום ׳׳׳	°atq; ꝑ sermonũ iuidie &	et ꝓpter verba eius. vidit ãt somniũ alte
׳ספר	׳אחר ׳ויספר אתו לאחיו ׳ויאמר	°odii fomitẽ miſtrauit.	κὰι ἐνίκησεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. εἶδεν δὲ ἐνύπνιον ἕτερ
	׳הנה חלמתי חלום עוד ׳והנה ׳׳׳	ᵗAliud ᵈquoq; vidit ᵉ sõ	ρον, κὰι διηγήσατο αὐτῷ τῷ πρὸς αὐτοῦ, κὰι τοῖς ἀδελ
	׳השמש והירח ואחד עשר ׳׳׳׳	niũ: ˢqd ᵉnarrans ᶠfratri	bus ſuis. et dixit: ecce ſomniaui ſomnium
׳נכב	׳כוכבים משתחוים ׳׳׳לי: ׳ויספר אל	bus ſuis ᵇait. ᵇVidi per ſomni	φοῖς αὐτοῦ. κὰι εἶπεν, ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον
׳נער	׳אביו ואל אחיו ׳ויגער בו ׳אביו ׳׳	um quaſi ooooooooooooooo	alterũ. ſicut ſol et luna et vndecim ſtelle
	׳ויאמר לו ׳מה ׳החלום ׳׳׳הזה ׳אשתחוה ׳	ᶠſolem ᵍ& lunam ʰ& ⁱſtel	ἕτερον. ὥςπερ ὁ ἥλιος κὰι ἡ σελήνη κὰι ἕνδεκα ἀστέρες
	׳החלמתך ׳הבוא ׳נבוא ׳אני ׳ואמך ׳׳׳	las ʰvndecim ooooooooooo	adorabãt me. et increpauit eũ pater
׳שחטנה	׳ואחיך ׳להשתחות ׳לך ׳׳׳ארצה: ׳׳	ˡadorare ᵐme. Quod ⁿcũ	προσεκύνουν με. κὰι ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ
	׳ויקנאו ׳בו ׳אחיו ׳ואביו ׳שמר ׳את	oooooooooooooooo ooooo	ſuus: et dixit ei. qđ ſomniũ hoc: qđ
׳רעה	׳הדבר: ׳וילכו ׳אחיו ׳לרעות ׳את ׳׳׳	ᵒ patri ſuo ᵖ& frĩbus ᵐ re	αὐτοῦ, κὰι εἶπεν αὐτῷ. τί ὸ ἐνύπνιον τοῦτο, ὃ
	׳צאן ׳אביהם ׳בשכם: ׳ויאמר ׳׳׳׳	tuliſſet: ᵉicrepauit ᵗeũ ᵘpr̃	ſomniaſti. numqđ veniẽtes veniemus ego qs et
	׳ישראל ׳אל ׳יוסף ׳הלוא ׳אחיך ׳׳	ſuus: ᵗ& dixit. ᵗQuid ſi	ἐνυπνιάσθης. ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε κὰι
׳רעה ׳גלג ׳שלח	׳רעים ׳בשכם ׳׳׳לכה ׳ואשלחך ׳׳׳	bí vult ᵇhoc ᵈſomniũ ᶜqđ	mater tua ꝛ fratres tui ad adorandũ te
	׳אליהם ׳ויאמר ׳לו ׳הנני: ׳ויאמר ׳׳	ᵇvidiſti: ᶜNũ ᵉego ᵇ& ma	ἡ μήτηρ σου κὰι οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαί σοι
׳שלם	׳לך ׳נא ׳ראה ׳את ׳שלום ׳אחיך ׳׳	ter tua ooooooooooooooo	ſup terrã: inuidebãt ei fratres eius.
׳שוט	׳ואת ׳שלום ׳הצאן ׳והשיבני ׳דבר ׳׳	ᶠ& fratres tui ʰ adorabi	ἐπὶ τὴν γῆν; ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐ
׳מא	׳וישלחהו ׳מעמק ׳חברון ׳ויבא ׳׳׳׳	ˡmus ˡte ᵐ ſup terram! ooo	τοῦ. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ ῥῆμα. ἐπορεύ
׳מצא	׳שכמה: ׳וימצאהו ׳איש ׳והנה ׳תעה	ᵐ Inuidebant ᵒ ei ᵖ igitur	θησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα
׳שאל	׳בשדה ׳וישאלהו ׳האיש ׳לאמר ׳	ᵖfratres ſui: ᵍpater vero	patris ſui in ſychem. et dixit iſrael
׳בקש	׳מה ׳תבקש: ׳ויאמר ׳את ׳אחי ׳אנכי	ʳrẽ tacitus ʳ cõſiderabat.	τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς συχέμ. κὰι εἶπεν ἰσραὴλ
׳נגד	׳מבקש ׳הגידה ׳נא ׳לי ׳איפה ׳הם ׳	ˢCũq; ᵗfrẽs illíus ᵘin pa	ad ioſeph: nõ fratres tui paſcunt in
	׳רעים: ׳ויאמר ׳האיש ׳נסעו ׳מזה ׳	ſcẽdis ᵃgregibus ᵇ patris	πρὸς ἰωσὴφ, οὐχ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν εἰς
׳גלך	׳כי ׳שמעתי ׳אמרים ׳נלכה ׳דתינה ׳	ʷmoraretur ˣin ſichẽ: ʸdi	ſychem? veni mittam te ad eos. dixit ãt
	׳וילך ׳יוסף ׳אחר ׳אחיו ׳וימצאם ׳׳׳	xit ᶻad ᵃeũ ᵇiſrael. ᶜFratres	ei ecce ego. ait ãt illi iſrael: vadens
׳ראה	׳בדתן: ׳ויראו ׳אתו ׳מרחק ׳ובטרם ׳	tui ooooooooooooooooo	ἀυτῷ, ἰδοὺ ἐγώ. εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰσραὴλ, πορεύεὶς
׳נכל	׳יקרב ׳אליהם ׳ויתנכלו ׳אתו ׳׳׳	ᵈpaſcunt oues ᵉ in ſichi	εἰδε: ſi ſani ſunt fratres tui: et oues
		mis. ᵐveni ⁿmittam te oo	ἴδε, εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου, κὰι τὰ πρόβατα
		ᵒad eos. Quo ᵖreſpondẽ	et nũcia mihi. et miſit eũ ex
		ᵖte ᵍpreſto ſum: ʳait. ooooo	τα, κὰι ἀπάγγειλόν μοι. κὰι ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ
		ˢVade & ᵍvide ſi cũcta pſ	valle ebron. ꝛ venit in ſychem. et
		pera ſint erga ooooooooo	τῆς κοιλάδος τῆς χεβρών. κὰι ἦλθεν εἰς συχέμ. κὰι
		ʰfratres tuos ʲ& ᵏpecora:	ĩuenit eũ hõ errãtẽ in agro.
		ˡ& renũcia mihi qd aga	εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ.
		tur. ᵇMiſſus ⁱde valle ʰhe	interrogauit ãt eũ hõ: qd q̃rit? ille ãt dixit:
		bron ⁱvenit ooooooooooo	ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, τί ζητεῖς; ὁ δὲ εἶπεν, τοὺς
		ᵐin ſichem. ⁿ Inuenitq;	fratres meos q̃ro: nũcia mihi vbi paſ
		eum ᵒvir ᵍerrantẽ ˡ in a	ἀδελφούς μου ζητῶ, ἀπάγγειλόν μοι ποῦ βόσκου
		gro: ᵖ& interrogauit ooo	σιν. dixit ãt ei hõ: receſſerũt hinc.
		ooooooooooooooooo ooooo	σιν. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος, ἀπήρκασιν ἐντεῦ
		ʳqd ˡ quereret. ˢ At ille re	audiui eos dicẽtes: eamus in
		ſpõdit. ᵇFratres meos ᵒq̃	ὖεν. ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων, πορευθῶμεν εἰς
		ro. ᶜIndica ᵈmihi ᵉvbi ooo	dothaim. et abiit ioſeph poſt fra
		ooooooooooooooooooo	δωθαείμ. κὰι ἐπορεύθη ἰωσὴφ κατόπισθεν τῶν ἀ
		ʰpaſcant greges: ⁱ Dixit	tres ſuos. et ĩnuenit eos in dothaim. ꝓuide
		qꝫei ᵐvir. ⁿ Receſſerũt ᵒde	δελφῶν αὐτοῦ. κὰι εὗρεν αὐτοὺς ἐν δωθαείμ. πρεύ
		loco iſto: ᵍaudiui aũt eos	rũt ãt eũ alõge: anteq̃ appꝛopinq̃ret ipſe
		ʳdicẽtes. ˢ Eamus ʳ in do	ἐν δὲ αὐτὸν μακρόθεν, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν
		thaim. ᵗ Perrexit itaq; ʳio	ad eos. et malignati ſunt
		ſeph ʳpoſt ʳfrẽs ſuos: ᵘ& i	πρὸς αὐτούς. κὰι ἐπορεύοντο τοῦ

Interp. chal.

וְעַל פִּתְגָמוֹהִי וְחַלֶם עוֹד חֶלְמָא אָחֳרִ֫ן וְאִשְׁתַּעִי תַּיהּ לְאַחוֹהִי וַאֲמַר הָא חַלְמִית חֶלְמָא
עוֹד וְהָא שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא וְחַד עַשְׂר כּוֹכְבַיָּא סַגְדִין לִי וְאִשְׁתַּעִי לְאֲבוּהִי וּלְאַחוֹהִי וּזְקַף בֵּיהּ
אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ מָה חֶלְמָא הָדֵין חֶלְמְתָא הַמֵיתָא נֵיתֵי אֲנָא וְאִמָּךְ וְאַחָךְ לְמִסְגַּד לָךְ
עַל אַרְעָא: וְקַנִּיאוּ בֵיהּ אַחוֹהִי וַאֲבוּהִי נְטַר יָת פִּתְגָמָא: וַאֲזָלוּ אַחוֹהִי לְמִרְעֵי יָת עָ֫א
דְּאֲבוּהוֹן בְּשִׁכְמֵ֫: וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף הֲלָא אַחָךְ רָעֵן בְּשִׁכְמֵ֫ אֱתָא וְאֶשְׁלְחִינָּךְ לְוָתְהוֹן
וַאֲמַר לֵיהּ הָא אֲנָא: וַאֲמַר לֵיהּ אִיזֵיל כְּעַן חֲזַר יָת שְׁלָמָא דְּאַחָךְ וְיָת שְׁלָמָא דְּעָ֫א
וְאָתֵיבְנִי פִּתְגָמָא וְשַׁלְחֵיהּ מִמֵּישָׁר חֶבְרוֹן וְאָתָא לִשְׁכֶם: וְאַשְׁכְּחֵיהּ גַּבְרָא וְהָא תָּעֵי
בְּחַקְלָא וּשְׁאֲלֵיהּ גַּבְרָא לְמֵימָר מָה אַתְּ בָּעֵי: וַאֲמַר יָת אַחַי אֲנָא בָּעֵי חֲוֵי לִי אֵיכָּ
אִינוּן רָעְיָן: וַאֲמַר גַּבְרָא נְטָלוּ מֵיכָּא אֲרֵי שְׁמָעִית דַּאֲמְרִין נֵזֵיל לְדוֹתָן וַאֲזַל יוֹסֵף בָּתַר
אַחוֹהִי וְאַשְׁכְּחִינוּן בְּדוֹתָן: וַחֲזוֹ יָתֵיהּ מֵרַחִיק וְעַד לָא קְרִיב לְוָתְהוֹן וְחַשִּׁיבוּ עֲלוֹהִי

Transla.Chal.

et ꝓpter verba eius. Somniauitq; iterum somniũ aliud: et narrauit eum fratribus ſuis: ꝛ ait. Ecce ſomniaui iterũ ſomniũ: ꝛ ecce ſol ꝛ luna ꝛ vndecim ſtelle adorabant me. Et narrauit patri ſuo ꝛ frĩbus ſuis: increpauitq; eũ pater ſuus: ꝛ ait. Quid eſt ſomniũ hoc qđ ſomniaſti: numqđ veniẽtes veniemus ego ꝛ mater tua ꝛ fratres tui vt adoremus te ſup terrã. Inuiderũt q; ei fratres ſui: ꝛ pr̃ eius cõſeruabat verbũ. Et abierunt frẽs eius ad paſcendas oues pr̃is ſui in ſichem. Et dixit iſrael ad ioſeph. Ecce frẽs tui paſcũt oues i ſichem: veni ꝛ mittã te ad eos. et dixit ei. Ecce ego. et ait ei. Vade obſecro nũc vide pacẽ fratꝝ tuoꝝ: ꝛ pacẽ ouiũ: ꝛ redde mihi rẽſum. Miſitq; eũ de valle hebrõ: ꝛ venit i ſichẽ. Inuenitq; eũ vir: ꝛ aberrabat in agro et interrogauit eũ vir dicẽs. Quid q̃rio? Et dixit frẽs meos ego quero: indica obſecro mihi vbi ipſi paſcãt? Et ait vir. Profecti ſunt hinc: qđ audiui illos dicẽtes eamus in dothan: et abiit ioſeph poſt frẽs ſuos: et inuenit eos in dothan. Et viderunt eum a longe: ꝛ antequã appꝛopiquaret ad eos cogitauerũt ꝓtra illũ

Transla.Chal.

Pritiua chal.	
׳שעה	
׳אתא ׳סגד	
׳רעה ׳עאן	
׳רעה ׳שלח	
׳חזא	
׳תוב ׳שרא ׳שכח	
׳׳טעה ׳אמל ׳בעה	
׳חוה ׳רעה ׳אזל	
׳שכח ׳חזא	

Pritiua heb. | Ter. Heb. | Gen. | Ca. xxxvii.

Ter. Heb.

מות — להמיתו: ויאמרו איש אל אחיו
הנה בעל החלמות הלזה בא:
ילך הרג שלך — ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד
רוע — הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו
ראה היה שמע — ונראה מה יהיו חלמתיו: וישמע
נצל — ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא
נכה — נכנו נפש: ויאמר אליהם ראובן
שפך — אל תשפכו דם השליכו אתו
דבר — אל הבור הזה אשר במדבר ויד
שלח — אל תשלחו בו למען הציל אתו
שוב היה — מידם להשיבו אל אביו: ויהי
בוא — כאשר בא יוסף אל אחיו
פשט — ויפשיטו את יוסף את כתנתו את
פסס לקח — כתנת הפסים אשר עליו: ויקחהו
ריק — וישלכו אתו הברה והבור רק
אין בו מים: וישבו לאכל לחם
נשא ראה — וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת
בוא — ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם
נכת צרה הלך — נשאים נכאת וצרי ולט הולכים
ירד — להוריד מצרימה: ויאמר יהודה
הרג — אל אחיו מה בצע כי נהרג את
כסה ילך — אחינו וכסינו את דמו: לכו
מכר — ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל
היה — תהי בו כי אחינו בשרנו הוא
שמע עבר — וישמעו אחיו: ויעברו אנשים
משך עלה — מדינים סחרים וימשכו ויעלו
את יוסף מן הבור וימכרו את

Trãsla. B. Hiero.

occidere: & mutuo loquebantur. Ecce somniator venit. Venite occidamus eũ: & mittamus in cisternã veterem: dicemusq; fera pessima devorauit eũ: & tũc appebit qd illi psint somnia sua. Audiẽs ãt hec ruben: nitebatur liberare eũ de manibus eorũ: & dicebat. Nõ interficiamus aiam eius: nec effundamus sanguinẽ: sed pijcite eũ in cisternã veterẽ q̃ est in solitudine: manusq; vr̃as servate innoxias. Hoc aũt dicebat volẽs eripe eũ de mãibus eorũ: & reddere patri suo. Cõfestim igitur vt puenit ad fratres suos: nudauerunt eum tunica talari & polymita: miseruntq; eũ in cisternam veterem que non habebat aquam. Et sedentes vt comederent panẽ viderũt hismaelitas viatores venire de galaad & camelos eorum portantes aromata & resinam & stactem in egyptum. Dixit ergo iudas fratribus suis. Quid nobis prodest si occiderimus frẽm nr̃m: & celauerimus sanguinẽ ipsius. Melius ẽ vt venũdetur hismaelitis: & manus nr̃e nõ polluãtur. Frater ei & caro nostra ẽ. Acqeuerũt frẽs sermonibus illius & ptereũtibus madianitis negociatoribus extrahẽtes eũ de cisterna vendiderunt

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

vt occiderẽt illũ. dixit ãt vnusquisq; ad frẽm
ἀποκτεῖναι αὐτόν. εἶπε δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν
suũ: ecce somniator ille venit. nũc ergo
αὐτοῦ, ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται. νῦν οὖν — Dan. 21.d.
venite interficiam' eũ: et pijciamus eũ in — Dan. 12.b.
δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς ἕ
vnã cisternarũ. & dicemus: bestia mala devora- — Luc. 10.d.
να τῶν λάκκων. καὶ ἐροῦμεν, θηρίον πονηρὸν κατέφα-
uit eũ: et videbim': q̃d erũt somnia eius.
γεν αὐτόν, καὶ ὀψόμεθα, τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ.
audiẽs ãt rubẽ: abstulit eũ de manib' eo-
ἀκούσας δὲ ῥουβήν, ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
rũ. et ait: nõ percutiam' eũ in aĩaʒ. dixit
τῶν. καὶ εἶπεν, οὐ πατάξωμεν αὐτὸν εἰς ψυχήν. εἶπε
ãt eis ruben: ne effũdatis sãguinẽ: eijcite ãt eũ
δὲ αὐτοῖς ῥουβήν, μὴ ἐκχέητε αἷμα, ἐμβάλετε δὲ αὐ-
in vnã cisternarũ harũ: que in solitudine: manũ
τὸν εἰς ἕνα τῶν λάκκων τούτων, τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, χεῖρα
ãt ne intuleritis ei: vt eriperet eum de
δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ, ὅπως ἐξέληται αὐτὸν ἐκ τῶν
manib' eorũ: et redderet eũ pr̃i suo. factũ ẽ
χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἐγένετο
ãt q̃n venit ioseph ad fratres suos: exue-
δὲ ἡνίκα ἦλθεν ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐξέδυ-
rũt ioseph tunicã variã q̃ circa eũ:
σαν ἰωσὴφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν,
et accipiẽtes eũ proiecerũt in cisternã. at cister
καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον. ὁ δὲ λάκ-
na vacua: aquã nõ habebat. sederũt ãt mãducare panẽ.
κος κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχεν. ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον.
et respicientes oculis: viderũt. & ecce
καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδον. καὶ ἰδοὺ
viatores ismaelite veniebãt ex galaad. et ca-
ὁδοιπόροι ἰσμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ γαλαάδ. καὶ αἱ κά-
meli eorũ pleni erãt aromatib' et resina et sta-
μηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στα-
cte. ibãt ãt deducere in egyptũ. dixit ãt
κτῆς. ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς αἴγυπτον. εἶπε δὲ
iudas ad fratres suos: q̃d vtile: si
ἰούδας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τί χρήσιμον, ἐὰν
occiderimus frẽm nr̃m et absconderim'
ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ
sãguinẽ ei'. venite vendamus eũ ismaeli-
αἷμα αὐτοῦ. δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς ἰσμαηλί-
tis istis: at manus nr̃e ne sint sup eũ:
ταις τούτοις, αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτόν.
q: frater et caro nr̃a est. obedierũt ãt fra-
ὅτι ἀδελφὸς καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστιν. ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελ-
tres eius: et preteribãt homines madianite
φοὶ αὐτοῦ. καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ μαδιηναῖοι οἱ
mercatores: & extraxerũt et ascẽdere fecerũt ioseph
ἔμποροι, καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν ἰωσὴφ
ex cisterna. et vẽdiderũt
ἐκ τοῦ λάκκου. καὶ ἀπέδοντο τὸν

Transla. Chal.

לקטלותיה: ואמרו גבר לאחוהי הא מרי חלמיא דיכי אתי: וכען איתו ונקטליניה
ונרמיניה בחד מן גוביא ונימר חיתא בישתא אכלתיה ונחזי מה יהא בסוף
חלמוהי: ושמע ראובן ושזביה מידיהון ואמר לא נקטליניה נפש: ואמר להון
ראובן לא תושדון דמא רמו יתיה לגובא הדין די במדברא וידא לא תושטון ביה
בדיל לשיזבא יתיה מידיהון לאתבותיה לות אבוהי: והוה כד אתא יוסף לות
אחוהי ואשלחו ית יוסף ית כתונה ית כתונא דפסי דעלוהי: ונסבוהי ורמו יתיה
לגובא וגובא ריקנא לית ביה מיא: ואסחרו למיכל לחמא וזקפו עיניהון וחזו והא
שיירת ערבאי אתיא מגלעד וגמליהון טעינין שעף וקטף ולטום אזלין לאחתא
למצרים: ואמר יהודה לאחוהי מה ממון איתרהי לנא ארי נקטול ית אחונא ונכסי על
דמיה: איתו ונזבניניה לערבאי וידנא לא תהא ביה ארי אחונא בשרנא הוא וקבילו
מניה אחוהי: ועברו גברי מדינאי תגרי ונגידו ואסיקו ית יוסף מן גובא וזבינו ית

Pritiua chal.

קטל מר אתא
אתא רמה
אמר חיה חזה
הוה
אשד רמה דבר
שזב תוב שלח
פסס סחר
אכל חזא שרא
נחת הנה קטל
כסה אתא זבן
הוה נסק

Interp. chal.

vt interficerẽt eũ. Dixitq; vnusquisq; ad frẽm suũ. Ecce dñs somniorũ iste q̃ venit: et nunc venite occidam' eũ: et pijciamus eũ in vnã ex cisternis: & dicem' bestia pessima comedit eũ: & videbim' q̃s erit finis somniorũ suorũ. Audiuitq; ruben: & liberauit eũ de manib' eorũ: & ait. Nõ interficiamus aiam ei'. Dixitq; rubẽ. Non effundatis sanguinẽ: pijcite eũ in cisternã hanc q̃ est in solitudine: & manũ nõ extẽdatis in eũ: vt liberaret eũ de manib' eorũ vt reduceret eũ patri suo, Et factũ est cũ venisset ioseph ad frẽs suos: nudauerunt ioseph tunica sua: tunica polymita: q̃ erat sup eũ. Et tulerũt eum: & miserũt eum in cisternã. Cisterna autẽ erat vacua: in qua nõ erãt aque. Et recubuerũt ad comedendũ panẽ: & leuauerũt oculos suos & viderũt: et ecce turba arabum veniebat de galaad: & cameli eorũ onerati aromatis: resina: & stacte: ibant vt descenderẽt in egyptũ. Dixitq; iudas frib' suis. Quid lucri erit nobis si occiderimus frẽm nr̃m: & cooperuerim' sanguinẽ ei'. Venite & vendam' eũ arabibus: & man' nr̃a nõ sit in eũ: q̃m frat' nr̃ & caro nr̃a est: & obedierũt ei frẽs sui. Et trãsierũt viri negociatores madianite: & extraxerũt & leuauerũt ioseph de cisterna: & vẽdiderũt

Trãsla.Grc.lxx.cũ interp.latina.

ioseph ismaelitis viginti aureis. et dedu-
ἰωσὴφ τοῖς ἰσμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν. καὶ κατή-
xerũt ioseph in egyptũ. reuersus ẽ ãt rubẽ ad
γαγον τὸν ἰωσὴφ εἰς αἴγυπτον. ἀνέστρεψε δὲ ῥουβὴν ἐπὶ
cisternã: et nõ inuenit ioseph in cisterna: et
τὸν λάκκον, καὶ οὐχ εὗρε τὸν ἰωσὴφ ἐν τῷ λάκκῳ, καὶ
rupit vestimẽta sua: et reuersus ẽ ad fra-
διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελ-
tres suos: et ait: puer nõ est in cister
φοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπε, τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν ἐν τῷ λάκ-
na: ego ãt quo ibo adhuc. accipiẽtes ãt tu-
κῳ, ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύσομαι ἔτι. λαβόντες δὲ τὸν χι-
nicã ioseph: iugulauerũt hedũ caprarũ: et polluerũt
τῶνα τοῦ ἰωσὴφ, ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν
G tunicã variã. et attulerũt pri
τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον. καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ
suo: et dixerũt: hãc inuenim⁹: nosce si tunica
αὐτῶν, καὶ εἶπον, τοῦτον εὕρομεν, ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ
filii tui est an nõ: et cognouit eã. et ait: tu-
υἱοῦ σου ἐστὶν ἢ οὔ, καὶ ἐπέγνω αὐτόν. καὶ εἶπε, χι-
nica filii mei est: bestia mala deuorauit eum:
τὼν τοῦ υἱοῦ μου ἐστί, θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν,
bestia rapuit ioseph. rupit ãt iacob vesti-
θηρίον ἥρπασε τὸν ἰωσήφ. διέρρηξε δὲ ἰακὼβ τὰ ἱμά-
mẽta sua: et imposuit ciliciũ sup lũbũ suũ:
τια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐ-
et lugebat filiũ suũ dies multos. cõ-
τοῦ. καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς. συ-
gregati sũt ãt oẽs filii eius et filie:
νήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες,
et venerũt: cõsolari eũ: et nõ voluit cõso-
καὶ ἦλθον, παρακαλέσαι αὐτόν, καὶ οὐκ ἤθελε παρα-
lationẽ accipe: dicẽs: q descẽdã ad filiũ meũ
καλεῖσθαι, λέγων, ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου
lugẽs in infernũ. et fleuit eũ pr̃ eius. at
πενθῶν εἰς ᾅδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. οἱ δὲ
madianite vendiderũt ioseph in egyptũ phutifari
μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν ἰωσὴφ εἰς αἴγυπτον πετεφρῇ
eunucho pharaonis pricipi coquoꝝ.
τῷ σπάδοντι φαραὼ ἀρχιμαγείρῳ. Ca.38.
A Factũ ẽ ãt in tẽpore illo: descẽdit iudas a
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κατέβη ἰούδας ἀπὸ
fratribus suis: et peruenit vsq ad hoiẽ quẽ-
τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τι-
dã odollamitẽ: cui nomẽ iras. et vidit illic iudas
να ὀδολλαμίτην, ᾧ ὄνομα εἰράς. καὶ εἶδεν ἐκεῖ ἰούδας
filiã hois chananei: cui nomẽ saua. et accepit
θυγατέρα ἀνθρώπου χαναναίου, ᾗ ὄνομα σαυά. καὶ ἔλαβεν
eã: et ingressus ẽ ad eã. et cõcipiẽs: pepe-
αὐτήν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ συλλαβοῦσα, ἔτε-
rit filiũ: et vocauit nomẽ eius: her. et concipi-
κεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἤρ. καὶ συλλαβοῦ-
ens adhuc: peperit filiũ: et vocauit nomẽ eius:
σα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οο

Trãsla.B.Hiero.

eum hismaelitis viginti argenteis: qui
duxerunt eum in egyptum. Reuersusq;
rubẽ ad cisternam nõ
inuenit puerum:
& scissis vestibus pgẽs
ad
fratres suos: ait. Puer
non comparet: & ego
quo ibo. Tulerunt ãt
tunicam eius:
& in sanguinem hedi
quem occiderant
tinxerunt: mittentes
qui ferrent ad
patrem & dicerent.
Hanc inuenimus:
vide vtrum tunica filii
tui sit an non.
Quã cũ cognouisset pa
ter: ait. Tunica filii mei
est. Fera pessima come
dit eũ: bestia deuorauit
ioseph. Scissisq; vesti-
bus: indutus est cilitio
lugens filium suũ mul-
to tempore.
Cõgregatis aũt cũctis
liberis eius vt lenirent
dolorẽ patris: noluit cõ
solationẽ accipere: sed
ait. Descẽdã ad filiũ me
um lugẽs in infernũ. Et
illo pseuerãte in fletu:
madianite vẽdiderunt
ioseph in egypto phu
tifari eunucho pharao-
nis magiro militũ.
Eo tpe Ca.38.
descẽdens iudas a fra-
tribus suis diuertit ad
virum odolamiten no
mine hyra: viditq;
ibi filiã hominis cha-
nanei vocabulo
Sue. Et accepta vxore
ingressus est ad eã. que
cõcepit & pepit filium
& vocauit nomen eius
her. Rursũq; cõcepto
fetu natũ filiũ vocauit

Ter.Heb.

יוֹסֵף לַיִּשְׁמְעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים כָּסֶף
וַיָּבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מִצְרָיְמָה: וַיָּשָׁב — בוא שוב
רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין יוֹסֵף
בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו: וַיָּשָׁב אֶל — קרע
אֶחָיו וַיֹּאמַר הַיֶּלֶד אֵינֶנּוּ וַאֲנִי
אָנָה אֲנִי בָא: וַיִּקְחוּ אֶת כְּתֹנֶת — בוא לקח
יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים — שחט שער
וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֻּתֹּנֶת בַּדָּם: וַיְשַׁלְּחוּ — טבל שלח
אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִּים וַיָּבִיאוּ אֶל — פסס
אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מָצָאנוּ
הַכֶּר נָא הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הִוא אִם לֹא: — נכר
וַיַּכִּירָהּ וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנִי חַיָּה
רָעָה אֲכָלָתְהוּ טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף: — רוע
וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שִׂמְלֹתָיו וַיָּשֶׂם שַׂק — קרע שום
בְּמָתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנוֹ יָמִים — אבל יום
רַבִּים: וַיָּקֻמוּ כָל בָּנָיו וְכָל בְּנֹתָיו — רבה קום
לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי — מאן נחם
אֵרֵד אֶל בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה וַיֵּבְךְּ — ירד בכה
אֹתוֹ אָבִיו: וְהַמְּדָנִים מָכְרוּ אֹתוֹ
אֶל מִצְרָיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה — סרס שור
שַׂר הַטַּבָּחִים: וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא — Cap.xxxviij.
וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיֵּט עַד — היה נטה
אִישׁ עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה: וַיַּרְא — ראה
שָׁם יְהוּדָה בַּת אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ
שׁוּעַ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ: וַתַּהַר — לקח בוא הרה
וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר: וַתַּהַר — ילד קרא
עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ

Interp.chal.

יוֹסֵף לַעֲרָבָאֵי בְּעֶשְׂרִין סִלְעִין דִּכְסַף וְאַיְתִיאוּ יָת יוֹסֵף לְמִצְרָיִם: וְתָב רְאוּבֵן לְגוּבָא
וְהָא לֵית יוֹסֵף בְּגוּבָא וּבְזַע יָת לְבוּשׁוֹהִי: וְתָב לְוָת אֲחוֹהִי וַאֲמַר עוּלֵימָא לֵיתוֹהִי
וַאֲנָא לְאָן אֲנָא אָתֵי: וּנְסִיבוּ יָת כִּתּוּנָא דְיוֹסֵף וּנְכִיסוּ צְפִיר בַּר עִזֵּי וּטְבַלוּ יָת כִּתּוּנָא
בִּדְמָא: וְשַׁלַּחוּ יָת כִּתּוּנָא דְפַסֵּי וְאַיְתִיאוּ לְוָת אֲבוּהוֹן וַאֲמַרוּ דָא אַשְׁכַּחְנָא
אִשְׁתְּמוֹדַע כְּעַן הַכִּתּוּנָא דִּבְרָךְ הִיא אִם לָא: וְאִשְׁתְּמוֹדְעַהּ וַאֲמַר כִּתּוּנָא דִּבְרִי
חַיְתָא בִּישְׁתָא אֲכַלְתֵּיהּ מִקְטַל קְטִיל יוֹסֵף: וּבְזַע יַעֲקֹב לְבוּשׁוֹהִי וְאַסַּר סַקָּא בְּחַרְצֵיהּ
וְאִתְאַבַּל עַל בְּרֵיהּ יוֹמִין סַגִּיאִין: וְקָמוּ כָל בְּנוֹהִי וְכָל בְּנָתֵיהּ לְנַחֲמוּתֵיהּ וְסָרֵיב לְקַבָּלָא
תַּנְחוּמִין וַאֲמַר אֲרֵי אֵיחוֹת עַל בְּרִי כַּד אֲבִילָא לִשְׁאוֹל וּבְכָא יָתֵיהּ אֲבוּהִי: וּמִדְיָנָאֵי
Ca.xxxviij. זַבִּינוּ יָתֵיהּ לְמִצְרָאֵי לְפוֹטִיפַר רַבָּא דְפַרְעֹה רַב קָטוֹלַיָּא:
וַהֲוָה בְּעִדָּנָא הַהִיא וּנְחַת יְהוּדָה מִלְּוָת אֲחוֹהִי וּסְטָא לְוָת גַּבְרָא עֲדוּלָמָאָה וּשְׁמֵיהּ
חִירָה: וַחֲזָא תַּמָּן יְהוּדָה בַּת גְּבַר תַּגָּרָא וּשְׁמֵיהּ שׁוּעַ וּנְסַבַהּ וְעַל לְוָתַהּ: וְעַדִּיאַת וִילִידַת בַּר
וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ עֵר: וְעַדִּיאַת עוֹד וִילִידַת בַּר וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ

Transla.Chal.

cum arabibus viginti siclis argenti: ⁊ adduxerũt io
seph in egyptũ. Et reuersus est ruben ad cisternã: et
ecce ioseph nõ erat in cisterna: ⁊ scidit vestimẽta sua:
et reuersus est ad fratres suos: ⁊ ait. Puer non cõpa
ret: ⁊ ego quo vadam. Et tulerũt tunicã ioseph: ⁊ ma
ctauerũt hedum capraꝝ: ⁊ tinxerũt tunicã in sangui-
nem. Et miserunt tunicã polymitã: et attulerũt patri
suo atq; dixerunt. Hanc inuenimus: cognosce nunc si
tunica filij tui est: an nõ. Et cognouit eam: ⁊ ait. Tu-
nica filij mei est: bestia pessima comedit eum: occisio
ne occisus est ioseph. Et scidit iacob vestimẽta sua: et
posuit saccũ in lumbis suis: ⁊ luxit dieb⁹ multis sup
filiũ suũ. Et surrexerũt oẽs filij sui ⁊ oẽs filie sue vt cõ
solarẽtur eũ: ⁊ noluit accipere cõsolationẽ: ⁊ ait. Quia
descendã sup filiũ meũ lugẽs in infernũ. Et planxit eũ
pr̃ ei⁹. Madianite aũt vendiderũt eũ in egypto puti
phari principi pharaonis magistro militũ. Ca.38.
Et factũ est i illo tpe ⁊ descẽdit iudas a frib⁹ suis:
et diuertit ad virũ odolamitẽ: cui⁹ nomẽ erat hy
ra. Viditq; ibi iudas filiã hois mercatoris: cuius no
men erat sue: ⁊ accepit eam: ingressusq; est ad eam.
Et cõcepit ⁊ peperit filiũ: ⁊ vocauit nomen eius her.
Cõcepitq; rursus: ⁊ peperit filiũ: ⁊ vocauit nomẽ ei⁹

Priitiua chal.

אתא תוב
אתא
פסס אתא
שכח שדע בר
חיה קטל שוה
אבל קום
נחת בכה
רבב
עול עדה
קרא

Prima heb.	Ter. Heb.	Gen.	Ca. xxxviii.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.
יָסַף	אוֹנָן׃ וַתֹּסֶף עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא			onã. Tertiũ quoq; peperit quẽ appellauit eoo sela. Quo nato: parere vltra ceſſauit. ooooooo Dedit autem iudas	onã. et adiciens pepit filiũ: et vocauit nomẽ
כָּזָב	אֶת שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה כְּכְזִיב ‹‹‹‹			vxorem ooooooooooooo primogenito ſuo her noie thamar. fuit quo q; her primogenitus iude neq; in cõſpectu domini: & ideo ab eo occiſus eſt. Dixit ergo iudaſ ad onã filiũ ſuũ. Ingrede re ad vxorẽ fris tui: & ſociare illi: vt ſuſcites ſemen fratri tuo. Il le ſciens non naſci ſibi filios: introiens ooooooo ad vxorem fratris ſui ſemen fundebat in terrã: ne liberi fratris noie naſcerentur. Et idcirco percuſſit eum dñs: eo q; rem deteſtabilẽ face ret. Quãobrẽ dixit iudas thamar nurui ſue. Eſto vidua i domo patris tui: donec creſcat ſela filius meus. Timebat ei ne & ipſe more retur ſicut fratres eius. Que abiit & hitauit in domo patris ſui. Euolutis aũt multis annis oo mortua eſt filia ſue vxor iude. Qui poſt luctũ conſolatione ſuſcepta aſcẽdebat ad tõſores ouiũ ſuarum ipſe & hyras opilio gregis odolamitha in thãnas. Nũcia tũq; eſt thamar q; ſocer illius aſcẽderet i thãnas ad tõdẽdas oues. Que depoſitis viduitatis veſtibus: aſſumpſit theriſtrũ: & mutato habitu ſedit in biuio itineris quod ducit thamnã ooooooooooooooo ooooooo eo q; creuiſſet ſela: & non eum accepiſſet maritum. Quam cum vidiſſet iudas: ooooooooooo	et accepit iudas vroꝛẽ her ꝓmogenito ſuo: cui nomẽ thamar. fuit aũt her ꝓmogenitus iude malus coram dño: et occidit eum deꝰ. dixit ergo iudas onan: ingredere ad vroꝛem fratri tui: et ſuſcita ſemen fratri tuo. ideo ait thamar: ſedit in domo ꝓris ſui. multiplicati ſũt aũt dies: et mortua ẽ filia ſue vroꝛ iuda. et cõſolatus iudas: aſcẽdit ad tondẽtes oues ſuas: ipe et iras paſtor eius odollamites in thãna. et nũciatũ ẽ thamar nurui ſue: dicẽtes: ecce ſocer tus aſcẽdit in thãna: tõdere oues ſuas. et auferẽs veſtimẽta viduitatis a ſe: induit ſe aũt nõ dedit eã illi vroꝛẽ. et vidẽs eã iudas:
יָסַף	אֶת שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה כְּכְזִיב ‹‹‹‹				
כָּזָב	בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה ‹				
עֵר בְּכוֹר	לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ תָּמָר׃ וַיְהִי עֵר				
רוּץ	בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה ‹‹‹‹				
מוּת אָמַר	וַיֹּמֶת יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן				
בּוֹא אִישׁ	בֹּא אֶל אֵשֶׁת אָחִיךָ וְיַבֵּם אֹתָהּ ‹				
קוּם	וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ׃ וַיֹּדַע אוֹנָן כִּי				
הָיָה בּוֹא	לֹא לוֹ יִהְיֶה הַזֶּרַע וְהָיָה אִם בָּא ‹				
	אֶל אֵשֶׁת אָחִיו וְשִׁחֵת אַרְצָה ‹‹‹				
	לְבִלְתִּי נָתֵן זֶרַע לְאָחִיו׃ וַיֵּרַע ‹‹‹‹				
	בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמֶת גַּם				
כָּלַל	אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתוֹ ‹				
יָשַׁב נָבַל	שְׁבִי אַלְמָנָה בֵּית אָבִיךְ עַד יִגְדַּל ‹				
מוּת	שֵׁלָה בְּנִי כִּי אָמַר פֶּן יָמוּת גַּם ‹‹				
יָלַךְ יָשַׁב	הוּא כְּאֶחָיו וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב ‹‹				
יוֹם רָבָה	בֵּית אָבִיהָ׃ וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַתָּמָת ‹‹				
נָחַם	בַּת שׁוּעַ אֵשֶׁת יְהוּדָה וַיִּנָּחֶם ‹‹‹				
עָלָה	יְהוּדָה וַיַּעַל עַל גֹּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא ‹‹				
	וְחִירָה רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי תִּמְנָתָה׃ ‹‹				
נֶגֶד תָּמָר	וַיֻּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיךְ ‹‹				
גֹּזֵז כּוֹר	עֹלֶה תִּמְנָתָה לָגֹז צֹאנוֹ׃ וַתָּסַר ‹‹				
כִּסֶּה	בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתְּכַס ‹‹‹				
צָעִיף עָלָה יָשַׁב	וַתִּתְעַלָּף וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח ‹‹‹				
	עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי				
רָאָה	רָאֲתָה כִּי גָדַל שֵׁלָה וְהוּא לֹא ‹‹				
אִישׁ רָאָה	נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיִּרְאֶהָ יְהוּדָה ‹‹				

Prima chal.	Interp. chal.	Transla. Chal.
יָסַף	onan. Et addidit rurſus et peperit filiũ: vocauitq; nomen eius ſela: et erat in chezib cũ peperit eũ. et accepit iudas vroꝛẽ her primogenito ſuo: cui nomẽ erat thamar. Erat aũt her ꝓmogenitus iude malus coram dño: et occidit eum dñs. Dixitq; iudas ad onã. Ingredere ad vroꝛẽ fratris tui: et ſociare illi: et ſuſcita ſemẽ fratri tuo. Cognouitq; onan quoniã non nomine eius vocaretur ſemen: et quando ingrediebatur ad vroꝛẽ fratris ſui corrumpebat viam ſuam ſuper terram: vt nõ ſuſcitaret ſemen fratri ſuo. Diſpliciuitq; coram domino quod fecit: et interfecit etiã ipſum. Dixitq; iudas thamar nurui ſue. Eſto vidua in domo patris tui: donec creſcat ſela filius meus: dixit enim: ne forte moriatur etiã ipſe ſicut fratres eius. Et abiit thamar: et habitauit in domo patris ſui. Poſt multos autẽ dies mortua eſt filia ſue vroꝛ iude: et conſolatus eſt iudas: et aſcendit ad tonſores ouium ſuarum in thãnath: ipſe et hira ſocius eius odolamites. Nunciatũq; eſt thamar dicendo. Ecce ſocer tus aſcendit in thãnath ad tondẽdas oues ſuas. Et depoſuit veſtimẽta viduitatis ſue a ſe: et operuit ſe pallio: et amauit ſe: et ſedit in biuio itineris: quod eſt iurta viã thãnath: quoniã vidit q creuerat ſela: et ipſa non tradebatur ei in vroꝛem. Et vidit eam iudas: ooooooooo ooo oooo	אוֹנָן׃ וְאִסְתַּיֶּפֶת עוֹד וְיָלְדַת בַּר וּקְרַת יַת שְׁמֵיהּ שֵׁלָה וַהֲוָה בְּכְזִיב כַּד יְלִידַת יָתַהּ׃
כָּזָב	וְנָסִיב יְהוּדָה אִתְּתָא לְעֵר בּוּכְרֵיהּ וּשְׁמַהּ תָּמָר׃ וַהֲוָה עֵר בּוּכְרָא דְּיְהוּדָה בִּישׁ קֳדָם יְיָ׃	
מוּת כָּלַל	וְאַמְּתִיהּ יְיָ׃ וַאֲמַר יְהוּדָה לְאוֹנָן עוֹל לְוַת אִתַּת אַחּוּךְ וְיַבֵּם יָתַהּ וְאָקֵים זַרְעָא ‹‹‹	
יָשַׁב נָבַל	לַאֲחוּךְ וִידַע אוֹנָן אֲרֵי לֵיהּ לָא יֶהֱוֵי זַרְעָא וַהֲוִי כַּד עָלַל לְוַת אִתַּת אָחוּהִי	
מוּת	וְחַבֵּל אוּרְחֵיהּ עַל אַרְעָא בְּדִיל דְּלָא לְקַיָּמָא זַרְעָא לַאֲחוּהִי׃ וּבְאִישׁ קֳדָם יְיָ דְּעָבַד	
יָלַךְ יָשַׁב	וְאַמִּית אַף יָתֵיהּ׃ וַאֲמַר יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתֵיהּ תֵּיבִי אַרְמְלָא בֵּית אֲבוּיִךְ עַד דְּיִרְבָּא	
יוֹם רָבָה	שֵׁלָה בְּרִי אֲרֵי אֲמַר דִּילְמָא יְמוּת אַף הוּא כְּאַחוֹהִי׃ וַאֲזָלַת תָּמָר וְיָתְבַת בֵּית אֲבוּהָא׃	
נָחַם	וְסַגִּיאוּ יוֹמַיָּא וּמְיָתַת בַּת שׁוּעַ אִתַּת יְהוּדָה וְתַלְיִךְ לְוַת גַּזָּזֵי עָאנַיהּ	
עָלָה	הוּא וְחִירָה חַבְרֵיהּ עַד וַלְמָאָה לְתִמְנָתָא׃ וְיִתְרְוָאָה לְתָמָר לְמֵימָר הָא חָמוּךְ סָלִיק לְתִמְנָתָא	
נֶגֶד תָּמָר	לְמִגַּז עָאנַיהּ׃ וְאַעְדִּיאַת יָת לְבוּשֵׁי אַרְמְלוּתָהּ מִנַּהּ וְיָתְבַסְיָאַת נְקָבָא וְיָתְכַּנַּת	
גֹּזֵז כּוֹר	וְיָתְבַת פְּתַח עֵינַיִן דִּי עַל אוֹרַח תִּמְנָתָא אֲרֵי חֵזָא שֵׁלָה וְהוּא לָא יְתְיְהֲבַת	
כִּסֶּה	לֵיהּ לְאִתּוּ׃ וַחֲזָאָה יְהוּדָה ‹‹‹‹

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

putauit eã meretricẽ esse. cooperuit enĩ
ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύψατο γὰρ τὸ
faciẽ suã: et nõ cognouit eã. declinauit ãt
πρόσωπον αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν. ἐξέκλινε δὲ
ad eã viã. et ait illi: sine me ingre
πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδόν. καὶ εἶπεν αὐτῇ, ἔασόν με εἰσελ
di ad te. nõ enĩ cognouit: q̃ nur⁹ eius est. illa ãt
θεῖν πρὸς σε. οὐ γὰρ ἔγνω, ὅτι νύμφη αὐτοῦ ἐστι. ἡ δὲ
dixit: q̃d mihi dabis: si igress⁹ fueris ad me. et ait:
εἶπε, τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰσέλθῃς πρός με. καὶ εἶ
C ego tibi mittã hedũ caprarũ de ouibus
πεν, ἐγώ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων
meis. illa ãt dixit: si dederis mihi pign⁹: donec mit
μου. ἡ δὲ εἶπεν, ἐὰν δῷς μοι ἀῤῥαβῶνα, ἕως τοῦ ἀπο
tas tu. ille ãt dixit: q̃d pign⁹ tibi dabo.
στεῖλαί σε. ὁ δὲ εἶπε, τίνα τὸν ἀῤῥαβῶνά σοι δώσω.
illa ãt dixit: anulũ tuũ: et armillã: et
ἡ δὲ εἶπε, τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὁρμίσκον, καὶ
virgã q̃ in manu tua. et dedit ei: et
τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ, καὶ
igress⁹ ẽ ad eã. et in vtero cõcepit ex eo. et
εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ. καὶ
surgẽs: abiit. et deposuit palliũ suũ
ἀναστᾶσα, ἀπῆλθε. καὶ περιείλετο τὸ θέριστρον ἀφ'
a seipsa: et induit vestimẽta vidui
ἑαυτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύ
tatis sue: misit ãt iudas hedũ ex capris
σεως αὐτῆς. ἀπέστειλε δὲ ἰούδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν
in manu pastoris sui odollamite: vt
ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ τοῦ ὀδολλαμίτου, κο
reciperet pignus a muliere. et non
μίσασθαι τὸν ἀῤῥαβῶνα παρὰ τῆς γυναικός. καὶ οὐχ
inuenit eã. interrogauit ãt viros q̃ ex
εὗρεν αὐτήν. ἐπηρώτησε δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τοῦ
loco: vbi ẽ meretrix q̃ erat in enã in
τόπου, ποῦ ἐστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν ἐνὰν ἐπὶ τῆς ὁ
via? et dixerũt: nõ fuit hic meretrix. et reuer
δοῦ; καὶ εἶπαν, οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη. καὶ ἀπε
sus ẽ ad iudam. et ait: nõ inueni: et
στράφη πρὸς ἰούδαν. καὶ εἶπεν, οὐχ εὗρον, καὶ οἱ
hoies q̃ de loco: dicũt nõ esse hic me
ἄνθρωποι οἱ ἐκ τόπου, λέγουσι μὴ εἶναι ὧδε πόρ
retricẽ. ait ãt iudas: habeat ea. sed ne forte
νην. εἶπε δὲ ἰούδας, ἐχέτω αὐτά. ἀλλὰ μή ποτε
derideamur. ego q̃dẽ misi hedũ hũc:
καταγελασθῶμεν. ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦ
tu ãt non inuenisti: factũ ẽ post trimestre: nũ
τον, σὺ δὲ οὐχ εὕρηκας. ἐγένετο μετὰ τρίμηνον, ἀπ
ciatũ ẽ iude: dicentes: fornicata ẽ tha
ηγγέλη τῷ ἰούδᾳ, λέγοντες, ἐκπεπόρνευκε θα
mar nurus tua. et ecce in vtero hz de fornica
D μὰρ ἡ νύμφη σου. καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνεί
tiõe. dixit ãt iudas educite
ας. εἶπε δὲ ἰούδας ἐξαγάγετε

Trãsla. B. Hiero.

suspicatus est eẽ meretricem. Operuerat ei vultũ suũ: ne agnosceretur. Ingrediensq̃ ad eã. ait: dimitte me vt coeam tecũ. Nesciebat ei q̃ nurus sua eẽt. Qua rñdẽte: quid dabis mihi vt fruaris concubitu meo? dixit: Mittã tibi hedũ de gregibus. Rursumq̃ illa dicẽte patiar quod vis: si dederis mihi arrabonẽ: donec mittas q̃d polliceris. ait iudas. Quid tibi vis p arrabõe dari? Rñdit. Annulũ tuũ & armillã & baculũ: quẽ manu tenes. Ad vnũ igitur coitũ mulier cõcepit: & surgens abiit: depositoq̃ habitu quem sumpserat: induta est viduitatis vestibus. Misit aũt iudas hedum per pastorẽ suũ odolamitẽ vt reciperet pignus q̃d dederat mulieri. Qui cũ non inuenisset eã: interrogauit homines loci illius: Vbi est mulier que sedebat in biuio? Rñdentibus cũctis: nõ fuit in loco isto meretrix: reuersus est ad iudam: & dixit ei. Non inueni eam. Sed & homines loci illius dixerunt mihi: nunq̃ sedisse ibi scortum. Ait iudas. Habeat sibi. Certe mẽdacii arguere nos non potest. Ego misi hedum quem promiseram: & tu nõ inuenisti eã. Ecce aũt post tres mẽses nũciauerũt iude dicentes. Fornicata est thamar nurus tua: & videtur vterus illius itumescere. Dixitq̃ iudas. Produ-

Tex. Heb. Gen. Ca. xxxviij.

ויחשבה לזונה כי כסתה פניה:
ויט אליה אל הדרך ויאמר הבה
נא אבוא אליך כי לא ידע כי
כלתו הוא ותאמר מה תתן לי כי
תבוא אלי: ויאמר אנכי אשלח
גדי עזים מן הצאן ותאמר אם
תתן ערבון עד שלחך: ויאמר מה
הערבון אשר אתן לך ותאמר
חתמך ופתילך ומטך אשר בידך
ויתן לה ויבא אליה ותהר לו:
ותקם ותלך ותסר צעיפה
מעליה ותלבש בגדי אלמנותה:
וישלח יהודה את גדי העזים ביד
רעהו העדלמי לקחת הערבון
מיד האשה ולא מצאה: וישאל
את אנשי מקמה לאמר איה
הקדשה הוא בעינים על הדרך
ויאמרו לא היתה בזה קדשה:
וישב אל יהודה ויאמר לא
מצאתיה וגם אנשי המקום
אמרו לא היתה בזה קדשה:
ויאמר יהודה תקח לה פן נהיה
לבוז הנה שלחתי הגדי הזה
ואתה לא מצאתה: ויהי כמשלש
חדשים ויגד ליהודה לאמר
זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה
לזנונים ויאמר יהודה הוציאוה

Primitiua. heb.

חשב זנה פנה
נטה אמר יהב
בוא
כלל נתן
שלח
פתל נטה
הרה
קום ילך סור
צעף לבש
שלח
איש שאל
קום
אמר היה
שוב
[illegible]
שלש
נגד
זנה כלל
יצא

Interp. chal.

וחשבה לנפקת ברא ארי כסיאת אפהא: וסטא לותה לאורחא ואמר הבי כען איעול
לותיך ארי לא ידע ארי כלתיה היא ואמרת מה תתן לי ארי תיעול לותי: ואמר אנא
אשדר גדיא בר עיזי מן ענא ואמרת אם תתן משכונא עד דתשלח: ואמר מה
משכונא דאתן לך ואמרת עזקתך ושושיפך וחוטרך די בידך ויהב לה ועל לותה
ועדיאת ליה: וקמת ואזלת ואעדיאת עיפה מינה ולבשת לבושי ארמלותה: ושלח
יהודה ית גדיא בר עיזי בידא דרחמיה עדולמאה למיסב משכונא מידא דאיתתא
ולא אשכחה: ושאיל ית אנשי אתרה למימר אן מקדשתא היא בעינין על אורחא
ואמרו לא הות הכא מקדשתא: ותב לות יהודה ואמר לא אשכחתה ואף אנשי
אתרא אמרו לא הות הכא מקדשתא: ואמר יהודה תיסב לה דילמא נהי לחוך הא
שדרית גדיא הדין ואת לא אשכחתה: והוה כתלתות ירחיא ואתחוא ליהודה
למימר זניאת תמר כלתך ואף הא מעדיא מזנותא ואמר יהודה אפקוהא

Transla. Chal.

et putauit eam esse meretricem: quia operuerat faciẽ suam. et declinauit ad eam in viam: et ait. Permitte obsecro vt ingrediar ad te: non enim sciebat q̃ nurus sua esset: et ait. Quid dabis mihi vt ingrediaris ad me. et dixit. Ego mittam hedum caprarũ de gregibus: et ait. Si dederis mihi pignus donec mittas. Et dixit. Quod erit pignus q̃d dabo tibi: et ait. Annulus tuus et sudariũ tuũ et baculus tu⁹: qui est in manu tua. Et dedit ei: et ingressus est ad eam: et cõcepit ex eo. Et surrexit et abiit: et deposuit pallium suum a se: et induit se vestimento viduitatis sue. Et misit iudas hedũ de capris per manum amici sui odolamite: vt acciperet pignus de manu mulieris: et nõ inuenit eam. Et interrogauit hoies loci: dicens. Ubi est meretrix que erat in biuio itineris? et dixerũt. Non est hic meretrix. Et reuersus est ad iudã: et ait. Nõ inueni eam. Uiri quoq̃ loci dixerũt: non est hic meretrix. Dixitq̃ iudas Accipiat sibi pignus: ne forte simus in derisum: ecce misi hedũ hunc: et tu non inuenisti eam. Et factum est post tres menses: et nũciatũ est iude dicendo. Fornicata est thamar nurus tua: et ecce concepit ex fornicatione: et dixit iudas. Educite eam:

Primitiua chal.

יהב עול
כלל נתן שדר
שכן שלח נתן
עול עדה קום
עדה נסב שכן
אנת שכח אמר
קדש הוה תוב
נסב הוה
חוך נדה חוה
אמר זנה כלל
עדה זנה נפק

Pritiua heb.	Ter.Heb.
שרף יצא	ותשרף: הוא מוצאת והיא שלחה
חמה	אל חמיה לאמר לאיש אשר ··
נכר	אלה לו אנכי הרה ותאמר הכר
פתל נטה	נא למי החתמת והפתילים והמטה
נכר	האלה: ויכר יהודה ויאמר צדקה
מן נתן	ממני כי על כן לא נתתיה לשלה
ידע היה	בני ולא יסף עוד לדעתה: ויהי
ילד תאם	בעת לדתה והנה תאומים ····
נתן	בבטנה: ויהי בלדתה ויתן יד ···
לקח ילד קשר	ותקח המילדת ותקשר על ידו ··
שנה	שני לאמר זה יצא ראשנה: ··
היה שוב	ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו
	ותאמר מה פרצת עליך פרץ ···
קרא	ויקרא שמו פרץ: ואחר יצא ···
	אחיו אשר על ידו השני ויקרא
Cap.xxxix.	שמו זרח: ויוסף ··
ירד קנה	הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר ·
סרס שור	סריס פרעה שר הטבחים איש ·
	מצרי מיד הישמעאלים אשר ·
היה	הורדהו שמה: ויהי יהוה את יוסף
צלח	ויהי איש מצליח ויהי בבית ···
ראה	אדניו המצרי: וירא אדניו כי ···
	יהוה אתו וכל אשר הוא עשה ·
מצא חנן	יהוה מצליח בידו: וימצא יוסף חן
שרת פקד	בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על
	ביתו וכל יש לו נתן בידו: ויהי ·
	מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל ·

Trāsla.B.Hiero.

cite eā vt comburatur. Que cū duceretur ad penā: misit ad socerum suum dicēs. De viro cuius hec sunt: concepi. Cognosce cuius sit anulus & armilla & baculus. Qui agnitis muneribus ait. Iustior me est: quia non tradidi eam Sela filio meo. Attamē vltra nō cognouit eam. Instāte autem ptu: apparuerunt gemini in vtero: atq; in ipsa effusione infantium vnus ꝓtulit manū: in q̄ obstetrix ligauit coccinum dicēs. Iste egredietur prior. Illo vero retrahēte manū: egressus est alter. Dixitq; mulier. Quare diuisa est ꝓp te maceria? Et ob hāc cām vocauit nomē eius phares. Postea egressus est frater eius in cuius manu erat coccinū: quem appellauit zaram. Cap.39

IGitur ioseph ductus est in egyptū: emitq; eū phutifar eunuchus pharaōis prīceps exercitus sui vir egyptius de manu hismaelitarum: a quibus perductus erat. Fuitq; dñs cū eo: & erat vir in cūctis ꝓspere agēs. Habitauitq; in domo dñi sui: quem optime nouerat dñm esse cū eo: & oia que gereret ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph gratiam corā dño suo: & ministrabat ei. A quo ꝓpositus oībus: gubernabat creditā sibi domum: & vniuersa que ei tradita fuerant.

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

eā et cōburatur. ipsa āt adducta: misit
αὐτὴν καὶ κατακαυθήτω. αὐτῆς δὲ ἀγομένης, ἀπέστει
ad socerū suū: dicens: ex homi
λε πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς, λέγουσα, ἐκ τοῦ ἀνθρώ
ne cui' hec sunt ego in vtero habeo. et ait:
που οὗτινος ταῦτά ἐστιν ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. καὶ εἶπεν,
cognosce: cuius anulus et armilla et vir
ἐπίγνωθι, τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ὁ ὁρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος
ga hec. cognouit āt iudas: et ait: iustificata ē
αὕτη. ἐπέγνω δὲ ἰούδας, καὶ εἶπε, δεδικαίωται
thamar quā ego. cui' causa nō dedi eā silō filio
θάμαρ ἢ ἐγώ. οὗ εἵνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν σηλὼμ τῷ υἱῷ
meo. et nō addidit vltra cognoscere eā. factū ē
μου. καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν. ἐγένετο
āt qñ pepit: et huic erāt gemini in vtero ei'.
δὲ ἡνίκα ἔτικτε, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς.
factū ē āt cū pareret ipa: vn' ꝓtulit
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτήν, ὁ εἷς προεξήνεγκε 1.Pa. 2.a. Mat. 1.a.
manū suā. accipiēs āt obstetrix: ligauit sup
τὴν χεῖρα αὐτοῦ. λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα, ἔδησεν ἐπὶ τὴν
manū eius coccinū: dicēs: hic egredietur
χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον, λέγουσα, οὗτος ἐξελεύσεται
prior. vt āt cōtraxit manū: et statim
πρότερος. ὡς δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα, καὶ εὐθέως
egressus ē frater eius: illa āt dixit: qd diuisa ē ꝓpt te
ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἡ δὲ εἶπε, τί διεκόπη διὰ σὲ
maceria? et vocauit nomē eius: phares. ⁊ post
φραγμός; καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, φαρές. καὶ μετὰ
hoc egressus ē frater eius: in quo erat sup manū
τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ
eius coccinū. et vocauit nomē eius: zara.
αὐτοῦ τὸ κόκκινον. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζαρά.
IOseph āt deduct' ē in egyptū. et emit Ca.39 A
ἰωσὴφ δὲ κατήχθη εἰς αἴγυπτον. καὶ ἐκτήσατο
eū petephres eunuch' pharaōis: princeps coquorū: vir
αὐτὸν πετεφρὴς ὁ εὐνοῦχος φαραώ, ἀρχιμάγειρος, ἀνὴρ
egypti': de manu ismaelitarū: q̄ deduxerūt eū
αἰγύπτιος, ἐκ χειρὸς ἰσμαηλιτῶν, οἳ κατήγαγον αὐτὸν
illuc. et fuit dñs cū ioseph. et fuit vir fortunat'
ἐκεῖ. καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσήφ. καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων.
et fuit i domo apd dñm suū egyptiū.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ τῷ αἰγυπτίῳ.
sciebat āt dñs ei': q dñs erat cū eo: et q̄cūq; faciebat
ᾔδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, ὅτι κύριος ἦν μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἂν ποιῇ,
dñs ꝓsperaret i manib' eius. et inuenit grām ioseph
κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ εὗρεν χάριν ἰωσὴφ
corā dño suo. placuit āt ei: et cōsti
ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εὐηρέστησε δὲ αὐτῷ, καὶ κατέστησεν
tuit eū sup domū suā. et oia q̄cūq; erāt ei:
αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ,
dedit in manū ioseph. factū ē āt postq̄ cōsti
ἔδωκε διὰ χειρὸς ἰωσήφ. ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασταθῆναι
tut' ē ipe sup domū ei': et sup oia
αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα

Pritiua chal.

יקד חמה אמר
אזל עדה שדע
זכה
יסף ידע ילד
תאם חזה אמר
תוב סגא תקף
נחת רבב
נחת אמר צלח
רבב אמר שכח
מנה

Interp̄.chal.

et cōburatur. Ipsa educebatur: ⁊ ipsa misit ad socerū suū: dicens. De viro cuius hec sunt: ego cōcepi: ⁊ ait. Cognosce obsecro cuius est anulus ⁊ sudariū ⁊ baculus hic. Et cognouit iudas: ⁊ ait. Iustificata est: ex me ipsa cōcepit: eo q non tradidi eam sela filio meo. Et vltra nō cognouit eam. Et factū est in tēpore partus ⁊ ecce gemelli in vtero ei' erant. Et factū ē cū pareret: ꝓtulit vnus manū. Et accepit obstetrix coccinum: ⁊ ligauit super manū eius coccinū: dicens. Hic egressus est prior. Et factū est cum reduceret manum suā: ecce egressus est frater eius: ⁊ ait. Quā maxima fortitudo fuit in te: vt ꝓualeres. Et vocauit nomē ei' phares. Et post hec egressus est frater eius: sup cui' manu erat coccinū: ⁊ vocauit nomē ei' zara. Ca.39.

IOseph aūt deductus est in egyptū: ⁊ emit eū putiphar princeps pharaonis magister militū vir egypti' de manu arabū: q̄ deduxerūt eū ibi. Et factū est verbū dñi in auxiliū ioseph: ⁊ fuit vir ꝓspere agens erat q; in domo dñi sui egypti. Et vidit dñs ei' q erat verbū dñi in auxiliū eius: ⁊ oia q̄ ipse faciebat dñs dirigebat in manu sua. Et inuenit ioseph miam in oculis eius: ⁊ ministrabat ei: ⁊ cōstituit eū sup domū suā: et oia q̄ habebat tradidit in manu eius. Et factus est ab eo tēpore quo cōstituit eum in domo sua ⁊ sup oia

Transla. Chal.

ותתוקד: היא מתפקא והיא שלחת לות חמוהא למימר לגבר דאלין דיליה מיניה
אנא מעדיא ואמרת אשתמודע כען דמאן עזקתא ושושיפא וחוטרא האלין:
ואשתמודע יהודה ואמר זכאה מני היא מעדיא ארי על כן לא יהבתה לשלה בריה
ולא אוסיף עוד למדעה: והוה בעדן מילדה והא תיומין במעהא: והוה במילדה ויהב
ידא ונסיבת חייתא וקטרת על ידיה זהוריתא למימר דין נפק קדמיתא: והוה כד
אתיב ידיה והא נפק אחוהי ואמרת מה תקוף סגי עלך למתקף וקרא שמיה פרץ:
ובתר כן נפק אחוהי דעל ידיה זהוריתא וקרא שמיה זרח:
Ca.xxxix.
ויוסף איתחת למצרים וזבניה פוטיפר רבא דפרעה רב קטוליא גבר מצראי מידא
דערבאי דאחתוהי לתמן: והוה מימרא דיי בסעדיה דיוסף והוה גבר מצלח והוה
בבית רבוניה מצראה: וחזא רבוניה ארי הוה מימרא דיי בסעדיה וכל דהוא עביד
יי מצלח בידיה: ואשכח יוסף רחמין בעינוהי ושמש יתיה ומניה על ביתיה וכל
דאית ליה מסר בידיה: והוה מעידן דמני יתיה בביתיה ועל כל ··············

q̄cūq; erāt ei: et bñdixit dñs domū egy-
ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ εὐλόγησεν κύριος τὸν οἶκον τοῦ αἰγυ
pti ꝑpt ioseph. et facta ē bñdictio dñi in
πτίου διὰ ἰωσήφ. καὶ ἐγενήθη εὐλογία κυρίου ἐν τοῖς
cūctis ei in domo et in agro ei⁹.
ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐ-
et cōmisit oīa q̄cūq; erāt ei: in man⁹
B τοῦ. καὶ ἐπέτρεψε πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, εἰς χεῖρας
ioseph. et nō sciebat coꝝ q̄ apō se nihil: preter
ἰωσήφ. καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ' ἑαυτοῦ οὐδὲν, πλὴν
panē quo vescebat ipse. ⁊ erat ioseph pulcher
1.Reg. 16.b. τοῦ ἄρτου οὗ κατήσθιεν αὐτός. καὶ ἦν ἰωσὴφ καλὸς
facie: ⁊ decorus aspectu valde. ⁊ factū ē post
τῷ εἴδει, καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα. καὶ ἐγένετο με
verba hec: ⁊ iniecit vxor
τὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ
dñi eius oculos suos in ioseph: ⁊ di
κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ ἰωσήφ, καὶ εἶ
xit dormi mecū: ille āt nō voluit. dixit āt vxo
πε κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν. εἶπε δὲ τῇ γυ-
ri dñi sui: si dñs me⁹ nō scit
ναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώ-
ꝑpt me in domo sua: et oīa q̄cūq; sūt
σκει δι' ἐμὲ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν
ei: dedit in manus meas: et nō est
αὐτῷ, ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου, καὶ οὐχ ὑπάρχει
in domo hac: neq; excipit a me nihil:
ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ. οὐδὲ ὑπεξῄρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδέν,
ꝑter te: eo q̄ tu vxor eius es: et quō
πλὴν σοῦ, διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πῶς
faciā ṽbū malū hoc: et pecca-
ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, καὶ ἁμαρτήσο-
bo corā deo. qñ āt loq̄bat ioseph di-
μαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ ἰωσὴφ ἡ-
em et die: et nō obediuit ei dormi-
μέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθευ-
re cū ea: vt coiret cū ea. facta ē āt
C δῆσαι μετ' αὐτῆς, τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ. ἐγένετο δὲ
talis quedā dies: et intrauit ioseph in do-
τοιαύτη τὶς ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκί-
mū facere opera sua: et nemo erat in
αν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ
domo int⁹: et attraxit eū vestimētis: di
οἰκίᾳ ἔσω, καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων, λέ
Supra eo. cēs: dormi mecū: et relinq̄ns vesti-
γουσα, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμά
mēta sua in manib⁹ eius: fugit: et egres
τια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγεν, καὶ ἐξῆλ
sus ē foras. et factū ē: vt vidit q̄ relinq̄ns
θεν ἔξω. καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ
vestimēta sua in manib⁹ eius: fugit: et
ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγεν, καὶ
egressus ē foras: et vocauit existēs in domo:
ἐξῆλθεν ἔξω, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ,

Benedixitq; dominus
domui
egyptii ꝑpter ioseph:
& multiplicauit tam
in edibus
q̄ in agris cunctā eius
substantiam.
Nec quicq̄ aliud noue
rat: nisi
panē quo vescebatur
Erat autem
ioseph pulchra facie
& decorus aspectu.
Post multos itaq; dies i
iecit
dña sua oculos suos in
ioseph:
& ait. Dormi mecum.
Qui nequaq̄ acqescēs
opi nefario dixit ad eā:
Ecce dominus meus
omnibus mihi traditis
ignorat quid hēat i do
mo sua:
nec
quicq̄ est qđ nō in mea
sit ptāte: vel nō tradide-
rit mihi p̄ter te q̄ vxor
eius es. Quō ergo pos
sum hoc malū facere
& peccare in deū meū?
Huiuscemodi verbis p
singulos dies loqueba-
tur: & mulier molesta e-
rat adolescenti: & ille re
cusabat stuprum. Acci-
dit autem quadam die
vt intraret ioseph do-
mum: & operis quippiā
absq; arbitris faceret:
& illa apprehensa lacinia
vestimēti eius diceret.
Dormi mecū. Qui reli
cto in manu eius pallio
fugit: & egressus est fo
ras. Cumq; vidisset muli
er veste in manibus su-
is: & se eē contemptam:
vocauit ad se homines
domus sue:

אֲשֶׁר יֶשׁ לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת בֵּית — בָּרַךְ
הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת
יְהוָה בְּכָל אֲשֶׁר יֶשׁ לוֹ בַּבַּיִת
וּבַשָּׂדֶה: וַיַּעֲזֹב כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַד — עָזַב
יוֹסֵף וְלֹא יָדַע אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי אִם — מְאֹם
הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל וַיְהִי — אָכַל
יוֹסֵף יְפֵה תֹאַר וִיפֵה מַרְאֶה: וַיְהִי — רָאָה
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא — נָשָׂא
אֵשֶׁת אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף — אִישׁ
וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי: וַיְמָאֵן — אָמַר מָאַן
וַיֹּאמֶר אֶל אֵשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי
לֹא יָדַע אִתִּי מַה בַּבָּיִת וְכֹל אֲשֶׁר
יֶשׁ לוֹ נָתַן בְּיָדִי: אֵינֶנּוּ גָדוֹל — גָּדַל
בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא חָשַׂךְ — מִן
מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר
אַתְּ אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה — אִישׁ עָשָׂה רָעַע
הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים:
וַיְהִי כְּדַבְּרָהּ אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם — הָיָה
וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ
לִהְיוֹת עִמָּהּ: וַיְהִי כְּהַיּוֹם הַזֶּה — הָיָה
וַיָּבֹא הַבַּיְתָה לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ — בּוֹא עָשָׂה לָאַךְ
וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת שָׁם
בַּבָּיִת: וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר — תָּפַשׂ
שִׁכְבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ — עָזַב
וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַיְהִי כִּרְאוֹתָהּ — נוּס רָאָה
כִּי עָזַב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס
הַחוּצָה: וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ — קָרָא

BIBLIOTECA NACIONAL

Interp̄.chal.

דְאִית לֵיהּ, וּבָרִיךְ יְיָ יָת בֵּית מִצְרָאָה בְּדִיל יוֹסֵף, וַהֲוָה בִּרְכְּתָא דַיְיָ בְּכָל דְאִית לֵיהּ
בְּבֵיתָא וּבְחַקְלָא: וּשְׁבַק כָּל דִילֵיהּ בִּידָא דְיוֹסֵף, וְלָא יְדַע עִמֵּיהּ מִדַּעַם אֱלָהֵין לַחְמָא
דַהֲוָה אָכִיל, וַהֲוָה יוֹסֵף שַׁפִּיר בְּרֵיוָא וְיָאֵי בְּחֶזְוָא: וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וּזְקָפַת
אִיתַּת רִבּוֹנֵיהּ יָת עֵינַהָא לְוָת יוֹסֵף, וַאֲמַרַת שְׁכוּב עִמִּי: וְסָרֵיב, וַאֲמַר לְאִיתַּת רִבּוֹנֵיהּ
הָא רִבּוֹנִי לָא יְדַע עִמִּי מָה דִי בְּבֵיתָא, וְכָל דְאִית לֵיהּ מְסַר בִּידִי: לֵיתוֹהִי רַב בְּבֵיתָא
הָדֵין מִנִּי, וְלָא מְנַע מִנִּי מִדַּעַם, אֱלָהֵין יָתִיךְ בְּדִיל דְאַתְּ אִיתְּתֵיהּ, וְאֵיכְדֵין אַעְבֵּיד
בִּישְׁתָא רַבְּתָא הָדָא, וְאֵחוֹב קֳדָם יְיָ: וַהֲוָה כַּד מַלֵּילַת עִם יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְלָא קַבֵּיל
מִינַהּ לְמִשְׁכַּב לְוָתַהּ לְמֶהֱוֵי עִמַּהּ: וַהֲוָה בְּיוֹמָא הָדֵין וְעַל לְבֵיתָא לְמִבְדַּק בִּכְתָבֵי
חוּשְׁבָּנֵיהּ, וְלֵית אֱנָשׁ מֵאֱנָשֵׁי בֵיתָא תַּמָּן בְּבֵיתָא: וְאַחֲדַתֵּיהּ בִּלְבוּשֵׁיהּ לְמֵימַר שְׁכוּב
עִמִּי, וְשַׁבְקֵיהּ לִלְבוּשֵׁיהּ בִּידַהּ, וַעֲרַק וּנְפַק לְשׁוּקָא: וַהֲוָה כַּד חֲזָת אֲרֵי שַׁבְקֵיהּ
לִלְבוּשֵׁיהּ בִּידַהּ, וַעֲרַק לְשׁוּקָא: וּקְרָאַת לֶאֱנָשֵׁי בֵיתַהּ

Transla. Chal.

que habebat: ⁊ bñdixit dñs domui egypti ꝑpter io
seph: et fuit benedictio dñi in oībus que habebat in
domo ⁊ in agro. Et reliquit oīa sua in manu ioseph: ⁊
non nouerat cū eo quicq̄ nisi panē quo vescebatur.
Eratq; ioseph pulcher facie ⁊ decorus aspectu. Et fa
ctum est post verba hec: leuauit vxor dñi sui oculos
ad ioseph: ⁊ dixit. Cuba mecum: ⁊ noluit. Et ait vxori
dñi sui. Ecce dñs meus non nouit mecū quicq̄ eorum
que in domo sua sunt: ⁊ oīa sua tradidit i manu mea.
Non est ipse maior me in domo hac: neq; prohibuit a
me quicq̄ preter te: eo q̄ tu vxor ei⁹ es. Quomodo er
go faciam hoc magnū malum: ⁊ peccabo coram deo?
Et factū est cum loqueretur cum ioseph per singulos
dies: non acquieuit ei vt cubaret cum ea: vt esset cum
ea. Et factum est quadā die: ⁊ ingressus est in domū:
vt inuestigaret scripturas rationis sue. Et nullus vir
de hoībus domus erat ibi in domo. Apprehenditq;
vestimenta eius: dicens. Cuba mecum. Et reliquit ve
stimenta sua in manu eius: ⁊ fugit: et egressus est fo-
ras. Et factū est cum vidisset q̄ reliquisset vestimenta
eius in manu sua ⁊ quod fugisset foras: vocauit viros
domus sue:

Primitiua chal.

רְוָה יְאָה חֲזָא
אַנְתְּ רְבַב
רְבַב
עֲבַד
בִּישׁ רְבַב חוֹב
שְׁכַב הֲוָה עֲלַל
בְּדַק אֲמַר
חֲזָא

Pritiua heb.	Tex.Heb.
אמר ראה בוא	ותאמר להם לאמר ראו הביא
בוא	לנו איש עברי לצחק בנו בא
קרא	אלי לשכב עמי ואקרא בקול
גדל היה רום	גדול׃ ויהי כשמעו כי הרימתי
	קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי
נוח	וינס ויצא החוצה׃ ותנח בגדו
	אצלה עד בוא אדניו אל ביתו׃
דבר	ותדבר אליו כדברים האלה
	לאמר בא אלי העבד העברי
	אשר הבאת לנו לצחק בי׃ ויהי
רום	כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו
	אצלי וינס החוצה׃ ויהי כשמע
איש	אדניו את דברי אשתו אשר
	דברה אליו לאמר כדברים
חרה	האלה עשה לי עבדך ויחר אפו׃
לקח נתן	ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל
קום אסר	בית הסהר מקום אשר אסורי
	המלך אסורים ויהי שם בבית
נטה	הסהר׃ ויהי יהוה את יוסף ויט
נתן חנן שור	אליו חסד ויתן חנו בעיני שר
	בית הסהר׃ ויתן שר בית הסהר
	ביד יוסף את כל האסירם אשר
עשה	בבית הסהר ואת כל אשר עשים
	שם הוא היה עשה׃ אין שר בית
מאם	הסהר ראה את כל מאומה בידו
	באשר יהוה אתו ואשר הוא
צלח	עשה יהוה מצליח׃

Trāsla.B.Hiero.

&ait ad eos. En intro
duxit
virū hebreū vt illude-
ret nobis. Ingressus est
ad me: vt coiret mecū.
Cūq; ego succlamasse
& audisset
vocem meam: reliquit
pallium qd tenebam:
& fugit foras. In argu-
mētū ergo fidei retentū
palliū ostēdit marito re
uertenti domum:
& ait.
Ingressus est ad me
seruus hebreus
quem adduxisti: vt il
luderet mihi. Cumq;
audisset me clamare: re
liquit palliū
quod tenebam: & fugit
foras. His auditis
dñs & nimiū credulus
verbis cōiugis
iratus est valde:
tradiditq; Ioseph in
carcerem, vbi vincti
regis custodiebantur:
& erat ibi
clausus. Fuit āt dñs cū
Ioseph: &
misertus ē illius: & dedit
ei grām in cōspectu pri
cipis carceris. Qui tra
didit
i manu illius vniuersos
vinctos qui
in custodia tenebātur:
& quicqd fiebat
sub ipso erat: nec
nouerat aliquid cūctis
ei creditis.
Dominus enī erat cū
illo: & omnia
opera eius dirigebat:

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina

et ait illis: dicēs: videte: introduxit nob
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα, ἴδετε· εἰσήγαγεν ἡμῖν
seruū hebreū illudere nob. intrauit ad me: di-
παῖδα ἑβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν. εἰσῆλθε πρός με, λέ-
cēs: dormiā tecū. et clamaui voce ma-
γων, κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγά-
gna. cū āt audiret ipse: q; exaltaui vocē meā:
λῃ. ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν, ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου,
et clamaui: relinquēs vestimēta sua apd
καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐ-
me: fugit: et egress⁹ ē foras. et relinqt
μοί, ἔφυγεν, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. καὶ καταλιμπάνει τὰ
vestimēta apd se: donec venit dñs in domū
ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ, ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον
suā. et locuta ē ei fm v̄ba hec:
αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα,
dicēs: igress⁹ ē ad me seru⁹ hebre⁹: quē itrodu
λέγουσα, εἰσῆλθε πρός με ὁ παῖς ὁ ἑβραῖος, ὃν εἰσήγα
xisti ad nos illudere mihi. et dixit: dormiā
γες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξαί μοι. καὶ εἶπε, κοιμηθήσομαι
tecū. vt āt audiuit: q̄ exaltaui vocē meā:
μετὰ σοῦ. ὡς δὲ ἤκουσεν, ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου,
et clamaui: relinqns vestimēta sua apd
καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐ-
me: fugit: et egress⁹ ē. factū ē āt vt audiuit do-
μοί, ἔφυγεν, καὶ ἐξῆλθεν. ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύ-
min⁹ eius v̄ba vxoris sue: q̄cūq; locu-
ριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλά
ta ē ad eū: dicēs: sic fecit mihi seru⁹
λησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, οὕτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς
tu⁹. et irat⁹ ē ira. et accipiēs dñs ioseph: inie
σου. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. καὶ λαβὼν ὁ κύριος ἰωσὴφ, ἐνέ
cit eū in munitionē: et in locū: in quo
βαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, καὶ εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ
vincti regis detinētur illic in mu
οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυ
nitione. et fuit dñs cū ioseph: & effudit ei
ρώματι. καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσὴφ, καὶ κατέχεεν αὐτοῦ
miaz: & dedit ei gr̄az corā pricipe car
ἔλεος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσ-
ceris. et dedit pricepis carceris carce
μοφύλακος. καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμω-
rem p manū ioseph: et oēs addu-
τήριον διὰ χειρὸς ἰωσὴφ, καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμέ
ctos in carcere: et oia q̄cūq; faciūt il-
νους ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐ-
lic: ipse erat faciēs. nō erat pricepis carceris ex
κεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν. οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσ
carcere sciēs pp̄t ipsū nihil. oia eñ erāt p
μωτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν οὐδέν. πάντα γὰρ ἦν διὰ
manū ioseph: eo q̄ dñs cū illo erat. et q̄cūq;
χειρὸς ἰωσὴφ, διὰ τὸ τὸν κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι. καὶ ὅσα αὐ
ipse faciebat: dñs p̄sperabat in manib⁹ eius.
τὸς ἐποίει, κύριος εὐώδου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Ca.40

Pritiua chal. / Transla. Chal.

Pritiua chal.	Transla. Chal.
אמר חזא אתא	et ait eis: dicens. Videte: adduxit nobis virū hebreū vt illuderet nob. Ingressus ē ad me vt cubaret mecū
עול שכב קרא	et clamaui voce magna. Et factū est cū audiret q; ele-uarez vocē meā & clamarē: reliqt vestimēta sua apud
קול רבה רום	me: & fugit & egressus est foras. Et retinuit vestimen-tū eius apud se: donec veniret dñs eius in domū suā.
נח עול רבב	Et locuta est cū eo verba hec: dicēs. Ingressus est ad me seruus hebreus quē adduxisti nobis: vt illuderet
אמר עול אתא	mihi. Et factū est cuz eleuarē vocē meā & clamarē: re liquit vestimenta sua apud me: & fugit foras. Et factū
רום קול קרא	est cū audiret dñs ei⁹ verba vxoris sue q̄ locuta est ad eum: dicēs. Sicut verba hec fecit mihi seruus tuus.
רבב אית אמר	Et iratus est furor eius: tulitq; dñs ioseph eum & tra didit eū in domū carceris vbi vincti regis erāt. Erat- q; ibi in domo carceris. Et fuit verbū dñi in auxiliū ioseph: & fecit cuz eo misericordiā: & dedit illi gratiā corām principe carceris. Et tradidit princeps carce-ris in manu ioseph omes vinctos qui erant in domo
עבד חזא	carceris. et omnia que fiebant ibi: ipse faciebat. Nul lum delictū videbat princeps carceris in manu eius:
צלח	eo q; verbum domini erat in auxilium eius. Et quod ipse faciebat: dñs dirigebat. Co.40.

Interp.chal.

ואמרת להון למימר חזו איתי לנא גבר עבראה לחיכא בנא על לותי למשכב עמי
וקרית בקלא רבא׃ והוה כד שמע ארי ארימית קלי וקרית ושבקיה ללבושיה לותי
וערק ונפק לשוקא׃ ואנחת ללבושיה לותה עד עיל רבוניה לביתיה׃ ומלילת עמיה
כפתגמיא האילין למימר על לותי עבדא עבראה דאיתיתא לנא לחיכא בי׃ והוה
כד ארימית קלי וקרית ושבקיה ללבושיה לותי ועריק לשוקא׃ והוה כד שמע רבוניה
ית פתגמי איתתיה דמלילת עמיה למימר כפתגמיא האילין עבד לי עבדך ותקיף
רוגזיה׃ ודבר רבוניה דיוסף יתיה ויהביה לבית אסירי אתר דאסירי מלכא תמן
אסירין והוה תמן בבית אסירי׃ והוה מימרא דיי בסעדיה דיוסף ונגד ליה חיסדא
ויהביה לרחמין קדם רב בית אסירי׃ ויהב רב בית אסירי בידא דיוסף ית כל אסיריא
די בבית אסירי וית כל דעבדין תמן הוא הוה מתעבד׃ לית רב בית אסירי חזי ית
כל סרחן בידיה בדמימרא דיי בסעדיה ודהוא עביד יי מצלח׃ Ca.xl.

Factū ē āt post verba hec: pecca-
Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἥμαρ-
A uit pīceps pīcernaꝝ regis egypti: et
τεν ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ ὁ
pīceps pistorū dño suo regi egy
ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ αἰγύ-
pti. et iratus ē pharao sup duobus eunu-
πτου. καὶ ὠργίσθη φαραὼ ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνού-
chis suis: sup pīcipe pīcernaꝝ ꝛ sup pīci
χοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ καὶ ἐπὶ ἀρχι-
pe pistoꝝ. ꝛ posuit eos in custodia in
σιτοποιῷ. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ εἰς
carcere: in locū: vbi ioseph iace-
τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸν τόπον, οὗ ἰωσὴφ ἀπέ-
bat ibi. et cōmēdauit pīceps carceris
κειτο ἐκεῖ. καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ
ioseph ipsos. et astitit eis. fuerūt āt di
ἰωσὴφ αὐτούς. καὶ παρέστη αὐτοῖς. ἦσαν δὲ ἡ-
es in carcere: et viderūt ambo sōni-
μέρας ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνι-
um in vna nocte vnū. quoꝝ visiōes insōnij eoꝝ
ον ἐν μιᾷ νυκτὶ ἕν. ὧν αἱ ὁράσεις τοῦ ἐνυπνίου αὐ-
pincerna et pistor erāt regi
τῶν. ὁ οἰνοχόος καὶ ὁ σιτοποιὸς ἦσαν τῷ βασιλεῖ
egypti existētes in carcere. intrauit āt
αἰγύπτου ὄντες ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. εἰσῆλθε δὲ
ad eos ioseph mane: et vidit eos: et
πρὸς αὐτοὺς ἰωσὴφ πρωΐ, καὶ εἶδεν αὐτούς, καὶ
erāt cōturbati. et interrogauit eunuchos
B ἦσαν τεταραγμένοι. καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους
pharaōis: q erāt cū eo: dicēs: q̄re
φαραώ, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, λέγων, τί ὅτι τὰ
facies vr̄e tristes hodie. illi āt dixerūt:
πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον. οἱ δὲ εἶπαν,
sōniū vidim⁹: et coniectās illō: nō est.
ἐνύπνιον εἴδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων αὐτό, οὐκ ἔστιν.
dixit āt eis ioseph: nō p deū mani-
εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰωσήφ, οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ δια-
festatio eius est? narrate ergo mihi. et nar
σάφησις αὐτοῦ ἐστί; διηγήσασθε οὖν μοι. καὶ διη-
rauit pīceps pīcernaꝝ sōniū suū io
γήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ ἰω-
seph. et ait illi sic: in sōnio meo
σήφ. καὶ εἶπεν αὐτῷ οὕτως, ἐν τῷ ὕπνῳ μου
erat vitis corā me: in āt vite tres
ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου, ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς
ppagines: et ipsa virescēs pducebat ger
πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχυῖα βλα-
C mina maturos racemos vue: et ca-
στοὺς πεπείρους βότρυας σταφυλῆς, καὶ τὸ ποτή-
lix pharaōis in manu mea: et accepi
ριον φαραὼ ἐν τῇ χειρί μου, καὶ ἔλαβον τὴν
vuā:
σταφυλήν,

His itaq; ge- Ca.40.
stis accidit vt pecca
rent duo eunuchi: pīcer
na regis egypti: & pi-
stor domino suo. Iratus-
q;
contra eos pharao. nā
alter pincernis preerat:
alter pistoribus: misit
eos in carcerem princi
pis militum:
in quo erat vinctus &
ioseph.
At custos carceris tra-
didit
eos ioseph qui & mini
strabat eis.
Aliquātulū tpis fluxe-
rat: & illi in custodia te-
nebantur. Videruntq;
ambo sōniū nocte vna
iuxta īterpretationem
congruam sibi.
Ad quos cum itroisset
ioseph mane: & vidis-
set eos
tristes: sciscitatus ē eos
dicens. Cur tristior est
hodie solito facies vr̄a?
Qui responderunt: Sō
nium vidimus:
& non est qui interpre
tetur nobis. Dixitq; ad
eos ioseph. Nunquid
nō dei ē iterp̄tatio? Re-
ferte mihi qđ videritis.
Narrauit prior pposi-
tus picernarū somniū
suum. Videbam
corā me vitē in q̄ erant
tres
propagines: crescere
paulatim in gemmas: &
post flores vuas matu-
rescere: calicemq;
pharaōis in manu mea
Tuli ergo vuas

ויהי אחר הדברים האלה חטאו
משקה מלך מצרים והאפה
לאדניהם למלך מצרים: ויקצף
פרעה על שני סריסיו על שר
המשקים ועל שר האופים: ויתן
אתם במשמר בית שר הטבחים
אל בית הסהר מקום אשר יוסף
אסור שם: ויפקד שר הטבחים
את יוסף אתם וישרת אתם ויהיו
ימים במשמר: ויחלמו חלום
שניהם איש חלמו בלילה אחד
איש כפתרון חלמו המשקה
והאפה אשר למלך מצרים אשר
אסורים בבית הסהר: ויבא
אליהם יוסף בבקר וירא אתם
והנם זעפים: וישאל את סריסי
פרעה אשר אתו במשמר בית
אדניו לאמר מדוע פניכם רעים
היום: ויאמרו אליו חלום חלמנו
ופתר אין אתו ויאמר אליהם יוסף
הלוא לאלהים פתרנים ספרו נא
לי: ויספר שר המשקים את
חלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי
והנה גפן לפני: ובגפן שלשה
שריגם והוא כפרחת עלתה נצה
הבשילו אשכלתיה ענבים: וכוס
פרעה בידי ואקח את הענבים

Cap.xl.
היה שקה
קצף
שנה סרס שור
אפה נתן
שמר
קום
אסר פקד
שרת
יום שמר
שנה
אסר בוא
ראה
שאל
מדע פנה רוע
אמר
ספר
חלם
שרג עלה נוץ
בשל שכל
לקח

Transla. Chal.

והוה בתר פתגמיא האילין סרחו בית שקיא למלכא דמצרים ונחתומא לרבונהון
למלכא דמצרים: ורגיז פרעה על תרין רברבנוהי על רב שקי ועל רב נחתומי: ויהב
יתהון במטרא בית רב קטוליא לבית אסירי אתר דיוסף אסיר תמן: ומני רב קטוליא
ית יוסף עמהון ושמש יתהון והוו יומין במטרא: וחלמו חלם תרויהון גבר חלמיה
בליליא חד גבר כפושרן חלמיה שקיא ונחתומא די למלכא דמצרים דאסירין בבית
אסירי: ואתא לותהון יוסף בצפרא וחזא יתהון והא אינון נסיסין: ושאיל ית רברבי
פרעה דעמיה במטרא בית רבוניה למימר מה דין אפיכון בישין יומא דין: ואמרו
ליה חלמא חלימנא ופשר לית ליה ואמר להון יוסף הלא מן קדם יי פושרן חלמיא
אישתעו כען לי: ואישתעי רב שקי ית חלמיה ליוסף ואמר ליה בחלמי והא גופנא
קדמי: ובגופנא תלתא שבשין והיא כד אפרחת אפיקת לבלבין ואניצת נץ בשילו
אתכליהא הוו ענבין: וכסא דפרעה בידי ונסיבית ית ענביא

Interp. chal.

Et factū est post verba hec: peccauerūt pincerna regis egypti ꝛ pistor dño suo regi egypti. Et iratus est pharao cōtra duos principes suos: cōtra principē pincernarū ꝛ cōtra principē pistorum: et posuit eos ī custodia in domo magri militū in domo victoꝝ vbi ioseph erat vinctus. Et posuit princeps militū cū eis ioseph: ꝛ ministrabat eis. Et fuerūt aliq̄bus diebus in custodia. Sōniauerūt aūt somniū ambo: vnusq̄sq; somniū suū in nocte vna: singuli iuxta interp̄tationē somnij sui: pincerna videlicet ꝛ pistor regis egypti qui vincti erant in domo carceris. Venitq; ad eos ioseph mane: ꝛ vidit eos: ꝛ ecce erāt tristes. Et interrogauit p̄ncipes pharaonis q̄ secū erant in custodia in domo dñi sui: dicēs. Quare facies vr̄e tristes sunt hodie. Et dixerūt ei. somniū sōniauim⁹: ꝛ nō est q̄ interp̄tetur illud. Dixitq; eis ioseph: vtiq; a facie dei ē interpretatio somnij: narrate obsecro mihi. Narrauitq; princeps pincernaꝝ somniū suū ioseph. ꝛ dixit ei. In sōnio meo ecce vitis erat corā me: ꝛ in vite erant tres palmites: ꝛ erat quasi florēs ꝛ producebat gēmas: et post flores maturabāt vue in botris suis. ꝛ calix pharaonis erat in manu mea: ꝛ tollebam vuas:

Primitiua chal.
שקה רבב
רבב שקה
נטר סנה
הוה תרי
נטר רבה אמר
שעל שקה פרח
גפן נוץ
תכל הוה כוס

Ter.Heb.	Pritiua heb.
וָאֶשְׂחַט אֹתָם אֶל כּוֹס פַּרְעֹה	
וָאֶתֵּן אֶת הַכּוֹס עַל כַּף פַּרְעֹה׃	נָתַן
וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת	
הַשָּׂרִגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד	יוֹם
שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת	נָשָׂא
רֹאשֶׁךָ וַהֲשִׁיבְךָ עַל כַּנֶּךָ וְנָתַתָּ	שׁוּב כּוּן נָתַן
כוֹס פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט	שָׁפַט
הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מַשְׁקֵהוּ׃ כִּי	הָיָה שָׁקָה
אִם זְכַרְתַּנִי אִתְּךָ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָךְ	יָטַב
וְעָשִׂיתָ נָּא עִמָּדִי חָסֶד וְהִזְכַּרְתַּנִי	עָשָׂה זָכַר
אֶל פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתַנִי מִן הַבַּיִת	יָצָא
הַזֶּה׃ כִּי גֻנֹּב גֻּנַּבְתִּי מֵאֶרֶץ	
הָעִבְרִים וְגַם פֹּה לֹא עָשִׂיתִי	מְאֹם
מְאוּמָה כִּי שָׂמוּ אֹתִי בַּבּוֹר׃ וַיַּרְא	שׂוּם רָאָה
שַׂר הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתָר וַיֹּאמֶר	שׂוּר אָמַר
אֶל יוֹסֵף אַף אֲנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה	חָלַם
שְׁלֹשָׁה סַלֵּי חֹרִי עַל רֹאשִׁי׃	חָוַר
וּבַסַּל הָעֶלְיוֹן מִכֹּל מַאֲכַל פַּרְעֹה	עָלָה אָכַל
מַעֲשֵׂה אֹפֶה וְהָעוֹף אֹכֵל אֹתָם	עָשָׂה
מִן הַסַּל מֵעַל רֹאשִׁי׃ וַיַּעַן יוֹסֵף	עָנָה
וַיֹּאמֶר זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסַּלִּים	
שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת	יוֹם
יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת רֹאשְׁךָ	נָשָׂא
מֵעָלֶיךָ וְתָלָה אוֹתְךָ עַל עֵץ וְאָכַל	
הָעוֹף אֶת בְּשָׂרְךָ מֵעָלֶיךָ׃ וַיְהִי	הָיָה
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת	שָׁלַשׁ יָלַד
פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל עֲבָדָיו	עָשָׂה שָׁתָה

Trāſla.B.Hiero.

& expressi in calicem quem tenebam: & tradidi poculū pharaoni. Rñdit ioseph: hec est interpretatio sōnii. Tres propagines: tres adhuc dies sūt: post quos recordabitur pharao ministerii tui: & restituet te in gradum pristinum: dabisq; ei calicē iuxta officium tuum: sicut ante facere cōsueueras. Tantum memento mei cū tibi bene fuerit: & facies mecum misericordiam: vt suggeras pharaoni vt educat me de isto carcere. quia furtim sublatus sum de terra hebreorum: & hic innocens in lacum missus sum. Videns pistorū magister q̄ prudēter sōniū dissoluisset: ait. Et ego vidi somniū q̄ tria canistra farine habere super caput meū: & in vno canistro qd̄ erat excelsius portare me putabā oēs cibos: q fiūt arte pistoria: auesq; comedere ex eo. Rñdit ioseph. Hec est interpretatio somnii. Tria canistra tres adhuc dies sunt: post quos auferet pharao caput tuum: ac suspendet te in cruce: & lacerabunt volucres carnes tuas. Exinde dies tertius natalicius pharaonis erat. Qui faciens grande cōuiuium pueris suis

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina

et expressi eā in calicē et dedi calicē in manū pharaōis. et dixit ei ioseph: hoc cōiectatio eius. tres p̄pagines: tres dies sūt: adhuc tres dies: et recordabit pharao p̄ncipat⁹ tui: et restituet te ad p̄ncipatū pincernatus tui: et dabis calicē pharaōis in manū eius sm̄ p̄ncipatū tuū priorē: sicut eras vinū fūdēs. sed memēto mei p̄ temetipsū: q̄ñ bñ tibi fuerit: et facies mecū misericordiā. et recordat⁹ de me ad pharaonē: et educes me de carcere isto. q2 furto surrept⁹ sū de t̄ra hebreo℞: et hic nō feci nihil: s3 inieceruñt me in domū lacus huius. et vidit p̄inceps pistorū: q̄ recte cōiectauit: et ait ioseph: et ego vidi sōniū. putabā tria canistra farinaꝝ tollere sup̄ caput meū: in āt canistro superiore ab oībus generib⁹: que comedit pharao opere pistorio: et aues celi comederūt illa a canistro capitis mei. rñdens āt ioseph: ait illi: hec cōiectatio eius: tria cāistra tres dies sunt: adhuc trib⁹ dieb⁹: et auferet pharao caput tuū a te: et suspēdet te in ligno: et comedēt aues celi carnes tuas a te. factū ē āt in die tertia: natiuitatis dies erat pharaōis: et faciebat cōuiuiū oībus seruis suis:

καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον, καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα φαραώ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰωσήφ, τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. οἱ τρεῖς πυθμένες, τρεῖς ἡμέραι εἰσίν, ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθήσεται φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον φαραὼ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχήν σου τὴν προτέραν, ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν. ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ σοι γένηται, καὶ ποιήσεις μετ᾿ ἐμοῦ ἔλεος. καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ πρὸς φαραώ, καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου. ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς ἑβραίων, καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ᾿ ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦτον. καὶ ἴδεν ὁ ἀρχισιτοποιός, ὅτι ὀρθῶς συνέκρινε, καὶ εἶπε τῷ ἰωσήφ, κἀγὼ ἴδον ἐνύπνιον. ᾤμην τρία κανᾶ χονδριτῶν αἴρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, ἐν δὲ κανῷ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν, ὧν ὁ φαραὼ ἐσθίει ἔργῳ σιτοποιοῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς κεφαλῆς μου. ἀποκριθεὶς δὲ ἰωσήφ, εἶπεν αὐτῷ, αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, τὰ τρία κανᾶ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν, ἔτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀφελεῖται φαραὼ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγονται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ. ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἡμέρα γενέσεως ἦν φαραώ, καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ,

Pritiua chal. — **Transla.Chal.**

et exprimebā eas in calice pharaonis: & ponebam calicem in manu pharaonis. Dixitq; ei ioseph: hec est interp̄tatio eius. tres palmites: tres dies sunt. In fine trium dierū recordabitur tui pharao: & reducet te ad ministeriū tuū: & pones calicem pharaonis in manu eius: sicut ante cōsueueras q̄ñ eras pincerna eius. Sed memēto mei tecū: cū bene fuerit tibi. Et facies obsecro mecū miam: & recordaberis mei apud pharaonem: & educes me de hoc carcere. Quoniā furto sublatus sum de terra hebreo℞: & hic quoq; nihil feci vt ponerent me in carcerē. Et vidit princeps pistorum q̄ recte interpretatus esset. Et dixit ad ioseph. Ego quoq; videbā in sōnio meo: & ecce tria canistra plena pane principali erant sup̄ caput meū. Et in canistro superiori erat de omni cibo pharaonis qui fit arte pistoria: & aues comedebant ea que erant in canistro super capite meo. Responditq; ioseph: et ait. Hec est interp̄tatio ei⁹. Tria canistra: tres dies sunt. in fine trium dierum auferet pharao caput tuū a te: et suspendet te in patibulo: & comedent aues carnes tuas a te. Et factum est in die tertio: die natiuitatis pharaonis: fecit conuiuium omnibus seruis suis:

דְּכַר
תּוּב נְתַן הֲוָה
שְׁקָה יְטַב עֲבַד
טוּב נְפַק גְּנַב
שְׁוָה
חֲוַר רֵאשׁ עֲלָה
אֲכַל עֲלָה תּוּב
עֲדָה
רֵאשׁ צְלַב אֲכַל
יְלַד שְׁתָה

Interp̄.chal.

וְעָצְרִית יָתְהוֹן עַל כַּסָּא דְּפַרְעֹה וִיהָבִית יָת כַּסָּא עַל יְדָא דְפַרְעֹה׃ וַאֲמַר לֵיהּ יוֹסֵף
דֵּין פּוּשְׁרָנֵיהּ תְּלָתָא שִׁבְשִׁין תְּלָתָא יוֹמִין אִינּוּן׃ בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין יִדְכְּרִנָּךְ פַּרְעֹה
וִיתִיבִנָּךְ עַל שִׁמּוּשָׁךְ וְתִתֵּן כַּסָּא דְפַרְעֹה בִּידֵיהּ כְּהִלְכְתָא קַדְמָאָה דַּהֲוֵיתָא מַשְׁקֵי
לֵיהּ׃ אֱלָהֵין תִּדְכְּרִנַּנִי עִמָּךְ כַּד יוֹטַב לָךְ וְתַעְבֵּיד כְּעַן עִמִּי טִיבוּ וְתִדְכְּרִנַּנִי לְוָת
פַּרְעֹה וְתַפְּקִנַּנִי מִן בֵּית אֲסִירֵי הָדֵין׃ אֲרֵי מִגְנַב אִתְגְּנֵבִית מֵאַרְעָא עִבְרָאֵי וְאַף הָכָא
לָא עֲבָדִית מִדַּעַם אֲרֵי שַׁוִּיאוּ יָתִי בְּבֵית אֲסִירֵי׃ וַחֲזָא רַב נַחְתּוֹמֵי אֲרֵי יָאוּת פְּשַׁר
וַאֲמַר לְיוֹסֵף אַף אֲנָא בְּחֶלְמִי וְהָא תְּלָתָא סַלִּין דְּחִוָּרוּ עַל רֵישִׁי׃ וּבְסַלָּא עִלָּאָה מִכֹּל
מֵיכְלָא דְפַרְעֹה עוֹבַד נַחְתּוֹם וְעוֹפָא אָכֵיל יָתְהוֹן מִן סַלָּא מֵעִלָּוֵי רֵישִׁי׃ וַאֲתֵיב יוֹסֵף
וַאֲמַר דֵּין פּוּשְׁרָנֵיהּ תְּלָתָא סַלִּין תְּלָתָא יוֹמִין אִינּוּן׃ בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין יַעְדֵּי פַרְעֹה
יָת רֵישָׁךְ מִינָּךְ וְיִצְלוֹב יָתָךְ עַל צְלִיבָא וְיֵיכוֹל עוֹפָא יָת בִּשְׂרָךְ מִינָּךְ׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה יוֹם בֵּית וַלָּדָא דְפַרְעֹה וַעֲבַד מִשְׁתְּיָא לְכָל עַבְדוֹהִי׃

et recordat⁹ē pncipis pincernarũ:t pncipat⁹
καὶ ἐμνήσθη τοῦ ἀρχιοινοχόου, καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ
pncipis pistor⁹ in medio seruorũ suor⁹. et
ἀρχισιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ. καὶ
restituit pncipē pincernas⁹ in pncipatũ su-
ἀπεκατέστησεν τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐ-
um:et dedit calicem in manũ pharaõis.
τοῦ, καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα φαραώ-
at pncipē pistor⁹ suspẽdit: sicut coniectauit eis
νει δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν, καθὰ συνέκρινεν αὐ-
ioseph. et non recordat⁹ē pncepo pincernas⁹
τοῖς ἰωσήφ. καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ
ioseph: sed oblit⁹ē eius.
ἰωσήφ, ἀλλ' ἐπελάθετο αὐτοῦ. Ca. 41.

Factũ ē ãt post duos ãnos dierũ: pharao vi-
Ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, φαραὼ εἶ-
dit somniũ. existimabat stare sup flumen:
δεν ἐνύπνιον. ἦστο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ,
et ecce ãscl ex flumine ascẽdebãt sep
καὶ ἰδοὺ ὡς περ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑ-
tẽ boues:pulchre facie: et electe
πτὰ βόες, καλαὶ τῷ εἴδει, καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς
carnib⁹: et pascebãtur in achi. aliæ ãt boues
σαρξίν, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχι. ἄλλαι δὲ βόες
septẽ ascẽdebãt post ipas de flumine: tur-
ἑπτὰ ἀνέβαινον μετ' αὐτὰς ἐκ τοῦ ποταμοῦ, ἀσ-
pes facie: et gracileo carnib⁹: et pas
χημαι τῷ εἴδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξίν, καὶ ἐ-
cebãtur apũ boues: apũ labiũ
νέμοντο παρὰ ταὺς βόας, παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ
fluminis. et deuorarũt septẽ boues turpes
ποταμοῦ. καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ ἀσχημαὶ
et gracileo carnib⁹: septẽ boues pul
καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξίν, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς κα-
chras facie et electas. excitat⁹ē ãt pha
λὰς τῷ εἴδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς. ἐγέρθη δὲ φα-
rao: et sõniauit sẽdo. et ecce septẽ
ραώ, καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον. καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ
spice ascẽdebãt in ppagine vna electe et
στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ ἐκλεκτοὶ καὶ
pulchre: et ecce septẽ spice tenues ꝛ auẽto
καλοί, καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνε-
corrupte oriebãtur post eas: et deuorabãt
μόφθορα ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς, καὶ κατέπιον
septẽ spice tenues et auẽto corrupte:
οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθορες, τοὺς
septẽ spicas electas et plenas.
ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις.
excitat⁹ē ãt pharao: et erat sõnio. factũ ē ãt
ἐγέρθη δὲ φαραώ, καὶ ἦν ἐνύπνιον. ἐθάμβετο δὲ
mane: et conturbata ē anima eius. et mit
πρωΐ, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. καὶ ἀ-
tens: vocauit
ποστείλας, ἐκάλεσε

Transla.Chal.

recordatus est iter epu
las magistri pincerna-
rum & pistorum princi
pis: ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
restituitq; alterum ꝛꝛꝛꝛ
in locũ suũ vt porrige-
ret ei pocultũ:alterũ iussit
pendit in patibulo:vt cõ
iectoris veritas probare
tur. Et tñ succedẽtibus
ꝓsperis:ꝓpositus picer
narũ oblitus ē iterꝓtis
sui. Cap̃.41.
Post duos annos ꝛ
vidit pharao somniũ.
Putabat se stare ꝛꝛꝛꝛꝛ
super fluuiũ: de quo
ꝛꝛꝛꝛꝛꝛ ꝛꝛꝛ ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
ascendebãt septem bo
ues pulchre ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
& crasse nimis:& pasce
bantur in locis palustri-
bus. Alie quoq; septẽ
ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
emergebant de flumi-
ne fede ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
confecteq; macie: & pa
scebantur ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
in ipsa amnis ripa i lo-
cis virentibus: ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
deuorauerũtq; eas qua
rũ mira species & habi-
tudo corporum erat. ꝛꝛ
ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
Expergefactus ꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
pharao rursum dormi
uit: & vidit alterũ sõniũ
Septem spice pullula
bant in culmo ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
vno plene atq; formo-
se:alie quoq; ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
totidem spice tenues:
& percusse ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
vredine oriebãtur: de-
uorantes omnem prio-
rum pulchritudinem. ꝛꝛ
ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ
Euigilãs pharao post
quietem :& facto ꝛꝛꝛ
mane pauore perterri-
tus: misit ꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛꝛ

וַיְסַפֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר אֵלָיו בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה גֶפֶן לְפָנָי׃
וּבַגֶּפֶן שְׁלֹשָׁה שָׂרִגִים וְהִיא כְּפֹרַחַת עָלְתָה נִצָּתָהּ הִבְשִׁילוּ אַשְׁכְּלֹתֶיהָ עֲנָבִים׃
וְכוֹס פַּרְעֹה בְּיָדִי וָאֶקַּח אֶת הָעֲנָבִים וָאֶסְחַט אֹתָם אֶל כּוֹס פַּרְעֹה וָאֶתֵּן אֶת הַכּוֹס עַל כַּף פַּרְעֹה׃
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֵלָיו זֹאת פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַשָּׂרִגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃
עוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת רֹאשֶׁךָ וְהֵשִׁיבְךָ עַל כַּנֶּךָ וְנָתַתָּה כוֹס פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מַשְׁקֵהוּ׃
כִּי אִם זְכַרְתַּנִי אִתְּךָ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָךְ וְעָשִׂיתָ נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתַּנִי אֶל פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתַנִי מִן הַבַּיִת הַזֶּה׃
כִּי גָנֹב גֻּנֵּבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם פֹּה לֹא עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי שָׂמוּ אֹתִי בַּבּוֹר׃
וַיַּרְא שַׂר הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתַר וַיֹּאמֶר אֶל יוֹסֵף גַּם אָנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סַלֵּי חֹרִי עַל רֹאשִׁי׃
וּבַסַּל הָעֶלְיוֹן מִכֹּל מַאֲכַל פַּרְעֹה מַעֲשֵׂה אוֹפֶה וְהָעוֹף אֹכֵל אֹתָם מִן הַסַּל מֵעַל רֹאשִׁי׃
וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֹאת פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסַּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃
עוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְתָלָה אֹתְךָ עַל עֵץ וְאָכְלוּ הָעוֹפוֹת אֶת בְּשָׂרְךָ מֵעָלֶיךָ׃
וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל עֲבָדָיו וַיִּשָּׂא אֶת רֹאשׁ שַׂר הַמַּשְׁקִים וְאֶת רֹאשׁ שַׂר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו׃
וַיָּשֶׁב אֶת שַׂר הַמַּשְׁקִים עַל מַשְׁקֵהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל כַּף פַּרְעֹה׃
וְאֶת שַׂר הָאֹפִים תָּלָה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף׃
וְלֹא זָכַר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ׃

Cap̃.xli.

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיְאֹר׃
עמד על היאר: והנה מן היאר
עלת שבע פרות יפות מראה
ובריאת בשר ותרעינה באחו׃
והנה שבע פרות אחרות
עלות אחריהן מן היאר רעות
מראה ודקות בשר ותעמדנה
אצל הפרות על שפת היאר׃
ותאכלנה הפרות רעות המראה
ודקת הבשר את שבע הפרות
יפת המראה והבריאת ויקץ
פרעה: וישן ויחלם שנית
והנה שבע שבלים עלות בקנה
אחד בריאות וטובות: והנה
שבע שבלים דקות ושדופת
קדים צמחות אחריהן: ותבלענה
השבלים הדקות את שבע
השבלים הבריאות והמלאות
ויקץ פרעה והנה חלום: ויהי
בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא

Interp̃.chal.

et recordatus est capitio pincipis pincernarũ:t capi
tis pincipis pistoriũ in medio seruoꝝ suorũ. Et redu-
xit pincipem pincernarũ ad ministeriũ suũ: t posuit
calicẽ sup manũ pharaonis. Et pincipẽ pistoriũ sus-
spendit:sicut iterpretatꝰ est eis ioseph. Et nõ est recor
datus pincepis pincernaꝝ ioseph:sed oblitus est eiꝰ.
Et factũ est post duos annos:t pharao Ca.41.
somniauit:t ecce stabat super fluniẽ. Et ecce de
flumine ascendebant septẽ boues pulchræ visu t pin-
gues carnibus:t pascebantur in prato. Et ecce septẽ
boues aliæ ascendebãt post eas de flumine deformes
aspectu t macilente carnibus:t stabãt contra boues
in ripa fluminis. Comedebantq; boues deformes vi
su t macilente carnibus:septẽ aliæs boues pulchras
visu t pingues:t expergefactus est pharao. Et obdor
miuit:t somniauit iterũ. Et ecce septẽ spice pullula-
bãt in culmo vno pingues t optime. Et ecce septẽ spice
cõcussæ t percussæ vredine oriebãtur post eas: t devo
rabant spice concussæ septem spicas pingues t ple-
nas. Et expergefactus est pharao: t ecce somnium.
Et facto mane conturbatus est spiritus eius: t misit:

Tex. Heb.

את כל חרטמי מצרים ואת כל
חכמיה ויספר פרעה להם את — ספר
חלמו ואין פותר אותם לפרעה: — פתר
וידבר שר המשקים את פרעה — דבר
לאמר את חטאי אני מזכיר — זכר
היום: פרעה קצף על עבדיו
ויתן אתי במשמר בית שר — נתן שמר
הטבחים אתי ואת שר האפים: — אפה חלם
ונחלמה חלום בלילה אחד אני
והוא איש כפתרון חלמו חלמנו:
ושם אתנו נער עברי עבד לשר
הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את
חלמתינו איש כחלמו פתר: ויהי
כאשר פתר לנו כן היה אתי
השיב על כני ואתו תלה: וישלח — שוב כון
פרעה ויקרא את יוסף ויריצהו — רוץ
מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו — גלח חלף
ויבא אל פרעה: ויאמר פרעה — בוא
אל יוסף חלום חלמתי ופתר אין
אתו ואני שמעתי עליך לאמר
תשמע חלום לפתר אתו: ויען — שמע ענה
יוסף את פרעה לאמר בלעדי
אלהים יענה את שלום פרעה: — שלם
וידבר פרעה אל יוסף בחלמי — דבר
הנני עמד על שפת היאר: והנה — שפה
מן היאר עלת שבע פרות בריאות — עלה ברא
בשר ויפת תאר ותרעינה — יפה רעה

Trāsla. B. Hiero.

ad omnes coniectores egypti cunctosque sapientes: & accersitis narrauit sōniū: nec erat qui interp̄taretur. Tūc demū reminiscens magister pincernarū ait. Confiteor peccatū meum. Iratus rex seruis suis me & magistrū pistorū retrudi iussit in carcerem principis militum: vbi vna nocte vterque vidimus somnium presagium futurorum. Erat ibi puer hebreus eiusdem ducis militū famulus: cui narrantes somnia: audiuimus quicquid postea rei probauit euentus. Ego enim redditus sum officio meo: & ille suspēsus est in cruce. Protinus ad regis imperium eductum de carcere ioseph totonderunt: ac veste mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Vidi somnia: nec est qui edisserat: que audiui te sapientissime conijcere. Respondit ioseph. Absque me deus respondebit prospera pharaoni. Narrauit ergo pharao quod viderat. Putabā me stare super ripā fluminis: & septem boues de amne conscendere pulchras nimis & obesis carnibus: que

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

oēs expositores egypti: et oēs
πάντας τοὺς ἐξηγητὰς αἰγύπτου, καὶ πάντας
sapientes eius: et narrauit eis pharao sōniū suū: et nō erat indicans
τοὺς σοφοὺς αὐτῆς, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς φαραὼ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων
illud pharaoni. et locutus ē princeps pincernar̄
αὐτὸ τῷ φαραώ. καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος
ad pharaonē: dicēs: petm̄ meū recordor
πρὸς φαραώ, λέγων, τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμιμνήσκω
hodie: pharao irat⁹ fuit seruis suis:
σήμερον, φαραὼ ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ,
τ posuit nos in custodia: in domo principis coquor̄: me q̄ et principē pistorū. τ
καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν. καὶ
vidimus sōniū in nocte vna ego q̄ et ipse:
εἴδομεν ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ ἐγώ τε καὶ αὐτός,
vnusquisq̄ sm̄ suū sōniū vidim⁹. erat aūt ibi nobiscū iuuenis seru⁹ hebre⁹ principis
ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἐνύπνιον εἴδομεν. ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς ἑβραῖος τοῦ ἀρχιμα-
coquor̄: et narrauimus ei: et cōiectauit nobis.
γείρου, καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν.
factū ē aūt: sicut cōiectauit nobis: sic et accidit: me q̄ restitui ad principatū meū: illū aūt suspēdi.
ἐγενήθη δὲ, καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτως καὶ συνέβη, ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν μου, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι.
mittēs aūt pharao: vocauit ioseph. et eduxerūt eū et
ἀποστείλας δὲ φαραώ, ἐκάλεσε τὸν ἰωσήφ. καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκ
munitione: et totōderūt eū: et mutauerūt vestimētū eius. et venit ad pharaonē. dixit aūt pharao
τοῦ ὀχυρώματος, καὶ ἐξύρησαν αὐτόν, καὶ ἤλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ. καὶ ἦλθε πρὸς φαραώ. εἶπε δὲ φαραὼ
ioseph: sōniū vidi: et cōiectās nō ē illō. ego aūt audiui de te dicētes: audiētē te somnia: cōiectare ea.
τῷ ἰωσήφ, ἐνύπνιον ἑώρακα, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων, ἀκούσαντά σε ἐνύπνια, συγκρῖναι αὐτά.
respōdēs aūt ioseph: dixit pharaōi: sine deo nō respōdebit salutare pharaoni.
ἀποκριθεὶς δὲ ἰωσήφ, εἶπε τῷ φαραώ, ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον φαραώ.
locut⁹ ē aūt pharao ioseph: dicēs: in sōnio meo putabā stare iuxta labiū fluminis:
ἐλάλησε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ, λέγων, ἐν τῷ ὕπνῳ μου ᾤμην ἑστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ,
et q̄si ex flumine ascēdebāt septē boues electe carnib⁹: et pulchre facie: τ pascebātur
καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξίν, καὶ καλαὶ τῷ εἴδει, καὶ ἐνέμοντο

Transla. Chal.

et vocauit oēs magistros egypti τ oēs sapiētes ei⁹: et narrauit eis pharao sōniū suū: τ nō erat q̄ interp̄taret illō pharaoni. Et locut⁹ est princeps pincernar̄ pharaoni: dicēs. Pctī mei ego recordor hodie. Pharao irat⁹ est ɔtra suos suos: τ posuit me in custodia dom⁹ principis militū: principē quoq̄ pistor̄ mecū posuit. Et somniauim⁹ ego τ ille in vna nocte sōniū: vnusquisq̄ iuxta interp̄tationē somnij sui somniauimus. Eratq̄ ibi nobiscū puer hebre⁹ suus principis militū: τ narrauimus ei somnia: τ interp̄tat⁹ est nobis: iuxta interp̄tationē vniuscuiusq̄ somnij iterp̄tatus ē. Et factū est sicut interp̄tatus est nobis: ita fuit. me reduxit ad ministeriū meū: ipsū aūt suspēdit. τ misit pharao τ vocauit ioseph τ fecerūt eū festinanter exire de carcere: et attonsus ē: τ mutauit vestimēta sua: τ ingressus ē ad pharaonē. Dixitq̄ pharao ad ioseph. Sōniū somniaui τ nō ē q̄ iterp̄tet illō: τ ego audiui d̄ te dicētes: q̄ audis sōniū τ iterp̄taris illō. Rn̄ditq̄ ioseph pharaōi dicēs. Nō ex sapia mea s̄z a facie dn̄i rn̄debit pax pharaoni. Locutusq̄ ē pharao cū ioseph: dicēs. In sōnio meo ecce ego stabā sup ripā fluminis: τ ecce de flumine ascendebant septē boues pulchre τ pingues carne et formose aspectu: τ pascebantur

Primitiua chal.

שגה — שכח דכר — נטר — שעה — כמו תוב — רהט שנה כסה — עול אמר — פשר תוב אמר — תוב קום — חזא רעה

Interp. chal.

לכל חרשי מצראי ולכל חכימהא ואשתעי פרעה להון ית חלמיה ולית דפשר יתהון
לפרעה: ומליל רב שקי עם פרעה למימר ית סורחני אנא מדכר יומא דין: פרעה
רגיז על עבדוהי ויהב יתי במטרת בית רב קטוליא יתי וית רב נחתומי: וחלמנא חלמא
בליליא חד אנא והוא גבר כפשרן חלמיה חלמנא: ותמן עמנא עולם עבראה עבדא
לרב קטוליא ואשתעינא ליה ופשר לנא ית חלמנא גבר כפושרן חלמיה פשר:
והוה כמא דפשר לנא כן הוה יתי אתיב על שמושי ויתיה צלב: ושלח פרעה וקרא
ית יוסף ואריהטוהי מבית אסירי וספר ושני כסותיה ועל לות פרעה: ואמר
פרעה ליוסף חלמא חלמית ופשר לית ליה ואנא שמעית עלך למימר דאת שמע
חלמא ופשר יתיה: ואתיב יוסף ית פרעה למימר בר מן חכמתי אילהין מן קדם
יי' איתותב ית שלמא דפרעה: ומליל פרעה עם יוסף בחלמי הא אנא קאים על כיף
נהרא: והא מן נהרא סלקן שבע תורן פטימן בשר ושפירן למחזי ורען

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

in achi. et ecce septẽ boues alie ascẽdebãt post
ἐν τῷ ἄχει. καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀναβαῖνον ὀπί-
eas et flumine: male et deformes
σω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ
aspectu:et graciles carnib⁹:ñ̃les nõ vidi ta-
εἴδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξίν, ὅπως οὐκ εἶδον τοι-
les in oi terra egypti turpiores. et deuo
αύτας ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου αἰσχροτέρας. καὶ κα-
rauerũt septẽ boues graciles et turpes se-
τέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ καὶ αἰσχραὶ τὰς ἑ-
ptẽ boues ꝓmas pulchras et ele-
πτὰ βόας τὰς πρώτας τὰς καλὰς καὶ τὰς ἐκλε-
ctas: et igresse sũt in vẽtres eaꝝ. et nõ
κτάς, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. καὶ οὐ
manifeste fuerũt: ꝙ ingresse sũt i vẽtres
ἐδήλοι ἐγένοντο, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας
earũ. et aspect⁹ eaꝝ deformes: sicut et
αὐτῶν. καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχραί, καθάπερ καὶ
ꝓius. suscitatus sũt: dormiui. et vidi rur
τὸ πρωΐ. ἐξηγέρθην δέ, ἐκοιμήθην. καὶ εἶδον πά-
sus in sõno meo: et ẽcẽ septẽ spice ascẽ
λιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀ-
debãt in ꝓpagine vna plene et pulchre: alie
ναβαίνουσιν ἐν σωλήνι ἑνὶ πλήρεις καὶ καλοί, ἄλ-
ãt septẽ spice tenues et a vẽto corrupte pul
λοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπταὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύ
lulabãt: vicine eaꝝ: ꝛ deuorauerũt septẽ spi-
σαντο, ἐχόμενοι αὐτῶν, καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στά-
ce tenues et a vẽto corrupte septẽ spicas
χυες οἱ λεπταὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας
pulchras et plenas. dixi ergo expo-
τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς ἐξη-
sitoribus:et nõ fuit indicãs mihi illõ. et di
γηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι αὐτό. καὶ εἶ-
xit ioseph pharaõi: sõniũ pharaõis vnũ
πεν Ἰωσὴφ τῷ φαραώ, τὸ ἐνύπνιον φαραὼ ἓν ἐ-
est. ḡcũq; deus facit: ostẽdit pharaõi. se-
στιν. ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ὑποδείκνυσι τῷ φαραώ. αἱ ἑ-
ptẽ boues pulchre: septẽ ãni sũt. et se-
πτὰ βόες αἱ καλαί, ἑπτὰ ἔτη ἐστίν. καὶ οἱ ἑ-
ptẽ spice pulchre: septẽ ãni sũt. sõniũ
πτὰ στάχυες οἱ καλοί, ἑπτὰ ἔτη ἐστίν. τὸ ἐνύπνιον
pharaonis vnũ ẽ. et septẽ boues tenues
τοῦ φαραὼ ἓν ἐστιν. καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ
et macilente
ascendentes post eas: septẽ ãni
αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἐ-
sunt. ꝛ septẽ spice tenues et a vento
στίν. καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμό-
corrupte: septẽ ãni sũt. erunt septẽ ãni fa-
φθοροι, ἑπτὰ ἔτη ἐστίν. ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λι-
mis. at verbũ qđ dixi pharaoni: ḡcũq; de⁹
μοῦ. τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἶπα φαραώ, ὅσα ὁ θεὸς

Trãsla.B.Hiero.

cin pastu paludis bvirecta
carpebãt. ᵇ Et ecce bhas
sequebãtur galie cseptem
fboues in tantum idefor
mes⁹ & macilente:vt kñ
quam ˡ tales ooooooooooo
mterra negypti ovidérim
Que pdeuoratis & con
sũptis ooooooooooooooo
ooooooooooo oooooooooo
ooooooooooooooooooooo
ooooooooooooooooooooo
qprioribus rnullũ satu-
ritatis dedere vestigium:
sed simili macie & squal
lore torpebant. ˢ Euigi-
lans rursus sopore depsꝰ
sus tvidi ooooooooooooo
usomnium. ᵛ Septem wspi
ce xpullulabant ooooooooo
yin culmo zvno aplene bat
cpulcherrime. Alie ooo
dquoqꝫ eseptem ftenues
& ooooooooooooooooo ooo
hpcusse ivredine koriebã
tur e stipula: q̃ priorum
pulchritudinem ldeuora
uerunt. ooooooooooooo
mNarraui ooooooooooooo
ooooooooooooooooooooo
ncõiectoribus sõniũ: o&
nemo est pqui edisserat.
qRespondit rioseph. sSõ-
nium regis ooooooooooo
tvnum uest. vQuie wactu-
rus est xdeus ooooooooo
yostendit zpharaoni. aSe-
ptem bboues ooooooooo
cpulchre d& septẽ espice
fplene gseptẽ hvbertatis
ianni ksunt: leãdẽq; vim
ooooooooooooooooooooo
msomnii cõprehẽdunt.
nSeptem quoqꝫ pboues
qtenues rate macilente
sque ascenderunt tpost
eas: u& septem vspice ooo
ooooooooooooooooooo ooo
wtenues &xvẽto yvrẽte z p
cusse: aseptẽ bbanni cvẽtus-
re sũt dfamis: qui hoc or
dine complebuntur. ooo
ooooooooooooooooooooo
ooooooooooooooooo ooooo

Tex. Heb. Gen. Ca.xli. Pritiua.heb.

כַּאֲשֶׁר ׀ בַּתְּחִלָּה וָאֵיקָץ׃ וַאֵרָא ׃׃ כא
בַּחֲלֹמִי ׀ וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלֹת ׃ כב
בְּקָנֶה אֶחָד מְלֵאוֹת וְטֹבוֹת׃ וְהִנֵּה ׃׃ כג
שֶׁבַע שִׁבֳּלִים צֲנֻמוֹת דַּקּוֹת ׃׃׃׃ כד
שְׁדֻפוֹת קָדִים צְמִחוֹת אַחֲרֵיהֶם׃
וַתִּבְלַעְן הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקּוֹת אֶת ׃׃ כה
שֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הַטֹּבוֹת וָאֹמַר אֶל
הַחַרְטֻמִּים וְאֵין מַגִּיד לִי׃ וָאֹמַר ׃ כו
יוֹסֵף אֶל פַּרְעֹה חֲלוֹם פַּרְעֹה ׃׃׃ כז
אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים ׃׃ כח
עֹשֶׂה הִגִּיד לְפַרְעֹה׃ שֶׁבַע פָּרֹת ׃׃ כט
הַטֹּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה ׀ וְשֶׁבַע ׃׃ ל
הַשִּׁבֳּלִים הַטֹּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה ׀
חֲלוֹם אֶחָד הוּא׃ וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת ׃ לא
הָרַקּוֹת וְהָרָעוֹת הָעֹלֹת אַחֲרֵיהֶן ׃׃׃
שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה ׀ וְשֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים לב
הָרֵקוֹת שְׁדֻפוֹת הַקָּדִים ׀ יִהְיוּ ׃׃׃
שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב׃ הוּא הַדָּבָר ׀ אֲשֶׁר לג
דִּבַּרְתִּי אֶל פַּרְעֹה ׀ אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים

Pritiua.heb.

אָחָה פָּרָה
דָּלַל רוּעַ
רִיק רָאָה
אָכַל
חַלַּל רָאָה
טוֹב
דַּק
קָדִם
בָּלַע
חָלַם

Transla.Chal.

in pr:ato. Et ecce septem boues alie ascendebant post
eas macilẽte nimis ꝛ deformes aspectu: ꝛ diminute
carnibus. nõ vidi similes eis tantũ deformes in vni-
uersa terra egypti: et comedebant boues macilente
et deformes: alias septẽ boues pozes pingues: et in
gredichant in vterũ earum: et non cognoscebatur ꝙ
ingresse fuissent in vterũ earum: ꝛ aspectus eaꝝ erat
deformis sicut prius: ꝛ euigilaui. Vidiq; in somnio
meo: ꝛ ecce septem spice ascendebant in calamo vno
plene ꝛ bone. Et ecce septem spice alie inanes ꝛ te-
nues ꝛ percusse vredine oriebãtur post eas. Et deuo-
rabant septem spice inanes septem alias spicas pin-
gues ꝛ bonas. Et dixi somniũ cõiectoribus: ꝛ nullus
fuit qui indicaret mihi. Dixitq; ioseph pharaoni.
Somniũ pharaonis vnuꝫ est: quod facturus est deus
ostendit pharaoni. Septem boues bone: septẽ anni
sunt: ꝛ septem spice bone: septem anni sunt: somnium
vnum est. Septem autem boues macilente ꝛ defor-
mes: que ascendebãt post eas: septem anni sunt: ꝛ se
ptem spice tenues ꝛ percusse vredine: erunt septem
anni famis. Ipse est sermo quem locutus sum cum
pharaone: quod deus oooooooooooooooooooo

Pritiua chal.

אָחָה
חֲזָה
עוֹל יָרַע
חָזָא עוּר חָזָא
כָּנָה מָלֵא טוֹב
נוּץ לָקָה טוֹב
חָוָה אֲחַד עֲבַד
טוֹב שָׁנָה

לָקָה חָוָה שָׁנָה

Interp̃.chal.

בְּאַתְרָא׃ וְהָא שְׁבַע תּוֹרָן אָתְרְנָן סְלִיקִין בַּתְרֵיהֶן חַשִׁיכָן וּבִישָׁן לְמִחֲזֵי לַחְדָא וְסַיְּרָן
בִּשְׁר לָא חַזֵּיתִי דִּיכְוָתְהֶן בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְבִישׁוּתָא וַאֲכָלָן תּוֹרָתָא סַיְּרָתָא וּבִישָׁתָא
יָת שְׁבַע תּוֹרָתָא כַּדְמַיְּרָתָא קַדְמָיְתָא ׃ וְעָלָן לְמֵעֱהֶוֵן וְלָא אִיתְיְדַע אֲרֵי עָלָן לְמֵעֱהֶוֵן
וּמִתְחֲזֵיהוֹן בִּישׁ כְּיַד כַּדְמַיְּרָתָא ׀ וְאִתְעֲרֵית ׃ וְחֶזֵית בְּחֶלְמִי וְהָא שְׁבַע שִׁבְּלַיָּא סַלְקָן
וּכְלַעַן שִׁבְּלַיָּא לַקִּיטָא יָת שְׁבַע שִׁבְּלַיָּא טַבְתָּא ׀ וַאֲמָרִית לְחַרְטֻמַיָּא וְלֵית דְּמְתַּיִר לִי׃
וַאֲמַר יוֹסֵף לְפַרְעֹה חֶלְמָא דְּפַרְעֹה חַד הוּא ׀ יָת דַּיְיָרֵי עַתִּיד לְמַעֲבַד חַוִי לְפַרְעֹה ׃ שְׁבַע
תּוֹרָתָא ׀ שְׁבַע שְׁנִין אִינוּן וְשִׁבְעָא שִׁבְּלַיָּא טַבְתָּא שְׁבַע שְׁנִין אִינוּן חֶלְמָא חַד
הוּא ׃ וְשִׁבְעָא תּוֹרָתָא סַיְּרָתָא וּבִישָׁתָא דְּסַלְקָן בַּתְרֵיהֶן שְׁבַע שְׁנִין אִינוּן וְשִׁבְעָא שִׁבְּלַיָּא
לַקִּיטָא וּשְׁמִיקָן קְדוּם ׀ יְהוֹן שְׁבַע שְׁנֵי בַּפָנָא ׃ הוּא פִּתְגָמָא דְּמַלֵּית עִם פַּרְעֹה
יָת דַּיְיָרֵי ׃׃׃׃

Pristina heb. Ter. Heb.

עָשָׂה הֶרְאָה אֶת פַּרְעֹה רִגַּה שָׁבַע
שָׁנִים בָּאוֹת שָׁבַע גְּדוֹל בְּכָל אֶרֶץ
מִצְרָיִם וְקָמוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב
אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כָּל הַשָּׂבָע בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם וְכִלָּה הָרָעָב אֶת הָאָרֶץ
וְלֹא יִוָּדֵעַ הַשָּׂבָע בָּאָרֶץ מִפְּנֵי
הָרָעָב הַהוּא אַחֲרֵי כֵן כִּי כָבֵד הוּא
מְאֹד וְעַל הִשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל
פַּרְעֹה פַּעֲמָיִם כִּי נָכוֹן הַדָּבָר
מֵעִם הָאֱלֹהִים וּמְמַהֵר הָאֱלֹהִים
לַעֲשׂוֹתוֹ וְעַתָּה יֵרֶא פַּרְעֹה אִישׁ
נָבוֹן וְחָכָם וְיָשִׁיתֵהוּ עַל אֶרֶץ
מִצְרָיִם וַיַּעַשׂ פַּרְעֹה וְיַפְקֵד
פְּקִדִים עַל הָאָרֶץ וְחִמֵּשׁ אֶת
אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע
וְיִקְבְּצוּ אֶת כָּל אֹכֶל הַשָּׁנִים
הַטֹּבוֹת הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וְיִצְבְּרוּ בָר
תַּחַת יַד פַּרְעֹה אֹכֶל בֶּעָרִים
וְשָׁמְרוּ וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן
לָאָרֶץ לְשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר
תִּהְיֶיןָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא תִכָּרֵת
הָאָרֶץ בָּרָעָב וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי
פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי כָּל עֲבָדָיו וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה אֶל עֲבָדָיו הֲנִמְצָא כָזֶה
אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ
וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי
הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת כָּל זֹאת

Pristina chal.

חֲזֵא אַתָּא רָבַב
קוּם עֲשֵׂה שָׁצָא
יְדַע הֲוָה תָּנָה
תְּרֵי אַתָּא עָבַד
חֲזָא מָנָה עָבַד
מָנָה אָמַן זָרַז
כְּנַשׁ שָׁנָה טוֹב
אַתָּא נָצַר אָמַן
כְּרַה נָטַר הֲוָה
שָׁנָה הֲוָה שָׁצָא
שָׁכַח נָצָא יְדַע

Trãsla. B. Hiero.

Ecce septem ooooooooo
ooooooooooooooooooooo
anni venient fertilitas
tis magne in vniuersa
terra egypti: quos se
quentur septē anni alii
tante sterilitatis: vt obli
uioni tradat cūcta retro
abūdātia. Cōsūptura
est ei fames oēm terrā:
& vbertatis magnitudi
nē perditura est ooooo
inopie magnitudo. oooo
ooooooooo ooooooooooo
Quod āt vidisti scdo
ad eandē rē ptinēs fom
niū: firmitatis indiciū ē:
eo q fiat sermo ooooo
dei: & velocius ooooooo
ooooooo ooooooooooooo
impleatur. Nunc ergo
prouideat rex virum
sapiētē & industriū: & pficiat eum terre oooo
egypti: qui constituat
ooooooooo ooooooooo
ppositos p cunctas re
giones: & quintā partē
fructuū per septē anos
fertilitatis ooooooooo
qui iam nūc futuri sūt:
congreget in horrea: oo
& omne frumentum
ooooooooooooooo ooooooo
sub pharaōis ptāte cō
datur: seruetur q in vr
bibus: & preparetur fu
ture ooooooooooooo:oooo
septem annorum fami
que ooooooooooooo oooo
oppssiura est egyptum
& non consumetur ooo
terra inopia. Placuit oo
pharaoni cōsilium oo
& cunctis ministris eius.
Locutusq est ooooooo
ad eos. Num inuenire
poterimus talem ooooo
virum: qui spiritu dei
plenus sit. ooooooo:ooooo
Dixit ergo ad ioseph.
Quia ooooo:ooo:ooooo
ostendit tibi deus om
nia que locutus es. oooo

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

facit: ostdit pharaōi. ecce septē ānis veni
ποιεῖ, δείκνυσι τῷ φαραώ. ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχε
et abūdātia multa in oi fra egypti. veniēt āt
ται εὐφορία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. μετὰ δὲ
septē ānī famis post hec.. et obliuiscētur
ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα. καὶ ἐπιλήσονται
saturitatis in oi fra egypti. et cōsumet
τῆς πλησμονῆς ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου. καὶ ἀναλώσει
fames trā. et nō cognoscet abūdā
ὁ λιμὸς τὴν γῆν. καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐφο
tia in fra pae fame futura post
ρία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἰσομένου με
hec. fortis ēsū erit valde. de eo āt qđ
τὰ ταῦτα. ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα. περὶ δὲ τοῦ
iterati est sōnū pharaōi bis: q: verū e
δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον φαραὼ δίς, ὅτι ἀληθὲς ἔ
rit ꝑbū a deo. et accelerabit de
στι τὸ ῥῆμα παρὰ τοῦ θεοῦ. καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς
vt faciat illud. nūc ergo cōsidera hoiem pru
τοῦ ποιῆσαι αὐτό. νῦν οὖν σκέψαι ἄνδρα φρό
dētē et sapientē: et constitue ēū sup terrā
νιμον καὶ συνετόν, καὶ κατάστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς
egypti. et faciat pharao: et constituat
Αἰγύπτου. καὶ ποιησάτω φαραώ, καὶ καταστησά
ꝑpositos sup terrā: & quitēt
τω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποσυλάτω
oēs fruges tre egypti
σάτωσαν πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς Αἰγύπτου
septē ānos abūdātie: et cōgregent
τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐφορίας, καὶ συναγαγέτωσαν
oēs escas septē ānos venien
πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομέ
tiū bonos hos: et cōgregetur fru
νων τῶν καλῶν τούτων, καὶ συναχθήτω ὁ σῖ
mētū sub manu pharaōis: esce in ciuitati
τος ὑπὸ χεῖρα φαραώ, βρώματα ἐν ταῖς πόλε
bus custodiāntur: et erūt esce custodi
σι φυλαχθήτω, καὶ ἔσται τὰ βρώματα πεφυλα
te tre in septē ānos famis: q erūt
γμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἃ ἔσον
in fra egypti: & nō cōteretur tra in
ται ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται γῆ ἐν
fame. placuerūt āt verba coram pharaone. &
τῷ λιμῷ. ἤρεσε δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον φαραώ, καὶ
cōra oibus seruis eius. et ait
ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ. καὶ εἶπε
pharao seruis suis: nunqd inueniem homi
φαραὼ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, μὴ εὑρήσομεν ἄνδρα
nē talem: q hꝫ spiritū dei in semetipso:
πον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ;
ait āt pharao ioseph: q: ostendit de
εἶπε δὲ φαραὼ τῷ Ἰωσήφ, ἐπειδὴ ἔδειξέν σοι ὁ θε
us tibi oia hec.
ὸς σοι πάντα ταῦτα,

Transla. Chal.

עָתִיד לְמֶעְבַּד אַחֲוֵי יָת פַּרְעֹה הָא שְׁבַע שְׁנִין שַׂבְעָא אַתְיָן שַׂבְעָא רַבָּא בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם:
וְיִקוּמוּן שְׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא בָּתְרֵיהוֹן וְיִתְנְשֵׁי כָּל שַׂבְעָא דְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם וְיִשֵׁיצֵי
כַּפְנָא יָת עַמָּא דְּאַרְעָא וְלָא יִתְיְדַע שַׂבְעָא בְּאַרְעָא מִן קֳדָם כַּפְנָא הַהוּא לְחֵיבָא
מִן אֲרֵי תַקִּיף הוּא לַחְדָּא וְעַל דְּאִתְנַיָּא חֶלְמָא לְפַרְעֹה תְּרֵתֵין זִמְנִין אֲרֵי תַקִּין
פִּתְגָמָא מִן קֳדָם יְיָ וּמְזָרֵז יְיָ לְמֶעְבְּדֵיהּ: וּכְעַן יִתְחֲזֵי פַּרְעֹה גְּבַר סוֹכְלְתָן וְחַכִּים
וְתַמֵּנֵיהּ עַל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם: יַעֲבֵיד פַּרְעֹה וְיַמֵּנֵי מְהֵימְנִין עַל אַרְעָא וְיִזְרוֹז יָת
אַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שְׁנֵי שַׂבְעָא: וְיִכְנְשׁוּן יָת כָּל עִבּוּר שְׁנַיָּא טָבָתָא דְּאַתְיָן אִלֵּין
וְיִצְדּוּן עִבּוּרָא תְּחוֹת יַד פַּרְעֹה מְזוֹנֵי קָרְוָיָא וְיִטְּרוּן: וִיהֵא עִבּוּרָא גְּנִיז
לְאַרְעָא לְשֶׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא דִּתְהֲוֵין בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְלָא יִשְׁתְּצֵי עַמָּא דְּאַרְעָא בְּכַפְנָא:
וּשְׁפַר פִּתְגָמָא קֳדָמֵי פַּרְעֹה וּקְדָם כָּל עַבְדּוֹהִי: וַאֲמַר פַּרְעֹה לְעַבְדּוֹהִי הֲנַשְׁכַּח כְּדֵין גְּבַר
דְּרוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ בֵּיהּ: וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף בַּתַר דְּאוֹדַע יְיָ יָתָךְ יָת כָּל דָּא

Interp. chal.

facturus est ostendit pharaoni. Ecce septem anni sa
turitatis magne venient in vniuersa terra egypti.
Et consurgent post eos septē anni famis: & obliuioni
tradetur eis saturitas in terra egypti: & consumet fa
meo populū terre. Et nō cognoscetur saturitas in ter
ra egypti propter famē illam que erit postea: quoniā
valde grauis erit. Et quia iteratū est somniū pharao
nis hīs duabus vicibus: indicat quoniā certus erit
sermo a facie dei: & cito faciet eum deus. Et nunc pro
uideat pharao virū prudentē & sapientē: & constituat
eum super terram egypti: faciat hoc pharao & consti
tuat prepositos sup terram: & muniant terras egypti
in septē annis saturitatis: & cōgregent omne frumen
tum annoꝝ bonorū istorum qui venturi sunt: & condāt
frumentū sub potestate prepositoꝝ pharaonis: seruēt
eis frumentū in vrbibus. Et erit frumentū seruatū in
terra pro septem annis famis: qui futuri sunt in terra
egypti: & non cōsumetur fame populus terre. Et pla
cuit sermo in oculis pharaonis & in oculis seruorum
suoꝝ. Dixitq; pharao seruis suis. Nunqd inueniem
talem virū: in quo spūs ppbetie a facie dei est. Dixit
eis pharao ad ioseph. Postq; scire te fecit de ea hec

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

non ē hō prudentior et ſapientior te. tu
οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου. σὺ
Pal.1. eris ſup domū meā: et in ore tuo obe
f. ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπα-
diet oīs pplꝰ meus. verūtñ throno ſupabo te
κούσεται πᾶς ὁ λαός μου· πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου
ego. dixit āt pharao ioſeph: ecce conſtituo te ho
ἐγώ. εἶπε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ, ἰδοὺ καθίστημί σε σή-
die ſup oēm terrā egypti. et accipiens
μερον ἐπὶ πάσης τῆς γῆς αἰγύπτου. καὶ περιελόμενος
pharao anulū de manu ſua: circum-
φαραὼ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθη-
poſuit eū ſup manū ioſeph: et induit eū
κεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα ἰωσήφ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν
ſtola byſſina: et circūpoſuit torquē aureā cir
στολὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκεν κλοιὸν χρυσοῦν πε-
cā collum eius. et fecit aſcēdere eum ſup
ρὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ. καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ
currū ſecūdū eius. et predi
τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον τῶν αὐτοῦ. καὶ ἐκήρυ-
cauit ante eum preco. et conſtituit eum
ξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ. καὶ κατέστησεν αὐτὸν
ſup oē trā egypti. dixit āt pharao: ioſeph:
ἐφ᾽ ὅλης γῆς αἰγύπτου. εἶπε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ,
F ego pharao: ſine te nō extollet nullus manū
ἐγὼ φαραώ, ἄνευ σου οὐκ ἐξαρεῖ οὐδεὶς τὴν χεῖρα
ſuā in oī tra egypti. et vocauit pharao
αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ γῇ αἰγύπτου. καὶ ἐκάλεσε φαραὼ
nomē ioſeph pſonthōphanech. et dedit ei
τὸ ὄνομα ἰωσὴφ ψονθομφανήχ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
aſeneth filiā petefre ſacerdotis heliopoleos
τὴν ἀσενὲθ θυγατέρα πετεφρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως
ipſi vxorē. ioſeph āt erat ānoꝝ triginta: qñ
αὐτῷ γυναῖκα. ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε
ſtetit corā pharaōe rege egypti. egreſſꝰ ē āt
ἔστη ἐναντίον φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου. ἐξῆλθε δὲ
ioſeph a facie pharaōis: et ptrāſijt oēm
ἰωσὴφ ἐκ προσώπου φαραώ, καὶ διῆλθε πᾶσαν
trā egypti. et fecit tra in ſeptē an-
γῆν αἰγύπτου. καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτε-
nis abūdātie manipulos. et cōgregauit oēs
σι τῆς εὐθηνίας δράγματα. καὶ συνήγαγε πάντα
cibos ſeptē ānoꝝ: i qbꝰ erat abūdātia
τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία
in tra egypti: et poſuit eſcas in
ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἔθηκε τὰ βρώματα ἐν ταῖς
ciuitatibꝰ. eſcas agroꝝ ciuitatis
πόλεσιν. βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως
: q̄ in circuitu eius poſuit in ipa. et cōgregauit
τῶν κύκλῳ αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ. καὶ συνήγαγεν
ioſeph triticū quaſi arenā
ἰωσὴφ σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς

Trāſla.B.Hiero.

nūquid ſapientiorē & conſimilem tui inuenire potero. Tu eris ſup domū meā: & ad tui oris imperiū cūctus pp̄ls obediet. Vno tm̄ regni ſolio p̄cedā te. Dixitq; rurſum pharao ad Ioſeph. Ecce conſtitui te ſup vniuerſā terrā egypti. Tulitq; anulū de manu ſua: & dedit eū in manu eius. veſtiuit q; eum ſtola ooooooooooo byſſina: & collo torquem aureā circūpoſuit. Fecitq; eū aſcendere ſuper currum ſuū ſecūdū: clamāte precone: vt oēs corā eo genu flecterent: & prepoſitū eē ſcirent vniuerſe terre egypti. Dixit quoq; rex egypti ad ioſeph. Ego ſū pharao. Abſq; tuo iperio nō mouebit quiſq̄ manū aut pedē i oī terra egypti. Vertitq; nomen eius: & vocauit eum ligua egyptiaca ſaluatorē mūdi. Deditq; illi vxorē aſſenē filiam phutifaris ſacerdotis Heliopoleos. Egreſſus ē itaq; ioſeph ad terram egypti. oooooooooo Triginta annorū erat qñ ſtetit in cōſpectu regis pharaonis: oooooooo ooooooooooooooooooooooo & circuiuit omnes oo regiones egypti. oooooo Venitq; fertilitas ſeptē annorum: & oooooooo in māipulos redacte ſegetes cōgregate ſunt in horrea egypti. Ois ēt frugum abundantia oo in ſingulis vrbibus oooo oooooooooooooooo ooo oooo condita eſt. Tantaq; fuit abundantia oooooooooo tritici: vt arene oooooo oooooooooooo oooooooooooo

Tex.Heb. Geñ. Ca.xli.

אֵין נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ׃ אַתָּה תִּהְיֶה
עַל בֵּיתִי, וְעַל פִּיךָ יִשַּׁק כָּל עַמִּי,
רַק הַכִּסֵּא אֶגְדַּל מִמֶּךָּ׃ וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף, רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ
עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיָּסַר פַּרְעֹה
אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ, וַיִּתֵּן אֹתָהּ
עַל יַד יוֹסֵף, וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ בִּגְדֵי
שֵׁשׁ, וַיָּשֶׂם רְבִד הַזָּהָב עַל צַוָּארוֹ׃
וַיַּרְכֵּב אֹתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר
לוֹ, וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו אַבְרֵךְ, וְנָתוֹן
אֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף אֲנִי פַרְעֹה,
וּבִלְעָדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ
וְאֶת רַגְלוֹ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וַיִּקְרָא פַרְעֹה שֵׁם יוֹסֵף צָפְנַת
פַּעְנֵחַ, וַיִּתֶּן לוֹ אֶת אָסְנַת בַּת
פּוֹטִיפֶרַע כֹּהֵן אֹן לְאִשָּׁה, וַיֵּצֵא
יוֹסֵף עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְיוֹסֵף בֶּן
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה
מֶלֶךְ מִצְרָיִם, וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי
פַרְעֹה, וַיַּעֲבֹר בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע
לִקְמָצִים׃ וַיִּקְבֹּץ אֶת כָּל אֹכֶל
שֶׁבַע שָׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם, וַיִּתֶּן אֹכֶל בֶּעָרִים, אֹכֶל
שְׂדֵה הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן
בְּתוֹכָהּ׃ וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּר כְּחוֹל

Pritiua.heb.

פָּה נָשַׁק
גָּדַל מִן
נָתַן
סוּר
נָתַן
לָבַשׁ
שׂוּם צוּר
רָכַב שָׁנָה
קָרָא פָּנָה בָּרַךְ
רוּם
אִישׁ
עָבַר
עָשָׂה שָׁנָה
קָבַץ
הָיָה
נָתַן עִיר
סָבַב
צָבַר

Interp̄.chal.

לֵית סוּכְלְתָן וְחַכִּים דִּכְוָתָךְ׃ אַתְּ תְּהֵי מְמַנָּא עַל בֵּיתִי, וְעַל מֵימְרָךְ יִתְּזַן כָּל עַמִּי, לְחוֹד
כּוּרְסֵי מַלְכוּתָא הָדֵין אֱהֵי יַקִּיר מִנָּךְ׃ וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף, חֲזִי דְּמַנֵּיתִי יָתָךְ עַל כָּל
אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וְאַעְדִּי פַרְעֹה יָת עִזְקְתֵיהּ מֵעַל יְדֵיהּ, וִיהַב יָתַהּ עַל יְדָא דְיוֹסֵף,
וְאַלְבֵּישׁ יָתֵיהּ לְבוּשִׁין דְּבוּץ, וְשַׁוִּי מָנִיכָא דְּדַהֲבָא עַל צַוְּארֵיהּ׃ וְאַרְכֵּיב יָתֵיהּ
בִּרְתִיכָא תִּנְיֵתָא דִּילֵיהּ, וְאַכְרִיזוּ קֳדָמוֹהִי דֵּין אַבָּא לְמַלְכָּא, וּמַנִּי יָתֵיהּ עַל כָּל אַרְעָא
דְּמִצְרָיִם׃ וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף אֲנָא פַרְעֹה, וּבַר מִן מֵימְרָךְ לָא יְרִים גְּבַר יָת יְדֵיהּ לְמֵיחַד
זֵין, וְיָת רִגְלֵיהּ לְמִרְכַּב עַל סוּסְיָא בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וּקְרָא פַרְעֹה שְׁמָא דְיוֹסֵף גַּבְרָא
דִּמְטַמְּרָן גַּלְיָן לֵיהּ, וִיהַב לֵיהּ יָת אָסְנַת בַּת פּוֹטִיפֶרַע רַבָּא דְאוֹן לְאִנְתּוּ, וּנְפַק יוֹסֵף
שַׁלִּיט עַל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וְיוֹסֵף בַּר תְּלָתִין שְׁנִין כַּד קָם קֳדָם פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרָיִם,
וּנְפַק יוֹסֵף מִן קֳדָם פַּרְעֹה, וַעֲבַר שַׁלִּיט בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וּכְנַשׁוּ דָיְרֵי אַרְעָא בְּשֶׁבַע
שְׁנֵי שַׂבְעָא עִבּוּרָא לְאוֹצְרִין׃ וּכְנַשׁ יָת כָּל עִיבּוּר שֶׁבַע שְׁנִין דַּהֲוָאָה בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם, וִיהַב
עִבּוּרָא בְּקִרְוַיָּא, עִבּוּר חֲקַל קַרְתָּא דִּי בְּסוֹחֲרָנַהָא יְהַב בְּגַוַּהּ׃ וּכְנַשׁ יוֹסֵף עִבּוּרָא כְּחָלָא

Tranſla.Chal.

non eſt ſapiēs nec prudēs ſimilis tui. Tu eris prepoſitus ſup domū meā: et ad verbū tuū gubernabit ois populꝰ meꝰ. tantūmodo hoc regio ſolio ero honorabilior te. Dixitq; pharao ad ioſeph. Uide q conſtitui te ſup vniuerſam terrā egypti Et abſtulit pharao anulū ſuū de manu ſua: et dedit eū in manu ioſeph: et induit eū veſtimētis biſſinis: et poſuit torquē aureū ſup collum eius. Et aſcendere eū fecit in quadriga ſua ſcda: et preconizare fecit corā eo: hic eſt pater regis: et conſtituit eū ſup omnē terrā egypti. Dixitq; pharao ad ioſeph. Ego pharao: et abſq; verbo tuo nō leuabit vir manū ſuā ad tenēda arma: neq; pedē ſuū ad equitandū ſup equū in vniuerſa terra egypti. Et vocauit pharao nomen ioſeph: vir cui ſecreta reuelātur. Deditq; ei aſeneth filiā putifaris pncipis on in vxorē. Egreſſuſq; eſt ioſeph dñans p vniuerſam terrā egypti. Joſeph aūt trigita annoꝝ etatis erat: qñ ſtetit corā pharaone rege egypti. Et egreſſus eſt ioſeph a facie pharaonis: et trāſiuit dñans in vniuerſaꝫ terrā egypti. Et cōgregauerūt hītatores terre frumentū in horreis in ſeptē ānis fertilitatis: et ꝯgregauit oē frumētū annoꝝ ſeptē qđ fuit in tra egypti: et poſuit frumētū in vrbibꝰ in vnaquaq; vrbe poſuit frumētū agri qui in circuitu eius erat. Et cōgregauit ioſeph frumentū q̄ſi arenā

Pritiua chal.

הֲוָה מְנָה אֲמַר
זוּן חֲזָא מְנָה
עֲדָה
לְבַשׁ שְׁוָה צוּר
רְכַב כְּרַז מְנָה
אֲמַר רוּם אֲחַד
רְכַב
גְּלָה רְבַב אִנְתְּ
שְׁנָה קוּם
דּוּר
אֲצַר הֲוָה
קְרָה

Ter.Heb.

רבה הים הרבה מאד עד כי חדל
ספר לספר כי אין מספר: וליוסף ילד
שנה בוא שני בנים בטרם תבוא שנת
הרעב אשר ילדה לו אסנת בת
פוטי פרע כהן און: ויקרא יוסף את
בכר נשה שם הבכור מנשה כי נשני
אלהים את כל עמלי ואת כל בית
שנה אבי: ואת שם השני קרא אפרים
פרה ענה כי הפרני אלהים בארץ עניי:
כלה ותכלינה שבע שני השבע אשר
חלל היה בארץ מצרים: ותחלינה שבע
שנה שני הרעב לבוא כאשר אמר
היה יוסף ויהי רעב בכל הארצות
ובכל ארץ מצרים היה לחם:
רעב צעק ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק
אמר העם אל פרעה ללחם ויאמר
הלך פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף
עשה אשר יאמר לכם תעשו: והרעב
פנה פתח היה על כל פני הארץ ויפתח
שבר יוסף את כל אשר בהם וישבר
חזק למצרים ויחזק הרעב בארץ
בוא מצרים: וכל הארץ באו מצרימה
לשבר אל יוסף כי חזק הרעב בכל
Cap.xlii. הארץ: וירא יעקב כי יש
ראה שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו
ראה למה תתראו: ויאמר הנה שמעתי
ירד כי יש שבר במצרים רדו שמה

Trāsla.B.Hiero.

maris coequaretur: & copia mēsurā excederet. Natiq3 sunt ioseph filii duo anteq3 vēiret fames: quos pepit ei assenez filia phutifaris sacerdotis heliopoleos. vocauitq3 nomē primogeniti manasses: dicēs. Obliuisci me fecit deus oīm laborū meorū: & domus patris mei. Nomē quoq3 secūdi appellauit effraim: dicens. Crescere me fecit deus in terra pauptatis mee. Igitur transactis septē vbertatis annis: q̄ fuerant in egypto: ceperunt venire septē anni inopie: quos predixerat Ioseph: & in vniuerso orbe fames preualuit. In cuncta etiā terra egypti fames erat. Qua esuriente clamauit populus ad pharaonē alimenta petens. Quibus ille rñdit. Ite ad ioseph: & quicquid ipse vobis dixerit: facite. Crescebat aūt quottidie fames in omni terra: apuitq3 ioseph vniuersa horrea: & vendebat egyptiis. Nā & illos oppresserat fames. Oēsq3 prouicie veniebant in egyptum vt emerent escas: & malum inopie temperarēt.

Audiens āt Ca.42. iacob q alimenta vēderentur in egypto: dixit filiis suis. Quare negligitis. Audiui q triticū venūdetur i egypto. Descendite

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

maris multā valde. donec nō potuit nu-
θαλάσσης πολλὴν σφόδρα. ἕως οὐκ ἠδύνατο ἀρι-
merare. neq3 .n. erat numer⁹. at ioseph fue-
θμῆσαι. οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός. τῷ δὲ ἰωσὴφ ἐγένον-
rūt filij duo anteq3 venirēt septē anni fa-
το υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λι-
mis quos pepit ei asenezh: filia pete-
μοῦ οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἀσενέθ, θυγάτηρ πετε-
fre sacerdotis heliopoleos. vocauit āt ioseph
φρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως. ἐκάλεσε δὲ ἰωσὴφ τὸ
nomē pmogeniti manasse. q2 obliuisci
ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου μανασσῆ. ὅτι ἐπιλαθέσθαι
me fecit de⁹ oium dolor3 meor3: et
με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ
oium q pris mei. at nomē
πάντων τῶν τοῦ πατρός μου. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ
secūdi vocauit ephraim. q2 auxit me de⁹
δευτέρου ἐκάλεσεν ἐφραΐμ. ὅτι ηὔξησέ με ὁ θεὸς
in terrā humilitatis mee. trāsierūt āt septē āni
ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου. παρῆλθε δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη
abundātie: q fuerūt in terra egypti. et ince-
τῆς εὐθηνίας, ἃ ἐγένοντο ἐν γῇ αἰγύπτου. καὶ ἤρ-
pest septē āni famis venire: sicut
ξαντο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ
dixit ioseph. et facta ē fames in oī terra:
εἶπεν ἰωσήφ. καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ,
in āt oī terra egypti erāt panes: et esuriuit
ἐν δὲ πάσῃ γῇ αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι, καὶ ἐπείνα-
ois terra egypti. clamauit āt ppls ad pha-
σε πᾶσα ἡ γῆ αἰγύπτου. ἔκραξε δὲ ὁ λαὸς πρὸς φα-
raonē p panib⁹. dixit āt pharao oībus e-
ραὼ περὶ ἄρτων. εἶπε δὲ φαραὼ πᾶσι τοῖς αἰ-
gyptijs: ite ad ioseph: et qd dixerit
γυπτίοις, πορεύεσθε πρὸς ἰωσήφ, καὶ ὃ ἂν εἴπῃ
vobis: facite. τ fames erat sup faciē
ὑμῖν, ποιήσατε. καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου
ois tre. aperuit āt ioseph oia
πάσης τῆς γῆς. ἀνέῳξε δὲ ἰωσὴφ πάντας τοὺς
horrea: et vēdebat oīb⁹ egyptijs.
σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις
et oēs regiōes venerūt in egyptū: eme-
καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς αἴγυπτον, ἀγορά-
re ad ioseph. inualuit eni fames in
ζειν πρὸς ἰωσήφ. ἐπεκράτησε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν
oī tra.
πάσῃ τῇ γῇ. Ca.42.
Uidēs āt iacob: q2 est vēditio tritici in e-
ἰδὼν δὲ ἰακώβ, ὅτι ἐστι πρᾶσις σίτου ἐν αἰ-
gypto: dixit ad filios suos: et qd pigri-
γύπτῳ, εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἵνα τί ῥᾳθυ-
tis: ecce audiui: q2 est triticū in egy-
μεῖτε, ἰδοὺ ἀκήκοα, ὅτι ἐστι σῖτος ἐν αἰγύ-
pto: descendite illuc:
πτῳ, κατάβητε ἐκεῖ,

Transla.Chal.

ימא סגי לחדא עד דפסקו למימני ארי לית מנין: וליוסף איתיליד תרין בנין עד
לא עלת שתא דכפנא דילידת ליה אסנת בת פוטיפרע רבא דאון: וקרא יוסף ית
שום בוכרא מנשה ארי אנשיני יי ית כל עמלי וית כל בית אבא: וית שום תנינא
קרא אפרים ארי אפשני יי בארע שעבודי: ושלימא שבע שני שבעא דהואה
בארעא דמצרים: ושריאה שבע שני כפנא למיתי כמא דאמר יוסף והוה כפנא בכל
ארעתא ובכל ארעא דמצרים הוה לחמא: וכפינת כל ארעא דמצרים וצוח עמא לות
פרעה ללחמא ואמר פרעה לכל מצראי אזילו לות יוסף דיימר לכון תעבדון: וכפנא
הוה על כל אפי ארעא ופתח יוסף ית כל אוצריא די בהון עיבורא וזבין למצרים
ותקיף כפנא בארעא דמצרים: וכל דיירי ארעא אתו למצרים למזבן עיבורא מן
יוסף ארי תקיף כפנא בכל ארעא: Ca.xlij. וחזא יעקב ארי אית
עיבורא מזדבן במצרים ואמר יעקב לבנוהי למה תתחזון: ואמר הא שמעית ארי
אית עיבורא מזדבן במצרים חותו לתמן

Pritiua chal.

סגא מנה ילד
עול רבב
נשה חנה
נפש היה
אתא
אמר עבד
חור אתא
זבן חזא
נחת

Interp.chal.

maris multū nimis: donec cessaret numerari: eo q nō hēbat nūerū. Ioseph aūt nati sunt duo filij anteq3 veniret ann⁹ famis: quos peperit ei asenezh filia putifaris principis on. Uocauitq3 ioseph nomē pmogeniti manasses: dicens. q2 obliuisci me fecit deus oīs laboris mei τ ois domus patris mei. Nomen autē secundi appellauit ephraim: dicēs. Quia crescere me fecit deus in terra subiectionis mee. Et cōpleti sunt septē anni saturitatis qui fuerāt in terra egypti: τ ceperunt venire septē anni famis: sicut dixit ioseph. Et fuit fames in vniuersis terris: τ in omni terra egypti erat panis: esuriebat quoq3 ois terra egypti: τ clamauit populus ad pharaonē pro pane. Dixitq3 pharao oībus egyptijs: ite ad ioseph: τ sicut dixerit vobis facite. Fames aūt erat super faciē vniuerse terre: τ aperuit ioseph vniuersa horrea in quibus erat frumentum: τ vēdidit egyptijs: preualebatq3 fames in terra egypti. Omnesq3 habitatores terre veniebant in egyptum: vt emerent frumentū a ioseph: quoniā preualuerat fames in vniuersa terra. Ca.42.

Et vidit iacob q frumentum vendebatur in egypto. Et dixit filijs suis: quare negligitis. Dixitq3. Ecce audiui q frumentum venditur in egypto: descendite illuc:

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.	Trãsla.B.Hiero.	Tex.Heb. Geſi. Ca.xlii.	Pritiua.heb.
et emite nob paruas eſcas: vt viuam⁹: καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν, et nõ moriamur. deſcẽderũt ãt frẽs καὶ μὴ ἀποθάνωμεν. κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ ioſeph decẽ emere triticũ ex egypto. Ἰωσὴφ οἱ δέκα πρίασθαι σῖτον ἐξ Αἰγύπτου. at beniamin frẽm ioſeph: nõ mi= Βενιαμὶν γὰρ ἀδελφὸν Ἰωσὴφ, ὅτι ἀπέ= B ſit cũ fratrib⁹ ſuis. dixit enĩ. ne σταλε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. εἶπε γὰρ. μή forte accidat ei lãgor. veneſt ãt filij ποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία. ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ iſrael in egyptũ emere triticũ cũ veni= Ισραὴλ εἰς Αἴγυπτον ἀγοράζειν σῖτον μετὰ τῶν ἐρ entib⁹. erat enĩ fames in tra chanaã. ioſeph χομένων. ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν. Ἰωσὴφ ãt erat prĩceps tre. hic vẽdebat oi δὲ ἦν ὁ ἄρχων τῆς γῆς. οὗτος ἐπώλει παντὶ populo tre. veniẽteq ãt frẽs ioſeph τῷ λαῷ τῆς γῆς. ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ adorauerũt eũ in faciẽ ſup trã. προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. vidẽs ãt ioſeph frẽs ſuos: cogno Ἰδὼν δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπέγ= uit: et alienat⁹ ẽ in eis: et loqut⁹ ẽ eis νω, καὶ ἀλλοτριοῦτο ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐ dura. et ait illis: vñ veniſtis? τοῖς σκληρά. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, πόθεν ἥκατε; illi ãt dixerũt: de tra chanaan emere eſcas. οἱ δὲ εἶπαν, ἐκ γῆς Χαναὰν ἀγοράσαι βρώματα. cognouit ãt ioſeph frẽs ſuos: ipſi ἐπέγνω δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, αὐτοὶ ãt nõ cognouerũt eũ. ⁊ recordat⁹ ẽ ioſeph δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν. καὶ ἐμνήσθη Ἰωσὴφ τῶν ſõnioꝝ: q̃ vidit ipſe. et ait illis: ex= ἐνυπνίων, ὧν εἶδεν αὐτός. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, κα ploratores eſtis: cõſiderare veſtigia regiõis τάσκοποι ἐστέ, κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς χώρας veniſtis. illi ãt dixerũt: non dñe: ſerui ἥκατε. οἱ δὲ εἶπαν, οὐχί κύριε, οἱ παῖδές tui venim⁹ emere eſcas: ꝺoẽo ſum⁹ σου ἦλθομεν πρίασθαι βρώματα, πάντες ἐσμὲν filij vni⁹ hoĩs: pacifici ſum⁹: nõ ſũt υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου, εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ εἰσὶν οἱ ſerui tui exploratores. ait ãt illis: nõ: παῖδές σου κατάσκοποι. εἶπε δὲ αὐτοῖς, οὐχί, ſꝫ veſtigia tre veniſtis vidẽf. illi ãt dixerũt: ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἥκατε ἰδεῖν. οἱ δὲ εἶπαν, duodeciꝫ ſum⁹ ſerui tui frẽs in tra cha δώδεκα ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χα C naan: et ecce iunio: cum ναάν, καὶ ἰδοὺ ὁ νώτερος μετὰ	& emite nobis neceſſa= ria: vt poſſimus viuere: & nõ cõſumamur ino= pia. Deſcẽdentes igitur fratres ioſeph decẽ vt emerent frumenta in e gypto: bẽiamin domi retento a Iacob: quẽ dixerat frĩbus eius ne forte in itinere quic q̃ patiatur mali: igreſ= ſi ſunt terrã egypti cũ ali is pgebãt ad emẽdũ. Erat ãt fames in terra chanaã: & ioſeph erat princeps in terra egypti: atq; ad e= ius nutũ frumẽta popu lis vendebantur. Cũq; adorarent eum fratres ſui	& agnouiſſet eos: quaſi ad alienos durius loquebatur: in terrogans eos. Vnde veniſtis. Qui reſponderunt de terra chanaan: vt e= mamus victui neceſſa= ria. Et tñ frẽs ipſe cognoſcens non eſt cogni tus ab eis. Recordatuſq; ſomniorũ que aliq̃ viderat: ait ad eos. Ex ploratores eſtis: vt videatis infir= miora terre veniſtis. Qui dixerũt. Non eſt ita domine: ſed ſerui tui venerũt vt emerent cibos. Omnes filii vnius viri ſumus. Pacifici venimus: nec quicq̃ famuli tui machinantur mali. Quibus ille rñdit. Ali= ter eſt. Immunita terre huius cõſiderare veniſtis. At illi dixerũt. duo deci inquiunt frẽs ſerui tui ſumus filii viri	vnius in terra chanaã. Minimus cum	Geſi. Ca.xlii.	Pritiua.heb.
		וְשִׁבְרוּ לָנוּ מְּשָׁם וְנִחְיֶה וְלֹא	חָיָה
		נָמוּת: וַיֵּרְדוּ אֲחֵי יוֹסֵף עֲשָׂרָה	מות
		לִשְׁבֹּר בָּר מִמִּצְרָיִם: וְאֶת בִּנְיָמִין	
		אֲחִי יוֹסֵף לֹא שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת	
		אֶחָיו כִּי אָמַר פֶּן יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן:	בָּא אָסֹן
		וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ	בוא
		הַבָּאִים כִּי הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ	
		כְּנָעַן: וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל	שָׁלַט
		הָאָרֶץ הוּא הַמַּשְׁבִּיר לְכָל עַם	שָׁבַר
		הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ	שָׁחָה
		לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה: וַיַּרְא יוֹסֵף אֶת	רָאָה
		אֶחָיו וַיַּכִּרֵם וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם	נָכַר
		וַיְדַבֵּר אִתָּם קָשׁוֹת וַיֹּאמֶר	דִּבֶּר קָשֶׁה
		אֲלֵהֶם מֵאַיִן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ	בוא אָמַר
		מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לִשְׁבָּר אֹכֶל: וַיַּכֵּר	
		יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ:	
		וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר	זָכַר
		חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְּלִים	רָגַל
		אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת עֶרְוַת הָאָרֶץ	רָאָה עֶרְוָה
		בָּאתֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנִי	
		וְעֲבָדֶיךָ בָּאוּ לִשְׁבָּר אֹכֶל: כֻּלָּנוּ	
		בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נָחְנוּ כֵּנִים אֲנַחְנוּ	כון
		לֹא הָיוּ עֲבָדֶיךָ מְרַגְּלִים: וַיֹּאמֶר	
		אֲלֵהֶם לֹא כִּי עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם	
		לִרְאוֹת: וַיֹּאמְרוּ שְׁנֵים עָשָׂר	שָׁנָה
		עֲבָדֶיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ	
		אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה הַקָּטֹן	

Transla.Chal.	Pritiua chal.
et emite nobis inde: ⁊ viuem⁹ ⁊ nõ moziemur. Deſcẽderũtq; frẽs ioſeph decẽ: vt emerẽt frumentũ in egy= pto. Beniamin aũt frẽm ioſeph nõ miſit iacob cũ frĩ= bus ſuis. Dixit enim: ne forte accidat ei mors. Vene rũtq; filij iſrael vt emerẽt frumentũ cum aliis venientĩ bus: q̃ſi fames erat in terra chanaã. Ioſeph aũt ipſe erat q̃ præerat i terra: ipſe vẽdebat frumentũ oi pplo terre: venerũtq; frẽs ioſeph ⁊ p ni in terra adorauer= runt eũ. Viditq; ioſeph frẽs ſuos: ⁊ cognouit eos: ⁊ co gitabat q̃d loq̃rek cũ eis: ⁊ locut⁹ eſt eis dura. Dixitq; eis. Vnde venitis? Et dixerũt. De terra chanaan ad emendũ frumẽtuꝫ. Cognouitq; ioſeph fratres ſuos: ⁊ ipſi non cognouerũt eum. Recordatuſq; eſt ioſeph ſomniorũ que ſomniauit eis. et ait illis. Exploratores eſtis vos: ad videndũ infirmiora terre veniſtis. Et di xerunt ei. Nequaquam dñe: ſed ſerui tui venerũt ad emendum frumentũ. Omnes nos ſumus filij vnius viri: recti ſumus: non fuerũt ſerui tui exploratores. Dixitq; eis. Nequaquã: ſed infirmiora terre veniſtis videre. Direruntq;. duodecim fratres ſerui tui nos: filij vnius viri in terra chanaã: ⁊ ecce minimus cum	חָיָה מות בָּא אָסֹן בוא שָׁבַר שָׁחָה רָאָה נָכַר דִּבֶּר קָשֶׁה בוא אָמַר זָכַר רָגַל רָאָה עֶרְוָה כון שָׁנָה

Interp.chal.
וּזְבוּנוּ לַנָא מִתַּמָּן וְנֵחֵי וְלָא נְמוּת: וְעַלְּתוּ אֲחֵי יוֹסֵף עֲשַׂרְתָּא לְמִיזְבַּן עִיבּוּרָא מִמִּצְרָיְמָא
וְיָת בִּנְיָמִין אֲחוּהִי דְּיוֹסֵף לָא שְׁלַח יַעֲקֹב עִם אֲחוֹהִי אֲרֵי אֲמַר דִּילְמָא יְעָרְעִנֵּיהּ מִחָּמֵי
וְאִתּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִזְבַּן עִיבּוּרָא בְּגוֹ עַלְיָנָא אֲרֵי תְּוָה כַּפְנָא בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן: וְיוֹסֵף הוּא
דְּשַׁלִּיט עַל אַרְעָא הוּא מְזַבֵּן עִיבּוּרָא לְכָל עַמָּא דְּאַרְעָא וְאַתּוֹ אֲחֵי יוֹסֵף וּסְגִידוּ לֵיהּ
עַל אַפֵּיהוֹן עַל אַרְעָא: וַחֲזָא יוֹסֵף יָת אֲחוֹהִי וְאִישְׁתְּמוֹדַעִינוּן וְחַשִּׁיב מַה דְּיַסְלֵיל
עִמְּהוֹן וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן קַשְׁיָאן וַאֲמַר לְהוֹן מִנַּן אַתְיתוּן וַאֲמָרוּ מֵאַרְעָא דִּכְנָעַן לְמִזְבַּן
עִיבּוּרָא: וְאִישְׁתְּמוֹדַע יוֹסֵף יָת אֲחוֹהִי וְאִינּוּן לָא אִשְׁתְּמוֹדָעוּהִי: וּדְכַר יוֹסֵף יָת
חֶלְמַיָּא דְּחֶלֵים לְהוֹן וַאֲמַר לְהוֹן אַלָּילֵי אַתּוּן לְמֶחֱזֵי יָת בְּרַכָּא דְּאַרְעָא אַתְיתוּן:
וַאֲמָרוּ לֵיהּ לָא רִבּוֹנִי וְעַבְדָּךְ אַתּוּ לְמִזְבַּן עִיבּוּרָא: כּוּלָּנָא בְּנֵי גַּבְרָא חַד נַחְנָא כֵּנָיָתָא
אֲנַחְנָא לָא הֲוָו עַבְדָּךְ אַלָּילֵי: וַאֲמַר לְהוֹן לָא אֱלָהֵין בְּרַכָּא דְּאַרְעָא אַתְיתוּן לְמֶחֱזֵי:
וַאֲמָרוּ תְּרֵי עַשְׂר עַבְדָּךְ אֲחִין אֲנַחְנָא בְּנֵי גַּבְרָא חַד בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן וְהָא זְעֵירָא עִם

Pritiua chal.
חָיָה מות עֵרֵב אָתָא שׁוּל שָׁדַע קַשֶׁה אָתָא חֲזָא רַבָּא זְעֵיר הָוָה

Ter. Heb.

אבינו היום והאחד איננו׃
ויאמר אלהם יוסף הוא אשר
דברתי אלכם לאמר מרגלים
אתם׃ בזאת תבחנו חי פרעה — בחן
אם תצאו מזה כי אם בבוא — יצא
אחיכם הקטן הנה׃ שלחו מכם
אחד ויקח את אחיכם ואתם — לקח
האסרו ויבחנו דבריכם האמת — אסר
אתכם ואם לא חי פרעה כי
מרגלים אתם׃ ויאסף אתם אל — אסף
משמר שלשת ימים׃ ויאמר — שמר יום
אלהם יוסף ביום השלישי זאת — שלש
עשו וחיו את האלהים אני ירא׃ — עשה חיה
אם כנים אתם אחיכם אחד
יאסר בבית משמרכם ואתם לכו — ילך
הביאו שבר רעבון בתיכם׃ ואת — בוא בית
אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו — אמן
דבריכם ולא תמותו ויעשו כן׃ — מות
ויאמרו איש אל אחיו אבל — אמר
אשמים אנחנו על אחינו אשר
ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו — ראה צרר חנן
ולא שמענו על כן באה אלינו — בוא
הצרה הזאת׃ ויען ראובן אתם — ענה
לאמר הלוא אמרתי אליכם
לאמר אל תחטאו בילד ולא — חטא
שמעתם וגם דמו הנה נדרש׃ — דרש
והם לא ידעו כי שמע יוסף כי

Trāſla. B. Hiero.

patre nostro est. alius non est super. Hoc est: ait quod locutus sum. Exploratores estis. Iā nūc expimētū vrī capiā. Per salutem pharaonis nō egrediemini hinc: donec veniat frater vr̄ minimus. Mittite ex vobis vnū: & adducat eum. vos aūt eritis in vinculis donec pbētur q̄ dixistis: vtrū vera an falsa sint. Alioquin p salutē pharaōis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die aūt tertio eductis de carcere ait. Facite que dixi & viuetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis: frater vester vnus ligetur in carcere: vos autem abite: & ferte frumenta q̄ emistis ī domos vestras: & fratrē vestrū minimum ad me adducite: vt possis vros pbare sermones: & nō moriamini. Fecerūt vt dixerat: & locuti sunt adinuicem. Merito hec patimur: qa peccauimus in fratre nr̄m: vidētes angustias aīe illius: dū deprecaretur nos: & non audiuimus: Idcirco venit sup nos ista tribulatio. E quibus vnus ruben ait. Nunqd non dixi vobis nolite peccare in puerum: & non audistis me. En sāguis eius exquiritur. Nesciebāt eī q intelligeret ioseph: eo q per

Trāſla. Gre. lxx. cū interp. latina.

pře nřo hodie: at alter nō est. ait
τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον, ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει. εἶ-
āt illis ioseph: hoc est qđ dixi vobis: di-
πε δὲ αὐτοῖς ἰωσήφ, τοῦτό ἐστιν ὃ εἴρηκα ὑμῖν, λέ-
cens: q exploratores estis. in hoc manifesti estis. p
γων, ὅτι κατάσκοποί ἐστε. ἐν τούτῳ φανεῖσθε. μὰ τὴν
salutē pharaōis: nō egrediemini hinc: si nō fra-
ὑγίειαν φαραώ, οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελ-
ter vř iunior venerit huc. mittite ex vobis
φὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε. ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν
vnū: et accipite frēm vřm. vos āt abduci-
ἕνα, καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. ὑμεῖς δὲ ἀπάχ-
mini: donec manifesta fiāt ỹba vřa: si
θητε, ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ
dicitis verū: an nō. si āt nō: p salutē pharaōis: pfecto
ἀληθεύετε, ἢ οὔ. εἰ δὲ μή, νὴ τὴν ὑγίειαν φαραώ, ἦ μὴν
exploratores estis. et posuit eos in carcere dies
κατάσκοποί ἐστε. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας
tres. ait āt illis die tertia: hoc fa-
τρεῖς. εἶπε δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, τοῦτο ποι-
cite et viuetis. et.n. deū ego timeo: si paci-
ήσατε καὶ ζήσεσθε. τὸν γὰρ θεὸν ἐγὼ φοβοῦμαι, εἰ εἰρη-
fici estis: frater vř vn⁹ detineatur in car-
νικοί ἐστε, ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω ἐν τῇ φυλα-
cere: ipsi āt ite: et adducite emptio-
κῇ, αὐτοὶ δὲ βαδίσατε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορα-
nē frumētatiōis vře: et fratrē ve-
σμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν, καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑ-
strū iuniorē ducite ad me: et credentur
μῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρός με, καὶ πιστευθήσονται
verba vestra: si āt nō: moriemini. fece-
τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ δὲ μή, ἀποθανεῖσθε. ἐποίη-
rūt āt sic. et aiūt vnusquisque ad fra-
σαν δὲ οὕτως. καὶ εἶπαν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελ-
trē suū. certe: in peccatis enī sum⁹ pro
φὸν αὐτοῦ, ναί, ἐν ἁμαρτίαις γάρ ἐσμεν περὶ τοῦ
fratre nřo: qr despeximus tribulationē
ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλίψιν τῆς
aīe eius: qñ deprecabat nos: et nō exau-
ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκ-
diuim⁹ eū. et ppř hoc venit
ούσαμεν αὐτοῦ. καὶ ἕνεκεν τούτου ἐπῆλθεν
sup nos tribulatio hec. rñdēs āt rubē:
ἐφ᾽ ἡμᾶς ἡ θλίψις αὕτη. ἀποκριθεὶς δὲ ῥουβήν,
ait illis: nō locut⁹ sū vobis: dicēs: ne
εἶπεν αὐτοῖς, οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν, λέγων, μὴ
iniuria afficiatis puerulū: et nō exaudistis
ἀδικήσητε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ
me. ecce sanguis eius exquirit. ipsi āt
μου. ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται. αὐτοὶ δὲ
nō sciebāt: q audit ioseph: nā
οὐκ ᾔδεισαν, ὅτι ἀκούει ἰωσήφ, ὁ γὰρ

Pŕitiua chal.

אמר
בחר חיה נפק
אתא דבר אסר
נטר
קום
אמר נטר יבל
בית אתא המן
מות חוב חזא
עקק חנן אתא
תוב אמר חוב
בעה

Interp. chal.

patre nostro est hodie: et vnus non cōparet. Dixitq; eis ioseph. Hoc est q locutus sum vobiscum dicens: exploratores estis vos. In hoc probabimini. per vitam pharaonis: non egrediemini hinc: donec veniat frater vester minimus huc. Mittite ex vobis vnum & tollat fratrem vestrum: vos autem eritis vincti: & probabuntur sermones vestri: vtrum verum dicatis. & si non: per vitam pharaonis q exploratores estis vos. Et posuit eos in custodia tribus diebus. Et dixit eis ioseph in die tertio. Hoc facite & viuetis: a facie dei ego timeo. si recti estis vos: frater vester vnus sit vinctus in domo custodie vře. Vos autē ite & afferte frumentū: quod defecit in domo vestra. et fratrē vestrū minimū adducite ad me: & verificabūtur verba vřa: et nō moriemini: & fecerūt ita. Dixerūtq; vnusquisq; ad fratrē suū. Vere debitores sumus in fratrē nřm: eo q vidimus angustiā anime eius qñ deprecabatur nos: & nō acq̃euim⁹ ei: ppterea venit sup nos tribulatio hec. Respōditq; eis ruben. Nōne dixi vobis nolite peccare in puerum: & non acquieuistis: sanguis quoq; eius ecce exquiritur. Ipsi autem non sciebant quod audiebat ioseph: quoniam

Transla. Chal.

אבונא יומא דין וחד ליתוהי׃ ואמר להון יוסף הוא דמלילית עמכון למימר אלילי
אתון׃ בדא תתבחרון חי פרעה אם תפקון מכא אלהין במיתי אחוכון זעירא הכא׃
שלחו מנכון חד וידבר ית אחוכון ואתון תתאסרון ויתבחרון פתגמיכון הקשוט אתון
אמרין ואם לא חי פרעה ארי אלילי אתון׃ וכנש יתהון בבית מטרא תלתא יומין׃
ואמר להון יוסף ביומא תליתאה דא עבידו ואתקימו מן קדם יי אנא דחיל׃ אם
כיני אתון אחוכון חד יתאסר בבית מטרתכון ואתון איזילו אובילו עיבורא דחסיר
בבתיכון׃ וית אחוכון זעירא תיתון לותי ויתהימנון פתגמיכון ולא תמותון ועבדו כן׃
ואמרו גבר לאחוהי בקושטא חיבין אנחנא על אחונא דחזינא עקת נפשיה כד
הוה מתחנן לנא ולא קבלנא מניה על כן אתת עלנא עקתא הדא׃ ואתיב ראובן יתהון
למימר הלא אמרית לכון למימר לא תחובון בעולימא ולא קבלתון ואף דמיה הא
מתבעי׃ ואינון לא ידעין ארי שמיע יוסף ארי

interpres inter eos erat. auersus aūt ab
ἑρμηνευτὴς ἀναμέσον αὐτῶν ἦν. ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ᾽ αὐ-
Supra. 43.g. eis: fleuit ioseph. et rursus accessit ad eos:
τῶν, ἔκλαυσεν ἰωσήφ. καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτοὺς,
E et locut⁹ ē illis. ⁊ accepit symeō ab eis: ⁊
καὶ εἶπεν αὐτοῖς. καὶ ἔλαβε τὸν συμεὼν ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ
ligauit eū corā illis. precepit aūt ioseph
ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν. ἐνετείλατο δὲ ἰωσὴφ
implere vasa eoꝝ frumēto: ⁊ reddere
ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου, καὶ ἀποδοῦναι τὸ
argentū vnicuiqꝫ in saccū suū: et dare illis
ἀργύριον ἑκάστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς
cōmeatū in viā. et factū ē illis sic.
ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως.
et imponētes triticū sup asinos suos. abie
καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ἀπῆλ-
rūt inde. soluēs aūt vn⁹ saccū suū: vt daret pa
θον ἐκεῖθεν. λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ, δοῦναι χορ-
bula asinis suis vbi māserūt: et vidit
τάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ οὗ κατέλυσαν, καὶ εἶδε τὸν
ligaturā argēti sui. et erat sup os
δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ. καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ
sacci. et ait fratrib⁹ suis. redditū ē
μαρσίππου. καὶ εἶπε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. ἀπεδόθη
mihi argētū: et ecce hoc in sacco meo.
μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου.
et obstupefactū ē cor eoꝝ: et turbati sūt adinui-
καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλή-
cē: dicētes: qd hoc fecit de⁹ nob. venerūt aūt
λους, λέγοντες, τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν. ἦλθον δὲ
F ad iacob prēꝫ suū: in trā chanaā. et nūcia-
πρὸς ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν, εἰς γῆν χαναάν. καὶ ἀπήγ-
uerūt ei oīa q̄ acciderāt eis: dicētes:
γειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς, λέγοντες,
locut⁹ ē hō dñs trē ad nos dura: ⁊ po
λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ, καὶ ἔ-
suit nos in carcere: q̄si exploratores trā.
θετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν.
ā.eo. dixim⁹ aūt illi: pacifici sum⁹: nō sumus explora
εἴπαμεν δὲ αὐτῷ, εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ ἐσμὲν κατάσκο-
tores. duodecim fratres sum⁹: filii pris nři. vn⁹ nō
ποι. δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν, υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ὁ εἷς οὐχ ὑ-
est at iunior: cū patre nřo hodie est
πάρχει, ὁ δὲ μικρότερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐστὶν
in tra chanaā. dixit aūt nobis hō dñs terre: in
ἐν γῇ χαναάν. εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, ἐν
hoc sciā: q̄ pacifici estis. frēm vřm vnū
τούτῳ γνώσομαι, ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. ἀδελφὸν ὑμῶν ἕνα
relinquite hic mecū: at emptionē frumētationis
ἄφετε ὧδε μετ᾽ ἐμοῦ, τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας
dom⁹ vře accipiētes abite. ⁊ adducite:
τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες, ἀπέλθετε. καὶ ἀγάγετε,
ad me fratrem vřm iunioꝛē:
πρός με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον,

interpretē loqueretur
ad eos. Auertitqꝫ se pa-
rūper & fleuit: & reuer-
sus locutus est ad eos.
Tollensqꝫ symeon & li
gans
illis presentibus: iussit
ministris vt implerent
eorū saccos tritico: &
reponerent pecunias
singulorum in sacculis
suis: datis supra cibariis
in via. Qui fecerūt ita.
At illi portantes
frumenta in asinis suis
profecti sunt.
Apertoqꝫ vnus sacco vt
daret
iumēto pabulū i diuer
sorio contemplatus
pecuniam in ore saccu
li
dixit fribus suis. Reddi
ta est mihi pecunia.
En habetur in sacco.
Et obstupefacti turbati
qꝫ mutuo dixerunt. qd
nā est hoc quod
fecit nobis deus. Ve-
neruntqꝫ ad iacob pa-
trē suū in terra chanaā:
& narrauerunt ei
oīa q̄ accidissent sibi
dicentes. Locutus est
nobis dominus terre
dure: & putauit
nos exploratores eē p
uincie. Cui respōdimus:
Pacifici sumus: nec vl-
las molimur insidias.
Duodecim fratres vno
patre geniti sumus. v-
nus non est super: mini
mus cū patre nřo est in
terra chanaan. Qui ait
nobis. Sic
pbabo q̄ pacifici sitis.
Frēm vřm vnū dimitti
te apud me: & cibaria
domib⁹ vřis necessaria
sumite & abite: frēmqꝫ
vřm minimū adducite

המליץ בינתם: ויסב מעליהם — לוץ סבב
ויבך וישב אלהם וידבר אלהם — בכה שוב דבר
ויקח מאתם את שמעון ויאסר — לקח אסר
אתו לעיניהם: ויצו יוסף וימלאו — צוה מלא
את כליהם בר ולהשיב כספיהם — כלה
איש אל שקו ולתת להם צדה — נתן צוד
לדרך ויעש להם כן: וישאו את — עשה נשא
שברם על חמריהם וילכו משם:
ויפתח האחד את שקו לתת — פתח
מספוא לחמרו במלון וירא את — ספא לון ראה
כספו והנה הוא בפי אמתחתו:
ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם
הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו — חרד
איש אל אחיו לאמר מה זאת
עשה אלהים לנו: ויבאו אל יעקב — בוא
אביהם ארצה כנען ויגידו לו את — נגד
כל הקרת אתם לאמר: דבר האיש — קרה
אדני הארץ אתנו קשות ויתן — קשה נתן
אתנו כמרגלים את הארץ: ונאמר — רגל אמר
אליו כנים אנחנו לא היינו מרגלים: — כון היה
שנים עשר אנחנו אחים בני
אבינו האחד איננו והקטן היום
את אבינו בארץ כנען: ויאמר
אלינו האיש אדני הארץ בזאת
אדע כי כנים אתם אחיכם האחד — ידע
הניחו אתי ואת רעבון בתיכם קחו — נוח בית לקח
ולכו: והביאו את אחיכם הקטן — הלך בוא

Interp. chal.

מתורגמן הוה ביניהון: ואסתחר מלותהון ובכא ותב לותהון ומליל עמהון ודבר מנהון
ית שמעון ואסר יתיה לעיניהון: ופקיד יוסף ומלו ית מניהון עיבורא ולאתבא
כספיהון גבר לשקיה ולמיתן להון זודין לארחא ועבד להון כן: ונטלו ית עיבוריהון
על חמריהון ואזלו מתמן: ופתח חד ית שקיה למיתן כסתא לחמריה בבית מבתא וחזא
ית כספיה והא הוא בפום טועניה: ואמר לאחוהי איתותב כספי ואף הא בטועני ותבר
מדע לבהון ותוהו גבר לאחוהי למימר מה דא עבד יי לנא: ואתו לות יעקב אבוהון
לארעא דכנען וחויאו ליה ית כל דערע יתהון למימר: מליל גברא ריבונא דארעא
עמנא קשין ויהב יתנא כמאללי ית ארעא: ואמרנא ליה כיוני אנחנא לא הוינא
מאללי: תרי עשר אנחנא אחין בני אבונא חד ליתוהי וזעירא יומא דין עם אבונא
בארעא דכנען: ואמר לנא גברא ריבונא דארעא בדא אידע ארי כיוני אתון אחוכון
חד שבוקו לותי ועיבורא דחסיר בבתיכון סיבו ואזילו: ואיתו ית אחוכון זעירא

Transla. Chal. — Primitiua chal.

interpres erat inter eos. Et declinauit ab eis ⁊ fleuit: — תרגם סחר תוב
et reuersus est ad eos: locutusqꝫ est cum eis: ⁊ tulit ex
eis symeon: ⁊ ligauit eum corā oculis eorū. Et iussit — מלא תוב
ioseph vt implerēt vasa eoꝝ frumēto: ⁊ vt reducerēt
pecunia vniuscuiusqꝫ in sacculū suū: ⁊ vt darent eis ci — נתן עבר
baria in viā: ⁊ fecit eis ita. Et iposuerūt frumenta sua
in asinis suis. et abierūt inde. Aperuitqꝫ vnus sac- — בית
culū suū: vt daret pabulū asino suo in diuersorio: ⁊ vi
dit pecuniā suā: ⁊ ecce erat in ore sacculi sui. Et dixit — תוב
fratribus suis: reddita est pecunia mea: ⁊ ecce est in
sacculo meo. Et facti sunt quasi insani: ⁊ obstupuerūt — ידע אמר אתא
ad inuicē: dicētes. Quid est hoc qđ fecit nobis deus?
Et venerunt ad iacob patrē suū in terra chanaan: et — חוה רבב
narrauerunt ei oīa que acciderant eis: dicentes. Lo-
cutus est vir dñs terre nobiscum dura: ⁊ putauit nos — קשה הוה
esse exploratores terre: ⁊ diximᵘ ei. Recti sumus nos:
non sumus exploratores. duodecim frēs sumᵘ nos filii
pris nři: vnᵘ nō cōparet: ⁊ minimᵘ hodie est cū patre
nřo in terra chanaā. Dixitqꝫ nobis vir dñs terre. In — ידע
hoc sciā q̄ recti estis vos: vnū fratrē vestrū dimittite
apud me: ⁊ frumētum qđ defecit in domo vestra tolli — בית נסב אתא
te: ⁊ abite: et adducite fratrem vestrū minimum

Primitiua heb.	Ter. Heb.
	אֵלַי, וְאֵדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַתֶּם
	כִּי כֵנִים אַתֶּם, אֶת אֲחִיכֶם אֶתֵּן
סָחַר הָיָה	לָכֶם, וְאֶת הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ׃ וַיְהִי הֵם
רִיק צָרַר	מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם וְהִנֵּה אִישׁ צְרוֹר
רָאָה	כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ, וַיִּרְאוּ אֶת צְרֹרוֹת
יָרֵא	כַּסְפֵּיהֶם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּירָאוּ׃
	וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי
	שִׁכַּלְתֶּם, יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן
לָקַח הָיָה	אֵינֶנּוּ וְאֶת בִּנְיָמִן תִּקָּחוּ, עָלַי הָיוּ
אָמַר	כֻלָּנָה׃ וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל אָבִיו
שָׁנָה מוּת	לֵאמֹר, אֶת שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם
בּוֹא נָתַן	לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ, תְּנָה אֹתוֹ עַל
שׁוּב	יָדִי, וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר
	לֹא יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם, כִּי אָחִיו מֵת
בָּדַד שָׁאַר אָסַן	וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר, וּקְרָאָהוּ אָסוֹן
הָלַךְ יָרַד	בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָהּ, וְהוֹרַדְתֶּם
שׁוּב יָגָה שָׁאַל	אֶת שֵׂיבָתִי בְּיָגוֹן שְׁאוֹלָה׃
Cap.xliij.	וְהָרָעָב כָּבֵד בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
הָיָה כָּלָה בּוֹא	כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ
	מִמִּצְרָיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם,
שׁוּב	שֻׁבוּ שִׁבְרוּ לָנוּ מְעַט אֹכֶל׃ וַיֹּאמֶר
יָעַד	אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר, הָעֵד הֵעִד בָּנוּ
רָאָה פָּנָה	הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי
שָׁלַח	אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃ אִם יֶשְׁךָ מְשַׁלֵּחַ
יָרַד שָׁבַר	אֶת אָחִינוּ אִתָּנוּ, נֵרְדָה וְנִשְׁבְּרָה
	לְךָ אֹכֶל׃ וְאִם אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ לֹא
	נֵרֵד, כִּי הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ

Trãsla. B. Hiero.

ad me: vt sciã q̃ nõ si tis exploratores: & istũ q tenetur in vinculis reci pere possitis: ac deinceps q̃ vultis emendi hẽatis licẽtiã. His dictis cũ frumẽta effun derẽt: singuli repperũt in ore saccorũ ligatas pecunias. exterritisq̧ simul omni bus dixit pater iacob. Abs q̧ liberis me esse fecistis. ioseph non est super: symeõ tenetur in vinculis: & bẽiamin au feretis. In me hec oĩa mala reciderũt. Cui rñdit ruben. Du os filios meos iterfice si nõ reduxero illũ tibi. Trade illum in manu mea: ego eũ ti bi restituã. At ille. Non descendet inqt fi lius meus vobiscũ. frẽ e ius mortuus ẽ: & ipe so lus remãsit. Si qd ei ad uersitatis acciderit ĩ ter ra ad quã pgitis: dedu cetis canos meos cũ do lore ad iferos. Cap.43.

INterim fames oẽm terrã vehemẽter p̃ mebat: cõsumptisq̧ ci bis quos ex egypto de tulerant: dixit iacob ad filios suos. Reuertimini & emite nobis pauxillũ escarũ. Rñdit iudas. Denũcia uit nobis vir ille sub at testatione iusiurandi di cẽs. Nõ videbitis faciẽ meã: nisi frẽm vrm mi nimũ adduxeritis vobis cũ. Si ergo vis eũ mit tere nobiscũ: pgem9 pi ter: & ememus tibi ne cessaria: si aũt non vis: non ibimus. Vir enim vt sepe diximus: denun ciauit nobis dicens.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

et sciam: q̃ nõ exploratores estis: sed q̃ paci
καὶ γνώσομαι, ὅτι οὐ κατάσκοποί ἐστε, ἀλλ' ὅτι εἰρηνι
fici estis. & fratrẽ vrm reddã vobis: et
κοί ἐστε. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ
in terra negociamini. factũ ẽ aũt cũ euacuarẽt
τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν
ipsi saccos suos: et erat vniuscuiusq̧ li
αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν, καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσ
gatura argẽti in sacco ipsoꝝ. et vide
μὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν. καὶ εἶ
rũt ligaturas argẽti sui ipsi: et
δον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν αὐτοί, καὶ
pr̃ eoꝝ: et timuerũt. ait aũt illis
ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν. εἶπε δὲ αὐτοῖς
iacob pr̃ eoꝝ: me sine filijs fecistis: ioseph
Ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν, ἐμὲ ἠτεκνώσατε, Ἰωσὴφ
nõ est: symeõ nõ est: et beniamin acci
οὐκ ἔστι, συμεὼν οὐκ ἔστι, καὶ τὸν βενιαμὶν λήψε
pietis: sup me facta sũt ista oĩa. ait aũt ruben
σθε, ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα πάντα. εἶπε δὲ ῥουβὴν
pr̃i suo: dicẽs: duos filios meos interfice:
τῷ πατρὶ αὐτοῦ, λέγων, τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόκτεινον,
si nõ adduxero illũ ad te. da illũ in manũ
ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρός σε. δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά
meã: & ego adducã illũ ad te. ille aũt dixit: nõ descẽdet
μου, κἀγὼ ἄξω αὐτὸν πρός σε. ὁ δὲ εἶπεν, οὐ καταβή
filius me9 vobiscũ: q: frater eius mortu9 ẽ
σεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε,
et ipse solus relictus est: et accidet
καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται, καὶ συμβήσεται
illũ egrotare in via: qua ibitis: et
αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἂν πορεύησθε, καὶ
deducetis meã senectutẽ cũ tristitia ad inferos.
κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. Ca.43
HEc fames inualuit sup terrã. factũ ẽ aũt qñ
Ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐγένετο δὲ ἡνίκα
cõsumauerũt comedere triticũ: qđ attulerũt ex
συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ
egypto. & ait illis pr̃ eoꝝ: iterũ eun
αἰγύπτου. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, πάλιν πορευ
tes emite nobis paucas escas. ait aũt il
θέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. εἶπε δὲ αὐ
li iudas: dicẽs: testimonio testatus ẽ nobis
τῷ ἰούδας, λέγων, διαμαρτυρίᾳ διεμαρτύρατο ἡμῖν
hõ: dicens: nõ videbitis faciẽ meã: si — Infra. 44.c
ὁ ἄνθρωπος, λέγων, οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν
nõ frater vester iunior vobiscũ fuerit. si q̃dẽ igr̃
μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ. εἰ μὲν οὖν ἀ
miseris fratrẽ nr̃m nobiscũ: descendem9: et eme
ποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα, καὶ ἀγο
mus tibi escas. si aũt nõ miseris fratrẽ nr̃m
ράσομέν σοι βρώματα. εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν
nobiscũ: nõ ibimus: &.n. homo ait nobis dicẽs:
μεθ' ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα, ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν, λέγων,

Primitiua chal. — Transla. Chal.

Primitiua chal.	Transla. Chal.
יְדַע נְתַן עֲבַד רִיק חֲזָא תְּכַל דְּבַר אֲמַר מוּת אֲתָא יְהַב תּוּב נְחַת מוּת שְׁאַר עֲרַע הֲלַךְ נְחַת שׁוּב הֲוָה אֲכַל אֲתָא אֲמַר סְהַד חֲזָא שְׁלַח זְבַן	ad me: vt sciam q̃ non estis exploratores: sed q̃ recti estis vos. Fratrem vestrum dabo vobis & in terra negociabimini. Et factum est ipsis effundentibus sacculos suos: ecce argentũ ligatum vniuscuiusq̧ viri erat in ore sacculi sui: & viderunt argentum ligatum ipsi & pater eorum: & timuerunt. Dixitq̧ eis iacob pater eorum. Absq̧ liberis me fecistis: ioseph non superest: et symeon nõ est hic: & beniamin auferetis: super me fuerunt omnia hec. Dixitq̧ ruben patri suo: dicens. Duos filios meos interficies: si nõ reduxero eum tibi: trade illũ in manu mea: et ego reducã eum tibi: et ait. Non descendet filius meus vobiscum: quoniam frater eius mortu9 est: & ipse solus remãsit. Et si acciderit ei mors in via in qua ambulatis: deducetis canos meos cum dolore ad inferos. Ca.43. FAmes autem preualebat in terra: & factum est cum cõsumassent edere frumẽtum quod attulerant de egypto: ait illis pater eorum. Reuertimini: & emite nobis pauxillũ frumẽti. Et ait ei iudas: dicẽs. Contestans cõtestatus est nos vir dicens. Non videatis faciem meã: nisi cum fuerit frater vester vobiscum. Si tu mittis fratrẽ nostrum nobiscum: descendemus et ememus tibi frumentũ. et si non mittis: nõ descendemus: q: vir dixit nobis.

Interp. chal.

לְוָתִי וְאֵדַע אֲרֵי לָא אַלִּילֵי אַתּוּן אֲרֵי כֵּינֵי אַתּוּן, יָת אֲחוּכוֹן אֶתֵּן לְכוֹן, וְיָת אַרְעָא
תְּתַגְּרוּן בַּהּ סְחוֹרְתָּא׃ וַהֲוָה אִינוּן מְרִיקִין שַׂקֵּיהוֹן, וְהָא גְּבַר צְרַר כַּסְפֵּיהּ בְּשַׂקֵּיהּ,
וַחֲזוֹ יָת צְרָרֵי כַסְפֵּיהוֹן אִינוּן וַאֲבוּהוֹן וּדְחִילוּ׃ וַאֲמַר לְהוֹן יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן יָתִי אַתְכֵּלְתּוּן,
יוֹסֵף לֵיתוֹהִי וְשִׁמְעוֹן לֵיתוֹהִי וְיָת בִּנְיָמִין תִּדְבְּרוּן, עֲלַי הֲוָאָה כֻלְּהוֹן׃ וַאֲמַר רְאוּבֵן
לַאֲבוּהִי לְמֵימַר, יָת תְּרֵין בְּנַי תְּמוּת אִם לָא אַיְתֵינֵיהּ לָךְ, הַב יָתֵיהּ עַל יְדִי, וַאֲנָא
אֲתִיבִנֵּיהּ לָךְ׃ וַאֲמַר לָא יֵחוּת בְּרִי עִמְּכוֹן, אֲרֵי אֲחוּהִי מִית וְהוּא בִּלְחוֹדוֹהִי אִשְׁתְּאַר,
וִיעָרְעִנֵּיהּ מוֹתָא בְּאָרְחָא דִּתְהָכוּן בַּהּ, וְתַחְתוּן יָת שֵׂיבְתִי בִּדְווֹנָא לִשְׁאוֹל׃
Ca.xliij. וְכַפְנָא תַּקִּיף בְּאַרְעָא׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִיאוּ לְמֵיכַל יָת עִיבוּרָא דְּאַיְתִיאוּ
מִמִּצְרַיִם, וַאֲמַר לְהוֹן אֲבוּהוֹן, תּוּבוּ זְבוּנוּ לַנָא זְעֵיר עִיבוּרָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְהוּדָה לְמֵימַר,
אַסְהָדָא אַסְהֵיד בַּנָא גַּבְרָא לְמֵימַר, לָא תִחְזוּן אַפַּי אֱלָהֵין כַּד אֲחוּכוֹן עִמְּכוֹן׃ וְאִם אִיתָךְ
מְשַׁלַּח יָת אֲחוּנָא עִמַּנָא, נֵחוּת וְנִזְבּוֹן לָךְ עִיבוּרָא׃ וְאִם לֵיתָךְ מְשַׁלַּח לָא נֵחוּת, אֲרֵי
גַּבְרָא אֲמַר לַנָא

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.	Trãsla. B. Hiero.	Tex. Heb. Gen. Ca. xliij.	Patina heb.
nõ videbitis faciẽ meã: si nõ frater ve	'Non videbitis facie me	לֹא תִרְאוּ פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם ׀׀׀׀	
ὑμῶν ὀφθῆτε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑ=	am abſq; fratre vẽo mi	אִתְּכֶם׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָּה ׀׀׀׀	
ster tuus: vobiſcũ fuerit. ait ãt iſrael: q̃d ma	nimo. Dixit eis iſrael.	הֲרֵעֹתֶם לִי לְהַגִּיד לָאִישׁ הֲעוֹד ׀	
μῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἐστί. εἶπε δὲ Ἰσραήλ, τί ἐκα	In meã hoc feciſtis mi	לָכֶם אָח׃ וַיֹּאמְרוּ שָׁאוֹל שָׁאַל	
κοποιήσατέ μοι, ἀπαγγείλαντες τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτι	ſiã: vt idicaretis ei & ali	הָאִישׁ לָנוּ וּלְמוֹלַדְתֵּנוּ לֵאמֹר ׀׀	
eſt vobis frater. illi ãt dixerũt: iterrogãs iterrogauit	um hẽre vos frẽm. At	הַעוֹד אֲבִיכֶם חַי הֲיֵשׁ לָכֶם אָח ׀	
ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός. οἱ δὲ εἶπαν, ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν	illi rſiderũt. Interroga	וַנַּגֶּד לוֹ עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה ׀׀	
nos homo: et gnationẽ nr̃az: dicens: ſi	uit nos homo p ordinẽ	הֲיָדוֹעַ נֵדַע כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת ׀	
ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν, λέγων, εἰ	noſtrã progeniem: ſi	אֲחִיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל ׀׀׀׀	
adhuc pr̃ veſter viuit: & ſi eſt vobis frater. &	pater viueret: ſi habe=	יִשְׂרָאֵל אָבִיו שִׁלְחָה הַנַּעַר אִתִּי	
ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ, καὶ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός. καὶ	remus fratrem.	וְנָקוּמָה וְנֵלֵכָה וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת ׀	
indicauimus ei: nm̃ interrogationẽ hãc:	Et nosrñdimus ei cõſe	גַּם אֲנַחְנוּ גַּם אַתָּה גַּם טַפְּנוּ׃ אָנֹכִי	
ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ, κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύ=	quẽter iuxta id q̃d fue=	אֶעֶרְבֶנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ אִם לֹא	
nũq̃d ſciebam: q̃ dicet nobis: adducite fratrẽ	rat ſciſcitatus. Nũquid	הֲבִיאֹתִיו אֵלֶיךָ וְהַצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ	
τοι, μὴ ἐδύμεθα, ὅτι ἐρεῖ ἡμῖν, ἀγάγετε τὸν ἀδελ=	ſcire poteramus q̃ dí=	וְחָטָאתִי לְךָ כָּל הַיָּמִים׃ כִּי לוּלֵא	
φὸν ὑμῶν. εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέ=	cturus eẽt: adducite fra	הִתְמַהְמָהְנוּ כִּי עַתָּה שַׁבְנוּ זֶה ׀׀׀	
ſuũ: mitte puerũ mecũ:	trẽ veſtrum vobiſcũ. Iu	פַּעֲמָיִם׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל	
ρα αὐτοῦ, ἀποστείλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ,	das quoq; dixit pr̃i ſuo.	אֲבִיהֶם אִם כֵּן אֲפוֹא זֹאת עֲשׂוּ	
et ſurgẽtes ibim: vt viuam et nõ	Mitte puerum mecũ:	קְחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בִּכְלֵיכֶם ׀׀׀׀	
καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ	vt pficiſcamur & poſſi	וְהוֹרִידוּ לָאִישׁ מִנְחָה מְעַט צֳרִי ׀	
moriamur: et nos et tu et ſubſtãtia noſtra:	mus viuere: ne moria=	וּמְעַט דְּבַשׁ נְכֹאת וָלֹט בָּטְנִים ׀׀	
ἀποθάνωμεν, καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν,	mur nos & paruuli no=	וּשְׁקֵדִים׃ וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קְחוּ ׀׀׀׀	
ego ſuſcipio eũ: de manu mea requre il=	ſtri. Ego	בְּיֶדְכֶם וְאֶת הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב ׀׀	
ἐγὼ ἐκδέχομαι αὐτόν, ἐκ χειρός μου ζήτησον αὐ=	ſuſcipio puerũ: de ma=	בְּפִי אַמְתְּחֹתֵיכֶם תָּשִׁיבוּ בְיֶדְכֶם	
Jafra. 44.g. τόν· ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρός σε, καὶ στήσω αὐτὸν	nu mea require illũ. Ni	אוּלַי מִשְׁגֶּה הוּא׃ וְאֶת אֲחִיכֶם ׀׀	
coꝝ te: peccãs ero in te oĩbus	ſi reduxero & reddide=	קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל הָאִישׁ׃ וְאֵל	
ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς σὲ πάσας τὰς	ro eum tibi:	שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי ׀׀׀	
dieb. ſi nõ .n. tardauiſſemus: tã reuerſi	ero peccati reus in te		
ἡμέρας· εἰμὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέ	omni tpe. Si non		
fuiſſem bis. ait ãt illis iſrael pr̃ eoꝝ:	interceſſiſſet dilatio: tã		
ψαμεν δίς. εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν,	vice altera veniſſemus.		
ſi ſic eſt: hoc facite: accipite de	Igitur iſrael pater eo=		
εἰ οὕτως ἐστί, τοῦτο ποιήσατε, λάβετε ἀπὸ	rum dixit ad eos.		
C fructib̃ tre in vaſis vr̃is: et de	Si ſic neceſſe eſt: facite		
τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν, καὶ κα	quod vultis.		
ducite hoi dona reſine: et mel	Sumite de optimis ter=		
τάγετε τῷ ἀνδρὶ δῶρα τῆς ἐκτίνης, καὶ τοῦ μέλι=	re frugibus in vaſis ve=		
lio: et thymiama: & ſtacẽ: & terebinthũ: et	ſtris: & dferte viro mu		
τος, καὶ θυμίαμα, καὶ στακτὴν, καὶ τερέβινθον, καὶ	nera modicum reſine		
naceꝝ: et argẽtũ duplex accipite in ma	& mellis & ſtoracis ſta		
κάρυα, καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν λάβετε ἐν ταῖς χει=	ctes & terebinthi		
nib̃ vr̃is. et argẽtũ qd̃ reductũ ẽ in ſac	& amygdalarum. Pecu		
σὶν ὑμῶν. καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφ�ὲν ἐν τοῖς μαρ	niãq; duplicẽ ferte vo=		
cio vr̃is: reducite vobiſcũ: ne forte	biſcum: & illam quam		
σίπποις ὑμῶν, ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν, μή ποτε	inueniſtis		
ignoãtia eſt. & frem vr̃m accipite: et	T ſacculis reportate: ne		
ἀγνόημά ἐστιν. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε, καὶ	forte error factũ ſit.		
ſurgẽtes deſcẽdite ad hoicꝝ. at deꝰ	Sed & fratrem veſtrũ		
ἀναστάντες καταβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ θεός	tollite & ite ad virũ.		
meꝰ det vob gr̃az coꝝ	Deus autem meus		
μου δῴη ὑμῖν χάριν ἐναντίον	omnipotens faciat vo=		
	bis eum placabilem:		

Interp. cabl.	Transla. Chal.	Patina chal.
לָא תֶחֱזוֹן אַפָּי אֶלָּהֵין כַּד אֲחוּכוֹן עִמְּכוֹן ׃ וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְמָה אַכְאִיבְתּוּן לִי לְחַוָּאָה	Non videatis faciẽ meã: niſi quãdo frater veſter fue	בָּאֲשׁ חָוָה שָׁאַל
לְגַבְרָא הַעַד דְּעַן לְכוֹן אֲתָא וַאֲמָרוּ סְחִישָׁאַל שַׁאֵיל גַּבְרָא לָנָא וְלִילַד וְחַיָּא לְמֵימָר	rit vobiſcũ. Dixitq; iſrael. Quare maleſeciſtis miſhi:	אָמַר קוֹם חָוָה
הַעַד כָּעַן אֲבוּכוֹן סַגִּיא לְכוֹן אֲתָא לָנָא וְלִילַד וְחַיָּא לְמֵימָר	vt nũciaret ſi viro ſi adhuc erat vobis frat. Et dixerũt.	יָדַע חָוָה אָמַר
הַעַד כָּעַן אֲבוּכוֹן סַגִּיא לְכוֹן אֲתָא לָנָא וְלִילַד וְחַיָּא לְמֵימָר	Interrogãs interrogauit nos vir pro gnatione nr̃a:	נָתַת קוֹם אָזַל
הַוַּיְתָא כְּעַן אֲבוּכוֹן סַגִּיאִית לְכוֹן אֲתָא לָנָא וְלִילַד וְחַיָּא לְמֵימָר	dicẽs. Si adhuc pr̃ vr̃ eſt: ſi ẽ vobis alius frat: nar	חַיָּה מוֹת טָף
הַוַּיְתָא כְּעַן אֲבוּכוֹן סַגִּיא לְכוֹן אֲתָא לָנָא וְלִילַד וְחַיָּא לְמֵימָר	rauimuſq; ei iurta ordinẽ verboꝝ iſtorĩ. nunq̃d ſcire	עָבַב בְּשָׂה אָתָא
עִמִּי וְנִקוּם וְנֵיזֵיל וְנֵיחֵי וְלָא נְמוּת אַף אֲנַתָּא אַף אֲתְּ אַף טַפְּלָנָא וְאֶנָא אֶסְעַרְנָא נַיָּה	poſſemus qñ dicturus eſſet deducite fratrẽ veſtrũ:	קוֹם הָוָה חָטָא
מִן יְדִי תְּבָרְעִינֵיהּ אִם לָא אַיְתִינָךְ לְוָתָךְ וַאֲקַמְתִּינֵיהּ קֳדָמָךְ וְאֶהֱוֵי חָטֵי לְךָ כָּל יוֹמַיָּא׃ וַאֲמַר	Dirittq; iudas ad iſr̃l pr̃em ſuũ. Mitte puerũ mecũ:	עָבַב תּוֹב תְּרֵי
אִילּוּלַי בְּדָא נְתָעַלְבְנָא אֲרֵי כְּעַן תְּתֵינָא דֵּנָן זִמְנִין ׀ דְּתַתְיָן זִמְנִין ׀ וַאֲמַר לְהוֹן יִשְׂרָאֵל	et ſurgamus & eamus: & viuemus & nõ moriemur: tã	נָטַת קוֹם אָזַל
אֲבוּהוֹן אִם כֵּן הוּא דָּא עִבְדוּ סְוֹבוּ מִן מַתְקָשָׁתָא בְּאַרְעָא בַּסְמִין ׀׀ וְאַיְתוּ לְגַבְרָא	nos q̃ tu: familia q̃p nr̃a. Ego in meã fidem ſuſcipio	חָטָא תּוֹב תְּרֵי
תַּקְרוֹרְתָא ׀ זְעֵיר קְטַף וּזְעֵיר דְּבַשׁ שְׁעַף וּלְטוּם בּוּטְנִין וְשִׁקְדִין ׃ וְכַסְפָּא עַל יַד תְּרֵין	puerũ: de manu mea exq̃reo eũ. ſi nõ reducro eũ ti=	עָבַב תּוֹב תְּרֵי
סְיבוּ בְיִדֵיכוֹן ׀ וְיַת כַּסְפָּא דְּאִיתוּתָב בְּפוּם טָעֲנֵיכוֹן תְּתִיבוּן בְּיִדֵיכוֹן ׀ דִּלְמָא שְׁלִיו הַוָּה	bi: & ſtamero eũ coã te: ero peccãs tibi oĩbus dieb.	נָטַת אָחַד תּוֹב
וְיַת אֲחוּכוֹן דְּבָרוּ ׀ וְקוּמוּ תּוּבוּ לְוָת גַּבְרָא ׃ וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לְכוֹן רַחֲמִין קֳדָם	Eſth ni ſi mosã feciſſem in hoc iam nũc reuerſi fuiſſe	שָׁלַח הָוָה שָׁדַד
	mus vuab vicib. Dirittq; iſr̃l pr̃ eoꝝ. Si ſic neceſſe ẽ	
	hoc facite: tollite de optimis tre in vaſis vr̃is: & defer	
	te viro mũera: paululũ reſine & modicũ mellis: ſtora	
	cis & terebinthi & amygdalaꝝ: & argẽtũ duplex tollite	
	in manu vr̃a: & argẽtũ qd̃ redditũ ẽ i ore ſaccoꝝ vr̃o	
	rũ reducite in manu vr̃a: forte errore factũ fuit: frẽm	
	quoq; vr̃m tollite: & ſurgite reuertimini ad virum. Et	
	Deus omnipotens det vobis miſericordiam coram	

Pristina heb. | Ter. Heb. | Sep. | La. xliij.

הָאִישׁ וְשִׁלַּח לָכֶם אֶת אֲחִיכֶם ׃׃
אַחֵר וְאֶת בִּנְיָמִין וַאֲנִי כַּאֲשֶׁר ׃
שָׁכֹלְתִּי שָׁכָלְתִּי׃ וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים
אֶת הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה כֶּסֶף ׃׃ שָׁנָה
לָקְחוּ בְיָדָם וְאֶת בִּנְיָמִן וַיָּקֻמוּ ׃׃ קוּם
וַיֵּרְדוּ מִצְרַיִם וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף׃ ׃ עָמַד
וַיַּרְא יוֹסֵף אִתָּם אֶת בִּנְיָמִן ׃׃׃ רָאָה
וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ הָבֵא אֶת אָמַר בוא
הָאֲנָשִׁים הַבַּיְתָה וּטְבֹחַ טֶבַח וְהָכֵן כון
כִּי אִתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצָּהֳרָיִם׃ אָכַל
וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף ׃ עָשָׂה
וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה ׃
יוֹסֵף׃ וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים ׃ כִּי הוּבְאוּ יָרֵא
בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל דְּבַר הַכֶּסֶף
הַמּוּשָׁב בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ בַּתְּחִלָּה ׃׃׃ שוב חלל
אֲנַחְנוּ מוּבָאִים לְהִתְגַּלֵּל ׃׃׃׃ גלל
עָלֵינוּ וּלְהִתְנַפֵּל עָלֵינוּ וְלָקַחַת ׃׃ נָפַל
אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת חֲמֹרֵינוּ׃ ׃׃׃׃
וַיִּגְּשׁוּ אֶל הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל בֵּית ׃׃ נָגַשׁ
יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח הַבָּיִת׃ ׃׃ דבר
וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנִי יָרֹד יָרַדְנוּ ׃׃׃׃
בַּתְּחִלָּה לִשְׁבָּר אֹכֶל׃ וַיְהִי כִּי בָאנוּ הָיָה בוא
אֶל הַמָּלוֹן וַנִּפְתְּחָה אֶת אַמְתְּחֹתֵינוּ פתח לון
וְהִנֵּה כֶסֶף אִישׁ בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ ׃׃׃
כַּסְפֵּנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנָּשֶׁב אֹתוֹ ׃׃׃ שוב שמל
בְּיָדֵנוּ׃ וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרַדְנוּ בְיָדֵנוּ יָרַד
לִשְׁבָּר אֹכֶל לֹא יָדַעְנוּ מִי שָׂם ׃׃ שום

Pristina chal. | Transla. Chal.

viro: vt soluat fratrē vestrū aliū: t beniamin remittat vobiscū. et ego sicut orbatus sum: orbabor. Et tulerūt viri munus hoc: t duplex argentū tulerūt in manib⁹ suis. tulerūt quoq; bēiamin: t surrexerūt t descenderunt in egyptū: t steterūt coram ioseph. Et vidit ioseph cū eis bēiamin: t dixit illi qui erat p̄positus sup domū suā. Introduc viros in domū: t occide victimas t prepara: q; mecū comesturi sunt viri in p̄dio. Fecit q; vir sicut dixerat ioseph: t introduxit viros in domū ioseph. Et timuerūt viri eo q; introducti essent in domū ioseph: t dixerūt. Propter argentū q̄d prius reductū est i sacculis nr̄is: nos sumus introducti: vt deiiciamur nr̄i: t q̄rat occasiōes p̄tra nos: t possideat nos in seruos: t asinos nr̄os. Et accesserūt ad virū q̄ erat p̄positus sup domū ioseph: t locuti sunt cū eo in porta domus: t dixerūt. Rogamus deus vt audias nos. Descendētes descēdimus p̄us ad emendū frumētū. et factū est q̄n venim⁹ in domū diuersorij: t aperuimus saccos nr̄os: ecce argētū vnius cuiusq; erat i ore sacci sui: et inuenim⁹ argētū nr̄m in suo pōdere: t reducim⁹ illō in manu nr̄a. Aliud quoq; argentū attulimus in manu nr̄a ad emendū frumentū: nescimus quis posuit

Transla. B. Hiero.

& remittat vobiscū frātrem vestrū quē tenet in vinculis & hunc beniamin. Ego autem quasi orbatus absq; liberis ero. Tulerunt ergo viri munera & pecuniā duplicem ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ & beniamin. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.	Trãsla.B.Hiero.	Ter.Heb. Gen. Ca.xliij.	Pũctiua heb.
argẽtũ in saccos nros. ait ãt il=	eam'in marsupiis nris.	כַּסְפֵּנוּ בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם	שָׁלַם
ηὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν. εἶπε δὲ αὐ=	At ille respondit. Pax	לָכֶם אַל תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וֵאלֹהֵי	יָרָא
τῶ: ῤῥῖτε νοῦ: nc timeatio. te vf: et de	vobiscum: nolite time	אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן ×××××××	טָמַן
τῶς, ἵλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε. ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ ὁ θεὸς	re. Deus vester & deus		
patrũ vfor dedit vob thesauros in	patris vestri dedit vo=	אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן ×××××××	נָתַן
τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς	bis thesauros in saccis	כַּסְפְּכֶם בָּא אֵלָי	בּוֹא
saccis vfis: at argẽtũ vfm: ῤῥatũ	vestris. Nã pecuniã quã	וַיּוֹצֵא אֲלֵיהֶם אֶת שִׁמְעוֹן׃ וַיָּבֵא	יָצָא בּוֹא
μαρσίπποις ὑμῶν, τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν, εὐδοκιμοῦν	dedistis mihi probatam	הָאִישׁ אֶת הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה וַיִּתֵּן	נָתַן רָחַץ
habeo. et edurit ad eos ſymeõ: et at=	ego habeo. Eduxitq;	מַיִם וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן	נָתַן רָחַץ
ἀπήχω. καὶ ἐξήγαγε πρὸς αὐτοὺς τὸν συμεών, καὶ ἦντε=	ad eos symeon. Et co	מִסְפּוֹא לַחֲמֹרֵיהֶם׃ וַיָּכִינוּ אֶת	בָּבָא כּוּן
F tulit aquã lauare pedes eor. et dedit pa=	introductis domumeo	הַמִּנְחָה עַד בּוֹא יוֹסֵף בַּצָּהֳרַיִם	
κεν ὕδωρ νιψαι τοὺς πόδας αὐτῶν. καὶ ἔδωκε χορ=	ccc attulit aquã: & lauerũt	כִּי שָׁמְעוּ כִּי שָׁם יֹאכְלוּ לָחֶם׃ וַיָּבֹא	אָכַל בּוֹא
bula asinis eor. parauerũt ãt dona:	pedes suos: dedit q;	יוֹסֵף הַבַּיְתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת הַמִּנְחָה	
τόσματα τῆς ὄνοις αὐτῶν. ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα,	pabulũ asinis eorũ. Illi	אֲשֶׁר בְּיָדָם הַבָּיְתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ	
donec intraret ioseph meridie. audiuerũt.n.	vero parabant ccc	לוֹ אַרְצָה׃ וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם	שָׁאַל
ἕως τοῦ εἰσελθεῖν ἰωσὴφ μεσημβρίας. ἤκουσαν γὰρ	munera: donec ingre	וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזָּקֵן	שָׁלַם
ῳ illic debet prãdere. ingressꝰ ẽ ãt ioseph in domũ:	deretur ioseph meridie	אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעוֹדֶנּוּ חָי׃ וַיֹּאמְרוּ	חָיָה אָמַר
ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν. εἰσελθὼν δὲ ἰωσὴφ εἰς τὸν οἶκο=	Audierãt ei: ῤῥ ibi co=	שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאָבִינוּ עוֹדֶנּוּ חָי	
et obtulerũt ei munera: q̃ habebãt in	mesturi eẽnt panẽ. Igi=	וַיִּקְדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא	קָדַד נָשָׂא רָאָה
αὐ, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς	tur igressus ẽ ioseph do	אֶת בִּנְיָמִין אָחִיו בֶּן אִמּוֹ וַיֹּאמֶר	
manib suis in domũ. τ adorauerũt cũ in	mũ suã: obtulerũtq; ei	הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם	
χερσὶν αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον. καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐ=	mũera tenẽtes in mani	אֵלָי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְחָנֶּךָּ בְּנִי׃	חָנַן
facie sup ẽrã. inclinauit ãt eos: quõ	bus suis: & adorauerũt	וַיְמַהֵר יוֹסֵף כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל	מָהַר כָּמַר
πὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. κράτησε δὲ αὐτοὺς, ὡς	pni in terrã. At ille cle	אָחִיו וַיְבַקֵּשׁ לִבְכּוֹת וַיָּבֹא הַחַדְרָה	בָּקַשׁ בָּכָה בּוֹא
8.:9.a haberet. et ait: si sanꝰ ẽ pr vr sent=	mẽter resalutatis eis in	וַיִּבְךְּ שָׁמָּה׃ וַיִּרְחַץ פָּנָיו וַיֵּצֵא	רָחַץ פָּנָה
ἔχετε. καὶ εἶπεν, εἰ ὑγιαίνει ὁ πρὸ ὑμῶν ὁ πρεσβύτε	terrogaunt eos dicẽs. Sa	וַיִּתְאַפַּק וַיֹּאמֶר שִׂימוּ לֶחֶם׃	אָפַק שׂוּם
or: quẽ dixistis: adhuc viuit: illi ãt dixerũt: sanꝰ ẽ ser tuꝰ	nus ne estꝰ pr vrꝰ senex:	וַיָּשִׂימוּ לוֹ לְבַדּוֹ וְלָהֶם לְבַדָּם וְלַמִּצְרִים	שׂוּם בַּדַּד
ρός, ὃν εἴπατε. ἔτι ζῇ; εἰ δὲ εἶπαν, ὑγιαίνει ὁ παῖς σου	de quo dixeratis mihi.	הָאֹכְלִים אִתּוֹ לְבַדָּם כִּי לֹא יוּכְלוּן	יָכַל
pr nr: adhuc viuit. et ait: bñdicꝰ hõ ille	Adhuc viuit? Qui rñ=	הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת הָעִבְרִים ×××	
ὑπὸ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. καὶ ἔπεσε, εὐλογητὸς ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος	derũt. Sospes estꝰ seruus		
deo. et inclinãtes adorauerũt cũ. respici=	tuusꝰ pr nr. Adhuc vi=		
τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ. ἀναβλέ=	uit. Et incuruati adora		
ens ãt oculos suos: vidit bẽiami fra=	uerunt eũ. Attollẽs aũt		
φας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε βενιαμὶν τὸν ἀδελ=	ioseph oculos vidit bẽ		
trẽ suũ vterinũ. et ait: hic frater	iamin frẽm suũ vterinũ		
φὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον. καὶ ἔπεσεν, ὄντος ὁ ἀδελφὸς	& ait. Iste est frater vr		
vr inntor: quẽ dixistis ad me adducere: et ait:	puulus: de quo dixera		
ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν; καὶ εἶ=	tis mihi? Et rursũ. Deus		
de miserear tui fili. turbatꝰ ẽ ãt ioseph. re=	iquit misereatur tui		
πεν, ὁ θεὸς ἐλεήσαι σε τέκνον. ἐταράχθη δὲ ἰωσὴφ. συ	filimi. Festinauitq; ido		
voluta sũt .n. viscera eius sup fratre suo.	mũ: qa cõmota fuerãt		
πεσφίφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.	viscera eius sup fre suo:		
et ꝙsiuit flere. ingressus ãt in cubiculũ suũ:	& erũpebãt lachryme:		
G καὶ ἐζήτει κλαῦσαι. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ,	& itroiens cubiculũ fle=		
flevit. et lauãs facie: egressus: cõ	suit. Rursũq; lota facie e		
8.4:c ἔκλαυσεν. καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον, ἐξελθὼν, ἐπε=	gressus: cõtinuit se: & a		
c ibi= mnuit se. et ait: apponite panes. τ appo	it. Ponite panes. Qui=		
43.4. κρατεύσατο. καὶ εἶπεν, παράθετε ἄρτους. καὶ παρέ	bus appositis seorsũ io		
fuerũt ei soli: et thio p sepoo: et egy	seph: & seorsũ fribus:		
θηκαν αὐτῷ μόνῳ, καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτούς, καὶ τοῖς αἰγυ	egyptiis quoq; qui ve=		
ptijs: simul vescẽtibꝰ cũ eo p sepoo: nõ.n.	scebãtur sil seorsũ. Illi		
πτίοις, τοῖς συνεσθίουσιν μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτούς, οὐ γὰρ	citũ est enim egyptiis oo		
poterãt egrptũ simꝰ comedereꝰ cũ hebreo	comedere cũ hebreis		
δύναντο οἱ αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν ἑβραίων			

Interp.cabl.	Transla.Chal.	Pũctiua chal.
כַּסְפַּנָא בְּטוּעֲנָנָא׃ וְאָמַר שְׁלָם לְכוֹן לָא תְּדַחֲלוּן׃ אֱלָהֲכוֹן וְאֱלָהָא דַּאֲבוּכוֹן יְהַב לְכוֹן	argentũ nrm in saccis nris. Dirit; eis. Pax vobis: nolite timere. Deus vester τ deus patris vestri dedit vobis thesaurũ in saccis vris. Argentuꝫ vestrũ venit	כַּסְפָּא
סִיעָא בְּטוּעֲנֵיכוֹן׃ כַּסְפְּכוֹן אֲתָא לְוָתִי׃ וְאַפֵּיק לְוָתְהוֹן יָת שִׁמְעוֹן׃ וְאַעֲיל וְקָרֵא יָת	ad me: τ edurit ad eos symeon. τ introduxit vir hoies	נְטַל
גוּבְרַיָּא לְבֵית יוֹסֵף׃ וְיָהַב מַיָּא׃ וְאַסְוִי רַגְלֵיהוֹן׃ וְיָהַב כְּסָתָא לַחֲמָרֵיהוֹן׃ וְאַתְקִינוּ יָת	in domũ ioseph: τ dedit aquã τ lauerũt pedes suos: et dedit pabulũ asinis suis. Et parauerũt munera an	סְתָם
תְּקָרוּבְתָּא עַד דְּעָל יוֹסֵף בְּשַׁתָּא אֲרֵי שְׁמָעוּ אֲרֵי תַּמָּן אֶכְלִין לַחְמָא׃ וְעָל יוֹסֵף	teꝫ veniret ioseph ad prandiũ: quia audierant q ibi	קָרַב עוֹל שָׁרָא
לְבֵיתָא׃ וְאַיְתִילוּ לֵיהּ יָת תְּקָרוּבְתָּא דִּי בִידֵיהוֹן לְבֵיתָא׃ וּסְגִידוּ לֵיהּ עַל אַרְעָא׃ וּשְׁאֵיל	comesturi erant panem. Et ingressus est ioseph in do	עוֹל סְגַד
לְהוֹן לְשָׁלָם וַאֲמַר הַשְׁלָם לְאֲבוֹכוֹן סָבָא דַּאֲמַרְתּוּן׃ הַעַד כְּעַן הוּא כַּיָּם׃ וַאֲמָרוּ שְׁלָם	mum: τ obtulerũt ei munera q erant in manibus eoꝝ	שׁוּב כּוֹם
לְעַבְדָּךְ לְאָבוּנָא עַד כְּעַן כַּיָּם׃ וּכְרָעוּ וּסְגִידוּ׃ וּפְרַק עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת בִּנְיָמִין אֲחוּהִי בַּר	in domo. Et adorauerũt eum p;ont in terrã. Et salu=	
אִמֵּהּ וַאֲמַר הַדֵּין אֲחוּכוֹן זְעִירָא דַּאֲמַרְתּוּן לִי׃ וַאֲמַר טַן בְּרַם יְיָ יְתְרָחֵם עֲלָךְ בְּרִי׃	tauit eos. Et ait. nunqd est pat patri vestro seni quẽ	רָחַם בַּר
וְאוֹחִי יוֹסֵף אֲרֵי אִתְגּוֹלַלוּ רַחֲמוֹהִי עַל אָחוּהִי וּבָעָא לְמִבְכֵּי׃ וְעַל לְאֵידוֹן בֵּית	dixistis? nũquid adhuc viuit? Et dixerunt. Pat est	אָתָא גָּלַל בָּכָה
מְשִׁכְבָּא׃ וּבְכָא תַּמָּן׃ וְאַסְחִי אָפּוֹהִי וּנְפַק׃ וְאִתְחַסַן וַאֲמַר שַׁוִּי לַחְמָא׃ וְשַׁוִּיאוּ לֵיהּ	seruo tuo patri nostro: adhuc viuit: τ incuruati sunt:	עוֹל שָׁכַב בָּכָה
בְּלַחְוֹדוֹהִי וְלְהוֹן בְּלַחְוֹדֵיהוֹן׃ וְלְמִצְרָאֵי דְּאָכְלִין עִמֵּיהּ בְּלַחְוֹדֵיהוֹן׃ אֲרֵי לָא יָכְלִין	et adorauerũt: τ leuauit oculos suos: τ vidit beniami	סָתָא חָסַן שָׁוָה
מִצְרָאֵי לְמֵיכַל עִם עִבְרָאֵי ××××××

Ter.Heb.	Pritiua heb.
לחם כי תועבה הוא למצרים :	תעב
וישבו לפניו הבכר כבכרתו	
והצעיר כצערתו ויתמהו	צער תמה
האנשים איש אל רעהו: וישא	
משאת מאת פניו אלהם ותרב	נשא רבה
משאת בנימן ממשאת כלם חמש	
ידות וישתו וישכרו עמו:	שתה שכר
ויצו את אשר על ביתו לאמר	Cap.xliiij.
מלא את אמתחת האנשים אכל	צוה
כאשר יוכלון שאת ושים כסף	יכל נשא שום
איש בפי אמתחתו: ואת גביעי	
גביע הכסף תשים בפי אמתחת	גבע שום פה
הקטן ואת כסף שברו ויעש כדבר	עשה
יוסף אשר דבר: הבקר אור	
והאנשים שלחו המה וחמריהם:	
הם יצאו את העיר לא הרחיקו	רחק
ויוסף אמר לאשר על ביתו קום	
רדף אחרי האנשים והשגתם	נשג
ואמרת אלהם למה שלמתם רעה	רוע
תחת טובה: הלוא זה אשר ישתה	שתה
אדני בו והוא נחש ינחש בו	
הרעתם אשר עשיתם: וישגם	רוע עשה
וידבר אלהם את הדברים	דבר
האלה: ויאמרו אליו למה ידבר	אמר
אדני כדברים האלה חלילה	חלל
לעבדיך מעשות כדבר הזה: הן	
כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו	פה

& prophanū putāt huiuscemodi cōuiuiū. sederunt corā eo primogenitus iuxta primogenita sua: & minimus iuxta etatem suam: & mirabantur nimis sumptis ptibus quas ab eo acceperant. Maiorq; ps venit beniamin: ita vt quinq; partibus excederet. Biberūtq; & inebriati sunt cū eo. Cap.44.

Precepit autē ioseph dispēsatori domus sue dicēs. Imple saccos eorum frumento: quantū possunt capere: & pone pecuniam singulorū in summitate sacci. Cyphū autē meum argenteū & preciū quod dedit tritici: pone in ore sacci iunioris. Factumq; est ita. Et orto mane dimissi sūt cū asinis suis. Iamq; vrbē exierant: & pcesserant paululum. Tunc ioseph accersito dispēsatore domus ait. Surge inquit & persequere viros: & apprehensis co dicito. Quare reddidistis malum p bono. Cyphus quē furati estis: ipse est in quo bibit dñs meus: & in quo augurari solet. Pessimā rē fecistis. Fecit ille vt iusserat: & co apprehensis per ordinē locutus est. Qui rñderūt. Quare sic loquitur dominus noster: vt serui tui tantū flagitii commiserint. Pecuniā quā inuenim in summitate saccorum

panes. abominatio .n. ē egyptijs. sederūt āt corā eo: p̄mogenit⁹ scdm antiquitatē suā: et iunior scdm iuuētutē suā. stupefacti sūt āt hoīes vnusq̄sq; ad fratrē suū. tulerūt āt ptes ab eo ad illos. magnificata ē āt ps beniamī p̄ter ptes oīm q̄ncupliciter ad eas q̄ illorū. biberūt āt: et inebriati sūt cū eo. Ca.44.

ἄρτους· βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς αἰγυπτίοις. ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ. ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ἦραν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς αὐτούς. ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερὶς βενιαμὶν παρὰ τὰς μερίδας πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. ἔπιον δέ, καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ.

Et p̄cepit ioseph ei q̄ sup domū suā: dicēs: implete saccos hoīm cibis: q̄cūq; potuerit tollere. et iniicite vniuscuiusq; argētū in ore sacci. et sciphū meū argēteū iniicite in saccū iunioris: et p̄ciū tritici eius. factū ē āt scdm v̄bū ioseph: sicut dixit. mane illuxit. et hoīes missi sūt ipsi et asini eorū. exeūtib⁹ āt ipsis ciuitatē: nō abierāt lōge. et ioseph dixit ei q̄ sup domū suā: surgēs p̄sequere post hoīes: et cōprehēdes eos: et dices illis: q̄re reddidistis mala p̄ bonis? q̄re furati estis meū sciphū argēteū? nō hoc ē in q̄ bibit dn̄s me⁹? ipse āt augurio auguratur in eo. mala p̄fecistis q̄ fecistis. inueniēs āt illos: dixit eis scdm verba hec. illi āt dixerūt ei: q̄re loq̄tur dn̄s scdm verba hec. absit seruis tuis facere scdm v̄bū hoc. si q̄dē argētū: q̄d inuenim⁹ in saccis nr̄is:

A καὶ ἐνετείλατο ἰωσὴφ τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, λέγων, πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα ἂν δύνωνται ἆραι. καὶ ἐμβάλετε ἑκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου. καὶ τὸ κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλετε εἰς τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ. ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα ἰωσήφ, καθὼς εἶπε. τὸ πρωῒ διέφαυσεν. καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν. ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέσχον μακράν. καὶ ἰωσὴφ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων, καὶ καταλήψῃ αὐτούς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, τί ὅτι ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; B ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν; οὐ τοῦτό ἐστιν ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ. πονηρὰ συντετελέκατε ἃ πεποιήκατε. εὑρὼν δὲ αὐτούς, εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, ἵνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ γένοιτο τοῖς παισί σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν,

Pritiua chl'a. / Transla.Chal.

Pritiua chl'a.
סחר רבב
שתה רוה
מנה אמר מלא
טען שוה
פטר קרה רחק
דבק אמר
שלם ביש טוב
שתה רבב בדק
ביש אל מלל
רבב חוס עבד
שכח

panem: quoniā pecus quod egyptij colunt hebrei comedunt. Et discubuerunt corā eo: maior iuxta maioritatem suā: et minor iuxta minoritatē suā. et admirati sunt viri adinuicē. Et date sunt eis portiones a facie eius: et maior fuit portio beniamin quincuplicater portionibus oīm. Et biberunt et inebriati sunt cū eo.

Precepit autem dispensatori domus Cap.44. sue: dicens. Imple saccos virorum frumēto quātum possunt portare: et pone argentū vniuscuiusq; in ore sacci sui. Calicem aūt meū argenteū pones in ore sacci minoris: et argentū emptionis sue. Fecitq; iuxta verbū ioseph quod locutus fuerat. Ortoq; mane viri dimissi sunt ipsi et asini sui. Illi egressi sunt de ciuitate: non longe abierant. Et ioseph dixit dispensatori domus sue. Surge sequere post viros: et apprehendes eos: et dices eis. Quare reddidistis malum pro bono? Nonne hic calix erat quo bibebat dñs meus? Et ipse querens quesiuit eum: malā rem fecistis. Apprehenditq; eos et locutus est cum eis verba hec: et dixerunt ei. Quare loquitur dominus noster talia verba? absit a seruis tuis facere hanc rem. Ecce argentum quod inuenimus in ore saccorum nostrorum

Interp.chal.

לחמא ארי בעירא דמצראי דחלין ליה עבראי אכלין: ואסחרו קדמוהי רבא
כרבותיה וזעירא כזעירותיה ותמהו גובריא גבר לחבריה: ונטל חולקין מן קדמוהי
להון וסגיאת חולקא דבנימין מחולקי כולהון חמשא חולקין ושתיו ורויאו עמיה:
Ca.xliiij. ופקיד לדממנא על ביתיה למימר מלי ית טועני גובריא עיבורא
כמא דיכלין למטען ושוי כסף גבר בפום טועניה: וית כלידי כלידא דכספא תשוי
בפום טוענא דזעירא וית כסף זבינוהי ועבד כפתגמא דיוסף דמליל: צפרא נהר
וגובריא איתפטרו אינון וחמריהון: אינון נפקו מן קרתא לא ארחיקו ויוסף אמר
לדממנא על ביתיה קום רדף בתר גובריא ותדבקינון ותימר להון למה אשלמתון
בישתא חלף טבתא: הלא דין דשתי רבוני ביה והוא בדקא מבדק ביה אבאשתון
דעבדתון: ואדבקינון ומליל עמהון ית פתגמיא האלין: ואמרו ליה למה ימליל רבוני
כפתגמיא האילין חס לעבדך מלמעבד כפתגמא הדין: הא כספא דאשכחנא
בפום טוענא

reduximus ad te de tra chanaā: quō furare-
ἀπεστρέψαμεν πρός σε ἐκ γῆς Χαναάν, πῶς ἂν κλέψαιμεν
mur de domo dñi tui argētū aut aurū?
ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον;
apō quē inuēt9 fuerit scyph9 seruoꝝ tuoꝝ: moria-
παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ τῶν παίδων σου, ἀποθνησκέ-
tur. et nos aūt erimus dño nřo serui. ille
τω· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα τῷ κυρίῳ ἡμῶν παῖδες. ὁ
aūt dixit: et nūc sicut dicitis: sic erit. apō quē
δὲ εἶπεν, καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως ἔσται· παρ' ᾧ ἂν
inuēt9 fuerit scyph9: erit me9 seru9: vos aūt eritis mū-
εὑρεθῇ τὸ κόνδυ, ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε κα-
di. et festinauerūt: τ deposuerūt vnusq̄sq; sac-
θαροί. καὶ ἔσπευσαν, καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρσιπ-
cū suū sup trā: τ aperuit vnusq̄sq; sac-
πον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤνοιξεν ἕκαστος τὸν μάρσιπ-
cū suū. scrutat9 ē aūt a seniore inci-
πον αὐτοῦ. ἠρεύνησε δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρ-
piēs: donec venit ad iuniorē. et inuenit scy-
ξάμενος, ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον. καὶ εὗρε τὸ κόν-
phū in sacco bēiamī. et diruperūt
δυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τοῦ Βενιαμίν. καὶ διέρρηξαν
vestimēta sua: et iposuerūt vnusq̄sq; sac-
C τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιπ-
cū suū sup asinū suū: τ reuersi sūt in
πον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς
ciuitatē. igressus ē aūt iudas et frēs eius
τὴν πόλιν. εἰσῆλθε δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ad ioseph: adhuc illo existēte illic. et ceciderūt co-
πρὸς Ἰωσήφ, ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ· καὶ ἔπεσαν ἐναν-
rā illo sup trā. dixit aūt illis ioseph:
τίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ,
qd rē hāc fecistis? nō scitis: q̄
τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐποιήσατε; οὐκ οἴδατε, ὅτι
augurio augurabit hō: q̄lis ego? dixit aūt
οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται ὁ ἄνθρωπος, οἷος ἐγώ; εἶπε δὲ
iudas: qd rńdebim9 dño: aut qd loque-
Ἰούδας, τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ, ἢ τί λαλήσω-
mur: aut qd iustificabimur. at de9 iuenit iniq̄tatē
μεν, ἢ τί δικαιωθῶμεν. ὁ δὲ θεὸς εὗρε τὴν ἀδικίαν
seruoꝝ tuoꝝ. ecce sum9 serui dño no-
τῶν παίδων σου. ἰδού ἐσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡ-
stro: et nos: et apō quē inuēt9 ē scyph9. dixit aūt
μῶν, καὶ ἡμεῖς, καὶ παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ. εἶπε δὲ
ioseph: ne mihi sit facere verbū istud.
Ἰωσήφ, μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὁ
homo apō quē inuēt9 ē scyph9: ille erit me9
ἄνθρωπος παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου
seruus. vos aūt ascendite cū salute ad
παῖς. ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν
prēm vřm. appropinquās aūt ei iudas dixit:
πατέρα ὑμῶν. ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ἰούδας εἶπεν,
oro dñe: loquatur
δέομαι κύριε, λαλησάτω

reportauimus ad te de terra chanaan. Et quō cōsequēs est: vt furati simus de domo dñi tui aurū vel argētū? Apud quēcūq; fuerit inuētū seruorū tuorū qd q̄ris: moriatur: & nos erimus serui dñi nři. Qui dixit eis. Fiat iuxta vestrā sētētiā: Apud quēcūq; fuerit iuētū: ipse sit seruus meus: vos aūt eritis innoxii. Itaq; festinato deponentes in terrā saccos aperuerunt singuli. Quos scrutatus incipiens a maiore vsq; ad minimū: inuenit cyphum in sacco beniamin. At illi scissis vestibus oneratisq; rursum asinis reuersi sunt in oppidū. primusq; iudas cū fratribus igressus est ad ioseph. Necdū ei de loco abierat. Oēsq; ante eū pariter in terrā corruerunt. Quibus ille ait. Cur sic agere voluistis. An ignoratis q̄ non sit similis mei in augurādi sciētia? Cui Iudas. quid rńdebimus inqt dño meo: vel qd loq̄mur: aut iuste poterimus obtēdere. Deus inuenit iniquitatē seruorū tuorū. En oēs serui sum9 dñi mei: & nos: & apud quē inuētus est cyphus. Respondit ioseph. Absit a me: vt sic agam. Qui furatus ē cyphū: ipse sit seruus meus: vos autem abite liberi ad patrē vestrū. Accedens autē propius iudas cōfidēter ait. Oro dñe audi me: vt loq̄

הֱשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵיךְ
נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב׃
אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וָמֵת
וְגַם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי לַעֲבָדִים׃
וַיֹּאמֶר גַּם עַתָּה כְדִבְרֵיכֶם כֶּן הוּא
אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה לִּי עָבֶד
וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּם׃ וַיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִדוּ
אִישׁ אֶת אַמְתַּחְתּוֹ אָרְצָה וַיִּפְתְּחוּ
אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיְחַפֵּשׂ בַּגָּדוֹל
הֵחֵל וּבַקָּטֹן כִּלָּה וַיִּמָּצֵא הַגָּבִיעַ
בְּאַמְתַּחַת בִּנְיָמִן׃ וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלֹתָם
וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל חֲמֹרוֹ וַיָּשֻׁבוּ
הָעִירָה׃ וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה
יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנּוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו
אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מָה
הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הֲלוֹא
יְדַעְתֶּם כִּי נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר
כָּמֹנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה נֹּאמַר
לַאדֹנִי מַה נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק
הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת עֲוֹן עֲבָדֶיךָ
הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי גַּם אֲנַחְנוּ
גַּם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ׃
וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵעֲשׂוֹת זֹאת
הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ
הוּא יִהְיֶה לִּי עָבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ
לְשָׁלוֹם אֶל אֲבִיכֶם׃ וַיִּגַּשׁ אֵלָיו
יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר נָא

שׁוּב
גָּנַב
מָצָא מוּת
הָיָה
נָקָה מָהַר יָרַד
פָּתַח
חָפַשׂ
חָלַל מָצָא גָּבַע
קָרַע
עָמַס שׁוּב
בּוֹא
נָפַל
פָּנָה
עָשָׂה
כְּמוֹ אָמַר
דָּבַר צָדַק
חָלַל עָשָׂה
הָיָה עָלָה
שָׁלַם נָגַשׁ

Interp. chal.

אֲתֵיבְנָא לָךְ מֵאַרְעָא דִכְנַעַן וְאֵכְדֵין נִגְנוֹב מִבֵּית רִבּוֹנָךְ מָאנִין דִּכְסַף אוֹ מָאנִין
דִּדְהַב׃ דְּיִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ מֵעַבְדָּךְ יְמוּת וְאַף אֲנַחְנָא נְהֵי לְרִבּוֹנִי לְעַבְדִין׃ וַאֲמַר אַף כְּעַן
כְּפִתְגָמֵיכוֹן כֵּן הוּא דְיִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ יְהֵא לִי עַבְדָּא וְאַתּוּן תְּהוֹן זַכָּאִין׃ וְאוֹחִיאוּ
וְאַחִיתוּ גְּבַר טוֹעֲנֵיהּ לְאַרְעָא וּפְתַחוּ גְּבַר טוֹעֲנֵיהּ׃ וּבְלַשׁ בְּרַבָּא שָׁרֵי וּבִזְעֵירָא שֵׁיצִי
וְאִשְׁתְּכַח כַּלִּידָא בְּטוֹעֲנָא דְבִנְיָמִין׃ וּבְזַעוּ לְבוּשֵׁיהוֹן וּרְמוֹ גְּבַר עַל חֲמָרֵיהּ וְתָבוּ
לְקַרְתָּא׃ וְעַל יְהוּדָה וַאֲחוֹהִי לְבֵית יוֹסֵף וְהוּא עַד כְּעַן תַּמָּן וּנְפַלוּ קֳדָמוֹהִי עַל אַרְעָא׃
וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף מָה עוֹבָדָא הָדֵין דַּעֲבַדְתּוּן הֲלָא יְדַעְתּוּן אֲרֵי בָּדָקָא מְבַדֵּק גַּבְרָא
דִּכְוָתִי׃ וַאֲמַר יְהוּדָה מָה נֵימַר לְרִבּוֹנִי מָה נְמַלֵּיל וּמָה נִזְכֵּי וּמִן קֳדָם יְיָ אִשְׁתְּכַח
חוֹבָא דְעַבְדָךְ הָא אֲנַחְנָא עַבְדִּין לְרִבּוֹנִי אַף אֲנַחְנָא אַף דְּיִשְׁתְּכַח כַּלִּידָא בִּידֵיהּ׃ וַאֲמַר
חַס לִי מִלְּמֶעְבַּד דָּא גַּבְרָא דְּאִשְׁתְּכַח כַּלִּידָא בִּידֵיהּ הוּא יְהֵא לִי עַבְדָּא וְאַתּוּן סַקוּ
לִשְׁלָם לְוָת אֲבוּכוֹן׃ וּקְרֵיב לְוָתֵיהּ יְהוּדָה וַאֲמַר בְּבָעוּ רִבּוֹנִי יְמַלֵּיל כְּעַן

Transla. Chal.

retulimus ad te de terra chanaā: quō ergo furati essemus de domo dñi tui vasa argentea aut vasa aurea: apō quēcūq; de seruis tuis fuerit inuētus scyph9: moriatur: nos quoq; erim9 serui dño nřo. Et dixit. Etiā nūc iuxta sermōes vřos ita est: apud quēcūq; fuerit inuent9: erit mihi seru9: vos aūt eritis innoxij. Et festinauerūt τ deposuerūt vnusq̄sq; saccum suū in terra: τ aperuit vnusq̄sq; saccū suū. Et scrutat9 est: in maiore incepit: τ in minore pfecit: et inuētus est scyphus in sacco beniamin. Et sciderūt vestimēta sua: τ onerauerūt vnusquisq; asinum suū: τ reuersi sunt in ciuitatē. Et ingressus est iudas τ frēs eius in domū ioseph: et ipse adhuc erat ibi. Et corruerūt corā eo in terrā. Dixitq; eis ioseph. Quid est hoc qō fecistis? Nesciebatis q̄ inuestigāo inuestigaret vir sicut ego. Dixitq; iudas. Quid dicem9 dño meo: qd loq̄mur: aut quo iustificabimur. A facie enī dei inuentū est pctm suorū tuorū. Ecce sum9 serui dño meo: tā nos q̄ ille in cui9 manu inuētus est scyphus. Et ait absit a me hoc facere. Uir in cui9 manu inuētus est scyphus erit mihi seru9: vos autē ascendite in pace ad patrē vestrū: τ accessit ad eum iudas: τ ait. Obsecro dñe mi: vt loq̄tur nunc

Pritiua chal.

תּוּב גְּנַב רְבַב
שְׁכַח מוּת הֲוָה
הֲוָה הֲוָה זְכָה
אֲתָא נְחַת רְבַב
שְׁרָא שֵׁיצָא רְמָה
תּוּב קְרָה עוּל
אֲמַר רְבַב מְלַל
זְכָה שְׁכַח
חוּס עֲבַד הֲוָה
נְסַק

Pri. Tex. Heb. | Pri. Tex. Chal. | Interp. Chal.

עַבְדְּךָ דָּבָר נָאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל יִחַר
אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ כִּי כָמוֹךָ כְּפַרְעֹה׃
אֲדֹנִי שָׁאַל אֶת עֲבָדָיו לֵאמֹר
הֲיֵשׁ לָכֶם אָב אוֹ אָח וַנֹּאמֶר אֶל
אֲדֹנִי יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן וְיֶלֶד
זְקֻנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּוָּתֵר
הוּא לְבַדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֲהֵבוֹ׃
וַתֹּאמֶר אֶל עֲבָדֶיךָ הוֹרִדֻהוּ אֵלַי
וְאָשִׂימָה עֵינִי עָלָיו וַנֹּאמֶר אֶל
אֲדֹנִי לֹא יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת
אָבִיו וְעָזַב אֶת אָבִיו וָמֵת וַתֹּאמֶר
אֶל עֲבָדֶיךָ אִם לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם
הַקָּטָן אִתְּכֶם לֹא תֹסִפוּן לִרְאוֹת
פָּנָי וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל עַבְדְּךָ אָבִי
וַנַּגֶּד לוֹ אֶת דִּבְרֵי אֲדֹנִי וַיֹּאמֶר
אָבִינוּ שֻׁבוּ שִׁבְרוּ לָנוּ מְעַט אֹכֶל׃
וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם יֵשׁ
אָחִינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ וְיָרַדְנוּ כִּי לֹא
נוּכַל לִרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ וְאָחִינוּ
הַקָּטָן אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ׃ וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ
אָבִי אֲלֵינוּ אַתֶּם יְדַעְתֶּם כִּי
שְׁנַיִם יָלְדָה לִי אִשְׁתִּי׃ וַיֵּצֵא
הָאֶחָד מֵאִתִּי וָאֹמַר אַךְ טָרֹף טֹרָף
וְלֹא רְאִיתִיו עַד הֵנָּה׃ וּלְקַחְתֶּם
גַּם אֶת זֶה מֵעִם פָּנַי וְקָרָהוּ אָסוֹן
וְהוֹרַדְתֶּם אֶת שֵׂיבָתִי בְּרָעָה
שְׁאֹלָה׃ וְעַתָּה כְּבֹאִי אֶל עַבְדְּךָ

Pri. Tex. Chal.

עַבְדָּךְ פִּתְגָמָא מֵרֵי מָרִי וְלָא יִתְקוֹף רוּגְזָךְ בְּעַבְדָּךְ אֲרֵי כְּפַרְעֹה כֵּן אַתְּ׃ רְבוֹנִי שְׁאַל
יָת עַבָדּוֹהִי לְמֵימָר הַאִית לָכוֹן אָבָּא אוֹ אָחָא׃ וַאֲמַרְנָא לְרִבוֹנִי אִית לַנָא אַבָּא סָבָא
וְעַר סֵיבְתָּן זְעֵיר וַאֲחוֹהִי מִית וְאִשְׁתְּאַר הוּא בְּלִחוֹדוֹהִי לְאִמֵּיהּ וַאֲבוּהִי רְחִים לֵיהּ׃
וַאֲמָרְתְּ לְעַבָדָךְ אַתַּיְתוּהִי לְוָתִי וְאֶשַׁוִּי עֵינִי עֲלוֹהִי׃ וַאֲמַרְנָא לְרִבוֹנִי לָא יָכוֹל עוּלֵימָא
לְמִשְׁבַּק יָת אֲבוּהִי וְאִם יִשְׁבּוֹק יָת אֲבוּהִי וִימוּת׃ וַאֲמָרְתְּ לְעַבָדָךְ אִם לָא יֵיחוֹת אֲחוֹכוֹן
זְעֵירָא עִמְּכוֹן לָא תֹסִפוּן לְמֶחֱזֵי אַפָּי׃ וַהֲוָה כַּד סְלֵיקְנָא לְוָת עַבְדָּךְ אַבָּא וְחַוֵּינָא לֵיהּ
יָת פִּתְגָמֵי רְבוֹנִי׃ וַאֲמַר אַבּוּהּ תּוּבוּ זְבוּנוּ לָנָא זְעֵיר עִינְוָרָא׃ וַאֲמַרְנָא לָא נִיכוֹל
לְמֵיחָת אֶלָּא אִית אֲחוֹנָא זְעֵירָא עִמָּנָא וַיְהוֹתְאֲרֵי לָא נִיכוֹל לְמֶחֱזֵי אַפֵּי גַּבְרָא וַאֲחוֹנָא
זְעֵירָא לֵיתוֹהִי עִמָּנָא׃ וַאֲמַר עַבְדָּךְ אַבָּא לָנָא אֲתוּן יְדַעְתּוּן אֲרֵי תְּרֵין יְלָדָת לִי אִתְּתִי׃
וּפְקַד חַד מִלְוָתִי וַאֲמַרִית בְּרַם טְרָטָל טְרָטָל וְלָא חֲזֵיתֵיהּ עַד כְּעַן׃ וְתִדְבְּרוּן יָתָא עִם
בִּישְׁתִּי וְתַחֵתוּן יָת סֵיבְתִּי בִּישְׁתָּא לִשְׁאוֹל׃ וּכְעַן כְּמֵיתִי לְוָת עַבְדָּךְ

Interp. Chal.

seruus tuus verbū cōā dño meo: ⁊ non fraſcat furor tuus ſup ſeruū tuū: qñ talis es tu ſicut pharao. Dño meus interrogauit ſeruos ſuos: dicens. Num habetis patrem aut fratrē? et dixim⁹ dño meo. Eſt nobis pater ſenex ⁊ filius ſenectutis paruulus: frater autē eius mortu⁹ eſt: ⁊ remāſit ſolus ipſe mri ſue: ⁊ pater eius dilexit eum: et dixiſti ſeruis tuis: deducite eū ad me: ⁊ ponā oculū meū ſup eum. Diximusq; dño meo nō poteſt puer relinq̄re patrē ſuū: ſi aūt reliquerit patrē ſuū morietur. et dixiſti ſeruis tuis. Non videatis vltra facie meā: ſi non deſcenderit frater vr minimus vobiſcū. Et factū eſt cum aſcendimus ad ſeruū tuū patrē nr̄m: narrauimus ei verba dñi mei. Dixitq; pater nr̄. reuertimini: emite nobis modicū frumēti. Et diximus. Nō poſſum⁹ deſcendere: ſi ierit frater nr minimus nobiſcū deſcēdemus: qñ nō poſſumus videre facie viri: ſi fr nr minim⁹ nō ierit nobiſcū. Dixitq; nobis pr nr ſeruus tuus. Vos ſcitis q: duos pepit mihi vxor mea. Egreſſusq; ē vn⁹ a me: ⁊ dixi occiſus eſt: ⁊ nō vidi eū vſq; in pñs. ⁊ ſi tuleritis hūc a facie mea: ⁊ acciderit ei mors: deducetis canitiē meā cū afflictione ad inferos. Et nūc cū venero ad ſeruū tuū

Trāſla. B. Hiero.

tur m ſeruus tuus n verbū o i auribus tuis: q & ne ira ſcaris r famulo tuo s Tu es eī poſt t pharaonem ooooo u dñs meus. a Interroga ſti prius c ſeruos tuos: oo c habetis g patrē b aut f fratrem? h & nos rñdimus ti bi m dño meo. n Eſt o nobiſ p pater q ſenex: r & puer oo r puulus q in s ſenectute il lius natus eſt: o cuius vte rinus s fr t eſt mortuus: r & u ipſum s ſolū t habet b ma ter ſua: c pr̄ vero tenere b diligit eū. c Dixiſtiq; g ſ uis tuis. b Adducite eū r ad me: h & ponā c oculos me os m ſup illum. n Suggeſſi mus tibi p dño meo: q nō r pr̄ t puer r relinq̄re r patrē ſuū. r Si eī s illū r dimiſerit: b morietur c Et dixiſti c ſer uis tuis. r Niſi r venerit r fra ter veſter h minimus r vo biſcū: m nō o videbitis n am plius p faciē meā. r Cū er go o aſcēdiſſemus r ad s fa mulū tuū r patrē noſtrū: r narrauimus r ei oīa b q̄ lo cutus ē c dominus meus. b Et dixit c pr̄ noſter. r Re uertimi & s emite b nobis u parum h tritici. Cui r dixi mus. m nō n poſſumus o ire p Si fr nr̄ n minimus deſcē derit nobiſcū n pficiſce mur ſil: r alioquī b illo r ab ſente r nō u audemus s vide re b faciē c viri. b At ille rñ dit. m Vos n ſcitis o q oooo oooooooooooo oooooooo p duos q genuerit r mihi oo s vxor mea. r Egreſſus eſt n vnus: r & dixiſtis: beſtia b deuorauit eū: oooooooo c & c hucuſq; c nō o cōparet f Si tuleritis ooooooooooo b & i ſtum: r & q aliquid n ei in via contigerit. oooooo p deducetis r canos meos s cum merore ooooooooo r ad īferos. n Igitur r ſi ītra uero r ad r ſeruum tuum

Trāſla. Gre. lxx. cū interp. latina.

ſeruus tuus ϗba cozā te: et ne traſcaris ὁ παῖς σου ῥήματα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ
ſeruo tuo: q; tu es poſt pharaonē dñe. tu interrogaſti παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ φαραὼ κύ· σὺ ἐπερώτησας
ſeruos tuos: dicēs: ſi habetis pr̄z: aut frēm. τοὺς παῖδάς σου, λέγων, εἰ ἔχετε πρᾶ, ἢ ἀδελφόν.
et dixim⁹ dño: eſt nob⁹ pr̄ ſenior: et καὶ εἴπαμεν τῷ κῷ, ἔστι ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος, καὶ
puer ſenectutis iunio: illi: et frat eius παιδίον γήρους νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀ
mortu⁹ ē: ipe ât ſolus relictus ē mtr ſue: at πέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ⁊ δὲ
pr̄ eū dilexit. dixiſti ât ſeruis tuis: ad πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν. εἶπας δὲ τοῖς παισί σου, κα
ducite eū ad me: et curā habebo illius. et ταγάγετε αὐτὸν πρός με, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ. καὶ
dixim⁹ dño meo. nō poterit puer relin εἴπαμεν τῷ κῷ μου. οὐ δυνήσεται ὁ παιδίον κατα
quere pr̄z ſuū: ſi ât reliq̄rit pr̄z: mo λιπεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἐὰν δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα, ἀπο
rietur. tu ât dixiſti ſeruis tuis: ſi nō deſcē θανεῖται. σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισί σου, ἐὰν μὴ κατα
derit frater vr̄ iunio: vobiſcū: nō adijcie- βῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προσθήσ
tis videre faciē meā. factū ē ât qñ aſcēdim⁹ εἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. ἐγένετο δὲ ὡνίκα ἀνέβημεν
ad ſeruū tuū pr̄z nr̄m: nūciauimus ei πρὸς τὸν παιδά σου πατέρα ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ
verba dñi nr̄i. dixit ât pr̄ noſter: ite τὰ ῥήματα τοῦ κυ ἡμῶν. εἶπε δὲ ὁ πατὴρ ἡμῶν, βαδίσατε
rurſū: emite nobis paucos eſcas. nos ât di πάλιν, ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα· ἡμεῖς δὲ οὐ
ximus: nō poterim⁹ deſcēdere. ſ⁹ ſi qdē fra πάμεν, ἐὰν δὲ μὴ συνησθῶμεν καταβῆναι· ἀλλ' εἰ μὴ ὁ ἀδελ
ter nr̄ iunio: deſcēderit nobiſcū: deſcēde φὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνῃ μεθ' ἡμῶν, καταβή
mus. nō.n. poterimus videre faciē hoīs: σόμεθα· οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν τοῦ
frātre nr̄o iunioꝛe nō exīte nobiſcū. dixit ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν. εἶπε
ât ſeruus tuus pr̄ nr̄ ad nos: vos ſcitis: δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὑμεῖς γινώσκετε,
q: duos pepit mihi vxor. et egreſſus ē vn⁹ a me: ὅτι δύο ἔτεκέ μοι ἡ γυνή. καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ,
et dixiſtis: q̄ beſtia deuoratus eſt: et nō vidi καὶ εἴπατε, ὅτι θηρίον βρωτὸς γέγονεν, καὶ οὐκ ἔδον
eū vſq; nūc. ſi ergo tuleritis et hūc ex fa αὐτὸν ἕως νῦν. ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ προσώ
cie mea: et acciderit ei lāgor in via: et που μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ
deducetis meā ſenectutē cū triſtitia ad īferos. nūc ergo κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. νῦν οὖν
ſi intrauero ad ſeruū tuū ἐὰν εἰσπορεύωμαι εἰς τὸν παιδά σου

pſm ât nſm: et puer nō fuerit nobiſcū: at
πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ παιδίον μὴ ᾖ μεθ' ἡμῶν, ἡ δὲ
aīa illius pēdet ex aīa huius: et
ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς ψυχῆς τούτου, καὶ
erit cū viderit ipſe nō exñte puerū nobiſcū: mo
ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν, τε
rietur. ⁊ deducēt ſerui tui ſenectutē
λευτήσει. καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ
ſerui tui pſis ât nſi cū triſtitia ad īferos.
παιδός σου πατρὸς δὲ ἡμῶν μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.
G t.n. ſeruus tuus ſuſcepit puerū a
ſ.45.b ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ
pſe meo: dicēs: ſi nō adduxero illū ad te: pec
πατρός μου, λέγων, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρός σε, ἡ
cans ero erga pſem oībus diebus.
μαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας.
nūc ergo manebo tibi ſeruus p̄ puero: domeſti
νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέ
cus dñi mei. at puer aſcēdat cū
της τοῦ κυρίου μου. τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν
fratribus ſuis. quō .n. aſcēdā ad pſꝫ:
ἀδελφῶν αὐτοῦ. πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα,
puero nō exñte nobiſcū: vt nō videā ma
τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κα
la: q̄ inueniēt pſem meū.
κά, ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου. Ca.45.
Et nō potuit ioſeph tolerare oēs
Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἰωσὴφ ἀνέχεσθαι πάντων
A aſtātes ei. ſed dixit: emittite
τῶν παρεστηκότων αὐτῷ. ἀλλ' εἶπεν, ἐξαποστείλατε
oēs a me. et nō aſtitit nullus ioſeph:
πάντας ἀπ' ἐμοῦ. καὶ οὐ παρειστήκει οὐδεὶς τῷ ἰωσὴφ
qñ notus fact' ē fratribus ſuis. et miſit
ſ.42.c ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ ἀφῆκε
ſ.45.g vocē cū fletu. audierūt ât oēs egy
φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ. ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ αἰγύ
ptij. et audibile fuit in domū pharaōis. dixit ât
πτιοι. καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον φαραώ. εἶπε δὲ
ioſeph ad frēs ſuos: ego ſū ioſeph: adhuc
ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐγώ εἰμι ἰωσήφ, ἔτι
pr̄ meus viuit. et nō poterāt frēs eius rñde
ὁ πατήρ μου ζῇ. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀποκρι
re ei. turbati ſūt .n. dixit ât ioſeph ad
θῆναι αὐτῷ. ἐταράχθησαν γάρ. εἶπε δὲ ἰωσὴφ πρὸς
fratres ſuos: appropīqꝫte ad me. ⁊ appropīqrūt.
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐγγίσατε πρός με. καὶ ἤγγισαν.
et ait: ego ſū ioſeph frater vr̄: quē vēdidiſtis
καὶ εἶπεν, ἐγώ εἰμι ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε
Infra. 50.c. in egyptū. nūc ergo ne cōtriſtemini: neqꝫ durū vide
εἰς αἴγυπτον. νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε, μηδὲ σκληρὸν φαινέ
atur vobis: q vēdidiſtis me huc: in .n. vitā miſit
τω ὑμῖν, ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε, εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέ
me de' ante vos. hic .n. ſcḋs ann' fames
με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν. τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς

patrē noſtrum & puer
defuerit: cum aīa illius
ex huius aīa depēdeat:
videritqꝫ
eū non eſſe nobiſcum:
morietur: & deducent
famuli tui canos eius
cum dolore
ad īferos. Ego proprie
ſeruus tuus ſū: q in meā
hūc recepi fidē: & ſpo
pōdi dicēs. Niſi reduxe
ro eū: pctī reus ero ī pa
trem omni tempore.
Manebo itaqꝫ ſeruus
tuus pro puero
in miniſterio dñi mei:
& puer aſcēdat cum
fratribus ſuis. Nō eñ
poſſū redire ad prēm
abſente puero: ne ca
lamitatis
q̄ oppreſſura eſt prēm
meū: teſtis aſſiſtam.
Non ſe po Ca.45.
terat vltra cohibeē
Ioſeph multis corā a
ſtātibus. vñ precepit vt
egrederētur cūcti foras
& nullus intereſſet alie
nus agnitioni mutue.
Eleuauitqꝫ
vocē cū fletu: quā au
dierūt egyptii: omniſqꝫ
domus pharaonis: &
dixit fratribus ſuis.
Ego ſū ioſeph. adhuc
pr̄ meus viuit? Non
poterāt rñdere fratres
nimio terrore perterriti
Ad quos ille clemēter
accedite inquit
ad me. Et cū acceſſiſſet
ppe: ego ſū ait ioſeph
frater veſter: quē ven
didiſtis
in egyptū. Nolite pa
uere: neqꝫ vobis durū
eſſe videatur: q vendi
diſtis me
in his regionibus. Pro
ſalute eīvra miſit me de
us ān vos ī egyptū. Biē
niū eſt ei q cepit fames

אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ וְנַפְשׁוֹ
קְשׁוּרָה בְנַפְשׁוֹ׃ וְהָיָה כִּרְאוֹתוֹ כִּי
אֵין הַנַּעַר וָמֵת וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ
אֶת שֵׂיבַת עַבְדְּךָ אָבִינוּ בְּיָגוֹן
שְׁאֹלָה׃ כִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת הַנַּעַר
מֵעִם אָבִי לֵאמֹר אִם לֹא אֲבִיאֶנּוּ
אֵלֶיךָ וְחָטָאתִי לְאָבִי כָּל הַיָּמִים׃
וְעַתָּה יֵשֶׁב נָא עַבְדְּךָ תַּחַת הַנַּעַר
עֶבֶד לַאדֹנִי וְהַנַּעַר יַעַל עִם
אֶחָיו׃ כִּי אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי
וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתִּי פֶּן אֶרְאֶה בָרָע
אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת אָבִי׃
וְלֹא יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכֹל
הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל
אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ
בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל אֶחָיו׃ וַיִּתֵּן אֶת
קֹלוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע
בֵּית פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו
אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי חָי וְלֹא
יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ
מִפָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו גְּשׁוּ
נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף
אֲחִיכֶם אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם אֹתִי
מִצְרָיְמָה׃ וְעַתָּה אַל תֵּעָצְבוּ וְאַל
יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אֹתִי
הֵנָּה כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹהִים
לִפְנֵיכֶם׃ כִּי זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב

קָשַׁר
מוּת
יָגָה
בּוֹא
יוֹם
עָלָה
רָאָה רוּעַ
מָצָא
Cap.xlv.
אָפַק יָצַב קָרָא
יָצָא
יָדַע נָתַן
קוֹל בָּכָה שָׁמַע
אָמַר
חָיָה
עָנָה בָּהַל
פָּנָה נָגַשׁ
עָצַב
חָרָה
חָיָה
שָׁנָה

Interp̄.chal.

אַבָּא וְעוּלֵימָא לֵיתוֹהִי עִמַּנָא וְנַפְשֵׁיהּ חֲבִיבָא לֵיהּ כְּנַפְשֵׁיהּ׃ וִיהֵא כַּד יֶחֱזֵי אֲרֵי לֵית
עוּלֵימָא אֱימוּת וְיַחְתוּן עַבְדָּךְ יָת שֵׂיבַת עַבְדָּךְ אֲבוּנָא בִּדְווֹנָא לִשְׁאוֹל׃ אֲרֵי עַבְדָּךְ מְעָרַב
בְּעוּלֵימָא מִן אַבָּא לְמֵימַר אִם לָא אַיְתֵינֵיהּ לָךְ וְאֶהֵי חָטֵי לְאַבָּא כָּל יוֹמַיָּא׃ וּכְעַן יִתֵּיב
כְּעַן עַבְדָּךְ תְּחוֹת עוּלֵימָא עַבְדָּא לְרִבּוֹנִי וְעוּלֵימָא יִסַּק עִם אֲחוֹהִי׃ אֲרֵי אֵכְדֵין אִיסַּק
לְוַת אַבָּא וְעוּלֵימָא לֵיתוֹהִי עִמִּי דִּילְמָא אֶחֱזֵי בְּבִשְׁתָּא דְּתַשְׁכַּח יָת אַבָּא׃
Ca.xlv. וְלָא יְכִיל יוֹסֵף לְאִתְחַסָּנָא לְכָל דְּקָיְמִין עִלָּווֹהִי וּקְרָא אַפִּיקוּ כָל
אֱנָשׁ מִלְּוָתִי וְלָא קָם אֱנָשׁ עִמֵּיהּ כַּד אִתְיְדַע יוֹסֵף עִם אֲחוֹהִי׃ וִיהַב יָת קָלֵיהּ
בִּבְכִיתָא וּשְׁמָעוּ מִצְרָאֵי וּשְׁמַעוּ בֵּית פַּרְעֹה׃ וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי אֲנָא יוֹסֵף הַעַד כְּעַן
אַבָּא קַיָּים וְלָא יְכִילוּ אֲחוֹהִי לַאֲתָבָא יָתֵיהּ פִּתְגָּם אֲרֵי אִתְבְּהִילוּ מִן קֳדָמוֹהִי׃ וַאֲמַר
יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי קְרִיבוּ כְעַן לְוָתִי וּקְרִיבוּ וַאֲמַר אֲנָא יוֹסֵף אֲחוּכוֹן דְּזַבִּנְתּוּן יָתִי לְמִצְרָיִם׃
וּכְעַן לָא תִתְנַסְסוּן וְלָא יִתְקוֹף בְּעֵינֵיכוֹן דְּזַבִּנְתּוּן יָתִי הָכָא אֲרֵי לְקַיָּמָא שַׁלְחַנִי יְיָ
קֳדָמֵיכוֹן׃ אֲרֵי דְּנָן תַּרְתֵּין שְׁנִין כַּפְנָא

Tranſla.Chal.

patrē meū: ⁊ puer nō redierit nobiſcū: et aīa eius eſt ei dilecta q̄ſi aīa ſua: cūqꝫ viderit q puer nō eſt nobiſcum: morieť. Et deducēt ſerui tui caniciē pr̄is nr̄i ſerui tui cū merore ad inferos. Seruus eni tu' ſpopōdit pro puero apud patrē meū: dicens. Si nō reduxero eum tibi: eroqꝫ peccati reus in patrē meū oībus diebus. Et nūc maneat obſecro ſeruus tu' pro puero in ſeruitute dñi mei: ⁊ puer aſcēdat cū fr̄ibus ſuis. Quō potero aſcēdere ad patrem meū: puero non exiſtente mecū: ne videā malū qḋ inueniet patrē meū. Ca.45.
Et nō poterat ioſeph ſuſtinere omnes exiſtētes apud eū: ⁊ clamauit: educite oēs hoīes a me. et nullus ſtetit cū eo: qñ agnitus ē ioſeph a fr̄ibus ſuis. et leuauit vocē ſuā cum fletu: et audierūt egyptii: audiuitqꝫ domus pharaonis. Dixitqꝫ ioſeph fratribus ſuis. Ego ſum ioſeph: nunqḋ adhuc pater me' viuit? Et non poterāt fratres eius reſpondere ei verbum: quoniā turbati erant corā eo. Dixitqꝫ ioſeph fratribus ſuis. Accedite nunc ad me: ⁊ acceſſerunt: ⁊ ait. Ego ſum ioſeph frater veſter: quē vendidiſtis in egyptū. Et nūc nolite cōtriſtari: neqꝫ diſpliceat in oculis veſtris q vēdidiſtis me huc: quoniā in ſuſtentationē miſit me dñs ante vos. Quoniam duo anni famis

Primitiua chl'a.

הֲוָה חֲזָא
עֲלַם מוּת שׁוּב
דְּוָה עֲרַב אֲמַר
אֲתָא הֲוָה חֲטָא
רְבַב נְסַק
בְּאֵשׁ שְׁכַח חֲסַן
קוּם נְפַק יְדַע
קוֹל בְּכָה
קוּם תּוּב בְּהַל
נְסַס תְּקַף
קוּם תְּרֵי שְׁנָה

בקרב הארץ ועוד חמש שנים
אשר אין חריש וקציר: וישלחני — חרש קצר שלח
אלהים לפניכם לשום לכם
שארית בארץ ולהחיות לכם — חיה
לפליטה גדלה: ועתה לא אתם — פלט
שלחתם אתי הנה כי האלהים
וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל — שום
ביתו ומשל בכל ארץ מצרים:
מהרו ועלו אל אבי ואמרתם — עלה
אליו כה אמר בנך יוסף שמני
אלהים לאדון לכל מצרים רדה — ירד
אלי אל תעמד: וישבת בארץ גשן — עמד
והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני — היה קרב
בניך וצאנך ובקרך וכל אשר
לך: וכלכלתי אתך שם כי עוד
חמש שנים רעב פן תורש אתה — שנה ירש
וביתך וכל אשר לך: והנה עיניכם
ראות ועיני אחי בנימין כי פי — ראה פה
המדבר אליכם: והגדתם לאבי — דבר נגד
את כל כבודי במצרים ואת כל
אשר ראיתם ומהרתם והורדתם — ירד
את אבי הנה: ויפל על צוארי — נפל צור
בנימן אחיו ויבך ובנימן בכה על — בכה
צואריו: וינשק לכל אחיו ויבך — נשק
עלהם ואחרי כן דברו אחיו אתו:
והקל נשמע בית פרעה לאמר — קול שמע
באו אחי יוסף וייטב בעיני — בוא יטב

in terra esse: & adhuc quinque anni restant: quibus nec arari poterit nec meti. Premisitque me deus: vt reseruemini super terrã: & escas ad viuendũ habere possitis. Non vestro consilio: sed dei voluntate huc missus sum: qui fecit me quasi prẽs pharaõis: & dñm vniuerse domus eius ac principẽ in oĩ terra egypti. Festinate & ascẽdite ad patrem meum: & dicetis ei. hec mãdat filius tuus ioseph. Deus fecit me dñm vniuerse terre egypti. Descende ad me ne moreris: & habitabis in terra iessẽ. Erisque iuxta me tu & filii tui & filii filiorũ tuorũ: oues tue & armẽta tua & vniuersa q̃ possides: ibique te pascã. Adhuc enim quinque anni residui sũt famis: ne & tu pereas & oĩs domus tua: & oia q̃ possides. En oculi vr̃i & oculi fr̃is mei beniamin vidẽt q̃ os meũ loquatur ad vos. Nunciate patri meo vniuersam gloriã meã: & cuncta que vidistis in egypto. Festinate & adducite eũ ad me. Cunque ãplexatus cecidisset in collũ beniamin fr̃is sui fleuit: illo quoque silr̃ flẽte sup collũ eius. Osculatusque est Ioseph oẽs frẽs suos: & plorauit sup singulos. Post q̃ ausi sũt loq̃ ad eũ. Auditũque est & celebri fmõe vulgatũ in aula regis venerũt fratres ioseph. Et gauisus

B sup terrã. & adhuc reliqui quinque ãni: in q̃bus non est
ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔσαι
aratio: neque messis. misit .n. me deus an
ἀροτρίασις, οὐδὲ ἀμητός. ἀπέστειλε γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσ
te vos: vt relinq̃retur vobis relique sup
θεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῖν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς
terrã: et enutrire vobis reliquas magnas. nũc ergo
γῆς, καὶ ἐκθρέψαι ὑμῖν κατάλειψιν μεγάλην. νῦν οὖν
nõ vos me misistis huc: sed deus. & fe
οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε, ἀλλ᾽ ὁ θεός. καὶ ἐποίη
cit me q̃si prẽs pharaonis: & dñs totius domus eius: et
σέ με ὡς πατέρα φαραώ, καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ
pricipẽ totius t̃re egypti. festinãtes igit ascẽ
ἄρχοντα πάσης γῆς αἰγύπτου. σπεύσαντες οὖν ἀνά
dite ad prẽs meũ: et dicite ei hec dicit
βητε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ εἴπατε αὐτῷ, τάδε λέγει
filius tuus ioseph: fecit me deus dñs totius t̃re
ὁ υἱός σου ἰωσήφ, ἐποίησέ με ὁ θεὸς κύριον πάσης τῆς γῆς αἰ
egypti: ascẽde ergo ad me: & nõ moreris: & habi
γύπτου, κατάβηθι οὖν πρός με, καὶ μὴ μείνῃς, καὶ κατοι
tabis in t̃ra gesem: et eris iuxta me tu et filij tui
κήσεις ἐν γῇ γεσέμ, καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου σὺ καὶ οἱ υἱοί σου
C et filij filiorũ tuorũ: oues tue et boues tue:
καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου καὶ οἱ βόες σου,
et q̃cũque tibi sũt. et pascã te ibi. adhuc .n. quinque
καὶ ὅσα σοί ἐστιν. καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ. ἔτι γὰρ πέντε
ãni famis. vt nõ deleãris tu et filij tui: et oĩa
ἔτη λιμός, ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ καὶ υἱοί σου, καὶ πάντα
substantia tua: ecce oculi vestri vidẽt
τὰ ὑπάρχοντά σου, ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπου
et oculi bẽiamin fratris mei: q̃a
σιν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅτι
os meũ loquẽs ad vos. nũciate
τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς. ἀπαγγείλα
ergo pr̃i meo oẽm gloriã meã
τε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν
in egypto: et q̃cũque vidistis. et festinãtes de
ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὅσα εἴδετε. καὶ ταχύναντες κα
D ducite prẽm meũ huc. et cadẽs sup
ταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε. καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ
collũ bẽiamĩ fr̃is sui: fle
τὸν τράχηλον τοῦ βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἔ
uit sup eũ. et bẽiamĩ fleuit sup
κλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ βενιαμὶν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ
collũ eius. et osculatus oẽs
τραχήλῳ αὐτοῦ. καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς
fratres suos: fleuit sup eos. et post
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτοῖς. καὶ μετὰ
hec locuti sũt fratres eius ad eum. et
ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. καὶ
diuulgata ẽ vox in domũ pharaonis dicẽtes: ve
διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον φαραώ, λέγοντες, ἥ
nerũt fratres ioseph. gauisus ẽ aũt
κασιν οἱ ἀδελφοὶ ἰωσήφ. ἐχάρη δὲ

Prĩtiua chal. Interp. chal.

שוה — sunt trãsacti in medio terre: & adhuc quinque anni remanẽt: in q̃bus nõ erit seminatio nec messis. Et misit me
רבב — deus ante vos: vt poneret vobis reliquas in terra: & vt
שוה רבב — sustẽtaret vos liberatiõe magna. Et nũc nõ vos misistis me huc: sz a deo missus sum: & posuit me in patrẽ
אתא נסק אמר — pharaonis: & in dñm oĩbus viris dom⁹ sue: & dñatorẽ in vniuersa terra egypti. Festinate & ascẽdite ad pr̃ẽ meũ: & dicetis ei. Hec dicit filius tuus ioseph: posuit
נחת עכב יתב — me de⁹ in dñm oĩbus egyptijs: descẽde ad me: ne moreris. Habitabisque in terra gesen: & eris iuxta me tu
הוה זון שנה — et filij tui & filij filiorũ tuorũ & oues tue & boues tui & vniuersa q̃ habeo: & nutriã te ibi. qm̃ adhuc quinque an
סכן חזא — ni restãt famis: ne forte penuriã patiaris tu & viri domus tue & vniuersa q̃ habeo. Et ecce oculi vestri vidẽt
מלל חוה — et oculi fr̃is mei beniamin q̃ vr̃a lingua ego loquor vobiscũ. Et nũciabitis pr̃i meo vniuersam gloriã meã
אתא נחת בכה — quã habeo in egypto: & oĩa que vidistis: festinabitisque & deducetis pr̃ẽs meũ huc: & ruit sup ceruicẽ bẽia
צור קול — min fr̃is sui & fleuit. Bẽiamĩ quoque fleuit sup ceruicẽ ei⁹. Et osculat⁹ est oẽs frẽs suos: & fleuit sup eos: & postea
שמע אמר אתא — locuti sũt frẽs eius cũ eo: & rumor auditus ẽ in domo pharaõis dicẽdo. venerũt frẽs ioseph: & placuit i oclis

Transla. Chal.

בגו ארעא ועוד חמש שנין דלית זרועה וחצדא: ושלחני יי קדמיכון לשואה לכון
שארא בארעא ולקימא לכון לשיזבא רבא: וכען לא אתון שלחתון יתי הכא אלהין
מן קדם יי ושויני לאבא לפרעה ולרבון לכל אינש ביתיה ושליט בכל ארעא
דמצרים: אוחו וסקו לות אבא ותימרון ליה כדנן אמר ברך יוסף שויני יי לרבון
לכל מצראי חות לותי לא תתעכב: ותתיב בארעא דגשן ותהי קריב לי את ובנך
ובני בנך ועאנך ותורך וכל דילך: ואיזון יתך תמן ארי עוד חמש שנין כפנא דילמא
תתמסכן את ואינש ביתך וכל דילך: והא עיניכון חזין ועיני אחי בנימין ארי
בלישנכון אנא ממליל עמכון: ותחוון לאבא ית כל יקרי במצרים וית כל דחזיתון
ותוחון ותחתון ית אבא הכא: ונפל על צוארי בנימין אחוהי ובכא ובנימין בכא על
צואריה: ונשיק לכל אחוהי ובכא עליהון ובתר כן מלילו אחוהי עמיה: וקלא
אשתמע בית פרעה למימר אתו אחוהי דיוסף ושפר בעיני

Trãſla.Grc.lxx.cũ interp.latina.

pharao: et familia eius. dixit ãt pharao
φαραώ, καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ. εἶπε δὲ φαραὼ τῷ
ioſeph: dic fratribꝰ tuis: hoc fac-
Ἰωσήφ, εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς σου, τοῦτο ποιή-
te: implete vehicula vſa trittico: et a-
σατε, γεμίσατε τὰ φορεῖα ὑμῶν σίτου, καὶ ἀ-
bite in trã chanaã. et aſſumẽtes
πέλθετε εἰς γῆν χαναάν. καὶ παραλαβόντες τὸν
pfem vſm: et ſubſtãtias vſas: venite
πατέρα ὑμῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ἥκατε
ad me. et dabo vobis ex oĩbus bonis egy
πρός με. καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰ-
pti. et comedetis medullã trꝛe. tu ãt
γύπτου. καὶ φαγεῖσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς. σὺ δὲ
p:ecipe hec: accipere ipꝺos currus ex tra
ἐντεῖλαι ταῦτα, λαβεῖν αὐτοὺς ἁμάξας ἐκ τῆς γῆς
egypti filijs vſis: et vxoribꝰ.
αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν, καὶ ταῖς γυναιξίν.
et aſſumẽtes pfem vſm: aducnite.
καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, παραγίνεσθε.
et ne parcatis oculis ſupellectilibꝰ ve
καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἀποσκευῶν ὑ-
ſtris: nã oĩa bona egypti vobis erũt. fe-
μῶν, τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται. ἐ-
cerũt ãt ſic filij iſrael. dedit ãt ioſeph
ποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ἔδωκε δὲ Ἰωσὴφ
eis currus ſcom dicta a pharaone re
αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ φαραὼ τοῦ βα-
ge. et dedit illis cibaria in vi
σιλέως. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁ-
am: et oĩbꝰ dedit vuplices ſtolas. at benia
δόν, καὶ πᾶσιν ἔδωκε διπλᾶς στολάς. τῷ δὲ βενι-
min dedit trecentos aureos: et quiq; muta-
μὶν ἔδωκε τριακοσίους χρυσοῦς, καὶ πέντε ἱμά-
torias ſtolas. et patri ſuo miſit
λαστούσας στολάς. καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλε
ſm ipſa: et decẽ aſinos ferentes de oĩ-
κατὰ τὰ αὐτά, καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πά-
bus bonis egypti: et decẽ mulas fe-
των τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου, καὶ δέκα ἡμιόνους φε-
rentes panes patri ſuo in viaz. dimi
ροὺσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν. ἐξαπέ-
ſit ãt fratres ſuos. et abierũt. et
στειλε δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ
ait illis: ne iraſcamini in via. ꝛ aſcẽde-
εἶπεν αὐτοῖς, μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ ἀνέβη-
rũt ex egypto: et veneꝛt in trã chanaã: ad ia-
σαν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν χαναάν, πρὸς Ια-
cob pfem ſuũ. et nũciauerũt ei: di-
κὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν. καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέ-
cẽtes: q̃ filꝰ tuus ioſeph viuit: et ipſe imperat oĩ
γοντες, ὅτι ὁ υἱός σου Ἰωσὴφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης
tre egypti. et ſtupefactꝰ ẽ mẽte iacob. nõ .n.
γῆς αἰγύπτου. καὶ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ Ἰακὼβ. οὐ γὰρ

Interp.chal.

פַּרְעֹה וּבְעַיְנֵי עַבָדָוהִי וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף אֵימַר לַאֲחָךְ דָּא עִבְידוּ טְעוֹנוּ יָת בְּעִירְכוֹן
וְאִיזִילוּ אוֹבִילוּ לְאַרְעָא דְּכְנָעַן׃ וּסְבוּ יָת אֲבוּכוֹן וְיָת אֵינְשֵׁי בָּתֵּיכוֹן וְאֵיתוֹ לְוָתִי
וְאֶתֵּן לְכוֹן יָת שְׁפַר אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְתֵיכְלוּן יָת טוּבָא דְּאַרְעָא׃ וְאַתְּ מְתַפְקֵד
דָּא עִבְידוּ סִירוּ לְכוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם עֶגְלָן לְטַפְלֵיכוֹן וְלִנְשֵׁיכוֹן וְתַטְּלוּן יָת אֲבוּכוֹן
וְתֵיתוֹן׃ וְעֵינֵיכוֹן לָא תְּחוּס עַל מַנְיכוֹן אֲרֵי שְׁפַר כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם דִּילְכוֹן הוּא׃
וַעֲבַדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָהַב לְהוֹן יוֹסֵף עֶגְלָן עַל מֵימַר פַּרְעֹה וְיָהַב לְהוֹן זְוָדִין לְאַרְעָא
לְכוֹלְהוֹן וְיָהַב לְגַבֵּר אִצְטְלָוִן דִּלְבוּשִׁין וּלְבִנְיָמִין יְהַב תְּלָת מְאָה סִלְעִין דְּכַסְף וְחַמֵּשׁ
אִצְטְלָוִן דִּלְבוּשִׁין׃ וּלְאֲבוּהִי שְׁלַח כְּדָא עֲשָׂרָה חֲמָרִין טָעְנִין מִטּוּבָא דְּמִצְרַיִם וְעָשָׂר
אָתָנָן טָעְנִין עִינְבִין וְלֶחֶם וְזָוָדִין לַאֲבוּהִי לְאַרְעָא׃ וּשְׁלַח יָת אֲחוֹהִי וַאֲזָלוּ וַאֲמַר לְהוֹן
לָא תְּתְנַצְחוּן בְּאָרְחָא וּסְלִיקוּ מִמְּצְרַיִם וְאֵיתוּ לְאַרְעָא דְּכְנָעַן לְוָת יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן׃ וְתֵימְרוּן
לֵיהּ לְמֵימַר עַד כְּעַן יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא שַׁלִּיט כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וַהֲוָה מְלַיָּא
פַּתְגָם עַל לִיבֵּיהּ אֲרֵי לָא

Trãſla.B.Hiero.

eſt pharao atq; oĩs fami
lia eius. Dixitq; ꝯ
ad ioſeph vt imperaret
fratribus ſuis dicens. ꝯ
Onerantes iumẽta: ite
ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
in terram chanaan: & tollite inde ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
patrẽ veſtrũ & cognationẽ: & venite ad me:
& ego dabo vobis omnia bona egypti: ꝯꝯꝯꝯꝯ
vt comedatis medullã terre. Precipe etiam
vt tollant plauſtra ꝯꝯꝯ
ꝺ terra egypti: ad ſubuectionem puulorũ ſuorũ ac cõiugũ. Et dicito. Tollite patrem veſtrũ:
& pperate q̃ cytius veniẽtes: nec dimittatis qc
q̃ de ſupellectili vſa:
quia oĩs opes egypti
vſe erunt. Fecerũtq; ſi
lii iſrael: vt eis mãdatũ fuerat. Quibus dedit
ioſeph plauſtra ſecũdũ
pharaonis imperium:
& cibaria in itinere. ꝯꝯ
Singulis quoq; pferri iuſſit binas ſtolas: benia-
min vero dedit trecẽtos argenteos cũ quinq;
ſtolis optimis: ꝯꝯꝯ
tãtũdẽ pecunie & veſtitũ mittẽs patri ſuo: addẽs
eis aſinos decem: qui ſubueherẽt ex oĩbus di
uitiis egypti: & totidẽ aſinas triticũ in itinere
paneſq; portãtes. Dimiſit ergo fratres ſuos:
& proficiſcẽtibus ait. ne iraſcamini ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ
in via. Qui aſcendẽtes ex egypto: venerũt ꝯ
in terrã chanaan ad patrẽ ſuum iacob: & nunciauerũt ei dicẽtes. Ioſeph filius tuus viuit: &
ipſe dñatur in oĩ terra egypti. Quo audito iacob q̃ſi de graui ſõno euigilans: tamen nõ ꝯꝯ

Trãſla.Ebr.

פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו׃ וַיֹּאמֶר

פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף אֱמֹר אֶל אַחֶיךָ

זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנוּ אֶת בְּעִירְכֶם וּלְכוּ

בּוֹא לָקַח

בֹּאוּ אַרְצָה כְּנָעַן׃ וְקְחוּ אֶת

אֲבִיכֶם וְאֶת בָּתֵּיכֶם וּבֹאוּ אֵלָי

וְאֶתְּנָה לָכֶם אֶת טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם

וְאִכְלוּ אֶת חֵלֶב הָאָרֶץ׃ וְאַתָּה

צִוֵּיתָה זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ לָכֶם

מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת לְטַפְּכֶם

וְלִנְשֵׁיכֶם וּנְשָׂאתֶם אֶת אֲבִיכֶם

וּבָאתֶם׃ וְעֵינְכֶם אַל תָּח�s עַל

כֵּלֵיכֶם כִּי טוּב כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם

לָכֶם הוּא׃ וַיַּעֲשׂוּ כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל פִּי

עָתַן פֶּה

צִוָּה

פַּרְעֹה וַיִּתֵּן לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ׃

לְכֻלָּם נָתַן לָאִישׁ חֲלִפוֹת שְׂמָלֹת

וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף

וְחָמֵשׁ חֲלִפֹת שְׂמָלֹת׃ וּלְאָבִיו

שָׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים

נֹשְׂאִים מִטּוּב מִצְרַיִם וְעֶשֶׂר

אֲתֹנֹת נֹשְׂאֹת בָּר וָלֶחֶם וּמָזוֹן

לְאָבִיו לַדָּרֶךְ׃ וַיְשַׁלַּח אֶת אֶחָיו

וַיֵּלְכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַל תִּרְגְּזוּ

בַּדָּרֶךְ׃ וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ

כְּנַעַן אֶל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃ וַיַּגִּדוּ לוֹ

לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מֹשֵׁל

בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם וַיָּפֵג לִבּוֹ כִּי לֹא

Transla.Chal.

pharaonis & in oculis seruorũ eius. Dixitq; pharao ad ioſeph. Dic fratribus tuis. hoc facite. Onerate iumẽta veſtra: & ite & afferte in terrã chanaã: & tollite patrẽ veſtrũ & domos veſtre: & venite ad me: et dabo vobis optimas terrã egypti: & comedetis bona terre. Tu autem precipe eis: hoc facite: tollite vobis de terra egypti currus familie vre & vxoribus vris. et tollite patrẽ veſtrũ: & venite. Et oculus veſter non parcat: ſupellectili veſtre. quoniã optima totius terre egypti veſtra erunt. Fecerũtq; ita filij iſrael. Et dedit eis ioſeph plauſtra ſecundũ preceptũ pharaonis: et dedit eis cibaria in viã: vnicuiq; oĩm dedit ſtolas vt induerent. Beniamin quoq; dedit trecẽtos ſicleos argenteos & quinq; ſtolas indumenti. Patri quoq; ſuo ſimiliter miſit decem aſinos oneratos bonis egypti & decem aſinas portantes frumentum & panes & cibaria patri ſuo in viam. Et miſit fratres ſuos & abierunt: et dixit eis. Non contẽdatis in via. Et aſcenderunt de egypto & venerũt in terrã chanaan: ad iacob patrẽ ſuũ: & narrauerunt ei: dicentes. Adhuc ioſeph viuit: & quod dominatur in vniuerſa terra egypti. Et erant verba hec vacillantia in corde ſuo quoniã; non ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Ter.Heb. Geſi. Ca.xlv. Pritiua.heb.

בֹּא יָבֹל בַּיִת

אָתָא נָתַן אֲבַל

פָּקַד נָסַב עָשָׂה

נָטַל אָתָא חוּס

מָאן אָמַר

Pritiua chla.

אָזַל יָבַל בַּיִת

אָתָא נָתַן אֲבַל

פָּקַד נָסַב עָשָׂה

נָטַל אָתָא חוּס

מָאן אָמַר

נְטָה אָתָא חָוָה

קוּם הָוָה

מָלַל פּוּג

האמין להם: וידברו אליו את כל — אמן דבר
דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא — ראה
את העגלות אשר שלח יוסף
לשאת אתו ותחי רוח יעקב — נשא חיה
אביהם: ויאמר ישראל רב עוד
יוסף בני חי אלכה ואראנו בטרם — הלך ראה מות
Cap.xlvi. אמות: ויסע ישראל וכל
אשר לו ויבא בארה שבע ויזבח — נסע בוא
זבחים לאלהי אביו יצחק: ויאמר — זבח אמר
אלהים לישראל במראת הלילה — ראה
ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני:
ויאמר אנכי האל אלהי אביך
אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי — ירא ירד
גדול אשימך שם: אנכי ארד — שום
עמך מצרימה ואנכי אעלך גם — עלה
עלה ויוסף ישית ידו על עיניך: — שות
ויקם יעקב מבאר שבע וישאו — קום נשא
בני ישראל את יעקב אביהם
ואת טפם ואת נשיהם בעגלות — טפף נשה
אשר שלח פרעה לשאת אתו:
ויקחו את מקניהם ואת רכושם — לקח קנה רכש
אשר רכשו בארץ כנען ויבאו — בוא
מצרימה יעקב וכל זרעו אתו:
בניו ובני בניו אתו בנתיו ובנות
בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה: — בוא
ואלה שמות בני ישראל הבאים
מצרימה יעקב ובניו בכר יעקב

credebat eis. Illi ecōtra
referebāt omnem ordi
nem rei. Cumq̄ vidisset
oooooooo ooooooo:oooooooooo
plaustra: & vniuersa q̄
miserat: ooooooooooooooo
reuixit spiritus eius:
ooooooooooo:ooooooooooooo
& ait. Sufficit mihi si
adhuc ooooooooooooooo
ioseph filius meus vi
uit. vadā & videbo illū
anteq̄ moriar. Ca.46.
Profectusq̄ isrl cū
oībus q̄ habebat
venit ad puteū iuramē
ti: & mactatis ibi victi
mis deo p̄ris sui isaac:
audiuit eū p visionē no
cte vocantem se: oooooo
& dicētē sibi. Iacob ia
cob. Cui rn̄dit. Ecce ad
sum. Ait illi deus. Ego
sū fortissimus deus pa
tris tui. Noli timere: sed
descēde in egyptū: qa
in gētē magnā faciā te
ibi. Ego descendam oo
tecū illuc. & ego inde ad
ducam te reuertentem.
Iosephquoq̄ ponet ma
nus suas super oculos
tuos. Surrexit iacob a
puteo iuramēti: tulerūt
q̄ eū filii cum oooooooo
ooo:oooooo oooooooooooo
puulis & vxoribus su
is in plaustris ooo:oooooo
que miserat pharao ad
portandū senem oooooo
& omnia oooooooooooo
oooooo:oooooooooo:oooooo
q̄ possederat in terra
chanaan. Venitq̄ ooooo
in egyptum cum om
ni semine suo: ooooooooo
filii eius & nepotes: fi
lie ooooooooooooooooooooo
& cuncta simul proge
nies. ooo:ooooooooooooo
Hec sunt aūt noia filio
rū israel: qui igressi sūt
i egyptū ipse cū liberis
suis. Primogenitus ooo

credidit illis. locuti sūt āt ei oīa q̄
ἐπίστευσεν αὐτοῖς. ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥη — G
dicta sūt a ioseph: q̄cūq̄ dixit illis: videns āt cur
θέντα ὑπὸ ἰωσήφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς, ἰδὼν δὲ τὰς ἁ
rus: q̄s misit ioseph: vt assumerēt illū:
μάξας, ἃς ἀπέστειλεν ἰωσήφ, ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν,
reuixit spirit9 iacob p̄ris eoꝝ.
ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα ἰακὼβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν
dixit āt israel: magnū mihi est: si adhuc fili9 me9 io
εἶπε δὲ ἰσραήλ, μέγα μοί ἐστιν εἰ ἔτι ὁ υἱός μου ἰω
seph viuit. abiēs videbo eū anteq̄ moriar.
σὴφ ζῇ. πορευθεὶς ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν. — Cap. 46.
Proficiscēs āt israel: τ oīa sua: venit
Ἀπάρας δὲ ἰσραήλ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν — A
ad puteū iuramēti. et sacrificauit sacrificiū deo pa
ἐπὶ φρέαρ τοῦ ὅρκου. καὶ ἔθυσε θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πα
tris sui isaac. ait āt de9 israel in visiōe
τρὸς αὐτοῦ ἰσαάκ. εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ ἰσλ ἐν ὁράματι
noctis dicēs: iacob iacob. ille āt dixit: q̄d est: ait
τῆς νυκτὸς λέγων, ἰακὼβ ἰακώβ. ὁ δὲ εἶπε, τί ἐστιν; εἶ
ei deus dicēs: ego sū deus p̄rm tuoꝝ: ne
πεν αὐτῷ ὁ θς λέγων, ἐγώ εἰμι ὁ θς τῶν πρων σου, μὴ
timeas descēdere in egyptū. in .n. gētē magnā
φοβοῦ καταβῆναι εἰς αἴγυπτον. εἰς γὰρ ἔθνος μέγα
faciā te illic. τ ego descēdā tecū in
ποιήσω σε ἐκεῖ. καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς
egyptū. τ ego reducā te in finē. τ io
αἴγυπτον. καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος. καὶ ἰω
seph imponet man9 suas sup oculos
σὴφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς
tuos. surrexit āt iacob a puteo iuramēti. τ tu
σου. ἀνέστη δὲ ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου. καὶ ἀνέ
lerūt filii israel iacob p̄rem suū: et supellecti
λαβον οἱ υἱοὶ ἰσλ ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευ
lē: et vxores suas sup currus: q̄s mi
ήν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέ
sit ioseph tollere ip̄m. τ tulerūt substan
στειλεν ἰωσὴφ ἆραι αὐτόν. καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχον
tias eoꝝ: et oēm possessionē: q̄s possederūt in
τα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν
t̄ra chanaā: τ ingressi sūt in egyptū: iacob et oē
γῇ χαναάν, καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον, ἰακὼβ καὶ πᾶν
semē eius cum eo: filij: τ filij filiorū su
τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, υἱοί, καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐ
orum cum eo: filie: τ filie fi
τοῦ μετ' αὐτοῦ, θυγατέρες, καὶ θυγατέρες τῶν θυ
liarum suarum: τ oē semē eius du
γατέρων αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγα
xit in egyptum. hec āt noia filiorū is
γεν εἰς αἴγυπτον. ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσ — B
rael: q̄ ingressi sunt in egyptum cum iacob
ραήλ, τῶν εἰσελθόντων εἰς αἴγυπτον ἅμα ἰακὼβ τῷ
p̄re eorū. iacob τ filii eius primogenitus iacob:
πατρὶ αὐτῶν. ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. πρωτότοκος ἰακώβ,

Pritiua chal. **Interp̄.chal.**

המן — credebat eis. Et locuti sunt cum eo oīa verba ioseph:
que locutus fuerat cū eis. et vidit plaustra q̄ miserat
נטל שרא סנא — ioseph vt portarent eū. Et requieuit sp̄us sanctus sup
iacob patrē suū. Dixitq̄ israel. magnū gaudiū est mi
חדה אזל חזא — hi: ioseph filio meo adhuc viuente: vadam τ videbo
eum antequam moriar. Cap. 46.
מות — Profectusq̄ est israel τ oīa sua: τ venit in bersa
bee: τ imolauit ibi victimas deo p̄ris sui isaac.
חזא — Dixitq̄ deus ad israel in visione noctis: dicens. Iacob
iacob. Et dixit. ecce ego. Et dixit ego sum fortissimus
דחל נחת סנא — de9 p̄ris tui: ne timeas descēdere in egyptū: q̄a in gē
tē magnā ponā te ibi. Ego descendā tecū in egyptū.
שוה נחת נסק — Ego q̄q̄ inde ascēdere te faciā: τ ioseph ponet manū
suā sup oculos tuos. Et surrexit iacob de bersabee: τ tu
שוה קום נשה — lerūt filij israel iacob p̄rē suū τ familiā eoꝝ τ vxores
eoꝝ in plaustris q̄ misit pharao vt portarēt eū. Addu
נטל נתא קנה — xerūt q̄q̄ pecora eoꝝ τ substātiā quā acq̄sierūt in t̄ra
chanaā: τ venerūt iacob τ oēs filij sui cū eo i egyptū:
אתא אתא — tā filij sui q̄ filij filioꝝ suoꝝ cū eo: filias q̄q̄ suas τ fi
lias filioꝝ suoꝝ: τ oēs pgeniē suā adduxit secū in egy
אל על — ptū. Et hec sunt noia filioꝝ israel: qui igressi sunt in
egyptum: iacob τ filij eius. Primogenitus iacob

Transla.Chal.

הימין להון: ומלילו עמיה ית כל פתגמי יוסף דמליל עמהון וחזא ית עגלתא דשלח
יוסף למיטל יתיה ושרת רוח קודשא על יעקב אבוהון: ואמר ישראל סגי לי חדוא
Ca.xlvj. עד כען יוסף ברי קיים איזיל ואחזיניה עד לא אמות:
ונטל ישראל וכל דיליה ואתא לבאר שבע ודבח דבחין לאלהא דאבוהי יצחק: ואמר
יי לישראל בחזוא דליליא ואמר יעקב יעקב ואמר הא אנא: ואמר אנא אל אלהא
דאבוך לא תדחל מלמיחת למצרים ארי לעם סגי אשוינך תמן: אנא אחות עמך
למצרים ואנא אסקינך אף אסקא ויוסף ישוי ידיה על עינך: וקם יעקב מבירא דשבע
ונטלו בני ישראל ית יעקב אבוהון וית טפליהון וית נשיהון בעגלתא דשלח פרעה
למיטל יתיה: ודברו ית גיתיהון וית קנינהון דקנו בארעא דכנען ואתו למצרים
יעקב וכל בנוהי עמיה: בנוהי ובני בנוהי עמיה בנתיה ובנת בנוהי וכל בנוהי אייתי
עמיה למצרים: ואלין שמהת בני ישראל דעלו למצרים יעקב ובנוהי בוכרא דיעקב

Exod.1 g.t6.b Rüert. 16.a. 1.Pa. 5.a.

C

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

rubē. filii āt ruben: enoch: t phallu: asron: t charmi. filii āt symeō: iemuel: t iamin: t aod: et achin: et saar: t saul: filius chananitidis. filij āt leui: gerson: t caath t merari. filij āt iuda: er: et auan: t selon: t phares: t zara. mortuus ē āt er et auan in tra chanaā. fuerūt āt filij phares: esrom: et iemuil. filij āt isachar: thola: et phua: et asum: et sambram. filii āt zabulon: sered: t allon: t achoel. hi filii lie: qs pepit iacob in meso potamia syrie: t dinan filiā eius. oēs aie filii et filie: triginta tres. filii āt gad: saphō: t aggio: et sauns: t thasobā: t aedio: et arocdio: t aroelio. filii āt aser: iemna: et essua: et ieul: et baria: et sara: soror eop. filii āt baria: chobor: et melchiel. hi filii zelphe. quā dedit laba lie filie sue. q pepit hoo iacob: decē et sex aias. filii āt rachel vro ris iacob: ioseph: t beniamin. fuerūt āt filii ioseph in tra egypti: qs pepit ei asencth: filia petephre sacerdotis heliopoleos: manasse: t ephraim. fuerūt āt filii manasse: qs pepit ei cōcubina syra: machir. machir āt genuit galaad. filii āt ephraim fratris manasse: sutalaam: et taam. filii āt sutalaam: edem. filii āt bēn amin: bala: bochor: et asbi: gera: et noemā: et uchri: et ros: et māphin: t ophim. gera āt genuit arad. hi filii rachel:

Interp̄.chal.

רְאוּבֵן׃ וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ וּפַלּוּא וְחֶצְרֹן וְכַרְמִי׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין
וְצֹחַר וְשָׁאוּל בַּר כְּנַעֲנָאָה׃ וּבְנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה
וְפָרֵץ וְזָרַח וּמִיתוּ עֵר וְאוֹנָן בְּאַרְעָא דְּכְנַעַן וַהֲווֹ בְּנֵי פָּרֵץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל׃ וּבְנֵי יִשָּׂשכָר
תּוֹלַע וּפֻוָה וְיוֹב וְשִׁמְרוֹן׃ וּבְנֵי זְבוּלוֹן סֶרֶד וְאֵלוֹן וְיַחְלְאֵל׃ אִלֵּין בְּנֵי לֵאָה דְּיָלְדַת
לְיַעֲקֹב בְּפַדַּן אֲרָם וְיָת דִּינָה בְּרַתֵּיהּ כָּל נַפְשָׁת בְּנָהֲהִי וּבְנָתַיהּ תְּלָתִין וְתַלָת׃ וּבְנֵי גָד
צְפִיוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי וְאֶצְבֹּן עֵרִי וַאֲרוֹדִי וַאַרְאֵלִי׃ וּבְנֵי אֲשֵׁר יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה
וְשֶׂרַח אֲחָתְהוֹן וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל׃ אִלֵּין בְּנֵי זִלְפָּה דְּיָלְדַת לְלָבָן לֵאָה בְּרַתֵּיהּ
וְיָלְדַת יָת אִלֵּין לְיַעֲקֹב שְׁית עֲשַׂר נַפְשָׁן׃ בְּנֵי רָחֵל אִנְתַּת יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ ‹‹
וְאִתְיְלִיד לְיוֹסֵף בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם דְּיָלְדַת לֵיהּ אַסְנַת בַּת פּוֹטִפְּרַע רַבָּא דְּאוֹן יָת
מְנַשֶּׁה וְיָת אֶפְרָיִם׃ וּבְנֵי בִנְיָמִן בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֶּרָא וְנַעֲמָן אֵחִי וְרֹאשׁ מֻפִּים
וְחֻפִּים וָאֲרְדְּ׃ אִלֵּין בְּנֵי רָחֵל ‹‹‹

Pritiua heb. — Ter. Heb.

רבע ילד ליעקב כל נפש ארבעה עשר׃
ובני דן חשים׃ ובני נפתלי
יחצאל וגוני ויצר ושלם׃ אלה
בני בלהה אשר נתן לבן לרחל
בתו ותלד את אלה ליעקב כל
בוא נפש שבעה׃ כל הנפש הבאה
בדד ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד
נשה נשי בני יעקב כל נפש ששים
ושש׃ ובני יוסף אשר ילד לו
שנה במצרים נפש שנים כל הנפש
לבית יעקב הבאה מצרימה
פנה שבעים׃ ואת יהודה שלח לפניו
ירה אל יוסף להורת לפניו גשנה
בוא אסר ויבאו ארצה גשן׃ ויאסר יוסף
רכב עלה מרכבתו ויעל לקראת ישראל
ראה נפל אביו גשנה וירא אליו ויפל על
צור בכה צואריו ויבך על צואריו עוד׃
אמר מות ויאמר ישראל אל יוסף אמותה
ראה הפעם אחרי ראותי את פניך כי
חיה עודך חי׃ ויאמר יוסף אל אחיו
נגד ואל בית אביו אעלה ואגידה
לפרעה ואמרה אליו אחי ובית
אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃
רעה והאנשים רעי צאן כי אנשי
קנה היה מקנה היו וצאנם ובקרם וכל
בוא קרא אשר להם הביאו׃ והיה כי יקרא
עשה לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃

Trãsla. B. Hiero.

genuit iacob. oẽs ani-
me quattuordecim.
Filii dan vsan. filii ne-
ptalim:
iasiel & guni & ieser &
salem. Hi
filii bale: quam dedit
laban racheli
filie sue. & hos genuit
iacob: omnes
anime septem. Cũcte-
q; anime q̃ ingresse sũt
cũ iacob in egyptũ: &
egresse sũt de femore il
lius absq; vxoribus fili
orũ eius sexaginta
sex. filii aũt ioseph qui
nati sunt ei
in terra egypti aie due.
Omnes anime
domus iacob que igres
se sunt in egyptũ fuere
septuaginta. Misit au
tem iacob iudam añ se
ad ioseph vt nũciaret
ei: & ille occurreret ĩ ges
sen. Quo cũ peruenisset
iuncto ioseph
curru suo ascendit ob-
uiam
patri ad eũdẽ locũ: vi-
densq; eum irruit super
collum eius: & iter am
plexus fleuit.
Dixitq; pr̃ ad ioseph.
Iam letus moriar:
quia vidi faciem tuam:
& supstitem te reliquo.
& ille locutus est ad fra
tres suos
& ad oẽm domũ pr̃is
sui. Ascẽdã & nũciabo
pharaõi: dicãq; ei Fra
tres mei & domus
pr̃is mei q erãt in terra
chanaã venerũt ad me:
& sũt viri pastores oui
um: curãq; hñt alẽdorũ
gregum. Pecora sua &
armenta & omnia
q̃ hẽre potuerũt: addu-
xerunt secum. Cũq; vo
cauerit vos & dixerit:
quod est opus vestrũ?

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

quos pepit iacob. oẽs aie decẽ z octo.
οὓς ἔτεκε τῷ ἰακώβ. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ δεκαοκτώ.
filii aũt dan: asom. z filii nephthalim: asiel: z
υἱοὶ δὲ δάν, ἀσώμ. καὶ υἱοὶ νεφθαλίμ, ἀσιήλ, καὶ
guni: z issaar: et sellem. hi filii balle:
γωυνί, καὶ ἰσσαάρ, καὶ σελλήμ. οὗτοι υἱοὶ βαλλᾶς,
quã dedit labã rachel filie sue: q̃ pepit
ἣν ἔδωκε λάβαν ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε
hos iacob. oẽs aie septẽ. oẽs
τούτους τῷ ἰακώβ. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑπτά. πᾶσαι
aũt aie q̃ ingresse sũt cũ iacob in egy-
δὲ αἱ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ ἰακὼβ εἰς αἴγυ-
ptũ: q̃ egressi sũt de femoribꝰ eius: absq;
πτον, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς τῶν
vxoribus filiorũ iacob: oẽs aie sexagin
γυναικῶν τῶν υἱῶν ἰακώβ, πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑξήκοντα-
ta sex. filii aũt ioseph: q̃ fuerũt ei in egypto: ani
ταέξ. υἱοὶ δὲ ἰωσήφ, οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν αἰγύπτῳ, ψυ
me nouẽ. oẽs aie domꝰ iacob q̃ igre
χαὶ ἐννέα. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ οἴκου ἰακὼβ αἱ εἰσελ
sse sũt in egyptũ: septuaginta quinq;. at iu-
θοῦσαι εἰς αἴγυπτον, ἑβδομηκονταπέντε. τὸν δὲ ἰού
dan misit ante se ad ioseph: vt oc
δαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς ἰωσήφ, συ
curreret illi ad heroũ ciuitatẽ: in terrã ramesse.
ναντῆσαι αὐτῷ καθ' ἡρώων πόλιν, εἰς γῆν ῥαμεσσῆ.
iungẽs aũt ioseph currus suos: ascẽdit in occur
ζεύξας δὲ ἰωσὴφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀνέβη εἰς συνάν
sum israel pr̃i suo: ad heroũ ciuitatẽ.
τησιν ἰσραὴλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καθ' ἡρώων πόλιν.
et visus ei: cecidit sup collũ eius.
καὶ ὀφθεὶς αὐτῷ, ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.
et fleuit fletu multo. et ait israel
καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμῷ πλείονι. καὶ εἶπεν ἰσραὴλ
ad ioseph: moriar ex nũc: q: vi-
πρὸς ἰωσήφ, ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἑώ
di faciẽ tuã. adhuc.n. tu viuis. dixit aũt
ρακα τὸ πρόσωπόν σου. ἔτι γὰρ σὺ ζῇς. εἶπε δὲ
ioseph ad fratres suos: ascẽdẽs: nũcia
ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἀναβὰς, ἀπαγ
bo pharaõi. et dicã illi: fratres mei: et
γελῶ τῷ φαραὼ, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, οἱ ἀδελφοί μου, καὶ
domꝰ patris mei: qui erãt in terra chanaã: ve-
ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, οἳ ἦσαν ἐν γῇ χαναὰν, ἥκα
nerũt ad me. at viri sunt pastores. viri .n.
σι πρός με. οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶ ποιμένες. ἄνδρες γὰρ
pecoris nutritores sũt. et pecora: et bo-
κτηνοτρόφοι εἰσί. καὶ τὰ κτήνη, καὶ τοὺς βό
ues: et omnẽ substantiã suaz adduxe
ας, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ἀγηόχα
rũt. si ergo vocauerit vos pharao: et dixerit:
σιν. ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς φαραὼ, καὶ εἴπῃ,
qd opus vestrũ e?
τί ἔργον ὑμῶν ἐστίν;

Pritiua chal. — Transla. Chal.

ילד רבע — qui nati sunt iacob oẽs aie quattuordecĩ. z filii dan:
hussim. Filii aũt neptali: iasiel: z guni: z iesser: z sillẽ.
Isti sunt filii bale: quã dedit laban rachel filie sue: et
hos pepit ex iacob: oẽs aie septẽ. Cũcteq; aie que in-
עול נשה — gresse sunt cum iacob in egyptuz egredientes a femore
suo preter vxores filiorũ iacob: oẽs aie sexagita z sex.
שית ילד תרי — Et filii ioseph qui nati sunt ei in egypto: aie due. oẽs
aie domus iacob q̃ ingresse sunt in egyptũ fuerunt se-
פנה אתא — ptuaginta. Et misit ãte se iudã in egyptũ ad ioseph in
gessen: vt prepararet añ se: z venit in terrã gessen. Et iũ
חזא צור — xit ioseph currũ suũ: z ascendit in occursum israel pa
tris sui in gessen: z cuz vidisset eũ: ruit sup collũ eius
מות נחם חזא — et insup fleuit sup collũ eius. et dixit israel ad ioseph.
Quãuis nũc morerer: iã cõsolatus essem: postq̃ vidi
קום נסק חוה — faciẽ tuã: qm adhuc tu viuis. Et dixit ioseph fribꝰ suis
et domui patris sui. Ascendã z nunciabo pharaoni:
רעה עאן נתא — dicãq; ei. Fratres mei et domus patris mei que erat
in terra chanaan venerunt ad me: z sunt viri pasto-
הוה אתא הוה — res ouium: quia possessores gregum fuerunt. Oues
quoq; suas z boues z omnia sua adduxerunt. Cumq;
קרא אמר — vocauerit vos pharao: z dixerit: quod est opus vr̃m?

Interp. chal.

דאתילידו ליעקב כל נפשתא ארבעה עשר׃ ובני דן חושים׃ ובני נפתלי יחצאל וגוני
ויצר ושלם׃ אלין בני בלהה דיהב לבן לרחל ברתיה וילידת ית אלין ליעקב כל
נפשתא שבעה׃ כל נפשתא דעלא עם יעקב למצרים נפקי ירכיה בר מנשי בני יעקב
כל נפשתא שתין ושית׃ ובני יוסף דאתילידו ליה במצרים נפשתא תרתין כל
נפשתא לבית יעקב דעלא למצרים שבעין׃ וית יהודה שלח קדמוהי לות יוסף
לפנאה קדמוהי לגשן ואתו לארעא דגשן׃ וטקים יוסף ית רתיכיה וסליק לקדמות
ישראל אבוהי לגשן ואתחזי ליה ונפל על צואריה ובכא על צואריה עוד׃ ואמר
ישראל ליוסף אלו אנא מאית זמנא הדא מתנחם אנא בתר דחזיתינון לאפך ארי
עד כען את קיים׃ ואמר יוסף לאחוהי ולבית אבוהי איסק ואיחוי לפרעה ואימר
ליה אחי ובית אבא די בארעא דכנען אתו לותי׃ וגבריא רעי ענא ארי מרי גיתי הוו
וענהון ותוריהון וכל דילהון איתיאו׃ ויהי כד יקרי לכון פרעה ויימר מה עובדיכון׃

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.	Trãsla. B. Hiero.	Tex. Heb. Gen. Ca. xlvij.	Prãtina heb.
dicetis: viri pecorũ nutritores sum[a] serui tui ἐροῦτε, ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ab infantia vsq; nũc et nos: et pres nri. ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. et habitetis in terra gesem arabie. abhominatio ἵνα κατοικήσητε ἐν γῇ γεσὲμ ἀραβίας· βδέλυγμα .n. egyptijs oĩs pastor: ouiũ. γὰρ Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν πρόβατων. Ca. 47.	[a]respondebitis. [b]Viri [c]pastores [d]sumus [e]serui tui [f]ab infãtia nra [g]vsq; [h]in pãs [i]& [k]nos [l]& [m]patres nostri. Hec aũt dicetis: [n]vt [o]habitare possitis [p]in terra [q]gessen: [r]quia [s]detestãtur [t]egyptii [u]oĩs [x]pastores [y]ouium. Ca. 47.		
A Ἐλθὼν δὲ ἰωσὴφ ἀπήγγειλε τῷ φαραώ, λέγων: pater me[a] et fratres mei: et peco γων, ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ τὰ κτήνη: et boues eor: et ola sua vene ra: et bouco eor: et ola sua ve ra: et bouco eor: et ola sua vene ra: et bouco eor: et ola sua vene ra: et bouco eor: et ola sua vene

Positiua heb.	Ter. Heb.	Sep.	La. xlvij.	Trãsla. B. Hiero.	Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina
יום שָׁנָה חָיָה	כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב			quot sunt dies annorũ vite tue? et ait iacob	πόσα ἐτῶν ἡμέραι τῆς ζωῆς σου; καὶ ἔφησεν Ἰακὼβ τῷ
נוד	אֶל פַּרְעֹה יְמֵי שְׁנֵי מְנוּרַי שְׁלֹשִׁים			Dies peregrinatiõis vite mee centum triginta	φαραώ, αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ὰς παρῴκῶ,
מְאַת שָׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי	וּמְאַת שָׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי			annorum sũt parui & mali : & non peruenerũt vsq; ad dies	cẽτὰ triginta ἔτη. pauci et mali fuerũt
יום עָשָׂה	שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׂיגוּ אֶת יְמֵי שְׁנֵי			patrũ meorũ: qbus peregrinati sũt. Et bñdicto rege: egressus ẽ foras .	ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη μακραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν
חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְנוּרֵיהֶם׃ וַיְבָרֶךְ	חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְנוּרֵיהֶם׃ וַיְבָרֶךְ			Ioseph vero patri & fratribus suis dedit possessionem in	ἡμέραι ἐτῶν μου. οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς
יַעֲקֹב אֶת פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי	יַעֲקֹב אֶת פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי			egypto in optimo terre loco ramesses: vt precepat Pharao: & alebat eos oẽmq;	ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου, ὰς ἡμέρας
פָּנֶה	פַּרְעֹה׃ וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת			domum patris sui: & alebat eos oẽmq;	περῴκησαν. καὶ εὐλογήσας Ἰακὼβ τὸν φαραώ, ἐξῆλθ
נָתַן	אֲחֵיו וַיִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזָּה בְּאֶרֶץ			domum patris sui: & alebat eos oẽmq;	ἀπὸ αὐτοῦ. καὶ κατώκισεν Ἰωσὴφ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ
מִצְרַיִם בְּמֵיטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ	מִצְרַיִם בְּמֵיטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ			Pharao: & alebat eos oẽmq;	τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν
רַעַמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַּרְעֹה׃ וַיְכַלְכֵּל	רַעַמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַּרְעֹה׃ וַיְכַלְכֵּל			eos oẽmq;	γῇ Αἰγύπτου, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν τῇ γῇ Ραμεσσή· καθὰ
יוֹסֵף אֶת אֲבִיו וְאֶת אֶחָיו וְאֵת כָּל	יוֹסֵף אֶת אֲבִיו וְאֶת אֶחָיו וְאֵת כָּל			domum patris sui: & alebat eos oẽmq;	προσέταξε φαραώ· καὶ ἐσιτομέτρει Ἰωσὴφ τῷ πατρὶ καὶ
בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף׃ וְלֶחֶם	בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף׃ וְלֶחֶם			In toto eĩ orbe pãis erat: & oppĩserat fames terram maxime egypti & chanaã. E quibus omnem pecuniã cõgregauit & intulit eam in erariũ regis. Cũq; defecissent emptoribus precium: venit cuncta egyptus ad ioseph dicens. Da nobis panes. Quare morimur coram te deficiente pecunia. Quib ille respondit. Adducite pecora vra: & dabo vobis p eis cibos: si pcium non habetis. Que cũ adduxissent: dedit eis alimenta pro equis & oubus & bobus	fratribus suo: et dedit eis possessionẽ in τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν fra egypti: in optima fra i fra rameſſe. ſicut γῇ Αἰγύπτου, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν τῇ γῇ Ραμεσσή· καθὰ
אֵין לֶחֶם בְּכָל הָאָרֶץ כִּי כָבֵד הָרָעָב	אֵין לֶחֶם בְּכָל הָאָרֶץ כִּי כָבֵד הָרָעָב				precepit pharao. et triticũ metiebat ioseph pri et συνέταξε φαραώ· καὶ ἐσιτομέτρει Ἰωσὴφ τῷ πατρὶ καὶ
מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ	מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ				fratribus suis: et oi domui pris sui: τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ πατρὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πρὸς αὐτόν,
כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב׃ וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת	כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב׃ וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת				triticũ p corpus. triticũ ãt nõ erat in oi fra. in σῖτον κατὰ σώμα· σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἰσχὺ
כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם	כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם				ualuit .n. fames valde. defecit ãt fra egypti: χυσιν γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα· ἐξέλιπεν δὲ ἡ γῆ Αἰγύπτου,
וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵם	שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה				et fra chanaã a fame. cõgregauit ãt ioseph καὶ ἡ γῆ Χαναὰν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ· συνήγαγε δὲ Ἰωσὴφ
שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה	פַּרְעֹה׃ וַיִּתֹּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם				oẽ argẽtũ qđ inuẽtũ ẽ in terra egypti: et in fra πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἐν γῇ
וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵם	וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל מִצְרַיִם אֶל				chanaã a trittico: qđ emerũt: et triti Χαναὰν ἀπὸ τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον, καὶ ἐσιτομέ
שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה	יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה לָנוּ לֶחֶם וְלָמָּה				cũ metiebat eis: et induxit ioseph oẽ argẽ- τρει αὐτοῖς, καὶ εἰσήγαγεν Ἰωσὴφ πᾶν τὸ ἀργύ-
פַּרְעֹה׃ וַיִּתֹּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם	נָמוּת נֶגְדֶּךָ כִּי אָפֵס כָּסֶף׃ וַיֹּאמֶר				tũ in domũ pharaõis. et defecit oẽ argẽ- ριον εἰς τὸν οἶκον φαραώ· καὶ ἐξέλιπε πᾶν τὸ ἀργύ-
יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה	יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה				tũ de fra egypti: et de fra chanaã. venerũt ριον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐκ γῆς Χαναάν. ἦλθον
לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם אָפֵס כָּסֶף׃	לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם אָפֵס כָּסֶף׃				ãt oẽs egyptii ad ioseph: dicẽtes: δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς Ἰωσήφ, λέγοντες,
וַיָּבִיאוּ אֶת מִקְנֵיהֶם אֶל יוֹסֵף	וַיָּבִיאוּ אֶת מִקְנֵיהֶם אֶל יוֹסֵף				da nobis panes: et ãre morimur co- δὸς ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἵνατί ἀποθνήσκομεν ἐναντί
וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים	וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים				rã te: defecit .n. argẽtũ nrm. dixit ãt σου; ἐκλέλοιπε γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν. εἶπε δὲ
וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר	וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר				illis ioseph: afferte pecora vra: et dabo αὐτοῖς Ἰωσήφ, φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω
					vobis panes .p pecorũ vrõ: si defecit ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, ἐὰν ἐκλέλοιπε τὸ
					argẽtũ. duxerũt ãt pecora sua ad ioseph. ἀργύριον· ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς Ἰωσήφ·
					et dedit eis ioseph panes: p e- καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ἰωσὴφ ἄρτους, ἀντὶ τῶν ἵππω-
					quis: et p ouibus: et pro bobus: πων, καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων, καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν,

Positiua chal.	Transla. Chal.	Interp. chal.
שְׁנִין יוֹמֵי	quot sunt anni vite tue. Et dixit iacob ad pharaonẽ: anni vite peregrinationis mee centũ & triginta anni	נְפַק יוֹמֵי שְׁנֵי חַיָּיךְ׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב לְפַרְעֹה יוֹמֵי שְׁנֵי תְּהַלֵּכוּתִי מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין
הֲוָה הָבֵל	sunt pauci & mali: & nõ attigerũt vsq; ad dies vite patrũ meorũ in diebus peregrinationis sue. Benedixitq; iacob pharaoni: & egressus est a facie pharaonis.	זְעִירִין וּבִישִׁין הֲווֹ יוֹמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלָא אַדְבִּיקוּ יָת יוֹמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבָהָתַי בְּיוֹמֵי
יְתֵב	Et collocauit ioseph patrẽ suũ & fratres suos: & dedit	תְּהַלֵּכוּתְהוֹן׃ וּבָרִיךְ יַעֲקֹב יָת פַּרְעֹה וּנְפַק מִן קֳדָם פַּרְעֹה׃ וְאוֹתֵיב יוֹסֵף יָת אֲבוּהִי וְיָת
חֶסֶן	eis possessionẽ in terra egypti in meliori loco terre: in terra rameſſes: ſicut precepérat pharao. Et alebat	אֲחוֹהִי וְיָהַב לְהוֹן אֲחֻסְנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם בְּדֶשֶׁפֶר בְּאַרְעָא דְּרַעְמְסֵס כְּמָא
זוּן לֶחֶם	ioseph patrẽ suũ & fratres suos & oẽm domũ patris	דְּפַקִּיד פַּרְעֹה׃ וְזָן יוֹסֵף יָת אֲבוּהִי וְיָת כָּל בֵּית אֲבוּהִי לַחְמָא לְפוּם טַפְלָא׃
שְׁלָה	sui: pcẽs panẽ iuxta familiã vniuscuiusq. neq; erat panis in vniuersa terra: quoniaz pzeualuerat fames	וְלַחְמָא לֵית בְּכָל אַרְעָא אֲרֵי תַקִּיף כְּפָנָא לַחֲדָא וְאִשְׁתַּלְהִי עַמָּא דְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם
שְׁכַח	nimis: & deficiebat populus terre egypti & populus terre chanaan propter famẽ. Et congregauit ioseph	וְעַמָּא דְּאַרְעָא דְּכְנַעַן מִן קֳדָם כְּפָנָא׃ וּלְקַט יוֹסֵף יָת כָּל כַּסְפָּא דְּאִשְׁתְּכַח בְּאַרְעָא
אַתָא	argentũ quod inuentum est in terra egypti & in terra chanaan pro frumento quod ipsi emebant: & intulit	דְּמִצְרָיִם וּבְאַרְעָא דְּכְנַעַן בְּעִיבּוּרָא דְּאִינּוּן זַבְנִין׃ וְאַיְתִי יוֹסֵף יָת כַּסְפָּא לְבֵית פַּרְעֹה׃
אֲתָא אֲמַר	ioseph argentũ in domũ pharaonis. Consumatũq; est argentum de terra egypti & de terra chanaã: & ve	וְשֵׁלִים כַּסְפָּא מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם וּמֵאַרְעָא דְּכְנַעַן וְאָתוֹ כָל מִצְרָאֵי לְוָת יוֹסֵף אֲמַרִין
יְהַב סוּס	nerunt omnes egyptij ad ioseph: dicentes. Da nobis panem: cur moriemur coram te? cum cõsumatum sit	הַב לַנָא לַחְמָא וּלְמָא נְמוּת קֳדָמָךְ אֲרֵי שֵׁלִים כַּסְפָּא׃ וַאֲמַר יוֹסֵף הָבוּ גֵיתֵיכוֹן
נְתַן	argentũ. Dixitq; ioseph afferte pecora vestra: & da bo vobis frumentũ pro pecoribus vestris: si argen-	וְאֶתֵּן לְכוֹן בְּגֵיתֵיכוֹן אִם שֵׁלִים כַּסְפָּא׃ וְאַיְתִיאוּ יָת גֵּיתֵיהוֹן לְוָת יוֹסֵף וְיָהַב לְהוֹן
עָאן	tum consumatum est. Adduxeruntq; pecora sua ad ioseph: & dedit eis ioseph panem pro equis & pro pe	יוֹסֵף לַחְמָא בְּסוּסְוָתָא וּבְגֵיתֵי עָנָא וּבְגֵיתֵי תּוֹרֵי
	coribus ouium & pro bobus	

et pro asinis. et enutriuit eos in panib' pro
καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων. καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ
omnibus pecorib' eorū in āno illo. egreſ
πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. ἐξ-
ſus ē āt ān' ille: et venerūt ad eū in āno
ῆλθε δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει
ſcdo: τ dixerūt ei: ne forte deleamur
τῷ δευτέρῳ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, μή ποτε ἐκτριβῶμεν
a dño nro. ſi.n. defecit argētū: τ
ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν. εἰ γὰρ ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον, καὶ
ſubſtātia: et pecora ad te dñm nrm:
τὰ ὑπάρχοντα, καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν κύριον ἡμῶν,
et nō relictū eſt nobis corā dño nro
καὶ οὐχ ὑπολέλειπται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν
niſi ꝓpriū corp' et ťra nra: vt ergo nō moria-
ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν, ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνω-
mur corā te: τ ťra deſolet: eme nos τ
μεν ἐναντίον σου, καὶ ἡ γῆ ἐρημωθῇ, κτῆσαι ἡμᾶς καὶ
ťrā nrām ꝓ panib': et erimus τ nos et
τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ
ťra nra ſerui pharaōi. da ſemē: vt ſemine
γῆ ἡμῶν παῖδες τῷ φαραώ. δὸς σπέρμα, ἵνα σπείρω-
mus: et viuam': et nō moriamur: et ťra nō deſola
μεν, καὶ ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημω-
bitur. τ emit ioſeph oēm ťrā egy
θήσεται. καὶ ἐκτήσατο ἰωσὴφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν αἰ-
ptiorū pharaōi. vēdiderūt.n. egyptij terrā
γυπτίων τῷ φαραώ. ἀπέδοντο γὰρ οἱ αἰγύπτιοι τὴν γῆν
ſuam pharaōi. inualuit eorū fames: et
αὐτῶν τῷ φαραώ. ἐπεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐ-
fuit terra pharaoni. et ppl'm ſubiecit
γένετο ἡ γῆ τῷ φαραώ. καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο
ſibi in ſeruos: a nouiſſimis terminis egypti: τ
ἑαυτῷ εἰς παῖδας, ἀπ' ἄκρων ὁρίων αἰγύπτου, καὶ
vſq; extremos: pter ťrā ſacerdotū ſolū. nō
ἕως τῶν ἄκρων, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον. οὐκ
poſſedit hāc ioſeph: in donatiōe.n. dedit do-
ἐκτήσατο ταύτην ἰωσήφ, ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα
na ſacerdotib' pharao. τ comedebāt donationē quā de
τοῖς ἱερεῦσι φαραώ. καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἐδίδω-
dit eis pharao. ꝓpter hoc nō vēdiderūt terrā
κεν αὐτοῖς φαραώ. διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐ-
ſuā. dixit āt ioſeph egyptiis: ecce emi
τῶν. εἶπε δὲ ἰωσὴφ τοῖς αἰγυπτίοις, ἰδοὺ κέκτημαι
vos: et terrā vrām hodie pharaōi. accipite
ὑμᾶς, καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ φαραώ. λάβετε ἑ-
vobis ſemina: τ ſeminate terrā. et erūt
αυτοῖς σπέρματα, καὶ σπείρατε τὴν γῆν. καὶ ἔσται
germina eius: et dabitis quintā ptes
τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ δώσετε τὸ πέμπτον μέρος
pharaōi. at quattuor ptes erūt vobis ipſis in
τῷ φαραώ. τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς
ſemē terre: τ in cibū vobis: et oīb' qui
σπέρμα τῇ γῇ, καὶ εἰς βρῶσιν ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς

E F

& aſinis: ſuſtentauitq; eos illo anno pro commutatione pecorum. Venerūt quoq; anno ſecundo & dixerūt ei. Non celamus dño noſtro q' deficiēte pecunia: pecora ſimul defecerunt: nec clā te ē: q' abſq; corporibus & terra nihil habeamus. Cur ergo morimur te vidēte? Et nos & terra noſtra tui erimus. Eme nos in ſeruitutē regiā: & prebe ſemina: ne pereunte cultore re digatur terra in ſolitudinē. Emit igitur ioſeph omnē terrā egypti vendentibus ſingulis poſſeſſiōes ſuas pre magnitudine famis. Subiecitq; eā pharaoni: & cūctos ppl'os eius a nouiſſimis terminis egypti vſq; ad extremos fines eius: preter terram ſacerdotū q̄ a rege tradita fuerat eis quibus & ſtatuta cibaria ex horreis publicis pbebātur: & idcirco nō ſunt compulſi vendere poſſeſſiōes ſuas. Dixit ergo ioſeph ad ppl'os. En vt cernitis & vos & terram veſtram pharao poſſidet. accipite ſemina: & ſerite agros: vt fruges hēre poſſitis. Quintam partem regi dabitis: q̄tuor reliquas permitto vobis in ſementem: & in cibum

ובחמרים וינהלם בלחם בכל
מקניהם בשנה ההוא: ותתם
השנה ההוא ויבאו אליו בשנה
השנית ויאמרו לו לא נכחד
מאדני כי אם תם הכסף ומקנה
הבהמה אל אדני לא נשאר
לפני אדני בלתי אם גויתנו
ואדמתנו: למה נמות לעיניך גם
אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו
ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו
ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע
ונחיה ולא נמות והאדמה לא
תשם: ויקן יוסף את כל אדמת
מצרים לפרעה כי מכרו מצרים
איש שדהו כי חזק עלהם הרעב
ותהי הארץ לפרעה: ואת העם
העביר אתו לערים מקצה גבול
מצרים ועד קצהו: רק אדמת
הכהנים לא קנה כי חק לכהנים
מאת פרעה ואכלו את חקם אשר
נתן להם פרעה על כן לא מכרו את
אדמתם: ויאמר יוסף אל העם הן
קניתי אתכם היום ואת אדמתכם
לפרעה הא לכם זרע וזרעתם את
האדמה: והיה בתבואת ונתתם
חמישית לפרעה וארבע הידת יהיה
לכם לזרע השדה ולאכלכם ולאשר

בוא
שנה אמר כחד
קנה
שאר
פנה גוה
מות
היה
נתן
חיה
ישם קנה
היה
עבר עיר גבל
חקק
קנה
בוא נתן
חמש רבע היה

Interp̄ .chal.

ובחמריא וזנינון בלחמא בכל גיתיהון בשתא ההיא: ושלימת שתא ההיא ואתו לותיה
בשתא תניתא ואמרו ליה לא נכסי מן רבוני אלהין שלים כספא וגיתי בעירא
לות רבוני לא אשתאר קדם רבוני אלהין גויתנא וארענא: למה נמות לעינך אף
אנחנא אף ארענא קנה יתנא וית ארענא בלחמא ונהי אנחנא וארענא עבדין לפרעה
והב בר זרעא וניחי ולא נמות וארעא לא תבור: וזבן יוסף ית כל ארעא דמצרים
לפרעה ארי זבינו מצראי גבר חקליה ארי תקיף עליהון כפנא והות ארעא לפרעה:
וית עמא אעבר יתהון מקרוי לקרוי מסיפי תחום מצראי ועד סופיה: לחוד ארע
כומריא לא זבן ארי חולקא לכומריא מן קדם פרעה ואכלין ית חולקהון דיהב להון
פרעה על כן לא זבינו ית ארעהון: ואמר יוסף לעמא הא קניתי יתכון יומא דין וית
ארעכון לפרעה הא לכון בר זרעא ותזרעון ית ארעא: ויהי באעולי עללתא ותתנון
חד מן חמשא לפרעה וארבע חולקין יהון לכון לבר זרע חקלא ולמיכלכון ולאנש

Tranſla. Chal.

et aſinis: τ alebat eos pane ipſo anno pro vniuerſis pecoribus ſuis: τ cōpletus eſt ann' ille: τ venerūt ad eū in ſcdo anno: atq; dixerūt ei. Nō celauimus quicq; dño nro: cum defecit argentum pecora quoq; adduximus ad dñm nrm: τ nihil remanet coraȝ dño nro niſi corpora nra τ terra nra. Quare moriemur coram te: tā nos q̄ terra nra? Eme nos τ terrā nraȝ pro pane: et erimus nos τ terra nra ſeruiētes pharaoni: τ prebe ſemina τ viuemus τ nō moriemur: τ terra nō deſolabit. Emitq; ioſeph oēm terrā egypti pharaoni: qm̄ vendiderūt vnuſq̄ſq; egyptiorum agrum ſuū: q: preualebat ſup eos fames: τ fuit ťra pharaoni. Populū aūt tranſtulit de ciuitate in ciuitatē a finib' termini egypti vſq; ad extremū eius. ſed terrā ſacerdotū nō emit. quoniā portio dabat ſacerdotib' a pharaone: τ comedebant portionē ſuā: quā dabat eis pharao: ꝓpterea non vendiderūt terras ſuas. Dixitq; ioſeph populo. Ecce emi vos hodie τ terrā veſtrā pharaoni: ecce do vobis ſementē τ ſeminabitis terrā. τ erit cū produxerit fructus: dabitis quintā partē pharaoni: quattuor autem partes erunt vobis in ſementem agrorum: et vt comedatis vos

Primitiua chal.

זון אתא
תנה כסה רבב
שאר גוה מות
היה
יהב חיה בור
היה
עבר קרה סוף
קנה זרע
היה עלל נתן
רבע היה אכל

Tex. Heb.

בבתיכם ולאכל לטפכם: ויאמרו
החיתנו נמצא חן בעיני אדני
והיינו עבדים לפרעה: וישם אתה
יוסף לחק עד היום הזה על אדמת
מצרים לפרעה לחמש רק אדמת
הכהנים לבדם לא היתה לפרעה:
וישב ישראל בארץ מצרים
בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו
וירבו מאד: ויחי יעקב בארץ
מצרים שבע עשרה שנה ויהי
ימי יעקב שני חייו שבע שנים
וארבעים ומאת שנה: ויקרבו ימי
ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף
ויאמר לו אם נא מצאתי חן
בעיניך שים נא ידך תחת ירכי
ועשית עמדי חסד ואמת אל נא
תקברני במצרים: ושכבתי עם
אבתי ונשאתני ממצרים
וקברתני בקברתם ויאמר אנכי
אעשה כדברך: ויאמר השבעה לי
וישבע לו וישתחו ישראל על
ראש המטה: ויהי אחרי
הדברים האלה ויאמר ליוסף
הנה אביך חלה ויקח את שני
בניו עמו את מנשה ואת אפרים:
ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף
בא אליך ויתחזק ישראל וישב

Primitiua heb.

בית טפף
חיה מצא חנן
היה שום
בדד היה
אחז פרה
רבה חיה
היה
יום שנה
מאה קרב יום
קרא
אמר חנן
שום
עשה
קבר
שבע
שחה נטה
Cap. xlviij.
היה
לקח שנה
נגד
בוא חזק

Trāsla. B. Hiero.

familiis & liberis vris. Qui responderunt. Salus nra in manu tua e. Respiciat nos tantu dns nr: & leti seruiemus regi. Ex eo tpe vsq in presentem die in vniuersa terra egypti regibus quinta pars soluitur: & factu e quasi i lege absq terra sacerdotali: q libera ab hac conditione fuit. Habitauit ergo israel in egypto.i. i terra iessen: & possedit ea auctusq e & multiplicatus nimis: & vixit in ea decem & septem anis. Factiq sunt omnes dies vite illius centum quadraginta septe annoru. Cumq appropinquare cerneret diem mortis eius: vocauit filium suum ioseph: & dixit ad eum. Si inueni gratiam in cospectu tuo: pone manu tuam sub femore meo: & facies mihi miam & veritate: vt no sepelias me in egypto: sed dormiam cum patribus meis. & auferas me de terra hac: condasq i sepulchro maioru meoru. Cui rndit ioseph. ego facia qd iussisti. Et ille. Iura ergo inquit mihi. Quo iurante adorauit israel dnm couersus ad lectuli caput.

Ca. 48.

His itaq trā factis nuciatu est ioseph q egrotaret pr suus. Qui assuptis duobus filiis manasse & effraim ire perrexit. Dictumq est seni. Ecce filius tuus ioseph venit ad te. Qui confortatus sedit

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

in domib vris. et dixerut: saluasti nos: inuenimus gram cora dno nro: et erimus serui pharaoi. et posuit eis ioseph in preceptu vsq in die hac sup tra egypti pharaoi dare quita pte: absq tra sacerdotu solu: q no fuit pharaoi. hitauit at israel in tra egypti in terra gesem. et hereditauerut hereditates in ea. et aucti sut et multiplicati sut valde. vixit at iacob in terra egypti dece septe anis. et fuerut dies iacob anos vite eis: cetu qdragita septe ani. appinquerut at dies israel vt moreret: et vocauit filiu suu ioseph. et ait illi: si inueni gram coram te: suppone manu tua sub femore meo: et facies sup me miam et Xtate vt no sepelias me in egypto: sed dormia cu patrib meis: et auferes me ex egypto: et sepelies me in sepultura eou. ille at dixit: ego facia fm Xbu tuu. ait at illi: iura mihi. et iurauit ei. et adorauit israel sup sum mitate virge eius.

ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. καὶ εἶπαν, σέσωκας ἡμᾶς, εὕρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθα παῖδες τῷ φαραώ. καὶ ἔθετο αὐτοῖς ἰωσὴφ εἰς πρόσταγμα, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ τὴν γῆν αἰγύπτου τῷ φαραὼ ἀποπεμπτοῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον, ἣ οὐκ ἦν τῷ φαραώ. κατῴκησε δὲ ἰσραὴλ ἐν γῇ αἰγύπτου ἐπὶ γῆς γεσέμ. καὶ ἐκληρονόμησαν ἐπ᾽ αὐτῆς. καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα. ἐπέζησε δὲ ἰακὼβ ἐν γῇ αἰγύπτου δεκαεπτὰ ἔτη. καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἰακὼβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἑκατὸν τεσσαρακονταεπτὰ ἔτη. ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι ἰσραὴλ τοῦ ἀποθανεῖν, καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰωσήφ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου, καὶ ποιήσεις ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν τοῦ μή με θάψαι ἐν αἰγύπτῳ, ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου, καὶ ἀρεῖς με ἐξ αἰγύπτου, καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν, ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. εἶπε δὲ αὐτῷ, ὄμοσόν μοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. καὶ προσεκύνησεν ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. (ē.24.a) (ē.25.a)

Ca. 48.

Factu e at post Xba hec: et nuciatu e ioseph: q pr tu turbatur. et assumens duos filios suos secu: manassem et efraim: venit ad iacob. nuciatu e at iacob: dicetes: ecce fili tu ioseph venit ad te. et cofortat israel sedit sup lectu.

ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἰωσήφ, ὅτι ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ, τὸν μανασσῆ καὶ τὸν ἐφραίμ, ἦλθε πρὸς ἰακώβ. ἀπηγγέλη δὲ τῷ ἰακὼβ, λέγοντες, ἰδοὺ ὁ υἱός σου ἰωσὴφ ἔρχεται πρός σε. καὶ ἐνισχύσας ἰσραὴλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην.

G

A

Transla. Chal.

et homines domus vestre et in cibum familie vre. Et dixerunt viuificasti nos: inuenimus gratia in oculis dni nri: et erimus serui pharaoni. Et posuit illud ioseph in statutu vsq in presente die sup terra egypti: q darent quinta parte pharaoni. Sola enim terra sacerdotum no fuit pharaoni. Habitauitq israel in terra egypti i terra gessen. et possederut ea: et multiplicati sunt et creuerut nimis. Vixitq iacob in terra egypti dece et septe annis. Et fuerut dies annou vite iacob centu et quadraginta et septe anni: et appropinquerut dies israel vt moreretur: et vocauit filiu suu ioseph: et dixit ei. Si inueni nunc gratia in oculis tuis: pone obsecro manu tuam sub femore meo: et facies mecu misericordiam et veritatem: ne sepelias me obsecro in egypto. Et dormia cum patribus meis: et auferes me de egypto: et sepelies me in sepulchris eou. Et dixit. Ego faciam fm verbum tuu. Et dixit. Jura mihi. Et iurauit ei. Et adorauit israel super caput lectuli. Ca. 48.

Et factu est post verba hec: et dictu est ad ioseph. Ecce pater tuus iacet infirmus: et tulit duos filios suos secum: manassen et ephraim: et nunciatu est iacob: atq dictu est ei. Ecce filius tuus ioseph venit ad te. Et confortatus est israel: et sedit

Primitiua chal.

בית טף קום
שבח רבב הוה
שוה הוה
חסן חסה
שנה הוה רבע
מות שבח
שוה עבד טוב
קבר שכב נטל
עבד קום ראש
אל
חוה
תקף

Interp. chal.

ביתיכון ולמיכל לטפליכון: ואמרו קיימתנא נשכח רחמין בעיני רבוני ונהי עבדין לפרעה: ושוי יתה יוסף לגזירא עד יומא הדין על ארעא דמצרים דיהון יהבין חד מן חמשא לפרעה לחוד ארע כומריא בלחודיהון לא הות לפרעה: ויתיב ישראל בארעא דמצרים בארעא דגשן ואחסינו בה ונפישו וסגיאו לחדא: וחיא יעקב בארעא דמצרים שבע עשרי שנין והוו יומי יעקב שני חיוהי מאה וארבעין ושבע שנין: וקריבו יומי ישראל למימת וקרא לבריה ליוסף ואמר ליה אם כען אשכחית רחמין בעינך שו כען ידך תחות ירכי ותעביד עמי טיבו וקשוט לא כען תקברינני במצרים: ואשכוב עם אבהתי ותטלינני ממצרים ותקברינני בקבורתהון ואמר אנא אעביד כפתגמך: ואמר קיים לי וקיים ליה וסגיד ישראל על ריש ערסא:

Ca. xlviij.

והוה בתר פתגמיא האלין ואמר ליוסף הא אבוך שכיב מרע ודבר ית תרין בנוהי עמיה ית מנשה וית אפרים: וחוי ליעקב ואמר הא ברך יוסף אתי לותך ואתקף ישראל ויתיב

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp̃.latina.

et ait iacob ioseph: deus appuit mihi in luza
καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Ἰωσὴφ, ὁ θεὸς ὤφθη μοι ἐν Λουζᾶ
in tra chanaã: et bñdixit mihi: et dixit mihi: ecce
ἐν γῇ Χαναάν, καὶ εὐλόγησέ με, καὶ εἶπέ μοι, ἰδοὺ
ego augebo te: et multiplicabo te: et faciã te in
ἐγὼ αὐξάνω σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε εἰς
cõgregatiõe gẽtiũ: et dabo tibi frã hãc: t
συναγωγὰς ἐθνῶν, καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ
semini tuo post te: in possessionẽ sẽpiternã.
τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.
nũc ergo duo filij tui: q̃ nati sũt tibi in tra egy-
νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου, οἱ γενόμενοί σοι ἐν γῇ Αἰγύ-
pti: anteq̃ ego venirẽ ad te in egyptũ: mei
πτου, πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρός σε εἰς Αἴγυπτον, ἐμοί
sũt: ephraim et manasse: sicut rubẽ et symeõ e-
εἰσιν, Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ, ὡς Ῥουβὴν καὶ Συμεὼν ἔσον-
rũt mihi. at posteri: q̃s genueris post hec:
ται μοι. τὰ δὲ ἔγγονα, ἃ ἂν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα,
B tui erũt. in noie fratrũ suoꝝ:
σοί ἔσονται. ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
vocabuntur in illorũ hereditatib⁹. ego ãt q̃n venie
κληθήσονται ἐν τοῖς κλήροις αὐτῶν. ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἤρχό
bã de mesopotamia syrie: mortua ẽ rachel
μην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανε Ῥαχὴλ
mater tua in terra chanaã: appinq̃nte me ẽm
ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ Χαναάν, ἐγγίζοντός μου κατὰ
hippodromũ chabratha terre: ãteq̃ venirẽ
τὸν Ἱππόδρομον Χαβρατὰ τῆς γῆς, πρὸ τοῦ ἐλθεῖν
ephratha. et sepeliui eã illic: in via hip-
Ἐφραθά. καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐκεῖ, ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Ἱπ-
podromi. tpa est bethleem. vidẽs ãt israel
ποδρόμου. αὕτη ἐστὶ Βηθλεέμ. ἰδὼν δὲ Ἰσραὴλ τοὺς
filios ioseph: dixit: q̃ isti: dixit ãt ioseph
υἱοὺς Ἰωσὴφ, εἶπε, τίνες οὗτοι; εἶπε δὲ Ἰωσὴφ
pri suo: filij mei sũt: q̃s dedit mihi
τῷ πατρὶ αὐτοῦ, υἱοί μου εἰσίν, οὓς ἔδωκέ μοι ὁ
deus hic. et ait iacob: adduc mihi
θεὸς ὧδε. καὶ εἶπεν Ἰακώβ, προσάγαγέ μοι
eos: vt bñdicã eis. at oculi israꝫ
αὐτούς, ἵνα εὐλογήσω αὐτούς. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Ἰσρα
el grauati fuerãt pre senectute: et nõ poterat
ὴλ βεβαρύνησαν ἀπὸ τοῦ γήρους, καὶ οὐκ ἐδύνα-
videre. et applicuit illos ad eũ. et
το βλέπειν. καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. καὶ
C osculat⁹ ẽ eos: t circũplexus ẽ eos. t ait
ἐφίλησεν αὐτούς, καὶ περιελαβεν αὐτούς. καὶ εἶ-
israel ad ioseph: ecce facie tua
πεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ, ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου
nõ sũ passat⁹: t ecce oñdit mihi de⁹ et semẽ
οὐκ ἐστέρημαι, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέ μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα
tuũ. et edurit eos ioseph a gen⁹ eius:
σου. καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς Ἰωσὴφ ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ,
et adorauerũt cũ in facié sup terrã.
καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς.

Interp̃.chal.

עַל עַרְסָא׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב לְיוֹסֵף אֱלָהּ שַׁדַּי יְקָבֵל לִי בְּלוּז בְּאַרְעָא דְּכְנָעַן וּבָרִיךְ יָתִי׃
וַאֲמַר לִי הָא אֲנָא מַפֵּישׁ לָךְ וּמְסַגֵּי לָךְ וְאֶתְּנִנָּךְ לְכְנִשְׁת שִׁבְטִין וְאֶתֵּן יָת אַרְעָא הָדָא
לִבְנָךְ בָּתְרָךְ אֲחֻסַּנְתָּ עָלַם׃ וּכְעַן תְּרֵין בְּנָךְ דְּאִתְיְלִידוּ לָךְ בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם עַד מֵיתִי
לְוָתָךְ לְמִצְרַיִם דִּי לִי אִינוּן אֶפְרָיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יְהוֹן כְּדֵמַיי׃ וּבְנִין דְּתוֹלִיד
בָּתְרֵיהוֹן דִּילָךְ יְהוֹן עַל שׁוּם אֲחוֹהוֹן יִתְקְרוּן בְּאַחְסָנַתְהוֹן׃ וַאֲנָא כַּד מֵיתִי מִפָּדָן מִיתַת
עֲלַי רָחֵל בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן בְּאָרְחָא כְּעוֹד כְּרוּב אַרְעָא לְמֵיעַל לְאֶפְרָתָא וּקְבַרְתַּהּ תַּמָּן בְּאוֹרַח
אֶפְרָת הִיא בֵּית לָחֶם׃ וַחֲזָא יִשְׂרָאֵל יָת בְּנֵי יוֹסֵף וַאֲמַר מַן אִיל֫ין׃ וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲבוּהִי
בְּנֵי אִינוּן דְּיָהַב לִי יְיָ הָכָא וַאֲמַר קָרֵיבִינוּן כְּעַן לְוָתִי וְאֵיבָרְכִינוּן׃ וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל תַּקִּין
מִסְּיבוּ לָא יָכִיל וְאַקְרֵיב יָתְהוֹן לְוָתֵיהּ וְנָשֵׁיק לְהוֹן וְנָפֵיף לְהוֹן׃ וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל
לְיוֹסֵף מֵיחֲזִי אֲפָּךְ לָא סְגֵירִית וְהָא אַחֲזִי יָתִי יְיָ אַף יָת בְּנָךְ׃ וְאַפֵּיק יוֹסֵף יָתְהוֹן מִן
קֳדָמוֹהִי וְסָגִיד עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא׃ ,,,

ויקח יוסף את שניהם את
ימן אפרים בימינו משמאל ישראל
ואת מנשה בשמאלו מימין
נגש שלח ישראל ויגש אליו: וישלח
שות ישראל את ימינו וישת על ראש
צער אפרים והוא הצעיר ואת
שמאלו על ראש מנשה שכל
בכר ברך את ידיו כי מנשה הבכור: ויברך
את יוסף ויאמר האלהים אשר
הלך פנה התהלכו אבתי לפניו אברהם
ויצחק האלהים הרעה אתי
מעודי עד היום הזה: המלאך
רוע הגאל אתי מכל רע יברך את
קרא הנערים ויקרא בהם שמי ושם
דגה רבה אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב
ראה בקרב הארץ: וירא יוסף כי ישית
אביו יד ימינו על ראש אפרים
רוע תמך סור וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר
אתה מעל ראש אפרים על
ראש מנשה: ויאמר יוסף אל
אביו לא כן אבי כי זה הבכר
שום מאן שים ימינך על ראשו: וימאן
אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי
היה גדל גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל
מן ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו
וזרעו יהיה מלא הגוים: ויברכם
ביום ההוא לאמור בך יברך

Et posuit
effraim ad dexterā suā
id est ad sinistram israel:
manassen vero in sini-
stra sua ad dexterā s. pa-
tris: applicuitq; ambos
ad eū. Qui extendens
manum dexteram po-
suit super caput
effraim iūioris fratris:
sinistram autem
super caput manasse
qui maior natu erat
cōmutās manus. Bene
dixitq; Iacob ioseph: &
ait. Deus
in cuius cōspectu ābula
uerūt patres mei abra-
am & isaac: deus qui
pascit me
ab adolescētia mea usq;
in pñtem diē: angelus
qui eruit me de cūctis
malis: benedicat
pueris istis: & inuoce-
tur super eos nomē me
um: noīa quoq; patrū
meorum abraā & isaac:
& crescāt in multitudi-
nē sup terrā. Vidēs aūt
ioseph q posuisset pr̄
suus dexterā manū sup
caput effraim: grauiter
accepit. Et apphēsā ma
nū pr̄is leuare conat⁹ ē
de capite effraim: &
trāsferre sup caput ma
nasse. Dixitq; ad
patrē. Nō ita cōuenit
pr̄: qa hic est primoge
nitus. Pone dexterā tu
am super caput eius.
Qui renuens ait. Scio
fili mi: scio.
& iste qppe erit in po-
pulos: & multiplicabi-
tur: sed frater eius iuni
or maior erit illo:
& semē illius crescet in
gētes. Bñdixitq; eis
in tempore illo: dicens
In te benedicetur

accipiēs āt ioseph duos filios suos: ipsū quidē
λαβὼν δὲ ἰωσὴφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν μὲν
ephraim in dextera sua: a sinistris āt israel:
ἐφραὶμ ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ἐξ ἀριστερῶν δὲ ἰσραήλ,
at manasse in sinistra: a dextris āt israel:
τὸν δὲ μανασσῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἐκ δεξιῶν δὲ ἰσραήλ,
et applicuit illos ei. extēdēs āt israel
καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ. ἐκτείνας δὲ ἰσραὴλ τὴν
manū dexterā: imposuit sup caput ephra-
χεῖρα τὴν δεξιὰν, ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐφρα
im: hic āt erat iunior: et sinistrā sup
ίμ, οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος, καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν
caput manasse: cōmutās man⁹ et bñ
κεφαλὴν μανασσῆ, ἐναλλάξας τὰς χεῖρας, καὶ εὐ
dixit eis: et ait: de⁹ cui placuerūt
λόγησεν αὐτούς. καὶ εἶπεν, ὁ θεὸς ᾧ εὐηρέστησαν οἱ
pres mei in cōspectu eius: abraam et isaac:
πατέρες μου ἐνώπιον αὐτοῦ, ἀβραὰμ καὶ ἰσαάκ,
deus q pascit me a iuuētute mea vsq; in diē
ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητός μου ἕως τῆς ἡμέ
hāc: angelus q liberauit me ex oīb⁹
ρας ταύτης, ὁ ἄγγελος ὁ ῥυσάμενός με ἐκ πάντων
malis: bñdicat pueros istos. et
τῶν κακῶν, εὐλογήσαι τὰ παιδία ταῦτα. καὶ
inuocabit sup eos nomē meū: et no
ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνο
mē patrū meo⁊: abraā et isaac et
μα τῶν πατέρων μου, ἀβραὰμ καὶ ἰσαάκ. καὶ
multiplicētur in multitudinē multā sup terrā. vidēs
πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδὼν
āt ioseph: qa iniecit pr̄ manū su
δὲ ἰωσὴφ, ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ τὴν χεῖρα αὐ
am dexterā sup caput ephraim: graue
τοῦ τὴν δεξιὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐφραίμ, βαρὺ
illi visum ē: et apprehendit ioseph ma-
αὐτῷ κατεφάνη, καὶ ἀντελάβετο ἰωσὴφ τῆς χει
nū patris sui: vt auferret eā de ca-
ρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κε
pite ephraim sup caput manasse: dixit āt
φαλῆς ἐφραὶμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μανασσῆ. εἶπε δὲ
ioseph patri suo: non sic pater: hic
ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, οὐχ οὕτως πάτερ, οὗ
.n. primogenit⁹. impone dexterā tuā sup
τος γὰρ ὁ πρωτότοκος. ἐπίθες τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν
caput eius. et non voluit. sed dixit: scio fi
κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠθέλησεν. ἀλλ' εἶπεν, οἶδα τέκ
li: scio. ipse erit in ppłm: et ipse exaltabitur. sed
νον, οἶδα. αὐτὸς ἔσται εἰς λαόν, καὶ αὐτὸς ὑψωθήσεται. ἀλ
frater eius iunior maior illo erit: et
λ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ
semen eius erit in multitudinē gētiū. et bñdixit eis
σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν. καὶ εὐλόγησεν αὐ
in die illa: dicens: in vobis bñdicetur
τοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται

D

Pritiua chal. — **Interp̄. chal.**

ימן שמל — Et tulit ioseph ambos: ephraim in dextera sua ad si-
nistrā israel: et manasen in sinistra eius ad dexteram
נשט שוה ראש — israel: et applicauit eos ad eū. Et tetēdit isrł dexterā
suā: et posuit eam sup caput ephraim: qui erat iunior:
חכם — et sinistrā suam super caput manasse: docuit manus
suas: quāuis manasses erat primogenitus. Et bene-
זון — dixit ioseph: et ait. Deus in cui⁹ cōspectu seruierūt pa
tres mei abrahā et isaac: deus qui pauit me a natiui-
לאך ברך קרא — tate mea vsq; in diē hanc. Angelus q eruit me ab oī
malo benedicat pueris: et inuocetur in eis nomē meū
סגא — et nomē patrū meo⁊ abraham et isaac: et quasi pisces
maris multiplicētur inter filios hoīm sup terra. Et vi
באש — dit ioseph q posuit pater suus dexterā suā sup caput
ephraim: et displicuit in oculis suis: et sustulit manum
עדה נחת — pr̄is sui: vt amoueret eam de capite ephraim vt po-
neret eā sup caput manasse. Et ait ioseph patri suo.
שוה — Non ita decet pater mi: hic eni est primogenitus: po
ne dexterā tuā sup caput eius. Et noluit pater suus.
היה סגא — et ait. Scio fili mi: scio: ipse quippe erit in ppłm: et etiā
ipse multiplicabitur. Sed frater eius iunior multi-
היה אמר ברך — plicabit magis q ille: et filij sui erunt dñantes in po-
pulis. Et bñdixit eis in die illa dicens. In te bñdicet

Transla. Chal.

ודבר יוסף ית תרויהון ית אפרים בימיניה משמאלא דישראל וית מנשה בשמאליה
מימינא דישראל וקריב לותיה: ואושיט ישראל ית ימיניה ושוי על רישא ד
אפרים והוא זעירא וית שמאליה על רישא דמנשה אחכמינון לידוהי ארי מנשה
בוכרא: ובריך ית יוסף ואמר יי דפלחו אבהתי קדמוהי אברהם ויצחק יי דזן יתי
מאיתי עד יומא הדין: מלאכא דפרק יתי מכל בישא יברך ית עולימיא ויתקרי
בהון שמי ושום אבהתי אברהם ויצחק וכנוני ימא יסגון בגו בני אנשא על ארעא:
וחזא יוסף ארי שוי אבוהי יד ימיניה על רישא דאפרים ובאיש בעינוהי וסעדא
לידא דאבוהי לאעדאה יתה מעל רישא דאפרים לאנחותה על רישא דמנשה:
ואמר יוסף לאבוהי לא כן אבא ארי דין בוכרא שוי ימינך על רישיה: וסריב אבוהי
ואמר ידענא ברי ידענא אף הוא יהי לעם ואף הוא יסגי וברם אחוהי זעירא יסגי
מניה ובנוהי יהון שליטין בעממיא: ובריכינון ביומא ההוא למימר בך יברך

Trãsla. Grec. Irr. cũ interp. latina.

israel: dicẽtes: faciat te deꝰ: sicut ephraī ⁊ sicut
Ἰσραήλ, λέγοντες, ποιήσαι σε ὁ θεός, ὡς Ἐφραὶμ καὶ ὡς
manasse. ⁊ posuit ephraim ante manasse.
μανασσή. καὶ ἔθετο τὸν Ἐφραὶμ ἔμπροσθεν Μανασσή.
dixitq; israel ioseph: ecce ego morior: ⁊
εἶπε δὲ Ἰσραὴλ τῷ Ἰωσήφ, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ
erit deus vobiscũ: ⁊ reducet vos in terrã
ἔσται ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν
patrũ vrm. ego aũt do tibi sicimã precipuã
τῶν πατέρων ὑμῶν. ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα ἐξαίρετον
sup fratres tuos. quã accepi de manu a-
ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου. ὃν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Α
morreoꝝ in gladio meo et arcu.
μορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ. Ca. 49.

VOcauit aũt iacob filios suos: ⁊ ait:
Καὶ ἐκάλεσε δὲ Ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν,
cõgregamini: vt ãnũciẽ vobis: qõ ocurret vob:
συνάχθητι, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσεται ὑμῖν,
in nouissimis diebus. cõgregamini ⁊ audite
ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν. ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε
filij iacob: audite israel pfem vrm. rhu
υἱοὶ Ἰακώβ, ἀκούσατε Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ῥοὺ
bẽ priogenitus me⁹: tu fortitudo mea: ⁊ pncipiũ filij
βὲν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τῶν τέκ
orũ meoꝝ: durus ad ferẽdũ: ⁊ durus cõtumax.
νων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς ἀνάδης.
iniuriã fecisti: sicut aq̃ nõ efferuescẽs. ascẽdisti. n. sup
ἐξύβρισας, ὡς ὕδωρ μὴ ἐκζέσας. ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν
cubile pris tui. tũc maculasti stratũ:
κοίτην τοῦ πατρός σου. τότε ἐμίανας τὴν στρωμνήν,
q̃ ascẽdisti. symeõ et leui frẽs cõsumacerũt
ἣν ἀνέβης. Συμεὼν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν
iniquitatẽ ppositi sui. in cõsiliũ eoꝝ nõ veniat
ἀδικίαν ἐξαιρέσεως αὐτῶν. εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι
aia mea: et in cetu illoꝝ nõ cõtẽdat
ψυχή μου, καὶ ἐπὶ τῇ συγάσει αὐτῶν μὴ ἐρίσαι τὸ
iecoꝛ mea. q̃ in furore suo interfecerũt ho
κράτός μου. ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπεκτείναν ἄν
mines: et in cõcupiscẽcia sua subneruauerũt tau
θρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦ
rũ. maledictus furoꝛ eoꝝ: q̃ pertinax. et
ρον. ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν, ὅτι σκληρός. καὶ ἡ
ira eoꝝ: q̃ indurata est. diuidã eos in iacob:
ὀργὴ αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη. διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακώβ,
B ⁊ dispergã illos in israel. iuda: te laudabũt
καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραήλ. Ἰούδα, σὲ αἰνέσουσι
fratres tui. manꝰ tue sup dorsũ inimicoꝝ
οἱ ἀδελφοί σου. ἡ χείρ σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν
tuoꝝ. adorabũt te filij patris tui. catulus
σου. προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου. σκύμνος

Trãsla. B. Piero.

israel? atq; dicetur. Fa-
ciat tibi deus ooooooooo
sicut effraim & sicut ma
nasse. cõstituitq; ooooo
effraim ante manassen.
& ait ooooooooo ooooooo
ad ioseph filiũ suũ. En
ego morior: & erit de
us vobiscum: reducetq;
vos ad terram pa oo
trũ vestrorum. Do tibi
ptẽ vnã extra fratres
tuos: quam tuli ooooooo
de mãu ãmorrei in gla
dio & arcu meo. Ca. 49.

VOcauit ãt Iacob filios suos: & ait eis.
Congregamini vt an-
nunciem que ooooooooo
ventura sunt vobis in
diebus nouissimis. ooo
Congregamini & audi
te filii iacob: audite ooo
israel pfem vrm. Rubẽ
primogenitus meus. oo
Tu fortitudo mea: & principium doloris mei.
Prior in donis: maior
in imperio. Effusus es
sicut aq̃. Non crescas:
qa ascẽdisti cubile pris
tui: & maculasti stratũ e
ius. Symeon & leui oooo
fratres vasa iniquitatis
bellãtia. In consiliũ eo
rũ nõ veniat aia mea: &
in cetu illorum non sit
gloria mea: quia in fu
rore suo occiderunt ooo
virũ: & in volũtate sua
suffoderũt murũ. Ma
ledictus furor eorũ: qa
ptinax: & idignatio eo
rũ qa dura. Diuidã eos
iacob: & dispgã eos i
israel. Iuda te laudabũt
frẽs tui. Manus tue in
cerucibus inimicorũ
tuorũ: adorabũt te filii
patris tui. Catulus oooo

Ter. Hebr. Sesi. Ca. xlix. Prima hebr.

יִשְׂרָאֵל׃ לֵאמֹר׃ יְשִׂמְךָ֨ אֱלֹהִים		
כְּאֶפְרַ֣יִם וְכִמְנַשֶּׁ֑ה וַיָּ֥שֶׂם אֶת		
אֶפְרַ֖יִם לְפָנֵ֣י מְנַשֶּׁ֔ה׃ וַיֹּאמֶר	פָּנָה	
יִשְׂרָאֵ֖ל אֶל־יוֹסֵ֑ף הִנֵּ֥ה אָנֹכִ֖י מֵת	מות	
וְהָיָ֤ה אֱלֹהִים֙ עִמָּכֶ֔ם וְהֵשִׁ֥יב אֶתְכֶ֖ם	שוב	
אֶל־אֶ֣רֶץ אֲבֹתֵיכֶ֑ם׃ וַאֲנִ֣י נָתַ֤תִּי לְךָ֙	נָתַן	
שְׁכֶ֣ם אַחַ֔ד עַ֖ל אַחֶ֑יךָ אֲשֶׁ֨ר לָקַ֜חְתִּי		
מִיַּ֤ד הָֽאֱמֹרִי֙ בְּחַרְבִּ֣י וּבְקַשְׁתִּֽי׃		
וַיִּקְרָ֥א יַעֲקֹ֖ב אֶל־בָּנָ֑יו וַיֹּאמֶר	Cap. xlix.	
הֵאָסְפ֗וּ וְאַגִּ֤ידָה לָכֶם֙ אֵ֚ת אֲשֶׁר	קָרָא אָסַף עֵר	
יִקְרָ֥א אֶתְכֶ֖ם בְּאַחֲרִ֣ית הַיָּמִֽים׃	יום	
הִקָּבְצ֥וּ וְשִׁמְע֖וּ בְּנֵ֣י יַעֲקֹ֑ב וְשִׁמְעוּ	קָבַץ שָׁמַע בֵּן	
אֶל־יִשְׂרָאֵ֥ל אֲבִיכֶֽם׃ רְאוּבֵ֣ן בְּכֹרִ֔י		
אַתָּ֖ה כֹּחִ֣י וְרֵאשִׁ֣ית אוֹנִ֑י יֶ֥תֶר	לוט	
שְׂאֵ֖ת וְיֶ֥תֶר עָֽז׃ פַּ֚חַז כַּמַּ֣יִם אַל	נָשָׂא עֵז	
תּוֹתַ֔ר כִּ֥י עָלִ֖יתָ מִשְׁכְּבֵ֣י אָבִ֑יךָ אָ֣ז	יָתַר עָלָה שָׁכַב	
חִלַּלְתָּ֖ יְצוּעִ֥י עָלָֽה׃ שִׁמְע֥וֹן וְלֵוִ֖י	יָצַע	
אַחִ֣ים כְּלֵ֣י חָמָ֔ס מְכֵרֹתֵיהֶֽם׃ בְּסֹדָ֖ם	כָּלָה שוד	
אַל־תָּבֹ֣א נַפְשִׁ֔י בִּקְהָלָ֖ם אַל־תֵּחַ֣د	בוא יָחַד	
כְּבֹדִ֔י כִּ֥י בְאַפָּ֖ם הָרְג֣וּ אִ֑ישׁ		
וּבְרִצֹנָ֖ם עִקְּרוּ־שֽׁוֹר׃ אָר֥וּר אַפָּ֖ם	רָצָה אָרַר	
כִּי־עָ֔ז וְעֶבְרָתָ֖ם כִּ֣י קָשָׁ֑תָה אֲחַלְּקֵ֖ם	קָשָׁה חָלַק	
בְּיַעֲקֹ֔ב וַאֲפִיצֵ֖ם בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ יְהוּדָ֕ה	נָפַץ	
אַתָּ֖ה יוֹד֣וּךָ אַחֶ֑יךָ יָדְךָ֖ בְּעֹ֣רֶף	יָדָה	
אֹיְבֶ֔יךָ יִשְׁתַּחֲוּ֥וּ לְךָ֖ בְּנֵ֥י אָבִֽיךָ׃ גּ֥וּר	שָׁחָה	

Transla. Chal.

israel: dicens. Ponat te deꝰ sicut ephraim ⁊ sicut manassen: ⁊ posuit ephraim ãte manassẽ. Dixitq; israel ad ioseph. Ecce ego morior: ⁊ erit verbũ dñi in adiutoriũ vestrũ: ⁊ reducet vos i terrã patrũ vestrorũ. Ego aũt do tibi partẽ vnam precipuã sup fratres tuos: quam tuli de manu amorrei oratione mea ⁊ deprecatione mea. Cap. 49.

ET vocauit iacob filios suos: ⁊ ait. Congregamini ⁊ nũciabo vobis que vobis euenient in fine dierũ. Congregamini ⁊ audite filij iacob: ⁊ suscipite doctrinã ab israel patre vro. Ruben primogenitus meus es tu robur meũ ⁊ principiũ fortitudinis mee: tu acceptarus eras partes tres: ꝓmogeniturã. ⁊ sacerdotiũ ⁊ regnus. sed q̃ fecutus es volũtatẽ tuã: sicut aqua effusa: nõ ꝓficies: neq; accipies portionẽ sup pererei escentem qñ ascẽdisti cubile patris tui: tunc filij mi violasti: qñ ascendisti stratũ meũ. Symeon et leui frẽs: vtri fortissimi in terra peregrinationis sue fecerũt fortitudinẽ. In secreto eoꝝ nõ fuit aia mea: ⁊ in cõgregatione eoꝝ non cõueniat gloria mea: qñ in furore suo occiderũt occisionẽ: ⁊ in volũtate sua suffoderũt murũ inimicoꝝ. Maledictus sit furoꝛ eoꝝ: qñ fortis: ⁊ ira eoꝝ: q̃ dura. diuidã eos in iacob: ⁊ dispergam eos in israel. Iuda laudabo te: ⁊ nõ es cõfusus: te laudabũt fratres tui. Manno tua preualebit cõtra inimicos tuos. dispergẽtur hostes tui. cõuertẽtur retrorsum in conspectu tuo: ⁊ preuenient salutantes tẽ filij patris tui. dominum ooooooooooooooooo

Interp. chal.

יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר יְיָ יְשַׁוֵּיךְ וְיָ כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וְאַסְהַר
יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף הָא אֲנָא מָאִית וְיֵהֵי מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדֵיכוֹן וְאָתִיב יָתְכוֹן לְאַרְעָא
אֲבָהָתְכוֹן וְאֲנָא יָהֵיב לָךְ חוּלָק חַד יַתִּיר עַל אֲחָךְ דְּנְסֵיבִית מִיְּדָא דְאֱמוֹרָאָה בְּצְלוֹתִי
וּבְבָעוּתִי׃ Ca. xlix. וּקְרָא יַעֲקֹב לִבְנוֹהִי וַאֲמַר אִתְכַּנְּשׁוּ וְאֵחֲוֵי
לְכוֹן יָתְכוֹן דְּיֵיעֲבֵד בְּסוֹף יוֹמַיָּא׃ אִתְכַּנְּשׁוּ וּשְׁמָעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְקַבִּילוּ אוֹרָיְתָן מִן יִשְׂרָאֵל
אֲבוּכוֹן׃ רְאוּבֵן בּוּכְרִי אַתְּ חֵילִי וְרֵישׁ תּוּקְפִּי לְמֵיסַב תְּרֵין חֵזֵי לְמִיסַב תַּלְתָּא חוּלְטָן
בְּכוֹרְיָתָא כְּהוּנְתָא וּמַלְכוּתָא וְעַל דְּאַזַלְתָּ לְקַבֵּיל צַפְרָךְ דַּחְמֵיתָא בְּרָם לָא אֲהַנְיָתָא חוּלְקָ
יַתִּיר לָא תִּסַּב אֲרֵי סְלֵיקְתָּא לְעֵיל מִשְׁכְּבֵי אֲבוּךְ בְּכֵן אַחֵילְתָּא לְשָׁם וּוְיָ בְּרִי סְלֵיקְתָּא
שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אָחִין גּוּבְרִין גִּבָּרִין עֲבָדוּ תִּיתַבּוּתְהוֹן עֲבָדוּ גְּבוּרָא׃ בְּרַזְהוֹן לָא הֲנַת נַפְשִׁי
בְּאִיתְבַּנְּשׁוּתְהוֹן לְמִקְרַב לָא נְחַתַת מִן יְקָרִי אֲרֵי בְּרוּגְזֵיהוֹן קְטָלוּ גְּבַר וּבְרַעֲוָתְהוֹן
תְּרָעוּ שׁוּר סַנְאָה׃ לִיט רוּגְזֵיהוֹן אֲרֵי תַקִּיף וְחֵימָתְהוֹן אֲרֵי כַּשְׁיָא אֲפַלְגִינוֹן בְּיַעֲקֹב
וַאֲבַדְּרִינוֹן בְּיִשְׂרָאֵל׃ יְהוּדָה אַתְּ אוֹדֵיתָא וְלָא בָּהֵתָא בְּרֵךְ לָךְ יוֹדוֹן אֲחָךְ יְדָךְ תְּתֵקֵף
עַל בַּעֲלֵי דְּבָבָךְ יִתְבַּדְּרוּן שַׂנְאֲךְ יְהוֹן מְחַזְּרִין קֻדָּל כַּדְּמָךְ וְיהוֹן מְסַדְּמִין לְמִשְׁאַל
בִּשְׁלָמָךְ בְּנֵי אֲבוּךְ׃ שִׁלְטוֹן ◇◇◇

אריה יהודה מטרף בני עלית / ארה עלה
כרע רבץ כאריה וכלביא מי / לבא
יקימנו: לא יסור שבט מיהודה / קום סור
ומחקק מבין רגליו עד כי יבא / חקק בוא
שילה ולו יקהת עמים: אסרי
לגפן עירה ולשרקה בני אתנו
כבס ביין לבשו ובדם ענבים
סותה: חכלילי עינים מיין ולבן / חלל
שנים מחלב: זבולן לחוף ימים / חפף
ישכן והוא לחוף אנית וירכתו על / שכן
צידן: יששכר חמר גרם רבץ בין
המשפתים: וירא מנחה כי טוב / שפת ראה נוח
ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו / נטה
לסבל ויהי למס עבד: דן ידין / היה דון
עמו כאחד שבטי ישראל: יהי דן
נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח
הנשך עקבי סוס ויפל רכבו / נפל
אחור: לישועתך קויתי יהוה: גד / אחר ישע קוה
גדוד יגודנו והוא יגד עקב: / גדד
מאשר שמנה לחמו והוא יתן / יתן נתן
מעדני מלך: נפתלי אילה שלחה / עדן

leonis iuda. Ad predā fili mi ascendisti: requiescens accubuisti vt leo: & quasi leena. quis suscitabit eū? Nō auferetur sceptrū de iuda & dux de femore eius: donec veniat qui mittēdus est: & ipse erit expectatio gētiū. Ligās ad vineā pullū suū: & ad vitem o fili mi asinā suā. Lauabit i vino stolam suā: & i sāguie vue palliū suū. Pulchriores sunt oculi eius vino: & dētes eius lacte candidiores. Zabulō i littore maris hitabit: & in statiōe nauiū: ptigēs vsq; ad sydonē. Isachar asinus fortis: accubās iter terminos. Vidit requiem q esset bona: & terrā q optima: & supposuit humerū suū ad portādū: factusq; ē tributis seruiēs. Dā iudicabit populū suū: sicut & alia tribus in israel. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita mordēs vngulas equi: vt cadat ascensor eius retro. Salutare tuū expectabo domine. Gad accictus preliabitur ante eū: & ipse accingetur retrorsum. Aser pinguis pāis eius: & pbebit delitias regibus. Neptalim ceruus emissus &

leonis iuda. ex germine fili mi ascendisti. recūbēs:
λέοντος ἰούδα. ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης. ἀναπεσὼν,
dormiuisti vt leo: et sicut catul⁹ leonis. qs suscitabit eū?
ἐκοιμήθης ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος. τίς ἐγερεῖ αὐτόν;
nō deficiet pīceps ex iuda: et dux ex fe-
οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μη-
morib⁹ ei⁹: donec veniāt reposita ei. et ipse
ρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ. καὶ αὐτὸς
expectatio gentiū: ligans ad vineā pul-
προσδοκία ἐθνῶν, δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶ-
lū suū: et pāpino pullū asine sue. laua-
λον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ. πλυ-
bit in vino stolā suā: et in sanguine vue
νεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς
palliū suū. pulchri oculi eius
τὴν περιβολὴν αὐτοῦ. χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
pre vino. & albi dentes ei⁹ quā lac. za-
ἀπὸ οἴνου. καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα. ζα-
bulon maritim⁹ habitabit et ipse iuxta portū
βουλὼν παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ' ὅρμον
nauiū: et extendet vsq; ad sidonē. isachar
πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως σιδῶνος. ἰσάχαρ τὸ
bonū cōcupiuit: requiescēs inter sor-
καλὸν ἐπεθύμησεν, ἀναπαυόμενος ἀναμέσον τῶν κλή-
tes. et vidēs requiem: q bona: et terrā: q
ρων. καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν, ὅτι καλή, καὶ τὴν γῆν, ὅτι
pinguis: supposuit hūerū suū ad laborandū. & fact⁹ ē
πίων, ὑπέθηκε τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν. καὶ ἐγενήθη C
vir agricola. dan iudicabit pplm suū: sicut et vna tri-
ἀνὴρ γεωργός. δὰν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡσεὶ καὶ μία φυ-
bus in israel. et fiat dan coluber in via: insi-
λὴ ἐν ἰσραήλ. καὶ γενηθήτω δὰν ὄφις ἐφ' ὁδοῦ, ἐγκαθή-
dēs in semita: mordēs calcaneū equi. et ca-
μενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου. καὶ πεσεῖ-
det eques retrorsū: salutare expectās
ται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω, τὴν σωτηρίαν περιμένων
dñi. gad tētatio tētabit eum. ipse aūt ten-
κυρίου. γὰδ πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν. αὐτὸς δὲ πει-
tabit eum iuxta pedes. aser pinguis ei⁹ panis.
ρατεύσει αὐτὸν κατὰ πόδας. ἀσὴρ πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος.
et ipse dabit cibū pīcipib⁹. nephthali trūc⁹ remissus
καὶ αὐτὸς δώσει τροφὴν ἄρχουσι. νεφθαλὶ στέλεχος ἀνειμένον

Pritiua chal. Interp.chal.

שרא רבה דון / נוח שרא ארה / זוע עדה אתא / שמע סחר קרבה / בנה ירה טוב / כסה סמך נטף / חור עאן ים / כבש אכל הוה / מטא חסן / עבד פרה שצא / דור שאר הוה / נסק בחר קום / פרק שנה נוח / אים רמה מחא / תקף חוה שרא / כמן קטל שרא / עקר מגר אתא / זון עבר תוב / טוב רבה פנק / רמה חסן הוה

erit ei in principio: sed in fine magnificabitur regnū domus iuda: quoniā de iudicio mortis fili mi animā tuam abstulisti. requiescet & habitabit in fortitudine quasi leo & quasi leena: neq; erit regnum quod cōmoueat eum. Non auferetur habens principatum a domo iuda neq; scriba a filijs filiorū eius: donec veniat messias cuius est regnū: et ei obedient populi. Habitabit israel in circuitu ciuitatis sue: populi edificabūt templum eius: eruntq; iusti in circuitu eius: & factores legis in doctrina eius: purpura optima erit vestimentum illius: operimentum eius erit sericum tinctum coccino varijsq; coloribus. montes eius rubicūdiores erunt in vineis suis: distillabunt colles eius vinū. dealbabūtur campi eius frumento & gregibus ouium. Zabulon iuxta portū maris habitabit: et ipse subijciet prouincias nauibus: & bonā maris comedet: & terminus eius erit pertingens vsq; ad sydonē. Isachar diues in substantia: et possessio eius erit inter terminos. Et vidit partem suā q erat bona: & terrā quia fructifera: & subijciet prouincias populorū: et disperdet habitatores earum: & qui relicti fuerint in eis erunt ei seruientes & tributarij. De domo dan eligetur & consurget vir: in diebus eius liberabitur populus suus: & in annis eius requiescēt simul trib⁹ israel. Erit vir qui cōsurget et eligetur de domo dan: cuius timor irruet super populos: & percutiet fortiter philisteos: quasi coluber aspis insidiabitur iuxta semitam: interficiet robustos in castris philistinorū equites cum peditibus: eneruabit equos & quadrigas: & deijciet ascensores eorū retrorsum. Salutare tuū expecto dñe. dixit pater nr iacob. Non expecto salutare gedeon filij ioas q est salus tpalis: neq; salutare samson filij manue q est salus trāsitoria: sed expecto redēptōes xpi filij dauid q ventur⁹ ē ad accersiendū sibi filios israel: cui⁹ redēptionē desiderat aīa mea. Castra armatorū de domo gad trāsibūt iordanē ad pīlia corā frib⁹ suis: & cū multa substātia reuertētur in terrā suam. Terra aser optima erit: & ipse enutrietur delitijs regū. Neptali in terra optima cadet sors ei⁹: et possessio eius erit faciens fructus: ooooooooo

Transla.Chal.

יהא בשירויא ובסופא יתרבא מלכא מדבית יהודה ארי מדין קטלא ברי נפשך
סליקתא ינוח ישרי בתקוף כאריא וכליתא ולית מלכו דתזעזעניה: לא יעדי
עביד שולטן מדבית יהודה וספרא מבני בנוהי עד דייתי משיחא דדיליה היא
מלכותא וליה ישתמעון עממיא: יסחר ישראל לקרתיה עמא יבנון היכליה יהון
צדיקיא סחור סחור ליה ועבדי אוריתא באולפן עמיה יהא ארגון טב לבושוהי
כסותיה מילת צבע זהורי וצבעונין: יסמקון טורוהי בכרמוהי יטופון נעווהי
חמר יחורן בקעתיה בעבור ובעדרי ענא: זבולון על ספר ימא ישרי והוא יכביש
מחוזין בספינן וטוב ימא יכול ותחומיה יהא מטי עד צידון: יששכר עתיר בנכסין
אחסנתיה בין תחומיא: וחזא חולקא ארי טב וית ארעא ארי מעבדא פירין ויכביש
מחוזי עממיא וישיצי ית דיריהון ודישתארון בהון יהון ליה פלחין ומסקי מסין:
מדבית דן יתבחר ויקום גברא ביומוהי יתפריק עמיה ובשנוהי ינוחון כחדא
שבטיא דישראל: יהא גברא דיתבחר ויקום מדבית דן אימתיה תתרמי על עממיא
ומחתיה תתקף בפלשתאי כחיוי חורמן ישרי על ארחא וכפתנא יכמון על שבילא
יקטיל גברין משרית פלשתאי פרשין עם רגלאין יעקר סוסון ורתיכין וימגר
רוכביהון לאחורא: לפורקנך סבירית יי׳ אמר אבונא יעקב לא לפורקניה דגדעון
בר יואש דהוא פורקן שעה ולא לפורקניה דשמשון בר מנוח דהוא פורקן עבר אלא
לפורקניה דמשיח בן דוד דהוא עתיד לאיתאה ית בני ישראל ליה ולפורקניה
סברא נפשי: דבית גד משרית מזיינין כד יעברון בנוהי ית ירדנא קדם אחוהון
לקרבא בנכסין סגיאין יתובון לארעהון: דאשר טבא ארעיה והוא מרביא תפנוקי
מלכין: נפתלי בארע טבא יתרמי עדביה ואחסנתיה תהא מעבדא פירין

porrigēs in germine pulchritudinē. fili⁹ auct⁹ io
ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος· υἱὸς ηὐξημένος ἰω
seph. fili⁹ auct⁹ desiderabilis. fili⁹ meus iunior
σήφ· υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτός· υἱός μου νεώτερος
ad me reuertere. in quē cōsulētes cōuiciati sūt.
πρός με ἀνάστρεψον· εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν.
et insidiati sūt ei dñi sagittationū. et cōtriti
καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων· καὶ συνετρί
sūt cū fortitudine arcus eoꝝ. et dissoluti sūt
βη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν· καὶ ἐξελύθη τὰ
nerui brachioꝝ manuū eoꝝ ꝑ manū potētis
νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν διὰ χεῖρα δυνάστου
iacob. inde corroborator israel a deo
ἰακώβ· ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας ἰσραὴλ παρὰ θεοῦ τοῦ
pr̄e tuo. et adiuuit te deus me⁹. et bñ
πατρός σου· καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμός· καὶ εὐ
dixit tibi bñdictionē celi desup: et bñdictionē ter
λόγησέ σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν γῆς
habētis oīa. ꝓpter bñdictiōes vberū et vulue:
ἐχούσης πάντα· ἕνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας,
bñdictiōes pr̄is tui et matris tue. cōfortat⁹ est
εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου· ὑπερίσχυσεν
sup bñdictiōes montiū stabiliū: et i bñdictiōib⁹ col
D ὑπὲρ εὐλογίας ὀρέων μονίμων, καὶ ἐπ' εὐλογίαις θι
liū eternoꝝ: erunt sup caput ioseph: et sup
νῶν αἰωνίων, ἔσονται ἐπὶ κεφαλῆς ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ
verticē q̄b⁹ prefuit fratrū. beniamin lupus ra
κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν. βενιαμὶν λύκος ἅρ
pax: mane comedet adhuc: et ad vesperā distribuet
παξ, τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει
escam. oēs hi filii iacob: duodecim. et hec
τροφήν· πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰακώβ, δώδεκα· καὶ ταῦ
locut⁹ ē illis pr̄ eoꝝ. et bñdixit pr̄
τα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν· καὶ εὐλόγησεν ὁ πατὴρ
eoꝝ: et bñdixit eis singulis scđm bñdictio
αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογί
nē eius. bñdixit eis: et ait illis: ego appo
αν αὐτοῦ. εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐγὼ προσ
nor ad ppl'm meū. sepelite me cum pa
τίθεμαι πρὸς τὸν λαόν μου. θάψετέ με μετὰ τῶν πα
tribus meis in spelūca: q̄ ē in agro ephrō
τέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ ἐφρὼν
ethei: in spelunca duplici: q̄ ē contra
τοῦ χετταίου, ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ, τῷ ἀπέναντι
mambre: in t̄ra chanaan. quā possedit abraā
μαμβρῆ, ἐν γῇ χαναάν· ὃ ἐκτήσατο ἀβραὰμ τὸ
speluncā ab ephron etheo
σπήλαιον παρὰ ἐφρὼν τοῦ χετταίου

dās eloquia pulchritu-
dinis. Filius accrescens
ioseph: filius accrescēs
& decor⁹ aspectu. Filie
discurrerūt sup murū:
sed exasperauerunt eū:
& iurgati sūt: inuiderūt
q̧ illi hñtes iacula. Se-
dit ī forti arcus eius: &
dissoluta sūt vincula bra
chiorū & manuū illius
ꝑ māus potētis Iacob.
Inde pastor egressus ē
lapis israel. Deus pr̄is
tui erit adiutor tuus: &
oṗs bñdicet tibi bñdi-
ctiōibus celi desup: bñ
dictiōibus abyssi iacen-
tis deorsū: bñdictioni-
bus vberū & vulue. Bñ
dictiōes pr̄is tui cōfor-
tate sūt bñdictōibus pa
trū eius: dōec vēiret de
sideriū colliū eternorū.
Fiāt i capite ioseph & i
vertice nazarei iter fr̄es
suos. Bēiamī lupus ra
pax māe comedet p̄dā:
& vespe diuidet spolia.
Oēs hi i tribubus isr̄l
duodeci. Hec locutus
ē eis pr̄ suus: bñdixitq̧
singulis benedictioni-
bus propriis: ooooooooo
& precepit eis dicens.
ooooooooooooo oooooooo
Ego cōgregor ad po-
pulū meū. Sepelite me
cū patribus meis i spe
lunca duplici: q̄ est in a
gro ephron etheiooooo
oooooooooooooooo oooooo
contra mambre oooooo
oooooooooooooooo oooooo
in terra chanaan: quā
emit abraam oooooooo
cum agro ab ephron
etheo oooooooooooooooo

הנתן אמרי שפר: בן פרת יוסף בן
פרת עלי עין בנות צעדה עלי
שור: וימררהו ורבו וישטמהו
בעלי חצים: ותשב באיתן קשתו
ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב
משם רעה אבן ישראל: מאל
אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך
ברכת שמים מעל ברכת תהום
רבצת תחת ברכת שדים ורחם:
ברכת אביך גברו על ברכת הורי
עד תאות גבעת עולם תהיין
לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו:
בנימין זאב יטרף בבקר יאכל
עד ולערב יחלק שלל: כל אלה
שבטי ישראל שנים עשר וזאת
אשר דבר להם אביהם ויברך
אותם איש אשר כברכתו ברך
אתם: ויצו אותם ויאמר אלהם
אני נאסף אל עמי קברו אתי אל
אבתי אל המערה אשר בשדה
עפרון החתי: במערה אשר בשדה
המכפלה אשר על פני ממרא
בארץ כנען אשר קנה אברהם
את השדה מאת עפרון החתי

פרה
עלה
מרר רבב שטם
ישב
פזז אבר
עזר ברך
עלה תהם
שד
הרה
אוה עלם היה
קדד נזר
טרף אכל
חלק
צוה אמר
אסף
כפל פנה

Interp.chal.

יהון מודן ומברכין עליהון: ברי דיסגי יוסף ברי דיתברך כגופן דנציב על עינא
דמיא תרין שבטין יפקון מבנוהי יקבלון חולקא ואחסנתא: ואתמררו עמיה
וקמוהי ואעיקו ליה גוברין גברין מרי פלגותא: ותיבת בהון נביאותא על
דקיים אוריתא בסיתרא ושוי תוקפא רוחצניה בכן אתרמא דהב טב על
דרעוהי אחסין מלכותא ותקיף דא הות ליה מן קדם אל תקיפא דיעקב די
במימריה זן אבהן ובנין שבטיא דישראל: מימר אלהא דאבוך יהי בסעדך ויח
שדי יברכינך ברכן דנחתן מטלא דשמיא מלעילא ברכן דנגדן ממעמקי
ארעא מלרע ברכתא דאבוך ודאמך: ברכתא דאבוך יתוספן על ברכתא די ברי
בריכו אבהתי דחמידו להן רברביא דמן עלמא יהויין כל אילין לרישא דיוסף
ולגברא פרישא דאחוהי: בנימין בארעיה תשרי שכינתא ובאחסנתיה יתבני
מקדשא בצפרא ובפניא יהון מקרבין כהניא קורבנא ולעידן רמשא יהון מפלגין
מותר חולקהון משאר קודשיא: כל אילין שבטיא דישראל תרי עשר ודא דמליל
עמהון אבוהון ובריך יתהון גבר די כברכתיה בריך יתהון: ופקיד יתהון ואמר להון
אנא מתכניש לעמי קברו יתי עם אבהתי במערתא די בחקל עפרון חתאה: במערתא די
בחקל כפלתא דעל אפי ממרא בארעא דכנען דזבן אברהם ית חקלא מן עפרון חתאה

Transla.Chal.

laudabunt et benedicēt sup eos. Filius accrescens io
seph: filiꝰ q̄ benedicet quasi vitis q̄ plantata est iuxta
fontē aquarū: duo tribus egrediētur de filiis suis: su
scipientq̧ partē et hereditatē suaꝫ. et coangustiauerūt
eū et vlti sunt in eū et exasperauerūt eū viri fortissimi
viri dissensionū. et cōpleta est in eis ꝓphetia: eo q ob
seruauit legem in occulto: proposuitq̧ cōstantē spem
suā: tunc positū est aurū optimū super brachia eius:
corroborauit et cōfirmauit regnū eius. q fuit ei datū
a facie dei fortissimi iacob: cuiꝰ verbo gubernātur pa
tres et filii tribuū israel. verbum dei patris tui erit in
adiutoriū tuū: et oīpotens benedicat tibi: benedictio
nibus roris qui descēdit de celo desup: benedictioni
bus que ascendūt de profundis terre deorsum: bene
dictionibus patris tui et matris tue. Benedictiones
patris tui addētur sup benedictiōes q̄bus bñdixerūt
me patres mei: quas optauerūt principes q̄ a seculo
fuerūt: erunt oēs iste bñdictiones sup caput ioseph:
et sup virū qui segregatus fuit a fr̄ibus suis. In ter
ra beniamin habitabit tēpli maiestas: et in possessio
ne eius edificabitur sanctuariū. mane et vespere offe
rent sacerdotes oblationes: et in tp̄e vespertino diui
dent residuū portionū suarū: de reliquiis q̄ sanctifica
ta sunt. Oēs hi tribꝰ israel duodecim: et hoc est q locu
tus est cū eis pater eoꝝ: et benedixit eis: iuxta benedi
ctionē vniuscuiusq̧ benedixit eis. Et precepit eis: et
dixit eis. Ego cōgregor ad populū meuꝫ: sepelite me
cū pr̄ib⁹ meis in spelūca q̄ est in agro ephron ethei:
in spelūca duplici q̄ est in agro q̄ est cōtra faciē mābre
in t̄ra chanaā: quē agrū emit abrahā ab ephrō etheo

Priitiua chal.

ידה ברך סגא
גפן קבל חסן
מרר עיק
קום ירה שוה
רמא טוב חסן
הוה אמר זון
הוה ברך טלל
עלה עמק ארע
יסף רבב הוה
ראש שרא
בנה קדש פנה
קרב פלג יתר
כנש

Pritiua heb. | Ter. Heb. | Ecſi. | Ca. I.

לַאֲחֻזַּת קָבֶר׃ מֵעִם בְּנֵי־חֵת׃ וַיִּקְבֹּר שָׁמָּה אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ
בִּמְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה׃ עַל־פְּנֵי מַמְרֵא הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃
וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׂבֵעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃
וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בָּנָיו אֶל־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה
אֶל־שְׂדֵה עֶפְרֹן בֶּן־צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃
הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי־חֵת שָׁמָּה קֻבַּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃
וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק
עִם־בְּאֵר לַחַי רֹאִי׃ Cap. xxv.
וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית
שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׁמָעֵאל בִּשְׁמוֹתָם לְתוֹלְדֹתָם
בְּכֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃
וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃ חֲדַד וְתֵימָא יְטוּר נָפִישׁ וְקֶדְמָה׃
אֵלֶּה בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בְּחַצְרֵיהֶם וּבְטִירֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר נְשִׂאִם
לְלְאֻמֹּתָם׃ וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מְאַת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים
וַיִּגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃ וַיִּשְׁכְּנוּ מֵחֲוִילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם
בֹּאֲכָה אַשּׁוּרָה עַל כָּל־פְּנֵי אֲחִיו נָפָל׃ Cap. xxvi.
וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן־אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק׃
וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי
מִפַּדַּן אֲרָם אֲחוֹת לָבָן הָאֲרַמִּי לוֹ לְאִשָּׁה׃
וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא וַיֵּעָתֶר לוֹ יְהוָה
וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי
וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים
מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר׃
וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמִם בְּבִטְנָהּ׃ וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ
כְּאַדֶּרֶת שֵׂעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו׃ וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְיִצְחָק בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם׃
וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שָׂדֶה וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם
יֹשֵׁב אֹהָלִים׃ וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי־צַיִד בְּפִיו וְרִבְקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב׃
וַיָּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֹא עֵשָׂו מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיֵף׃
וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי נָא מִן־הָאָדֹם הָאָדֹם הַזֶּה כִּי עָיֵף אָנֹכִי
עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֱדוֹם׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כַיּוֹם אֶת־בְּכֹרָתְךָ לִי׃
וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה זֶּה לִי בְּכֹרָה׃
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב׃
וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלַךְ
וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה׃ Cap. xxvii.
וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם
וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה׃
וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אַל־תֵּרֵד מִצְרַיְמָה שְׁכֹן בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃
גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצֹת
הָאֵל וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ׃
וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל־הָאֲרָצֹת
הָאֵל וְהִתְבָּרֲכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃
עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃
וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר׃ וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחֹתִי הִוא
כִּי יָרֵא לֵאמֹר אִשְׁתִּי פֶּן־יַהַרְגֻנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִוא׃
וַיְהִי כִּי־אָרְכוּ לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיַּשְׁקֵף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחַלּוֹן
וַיַּרְא וְהִנֵּה יִצְחָק מְצַחֵק אֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃
וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הִוא וְאֵיךְ אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־אָמוּת עָלֶיהָ׃
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם אֶת־אִשְׁתֶּךָ
וְהֵבֵאתָ עָלֵינוּ אָשָׁם׃
וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר הַנֹּגֵעַ בָּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת׃
וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה׃
וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדֵל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד׃
וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֻדָּה רַבָּה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים׃
וְכָל־הַבְּאֵרוֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים
וַיְמַלְאוּם עָפָר׃
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד׃
וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃
וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת־בְּאֵרוֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו
וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמוֹת אֲשֶׁר קָרָא לָהֶן אָבִיו׃
וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בַּנָּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים׃
וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם הַבְּאֵר עֵשֶׂק
כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ׃
וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׂטְנָה׃
וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת
וַיֹּאמֶר כִּי עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בָאָרֶץ׃
וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע׃
וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־תִּירָא
כִּי־אִתְּךָ אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם עַבְדִּי׃
וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֵּט שָׁם אָהֳלוֹ וַיִּכְרוּ שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר׃
וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי
מֵאִתְּכֶם׃
וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי־נָא אָלָה בֵּינֵינוּ בֵּינֶךָ
וּנְכָרְתָה בְרִית עִמָּךְ׃
אִם־תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֻנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמְּךָ רַק טוֹב
וַנְּשַׁלֵּחֲךָ בְּשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה בְּרוּךְ יְהוָה׃
וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃
וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיְשַׁלַּח אֹתָם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃
וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ־לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפָרוּ
וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָצָאנוּ מָיִם׃
וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שֶׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחִתִּי
וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת־אֵילוֹן הַחִתִּי׃
וַתִּהְיֶינָה מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה׃ Cap. xxviii.
וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַו אֹתוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא־תִקַּח אִשָּׁה
מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃
קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה אֲרָם בֵּיתָה בְתוּאֵל אֲבִי אִמֶּךָ וְקַח־לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבָן
אֲחִי אִמֶּךָ׃
וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים׃
וְיִתֶּן־לְךָ אֶת־בִּרְכַּת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ אֶת־אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ
אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם׃
וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם אֶל־לָבָן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי
אֲחִי רִבְקָה אֵם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו׃
וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי בָרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשִׁלַּח אֹתוֹ פַּדֶּנָה אֲרָם לָקַחַת לוֹ מִשָּׁם
אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃
וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם׃
וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבִיו׃
וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת־מָחֲלַת בַּת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲחוֹת
נְבָיוֹת עַל־נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה׃
וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה׃
וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשָּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו
וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא׃
וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים
עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ׃
וְהִנֵּה יְהוָה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ׃
וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפוֹנָה וָנֶגְבָּה וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל
מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ׃
וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת
כִּי לֹא אֶעֶזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ׃
וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי׃
וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מָה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמָיִם׃
וַיַּשְׁכֵּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת־הָאֶבֶן אֲשֶׁר־שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ
מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל־רֹאשָׁהּ׃
וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל וְאוּלָם לוּז שֵׁם הָעִיר לָרִאשֹׁנָה׃
וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר
אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן־לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ׃
וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים׃
וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן־לִי
עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ׃ Cap. xxix.
וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְנֵי־קֶדֶם׃
וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה־שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי
מִן־הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר׃
וְנֶאֶסְפוּ שָׁמָּה כָּל־הָעֲדָרִים וְגָלֲלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן
וְהֵשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אַחַי מֵאַיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מֵחָרָן אֲנָחְנוּ׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הַיְדַעְתֶּם אֶת־לָבָן בֶּן־נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן׃
וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא עֵת הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃
וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֲדָרִים וְגָלֲלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי
הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃
עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה הִוא׃
וַיְהִי כִּרְאוֹת יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ
וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ׃
וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃
וַיַּגֶּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֶּד לְאָבִיהָ׃
וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ לָבָן אֶת־שֵׁמַע יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֵּק לוֹ וַיִּשַּׁק
לוֹ וַיְבִאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃
וַיֹּאמֶר לָבָן אֵלָיו אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים׃
וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי מַה־מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃
וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃
וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה׃
וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה׃
וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃
וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמָי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ׃
וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃
וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃
וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ לְשִׁפְחָה׃
וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה הִוא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבָן מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל
עָבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רִמִּיתָנִי׃
וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא יֵעָשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃
מַלֵּא שְׁבֻעַת זֹאת וְנִתְּנָה גַם־אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שֶׁבַע
שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃
וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַת זֹאת וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה׃
וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃
וַיָּבֹא גַּם אֶל־רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים
אֲחֵרוֹת׃
וַיַּרְא יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה׃
וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי
כִּי עַתָּה יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן־לִי גַּם־אֶת־זֶה
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים
עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה
וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת׃
וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב
הָבָה־לִי בָנִים וְאִם־אַיִן מֵתָה אָנֹכִי׃
וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי אֲשֶׁר מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי בָטֶן׃
וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֶד עַל־בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה גַם־אָנֹכִי
מִמֶּנָּה׃
וַתִּתֶּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב׃
וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן׃
וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן־לִי בֵּן עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃
וַתַּהַר עוֹד בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל וַתֵּלֶד בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃
וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם־אֲחֹתִי גַּם יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃
וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֶּן אֹתָהּ אֶת־יַעֲקֹב
לְאִשָּׁה׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּא גָד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גָּד׃
וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאֹשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אָשֵׁר׃
וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קְצִיר־חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל־לֵאָה אִמּוֹ
וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל־לֵאָה תְּנִי־נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְנֵךְ׃
וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט קָחְתֵּךְ אֶת־אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת־דּוּדָאֵי בְנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל
לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃
וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי
שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הַהוּא׃
וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׂשכָר׃
וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֶבֶד טוֹב הַפַּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ
שִׁשָּׁה בָנִים וַתִּקְרָא שְׁמוֹ זְבֻלוּן׃
וְאַחַר יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה׃
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רָחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ׃
וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אָסַף אֱלֹהִים אֶת־חֶרְפָּתִי׃
וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר׃
ו

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

ioseph: et frãtres eius: et oĩs domus pa-
Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία τοῦ πα-
terna eius. et cognatione ẽ et oues ⁊
τρὸς αὐτοῦ· καὶ τὰ συγγένεια καὶ τὰ πρόβατα καὶ
bouco reliq̃rũt in tra gesem. et ascẽde-
τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῇ γεσέμ. καὶ συνανέ-
runt cũ eo et currus ⁊ eqtes: et fa
βησαν μετ' αὐτοῦ καὶ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐ-
cta ẽ turba magna valde. et vene-
γένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα· καὶ παρε-
runt ad areã atad: qđ est trans iordanẽ.
γένοντο ἕως ἄλωνα ἀτάδ, ὅ ἐστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
et planxerũt cũ illic planctu magno et fo-
καὶ ἐκόψαντο ἐκεῖ κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυ-
ti valde. et fecit plãctũ pr̃i suo
ρὸν σφόδρα. καὶ ἐποίησε τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐ-
septẽ dies. et vidĕt hĩtatores ter
τοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς χα-
naan plãctũ in area atad: et dixerũt: plãct⁹
ναὰν τὸ πένθος ἐν ἄλωνι ἀτάδ· καὶ εἶπαν, πένθος
magn⁹ ẽ iste egyptijs. ꝓpt̃ hoc vocaue
μέγα ἐστὶ τοῦτο τοῖς αἰγυπτίοις· διὰ τοῦτο ἐκάλε-
rũt nomẽ loci illius: plãct⁹ egypti:
σαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, πένθος αἰγυπτίου,
qđ ẽ trãs iordanẽ. et fecerũt ei sic
ὅ ἐστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως
filij eius: sicut p̃cepit eis. ⁊ accepe
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς· καὶ ἀνέλα-
rũt eũ filij sui in trã chanaã. et sepelierũt
βον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν χαναάν· καὶ ἔθαψαν
eũ in spelũca duplici. quã possedit abra-
αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν· ὃ ἐκτήσατο ἄβρα-
am spelũcã in possessiõe sepulchri ab ephrõ
ὰμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ ἐφρὼν τοῦ
etheo: cõtra mambre. et reuersus ẽ io-
χετταίου, κατέναντι μαμβρή· καὶ ὑπέστρεψεν Ἰω-
seph in egyptũ: ipe ⁊ fratres eius: ⁊ om-
σὴφ εἰς αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πά-
C nes qui ascẽderãt sepelire p̃rem eius. vi
ντες οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἰ-
dẽtes ãt fratres ioseph: q̃ mortu⁹ ẽ p̃r
δόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ, ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ
eor̃: dixerũt: ne forte memor iniurie sit nob̃ ioseph:
αὐτῶν, εἶπαν, μή ποτε μνησικακήσει ἡμῖν Ἰωσήφ,
et retributionẽ retribuat nobis oĩa ma-
καὶ ἀνταποδῶμα ἀνταποδώσει ἡμῖν πάντα τὰ κα-
la: q̃ oĩdim⁹ ei. ⁊ venẽtes ad io
κά, ἃ ἐνεθυμήθημεν αὐτῷ· καὶ παραγενόμενοι πρὸς Ἰω
seph: dixerũt: p̃r tu⁹ admirauit ante q̃ morere-
σὴφ, εἶπαν, ὁ πατήρ σου ὥρκισε πρὸ τοῦ τελευτῆ-
tur t̃pe: dicẽs: sic dicite ioseph: dimitte
σαι αὐτόν, λέγων, οὕτως εἴπατε Ἰωσήφ, ἄφες
eis iniq̃tatẽ: et pctm̃ eor̃:
αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν, καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν,

Transla. Chal.

יוסף ואחוהי ובית אבוהי לחוד טפליהון ותורייהון שבקו בארעא דגשן׃
וסליקו עמיה אף רתיכין אף פרשין והות משריתא סגיאה לחדא׃ ואתו עד בית
אדרי דאטד די בעברא דירדנא ומספדו תמן מספד רב ותקיף לחדא ועבד לאבוהי
אבלא שבעא יומין׃ וחזא יתיב ארעא כנענאה ית אבלא בבית אדרי דאטד ואמרו
אבלא תקיף דין למצראי על כן קרא שמה אבל מצרים די בעיברא דירדנא׃ ועבדו
בנוהי ליה הכמא דפקדינון׃ ונטלו בנוהי ית יה לארעא דכנען וקברו ית יה במערת תל
בית פלחנא דזבן אברהם ית חקלא לאחסנת קבורה מן עפרון חתאה על אפי ממרא׃
ותב יוסף למצרים הוא ואחוהי וכל דסליקו עמיה למקבר ית אבוהי בתר דקבר ית
אבוהי׃ וחזו אחהי דיוסף ארי מית אבוהון ואמרו דלמא ייטר לנא דבנו יתיה
ואתבא יתיב לתאן ית כל בישתא דגמלנא יתיה ופקידו לית יוסף למימר קדם מותיה למימר׃ כדין תאמרון ליוסף בבעי שבוק כען

Trãsla. B. Hiero.

Ioseph[m] cũ fratribus suis
[p]absq; [q]paruulis ooooooo
[r]& gregibus absq; [s]armẽ
tis: [q]dereliquerũt [u]i ter
ra [r]gessen. Habuit quoq; in comitatu [b]currus [c]& e
quites: [c]& facta est [f] tur-
ba non modica. oooooooo
[t]veneruntq; [k]ad [l]aream
[m]achad: [n]que sita est oooo
[o]trans [p]iordanem: [r] vbi
[q]celebrãtes exeqas [s]plan
ctu [r]magno [s]atq; [r]vehe-
mẽti ipleuerunt oooooooo
[b]septẽ [c]dies. Quod [b]cum
vidissent [c]habitatores oo
[r]terre [d]chanaan: oooooo
ooooooooooo ooooooooooo
[m]dixerunt. [n]Plãctus [o]ma
gnus est ooooooooooooooo
[r]iste [q]egyptiis. Et [r]idcir-
co [r]vocatũ ẽ [n]nomẽ loci
[n]illius [r]planctus [r]egypti.
ooooooooooooooooo ooooooo
[c]Fecerũt ergo [b]filii iacob
[d]sicut [b]preceperat eis: oo
[t]& portantes [b]eum [m]i ter
ram [n]chanaan ooooooooo
[o]sepelierunt [p]eum [q]in spe
lunca [n]duplici: [r]quam ooo
[n]emerat [r]abraam [r]cum [s]a
gro ooooooooooooooooo
[d]i possessionẽ [b]sepulchri
[c]ab [o]ephron [c]etheo [r]con-
tra [f]faciẽ [b]mãbre. [t]Reuer
sus q̃ est [k]ioseph [l]in egyp
tum [n]cũ fratribus suis [o]& omni [p] comitatu: ooooooo
[r]sepulto [r]patre. ooooooooo
ooooooooooooooooooo oooo
[t]Quo [c]mortuo [a]timẽtes
[b]fratres [c]eius ooooooooo
[d]& mutuo colloquẽtes:
ne forte memor sit iniu-
rie quã passus est: [t]& red
dat [n]nobis [s]omne [q]malũ
[r]quod [r]fecimus: [n]manda
uerunt [r]ei oooooo: ooooooo
[t]dicẽtes. [a]Pr̃ tuus [b]p̃cepit
nobis [c]ãteq̃ [b]moreretur:
[c]vt hec tibi verbis illius
diceremus. [t]Obsecro vt
[b]obliuiscaris [m]sceleris [n]fra
trũ tuorũ: [o]& pcti atq;

Ter. Heb. Sesi.. La. l. Pritiua heb.

יוסף [m] ואחיו [n] ובית אביו [g] רק [o] טפם
וצאנם [s] ובקרם [r] עזבו [u] בארץ
גשן׃ [r] ויעל [t] עמו [b] גם [c] רכב [d] גם
פרשים [g] ויהי המחנה כבד [b] מאד׃
ויבאו [k] עד [l] גרן [m] האטד [n] אשר
בעבר [o] הירדן [g] ויספדו [r] שם [s] מספד
גדול [b] וכבד [x] מאד [g] ויעש [r] לאביו
אבל [b] שבעת [c] ימים׃ וירא [d] יושב
הארץ [g] הכנעני [h] את [l] האבל
בגרן [m] האטד [g] ויאמרו [n] אבל [o] כבד
זה [p] למצרים [g] על [r] כן [s] קרא שמה
אבל [b] מצרים אשר [d] בעבר [h] הירדן׃
ויעשו [b] בניו [l] לו [r] כן [s] כאשר [b] צום׃
וישאו [k] אתו [l] בניו [m] ארצה [n] כנען
ויקברו [p] אתו [q] במערת [r] שדה [s] המכפלה
אשר [n] קנה [x] אברהם [r] את [l] השדה
לאחזת [p] קבר [q] מאת [r] עפרן [s] החתי [r] על
פני [p] ממרא׃ וישב [k] יוסף [l] מצרימה
הוא [n] ואחיו [o] וכל [p] העלים [q] אתו
לקבר [r] את [l] אביו [n] אחרי [r] קברו [s] את
אביו׃ וירא [k] אחי [l] יוסף [p] כי [r] מת
אביהם [g] ויאמרו [k] לו [l] ישטמנו [k] יוסף
והשב [n] ישיב [l] לנו [o] את [g] כל [p] הרעה
אשר [r] גמלנו [o] אתו׃ ויצוו [r] אל [l] יוסף
לאמר [p] אביך [r] צוה [p] לפני [r] מותו
לאמר׃ כה [r] תאמרו [l] ליוסף [g] אנא
שא [l] נא [n] פשע [n] אחיך [o] וחטאתם

Interp. chal.

ioseph ⁊ fratres sui ⁊ domus patris sui: exceptis pa
uulis: oues quoq; eor̃ ⁊ boues dereliquerũt in terra
gessen. Ascenderũtq; cũ eo currus ⁊ equites: eratq;
turba magna nimis. Et venerũt vsq; ad aream atad:
que est vltra iordanẽ: ⁊ planxerũt ibi planctũ magnũ
atq; nimis vehementes. Et fecit patri suo luctũ septẽ
diebus. Et vidit habitator terre chanaã luctũ qui fie-
bat in loco aree atad: ⁊ dixerũt. Luctus vehemẽs est
iste egyptijs. Et idcirco vocatũ est nomen eius luctus
egypti qui est trans iordanẽ. Fecerũtq; filij eius sicut
preceperat eis. Portauerũtq; eum filij sui in terram
chanaã: ⁊ sepelierũt eum in spelũca duplici que est in
agro: qui est cõtra faciẽ mãre. quẽ agrũ emit abrahã
in possessionem sepulchri a filijs heth. Reuersusq; est
ioseph in egyptũ: ipse ⁊ fratres eius ⁊ oẽs qui ascen
derũt cũ eo vt sepelirent patrẽ eius: postq̃ sepeliuit
patrẽ suũ. Viderũtq; frẽs ioseph q̃ mortuus esset p̃r
eor̃: ⁊ dixerũt. Forte obseruabit nobis ioseph inimici
tiã: ⁊ reddet nobis oẽ malũ qđ tribuimus ei. Mandauerũtq; ad ioseph: dicẽtes. Pater tu⁹ p̃cepit ãte
mortẽ suam: dicẽs. sic dicetis ad ioseph. Obsecro vt
dimittas delicta fratrum tuorum ⁊ peccata: ooo ooo

Pritiua chal.

קדם [o] מותיה למימר׃ כדין תאמרון ליוסף בבעי

Pritiua beb. | Ter. Heb. | Ses. | Ca.l. | Trãsla. B. Iero. | Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

כִּי רָעָה נְמַלּוּךָ וְגַם עַתָּה שָׂא נָא
לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבְךְּ
יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו וַיֵּלְכוּ גַּם אֶחָיו
וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֶּנּוּ לְךָ
לַעֲבָדִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל
תִּירָאוּ כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי
וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים
חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם
הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם רָב וְעַתָּה אַל
תִּירָאוּ אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת
טַפְּכֶם וַיְנַחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל
לִבָּם וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא
וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה
שָׁנִים וַיַּרְא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי
שִׁלֵּשִׁים גַּם בְּנֵי מָכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה
יֻלְּדוּ עַל בִּרְכֵּי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
אֶל אֶחָיו אָנֹכִי מֵת וֵאלֹהִים פָּקֹד
יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן
הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב
וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים
אֶתְכֶם וְהַעֲלִתֶם אֶת עַצְמֹתַי מִזֶּה
וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים
וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן
בְּמִצְרָיִם

malicie quã exercuerũt in te. Nos quoq; oramus vt seruis dei pris tui dimittas iniquitatẽ hãc. Quibus auditis fleuit ioseph: venerunt q; ad eũ frẽs sui: & proni adorantes in terrã dixerũt. Serui tui sumus. Quibus ille rñdit No lite timere. Nũ dei possumus resistere volũtati? Vos cogitastis de me malum: sed deus vertit illud in bonum: vt exaltaret me sicut in presentiarũ cernitis: & saluos faceret multos populos. Nolite timere. Ego pascã vos & paruulos vros. Cõsolatus est eos: & blãde & leniter locutus: & habitauit in egypto cũ oi domo pris sui. Vixit q; cẽtũ decem annis: & vidit effraim filios vsq; ad tertiã gnationẽ filii quoq; machir nati sunt super genibus ioseph. Quibus trãsactis locutus ẽ fratribus suis. Post mortem meã deus visitabit vos & ascẽdere vos faciet de terra ista: ad terrã quam iurauit abraam isaac & iacob. Cumq; adiurasset eos: atq; dixisset: deus visitabit vos: asportate ossa mea vobiscũ d loco isto: mortuus est expletis cẽtũ decẽ vite sue annis: & conditus aromatibus reppositus est in loculo in egypto.

Explicit liber Genesis.

κακὰ σοὶ ἐνεθυμήθησαν· καὶ νῦν δὸς ἄφεσιν τῇ ἁμαρτίᾳ τῶν δούλων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου. καὶ ἔκλαυσεν Ἰωσὴφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν. καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτόν, εἶπαν, ἰδοὺ ἡμεῖς σοι ἐσμὲν εἰς δούλους. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰωσήφ, μὴ φοβεῖσθε, τοῦ γὰρ θεοῦ ἐγώ εἰμι. ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ πονηρά, ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅπως ἂν ποιήσῃ ὡς σήμερον, ἵνα διατραφῇ λαὸς πολύς. καὶ νῦν μὴ φοβεῖσθε. ἐγὼ διατρέφω ὑμᾶς, καὶ τὰ παιδία ὑμῶν. καὶ παρεκάλεσεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν. καὶ κατῴκησεν Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παροικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔζησεν Ἰωσὴφ ἔτη ἑκατὸν δέκα. καὶ εἶδεν Ἰωσὴφ ἐφραὶμ παιδία, ἕως τρίτης γενεᾶς. καὶ υἱοὶ μαχεὶρ τοῦ υἱοῦ μανασσῆ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηροῦ Ἰωσήφ. καὶ εἶπεν Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, λέγων, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, ἐπισκεπτὴν δὲ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραὰμ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. καὶ ὤμοσεν Ἰωσὴφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων, ἐπισκεπτὴν ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ συναγεῖς τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν. καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσήφ. ἐτῶν ἑκατὸν δέκα. καὶ ἐθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

Pritiua chal. | Transla. Chal. | Interp. chal.

בֶּכָה
דְּחַל קֳדָם
חַשֵּׁב עֲלַי
קוּם זוֹן
עֲמַם חָיֵה
יְלַד רַבָּא
מוּת דָּבַר עֲמַךְ
קוּם אֲמַר
נְסַק מוּת שׁוּם

quia malum retribuerũt tibi: & nunc dimitte obsecro delicta seruoq; dei patris tui. Et sicut ioseph cum loquerentur cum eo. Ierunt quoq; fratres sui & ceciderunt coram eo atq; dixerunt. Ecce nos sumus serui tui. Dixitq; eis ioseph ne timeatis: quoniã ego timeo a facie dei. vos autẽ cogitastis contra me malum: sed coraq; deo reputatũ est in bonũ: vt faceret sicut in die hac: vt sustentaret populũ multũ. Et nunc nolite timere: ego pascã vos & familiã vestrã. Et consolatus est eos. et locutus est cõsolationẽ ad cor eorũ. Et habitauit ioseph in egypto ipse & domus patris sui. Et vixit ioseph centũ & decem annis. et vidit ioseph de ephraim filios tertios: filii quoq; machir filii manasse nati sunt: quos nutriuit ioseph. Dixitq; ioseph fratribus suis. Ego morior. et deus recordans recordabitur vestri: & leuabit vos de terra hac in terram quã iurauit abrahe & isaac & iacob. et adiurauit ioseph filios isrl: dicens. Memoria memor erit vestri deus. & leuabitis ossa mea hinc. Mortuusq; est ioseph cum esset etatis centũ & decem annoq;: et condierũt eum aromatibus: & posuerũt eum in area in egypto.

Explicit liber geneseos.

Interp. chal.

אֲרֵי בִישָׁא גְּמַלוּךְ וּכְעַן שְׁבוֹק כְּעַן לְחוֹבֵי עַבְדֵי אֱלָהֵיהּ דַּאֲבוּךְ וּבְכָא יוֹסֵף כַּד מְמַלְלִין עִמֵּיהּ וַאֲזָלוּ אַף אֲחוֹהִי וּנְפָלוּ קֳדָמוֹהִי וַאֲמָרוּ הָא אַתַּנָא לָךְ לְעַבְדִין וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף לָא תְּדַחֲלוּן אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ אֲנָא וְאַתּוּן חַשְׁבְתּוּן עֲלַי בְּבִישָׁא מִן קֳדָם יְיָ מִסְתַּכְּלָא לְטָבָא בְּדִיל לְמֶעְבַּד כְּיוֹמָא הָדֵין לְקַיָּמָא עַם סַגִּיא וּכְעַן לָא תְּדַחֲלוּן אֲנָא אֵיזוּן יָתְכוֹן וְיָת טַפְלֵיכוֹן וְנַחֵם יָתְהוֹן וּמַלֵּיל תַּנְחוּמִין עַל לִבְּהוֹן וְיָתֵיב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אֲבוּהִי וְחַיָּא יוֹסֵף מְאָה וְעַשְׂר שְׁנִין וַחֲזָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנִין תְּלִיתָאִין אַף בְּנֵי מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה אִתְיְלִידוּ עַל בִּרְכֵּי יוֹסֵף וַאֲמַר יוֹסֵף לְאָחוֹהִי אֲנָא מָאֵית וַיְיָ מְדַכַּר דְּכִירָא יָתְכוֹן וְיַסֵּק יָתְכוֹן מִן אַרְעָא הָדָא לְאַרְעָא דְּקַיֵּים לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְתַסְקוּן יָת גַּרְמַי מִכָּא וּמָאִית יוֹסֵף בַּר מְאָה תְּעַשְׂר שְׁנִין וְחַנְטוּ יָתֵיהּ וְשַׁוִּיוּ בָּאֲרוֹנָא בְּמִצְרָיִם